

వైద్యక శారీర శబ్దకోశము

(శరీరశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ఆధునిక వైద్య పారిభాషిక పదములకు - సంస్కృతమున, తెలుగునగుల ఆయుర్వేద పారిభాషిక పదములు, వాటి అర్థములుగల నిఘంటువు)

ఆయుర్వేద మహోపాధ్యాయ, ఆయుర్వేద భూషణ

వేటూరి శంకరశాస్త్రి

ఏ. ఎం. ఏ. సి.

ఆయుర్వేద వైద్యవిద్వాన్

ముదిగొండ గోపాలరావు

ఏ. ఆర్. ఏ. సి

కమలా పబ్లికేషన్స్,

చోడవరపు దేవలాజుగారి స్ట్రీట్

గవర్నర్ పేట :: విజయవాడ-52

VAIDYAKA
Saareera Sabda Kosamu
(A Concise Dictionary of Anatomical and Physiological
Modern Medical terms in English with their
equivalent terms in Sanskrit and Telugu)

BY
Ayurveda Mahopadhyaya, Ayurvedabhushana
VETURI SANKARA SASIRY, A. M. A. C.,
Ayurveda Vaidya Vidvan
MUDIGONDA GOPALA RAO, A. R. A. C.

ప్రథమ ముద్రణ
మార్చి 1969
ప్రతులు : 2000

వెల : రు. 8.00
పోస్టేజి అదనం

ముద్రణ :
వైశ్యరత్న ప్రింటింగు వర్కుస్
విజయవాడ-1

తొలి పలుకు

శరీరం సర్వథా సర్వం
సర్వదా వేద యో భిషక్
ఆయుర్వేదం స కాశ్చేన్న శ్రిన
వేద లోకసుఖప్రదమ్.

చ. శా. అ. ౬ శ్లో 27

సృష్టికర్తయగు పరమాత్ముడు మానవులకు ప్రసాదించిన శరీరము, ఇంద్రియములు, మనస్సు, ఆత్మ, వీనితో కూడిన జీవితము విశిష్టమైనదీ, అద్భుతశక్తిసంపన్నమైనదీ అని విజ్ఞుల అభిప్రాయము. జంతుకోటిలో నెల్ల మానవశరీరమును నిట్టనిలువుగా నుంచునట్లు సృష్టించుటలోనే ఆ విశిష్టమైన పరమార్థము గోచర మగుచున్నది. అచింత్యాద్భుతశక్తిసంపన్నమైన ఈశ్వరశక్తిని విసమ్రుతతో నారాధించుటకు ఇంతకు మించిన సాధనము వేరొకటి లేదు.

శరీరములేనిది యేపనిని సాధించుటకు వీలులేదు. సర్వార్థసాధకమైన శరీరమునుగూర్చి ఆయుర్వేదాచార్యులు కాలంకషముగా చర్చించి కొన్ని సిద్ధాంతముల నేర్పరచినారు. ఈశ్వరుని సృష్టికంతకు శిరోభూషణమైనదీ, పురుషార్థచతుష్టయసాధకమైనదీ మానవశరీరమే యని ఆయుర్వేదశాస్త్రము ఉద్ఘోషించుచున్నది.

ప్రత్యక్షముగా చర్మచక్షువులకు గోచరమగు పంచభూతాత్మకమైన శరీరము, శిర్షాదిశరీరాంగములు, హృదయాద్యవయవములు, రసాది సప్తశరీరధాతువులు, వివిధములైన నాడులు, ధమనులు, సిరలు, ప్రోతస్సులు మొదలైనవాని రచనావిధానము, ఆహారపచనము, ధాతుపరిణామము, ధాతుబోషణము, రక్తచంక్రమణము, సారకిట్టవిభాగము, మలమోచనము మొదలైన శరీరక్రియాకలాపములన్నీ సృష్టి యేనాడు ప్రారంభమైనదో ఆనాడే యేర్పడి మానవమేధకు అవగతమైనట్లు అధర్వణవేదమంత్రములనుబట్టి తెలియచున్నది.

ఇవే గాక, చర్మచక్షువుల కగోచరమై, తపశ్శత్రువులకు, జ్ఞాన చక్షువులకుమాత్రమే అంతర్వీక్షణమున అవతముకాగల నూత్నమైన ఇంద్రియములు, త్రిగుణాత్మకమైన మనస్సు, పరమాత్మాంశమగు జీవాత్మ, మూలాధారాదిచక్రములు, నిర్వాణాదిపదములు, అన్నమయాదికోశములు, నూత్నాదిశరీరములు, ప్రాణాదివాయువులు, వానిభేదములు, వీని మూలమున సంపాదించదగిన అలౌకికశక్తులు - ఇవికూడా మానవప్రజ్ఞకు ఆవగతమైనట్లు వేదమంత్రములే చెప్పుచున్నవి. దర్శనములందును, ఉపనిషత్తులందును, పురాణములందును ఇందుకుగూర్చిన విజ్ఞానము మిన్నగా నున్నది.

ఆయుర్వేదపరముగా జీవదేహధారియగు మానవుడే పురుషుడు. ఆట్టి పురుషునిగూర్చి 'పురుష విచయ' మనుపేరుతో జీవాణువు మొదలు బ్రహ్మాండమువరకు దేహధారుల అవయవాంగప్రత్యంగవిభాగాదులగూర్చి ఆయుర్వేద గ్రంథకర్తలు విషయపరిజ్ఞానముతో సంపూర్ణముగా తమ గ్రంథములందు వివరించియున్నారు.

ఆయుర్వేద సంహితలలో పరిపుష్టముగానున్న 'పురుష విచయము' అనే శరీరశాస్త్రము దేవభాషయగు సంస్కృతమున నుండుటచేత దానియందాసక్తి కలిగి, లక్ష్యలక్షణగహితముగా దానిని చదివేవారికే అది బోధపడుచున్నది. సంస్కృతభాష వచ్చినవారు దేశదౌర్భాగ్యవశమున ఇప్పుడు విరివిగా నుండకపోవుటచేతను, చిరకాలగతమైన ఆంగ్లేయుల పరిపాలనాప్రాభవము, ప్రోద్బలము మనమీద నింకను పనిచేయుచుండుటచేతను, విద్యాధికులేమి, విద్యార్థులేమి, ఆయుర్వేద విషయముల జోక్తి పోజాలకున్నారు.

ఆంగ్లేయుల పాలనము అస్తమించిన తర్వాత ఇప్పుడిప్పుడు స్వభాసాధిమానము ప్రబలుచున్నది. పాఠశాలలలోను, కళాశాలలలోను వివిధ శాస్త్రవిషయముల నెల్ల దేశీయభాషలలోనే బోధింపవలెనను నభిలాష ప్రజలలో ప్రబలముగా కన్పట్టుచున్నది. వివిధశాస్త్ర విషయములు దేశభాషలలో బోధింపవలెనను ఆయాభాషలలో శాస్త్ర పారిభాషిక పదజాలము చాలినంతగా లేదని ఒక అపప్రథమాద కలదు. అందువలన ప్రతి

* విచయః = శరీరస్య ప్రవిభాగేన జ్ఞాన మి త్యర్థః.

శాస్త్రవిషయమునను మనప్రాచీన విజ్ఞానసంపద యెట్టిదో పరిశీలించుకొని, సంస్కృతభాషలోగల శాస్త్రీయ పారిభాషిక పదజాలము నంతను క్రోడీకరించి, వానికి ప్రాంతీయభాషలలోగల వాడుకపదములనుగూడ పరిచూచుకొని సమన్వయపరచుకొనుట విజ్ఞానవంతుల విధిగా నేర్పడినది. ఇప్పటి అవసరములను, పరిణామములనుగురించి అంతగా లేనివాటికి క్రొత్తపదములను పరాయిభాషలనుండి తీసికొని వాడవచ్చును. అట్లు కానిచో సరియగు నర్థము స్ఫురించునట్లు తర్జుమాకూడ చేసుకొనవచ్చునుగాని, ఇదివరకే రూఢియైయున్నవాటిని లేవనెత్తుకొనిగాని, మరుగుపరచిగాని, విడనాడిగాని పరాయిపదములను వాడుకొనుట అవివేకమే కాగలదు. అనర్థమైన, అర్థవంతమైన ప్రాచీనుల శ్రమను, విజ్ఞానమును అపరిశీలించుగా నిరాదరించుట మంచిపని కాదు.

ఆయుర్వేదశాస్త్రమున, అందును శారీరకవిషయమైన సంపూర్ణ పరిజ్ఞానము ఇప్పటికి రెండువేలయేండ్లకు పూర్వమే, ఆశ్రేయాది మహర్షులు సంహితాగ్రంథములందు నిక్షేపించియున్నారు.

రక్తచంక్రమణ విధానము (blood circulation) ను గూర్చి ఇప్పటికి రెండువేల సంవత్సరములకు పూర్వమే చరకప్రతిసంస్కృతమైన అగ్ని వేదసంహితయందు 'సంవర్తమానం హృదయం సమావిశతి య త్పు (సృ)రా' (చ. సూ. 80 అ. 10 శ్లో. పుట. 185) 'సంతత్య భోజ్యధాతూనాం పరివృత్తస్తు చక్రవత్' (చ. చి. 15 అ 21 శ్లో. పుట 517) లలో స్పష్టముగా వివరింపబడియుండగా శ్రీ ॥ १628 లో విలియం హార్వే మహాశయుడు 'బ్లడ్ సర్క్యులేషన్' కనిపెట్టినాడని చరిత్ర పాఠాలు చదువుకొనే దౌర్భాగ్యం మనకు ఇంకా తప్పడములేదు. ఇట్టి ఉదాహరణ లెన్నో చెప్పవచ్చును.

సుశ్రుతాది వైద్యాచార్యులు శవచ్ఛేదాది పరీక్షలు జరిపి, శరీరాంగ ప్రత్యంగ పరిజ్ఞానముతో నూత్రాతి నూత్రపరిశీలన జరిపి కంటికి కనపడే శరీరధారకములైన ధాతువుల కన్నిటికి నామములు చెప్పి, వాని స్వరూపస్వభావాదులను వర్ణించియున్నారు. ఆ వివరములన్నీ చెప్పి చెప్పి, జీవాత్మనుకూడా కనిపెట్టి చెప్పవలెననికావోలు, అది కంటికి కానరానిదైనందున ఇట్లు చెప్పిరి.

న శక్యః చక్షుషా ద్రష్టుం
 దేహీ నూత్నతమో విభుః
 దృశ్యతే జ్ఞానచక్షుర్భిః
 లవశ్చక్షుర్భిరేవ చ" (సు. శా.)

ఈ విధముగా నెంతో శ్రమపడి, పరిశీలన జరిపి, ప్రాచీన గ్రంథ కర్తలు మనకు ప్రసాదించిన శరీరవిషయకమైన విజ్ఞానమును, పారిభాషిక పదజాలమును మనము విడనాడరాదు. విడనాడజాలముకూడాను. వాని నెల్ల శ్రద్ధతో పరిశీలించి, ఉద్ధరించి వాడుకలోనికి లేవలయును. నేడు వాడుకలో నున్న ఆంగ్లేయ శరీరపారిభాషిక పదములతో వీటిని సరిచూచు కొని వాడుకొనుటవలన మం భాషయు, విజ్ఞానమును విస్తరిల్లి పరిపుష్టము కాగలవు. శాస్త్రమునెడల ప్రమాణబుద్ధి యేర్పడగలదు. అట్టిపదముల నెల్ల ఏర్పి కూర్చి ఒకక్రమమున ముద్రించి ప్రకటించుటవలన నెంతో ప్రయోజన ముండగలదు.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర గ్రంథములందు శరీరపరములగు అంగ ప్రత్యంగాదుల నామములు ఒకచోట గుదిగూర్చిన ట్లుండక, సందర్భవ శాస్త్ర అక్కడక్కడ పేర్కొనబడియున్నవి. అంతే గాక అవి మూల గ్రంథములందు శ్లోకమధ్యమున, గద్యమధ్యమున లేక క్తముగాను, అవ్యక్తముగాను, సందిగ్ధార్థప్రతిపాదకముగాను మనకు కనబడుచున్నవి. కొన్ని అనుక్తముగాను నున్నవి. వ్యాఖ్యానకారులు అట్టి గ్రంథగ్రంథులను కొన్నిటిని విడదీసి వివరించినారు. అయినప్పటికిని కొన్ని ఈనాటికిని మన అల్పబుద్ధులకు దురవబోధముగా నుండిపోయినవి. సమన్వయము కుదుర్చుకొనుటకు, అర్థము చేసికొనుటకు కొన్ని కొరకరాని కొయ్యలుగానే యున్నవి. పండితులుగూడ ఏకవాక్యత కుదురక, భేదాభిప్రాయములతోనే వివాదపడుచున్నారు.

చేతనాస్థానమైన హృదయము, బ్రహ్మరంద్రము, క్లోమము, నాభి, చక్రములు - ఇట్టివింకను చర్చనీయంశములుగానే యుండిపోయినవి.

లోగడ ఆయుర్వేదశాస్త్ర విదులు అనేక పర్యాయములు, వివిధ స్థలములలో పరిపత్త్యమానేకములు జరిపి, కొన్ని సందిగ్ధములుగా నున్న శారీరక పారిభాషిక పదములకు అర్థ నిర్ణయము చేయుచు, అవసరమైననాటికి

సర్వసమృతమైన కొన్ని నూతనపదములుకూడ నిర్ణయించి వైద్య పత్రికలలోను, గ్రంథములందును ప్రకటించుట బలగినది. ఆంధ్రుల కొన్నింటి పర్యవసానమే ఈకోశమును సమకూర్చుటచో మాకును తోడ్పడినది.

ఆధునిక వైద్యశాస్త్రమున మౌనవ శరీర సంబంధముగా వాడబడుచున్న, గ్రంథస్థమై యున్న అంగ పారిభాషిక పదములను అకారాదిక్రమమున సమకూర్చి, వానికి అంగభాషలోనే వివరముల నిచ్చిన కొన్ని కోశములు (మెడికల్ డిక్షనరీలు) కలవు. ఆవిధముగానే ప్రాచీనాయుర్వేద సహితాలలో శాస్త్రీయముగాను, ప్రామాణికముగాను సంస్కృతభాషలో లభించే పదముల నన్నిటిని ఏర్పికూర్చి, అవసరమైనచోట్ల వివరములతోను, గ్రంథస్థమై వాడుకలోనున్న కొన్ని తెలుగు పదములతోను అకారాదిక్రమమున అంగపదములకు అర్థవివరణముతో సహా-ఈ కోశమును సమకూర్చియున్నాము.

అకారాదిక్రమమున ఆధునిక వైద్యశాస్త్ర పదములనే యెత్తుకొని ఈకోశమును ప్రకటించుటకు కారణ మేమనగా, అవి ఎక్కువ వాడుకలో నుండుటచేతను, ఇదివరకే ఆవి అకారాదిక్రమమున సమకూర్చి ప్రకటింపబడియుండుటచేతను - నావలననే కైకొంటిమి. ఇందువలన సంస్కృతమునను, తెలుగునను సరియగు పదములు తేలికగా తెలుసుకొనుటకు వీలగును. ఇట్లు పొడిపి చెప్పటవలన సంస్కృతపదములను వాడుకలోకి తెచ్చుటకు సులభమార్గముగాగూడ నుండగలదు. అంతేగాక ఆయుర్వేదమున శరీరశాస్త్ర పారిభాషిక పదములుగాని, శరీరశాస్త్ర పరిజ్ఞానముగాని సరిగా లేదని తలచువారి అపోహ ఇంగువలన సులభముగా తీరిపోగలదు.

శాస్త్రీయ పారిభాషిక పదములవిషయములో సంస్కృతపదములకు, తెలుగుపదములకు ఆశ్చర్యభేదము పాటించినవసరములేదు. కొన్నిటికి తెలుగు పదములు లేదని చింతపడనవసరములేదు. సంస్కృతభవమైన తెలుగుపదములే గాక, వాడుకలోనున్న తెలుగుపదములు తెలిసికొంతవరకు వివరించడమైనది. తెలుగున లభించనివానికి సంస్కృతమే వాడుటవలన ప్రయోదము లేకపోగా ప్రయోజనమే యుండగలదు.

‘నిఘంటునా వినా వైద్య,’ నిఘంటుజ్ఞానములేనిది వైద్యుడు కానేరడు. అందును పాఠభాషికపదములకు నిఘంటువు మరీ అవసరము.

ఈ కూర్పువలన ఆయుర్వేద శాస్త్రములో అపరిశీలితముగాను, సందిగ్ధముగాను నున్న శరీరసంబంధమైన పదజాలమునకు ఆధునిక వైద్య శాస్త్రదృష్టికూడా వివరణము, సమన్వయము లభించగలదని మా తలంపు. ఈ పదములను సమకూర్పుటలో ప్రాచీనసంహితాకర్తలు చెప్పినవే గాక, ఆస్తులైన శ్రీ గణనాథనేన్, శ్రీ పి యస్. వారియర్ మొదలైన ఆధునికులు తమగ్రంథములందు వాడిన పదములుకూడ యిందు చేర్చినాము.

ఏవీ గ్రంథములనుండి, వ్యాఖ్యానములనుండి పదములను, వాక్యములను ఉద్ధరించి, ఉదహరించినదీ - వాటి ఆకరములను దెలిపినాము.

వైద్యపండితులై ఆంధ్రమున శారీరశాస్త్రవిషయమున పరిశ్రమ చేసి గ్రంథములు రచించి దివంగతులైన డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, శ్రీ ప్రతివాదిభయంకర కృష్ణమాచార్యులు, శ్రీ ముక్కాసుల వేంకటశాస్త్రి ఈనందరభమున మనకు స్మరణీయులు.

ఈనిఘంటువు సంపూర్ణము కాదు. ఇంకను కూర్చవలసినవి, చేర్చవలసినవి, వివరణముల నవేక్షించునవి చాల కలవు. కూర్చినవానిలోగూడ మా అపరిజ్ఞానముచేత అన్యధాకరించినవికూడ కొన్ని యుండవచ్చును. ప్రాజ్ఞులైనవారు మాకు తెలిపి సహకరించిన పునర్ముద్రణలో సవరించుకోగలము.

చిరకాల పరిశ్రమ ఫలితముగా ఈకోశము వెలువడినది. ఆధునిక వైద్యులకు, ఆయుర్వేద వైద్యులకు, విద్యార్థులకు, శాస్త్రపరిశోధకులకు ఈ కోశము ఉపయోగపడగలదని మా విశ్వాసము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీవారు ఈకోశముద్రణకై వేయి రూపాయీలు విరాళముగా నిచ్చినారు. వారికి కృతజ్ఞులము.

వే యీ రి శంకర శాస్త్రి
ముదిగొండ గోపాలరావు

శ రీ రా జు వ ర్ణ న మ్

అధర్వవేదః - కాం. 10. సూ. 2

- కేన పార్జీ అభ్యతే పూరుషస్య, కేన మాంసం సంభృతం, కేన గుల్ఫా
 కే నాజ్గతీః పేశసీః, కేన ఖాని, కేనోచ్ఛలంఖా మధ్యతః కః ప్రతిష్ఠామ్ ౧
- కస్మా స్తు గుల్ఫా వధరా వకృణ్య స్పృశీవంతా పుత్రరౌ పూరుషస్య
 జ్ఞప్తే నిఘ్నర్త్య సృదధుః క్వ స్వి జ్ఞానునోః సస్తి క ఉ త చ్చికేత ౨
- చతుష్టయం యుజ్యతే సంహితాస్తం జానుభ్యా మూర్ధ్వం శిధిరం కబధమ్
 శ్రోణీ యమారు క ఉ త జ్ఞజాన యాభ్యాం కుసిన్ధం సుదృఢం బహువ ౩
- కతి దేవాః, కతమే త ఆసన్ య ఉరో గ్రీవా శ్చిక్రుః పూరుషస్య
 కతి స్తనౌ వృదధుః, కః కఫోఛౌ, కతి స్కున్ధాన్, కతి పృష్ఠీ రచిన్వన్ ౪
- కో అస్య బాహూ సమభర ద్వీర్యం కరవా దితి
 అంసా కో ఆస్య త ద్వేవః కుసిన్ధే అధ్యాదధౌ ౫
- కః సప్త ఖాని వి తతర్ద శీరణీ కర్ణా విహా నానికే చక్షణీ ముఖమ్
 యోషాం పురుత్రా విజయస్య మహ్యోని చతుష్పదో ద్విపదో యన్తి యామమ్ ౬
- హనోర్న్ధ్రి జిహ్వో మదధాత్ పురూచీ మధా మహీ మధి శిత్రాయ నాచమ్
 స ఆ వరీవర్తి భువనే ధ్వస్త రపో వాసనః క ఉ త చ్చికేత ౭
- మత్తిష్క మస్య యతమో అలాటం కకౌటికాం ప్రథమో యః కపాలమ్
 చిత్రో చిత్ర్యం హనోర్న్ధ్రి పూరుషస్య దివం 'యరోహ కతమః స దేవః ౮
- ప్రియాప్రియాణి బహూలా స్వప్నం సంబాధతంద్ర యః
 ఆనదా సుగ్రో నదాం శ్చ కస్మాద్ వహతి పూరుషః ౯
- అర్చి రవర్తి నిఘ్నర్తిః కుతో స పురుషేఽమతిః
 రాక్షిః సమృద్ధి రవృద్ధి రశ్రుతి రుషితయః కుతః ౧౦

కో అస్మి న్నాసో వ్యదధాత్ విషావృతః పురూవృతః సిద్ధసృత్యాయ జాతాః
 తీవ్రా అరుణాః లోహినీ స్తామ్రధూమా ఊర్ధ్వా అవాచీః పురుషే తిరశ్చీః ౧౧
 కో అస్మిన్ రూప మదధాత్ కో చువ్యసం చ నామ చ
 గాతుం కో అస్మిన్ కః కేతుం క శ్చిరత్రాణి పూరుషే ౧౨
 కో అస్మిన్ ప్రాణ మవయత్ కో అపాసం వ్యాస ము
 సమాన మస్మిన్ కో దేవోఽధిశ్రాతాయ పూరుషే ౧౩
 కో అస్మిన్ యజ్ఞ మదధా దేవో దేవోఽధి పూరుషే
 కో అస్మి నత్యత్యం కోఽన్యతం కుతో మృత్యుః కుతోఽమృతమ్ ౧౪
 కో అస్మై వాసః పర్యదధాత్ కో అ స్యాయు రకల్పయత్
 బలిం కో అస్మై ప్రాయచ్చత్ కో అ స్యాకల్పయ జ్ఞవమ్ ౧౫
 కే నాసో అన్వతసుత కే నాహ రకరోద్ రుచే
 ఉషసం కేనాన్వైన్ధ కేన సాయం భవం దదే ౧౬
 కో అస్మిన్ శతో న్యదధాత్ తస్య రాతాయతా మితి
 మేధాం కో అస్మి న్నధ్యాహత్ కో బాణం కో నృతో దధా ౧౭
 కే నేహం భూమి హ్య్లోత్ కేన పర్యభవ ద్వివమ్
 కే నాభి మమహ్ని పర్వతాన్ కేన కర్మాణి పూరుషః ౧౮
 కేన పర్జస్య మన్వేతి కేన సోమం విచక్షణమ్
 కేన యజ్ఞం చ శ్రద్ధాం చ కే నాస్మిన్ నిహితం మనః ౧౯
 కేన శ్రోత్రియ మాహ్నితి కే నేమం పరమేష్ఠినమ్
 కే నేమ మగ్నిం పూరుషః కేన సంవత్సరం మమే ౨౦
 బ్రహ్మ శ్రోత్రియ మాహ్నితి బ్ర హ్మేమం పరమేష్ఠినమ్
 బ్ర హ్మేమ మగ్నిం పూరుషో బ్రహ్మ సంవత్సరం మమే ౨౧
 కేన దేవాం అసు క్షీయతి కేన దైవజనీ ర్విశః
 కే నేద మన్య న్నక్షత్రం కేన సత్ క్షత్ర ముచ్యతే ౨౨
 బ్రహ్మ దేవా మసు క్షీయతి బ్రహ్మ దైవజనీ ర్విశః
 బ్రహ్మేద మన్య న్నక్షత్రం బ్రహ్మ సత్ క్షత్ర ముచ్యతే ౨౩

కే నేయం భూమి ర్విహితా కేన ద్యౌ రుత్తరా హితా	
కే నేద మూర్ధ్వం తిర్యక్ చాన్తరిక్షం వ్యచో హితమ్	౨౪
బ్రహ్మణా భూమి ర్విహితా బ్రహ్మ ద్యౌ రుత్తరా హితా	
బ్రహ్మేద మూర్ధ్వం తిర్యక్ చాన్తరిక్షం వ్యచో హితమ్	౨౫
మూర్ధాన మస్య సంసీవ్యాధర్వా హృదయం చ యత్	
మస్తీష్కా దూర్ధ్వః ప్రైరయత్ పవమానోఽధి ిర్షతః	౨౬
త ద్వా అధర్వణః శిరో దేవకోశః సముబ్జితః	
తత్ ప్రాణో అభీరక్షతి శిరో అన్న మధో మనః	౨౭
ఊర్ధ్వం ను సృష్టేత్రి తిర్యజ్ ను సృష్టేత్రిః సర్వాదిశః పురుష ఆ బభూవాన్త్రి	
పురం యో బ్రహ్మణో వేద యస్యాః పురుష ఉచ్యతే	౨౮
యో వై తాన్ బ్రహ్మణో వేదామృతే నావృతాన్ పురీమ్	
తస్మై బ్రహ్మ చ బ్రహ్మ చ చక్షుః ప్రాణం ప్రజాన్ దదుః	౨౯
న వై తం చక్షు జ్జహతి న ప్రాణో జరసః పురా	
పురం యో బ్రహ్మణో వేద యస్యాః పురుష ఉచ్యతే	౩౦

రక్త సచ్చార వర్ణనమ్

అష్టాచక్రా నవద్వారా దేవానాం పూ రయోధ్యా	
తస్యాన్ హిరణ్యయః కోశః స్వర్గో జ్యోతిషా వృతః	౩౦
తస్మిన్ హిరణ్యయే కోశే త్ర్యకే త్రిప్రతిష్ఠితే	
తస్మిన్ య దక్షమాత్మన్వత్ తద్ వై బ్రహ్మవిదో విదుః	౩౧
ప్రభ్రాజ్యమానాన్ హరిణీన్ యశసా సంపరీవృతామ్	
పురం హిరణ్యయాన్ బ్రహ్మ వివే శాపరాజితామ్	౩౩

కించ :—

శరీరావయవా స్తు పరమాణుభేదే నాపరిసంఖ్యేయా భవన్తి. అతిబహుళా దతి
సాక్ష్యా దతీద్వియత్వా చ్చ తేషాం సంయోగవిభాగే పరమాణూనాం కారణం
వాయుః, కర్మస్వభావ త్చ.

చ. శా. అ. ర. గద్య 17.

(శరీరసజ్ఞాకారీం).

BIBLIOGRAPHY

Amarakosa	.. Amarasimha
Astangahridaya Samhita	.. Vagbhatacharya
Astanga Sangraha	.. - do -
Astanga Saareera	.. Wariyar, P. S.
Asthipanjaram	.. A. Lakshmipathi
Asthipanjalamu	.. Andhra Vignana Sarvaswamu
Ayurveda Saareera	} P. B. Krishnamacharya
Sastra Sangraha	
Bhaavaprakasa	.. Bhavamisra
Bhela Samhita	.. Bhela
Bruhat Saareeram	.. Wariyar, P. S.
Charaka Samhita	.. Agnivesa
English Sanskrit Dictionary	.. Monier William
Hindi Scientific Glossory	..
Kaamasutra	.. Vatsyayana
Madhavanidana	.. Madhava-kara
Paaribhashikapadakosam	.. K. Nageswara Rao
Prasuthisastra Part I	.. Prasadilal Jha, L. M. S.
Pratyaksha Saareera	.. Gananatha Sen
Sarngadhara Samhita	.. Sarngadhara
Saareera Kriya Vignanam	.. Ranajeeth Roy
Saareera Sabda Sangraham	..
Scientific Glossary	.. D. V. Sivarao
Studies in the Medicine of Ancient India (Osteology)	} Hoernle
Susruta Samhita	
	.. Susruta

A

bdomen: belly, the cavity in the body between the thorax and the pelvis including stomach, bowels and other nutritive organs. ఆస్తోవృత్తి, ఉదరవృత్తి, ఉదరమ్, కుక్షి, కుమ్భి, వృత్తి. వ్యా:- 1 సమస్తముదరమ్, 2. ఉరశ్శ్రింగ్యంతర్గతము, జఠరమ్. తె. ఉదరము, కడుపు, జఠరము, బొజ్జ, బొట్ట.

కోవలక్షణమ్ యథా :- సానాన్యమాగ్ని పక్వానాం మూత్రస్య రుధిరస్య చ । హృగుణ్డకం పుష్పశచ్చకోష ఇత్యభిధీయతే. (సు. చి. అ 2 స్లో 12)

Antero-lateral aspect of A.

Antero-lateral part of A.

Anterior part of abdomen :

ఉదరఫలకమ్. తె. వెలికడుపు. వి.

కడుపు ముందుభాగము, పలకవలె

నుండు కడుపు పైభాగము.

Lateral aspect of A. : ఉదర

పార్శ్వః. తె. డొక్క.

Lower A. : అధరకుక్షి, అధరో

దరమ్, ఉత్తరకుక్షి, శ్రోణ్యుదరమ్.

వ్యా:- కుక్షేరధోభాగః. తె. క్రింది

కడుపు, క్రిగడుపు, పొత్తికడుపు. వి.

బొడ్డు క్రిందిభాగము.

Upper A. : ఉర్ధ్వోదరమ్,

పూర్వోదరమ్. వ్యా. కుక్షేరార్ధస్థాగః. తె. ఎగుకడుపు, ఎగువకడుపు, పైకడుపు, మీగడుపు.

Abdominal: of the abdomen.

ఉదరకః, ఔదర్య, ఉదరసమృద్ధి,

కాక్ష, కాక్షి, కాక్షేయ, కాక్షేయా.

తె. కడుపుకు చెందిన, కడుపునబుట్టిన.

A. aorta - see aorta.

A. cavity - see cavity.

A. fat: extra peritoneal fat.

వపా, వసా. తె. వప. వి. కడుపున

నుండు క్రొవ్వుపార.

A. ganglia - see ganglia.

A. muscle - see muscle.

A. region - see region.

A. ring - see ring.

A. wall - belly wall - see

Antero - lateral aspect of

abdomen.

Abduccens : a muscle drawing

from the median line. మధ్య

రేఖా దాకృష్టశీ.

Abduction : drawing away

from the median line; move-

ment from the median line.

అపవర్తనమ్, ఆకర్షణమ్. వ్యా:-

మధ్యతః ఆకర్షణమ్, దూరీకరణమ్,

మధ్యరేఖాయాః గతిర్దూర్వలనమ్,

క్రియా. తె. ఈదుర్చు, లాగుదు,

ఒక గీత నడుము నుండి వెలికి నడుచు

లేక లాగుట; కదలుట.

- Abductor** : అపకర్షకః, అపకర్షణీ, పులుసు.
 ఆకర్షకః. తె. ఈడ్చునట్టి, లాగునట్టి. **Acidity** : అమ్లతా, ఆమ్లత్వమ్.
 శుక్తవా. తె. పుల్లదనము, పులుపు.
A. canal - see canal **Acini** : నూత్నదరీ.
Absoption : అవశోషణమ్, ఆచమనమ్, ఆచూషణమ్, గ్రసనమ్, శోషణమ్. తె. పీల్చుట, పీల్పు, లోపలికి ఆకర్షించుకొనుట, లోపలికి గ్రహించుట, లోపలికి లాగికొనుట.
Acinus : smallest gland division. నూత్నతమగ్రంథి విభాగః. తె. కణితి (గ్రంథి) లోని మిక్కిలి చిన్న విభాగము.
Acetabulum : socket of thigh bone; the cavity that receives the head of the femur (1) కట్యూదూఖలమ్, శ్రోణ్యూమాఖలమ్; సక్తి బిలమ్. తె. బంతిగెన్నె. వి. ఊర్వస్థి శిరస్సు (తొడఎముక మొదలు) తిరుగుబతు శ్రోణిఫలకమునం (చట్ట ఎముకయం) దేర్పడియున్న రోలు చంటి గుంట. (2) ఉదూఖలమ్. వ్యా:- నిమ్న మధ్య ముదూఖల సనిసానమ్. తె. బంతిగెన్నె కీలు. వి. రోలువలె మధ్య గుంటగానుండు కీలుభాగము
Achroma : pallor; absence of colour. అవర్ణః, నిర్వర్ణః. తె. అవర్ణము, రంగులేమి, వన్నెలేమి. వి. పాలిపోవుట.
Achromatic : అవర్ణమైన, రంగులేని. **A. spindle** - see spindle.
Achromatin : అక్రమాధీనః, అవర్ణప్రియః, అవర్ణప్రేక్షీ. తె. అవర్ణప్రియము, రంగులేనట్టి.
Acid : sour. ఆమ్లమ్, ఆసుతమ్, శుక్తమ్. తె. ఆమ్లము, కొడి, పులిసిన,

Acoustic : relating to the sense of hearing, sound or the ear.

= శ్రోత్రేంద్రియసమ్బంధి, శ్రవణ సమ్బంధి, ధ్వనిసమ్బంధి, కర్ణసమ్బంధి. తె. చెవికి సంబంధించిన, ధ్వనికి సంబంధించిన.

A ganglia - see ganglia.

A. nerve - see nerve.

External A. meatus - see meatus.

Acoustics : the science of sound. శ్రావణశాస్త్రః. వ్యా:- నాద విజ్ఞానమ్, నాదవిద్యా. తె. ధ్వని విద్య, నాదవిజ్ఞానము, నాదశాస్త్రము.

Acromion : అంశః. వ్యా:- బాహు మూర్ధగ్రీవామధ్యేఽంశీత స్పృశ్యని బద్ధనావంశా. (సు.శా. 6-26) అంశ ఫలకభుజశిరయోర్బద్ధనా అంశా (దల్తనః). వ్యా:- భుజశిరః (యాజ్ఞ వల్క్యస్మృతిః), అంశకూటః, అంశ పీఠః, బాహుమూర్ధా, బాహుశిరః, బాహుశీర్షమ్, భుజశిరః. తె. గూడ, బుజము, భుజము. వి. అంశాగ్రము, పాము పడగవలె బయటికి గుపడు

చుండు బుజముయొక్క ఎత్తైన భాగము.

A. region - see region.

Acroposthia - see prepuce.

Action కర్మ, క్రియా, చేష్ట, వ్యాపారః తె. కదలిక, కర్మ, క్రియ, చలనము, పని.

Active A. : అనలసవ్యాపారః. తె. చురుకుగలపని.

Automatic A. : స్వచాలిత క్రియా. తె. తనంతటనే జరుగుపని.

Involuntary A. : అనిచ్ఛాదీన వ్యాపారః, అనైచ్ఛికక్రియా. తె. అప్రయత్న పూర్వక మైనకదలిక; పని.

Involuntary muscular A. : స్వతంత్రపేళీచేష్ట. తె. ఇచ్ఛానాదీన కండరచలనము. వి. అప్రయత్నముగా జరుగు కండరముల కదలిక; వ్యాపారము. ఇది అనిచ్ఛాపూర్వకముగ కండరములలో నిరంతరము జరుగుచుండును.

Muscular A. : పేళీక్రియా. తె. కండరచలనము.

Passive A. : అలసవ్యాపారః. తె. మందగొడితనము, స్తబ్ధత.

Reflex A. : అసంకల్పితచర్యా, అసంకల్పిత ప్రతికారచర్యా, ప్రతిసంక్రమితక్రియా. ప్రతివత్తిక్రియా తె. మరల గొట్టుబడిన చర్య.

Reflex muscular A. : ప్రతిసంక్రమిత. పేళీ వ్యాపారః. తె. మరల

గొట్టుబడిన కండరచలనము.

Specific dynamic A. : ఉద్దీపక గుణవిశేషక్రియా, విశిష్టకర్మ తాదృశక్రియా.

Voluntary A. : ఇచ్ఛాదీన వ్యాపారః, ఐచ్ఛికక్రియా వా వ్యాపారః, సంకల్పితచేష్ట. తె. స్వతంత్ర చలనము.

Voluntary muscular A. :

ఇచ్ఛానుగా పేళీచేష్ట, స్వేచ్ఛానుగా పేళీ వ్యాపారః. తె. స్వతంత్రకండర చలనము.

Adam's apple : a projection in front of the neck due to the thyroid cartilage (of the larynx) కంఠముణి, గలగ్రన్థి. వ్యాః-కన్థ గాయాః పురతః ఉర్ధ్వభాగే కణ్ఠ, తస్య ధ్యేకణ్ఠుణి. గలపూర్వతః చలనోన్నతప్రదేశః. తె. కంఠమణి, కుతిక కాయ, గొంతుకాయ, గొంతుకనుడి, గొంతుపోక. వి. గొంతుకబయట (ముందు) ఎత్తుగా కదలికగల ముడి. ఇది తేనునపుడు, త్రాగునపుడు, క్రిందికి పైకి కదలుచుండును.

Adduct, Adduction : to draw or move towards the centre : ఆభివర్తనమ్, ఉపకర్షణమ్, ప్రతిసీతమ్, ప్రణ(న)యనమ్, మధ్యానతమ్. తె. (1) నడిమికిచేరుట, నడిమికిలాగుట, నడిమికిచేరిన, నడిమికిలాగిన లేక వచ్చిన. (2) ఒక దానితో నొకటి

చేసెన, ఒక దానితో నొకటి చేసెట.

(3) ఆత్మ మధ్యాభిముఖ్యము.

Adenoid, Adenoids: a growth or mass of spongy tissue between back of nose and throat. Resembling a gland.

(1) నాసాగలగ్రన్థి. వ్యా:- నాసాగలయో ర్మధ్యస్థం మాంసపిణ్డమ్. మాంసపిణ్డ మేతిత్ నాసాగలయో ర్మధ్యేపశ్చిమతఃవర్తతే. ఏతత్ స్పంజ ఇవ వా జలశోషణీ ఇవదృశ్యతే తె. కొయ్యగండ. వి. ముక్కు లోతట్టున సప్తపథలోప్రవేశించు ద్వారము చేతత ఉబ్బియుండు తడిచర్మము. ముక్కు గొంతుకలమధ్య వెనుకవైపున పెరుగు మాంసముమద్ర, సప్తపథ ద్వారమువద్ద పెరుగు పెత్తని మాంసపు కణితి. ఇవి పెరుగుటవలన శ్వాస పీల్చుట కష్టముగానుండును.

(2) గ్రన్థ్యా భోగ్రన్థి విశేషః.

Adenology: the science of the glandular system. గ్రన్థిమండల విజ్ఞానమ్, గ్రన్థిసంస్థాన విజ్ఞానమ్. తె. గ్రంథులకు సంబంధించిన శాస్త్రము.

Adipose: fatty, of a fatty nature. మేదః, మేదోమయః.

తె. క్రొవ్వు, క్రొవ్విన్.

A. arteries - see artery.

A. tissue - see tissue.

Adrenal: At the kidney: The

suprarenal capsule. అధివృక్కః, (అధివృక్కాదౌః) వ్యా:- నిఃస్రోత స్కాత్రికోణస్థాయా వృక్కశిఖర యోస్సమ్మున్నై. తె. అధివృక్కలు, వి. గురదాలపైన నాళములేని ముక్క్లోణాకారమున ఎత్తుగనుండు మాంసపు ముద్దలు, రెండు గ్రంథులు.

Adventitia: the external coat of bloodvessels. రక్తధరా కలా, బాహ్యరక్తవాహినీకంఛుకమ్.

Afferent. carrying towards the centre or inward. (1) అభిగామి, అభివాహి, ఆగామి, ఆగామిని. (2) అన్తగృభీ, అన్తర్వాహిని. తె. బహిఃప్రాచీరమునుండి లోనికి గొనిపోవునది.

After-birth: the placenta and membranes; the secundiness. A membrane enveloping the foetus in the womb. అపరా. జరాయుః, తె. మావి. వి. గర్భములో పిండమును కప్పియుండు పొర, ప్రసవించిన తరువాత గర్భాశయము నుండి బయటబడు మావి.

Age: వయః. తె. ఈడు, వయస్సు

Air: ఆకాశజః, ఈరణః. వ్యా:- అన్తర్బహి స్సంచారీవాయుః, వాతః, వాయుః. తె. గాలి, వాతము, వాయువు.

A. bladder: వాయుకోశః. తె. గాలిబుడగ, గాలితిత్తి.

A. bone - see bone	పొట్టిక, భరణశీలం. తె. అన్నము
A. cell - see cell	నకు లేక పోషకాతు సంబంధించిన.
A. sac - see sac	A canal - see canal.
Atmospheric A : మహావాయు	a portion of A. canal between pyloric volves పచ్చమా
పథమందలి వాయువు, వాతావరణము	నాళము. తె. కడుపు, పొట్ట. వి.
A. sinus - see sinus	భుజించిన చతుర్విధాహారము (అన్న
Ala : wing. పక్షి. వ్యా:- పక్షి	సానాదులు) నీర్ణమగుస్థలము, నోటి
పక్షికాలో విస్తృత ప్రరోహం. తె.	నుండి ముడిచునుండు గొట్టమునం
పక్షులు, టెక్కు.	దలి భాగము. చిన్న, పెద్దప్రేవులు
A. of the ilium - see bone	కలిసిన సారంగాము నందొక భాగము.
A. nasi : నాసాపక్షికా. వ్యా:-	A. duct - see Thoracic duct
నాసాపుట బహిర్భాగము. తె.	A. system - see system.
ముక్కుకోళ్లు, ముక్కుకోళ్లు వి	A. tract - see tract.
ముక్కు రంధ్రముల వెలిభాగములు.	Part of the A. canal upto
Alar : wing-like పక్ష, పక్ష	the stomach. ఊర్ధ్వకోవ్యం.
తె. పక్షమువంటి, టెక్కువంటి వి.	తె. వి. నోటినుండి అమాశయము
పక్షి టెక్కువలె వెడల్పుగా విప్పారి	వరకు వ్యాపించియుండు భాగము.
ప్రక్కలకు పొడుచుకొని వచ్చి	Alkali : ఊరక. తె. కారము, కారము.
యుండు భాగము.	Allantois : a fetal appendage,
Albumen : ధవలకమ్. తె. జొన,	membrane. ఆళిస్థ, ఆళిస్థనాళి.
సొన, శ్వేతధాతువు. వి. కోడి	వ్యా:- నాళి నాళస్యాజురక,
మొదలగు పక్షుల గ్రుడ్లలో నుండు	ఆద్యంత పశ్చిమఖండవ్య ఉపగమహవత్
చిక్కని, తెల్లని జిగురుగల పలచని	కోఽపినాళి, అధవా కాఽపినాళి.
వస్తువు.	తె. బొడ్డుమొలక. వి. ఇది మొలకవలె
Serum A : సరధవలక.	నుండు బొడ్డునాళము, పిండము వంటి
Aliment : food, nourishment.	యుండు సన్నని కాడ.
అన్నమ్, ఆహారం, ఖాద్యం, భోజనం,	Alveolar : బొదూఖల(లీ). తె.
పొట్టికమ్. తె. అన్నము, ఆహారము,	గుంట, తొట్ట. వి. రోలు ఆకార
కూడు, భోజనము.	ముగ నుండు గుంట.
Alimentary : nourishing.	Alveoli - see alveolus.
ఆహార్య, ఆహారసమ్మి, పోషక,	

Alveolus : (1) An air vesicle.

ఆనిలాయనమ్, ఈరణకోశం, ఈరణ దరీ, వాయుకోశం, సూక్ష్మదరీ, తె. గాలిబుడగలు, గాలిగదుడు, వాయు గోళములు. వి. క్వాసకోశమునందలి చిన్న గాలిగదులు. (2) Bony socket of a tooth; a small cavity. ఉమాఖలమ్, విలమ్. వ్యా:- రుచకాకృతీనా మవయవానా మవ గాహ నానుకూలాగర్త విశేషా యథా :- అల్పబిలమ్, దస్తబిలమ్, సూక్ష్మదరీ, కోష్ఠికా, రద్ధికమ్. తె. కుదురు, గుంట, పాడు, బెజ్జను, రంధ్రము. వి. రుచకాకారముగల చిన్నదై (కొన లేలియుండు) అవ యవములు ఇమిడి కదలకుండా బిగు వుగా పొదిగి యుంచుటకుగాని. పాడుకొనుటకుగాని పిలుగా నుండు కొలది లోతుగల గుంట (గుంటలు), కుదుళ్ళు.

A. of tooth : దస్తబిలమ్, దస్తో లాఖలమ్. దస్తో దూఖలికా, తె. పంటికుదురు, పసుకుదురు(ళ్లు), పల్లు కుదురు.

Alveolus : (2) Air vesicles. ఈరణ కోశాః. వ్యా:- పుష్పసాస్తవా అపస్త మ్భస్యాన్తిమ ప్రతానాని. తె. వాయుకోశములు, వాయు గోళములు. వి. ఈ గోళములు ఊపిరితిత్తులందు వ్యాపించియుండి, లేనతెట్టెయందలి గూళ్లను బోలియుండును.

Amitosis : Direct cell-divi- sion. ఆకాఠక విభాగం, కణ విభాగం, సమవిభజనమ్. తె. కణ విభజనము, కణవిభాగము.

Amnion : Inner-most embr- yonic membrane which en- closes foetus before birth.

(1) అపరాయణ, అమ్బునియామికా, ఆభ్యస్తర గర్భధరా, ఆభ్యస్తర జరాయణ, గర్భధరా, జరాయణ. తె.మా.వి.వి. బిడ్డ పుట్టక పూర్వము గర్భాశయమున పొడనును లేక శిశువును ఆవరించియుండు మిక్కిలి సన్నని నిగనిగలాడు నూనె మెరుగు కాగితమువంటి పొర. ఇది పిండముకు ఒరిపిడి లేకుండా తగినంత ఉమ్మీరు కలిగియుండును. దీనిగుండా లోనికి వెళుతురు జొర బడును. (2) గర్భాస్తరా వరణమ్. తె. గర్భసంచిలో పొర.

Amniotic : belonging to the amnion. అపరాయన, జారాయన. తె. మావికి చెందిన.

A. cavity - see cavity.

A. ectoderm - see ectoderm.

A. fluid - see fluid.

A. sac - see sac.

A. vesicle - see vesicle.

Ampulla: flask-shaped dilation.

కలసికా. తె. కలశము, బుడ్డి.

A. of the lactic ferous :

స్తన్యశయః, స్తన్యప్రవాహికా,
స్తన్యవాహిని. తె. స్తన్యశయము.
వి. చనుబాలు పుట్టచోటు.

Amygdala: (1) a lonsil, (2) a lobe
of cerebellum. (1) ఉపజిహ్వకా,
గళగుటికా. వ్యా:- కణస్థోపరి
జిహ్వమాలినితౌ నూంసపిణ్డవిశేషౌ.
వాతామమ్. తె. వి. సీమ బాదము
వలె నుండు అవయవ విశేషము.
(2) ఆధరి మస్తిష్కఖణ్డః.

Anabolism: constructive meta-
bolism; constructive process
within the protoplasm by
which food or other mate-
rial at a relatively low
level passes through an
ascending series of ever-
more complex and unstable
combination, till it is
finally worked up into
living matter. అనుబలనమ్,
ఉత్పన్నః, ఉపచయః, చయః,
ప్రసాదపాకః, సృష్టి. తె. నిర్మాణ
జీవన ప్యాపారము, పిఘటనాత్మక
క్రియ. వి. జీవధాతు నిర్మాణము
నకు జరుగు రాసాయనిక పరిణామము.

Anal: pertaining to the anus.
అపాన సమృద్ధిః, అపానీయ, గుద
సమృద్ధి. తె. మలద్వారమునకు
సంబంధించిన, ముడ్డికి చెందిన.

A. area: గుదదేశః, గుదమణ్డలమ్,

గుదాంతః (సు. ని. 4-10. డబ్లెన్).
తె. అసనద్వారము.

A. aperture - see A. passage.

A. canal - see canal

A. opening - see canal.

A. orifice - see orifice.

A. passage: ఆధరగుదమ్, ఆధర
గుదః, అధఃస్రోతః, అపానమ్,
అపాననాళి, గుదద్వారమ్, గుద
నాళిం(ః), గుదమార్గః, గుదమఖమ్,
పాయురస్థమ్, విజ్వార్గః, శిశ్కు
న్యార్గః. తె. ఆసనము, పీతిముడ్డి,
ముడ్డి. వి. ప్రేవులలోని మలము
బయటికి వెడలు దారి, మలమువచ్చు
ద్వారము.

A. margi: గుడౌష్ఠః. తె. ముడ్డి
అంచు. వి. గుదద్వారమున నుండు
లావు పెడమవంటి అంచు.

A. region - see region.

A. triangle: గుదమర్క. తె.
ఆసన మర్కము.

A. tube - see tube.

A. tubercle - see tubercle.

A. valve - see valve.

Anaphase: ఆద్యాలోకః. తె. కణ
విభజనలో ఒక దశ.

Anastomosis: cross conne-
ction or junction of vessels
or hollow organs or arte-
ries, branches. (1) అనుమేల
నమ్, తిర్మిక్ సన్ధానమ్. తె. కల

యక, సంగమము. వి. నాళములు. రిక్త మధ్యాంగముల ఒండొంటి కలయిక, ఈకలయిక రక్త నాళాదు లందు కాననగును. (2) మధ్యమార్గః. తె. వి. రెండు ప్రదేశముల మధ్య నేర్పడిన దారి. ఇది దోష ఒక్కతినే గాని శస్త్రక్రియలచేగాని యేర్పడును (3) సీరామర్మములు, ధమనీ సంగమములు.

Dorsal A : పృష్ఠానుమేలనమ్.

Middle A : మధ్యమానుమేలనమ్.

Anastomotic : pertaining to anastomosis. అనుమేలనీయ, ఆనుమేల్య.

A. branch - see branch.

A. loop - see loop.

Anatomic, Anatomical: belonging to anatomy. (1) శరీర శాస్త్ర నిర్మాణ సమృద్ధి, శారీర, శారీరక, శారీర రచనా సమృద్ధి. తె. శరీర శాస్త్రమునకు సంబంధించిన (2) వ్యవచ్ఛేద విద్యా సమృద్ధికః.

A. enumeration of the body శరీర సంఖ్య.

A. nomenclature : శారీర పరిభాష.

Anatomy : (1) the science of body or organic structure (2) science or branch of morphology which treats of the structure of organisms

and the relation of their parts. (1) రచనా శారీరమ్.

నిష్పత్తిః— రచనాప్రతిపాదకం శారీరమ్, రచనాశారీరమ్, శరీరరచనా విజ్ఞానమ్, శరీర నిర్మాణ విజ్ఞానమ్, శరీర నిర్మాణ శాస్త్రమ్, శరీర వ్యవచ్ఛేద విద్యా, శారీరమ్, శారీర శాస్త్రమ్. (2) విశసనవిద్యా, శరీర విచయమ్. వ్యాః— శరీరస్య విచయనం విచయః, శరీరస్య ప్రవిభాగేన జ్ఞాన మిత్యర్థః (చ. శా. 6.1.3. చక్ర ప్రాణిః). శరీర సజ్ఞానమ్. (చ. శా. 7.1) తె. శరీర విజ్ఞానము, శరీర శాస్త్రము, శారీరము, శారీర విజ్ఞానము. వి. శరీరము పుట్టుకను దాని ఆచయవముల నిర్మాణమునుగురించి విడి విడిగా తెలియజెప్పు శాస్త్రము. (3) దేహసంస్థాన విద్యా. తె. ఛేదించి లోని ఆచయవముల విన్యాసములను, పొందికలను పరిశీలించు విద్య.

Applied A : anatomy as applied to diagnosis and treatment. నిదాన చికిత్సా శారీర విజ్ఞానమ్.

Comparative A : a comparison of the anatomy of different animal orders. అనుషజ్ఞిక వా ప్రాసజ్ఞిక శారీర విజ్ఞానమ్, తులనాత్మక శారీర విజ్ఞానమ్, సదృశ రచనా శారీరమ్.

Descriptive A : a study of

the individual parts of the body. ప్రత్యక్ష శారీర రచనాధ్యయనమ్, నిర్దిష్ట వా నిర్దేశక శారీర విజ్ఞానమ్, సముద్దేశక శారీర విజ్ఞానమ్. Gross A. anatomy as studied by the naked eye.

ప్రత్యక్ష శారీర విజ్ఞానమ్.

Human A : మానవ రచనా శారీరమ్.

Microscopic A : that stuied under the microscope.

నూత్న శారీర విజ్ఞానమ్, వ్యాః-నూత్న దర్శన యంత్ర సహాయేన ప్రాప్తం శారీర విజ్ఞానమ్.

Morbid A : the study of diseased structure. దుక్ష్మరీర విజ్ఞానమ్.

Pathological A : ఒకృత శారీరమ్, ఒకృత శారీర విజ్ఞానమ్.

Regional A : the study of correlated regions of the body. ప్రాదేశిక శరీరాంశ విజ్ఞానమ్

Surface A : బహిష్కారీర విజ్ఞానమ్.

Systemic A : వివిధ వస్తుధాతు విజ్ఞానమ్, శరీర నిర్మాణానుక్రమణికా.

Topographic A : anatomy of a part in its relation to other parts. అన్యోన్యాంశ రచనాత్మక శారీరమ్, అన్యోన్యాంశ

సమబ్ధ శారీర విజ్ఞానమ్, నిర్దిష్ట శరీరమ్. తె. ప్రత్యంగ సమబ్ధ షర్ణనము, శరీరాంశ షర్ణనము.

Angiology : the science of the bloodvessels and lymphatics. నాళీవిజ్ఞానమ్, నాళీస్పృశ్యః. వ్యాః- రక్తాయనీ, రసాయనీ, రస వాహిన్యాదీనాం నాళా (నాళీ) నాం స్వరూప షర్ణనమ్. తె. నాళవిజ్ఞానము. వి. రక్త రసాది నాళముల స్వరూపాదులను గురించి తెలియజెప్పు శాస్త్రము.

Angle : space between two meeting lines. అస్రః, కోణః, ద్విభుజః, మూలః, వ్యాః- కేవలైక కోణాకారా ఉత్పేధ విశేషరేఖా విశేషా వా. తె. కోణము, మూల.

A. of the eye : ఉపాంతః. తె. కనుగొలికి.

A. of the lower jaw : హను కోణః. తె. దౌడకోణము. వి. ముక్కోణముగా తేలియుండు దౌడ ఎముక.

A. of the mouth : జీవప్రాస్తా, వదనాస్తా, స్పృక్ష్వోచ్చో(ద్వౌ). తె. చెలిముఠ, నోటి చెలిముఠ.

Lateral A : పార్శ్వకోణః, బాహ్యకోణః.

Lateral A. of the orbit : ధ్రువా పుచ్ఛాస్తా తె. కణతల నంటి యుండు కనుబొమ చివరలు.

- Obtuse A : స్థూలకోణము. తె. గురుకోణము.
- Pubic A : భగకోణము, భాగస్థి కోణము.
- Rectangle : దీర్ఘచతురస్రము.
- Right A : లంబకోణము, సమకోణము.
- Triangle A : త్రికోణము, త్రిభుజము తె. ముక్కోణము.
- Angular : కోణీయము, కాణిక తె. కోణమునకు సంబంధించిన, మూలకు సంబంధించిన.
- Anhydrous : not containing water. అనాద్రితము, నిర్జలము. తె. తడిలేని, నీరులేని.
- Animal : living being. జంతువు, ప్రాణి. తె. జంతువు, జీవి, ప్రాణి.
- A. heat : ఉష్ణము, జంతుష్ణము, శరీరోష్ణము తె. వేడిమి, శరీర వేడిమి
- A. magnetism : ప్రాణోన్మేషము తె. శరీరబలము.
- Animal : organic being with life and power of motion జీవజన్తువు, ప్రాణి. తె. జీవి.
- Animation : life. చైతన్యము, జీవితము సజీవత్వము. తె. ప్రాణము, బ్రతుకు, జీవము.
- Anisotropal, Anisotropic: doubly refractive. ద్వివారవక్రీకరణీ.
- Ankle : joint between foot and leg. ఖండకము, ఖలకము. వ్యా:- జక్ష్మాపాద యోగస్థాని, గుల్ఫము. వ్యా:- పాశ్చాత్య పరిగ్రహము. తె. గుత్తి, చీలమండ.
- Annular : ring-shaped. అంబుళియము, వలయు సమానాకృతి. తె. ఉంగరము. వి. ఉంగరమువలె గుండ్రని యాకారముగల అవయవ విశేషము.
- A. ligament - see ligament
- Annularis : 4th or ring finger. అనామిక, పవిత్రాంగుళి(లి). తె. ఉంగరపు వ్రేలు వి. చేతియందలి నాల్గవ వ్రేలు.
- Annulus : a circular opening or margin : చాక్రేయద్వారము వామఖం, వర్తలద్వారము, వర్తలముఖము వార్తలము. తె. గుండ్రని ద్వారము, గుండ్రని బెజ్జము. వి. ఇవి చక్రము వలె శరీరప్రదేశములందుండు ద్వారములు. అంచుగలిగి ఉంగరములవలె నుండును.
- A. abdominalis: Abdominal ring - see ring.
- A. abdominis : the inguinal ring - see ring.
- A. tracheae : anyone of the cartilaginous rings of the trachea - see ring.
- A. tympanicus : the tympanic ring - see ring.

A umbilicus : the umbilical ring - see ring.

Ansa : a loop. శిక్యమ్. తె. ఉట్టి.

A. hypoglossi : జిహ్వోధర శిక్యమ్.

A. subclavia : అక్షకాధర శిక్యమ్.

Antagonism : opposition. పరస్పర విరోధః, విరోధః. తె. విరోధము, వైరము. వి. నామరూపగుణాదులందు ఒకదాని కొకటి విరుద్ధము.

Antebrachium - see antibrachium.

Antenatal: ప్రసవ పూర్వః, ప్రాగ్జన్మ. తె. నీల్లాడుటకు మునుపు, ప్రసవమునకు పూర్వము, చూలింత.

Anterior : in front of, situated before. అగ్రః, అభిముఖః, పురః, పురస్తన, పురోభాగః, పూర్వః, ప్రాగ్. తె. ఎదురు, ఎగుటి, ముందు, ముందరి.

A. aspect of thorax : అస్తరాధిః, ఉరః. వ్యా:- అస్తరాధే అస్తప్రదేశః, పక్షః. వ్యా:- అస్తరాధే బాహ్యదేశః. తె. ఎడ, ఎదురు తొమ్ము. వి. గుండె బయటిభాగము, ఛాతీ, బోర.

A. end : ఉదర్యాగ్రమ్.

A. ends of the ribs : పర్యకాగ్రాణి. . తె. ప్రక్కపైముకల

ముందు భాగము.

A. fontanelle - see fontanelle.

A. furrow - see furrow.

A. median fissure - see fissure.

A. nares; naris or nostril : నాసానాడీ, నాసాపుటః, నాసారస్థిమ్, నాసావివరమ్, నాసాస్రోతః, పురస్తన నాసారస్థిమ్. తె. ముక్కుపుటము, ముక్కుబెజ్జము, ముక్కురంధ్రము.

A. neuropore : పురస్తనతస్త్రిద్వారమ్.

A. part of the hand : కరాగ్రమ్. తె. విాజేయి, ముంజేయి.

A. perforated substance : పురస్తన వేధితవస్తు.

A. white commissure : పురస్తన శ్వేతసమ్మిశ్రణమ్.

Antiades : see tonsil.

Antibodies : the characteristic constituents of the blood and fluids of immune animals (1) అభిసంస్కార ద్రవ్య విశేషః, అభిసంస్కృతిః. వ్యా:- విరుద్ధ ప్రతిపక్ష గుణవంతం ద్రవ్యమ్. (2) రోగోచ్ఛేదకరం ద్రవ్యమ్. వ్యా:- రోగోత్పాదక బీజోచ్ఛేదక ద్రవ్యమ్.

Antibrachium : forearm. (1)

అగ్రబాహుః, అరన్నిః. వ్యా:-
 కూర్పరాత్ మణిబన్ధపర్య స్తోభాగః,
 ప్రపాణికః, ప్రపాణిః. తె. దండ
 చేయి. వి. మోచేలినుండి మణికట్టు
 వరకునుండు భాగము. (2) ఉప
 బాహుః, కలావికా. వ్యా:- మణి
 బన్ధోపరితా చ్చతురశ్చుల కలావికే
 ఇతి. ప్రకోవ్యః. తె. మంజేయి. వి.
 మణికట్టు పైన మోచేలికి క్రింద
 నాలుగు అంగుళముల విస్తారముగ
 నుండు భాగము. Distal third
 of forearm.

Antihelix : of external ear.

ఆభ్యస్తరపాళీ, ప్రతివలయమ్. తె.
 వి. కర్ణపాళి - చెవిరమ్మె - యొక్క
 లోపలి లేక బయటిభాగము.

Antitragus : కర్ణపుత్రికా, ప్రతి
 కీలమ్, బాహ్యకర్ణా. తె. గూబ.

Antrum : a cavity in bone
 అస్థికోటరమ్, అస్థిగుహ, కోటరమ్
 తె. ఎముకతోట్ట, కోటరము, తోట్ట.

A. of High more - see A.
 maxillare.

F. mastoideum : the cavity
 of mastoid bone. కర్ణాస్థికోట
 రమ్.

A. maxillare : the cavity in
 the body of the superior
 maxilla. హనుగర్భకోటరమ్. తె.
 దవడ ఎముక తోట్ట.

Anus : rectal exit. అధరగుదః

స్థానం. వ్యా:- ఉత్తరగుదా దధో
 స్థితః, అపానమ్, అపానః, గుదమ్,
 గుదః, గుదద్వారమ్, పాయుః,
 పాయుద్వారమ్, పురీషమార్గః,
 విణ్మార్గః; శ కృ న్మార్గః. తె.
 ఆసనము, ముడ్డి, శౌచస్థానము.

Anvil - see bone

Aorta : trunk of the arterial
 system; the main arterial
 trunk.

(1) ఆవర్తా, ఆవర్తాధమనీ, ప్రధానా
 వర్తా, బృహద్ధమనీ, బృహత్లోహితికా,
 మహాధమనీ. వ్యా:- శరీరే విశుద్ధరక్త
 ప్రవాహములధమనీ, సామృదయస్య
 వామనిలయా తస్మాత్ మూల
 ధమనీ. This great artery
 issuing from left ventricle
 of heart. (2) బృహద్ధమనీ. వ్యా:-
 ఏషామృదయస్య వామకోష్ఠా
 దూర్ధ్వం ప్రసరతి. (3) ప్రాణవహ
 ధమనీ. తె: పెద్దరక్తనాళము, బృహ
 ధమనీ. వి. ఇది మృదయములోని
 వామనిలయము లేక వామకోష్ఠము
 - ఎడమ అరగది - నుండి బయలుదేరి
 పైకి వ్యాపించియుండును. గుండె
 కాయ - మృదయము-నుండి నెత్తురు
 (రక్తము)ను శరీరమంతట వ్యాపింప
 జేయును. (4) ప్రధానధమనీ.

Abdominal A. ఉదరధమనీ,
 బౌదరీమహాధమనీ, కాత్తేయావర్తా
 ధమనీ.

Abdominal portion of A .
కాత్మేయావర్త (భాగః).

Anterior ventral A. పురస్తనో
దర్శ్యావర్తా ।

Arch of A . తోరణీమహాధమనీ,
తోరణ్యావర్తా. తె. ధనురాకార
ముగ నున్న పెద్ద రక్తనాళము.

Ascending A . ascending
portion of aorta. ఆరోహిణీ
మహాధమనీ, ఆరోహ్యావర్తా.

Descending A : అవరోహిణీ
మహాధమనీ, అవరోహ్యావర్తా.

Dorsal A పృష్ఠ్యావర్తా, బృహ
ద్ధమనీ.

Isthmus of A : see isthmus

Primitive A . ప్రాధమికావర్తా.

Right dorsal A. దక్షిణపృష్ఠ్యా
వర్తా.

Thoracic A . ఔరసావర్తా.
ఔరసీమహాధమనీ.

Thoracic portion of A .
ఔరసావర్తా భాగః.

Uterus A . కాత్మేయావర్తా.

Ventral : ఉదర్శ్యావర్తా.

Aperture : an opening. hole.

అయనమ్, చంద్రమ్, ద్వారమ్, పథః
రస్థిమ్. వ్యాః:- కస్మాచ్చిదన్తర్లహా
దృహిర్లమనార్థం రస్థిమ్. యథా—
సవద్వారణి. అథవా అన్తర్లహా దన్త
ర్లహం ప్రతిగమనార్థం ద్వారమ్.
తే. కన్నము, దారి, ద్వారము,

బెజ్జము, బొక్క. వి. లోనినుండి
బయటికిగాని, శరీరములోపల ఒక
చోటనుండి వేరొక చోటికిగాని
పోవుట కేర్పడియుండు కన్నము;
కలుగు.

A. of the body : కాయ
రస్థాణి. తె. శరీరమునగుల వివిధ
రంధ్రములు.

A. of alveolar canals :

ఔమాఖలప్రోతద్వారాణి.

Auriculo ventricular A :
కర్ణక శోషకాన్తరద్వారమ్, కర్ణికా
జరకాద్వారమ్.

Cloacal. A మలమూత్రద్వారమ్.

Different carrying. A : శరీర
ధాత్వావకాశాః. తె. రసరక్తాది
ధాతువులను శరీరమున వ్యాపింప
జేయు నాళరంధ్రములు.

Inferior A. of lesser pulvis:
కటిగుహాధరద్వారమ్.

Large external A. of the
body (nine in number). మహా
చంద్రాణి. తె. సవద్వారములు. వి.
శరీరమున బయటికి కనబడు తొమ్మిది
పెద్ద రంధ్రములు.

Left auriculo-ventricular A:
నామకర్ణకశోషకాన్తరద్వారమ్.

Minute. A : సూక్ష్మచంద్రాణి,
సూక్ష్మరస్థాణి. తె. రోమహాప
ములు వి. చర్మముపై కనబడుచుండు
సన్నని చిల్లులు. పినినుండి శరీరము

లోని ముఖములు చెమటరూపమున
వెడలుచుండును.

Pleuro pericardiac medial A
పార్శ్వకౌపరిహృదయ స్తరద్వారమ్.

Pleuro peritoneal A : పార్శ్వ
కౌపరితుస్థియద్వారమ్.

Right auriculo-ventricular
A : దక్షిణకర్ణకకోష్ఠ కాస్తర
ద్వారమ్.

Superior A. of the lesser
pulvis. కటిగుహాత్తరద్వారమ్.

Uro-genital A : వస్తుపస్థియ
ద్వారమ్.

Apex: peak, extremity of
anything. అగ్రమ్, చూడా,
మస్తకమ్, శిఖరమ్, శీర్షమ్. తె.
అగ్రము, కొన, చివర, తుద, మొన,
శిఖరము, శిఖరాగ్రము.

A of the axilla. అంశమాలమ్.
తె. భుజము. వి. ప్రగణాస్థిశిఖర
భాగము.

A. of the bladder: వస్తిరీః,
వస్తిరీః.

A. of the heart: హృదయ
శీర్షమ్

A. of the lung: పుష్పసమూహా,
శ్వాసాశయాగ్రమ్.

A. of the nose. నాసాగ్రమ్,
నాసికాగ్రమ్. తె. కొనముక్కు,
ముక్కుకొన, ముక్కుచివర, ముక్కు
మొన.

Apical : belonging to apex.

అగ్రీయ, మస్తకీయ, శిఖరీయ, శీర్షీయ.
తె. అగ్రమునకుచెందిన, శిఖరమునకు
సంబంధించిన.

A. part : శీర్షభాగమ్.

Aponeurosis . a fibrous expan-
sion of a tendon; a fibrous
or membranous sheet.

(1) ఉల్లోచః. వ్యా:- ప్రాయోవిస్తా
రిత కణ్డరాగ్రరూపం వస్తుసా తస్య
వితానముచ్యతే, సవీచ కణ్డరా విస్తా
రస్తాస్తవ వితానఇచ్చ. కణ్డరా వితానాః,
కలాకణ్డరాః. తె. కండర విశేషము.

(2) పృథ్వీ, పృథుస్నాయుః, పృథు
లాస్నాయుః. తె. మాంసపుబిళ్ల,
స్నాయువు. వి. ఇది అణగి వెడల్పు
గానుండును.

Epicranial A: కరోట్యుల్లోచః.
Glea-aponeurotica : కరోట్యు
ల్లోచః.

Palmar A : కరతలికాస్నాయుః.

Apparatus, Instruments : a
number of organs which
act together in the perfor-
mance of a definite function
ఉపకరణాని, సాధనాని. వ్యా:-
ప్రత్యేకసంఖ్యాయాని నిర్దిష్ట వ్యాపార
నిర్వహణార్థం అన్యోన్యం సహాయ
జ్యస్తే. తె. ఉపకరణములు.

Central A : కేంద్రసాధనమ్.

Golgi A - see body.

Apparent బాహ్యలోకము. తె. బయటి కగపడుచున్న.

Appendage : that which is attached to an organ as a part of it. అనుబంధాంగము, ఉపాంగము, ఉపాహితభాగాంగము. తె. అనుబంధాంగము, చేర్చబడిన అవయవము లేక అవయవ భాగము.

Appendices epiploicae : అస్త్రపుష్పికా. తె. పేగు చివరభాగము.

Appendix. అస్త్రపుచ్చు, ఉజ్జుపుచ్చు, ఉపాస్త్రము, కృమి, కృమిక, కృమ్యశయము, పుచ్చు, ధూలాస్త్రాక దేశము. తె. గిలక. వి. చిన్న పేగు పెద్ద పేగు కలియుచోట నొక ముడిగా నేర్పడిన వృద్ధ్యనుబంధము.

A. Vermiformis : the worm-shaped process of the cecum. ఉండుకపుచ్చు, ఉపాస్త్రము. తె. వి. పేగుకు అనుబంధమైన మొండితోక.

Apposition the state of being fitted together. అభిసంధానము, అనుయోజనము. తె. అన్వయము, కలయిక, పొందిక. వి. సరిగా కలసి పొందిక గల స్థితి.

Aqua : water. జలము. తె. నీరు.

Aqueduct : a canal (1) నాళము. తె. కాలువ. (2) అమ్మనాళము, అమ్మనాళికా. తె. చిన్న లేక సన్నని నీటికాలువ, జలవాహి, నీటి గొట్టము.

A. of sylvius సురజ్జికా. తె. చిన్న సారంగము. the canal leading from the third to the fourth ventricle of the brain. మస్తిష్కనిలయ సుజ్జికా. వ్యా:- యాతు తృతీయ చతుర్థ నిలయాను బద్ధితా.

Aqueous . watery; blonging to water. అమ్మ, అమ్మనమ్మ, జలీయ. తె. నీటి, నీటికి చెందిన.

A. Humor : the fluid in the anterior chamber of the eye. తేజోజలము, నేత్రోదము. తె. కంటిలో నల్లగుడ్డు ముందుత్రిలో నుండు నీరు.

Arachnoid: web. (1) జాలం, తంతు సంతతి. తె. అల్లక. వి|| resembling web : నేత్ర నేసినట్లుండు పొరవిశేషము.

A membrane : the serous membrane of the brain and cord; serous membrane lining the dura mater and enveloping brain and spinal cord. గొర్రునాళావరణికలా, తొత్తికలా. వ్యా:- మస్తిష్కజలధారాభిన్ననామ. తె. మెదడు పొర. వి. ఇది మెదడును, వెన్నుబామును చుట్టుకొనియుండు పలచని పొర; మూడువిధముల పొరలలో నొకటి.

Arch : అర్ధచక్రము (ః), అర్ధవలయము,

గోలఖణ్డమ్, చాపః, చాపకతోర
ణమ్. తె. కమాను, విలువంపు, విల్లు
Arches : a term applied to
various curved portions of
the body. అర్థచక్రాణి. వ్యా:-
చక్రాక్షా కా రాణ్యర్థవలయా
కారాణి చాపవక్రాణి వా ఆజ్ఞాని
తాశ్యేవ చాపకాని తోరణాని చ.
తె. వి. కమాను లేక విల్లునలె అర్థ
చంద్రాకారముగనుండు పివిధ శరీ
రావయవ భాగముః.

Alveolar A : దస్తపిండికా, దస్తా
ధారః, దస్తోలూఖలపక్షిక్రిః, దస్తో
లూఖలవణ్డలమ్. తె. సనుగుంట
వరుస. వి. పళ్లుయిమిడి (గుచ్చుకొని)
యుండుటకు రోలువంటి చిన్న గుంట
ల వరుస. ఈవరుస అర్థచంద్రాకార
మును బోలియుండును.

Anterior A : పురస్తవలయఖణ్డః.
Aortic A. ఆవర్తార్థచక్రమ్, తోర
ణ్యార్థా. తె. వి. కమాను లేక
వింటియాకారమున నున్న పెద్ద రక్త
నాళము.

A. of aorta - see aortic arch.
A. of vertebra : కశేరుకార్థ
చక్రమ్, పృష్ఠ్యర్థచక్రమ్. తె. వెన్ను
విల్లు. వి. ధనురాకారమైన వెన్ను
పూస.

Carotid A : కారోట్ట్యర్థచక్రమ్

Costal A : పర్శుకీయచాపః.

Deep planter venous A :

నిమ్మపాదతలీయార్థ చక్రమ్.

Deep volar A : కరతలధానుషీ
గమ్పిరా, నిమ్మ పాణితలీయార్థ
చక్రమ్.

Dorsal aortic A : పృష్ఠ్యార్థ
కీయార్థచక్రమ్, పాదపృష్ఠ్య మర్థ
చక్రమ్, పాదపృష్ఠ్యార్థచక్రమ్.

First aortic A : ప్రథ మావర్తీ
యార్థచక్రమ్.

First pharyngeal A : గళీయ
ప్రథమార్థ చక్రమ్.

Glosso palatine A : జైహ్వ
తాలవ్యార్థ చక్రమ్.

Hyoid A : కాణ్ఠికార్థ చక్రమ్,
ద్వితీయార్థచక్రమ్, వక్త్రీ యార్థ
చక్రమ్.

Mandibular A : అధరూన్యార్థ
(హానవార్థ) చక్రమ్, (ప్రథమార్థ
(గళీయ ప్రథమార్థ) చక్రమ్, మాన్ద
బలార్థ చక్రమ్.

Neural A : తన్త్రికోశికాచాపః.

Oral A : వక్త్రీయార్థచక్రమ్.

Palmar A : కరతలచాపః.

Pharyngeal A : గళీ యార్థ
చక్రమ్.

Planter A : పాదతలీయార్థ
చక్రమ్.

Planter cutaneous venous
A : పాదోదర్య గాదార్థచక్రమ్,
పాదోదర్య త్వచార్థచక్రమ్.

Posterior A : పశ్చిమ (వల

యస్య), ఖణ్డః.

Primitive costal A : ప్రాథమిక పాఞ్చకార్థచక్రమ్ ।

Right aortic A : దక్షిణావర్తి యార్ధచక్రమ్.

Second pharyngeal A : కాణికార్థచక్రమ్, ద్వితీయార్థచక్రమ్.

Super ciliary A : బ్రూత్రార్థచక్రమ్.

Superficial volar A : కరతల ఉత్తరార్థచక్రమ్.

Third aortic A : తృతీయావర్తి యార్ధచక్రమ్.

Vertebral A : కశేరుకా చాపః.

Visceral A : అజ్జికార్థచక్రమ్, గళీయార్ధచక్రమ్.

Zygomatic A : గజ్జ(గాజ్జ) చక్రమ్.

Archenteron . ఆద్యస్త్రమ్.

Archeocyte - see cyte.

Arcuate : bent like an arch.

చాపః. తె. విల్లు. వి. విల్లువంటి వంపు.

A. fibre - see fibre.

A. line - see line.

Eminentia A - see eminentia.

Area : any space with bounda-

ries అభ్యస్తరస్థానమ్, అధిష్ఠానమ్, ష్టేత్రమ్, ష్టేత్రః, ష్టేత్రకమ్,

ష్టేత్రకః. వ్యా:- అల్పమాత్రం తలస్య, ప్రదేశః, ప్రాస్తదేశః, స్థల విశేషః. తె. ఆవరణము, ఉనికి

పట్టు, ప్రదేశము, స్థానము. వి. నలు వైపుల హద్దులుగల శరీర ప్రదేశము.

Anterior nasal A : పురస్తన నాసాకుహరమ్. తె. ఎదురుముఖోడు.

A. of the body : అజ్గప్రదేశః, గాత్రప్రదేశః. తె. శరీరముందలి ఒక స్థలము.

A. vasculosa . నాళీష్టేత్రమ్.

Cohnheim's A : కాణిష్టేత్రమ్, ష్టేత్రాణి.

Different As. of the brain:

అభ్యస్తరకరణాయతనాని. వ్యా:- మనోబుద్ధిహక్ష్మారస్థానాని. (సు ఉ. 40-84)

Embryonic A - see Embryonic. (గూణప్రదేశః. తె. సింఢముండే స్థలము.

Jaw joint A : హనుసంధిష్టేత్రమ్, తె. అంకళ్ళు.

Lower jaw A : అధోహను ప్రదేశః. తె. క్రిందివడ ప్రదేశము.

Lumbar A : కటిప్రదేశః. తె. నడుము, నడ్డి.

Olfactory A : ఘ్రాణిష్టేత్రమ్.

Primary A : ప్రాథమికష్టేత్రమ్.

Prostatic A : ప్రాస్త(స్థి)ఖణ్డః, ప్రాస్తష్టేత్రమ్, పోషణికాష్టేత్రమ్.

Pubic A : కామపీఠమ్. వ్యా:-

స్థానము:—గుదభగవత్తీ మధ్యదేశః, గుదోపస్థ ప్రదేశః, గుహ్యప్రదేశః, భగవత్, భగవత్, భగవత్తీ. తె. కామ పీఠము, భగవత్తీ వి. ముడికి జన నేంద్రియమునకు వత్తికి మధ్యనున్న ప్రదేశము.

Safe A of the body : సుఖ ప్రదేశః తె. మర్మరహిత శరీర ప్రదేశము.

Secondary A . ద్వితీయ (ద్వైతీయ) కక్షేత్రము.

Sensory A : సంజ్ఞాధిష్ఠానము.

Surrounding A of the anus . పాన్యస్తదేశః. తె. అస నము-ముడ్డి-చుట్టునున్న ప్రదేశము.

Areola . circular spot, a ring - like discolouration. పరిభేదః, పర్యస్తమ్. తె. కందిన ప్రదేశము, రంగుతో పొంగిన స్థలము, రక్తమండలము. వి. ఒక వస్తువు నాను కొని వుంగరమువలె చుట్టియుండు వన్నె.

A of the breast : మామకమ్, స్తనముఖ్యం. తె. చనుమైన.

A of the manima : స్తనమణ్డలమ్. వ్యా:- స్తనమాచుక పరివర్తో వర్ణ మణ్డలమ్. తె. వర్ణమండలము. వి. ఇది చనుకుదురు చనుమైనల చుట్టియుండి గుండ్రముగ నుండు ఎత్తు ప్రదేశము.

Arm. Brachium : upper limb

ఉర్ధ్వశాఖా, ప్రగణ్ఠః, ప్రబాహుః, బాహుః, భుజమ్(ః). వ్యా. స్థానమ్.- కూర్పరాం యోర్మధ్యం భుజమ్. తె. జబ్బు, దండరెట్ట. బుజము భుజము? చేయి.

A. hole - see armpit.

A. pit : ఉఖా. వ్యా:- కక్షస్థ పార్శ్వయోః నిమ్నభాగః, కక్షః, కక్షా, బాహుమూలమ్. తె. చంక.

Fore A : the part of arm between elbow and wrist.

అరత్నిః, ప్రకోవ్ఠః, ప్రబాహుః. వ్యా:- మణిబస్టో పరిష్ఠాత్ చతురశ్చలే కూర్పరాత్ మణిబస్థ పర్యంతోభాగః.

తె. దండచేయి, ముంజేయి. వి. మోచేతికి మణికట్టుకు మధ్యనున్న భాగము. అరత్నిః—మోచేతినుండి చిటికెనవ్రేలు చివరివరకు నుండు ప్రదేశము. ఇది అరత్ని యనబడును.

మూర ?

Upper A : ప్రగణ్ఠః. తె. జబ్బు.

Arrectores pili or pilorum. sec muscle.

Arteria. Artery. see artery.

Arterial : belonging to an artery ధమన్యా, ధమనీయ. తె. వి. శుద్ధ రక్తనాళమునకు చెందిన.

A. blood : ధమనీరక్తమ్. తె. మంచి నెత్తురు, శుద్ధరక్తము. వి. ఇది ధమనులందు ప్రవహించుచుండును.

A. branches : అరుణసిరాః,

శ్యా చారుణాః. తె. చిక్కని యెరుపు రక్తనాళములు, నీరలు, రక్తనాళశాఖలు.

A. canal - see canal.

A. circle - see circle

A. Duct : ధమనీ ప్రణాళీ.

A. tube - see tube.

A. Varix : Vericose artery

Arteries : tubes conveying

blood to all parts of the body

(1) ధమన్యః, నాడ్యః, రక్తవాహిన్యః, రోహిణ్యః, లోహితికాః.

వ్యాః:- విశుద్ధ శోణితవహః సర్వదేహగాః ప్రణాళ్యః. తె. శుద్ధ రక్తనాళములు. వి. ఇవి మంచి నెత్తురును శరీరమంతట పారుదల జేయును.

(2) ఓజః ఫలాః, ఓజోవహః, మహాఫలాః. వ్యాః:- ధమన్యః, మహామూలాః, తేనమూతేన మహతా మహామూలా మతా దశ. ఓజోవహః శరీరేఽస్మిన్ విధమస్తే సమస్తతః (చ. సూ. 30 అ. 8 శ్లో).

“హృదోరసో నిస్సరతి త తవ చ సర్వతః. సిరాభిర్హృదయం చేతి తస్మాద్ధృత్ప్రభవాః. సిరాః. భేలః (సూ. అ. 20)

Arteriole : a small artery ధమనీకా, తుద్ర ధమనీ. (సూక్ష్మధమనీ).

Arteriology : the science of the arteries ధమనీ విజ్ఞానమ్, ధమనీశాస్త్రమ్, ధమనీవ్యాకరణమ్.

Arteriosus : ధమనీయ, ధమనీసమృద్ధి, ధామన. తె. రక్తనాళమునకు పెంప.

Bulbus A: ధమనీయ బుద్బుదమ్.

Conus A : ధమనీయకోణః.

Ductus A : ధమనీయ ప్రణాళీ.

Trunkus A : ధమనీయకొణః.

ధామనకొణః, స్కంధ ధమనీ. తె. ధమనీకాండము.

Arteriovenous : belonging to both arteries and Veins : సిరాధమనీ వాధమనీ సిరాసమృద్ధ.

Artery . a vessel forming part of system by which blood is conveyed from heart to all parts of body (1) ధమనీ, ధమనీ, రక్తవాహిని, రోహిణీ, లోహితికా, సమగ్ర ధమనీ. వ్యాః:- హృదయాద్భిర్ముఖా రక్తవహ ప్రణాళికా. “సంవర్తమానం హృదయం సమావిశయ త్పురా” (చ. సూ. 30 అ. 10 శ్లో) “సమావిశయత్పునః” ఇతి కవిరాజ శ్రీ గణనాధనేన సమృతః పాఠః. తె. మంచి నెత్తురుగొట్టము, శుద్ధ రక్తనాళము. వి. ఇది గుండెకాయనుండి శుద్ధరక్తమును శరీరమంతట వ్యాపింపజేయును. (2) పృష్ఠత్వర్ధః :- (ధమనీ) ధమన్యః, ధ్మానాద్ధమన్యః (చ. సూ. 30 అ. 12 శ్లో) వ్యాః:- ధ్మానాత్ పూరణాత్

హృదయ రసాది నేతృత్వం.

Abdominal A : ఉదర బృహత్తమనీ.

Accessory meningeal A : ఉప పారిమ స్తిష్క ధమనీ, సహాయ పారిమ స్తిష్క ధమనీ.

Adipose A : arterial branches supplying renal fat మేదోవహ ధమనీకాః, మేదోవహధమన్యః.

Anastomotica magna : a short branch of the femoral artery. అల్పార్ధీ ధమనీ, మహజానుకా ధమనీ.

Angular A : ఉపనాస్యా ధమనీ, కానీనీ ధమనీ.

Anterior auricular A : పురస్తన కర్ణయాధమనీ.

Ant. cerebral A : పురస్తన మస్తిష్కీ ధమనీ, పూర్వమస్తిష్కీ ధమనీ.

Ant. chorioidal A : పురస్తన జారాయవీ ధమనీ.

Ant. ciliary A . పురస్తన పక్షి కాధమనీ, పురస్తన శైలికీ ధమనీ.

Ant. circumflex A : అంస వేష్టనికా అగ్రిమాధమనీ.

Ant. communicating A : పురస్తన సంయోజనీ ధమనీ.

Ant. ethmoidal A : పురస్త

(పురస్త)న సీవకీయాధమనీ.

Ant. external malleolar A : అగ్రిమా బహిర్గల్పికా ధమనీ.

Ant. humeral circumflex A : పురస్తన ప్రాగ్జ్ఞ చక్రకౌవర్తా ధమనీ.

Ant. inferior cerebellar A : పురస్తనాధరౌపమ స్తిష్కీ ధమనీ.

Ant. internal malleolar A : అగ్రిమా అంతర్గల్పికా ధమనీ, అంతర్గల్పికా పశ్చిమాధమనీ.

Ant. interosseous A : పురస్తన ప్రకోష్టాంతర్యా ధమనీ.

Ant. mediastinal A : పురస్తన మధ్యస్థానీయా ధమనీ.

Ant. meningeal A : పురస్తన పారిమ స్తిష్క (స్క్రియా) ధమనీ.

Ant. peroneal A : అగ్రిమా బహిర్గల్పికా ధమనీ.

Ant. tibial A : పురస్తన స్థావరీ ధమనీ, పురోజ్ఞికా ధమనీ.

Ant. tympanic A : పురస్తన పాటహీ ధమనీ.

Ant. ulnar recurrent A : అగ్రాయహా కూర్పరాంతరికా ధమనీ.

Arteria cervicalis profunda. నిమ్నగ్రహీ ధమనీ.

Ar. dorsalis hallusis : అణ్గువృత్త పృష్ఠాధమనీ.

Ar. inter costalis suprema : ఉచ్చపాయకాంతరీయా ధమనీ.

Ar. Profunda brachii : గహ్ని

రప్రాగణ్డికా ధమనీ. నిమ్నప్రాగణ్డి,
ధమనీ.

Artero eractae : ఋజుకాధ
మస్యః.

Artery for accipitalis : పార
వీ
కీయా ధమనీ.

A. of the liver and spleen
రక్తవహస్రోతనీ. వ్యా - శోణిత
వహనాం స్రోతసాయకృన్ములం
స్థీహచ.

A. of the lower limbs: కాభా
ధమస్యః. (బ. ప.).

A. of the urethral bulb :
పౌర్బుద(నీ) ధమనీ.

Ascending cervical A : ఆరో
హిణీగ్రోవి ధమనీ, ఆరోహిగ్రోవి
ధమనీ.

As. palatine A : ఆరోహి
తాలవ్యా ధమనీ.

As. pharyngeal A : అన్న
ద్వారణీ ఊర్ధ్వగా ధమనీ, ఆరోహి
గళీయా ధమనీ.

Auricular A : కర్ణీయా ధమనీ,
కామ్కులీ ధమనీ.

Axial A : of lower limbs
అక్షధమనీ, ప్రాధమిక ధమనీ కాణ్డా.

Axillary A : కక్షాధరా ధమనీ,
కక్ష్య (క్ష్యా) ధమనీ, బాహుధమనీ.

Bacilar A : మూలికాధమనీ.

Brachial A : ప్రాగణ్డిధమనీ.

Bronchial A : ప్రాశ్చీయాధమనీ.
Buccinatoric A : ధ్యాపనియా
ధమనీ.

Carotid A : the large artery
of the neck. (1) కారోటధమనీ.

వ్యా:- గ్రీవాయాం బృహద్ధమనీ. తె.
తలమరక్తమును అందజేయు పెద్ద
రక్తనాళము. (2) the two great
arteries supplying or carry-

ing blood to head. Two
main right and left arteries
of the neck. మస్యే. వ్యా:-
గళపార్శ్వగళేధమన్యా (చ. ఇ. 3)
గ్రీవాయాంపార్శ్వయోసిరావిశేషః.

గ్రీవా పశ్చిమభాగపాధమనీ (సు. ని.
11-10. డల్ నః) (3) తత్రకణ్డానాడీ
ముఖయ తశ్చతస్రోధమన్యో ద్వేనీరే
ద్వేచమస్యే వ్యత్యాసేన. తె. పెడ
తల పెద్దనరములు. మెడలోనికి తల

లోనికి పోవు ధమనులు. గ్రీవా
పార్శ్వసిరే (మా. ని) (4) గ్రీవా
యాముఖయ తశ్చతస్రోసిరామా
తృకాః (సు. తా. 6 అ. 27 X)

మాతృకాసిరాః చతుర్విధాః -
యథా=మహామాతృకాః బహిర్మా
తృకాః, అంతర్మాతృకాః, అనుమన్యా
ఇతి. తె. ఇవి గొంతుక కిరువైపుల

నుండు ముఖ్యమైన నాలుగు రక్త
నాళములు. హృదయమునుండి
బయలుపెడలు నాలుగు ధమనులలో
నొకటి. (5) ఎతాహృదయాత్ రక్తం

బహిష్కృతవాహినోధమస్యః. తె. ఇహ హృదయమునుండి శుద్ధరక్తమును బయటికి గొనిపోవు ధమనులు. శుద్ధరక్తనాళములు.

Celiac A : ఆర్థోడరికాధమనీ. కాక్షుధమనీ, కాక్షాక్షాధమనీ.

Cential A. of retina . రధానీ మధ్యగాధమనీ, రక్తితరామధ్యగాధమనీ.

Ciliary A : the small arteries of the eye. నయః ధమన్యః Circumflex A (curved): చక్రావర్తాధమనీ.

Common carotid A : సామాన్యకారోటిధమనీ.

Common external and internal A. (1) మాతృ కాసిరాః. (2) సామాన్యమాతృకాధమనీ.

Common iliac A : సామాన్యక్రొణ (ణీ) ధమనీ.

Common interosseous A : అరత్నిమధ్యాసాధారణీ ధమనీ, సామాన్య ప్రకోష్టాస్త్రాధమనీ.

Common Volar digital A : సామాన్యాంగుల్యధరాధమనీ, సామాన్యాంగుల్యదర్వాధమనీ.

Coronary A (P. L) . (1) తుద్రధమన్యో, హృత్పాషణికాధమన్యో, హృద్ధమన్యో, (దేవ్య). వ్యాః- అవర్తాయామూలతోద్వే తుద్రధమన్యో, నామ దక్షిణ హృద్ధమన్యో భ్యేబహి

ర్నిర్గత్య హృచ్చరీర పోషణార్థం హృదయమేవ ప్రత్యాగచ్ఛతః. The arteries around the heart.

తె. హృదయధమనులు, హృద పోషక ధమనులు, హృదయ శరీరపోషక రసరక్తవాహినులు. (2) పరిమణ్డలిధమనీ. తె. వి. హృదయ మావరించి కుడి ఎడమలనుండు చిన్న రక్తనాళములు. ఇవి తోరణము (తోరణధమనీ) నుండి బయటికివచ్చి హృదయశరీరముల పోషించుటకు తిరిగి హృదయమునే చేరును. ఇవి పరిమండలి ధమనులని, పోషకరక్తనాళములని పిలవబడును.

Cortical A : చర్మకాధమనీ, వాల్క్ (శ్ల్య) ధమనీ.

Costo cervical A : పాఠ్యకగ్రావీధమనీ.

Crico thyroid A : కార్కుకాళీధమనీ.

Cutaneous A : త్వచ (చీ) ధమనీ. తె. వి. చర్మమునకు రక్తమును చేర్చుధమనీ.

Cystic A : (1) కాలేయధమనీ. (2) పితాశయగాధమనీ.

Deep A of the penis : నిమ్నమేధ్రీయధమనీ.

De. auricular A : నిమ్నకర్ణీయాధమనీ.

De. epigastric A : అధరోర్ధ్వకాక్షేయాధమనీ, నిమ్నార్ధస్థ

కాటేయా ధమనీ.

De. external pudendal A :

నిమ్మ బాహ్యసస్థీయాధమనీ.

De. femoral A . నిమ్నోరవ్యాధమనీ.

De. iliac circumflex A. నిమ్న శ్రోణ చక్రవర్తాధమనీ.

De. planter A నిమ్నపాద తలీయా ధమనీ.

De. temporal A . నిమ్నశాఙ్గ (జ్యే) ధమనీ.

De. Volar A . నిమ్నపాణి తలీయా ధమనీ.

De. Volar communicating A : ధానుషయోజనీ గమిష్ఠరాధమనీ.

Descending palatine A : ఆవరోహితాలవ్యాధమనీ.

Digital A . ఆంజుల్యదర్శాధమనీ.

Dorsal A of the penis : మేధ్రపృష్ఠాధమనీ.

Dor. carpal A : కరభపృష్ఠాధమనీ.

Dor. meta carpal A : శిలాకా పృష్ఠా (పృష్ఠికా) ధమనీ.

Dor. metatarsal A : శలాకా పృష్ఠాధమనీ.

Dor. nasal A : నాసాపృష్ఠాధమనీ.

Dor. pedalis A. Dorsalis pedis : పాదపృష్ఠికాధమనీ. పాద

పృష్ఠాధమనీ.

Dor. radial carpal A :

అగ్రిమా పశ్చిమాధమనీ.

Dor. segmental A : పృష్ఠ శ్చేతదమనీ.

Dor. ulnar carpal A . అస్తర్మణి బద్ధియాపురాధమనీ.

Ductus arteriosus : నేతు ధమనీ.

Esophagal A : క్లోమనాళి(యా) ధమనీ.

External carotid A : బహిర్మాతృకాధమనీ, బాహ్యకారోటధమనీ.

Ex. femoral circumflex A : బాహ్యోరవ్య చక్రవర్తాధమనీ.

Ex. iliac A : అధిశ్రోణి కే(డ్యే). బాహ్య శ్రోణధమనీ.

Ex. malleolar A : (పురస్తన) బాహ్యోఘాటికాధమనీ,

Ex. maxillary A : బహిర్మానవ్యాధమనీ, బాహ్యహావనీధమనీ.

Ex. pudendal A : బహిరసస్థికాధమనీ (డ్యే).

Facial A : వక్త్రధమనీ.

Femoral A : ఊరవ్య (వ్యా) ధమనీ, ఔర్వీధమనీ, కైవర్యధమనీ.

Fibular A : వైబల (లీ) ధమనీ, అనుజంఘికాధమనీ.

Frontal A : లలాట్యాధమనీ, లాలాట్యధమనీ.

Ganglionic A : గాంజ్లియధమనీ,

గాజ్ట్రోడ్యుడమనీ.

Gastro-duodenal A : జాతర పురీతతీ (నీ) యాధమనీ, పురీతనీయాధమనీ.

Glandular A : అన్నిమాగోళీయాధమనీ, కాకలగోళీయాధమనీ, హన్వధరగోళీయాధమనీ.

Helicm A . Spiral arteries of the penis శిశ్నాచర్తాధమన్యః (బ. వ).

Hepatic A . అభియాకృతీధమనీ, యకృతధమనీ, యకృద్ధమనీ, యాకృత (తీ)మనీ.

Highest genicular A : ఉచ్చజానీధమనీ, మహాజానుకాధమనీ Humeral circumflex posterior A : పశ్చిమప్రాగణ్డచక్రవర్తాధమనీ.

Hyoid A : కాణ్ఠికీధమనీ.

Hypogastric A : అధఃకాఠేయాధమనీ, అధఃకాఠేయికాధమనీ, సంవాహిన్యోధమన్యో.

Hypophysial A : హైయూషీధమనీ.

Ileo - colic A : క్షుద్రస్థూలస్త్రియాధమనీ.

Iliac A : శ్రౌణధమనీ.

Ilio-lumbar A : కటిశ్రోణికాధమనీ, శ్రౌణనైతమ్బిధమనీ.

Inferior alveolar A : అధరదన్త్యాధమనీ, అధరదూఖలా (లీ)

ధమనీ.

Inf. dental A : అధరదన్త మూలికాధమనీ.

Inf. epigastric A : అధరోర్ధ్వ కాఠేయాధమనీ, నిమోర్ధ్వ కాఠేయాధమనీ.

Inf. genicular A : అధరజానీధమనీ.

Inf. gluteal A : అధరప్రాధీధమనీ.

Inf. hemorrhoidal A : అధరపాయవీధమనీ.

Inf. iliac A : అధరకాఠేయాధమనీ.

Inf. labial A : అధరధమనీ, అధరోష్ఠ్యాధమనీ.

Inf. laryngeal A : అధరకణ్ఠగాధమనీ, అధరకణ్ఠ్యాధమనీ.

Inf. mesenteric A : అధరాస్త్రికాధమనీ, అధరాస్త్రియాధమనీ.

Inf. pancreatico - duodenal A : అధరాగ్న్యాశయాయ పారీతతీధమనీ.

Inf. phrenic A : అధరప్రెణికీధమనీ. అధరమహాప్రాచీరధమనీ (కాఫే).

Inf. thyroid : A అధరకాకలకీయాధమనీ.

Inf. tympanic A : అధరపాటహీధమనీ.

Inf. ulnar collateral A : అధరాన్తరకార్పరీ అన్తరధమనీ,

అస్తరికార్పరీ అధగ పార్శ్వభవా
ధమనీ. కూర్చురగా అధరాన్తిరగా
సమపార్శ్వధమనీ.

Inf. Vesical A : అధరశస్త్రీయా
ధమనీ, అధరావస్త్రీగా ధమనీ.

Infra - orbital A : పుష్టాధరా
ధమనీ.

Innominate A : అనామికధమనీ,
అనామికాధమనీ, కాణ్డమాలాస్థా
ధమనీ.

Intercostal A : పార్శ్వకొస్తరీయా
ధమనీ, పార్శ్వకొవర్తీయా ధమనీ.

Internal auditory A : అస్త్రః
శ్రోత్రధమనీ.

Int. carotid A : అస్త్రగ్యాత్మకా
ధమనీ, అస్త్రకారోట ధమనీ.

Int femoral circumflex A :
అస్త్రరోరణ్య చక్రావర్తా ధమనీ

Int. iliac A : అధశ్రోణికా
భృష్టరాధమన్యో (దేవీ), అస్త్రశ్రోణి
ధమనీ. తె. లో. లినితచ్ఛుధమనీ.

Int. iliac circumflex A : అస్త్ర
రోరణ్యచక్రావర్తాధమనీ.

Int. malleolar A : అస్త్రభూతికీ
ధమనీ, పురస్తనాస్త్రభూతికీ ధమనీ.

Int. mammary A : అస్త్రస్థనకా
ధమనీ, అస్త్రకాసధమనీ

Int. maxillary A : అస్త్రహాస్య
ధమనీ, అస్త్రహాస్యధమనీ.

Int. pudendal A : అస్త్రకొంఠికా
(అస్త్రకొంఠి) ధమనీ, గుహకొంఠికా

ధమనీ.

Intestinal A : అస్త్రీయా ధమనీ.

Jejunal and ileal A : క్షుద్రా
న్త్రీయాధమనీ.

Lacrimal A : అశ్రవీధమనీ.

Lateral nasal A : అశ్రవీధమనీ.

La. plantar A : పాదశ్రీయా
బాహ్యధమనీ, బాహ్యపాదశ్రీయా
ధమనీ.

La. sacral A : త్రికపార్శ్వగతా
ధమనీ, త్రికపార్శ్వకొంఠిధమనీ,
బాహ్యశ్రోణిధమనీ.

La. segmental A : బాహ్యశ్రోణి
ధమనీ.

La. splanchno A : బాహ్య
పార్శ్వధమనీ.

La. tarsal A : బాహ్యకాల్పి
ధమనీ.

La. thoracic A : కిరోరస్థా
ధమనీ, గాహ్యకొంఠిధమనీ.

La. Ventral A : పృష్ఠపార్శ్వ
ధమనీ.

La. Vertebral A : స్పష్ఠి (స్థి)
పార్శ్వధమనీ.

Left colic A : వామస్థాలా
స్త్రీయా ధమనీ.

Lc. common carotid A :
అతాధరాధమనీ, వామమహామాతృ
కాధమనీ, వామసామాన్యకారోట
ధమనీ, వామకన్ఠరాధమనీ.

Lc. coronary A : ఆమాళయ

క్రోడికాధమనీ, వామజాతరీధమనీ.

Le. gastro-epiploic A : వామ జారోద్బిద్ధకీ (యా) ధమనీ.

Le. Pulmonary A : వామపుష్పస ధమనీ.

Le. subclavian A : వామాక్షికా ధరధమనీ. తె. ఎడమభుజధమనీ.

Lienal A - see splenic artery.

Lingual A : అనుజహ్వికాధమనీ, జైహ్వాధమనీ, జైహ్వీధమనీ. తె. వి. నాలుకకు రక్తము సంపించు ధమనీ.

Long posterior ciliary A : దీర్ఘ పశ్చిమ పక్షిక్యాధమనీ.

Lumber A (pl) : అనుకటికా ధమనీ (స్యః), నైతమ్బ (నిమ్బ) ధమనీ (స్యః).

Masseteric A : చార్వణీధమనీ.

Mastoid A : చౌచుకీధమనీ.

Medial calcaneal A : అంతర పాశ్చియాధమనీ.

Me. meningeal A : మధ్యమ పారిమన్తిష్క్రియాధమనీ.

Me. palpebral A : అంతరవర్త్య ధమనీ.

Me. planter A : అంతరమధ్య పాదతలీయాధమనీ, పాదతలీ యాంతరీయాధమనీ, మధ్య పాద తలీయాధమనీ.

Me. tarsal A : అంతరకార్చీధమనీ.

Mediastinal A : మధ్యస్థానీయా

ధమనీ.

Medullary A : బాదుద్బిధమనీ.

Meningeal A : పారిమన్తిష్క్రి ధమనీ.

Middle cerebral A : మధ్యమ మాన్తిష్క్రిధమనీ.

Mid. colic A : మధ్యమ స్థూలాన్త్రీయాధమనీ.

Mid. genicular A : మధ్యమ జానవీధమనీ.

Mid. hemorrhoidal A : మధ్యమగుదాన్తికాధమనీ, మధ్యమ పాయవీధమనీ.

Mid. meningeal A : ధమనీ లాఙ్చనమ్, మన్తిష్క్రి కలాపోషణీ మధ్యమ ధమనీ.

Mid. sacral A : Sacra media. త్రికమధ్యాధమనీ, మధ్యమ త్రైకీ ధమనీ.

Mid. suprarenal A : మధ్యమాధి వృక్కాధమశ్యా (దేవీ), మధ్యనూప వృక్క (క్రీ) ధమనీ.

Mid. temporal A : మధ్యమ శాజీధమనీ.

Muscular A : షేశ్యాధమనీ. వ్యా:- ద్వికుషీకాది షేషిపోషణార్థా. Musculo - articular : షేషి సన్ధియాధమనీ.

Musculo - phrenic A : షేశ్య పైణికీధమనీ.

Nutrient A - Nutritive A :

పోషణీధమనీ, పోషికాధమనీ, ప్రగ
జ్ఞాని పోషక (షణికా) ధమనీ.

Obliterated hypogastric A :
విలుప్తాధరకాత్మేయ (యా) ధమనీ.

Obturator A : ప్రాచ్ఛన్నీధమనీ.
శ్రోణీవంతుణికాధమనీ.

Occipital A : కపాల (పశ్చిమా)
మూలనీ ధమనీ, శిరఃస్పృష్ఠీయాధమనీ.

Oesophageal A : క్లోమనాళీయా
ధమనీ, గ్రసనికాధమనీ.

Ophthalmic A : చాక్షుషధమనీ.
నేత్రీయాధమనీ.

Ovarian A : (1) అసుబీజరూపికా
ధమనీ, ఔర్వరధమనీ, డిమ్బుగ్రంధీ
ధమనీ (2) బీజగ్రంధిధమనీ (న్యూ)
వార్షణీధమనీ. తె. అండాశయధమనీ,
బీజగ్రంధులను వహించు రక్తనాళము
(ఋ), బీజపోషకరక్తనాళము (ఋ).

Palatine A : తా (అవ్యం) ధమనీ

Pancreatic A : అగ్నాశయ
గ్రహణీధమనీ, అగ్నాశయాయా
ధమనీ.

Parietal A : పార్శ్వకీయాధమనీ,
భైత్రధమనీ.

Perforating A : వేధనికాధమనీ,
వేధనీధమనీ, వేధికాధమనీ.

Pericardial A : పారిహార్దీధమనీ.

Pericardio phrenic A : పారి
హృత్ప్రణికాధమనీ.

Perineal A : ఆధారీయాధమనీ.

Peroneal A : ఔషణ్ణీధమనీ,

బహిర్జ్ఞీకాధమనీ, వైబలధమనీ.

Pharyngeal A : కాణికా
ధమనీ, గళీయాధమనీ, గ్రసనికా
ధమనీ.

Planter arch A : పాదతలధానుషీ
ధమనీ.

Planter metatarsal A : పాద
తల ప్రపాదధమనీ, కలా కోదర్యా
ధమనీ.

Pontine A : పదనీధమనీ, పాదవ్య
ధమనీ.

Popliteal A : ఊరుజానుపృష్ఠికా
ధమనీ, మాన్దీధమనీ.

Posterior auricular A : పశ్చా
త్కర్ణీయాధమనీ, పశ్చిమకర్ణికా
ధమనీ, విధురాధమనీ.

Po. circumflex A : అంసవేష్ట
నికా పశ్చిమాధమనీ.

Po. communicating A : పశ్చి
మసంయోజ (నీ) క ధమనీ.

Po. ethmoidal A : పశ్చిమసీవ
కీయాధమనీ.

Po. inferior cerebellar A :
పశ్చిమాధరాప మస్తిష్కీ ధమనీ,
పశ్చిమ మాస్తిష్కీధమనీ.

Po. interosseous A : పశ్చిమ
ప్రకోష్టాంతర్యాధమనీ.

Po. medial malleolar A : పశ్చి
మాంతరఘాటికీధమనీ.

Po. meningeal A : పశ్చిమపారి
మస్తిష్కీధమనీ.

Po superficial peroneal A : పశ్చిమగాధవై బలీధమనీ.

Po. superficial tibial A : పశ్చిమగాధస్థాపిరీధమనీ.

Po. superior alveolar A : పశ్చిమదంతాధమనీ. పశ్చిమోత్తరామాఖిధమనీ.

Po. tibial A : పశ్చిమజస్టికాకాఖాధమనీ, పశ్చిమస్థాపిరీధమనీ.

Po. tibial recurrent A : పశ్చిమస్థాపిరారవర్తనీధమనీ.

Po. ulnar recurrent A : పృష్ఠమహాకూర్మరాస్తరకావర్తనీధమనీ.

Principal A : ప్రధానాధమనీ, ముఖ్యాధమనీ.

Princeps Pollicis A : ప్రధానాజుస్థాధమనీ.

Profunda A : a deep-seated artery గర్భాధమనీ.

Profunda brachial A : గర్భాప్రాగణ్డాధమనీ.

Profunda femoris A : femoral vessels : (1) గర్భారోయకాధమనీ. తె. లోదొడరక్తనాళము.

(2) ఔర్వీసిక, ఔర్వోన్యధమన్యః.

Proper Volar digital A : అజ్జుల్లదరాస్తరధమనీ.

Pterigoid A : గారదాయిశీ (యా) ధమనీ.

Pudendal A : ఔపస్థీయాధమనీ, గుహ్యజగధమనీ.

Pulmonary A. (1) అవిశుద్ధరక్తప్రవాహాధమనీ, శుద్ధధమనీ, పుష్కసధమనీ (స్థో), పుష్కసాభిగాధమనీ (స్థో), పాఘసీ ధమనీ, ప్రాణనహాధమన్యః. మహాసూలాధమనీ. తె. ఔర్వోత్తరగు రక్తమును జేర్చుధమనీ, హృదయము నుండి పుష్కసమునకుబోవు రక్తనాళము (ఋ), ప్రాణనహాధమనీ (సూ). (2) స్తనమూలసిరాః. తె. వి. చుటల మొదట నుండు రక్తనాళములు. (3) పుష్కసాభిగాధమనీ శరీరే ఏకా. తె. వి. పుష్కస-సూవైపు నులి. రక్తము ప్రవహించు ఒక రక్తనాళము.

Pulsating A : జీవనాడీ, జీవసాక్షిణీనాడీ. తె. వి. బొటనవ్రేలి మొదట మణికిట్టునద్ద కొట్టుకొనుచుండు లేక స్పందించుచుండు నాడి లేక నాళము. ఈ స్పందితము మణికిట్టు మొదలగు శరీరవిశిష్ట ప్రదేశములందు చేతివ్రేళ్లతో తాకిన తెలియ నయ్యెడిది. ఆ విశిష్ట ప్రదేశములు నాడీ విజ్ఞానాని తీవ్రత గ్రంథముల వలన తెలియ బడును.

Radial A : బహిః ప్రకోష్ఠీయాధమనీ, రత్నీయాధమనీ.

Radial recurrent A : అరోహిణీ బహిః ప్రకోష్ఠీయా (హర్షకా) ధమనీ, రత్నీయావర్తనీధమనీ.

Ramic A : a branch of sub-lingual A : జిహ్వధరధమనీ

శాఖా,

Ramus descendent A. : అవ
దోహిగ్నోనిధమనీ.

Ra. dorsalis lingual A. :
జిహ్వోద్భవమనీ.

Ra. perforanseruis A. :
ప్రాస్యతవేధికాధమనీ.

Ra. perforans tarsi A. : కార్ప
వేధికాధమనీ.

Ranine. A. : branch of
sublingual artery. రాసనీధమనీ,
జిహ్వోధరధమనీశాఖా.

Recurrent A. : అవర్తనీధమనీ.

Renal A. : అనువృక్కోధమన్యో,
వార్క (క్రి)ధమనీ, వృక్కోధమనీ,
తె. వి. గురదాల ననుసరించి యుండు
రెండు రక్తనాళములు.

Right carotid A. : దక్షిణ
కారోట ధమనీ. తె. పండితధమనీ.

Ri. colic A. : దక్షిణ స్థూలా
స్త్రియాధమనీ.

Ri. common carotid A. :
దక్షిణమహా మాతృకాధమనీ, దక్షిణ
సామాన్యకారోట (ట్రీ)ధమనీ, దక్షిణ
కర్ణరాధమనీ.

Ri. coronary. A. : దక్షిణ
హృదావృత ధమనీ (న్యో).

Ri. gastric A. : దక్షిణజాతరీ
ధమనీ.

Ri. gastro - epiploic A. :
దక్షిణజాతరోద్భవకీయాధమనీ.

Ri. pulmonary A. : దక్షిణ
పుష్పకధమనీ.

Ri. sterno clavicular A. :
దక్షిణోరోక్షకధమనీ.

Ri. subclavian A. : అక్షకాధరా
ధమనీ, దక్షిణాక్షాధరాధమనీ. తె.
కుడిభుజధమనీ.

sacral A. : త్రైకధమనీ.

Saphenous A. : సాపీనీధమనీ.

Segmental A. : భేత్తధమనీ.

Semilunar A. : అర్ధచంద్రిధమనీ.

Short gastric A. : ప్రాస్య
జారకీధమనీ

Short posterior ciliary A. :
ప్రాస్య పశ్చిమ పక్షికోధమనీ,
ప్రాస్యపశ్చిమతైలికీధమనీ.

Sigmoid A. : ధైర్వాగధమనీ.

Sphenopalatine A. : స్పైవ
తాలవ్యాధమనీ.

Spinal A. : వంశ్య (శ్యా) ధమనీ.

Splenic A. : అభిష్టికీకాధమనీ,
గౌల్మీధమనీ, ప్లిహాధమనీ.

Stapedial A. : స్థాపక (కీయా)
ధమనీ.

Sternal A. : ష్టోరనీధమనీ.

Sterno - cleido - mastoid A. :
ష్టోరోక్షక మాచుకీయాధమనీ.

Sub clavian A. : అక్షకాధర
(రా) ధమనీ, అక్షాధర (రా) ధమనీ,
అక్షాధరకాధమనీ. తె. భుజమునకు
పోవుధమనీ.

Sub costal A : పాచ్కుకొధరా
ధమనీ.

Sub lingual A : జిహ్వోధర (రా)
ధమనీ.

Sub maxillary A: అధరహానవీయా
ధమనీ.

Sub mental A : చిబ్బుకొధరా
ధమనీ.

Sub scapular A : అంశకపాలనీ
ధమనీ, అంసాధరాధమనీ.

Superficial epigastric. A :
గాభోర్ధ్వకాక్షేయ (యా) ధమనీ.

Su. external pudendal A :
గాధబాహ్యపస్చీధమనీ.

Su. iliac circumflex A :
ఉత్తానజఘనికావేష్టనీధమనీ, గాధ
శ్రోణచక్రకొవరాధమనీ.

Su. temporal A : అనుశఙ్ఖా
ఉత్తానాధమనీ, గాధశాఙ్ఖీధమనీ.

Su. Volar A : గాధపాణితలీయా
ధమనీ, ధానుషీయోజనీ ఉత్తరా
ధమనీ.

Superior cerebellar A : ఉత్త
రాపనుస్కిధమనీ.

S. epigastric A : ఉత్తరోర్ధ్వ
కాక్షేయా ధమనీ.

S. genicular A : ఉత్తరజానవీ
ధమనీ.

S. gluteal. A : ఉత్తర ప్రౌధీ
ధమనీ, ఉత్తరానితమ్మినీధమనీ.

S. hemorrhoidal A : ఉత్తర

పాయవీధమనీ.

S. labial A : ఉత్తరోష్ఠ్యాధమనీ,
ఓష్ఠ్యాధమనీ.

S. laryngeal A : ఉత్తరకణ్ఠగా
ధమనీ, ఉత్తరకణ్ఠ్యా ధమనీ.

S. mesenteric. A : ఉత్తరాన్త్రికి
ధమనీ, ఉత్తరాన్త్రిమాధమనీ.

S. muscular. A : ఉత్తర పేశ్యా
ధమనీ.

S. pancreatico-duodenal A:
ఉత్తరాగ్నాశ్శయాయ - పొరతతీ
ధమనీ.

S. phrenic A : ఉత్తరప్రెణికి
ధమనీ.

S. profunda A : గమ్భీర
ప్రాగణ్ఠికా ధమనీ, నీతాధమనీ.

S. thoracic A : ఉచ్చారనీ
ధమనీ, ఉత్తరారనీ ధమనీ, ఉర్ధ్వ
రస్కాధమనీ.

S. thyroid A : ఉత్తరకాకల
కీయాధమనీ, ఉత్తరగ్రీవికాధమనీ.

S. ulnar collateral A : ఉత్త
రానరకార్పరీధమనీ, మూర్పరగా
ఉత్తరానరధమనీ.

S. vesical. A : ఉత్తరవస్త్రియా
ధమనీ, ఉత్తరవస్త్రిగా ధమనీ.

Supra orbital A : అధిభ్రువ
ధమనీ.

Supra renal. A : అధివృక్కా
ధమన్యో(ద్యే), వృక్కోత్తరధమన్యో.

Sural A : జఙ్గా పిణ్డికాధమనీ.

Sural muscular. A. అధర
పేశ్యాధమనీ.

Sylvian. A. the middle
cerebral artery. మధ్యగోర్ధ
ధమనీ.

Systemic A : వాప్తపీధమనీ
వ్యా. ఏషా సర్వదేహ సంతర్పణార్థా.

Terminal A : end a. అన్త్య
ధమన్యః, పర్వన్తధమన్యః. తె. చివరి
రక్తనాళములు.

Testicular A : ఆనువృషిణి కేధమ
మన్యా. (న్వే), వార్షణీ ధమన్యా.
తె. వృషణ ధమనులు, వి. వృషణము
లకు రక్తమును గొనిపోవు రక్తనాళ
ములు.

Thoracic A : డొరిసీధమన్యా
(డౌస్).

Thoracic aeromial. A :
Thoraco acromial A. అంసో
రస్కాధమనీ, ఉరో 20 సకూ
టియాధమనీ, డొరో 20 సకూటి
ధమనీ.

Thyreocervical A : కాకల
శ్రేణీధమనీ.

Thyroid axis A : కాకలాక్షకా
ధమనీ, శ్రవకాకలీధమనీ.

Tibial A : అన్తరజీకా ధమనీ.

Tibial recurrent anterior A :
అన్తరజీకా వర్తకాగ్రహా ధమనీ
జానుగా అగ్రహాధమనీ.

Tibial recurrent posterior A :

అన్తరజీకా వర్తకాపృష్ఠహాధమనీ.
జానుగా పృష్ఠహాధమనీ.

Tonsillar A : శౌపజహ్విధమనీ,
గలతుణ్ణికాధమనీ.

Trachial A : గలనాళీయాధమనీ,
జత్రునాళీయాధమనీ, జాత్రపీధమనీ.

Transverse cervical A : తిర
చ్ఛీన శ్రేణీధమనీ.

Tr. facial A : తిరచ్ఛీన ముఖ్యా
ధమనీ.

Tr. scapular A : అంసో త్రరా
ధమనీ, తిరచ్ఛీనాంసయాధమనీ.

Tympanic A : కర్ణమధ్యాధమనీ.

Ulnar A : అన్తఃప్రకో (ప్రీకా)
ష్ఠీయాధమనీ, అరత్నీయాధమనీ.

Ulnar recurrent A : అన్తః
ప్రకోష్ఠికా వర్తకాధమనీ.

Umbilical A : నాభధమనీ.

Upper thyroid A : ఉత్తరకాక
లీయాధమనీ.

Urethral A : ప్రాసేకీధమనీ,
మూత్రమార్గీయాధమనీ.

Uterine A : (1) అనుగర్భాశయా
ధమనీ, (2) అర్ధవహిన్యాధమన్యా
వ్యా :- అర్ధవహిన్ ద్వే, తెవరక్త
మభివహతో విస్ఫుజితశ్చ నారీణా
మార్తవ సంజ్ఞకమ్ (సు. శా. 9-7
గద్యాంశః). (3) గర్భాశయధమన్యా,
ధరీయాధమనీ. తె. గర్భాశయధమనీ.
గర్భాశయరక్త నాళములు. వి. ఇవి
ఋతురక్తమును ప్రవహింపజేయు

రెండు గర్భర క్తనాళములు.	రణమ్. తె. సన్నివికరణము. వి. స్థితి
Vaginal A : భాగికాధమనీ, భాగీ	గురించిన పిష్టాము.
ధమనీ, యోధమనీ.	Arthrosis : articulation; joint.
Vertebral A : కశీకాధమనీ,	Articular : belonging to joint.
పుష్టిపార్శ్వధమనీ, పుష్టియా	పదేయ, సదేయము. తె. కీలకు సంబం
ధమనీ, మస్తీష్కయోత్యకాధమనీ.	ధించిన.
తె. వెన్నెముక ధమనీ.	A. capsule : సన్నికోశము తె. పొ
Vertebral splanchnic A :	కవచము, కీలసంచి.
ఉదర్యభైత్తిధమనీ.	A. cavity - see cavity.
Vesical A : మాత్రతాయాయా	A. disc - see disc.
ధమనీ.	A. ends of the bones : అస్థి
Vitelline A : వైతలిధమనీ	సంధ్యస్తావి. తె. ఎముక కీళ్ల చివరలు
Volar carpal A : కరభోదర్యా	వి. ఇవి ఎముకలు యేర్పడుటకు
ధమనీ.	తోడ్పడును.
Volar interosseous A : పుర	A. lamina - see lamina
స్తన ప్రకోష్టాస్తరీయాధమనీ.	A. ligaments - see ligament.
Volar metacarpal A : శలాకో	A. process - see process.
దర్యాధమనీ.	A. tubercle - see tubercle.
Volar radial carpal . బహిర్యణి	Articulation : arthrosis,
బన్ధియాధమనీ.	joint : the place at which
Volar ulnar carpal A . అస్త	two bones are joined toge-
ర్యణిబన్ధియపురాధమనీ.	ther : అస్థిసంధి, సంధి. తె. ఎముక
Volaris indicis radialis A	కీలు, కీలు, సంధు. వి. రెండు
ప్రదేశినితోయాధమనీ.	ఎముకలు కలియుచోటు.
Zygomatic A : గాఢధమనీ.	Aryepiglottic fold - see fold.
Zygomatico orbital A :	Arytenoid : ప్రకోణకమ్, ప్రకోణకము.
అపాఙ్గధమనీ, యాగక్షణిధమనీ.	A. cartilages of the pharynx
Arthrodia : a Joint with a	- see Cartilage.
gliding movement:సంసర్పిసంధి	A swelling : ప్రకోణవ్యయనమ్.
Arthrology : the anatomy of	Aspect : ఆలోకము. తె. ఆకారము,
the joints : సన్నివిజ్ఞానమ్, సన్నివ్యాక	కనబడురీతి, దశ.

Dorsal A : పుష్ట్యాలోకః.

Lateral A : బాహ్యలోకః.

Ventral A : ఉదర్యాలోకః.

Assimilation : the act of absorbing nutriment. (1) ఆత్మ సాత్కరణమ్, తుల్యీకరణమ్, సమీకరణమ్, సహత్వత్వమ్, స్వాంగీకరణమ్ (చ.శా.అ.1.27 శ్లో). పాత్మ్యీకరణమ్. (2) ధాతుపాకః, విపాకః, పరిపక్వతా, సారూప్యమ్, స్వాంగీకరణమ్. తె. ఆహారము వంటబట్టుట, జీర్ణమగుట. వి. తద్రూపముగా మారుట, తాదాత్మ్యము జేందుట.

Asterion : junction of occipital parietal and temporal bones : అవక్షేపః.

Astragalus : see - bone.

Atlas : the uppermost of the cervical vertebrae - అతిలేఖః (శా), ప్రథమ గ్రీవాక శేరుకా, శీర్షధరః. వ్యాః - కన్ధర చూడావలయమ్. తె. స్కంధపూస. వి. మెడకొంకి, మెడ మొదటి ఎముకపూస. వెన్నెముకయందలి ఉంగరమువంటి మొదటి పూస.

Ring of the A : అతిలేఖాచక్రమ్.

Atom : body too small to be divided : the ultimate unit of an element (1) అణుః, పరమాణుః. వ్యాః - శ్లో. జాలాస్తరగతే భానాయత్యుత్కృం దృశ్యతేరజః.

తస్యత్రింశత్తమా భాగః పరమాణుస్స కథ్యతే. (2) కణః, లేశః, నూత్నః. తె. అణువు, పరమాణువు. వి. ద్రవ్యమందలి నూత్నైతి నూత్నైశము లేక భాగము. మూల ద్రవ్యమందలి తుదిభాగము (కూడిక).

Atrium: auricle. అర్తీన్ద్రః, కర్ణకః.

Auditory . Belonging to the organs of hearing : శ్రోత్రీయ, శ్రోత్రేన్ద్రియసమ్బంధి. తె. చెవికి సంబంధించిన.

A. area : శ్రవణేన్ద్రియదేశః.

A. canal - see a. meatus.

A. capsule - see capsule.

A. external meatus : కర్ణకుహరమ్, కర్ణనాడీబాహ్యః, బహీకర్ణరన్ద్రిమ్. తె. చెవిరంధ్రము, బయటి చెవిబెజ్జము.

A meatus కర్ణనాడీ, కర్ణవాళః, శబ్దరహః, శ్రవణస్రోతః, శ్రోత్రశృంగ్మూలమ్. తె. కర్ణనాళము, చెవిదారి. వి. బయటనుండి ధ్వనులు లోకైవికి జేరుదారి లేక మార్గము.

A nerve - see nerve.

A. passage - see passage.

A. pit-శ్రోత్రగర్తః. తె. చెవిగుంట.

A. plate - see plate.

A. vesicle - see vesicle.

A. vessels - see vessel.

A. tube - see tube.

Auricle: one of two upper cavi-

ties of the heart. (1) అలిన్దః, ఉత్తర ప్రకోవః, ఉత్కోవః, హృదయకర్ణకః, కర్ణక(కౌ). వ్యా:- కర్ణశక్కుల్యా కృతయో మృగకర్ణా కౌరా వా అయవ విశేషాః. హృద్రక్త ధృత్ కర్ణాకారః కోశః. తె. కర్ణక, హృత్కర్ణకము. వి. హృదయములో పై పరుసలోగల రెండు అరలు, లేక గదులు.	కర్ణకః. తె. వెలిచెవి.
A. of heart : హృత్కర్ణకః, హృదయాల్లిన్దః. వ్యా :- హృద్రక్త ధృత్ కర్ణాకారః కోశః. తె. హృదయాల్లిన్దము	Axial : Pertaining to axis. అక్షకః. వ్యా :- అక్షసమ్భన్ధీ
Left A : వామకర్ణకః, వామాల్లిన్దః.	A. part : అక్షకాంశః.
Right A : దక్షిణకర్ణకః, దక్షిణాల్లిన్దః, దక్షిణ సిరాకుల్యా, గ్రాహక కోవః. (2) External ear : బహీకర్ణః, శక్కులిః, శక్కులీ. తె. బయటిచెవి, చెవి వెలుపలి దొప్ప మంటి భాగము.	A. portion : అక్షభణ్ణమ్.
Auricular: (1) బహీకర్ణకః, బహీకర్ణ కీయ. (2) శాక్కులీ.	A. skeliton : అక్షకజ్జాలః, ముఖ్యకజ్జాలః.
A. cartilage - see cartilage.	Axil : అక్షకః.
A. diastole : అల్లిన్ద విస్ఫారః.	Axilla : the armpit. కక్షః, కక్షా, బాహుమూలమ్. తె. చంక.
A. point - see point.	Base of A : కక్షామూలమ్.
A. surface - see surface.	Different areas of a : కక్షా భాగాః. తె. చంకలోని పలుభాగములు, చోట్లు.
A. systole : అల్లిన్ద సంకోచః.	Axillary : కక్ష్య, కక్షీయ. తె. చంకకు సంబంధించిన.
Auriculoventricular : (1) కర్ణక కోవః. (2) బాహ్యకర్ణకః. వ్యా:- వాపుషీవాను భాగా.	A. fossa - see fossa.
Auris : the external ear : బహీ	A. glands - see gland.
	A. plexus - see plexus.
	A. region - see region.
	A. space - see space.
	A. vein - see vein.
	Axis : An imaginary line through the centre of a body : అక్షః, అక్షకః, ద్రువః. వ్యా:- కౌచిత్కాల్పనికౌ శరీర మధ్యగారేఖా. తె. అక్షము, ఇరుసు. వి. శరీరము మధ్యనుండుగీత, లేక రేఖ.
	(2) The second vertebra : second cervical Vertebra : ద్వితీయాగ్రీవాకశేరుకౌ, మేరుః. తె.

మేరుపూస, రెండవ అక్షపూస. (3)
దస్తమాడా.

A. of the orbits : కుక్షాక్ష.

A. of the pelvis : శ్రోణి మధ్య
గతరేఖ.

A. of the Vertebra : అక్ష
సమయా, అక్షసమా.

Central A : మధ్యాక్ష.

Cerebrospinal A : తస్త్రాక్ష.

Cylinder A : అక్షలగుండ.

Long A : దీర్ఘాక్ష.

Optic A : దర్శనాక్ష, దృష్ట్యాక్ష.

Poly A : బహ్వక్ష.

Principale A : ముఖ్యాక్ష.

Secondary A : గౌణాక్ష.
ద్వైతీయకాక్ష.

Axon . అక్షతస్త్ర, లాగుండ
ప్రహాహ. వాగ్:- కలశస్య ఉద్గమ.

తె. అక్షము. వి. కణదేహమునుండి
యేర్పడిన పొడవైన అక్షమువంటి
భాగము. ఇది పీచుకణమువలె పొడ
వుగా నుండును.

A. nerve fibre - see fibre.

B

Back : posterior part of the
trunk, hinder surface of
human body. పీఠమ్, పృష్ఠమ్
తె. పీపు, వెన్ను.

B. bone - see bone, spine.

B. of neck - see nucha.

B. side . (1) పృష్ఠమ్ (2) తె.
పీపు, వెనుక భాగము. (2) hinder
part of any animal. poster-
ior : పశ్చాద్భాగ, పృష్ఠమ్. తె.
పీపు, వెనుక భాగము.

Small of the B : back of the
waist - see waist.

Thoracic part of the B : (as
a hole) : పృష్ఠమ్, పృష్ఠ. తె.
పీపు, వెన్ను.

Upper part of the B :
పృష్ఠార్ధమ్ (3). తె. పీపు పైభాగము,
పై పీపు.

Ball : గోళ, గోళకమ్. తె. ఉండ,
గోళము. వి. గుండ్రని అవయవ
విశేషము.

Ball - and - socket joint : see
joint.

Band : (1) బద్ధ, బద్ధక, బద్ధకమ్.
తె. కట్టు. (2) మాంసరజ్జు. తె.
మాంసపు త్రాడు.

Basal : belonging to the base :
ఆధార, తలీయ, మూలీయ. తె. అడు
గుకు సంబంధించిన, పునాదికిఁజెందిన,
మూలమునకు సంబంధించిన-

B. ganglion - see ganglion.

B knot - see node.

B. Vein - see vein.

Base. The lower part : అగ్రో
భాగ, తలమ్, భూమి, మూలమ్.
తె. అడుగు, ఆధారము, క్రింది

భాగము, షీరము, పునాది, మూలము.	గ్రన్థి, గులికా. వ్యా:- నూత్న
B. of the bladder : అధోవస్తి.	తన్తభవః. తె. చిన్నపుండ, పూస,
తె. ఉచ్చతిత్తిక్రిందిభాగము, ఉచ్చ	ముడి.
తిత్తి మూలాధారము, మాత్రకోశపు	Beaded : గ్రన్థిలః. తె. పూస (బు)
ఆధారము.	గల, ముడి (బు) గల.
B. of the lung : పుష్పసతలమ్,	Beak : చిచ్ఛాప్రహోహః. తె. పక్షి
పుష్పసమూలమ్. తె. శ్వాసకోశముల	ముక్కుచంటి అయవవిశేషము.
అడుగు; క్రిందిభాగము.	Beard : స్మృత్రు. తె. గడ్డము, మీసము
B. of the skull : కరోటితలమ్,	వెంట్రుకలు.
కరోటి భూమి. వ్యా:- కరోట్యో	Belly : the abdomen, the ven-
భాగః నా ఆధఃప్రదేశః. తె. పుట్టె	ter. ఉదరమ్, తె. కడుపు, బొజ్జ.
క్రిందిభాగము.	Bend : curve : జిహ్వాతా, సమకమ్.
B. of the tongue : జిహ్వ	తె. వంకర, వంపు.
మూలమ్. తె. నాలుక క్రిందిభాగము,	Bi : twice or two. (1) ద్వి, (2)
Basilar : pertaining to a base.	ద్వి, జ్వా. తె. (1) రెండుమారులు,
ఆధార, తల, తలీయ, మూల,	(2) రెండు.
మూలీయ, తె. అడుగుకు చెందిన,	Biaxial : ద్వ్యక్ష్య, ద్వ్యక్షీయ.
B. artery - see artery.	Biceps : two - headed; ద్విశిఖ
B. groove - see groove.	రమ్, ద్విశిఖరీయ, ద్విశీరీయ.
B. membrane-see membrane	Biconcave : యుగళవత్కోదర.
B. part - see part.	Biconvex : యుగళోన్నతోదర.
B. point - see point.	Bicuspid : ద్విశుష్టీ.
B. portion - see portion.	B. Valve - see valve.
B. process - see process.	Bilaminal : ద్విపత్రకమ్. (ః).
B. suture - see suture.	Bile : the yellow bitter fluid
Basion : the middle of the	secreted by the liver :
anterior margin of the great	తిక్తపిత్తమ్, పిత్తమ్, పిత్తరసః, పిత్తా
foramen. బృహచ్చిద్ర పురస్తః	శయద్రవః. తె. చేడుకట్టు, పసరు,
కోటిమధ్యమ్.	పిత్తము, పిత్తరసము. వి. ఇది పలచ
Anterior B : పురస్తమూలకోటి.	గను, పసుపుపచ్చగను, చేదురుచి గల
Bead : a little globular body :	దిగ నుండును; ఆవరము జీర్లమగు

టకు తోడ్పడును.

B. capillaries - see capillary:

B. duct - see duct.

B. pigment . పిత్తవర్ణము. పిత్తములో రంగునిచ్చు ద్రవ్య విశేషము

Biogen - see bioplasm.

Biology the science of living organisms or of plant and animal life. ఆయుర్వేదః, జీవచ్ఛాస్త్రమ్, జీవవిజ్ఞానమ్, జీవవిద్యా. తె. జీవశాస్త్రము, వృక్షజంతు జీవిత శాస్త్రము.

Bioplasm : any living matter; protoplasm : జీవరసః. తె. జీవరసము.

Bioplast : a mass or cell of bioplasm : జీవరసపిణ్ణః వా అణుర్వాదీను. తె. జీవరసపిండము; అణువు లేక బొట్టు.

Bios : Life. జీవః, జీవితమ్. తె. జీవి, జీవితము.

Bipinnate : ద్విపక్షకాః. తె. రెండు రక్కలుగల.

Bipolar : having two poles. ఉభయోద్గమః, ద్విద్రువ(క)ః, ద్విప్రరోహః, ద్విబాహుకమ్. తె. ద్విభుజము, రెండు భుజములు(గల).

B. prominence - see prominence.

Birth : parturition. జననమ్, ప్రజననమ్, ప్రసవః, ప్రసూతిః. తె. (1)

జననము, పుట్టుక. (2) కనుట.

Bladder : (1) membranous bag in human body, వసీః. తె. తిత్తి. వి. మానవశరీరమున పలచని పూరలచే నేర్పడియుండు సంచి.

(2) the sac-like receptacle for the urine. మూత్రాశయః.

Base of the B - see base.

Gall. B : a pear - shaped sac on the under surface of the right lobe of the liver, the reservoir for the bile.

కాశేయమ్, క్లోమః. అస్యస్థానమ్:-

(1) హృదయస్య దక్షిణతః యకృత్ క్లోమచ. (సు. శా. 4-31) వ్యా:-

క్లోమ - (తిలకమితి డల్లనః.) (2)

కాలఖణ్డాద ధస్తాత్ సీతం దక్షిణ

పార్శ్వస్థం తిలకం ప్రసిద్ధం. (సు. ని.

9-17 $\frac{1}{2}$ శ్లోక వ్యాఖ్యానే డల్లనః.)

(3) క్లోమ-తిలకమ్. (సు. ఉ. 39-184

వ్యాఖ్యానే డల్లనః.) (4) కాల

ఖణ్డాత్ - యకృతః - అధస్తాత్

సీతం దక్షిణ పార్శ్వస్థం తిలకం

ప్రసిద్ధః. మా. ని. 40 అ. 12 $\frac{1}{2}$ శ్లోక

వ్యాఖ్యానే. (5) తస్యాపరితిలం

క్షేయమ్. శా. ధ. ప్రథమఖణ్డః. అ.

5-8. వ్యా:- తిలమిత్యనేన క్లోమ

కథితమ్. (దీపికాకారః, తస్యాగ్న్యై

శయోపరితిలం పాచకపీతం క్షేయం.

గూడార్థ దీపికాకారః.) (6) క్లోమ

వృక్కాయుర్ధ్వం పిపాసాస్థానమ్.

మా. ని. 40అ. 16 శ్లోక వ్యాఖ్యానే.

(7) తిక్తపిత్తాధారః, తిక్తపిత్తాశయః, తిలమ్, తిలకమ్, పిత్తకోశః, పిత్తాధారః, పిత్తాశయః. వ్యా:- యక్ష్మత్సంలగ్నం పిత్తాశయః. తె చేను కట్టు (సంచి), పసురుతిత్తి, పిత్తకోశము, పైత్తకోశము. వి. పిత్తరసము నిలవయుండు సంచి. ఇది ముంతగుం డెతో నంటియుండును.

Urinary B : మూధారః, మూత్రపుటమ్, మూత్రవస్త్రీ, మూత్రసహాయః, మూత్రస్థానమ్, మూత్రాధారః. మూత్రాశయః, వస్త్రీకుక్షీ, వస్త్రీపుటమ్, వస్త్రీ. వ్యా:- (స్థానమ్). గవీన్యో రిధస్తాత్ కటీగుహాయాం పురతో వస్త్రీ. తె. ఉచ్చుతిత్తి, ఉచ్చుబుడ్డ, మూత్రకోశము, మూత్రపుసంచి. వి. గవీనులకు క్రింద కటీగుహకు ముందువైపుననుండుతిత్తి. ఆకారము:- ఇది తొడిమగలిగి తలక్రిందుగనుండు ఆనపకాయవలెనుండును.

Blast : ప్రసూ(ః). బలిష్ఠమ్, బలిష్ఠా, బుద్బుదః. తె. అంకురము, బుడగ.

Angio B : నాడీబలిష్ఠమ్.

Cyto B : సాత్వికపటలమ్. వ్యా:- తర్పణ బలిష్ఠాయాః ద్వౌపటలౌ. తె. పూర్ణకోశము.

Epi. B : The ectoderm, outer layer of blastoderm. బహిర్ధర్మా, బహిర్బలిష్ఠా.

Erythro B : రుధిరబలిష్ఠః (స్థా). వ్యా:- శోణగర్భితాద్దకౌని అణుతల శలకమిశ్రితాని.

Hypo B : Internal layer of the blastoderm : (1) అస్తరబలిష్ఠాత్వక్ (2) మధ్యధర్మా, మధ్యబలిష్ఠాల్పత్వక్.

Meso B : the middle layer of the blastoderm : (1) మధ్యత్వక్, మధ్యబలిష్ఠాత్వక్. (2) మధ్యధర్మా, మధ్యబలిష్ఠా, బలాసజా. Motor neuro B : చాలకతన్త్రో బలిష్ఠమ్.

Normo B : అనుజరక్తకాయాణుః, లోహితకోశికాప్రసూః.

Neuro B : తన్త్రబలిష్ఠమ్, తన్త్రికా అస్థికోశికాప్రసూః, కోశికాప్రసూః.

Osteo B : అస్థిబలిష్ఠమ్

Proerythro B : పూర్వరక్తకాయాణుః.

Spongio B : పిష్టికాబలిష్ఠమ్, వాప్రసూః.

Sympatho B : అనుకమ్పకోశికాప్రసూః, అనుతన్త్రబలిష్ఠమ్.

Syncytio - tropho B : సమపటలమ్.

Tropho B : (1) తర్పణబలిష్ఠం(స్థా) తర్పణీ. (బాహ్యపటలమ్) వ్యా:- శరీరోత్పాదకత్వక్. (2) బీజసోషికాప్రసూః.

Blastema : (1) ప్రసూకోశికాపుష్పః.

(2) బలిస్తోమః,

Mass of B. బలిస్తోమపిణ్డః.

Blasto : Bud, germ. (1) బుద్బుదః ముకులమ్, ముకులః. తె. మొగ్గ.

(2) అబ్జురః. తె. అంకురము, మొలక.

B. cele : the cavity of a blasto - sphere. పిణ్డకుహరమ్, ముకులగుహ.

B. cyst : బలిష్ఠకోశః, బీజపుటః.

వ్యా:- గర్భవికాసో బుద్బుదః. తె. వి. గర్భము వికసించుటకు ముందు బుడగగా నుండు మొదటిరూపము లేక ప్రథమదశ.

B. chyle : బలిష్ఠరసః.

B. derm : germinal membrane of an ovum. బలిష్ఠ ధర్మా.

B. dermic vesicle : బలిష్ఠ ధర్మిక బుద్బుదమ్. తె. వి. మిక్కిలి పలచని ఒంటిపొరగల నీటి బుడగ.

B. mere : బలిష్ఠమురః. తె. వి. సంయుక్త బీజణమునందు నిలువుగా నేర్పడినకణము.

B. sphere : నూత్నతరణోశః, బలిష్ఠమ్ (ః) తె. బలిష్ఠగోళము.

Trilaminar B. derm. మూడు పొరల చర్మము.

Blastula : the two - layered embryo : బలన్మూలమ్, బలిష్ఠమ్.

వ్యా:- బుద్బుదపదయవనిశేషః.

తె. రెండు పొరలుగల పిణ్డము. వి. పిండమందలికుహరము, పిండము యొక్క బోలుదశ, కుహరదశ. వి. ఇది ఒక రకమైన ద్రవముతో నిండి యుండుదశ.

Blood . red liquid circulating in the arteries and veins which is nutritive to body.

అస్రమ్, అస్పృక్, ఓజఃస్థానమ్, (భేలః), జీవరక్తమ్, రక్తమ్, రుధిరమ్, లోహితమ్, శోణితమ్. తె. నెత్తురు, రక్తము. వి. ధమని నీరలందు పారుచుండు ఎఱుని పలచనివస్తువు. ఇది శరీరమును పోషించి కాపాడును, ప్రాణమున కాధారము, సప్తధాతువులలో రెండవది. శుద్ధశోణిత వర్ణమ్ (లతూణమ్). (1) ఇన్డ్రోగోప ప్రతీకాశ సమంహతము వివర్ణంచ ప్రకృతి స్థం విజానీయాత్. (సు.నూ. 14-అ. 22). (2) తపనీ యేన్డ్రోగోపాభం పద్మాలక్తక సన్నిభమ్, గుఱ్ఱాఫల సవర్ణం విశుద్ధం విద్ధిశోణితమ్ (చ. నూ. 24-అ. 23). చిరక సుత్రు తులు శుద్ధరక్తము ఎఱుగా కాలిన బంగారము, ఆరుద్ర పురుగు, ఎఱుకలువ, మంచలక్క, ఎఱు గురిగింజ అనువాని వర్ణములతో సమానమైన వన్నెగలిగి పలచగా నుండునని వర్ణించిరి. (3) గుణాః:- శ్లో. విస్రతా, ద్రవతా, రాగః, స్పందనం, లఘుతాతథా

భూమ్యాదీనాం గుణా హ్యేతే దృశ్యంతే చాత్రశోణితే. (సు.నూ. 14). తె. వి. ఇది పంచభూత పరస్పరాను ప్రవిష్టజన్య మగుటచే నిందు భూమ్యాది పంచభూత గుణములగు. విస్తృతము, (పచ్చివాసన) పలచన రాగత్వము (ఎర్రదనము), స్పందనము (కదలుట), లఘుత్వము (తేలికదనము) లుండును.

Arterial B : ధమనీరక్తమ్, ధమనీ రుధిరమ్, శుద్ధరక్తమ్. తె. ధమని రక్తము.

B. capillary : రక్తాయనీ.

B. capillary plexus - see plexus.

B. cell : రక్తకణకమ్, తె. రక్త కణము.

B. circulation : (1) రక్తచక్ర మణమ్, (2) రక్తసంవహనమ్. రక్తానుధావనమ్. తె. రక్తప్రసరణము, రక్త సంచారము.

B. corpuscle : cellular element of the blood, blood cell : రక్తగర్భకః, తె. రక్తకణము.

B. island : రక్తదీపః.

B. plasma : fluid portion of blood. Interstitial fluid and lymph; serum : రక్తస్థావికా, రక్తరసః, లసీకా. తె. రసి. వి. రక్త మునగల నీటిభాగము.

B. platelets: అణుచక్రికాః, ఫల

గర్భకాః, రుధిరబియ్యణకః.

B. Vessels : ఆస్పృగ్వహాః, రక్త నాలయః; రక్తవాహిన్యోధమన్యః, రుధిరవాహిన్యః, లోహితవాహిన్ స్రోతాంసి. తె. రక్తనాళములు. వి. ఇవిరెండు తెరగులు. (1) శుద్ధరక్త మును పారుదల చేయునవి ధమనీలు. (2) అశుద్ధ-మలిన-రక్తమును పారుదల చేయునవి సిరలు.

Containers of B - see B. reservoirs.

Depots of B: see B. reservoirs.

Great B : Vessels : మహా ఫలాః, మహామూలాః. తె. పెద్దరక్త నాళములు. వి. హృదయమునుండి బయలుదేరును. సర్వశరీరమున వీని కాభోపశాఖలు చిలువలుపలవలుగా విడబడియుండును.

Main B. Vessels : మూలసిరాః. తె. ముఖ్యసిరలు. వి. శుద్ధాశుద్ధ రక్త నాళములు.

Menstrual B : ఆర్తవమ్, ఆర్తవ శోణితమ్, రజః, స్రావరక్తమ్. తె. ఋతురక్తము, చెరగుమాపు, నెలసరి, బహిష్టుముట్టు, మైల. వి. స్త్రీలకునెల కొకసారిగర్భాశయమునుండి ప్రవించు మలినరక్తము. ఈ రక్తము రెండువిధములు (1) పుష్పార్తవము-మలినరక్తము. (2) బీజార్తవము-శుద్ధరక్తము. వి. బీజార్తవము గర్భధారణయోగ్యము. వ్యాః- శుద్ధార్తవలక్షణమ్:- శశాసప్రతిమం

యత్తుయద్వాలాక్షరసోపమమ్, తదా
ర్రవం ప్రశంసన్తి యద్వాసో నవిరజ్ఞ
యేత్ (సు. శా. ఆ. 2 శ్లో. 17).
తె. వి. శుద్ధారవము కుండేటి నెత్తురు
లేక లాక్షరసమువలె ఎట్టిగా
నుండును. తెల్లగుడ్డ నంటినను కడిగిన
మరకయుండదు.

Receptacles of B - see reser-
voirs.

Reservoirs of B : as heart,
liver, lungs and spleen. రక్తా
ధారాః, రక్తాశయాః, శోణితస్థానాని.

యథా:- హృదయము కృత్పుష్పస
స్థిహృదయః. తె. రక్తాగారములు. వి.
రక్తము నిలవయుండు చోట్లు :-
హృదయము (గుండె), యకృత్తు,
పుష్పసములు, స్థిహము.

Venous B : the dark blood
in the veins. పిత్తశోణితమ్,
సిరారక్తమ్, సిరారుధిరమ్. తె. మలిన
రక్తము. వి. ఇది పిత్తముతో గూడి
యుండును. నలుపుగాయుండి సిర
లలో ప్రవహించుచుండును. శరీరము
నుండి హృదయమునకు జేరు రక్తము.

Bodies : (PL) (1) గాత్రాణి. వ్యా-
అస్థ్యాణి నాం శాఖాఽలమ్బ
భూతాని ప్రధానాబలవస్తృభాగాః.
తె. ముఖ్యాయవములు. వి. గట్టిగా
నుండు ఎముకలు మొదలుగా శాఖల
నాధారము జేసికొని బలముగానుండు
అవయవ విశేషములు. (2) విగ్రహాః.

వ్యా:- పృథగ్స్థితాః పృథగ్దృశ్య
మానావా పరితస్సీమావస్తాః స్థూల
వస్త్యంతాః. తె. వస్తు విశేషములు.
వి. చుట్టు (పొలి)మేర లేర్పడి విడి
విడిగా నగుపడు పెద్ద-లావు-అవయ
వముల భాగములు.

Malpighi's B : మూత్రప్రసవ
తాని, మూత్రోత్సాః, మూత్రో
త్పత్తి స్థానాని. తె. మూత్రోత్పత్తి
స్థానములు. వి. వృక్కములందు,
స్థిహమునందు ఉండు చిన్న ద్రవ్య
విశేషములు.

Restiform B : అథరవృత్తికే.

Suprarenal B : అధివృక్కా-
(దేవ్). తె. అధివృక్కలు. వి. ఇవి
రెండు గురదాలపై నుండును.
(అధికము).

Body : (1) animal frame with its
organs as a hole. (2) a mass
of matter. (3) man or ani-
mal as a material organism.

(1) అజ్జమ్, కలేబరమ్, కాణ్డమ్, కాయః,
గాత్రమ్, తను, తన్త్రమ్, దేహం (3),
పిణ్డః, వపుః, వస్తు, విగ్రహః, శరీరమ్,
వ్యా:- మానవస్వజన్మోర్వాఅజ్జప్రత్యజ్జ
యుక్తమ్ శరీరమ్; సర్వాజమ్. (2)
శరీరమ్. వ్యా:- చేతనాధిష్ఠాన
భూతమ్ పశ్చిమహాభూతవికార
సముదాయాత్మకమ్ సమయోగవాహీ
(చ. శా. 6 అ. 4 X.). దోషధాతు
మల మూలంహిశరీరమ్ తె. భేదాలు.

శరీరము, బొంది, మేను, శరీరము.

Adreno-renal B : అధివృక్కా.

Any part of the B : ప్రతీకః.

తె. విదై నశరీరభాగము.

Aortic B : ఆవర్తీయవిగ్రహః. తె.

ఆవర్తశరీరము.

B. elements : ధాతవః. తె. రస

రక్తాదిసప్తధాతువులు. శరీరధారకములు.

B. fluid : శరీరద్రవద్రవ్యమ్. తె.

శరీరద్రవము. వి. శరీరమునగల ద్రవవస్తువు.

B. of fornix . తోరణికాగాత్రమ్.

B. of ischium : కుకుద్దరపిణ్డమ్.

B. of maxilla : హనుపిణ్డమ్.

B. of nerve cell : తీవ్రశలక

గాత్రమ్.

B. of scapula : అంగకపాలికా

శరీరమ్.

B. of the sphenoid : జతూకా

శరీరమ్.

B. of the stomach : ఆహారయ

మధ్యమ్.

B. of the uterus : గర్భశరీరమ్,

గర్భాశయగాత్రమ్.

B. of the Vertebra : కశేరు

పిణ్డమ్.

B. stock - see stock.

B. wall - see wall.

Calculation or numbering of Various parts of the B :

శరీరవివిధాంగసంఖ్యావివరణమ్. తె.

శరీరమందలి వివిధావయవముల

సంఖ్యావివరణము.

Callous B : కఠికావిగ్రహః. తె.

కఠినశరీరభాగము.

Carotid B : కారోటివిగ్రహః.

Cell B : కోశశరీరమ్.

Cells of the B : శరీరకోశాణవః,

శరీరపరమాణవః. తె. శరీరకోశాణు

వులు, శారీరకణములు.

Ciliary B . పాక్షిక్విగ్రహః,

తైలికవిగ్రహః. తె. పిశితపటలము.

Constituents of the B : శరీర

ధాతవః. తె. రసరక్తాదిసప్తధాతు

వులు.

Cylindrical or round parts

of the B : వృత్తాంగోపాఙ్గాని.

తె. వి. గుండ్రని పొడవైన-దండా

కారముగల-పెద్దచిన్న అవయవములు.

Embryonic B . కలలమ్, కలల

శరీరమ్, ప్రభూణశరీరమ్. తె. సూక్ష్మ

శరీరము. వి. నాలుగు నెలలవరకు

పరిణామదశలో నుండు పిండము.

Enumeration of the B : శరీర

సంఖ్యాసంఖ్య. తె. శరీరమునగల అవయ

వముల సంఖ్య. వి. ఎముకలు, కలలు,

చర్మము, ధాతువులు మొదలగువాని

సంఖ్య చెలుపుడు.

Exudates of the B : శరీర

క్షేదాదయః. తె. శరీరమునగల

క్షేదాది మలములు, స్రావములు.

Genicular B : జానుక విగ్రహం. తె. మోకాలుకు చెందిన అంగ విశేషము.

Globular B : బుద్బుదవిగ్రహం. తె. బుడగవంటి శరీరభాగము.

Golgi B : ప్రాణముగల పదార్థము.

Half of (one) B : (1) ఏకాంశము. తె. శరీరములోని ఒక అవయవము లేక భాగము. (2) అర్ధకాయ, అర్ధజన్మ, పక్షి. తె. అర్ధశరీరము. వి. శరీరముయొక్క సగభాగము.

Half of B : (longitudinally-left) వామపార్శ్వ, వామాంశము. తె. ఎడమవైపు వి. పైనుండి క్రిందికి శరీరముయొక్క ఎడమభాగము.

Half of B : (longitudinally-right) దక్షిణపార్శ్వ, దక్షిణాంశము. తె. కుడివైపు. వి. పైనుండి క్రిందికి శరీరముయొక్క కుడిభాగము.

Half of the lower B : below the waist అధఃకాయ, అధోభాగ, పశ్చాదర్థ. తె. క్రింది శరీరము, శరీరము క్రిందిభాగము. వి. నడుమునుండి దిగువ భాగము.

Half of the upper B : (above the waist). ఉర్ధ్వకాయ, ఉర్ధ్వదేహ, ఉర్ధ్వభాగ, పూర్వకాయ, పూర్వభాగ, పూర్వాంశము. తె. పై శరీరము, శరీరము పైభాగము. వి. నడుమునుండి పైభాగము.

Hanging part of the B : విలమబ్బుజ్జన్మ తె. ప్రేలాదు అవయవము. వి. చేయి, కాలు మొదలగు నవి.

Histological structure of the B : దేహీవయవ సూత్రము, ధాతురచనా, తె. వినిర్మిత శరీర సూక్ష్మవయవములు. శరీర సూక్ష్మవయవములు. శరీర సూక్ష్మవయవ నిర్మాణములు.

Horizontal B : సమశరీరము. తె. సమశరీరము. వి. హేమచ్ఛత్రము లేక తమ తమ పరిమితులలోనుండు శరీరము లేక శరీరాంగములు.

Internal genicular B : అంతర జానుకవిగ్రహం.

Large and broad part of the B : పృథుభాజ్జన్మ. తె. పెద్ద అవయవము. వి. శరీర నికల నేడైన పెద్ద అవయవము.

Lateral genicular B : బాహ్య జానుకవిగ్రహం.

Liquid substances of the B : శారీరద్రవసమూహం. తె. వి. శరీర ద్రవద్రవ్యములు, శరీరమునగల రస రక్తాది విభిన్నద్రవ్యములు, గ్రంథుల స్రావములు.

Living B : బోధిశరీరము, సజీవ శరీరము. తె. జీవదేహము. వి. జీవ ముతోనుండు శరీరము.

Longitudinal B - see Half

of (one) B.

Loose part of the B : శిథిలస్థానము. తె. సడలిన శరీరభాగము.

Lower lap of the B : అవయవాధి. తె. క్రింది సగము శరీరము.

Major parts of the B : ముఖ్యాంశాని. తె. ముఖ్యశరీరభాగాములు.

Mammillary B : కాచకవిగ్రహాః. తె. స్తనములకు సంబంధించిన భాగము.

Minute constituents of the B : నూత్నఘటకాః, నూత్నధాతవః. తె. నూత్ననిర్మాణములు.

Nutritional fluids of the B - see fluid.

one side of the B : శరీరైకాంశమ్. తె. శరీరమున ఒక అవయవము.

Organ of the B : అంగమ్, అవయవః, ఏకాంశమ్ (ః) గాత్రావయవః, పక్షః. తె. అంగము, అవయవము.

Para thyroid B : ఉపకాకలకవిగ్రహాః.

Part of B : below the head. అధఃకాయః. వ్యాః- కణ్ఠాదధఃవశిరసాధి.

Part of B : below the waist. అధఃకాయః.

Pineal B : స (సా) రలవిగ్రహః, తృతీయదృక్పక్షః (వృక్పక్షికా). తె. అవయవవిశేషము.

Pitutory B : పీయూషగోళమ్, 1) పీయూషవిగ్రహః, 2) పీయూషికాపిణ్డః, 3) పోషణికా, పోషణికాగ్రంధిః.

Polar B : ధృవవిగ్రహః.

Pubic B : భగపీఠమ్, లింగపీఠమ్.

Restiform B : రాజ్జరవిగ్రహః. తె. త్రాడును బోలు అవయవవిశేషము.

Secondary B - see subdivisions of the B.

Spongy B : స్పృష్టికా విగ్రహః. తె. పాచి - స్పంజనిబోలు అంగము.

Subdivisions of the B : అక్షోపాక్షాని, ఉపాక్షాని. ప్రత్యక్షాని. తె. ఉపాంగములు వి. కన్ను, కాలు, చెవి, చేయి మొదలగు పలు తెరగులుగానుండు శరీరావయవములు.

Suprarenal B : అధివృక్కపిణ్డః.

Terminal B : అస్త్యవిగ్రహః. తె. చివరి అవయవము. వి. అంగముల చివరిభాగము, అస్త్రావయవము.

Temperature of the B : దేహోష్ణా, శరీరోష్ణః. తె. శరీరవేడిమి. శరీరోష్ణము.

Thyroid B : కాకలమ్, కాకలవిగ్రహః.

Trunk of the B : అస్తరాధి, మధ్యమ్, శరీరమధ్యమ్. వ్యాః- కణ్ఠాది గుదపర్యంతమ్. (దల్లనః), కాఖా శిరోవర్జితం శరీరమ్. తె. మొండెము, వి. కుత్తుక (గొంతు)

మొదలు గజలు లేక ముడ్డివరకు
నుండు ప్రదేశము.

Ultimo bronchial B : అంత్యజ
విగ్రహము.

Upper part of the B : ఉత్తర
భాగము. 1) ఊర్ధ్వకాయము, 2) ఊర్ధ్వభాగము.
వ్యా:- ఉర్రపొట్టదయము. తె. పై
భాగము. వి. నడుమునుండి పైకి తల
వరకుగల శరీరము. ఎదురుగొమ్ము,
వీపు మొ||

Various parts of the B :
గాత్రవయవాహ, వివిధవయవాహ,
శరీర విచయము, శరీరస్థ ప్రవిభాగ
జ్ఞానము. తె. పలు అవయవములు. వి.
శరీరమందలి వివిధవయవములు.

Vertebral B : కశేరుకకాయము.

Vitrous B : కాచాభిష్టము, తర్పక
పటలము, తర్పకవిగ్రహము, మేదము
పటలము. తె. కంటి జిగురుపొర. వి.
ఈ పొరలో తెల్లని చిక్కని జిగురు
వంటి ద్రవము నిండియుండును. ఇది
కంటికి తృప్తినిచ్చునట్టి శ్లేష్మాంశము.

Whole B : సర్వాభిష్టము. తె.
మొత్తము శరీరము, సంపూర్ణ శరీరము.
వి. నఖశిఖ పర్వస్త శరీరము.

Wolffian B : ప్రాథమిక మధ్య
వృక్కము, మధ్యవృక్కము.

Bone. hard tissue forming the
framework of the body. (1)
అస్థి, ఓస్టి, సానమ్. (భేలము). దేహసారం,
హడ్డము, హడ్డి. వ్యా:- స్థిరకఠినాలమొచ్చు

ధాతుఃకాయస్య, సమాశ్రిత్యశరీరం
సమగ్రమవత్తిష్టతే. తె. ఎముక, బొక్క,
బొమికె, మక్క. (2) అస్థీని, దేహ
సారాణి. తె. ఎముకలు, దేహసార
ములు. వి. ఇవి గట్టిదనము నిలకడ
గలిగి శరీరమున కధారముగనుండు
ధాతువులు. వీనినాలంబనము జేసికొని
సిరాస్నాయువులచేమాంసముబంధింప
బడియుండును. కొంతకాలమునకు
చర్మమాంసములు నశించినను ఎము
కలు చెడక నిరకాలము వుండును.

Air B : వాతాస్థి.

Ala of the ilium - see hip
bone.

Anal B : see coccyx.

Ankle B : కూర్పుశిరము, గుల్పాస్థి,
ఘటికాస్థి. తె. చీలమండ. వి. చీల
మండలి ఎముక.

Anvil - see incus.

Astragalus - see ankle B.

Atlas : first Vertebra. the
upper - most of the cervical
Vertebrae : అతిలేఖాస్థి, ప్రథమ
గ్రీవాకశేరుకా చూడావలయము.

వ్యా:- సప్తగ్రీవాకశేరుకాః. తె.
కంఠరాస్థి, చూడావలయము, మేరు
పూస. వి. గాజావలె గుండ్రముగ
నుండు మెడపూస (ఎముక)లు, మెడ
పూసలలో మొదటిది, స్కంధపూస.

Axis : ద్వితీయాగ్రీవాకశేరుకా.

Back B : పృష్ఠవంశము, పృష్ఠాస్థి.

తె. వెన్నుపూస, వెన్నెముక. (see also spine).

Big B : నూలాడ్డిని. తె. లావు ఎముకలు.

B. of forearm : ప్రకోష్ఠాస్థి.

B. of the foreleg : జఙ్ఘాకాణ్డిని, జఙ్ఘాస్థి. తె. పిక్కఎముక. వి

మోకాలునుండి చీలమండలమువరకు నుండు ఎముక.

B. of the nose - see nasal B.

B. of the pulvis : కూకాడ్డిని.

Breast B. bone of the breast.

thin flat vertical bone in chest connecting the ribs.

ఉరోఽస్థి, ఉర్వస్థి, వక్షాస్థి. తె. రొమ్మెముక.

Calcaneum : the heel bone :

పార్శ్వ, పార్శ్వస్థి. వ్యా:- బృహత్తమ

కూర్పాస్థి, ఎతత్ పార్శ్వనిర్మాపకమ్

సర్వదేహభారసహంచ. తె. మడమ

ఎముక. వి. ఇది మిక్కిలి పెద్దది. మడ

మయేర్పడుటకును, శరీరభారమును

పూనుటకు సుపయోగపడును.

Capitatum : large bone of the carpus-see os magnum.

Carpal B : wrist B : కరభా

స్థిని, కరకూర్పాస్థిని, కురకా, పాణికూర్పాస్థిని, హస్తకూర్పాస్థిని :

తె. చేతి ఎముకలు. వి. ఇవి

కూర్చులవలె నుండును. (2) కరభా:-

పశ్చాత్పాణిణి. కూర్పాస్థిని, మణిబస్థాస్థిని. తె. మణికట్టు ఎముకలు, మణి బంధాస్థులు.

Cortilage : తరుణాస్థి. తె. లేత ఎముక.

Cervical ribs : గ్రనపర్వకాస్థిని, గ్రనపార్వకా.

Cervical vertebrae : గ్రీవాకశేరుకా, గ్రనపృష్ఠ్యః. తె. మెడ పూసలు.

Cheek B : గణ్డాస్థి. తె. జాడ (దవుడ) ఎముక.

Chin B : చిబ్బకాస్థి, హన్వస్థి. తె. గడ్డపుటెముక.

Circular facet : స్థాలకమ్. see facet.

Clavicle : the collar - bone joining the sternum and scapula. (1) అక్షు, అక్షకమ్(ః),

అక్షకాస్థిని, అక్షకే(ద్యే). వ్యా:- అంసమాలా

దురఃఫలకానధి పరిఘ

వత్ సజ్జతమ్ ధనుర్వక్రనలకాస్థి (2)

అక్షకా, అక్షకాస్థి. వ్యా:- అర్వాక

జత్తుసస్థేః కీలికా(చక్రః), కోష్ఠకః,

కోష్ఠకాస్థి (డల్లనః), జత్తుమితి

ప్రాశ్నా. జత్తుః. వ్యా:- ఉరోఽం

సకాస్థోస్థానుకః. జత్తుకమ్,

జత్తుకాస్థి (బ) జత్తు. వ్యా:- కణ్ఠో

రసోస్థిని. తె. కంఠెముక, చంక

కొంకి, బోరెముక, మెడకొంకి. వి.

చంకలపైన కీలువద్దనుండి మెడవరకు

వచ్చి రొమ్మునకు పైన నమరయిండు ఎముకలు. ఈ ఎముకలు కొంకివలె నేర్పడి చేతికిని హృదయకువరము నకును సంధానముగ నమరి బాహువలె నుండును. జత్రపులు.

Coccygeal vertebra : అనుత్రికాస్థి, గొడపృష్ఠి వ్యా:- అనుత్రిక కశేరుకాః, గుదాస్థి సంశ్రితాః.

Coccyx : small bone below the sacrum. (1) అథఃత్రికమ్, అనుత్రికమ్, అనుత్రికాస్థి. వ్యా - త్రికస్యాధస్తాత్. (2) కూటకాస్థి, గుదాస్థి, త్రికాస్థి. వ్యా:- త్రికాస్థోఽథస్థితత్రికోణః, కాకచుల్బున్ద్రప్రాయోఽస్థిసజ్జాతః. గుదపశ్చిమమేకమ్ పుచ్ఛాస్థి. తె త్రోటిక, త్రోటికము, ముడ్డిపూస, ముడ్డిపూస ఎముక. వి. ఇది కాకి ముక్కువలె నుండు ఎముకల కూడిక, వెన్నుపూస చివర ముక్కుగూనుగ తేలియుండును. ఇది మర్మస్థానము

Collar B - see clavicle.

Costa - costae : the rib - see rib.

Covering B : కలాస్థి.

Cranial B : కపాలాస్థిని. వ్యా:- కర్పరాని (డల్హానః), మూర్ధాస్థిని, శిరః కపాలాని, శిరోఽస్థిని. pan shaped bones. తె. తలఎముకలు, తలపెంకులు, పుట్టెముకలు.

Cuboid B : కూర్పాస్థి. ఘనమ్,

ఘనాయితాస్థి, ఘనాస్థి, చతుర్ధా కూర్పాస్థి. వ్యా:- పాదబహిఃస్థిమిన్ద్రాస్థితం కనిష్ఠానామికా మూలకలా కయోఽధిష్ఠానభూతమ్. తె. కాలి వ్రేళ్ళ ఎముకలు.

Cuniform B : పాదశలాకాధిష్ఠానమ్, పాదశలాకోపలకమ్. తె. ముక్కుగూపు ఎముకలు. వి. ఇవి దట్టముగ నుండును. ఇది కాలిలో నుండు కూర్పాస్థుల వరుస.

Corved B : వక్రకాస్థిని. తె. వంకర ఎముకలు. వి. ఇవి క్రావడి వలె నుండును.

Digital B. of hand: పాణ్యజులూస్థిని. తె. చేతివ్రేళ్ళ ఎముకలు.

Digital row of the carpal B : పాణిశలాకాధిష్ఠానమ్. తె. చేతి కూర్పాస్థుల క్రింది వరుస. మణికట్టు వద్దనుండు క్రింది ఎముకల వరుస.

Dorsal vertebra. అభిష్పష్ఠ కశేరుకాః, పృష్ఠకశేరుకాః, పృష్ఠ్య పృష్ఠి. తె. వెన్నుపూసలు.

Dorsum of scapula : అంసకపాలికా.

Ethmoid B : జర్జరమ్, జర్జరాస్థి, నీవకాస్థి. వ్యా:- లఘునుషిరం నాసా మూలగమ్. the cribriform bone of the nose. తె. జల్లెడ ఎముక. వి. ఇది ముక్కు మొదట చిన్న బెజ్జములుగలిగి జల్లెడవలె నుండును.

External cuniform : బహిః కోణకమ్. వ్యాః- త్రికోణపాయం కూర్చున్ది.

False ribs : గౌణపర్వకాః. these are five inferior ribs. పర్వకాః గౌణ్యాః. వ్యాః-తా అల్పపర్వకాః. తె. గౌణపర్వకములు, గౌణపర్వకాస్థులు, ప్రక్కఎముకలు. వి. ఇవి అల్పములు లేకచిన్నవి.

Femur : the thigh bone. ఊరునలక, ఊర్వస్థి, పీఠరాస్థి. తె. తొడఎముక.

Fibula : అనుజఙ్గాస్థి, కృశజఙ్గాస్థి. బహిరఙ్గాస్థి, విబలాస్థి, వైబల్లాస్థి, తె. పిక్కవెలిఎముక. జానుకము.

Flat B : ఫలకాస్థి, పృథులాస్థి. తె. బల్లపరుపు ఎముక. వి. ఇవి అప్పచ్చివలె నణగి వెడల్పుగా నుండు ఎముకలు.

Flat B. of the skull : కపాలాస్థిని, శిరఃకపాలాని, శిరోఽస్థిని. తె. కపాలాస్థులు, తలఎముకలు.

Floating ribs : చాల్యపర్వకాః, డోలాపర్వకాః, విముక్తాగ్ర పర్వకాః. తె. కదలేడి ప్రక్కఎముకలు, ప్లవనపర్వకములు, మొండిఎముకలు.

Frontal B : (1) అగ్రకపాలమ్, అగ్రకాస్థి, లలాటఫలకాస్థి. వ్యాః- అస్థాకృతిః- బృహస్పతికృతాగ్రహాకారమ్. (2) లలాటాస్థి, లలాటకపాలమ్. తె. నుదురుఎముక, నొసటి

ఎముక, పురఃకపాలము. వి. తల ఎముకలలో ముందువైపున నుండును. ఇది పెద్ద ముత్యపుచిప్పను బోలి యుండును.

Gladolus : the middle piece of the sternum. మధ్య ఫలకమ్, మధ్యఫలకాస్థి, వ్యాః- ఉరఃఫలకస్య మధ్యఖణ్డమ్. తె. రొమ్మెముక మధ్యముక్క.

Group of B : (carpal and tarsal bones). అస్థిజాలమ్, అస్థి సమూహమ్. తె. ఎముకల ప్రాళి. వి. ఇవి చీలమండలము మణికట్లవద్ద గల ఎముకల కూడలి.

Hamatum, Hamate : అఙ్కుశాస్థి, అఙ్కుశకాస్థి. తె. అంకుశ మెముక. వి. అరచేతిలో అంకుశము వలె నుండు ఎముక.

Hard B : కఠినాస్థి, ఖరాస్థి. తె. గట్టి ఎముక.

Haunch B - see ilium.

Hip B : os innominatum hip blades. excluding pubic part. కటికపాలి, కట్కస్థి, జఘనకపాలి, జఘనఫలక, సితమ్బఫలకమ్(8), బృహదస్థిఫలకమ్. వ్యాః- కపాల భూయిషమ్ త్రికణితమ్బస్థి. (2) త్రోణికోణ్డః. త్రోణిఫలకమ్(8). వ్యాః- త్రోణిఫలకే (దేవ). త్రోణిశ్చిచ్ఛ్చ కపాలాస్థి నీతి. దేవత్రోణిఫలకే (చ. శా. అ. 7).

శ్రోణిఫలకాస్థి. తె. చట్ట, చట్టలు, చట్టముకలు. (తు) తొంటి ఎముకలు, మలుగు(లు), శ్రోణిఫలకము. Hollow B : నలకాస్థి. వ్యా:- బాహ్యోర్వరస్థి. బోలు ఎముక (లు). Humerus : the large bone of the upper arm. ప్రసజాస్థి. బాహుమూలకము, భుజాస్థి. తె. దండెముక, సుత్తిముక. వి. మోచేతికి పైన నుండు ఎముక.

Hyoid B: the bone between the root of the tongue and the larynx supporting the tongue. కణ్ఠికాస్థి, గలనలకాస్థి, జిహ్వమూలకము. వ్యా:- గ్రీవా యాంధ్రవోరసనా మూలగమేక మర్ధరలయాకారమ్. తె. గొంతు ఎముక. వి. ఇది మెడకునుండు నాలుక మొదట నరసున్నవలె నుండును.

Ilium : the upper part of the innominate bone. జఘన కపాలమ్(1), శ్రోణిస్థి. వ్యా:- శ్రోణి ఫలకస్య ఊర్ధ్వగోలంశః ప్రధాన భూతః కపాలాధారః. తె. జఘన కపాలము, (తు) తొంటిఎముక, నితంబాస్థి, పిరుదుఎముక, శ్రోణి కపాలము. iliac bone. ఇది మెడల్పు భాగము.

Immature B : తరుణాస్థి. తె. లేతఎముక.

Incus : the central bone of the middle ear. రదనకాస్థి. వ్యా:- మధ్యశ్రోత్రస్య తుద్రాస్థి. తె. దాగలిఎముక. వి. చెవిలో మధ్య నుండు చిన్నఎముకలలో నొకటి.

Inferior maxilla : maxillary bone. అధోహస్థి, అధోహనా (దౌస్). తె. క్రింది దవుడెముక(లు). Inferior nasal concha : అధర నాసాశుక్తే, శుక్తికే. వ్యా:- నాస భ్యస్తరతః స్థితే. తె. నాసాశుక్తలు. వి. ముక్కులోపల ముత్యపు చిప్పల వలె నుండు పలచని ఎముకలు.

Inferior turbinated B : అధః శుక్తికాస్థి.

Innominate B. - see hip-bone. including the pubis, ilium and ischium.

Innominatum- see hip-bone.

Internal cuniform. అంతఃకోణ కాస్థి, కూర్చాస్థి.

Irregular B : విషమాస్థి.

Ischium. (1) ఆసనాస్థి, కురున్ద రాస్థి, స్థిస్థి. వ్యా:- శ్రోణిఫల కస్య అధరాంశః. తె. ఆసనాస్థి, ఆస నపు ఎముక. వి. ఇది పిఱుఎముక క్రిందిభాగము Ischial bone. (2) పిఱుఎముక. వి. క్రిందివైపున గుడ మున కిరువైపుల కుడిఎడమలందు ముడివలెనుండు లావుపాటి ఎముకలు.

Jaw B : the frame work of the jaw. హనుకాస్తి, హన్వస్తి. తె. దవుడ ఎముక. వి. క్షేంద్ర హనుసుండు దవుడ ఎముకలు. ఇవి రెండు.

Jugal B - see malar B.

Jugulam - see collar B.

Knee cap : (1) జానుకపాలికా. తె. మోకాలిఎముక. మోకాలి (టి) చిప్ప. (2) జానునీ, జాన్వస్తి. తె. మోకాలిఎముక.

Knee pan - see-knee cap.

Lachrymal B : అక్ష్యుస్థి, అశ్రు ధరే, అశ్రుపీఠే(దేవ్), ఆశ్రవాస్థి. వ్యా:- అక్షీకోటర నాసాపార్శ్వ యోర్మధ్యే అశ్రుమార్గాశ్రయే. తె. అశ్రుపీఠములు, కంటి ఎముకలు. వి. కనుగుంటలకు ముక్కుప్రక్కలకు మధ్యనుండు కన్నీటి కాలువల నానుకొనియుండు రెండు ఎముకలు.

Left innominate B : ఉత్తర వామానామికాస్థి.

Lingual B : the hyoid bone. కణ్ఠికా (స్థి), జైహ్వస్థి. వ్యా:- జిహ్వమూలస్థానస్థి. తె. గొంతు ఎముక, నాలుక మొదటి ఎముక ...

Long B : దీర్ఘస్థి, శలాకాస్థి. వ్యా:- పాణిపాదశలాకాః. తె. పాణిపాద శలాకాస్థులు.

Lower jaw B - see inferior maxilla.

Lumbar vertebrae : కటి

కశేరుకాః, నైతమృచ్ఛవ్యూః. తె. నడ్డి పూసలు.

Lunate B : అర్ధచంద్రాస్థి. తె. నెలవంక ఎముక, చంద్రవంక ఎముక. వి. అర్ధచంద్రునివలె నుండు ఎముక.

Malar B : the two cheek bones. (1) కపోలాస్థి. తె. కపోలాస్థులు. (2) గణ్డకూటే, గణ్డాస్థి (దేవ్). తె. గండకూటములు, గండాస్థులు, చెక్కిలి ఎముక(లు). వి. చెంపలయందలి కపోలపు టెముకలు. చెక్కిలియందుండు ఎముకలు.

Malleus (B) : small bone of the internal ear. the hammer - head - shaped lateral bone of the middle ear. కూట కాస్థి, మధ్యక్రోతాస్థి, (క్రోత మధ్యస్థత్వాత్). తె. చెవిమధ్య ఎముక, నడిమిచెవి ఎముక, సుత్తిఎముక.

Mandible : the lower jaw bone. ఆధోహనుః, ఆధోహన్వస్థి, చిబుకాస్థి, మందబలాస్థి, హనుమణ్డలమ్. వ్యా:- అశ్వఖురాకారోభాగః. తె. గడ్డముఎముక, చిబుకాస్థి. వి. క్రింది దవుడ ఎముక భాగము. ఇది గుఱ్ఱముగిట్ట వంటిది.

Manubrium : the upper piece of sternum. గ్రృవేయః, గ్రృవేయకమ్, జత్రస్థి. తె. గ్రృవేయ కము. వి. (1) ఉరఃఫలకమునకు పై కంఠమూలముననున్న ఎనిమిది కోణ

మూలగల ఎముక. (2) కంటే ఎముక
Mastoid B : కర్ణమూలపిండమ్,
గోస్తనకా, చౌచుకభిణ్ణః. వ్యాః-
శక్తిస్థాః చౌచుకభిణ్ణః. తె. గూబ
ఎముక. వి. చెవివెనుక నుండు ఎముక.
ఆకారము : ఈ ఎముక చన్నువంటి
యాకారము గలది.

Maxilla : one of the upper
or lower jaw bones. హన్వస్థి,
ఊర్వాఘోహన్వస్థి. తె. పై క్రింది
దప్పడ ఎముకలు.

Maxillary B : the bones of
the jaws. మక్సిలాస్థిని, హన్
కాస్థిని, హన్వస్థిని, హనుబన్దాస్థిని.
తె. దవడ ఎముకలు.

Membrane B : a bone
developed from a membrane.
కలాఽస్థి, కాలేయాస్థి.

Metacarpal - see metacarpus
B.

Metacarpus B : bones of
the palm of the hand. కరభా
స్థిని, కరాజుశీ (మూల) శలాకాః,
పాణిశలాకాః, శలాకాస్థిని. తె.
అరచేతి ఎముకలు, కరాంగుశ్యా
ధారాస్థులు, చేతిశలాకాస్థులు.

Metatarsal. - see metatarsus.

Metatarsus : the bones of the
arch of the foot పాదశలాకాః,
పాదాజుశీ (మూల) శలాకాః,
ప్రపదాస్థిని. శలాకాస్థిని. వ్యాః-

అజ్ఞాస్థాది మూలస్థాని. తె. అరకారి
ఎముకలు, కాలిశలాకాస్థులు, పాదా
జుశ్యాధారాస్థులు.

Middle cuneiform : మధ్యకోణ
కమ్, మధ్యతమకూర్పాస్థి. వ్యాః-
త్రికోణప్రాయమ్. తె. (1) మధ్య
కూర్పాస్థి, మధ్యమకోణకూర్పాస్థి
(2) సడికుంచె ఎముక. వి.
కూర్పాస్థి, ఇది కుంచెవలెనుండును.

Multangular (Greater) : పర్యా
ణకః, పర్యాణకాస్థి.

Multangular (Lesser) : సమ
లమ్బకః, సమలమ్బకాస్థి.

Nasal B : (P.L) ఘోణాస్థిని,
నాసాస్థిని (దేస్తి). నాసామూలశుక్తికే
(దేస్తి) స్థానమ్:- హనుమూలతఃపార్శ్వ
యోస్తః తె. నాసికాస్థులు, ముక్కు
ఎముకలు. వి. ముక్కు మొదట యిరు
ప్రక్కలందుండు ముత్యపుచిప్పల
వంటి రెండు ఎముకలు, ముక్కు
దూలము ఎముకలు, ముక్కునందలి
ఎముకలు.

Nasal concha : శుక్తికాస్థి. తె.
చిప్పఎముక, ముత్యపుచిప్పఎముక. వి.
ముక్కులోని ముత్యపుచిప్పవంటి
ఎముక.

Navicular B : boat - shaped
bones of the hand : నౌకాస్థి,
నౌనిభమ్, మణిబన్దాస్థి, నౌనిభాస్థి.
తె. నౌనిభము, మణికట్టు ఎముక. వి.
ఇది నావవలె చేతియందుండు ఎముక.

Navicular B : boat - shaped bones of foot : ఉపగుల్ఫణః, ఉపగుల్ఫాస్థి, కూర్చుకీరః, గుల్ఫాస్థి నాకాస్థి. తె. కూర్చుకీరము, చీల మణ్ణిఎనుక. వి. ఇది పడవ వలె నుండును.

Neck B: గ్రీవాస్థిని. సంఖ్యాః:-పంచ దశగ్రీవాయామ్. తె. మెడకొంకులు, మెడఎముకలు. వి. ఈ యెముకలు పదిహేను.

Occipital B : (1) పశ్చిమకపాలః, పశ్చాత్కపాలమ్, పృష్ఠకాస్థి తె. తలవెనుకఎముక, పశ్చాత్కపాలము, పుచ్చె. (2) కపాలమూలాస్థి, కపాలాస్థి, కిరఃపృష్ఠకపాలమ్, కిరః పృష్ఠాస్థి. తె. కపాలాస్థి.

Ornamental B : వలయాస్థి.

Oscalcis - see calcaneum. the heel bone.

Oscoxae : the innominate bone. hip-bone.

Osinnommatum. - see hip B.

Osmagnum : మధ్యకూటమ్, మహాస్థి, మహాకిరభాస్థి. వ్యాః:-బృహత్తమమ్కీరకూర్వాస్థి. తె. ఆరచేతి పెద్దకుంచె ఎముక.

Ospubis. - see pubic B :

Ossicles : the small bones of the ear. క్షుద్రకర్ణాస్థిని. వ్యాః:-శృతియన్త్రోపకరణాని నూక్ష్మాస్థిని. తె. చిన్నచేతి ఎముకలు. వి. (పతి

చెవియుండు శృతియన్త్రమున కుపయోగపడు మూడు శేతఎముకలు.

Palatal B, palate B, palatine B : (Boney palate) తాలస్థి, తాలూషకే (దేస్). తె. ఆంగుటి ఎముక. వి. నోటిలో వైభాగమున బోరగిలపడిన దొప్పవలెనుండు ఎముక (వంకిఎముక).

Pan B : కపాలాస్థిని.

Pans : కపాలాః.

Parietal B : పార్శ్వకపాలే(దేస్). పార్శ్వకాస్థిని, సీమంతాస్థిని. తె.

(1) పాపట ప్రక్కఎముకలు. వి. తలకు యిరుప్రక్కలందుండు రెండు ఎముకలు. ఇవి పుట్టె ఎముకలలో చేరును. (2) పార్శ్వకపాలాస్థులు, సీమంతాస్థులు.

Patella : knee cap : a round or triangular sesamoid bone in front of the knee. జానుకపాలికా, జానుఫలకమ్, జాన్మస్థి (పటలాస్థి). తె. మోకాలిఎముక, మోకాలే(టి) యిప్ప.

Petrous B : stony hard portion of temporal bone. ప్రాస్తరాస్థి.

Phalanges : అంశుశ్యస్థిని, అంశుశ్యకాస్థి, అంశుశ్యాస్థి. తె. ప్రేలి ఎముకలు, ఆంగుళీఎముకలు. (శలాకలు),

Phalanges of the foot. పాదా

జుల్గాన్టీని. తె. కాలివేళ్ళ ఎముకలు.
Phalanges of the hand :
పాణ్యజుల్గాన్టీని. తె. చేతి వేళ్ల
ఎముకలు.

Phalanx : one of the finger
bones or toe bones. అంగు
శృంగి, వా ఆజ్ఞాసాస్తి. తె. బొటన
వ్రేలి ఎముక.

Pisiform B : a small circular
bone of the carpus. మసూర
కాస్తి, వర్తులకమ్. వ్యా:- వర్తులా
కారం తుద్రతమం కుర్చాస్తి, మణి
బద్ధస్య తుద్రవర్తులాకార మస్థి
విశేషమ్. తె. మణికిట్టు ఎముక. పి.
ఇది గుండ్రముగ పెరిబద్ధవలెనుండు
చిన్నఎముక.

Pisometa carpal B : మసూర
శలాకాస్తి.

Premaxillary B : inter-
maxillary bone. అస్తర్వస్థస్థి,
ఊర్ధ్వహస్థస్థి. తె. లోదవడిఎముక.

Pubes - see pubic B.

Pubic B: భగాస్తి. తె. వి. భగము
వైపునుండు ఎముక, మరుగు స్థల
మందలి ఎముక (లు).

Pubis - see pubic B.

Radius : బహిఃప్రకొస్తాస్తి, రత్నిః.
తె. ముంజేలివేలి ఎముక. వి. ఈ
ఎముక మోచేతినుండి మణికిట్టువరకు
నుండును.

Reeds: hollow bones : నలకాః,

నలకాస్థిని. తె. నలకాస్థులు. వి. ఇవి
వెదురుగొట్టమువలె మధ్యరంధ్రము
గలవి. ఇవి తొడలందును, దండ
రెట్టలందు నుండును.

Retiform B : అస్థిజాలమ్, అస్థి
జాలకమ్. తె. ఎముకవల. ఎముకల
ప్రొవు. వి. ఎముకలలో వలవలె
నల్లిబిల్లిగానుండు భాగము. చీల
మండలము, మణికిట్టువద్దనుండు ఎము
కలప్రొవు.

Rib - Ribs : the bones
inclosing the chest; side
bones. పర్కుకాః, పార్కుకాః,
పార్కుకాని, పార్కుకాస్థిని,
పార్కుకాస్థిని. తె. పర్కుకలు, పర్కు
కాస్థులు, ప్రక్కలెముకలు.

Right innominate B : దక్షిణ
అనామికాస్తి.

Round B : వలయాస్థిని. తె.
కడియపు లెముకలు.

Sacrum : the large triangu-
lar bone above the coccyx,
sacral B : కుటకాస్తి, చక్రకీలాస్థి
త్రికకశేరుకాః, త్రికాస్థిని
(త్రికసంశితమ్), మయూరాస్థి.
వ్యా:- ఎతదస్థిసర్వాక సజ్జాతము
యమ్, త్రోణికాణ్డాస్థి. (డల్హూసె.)
సు. నూ. 23-6) తె. త్రికాస్థి, ముడ్డి
ఎముక, ముడ్డిపూస. వి. ఇది ముక్కు
జాకారముగ నుండు అయిదు ఎము
కల కూడిక. ఊనికి : వీపువైపు

రెండు అనామికాస్థుల మధ్య నుండును.

Scaphoid B : the boat-shaped bone of the tarsus and carpus. శానిథమ్. వ్యా:- నావాకారం కూర్చున్నది. తె. నాని భము. వి. నావాకారముగ నుండు కుంచె ఎముక.

Scapula: the shoulder blade, a large, flat triangular bone of the shoulder. అంసకాస్థి, అంసకుణ్ణ, అంసఫలకమ్. వ్యా:- త్రికోణాకారపాయం పక్షవదాయత మస్థిఫలకమ్, కపాలభూయిష్ఠ మేక్షైతః అంసపుష్టే. తె. అంసకపాలికా, అంసఫలకము, గూడ, గూడెముక, భుజాస్థి, టెక్క ఎముక. ఆకారము :- ఇది ముగ్గురణు విససకరస బోలియుండును.

Semilunar B : the half moon - shaped bone of the carpus. అర్ధచంద్రమ్, అర్ధచంద్ర కూర్చున్నది. వ్యా:- సన్నిలక్షణ బహిరు పలక్షితం కూర్చున్నది. తె. అర్ధచంద్ర కూర్చున్నది, నెలవంక కుంచెముక. వి. అర్ధచంద్రునివలె నుండు కుంచె ఎముక.

Sesamoid B: కణ్ణచణకాస్థి, (అలక్ష్యపతి), కాణ్ణరాస్థిని, చణకాస్థిని, నూత్నాస్థిని. వ్యా:- చణకాకారక్షుద్రాస్థిని కణ్ణరాస్తే దృశ్యస్తే

తె. కండరముక, కండరచణకాస్థి, చణకాస్థులు. వి. కండరముల చివర అణగగొట్టిన శవగలవలె నుండు మిక్కిలి చిన్న ఎముకలు.

Shaft of the B : అస్థికాణ్ణ, కాణ్ణ. తె. కాండము, నిడుపాటి ఎముక.

Sharp B : sharpen : రుచకా, రుచకాస్థిని.

Shin B : the tibia.

Short B : ప్రహస్వాస్థిని. తె. పొట్టి ఎముకలు.

Shoulder blade. -see scapula

Skeleton : the boney frame work of the body : అస్థిశిష్టరూపకజ్జాలి, కుల్య, ధామ. తె. అస్థి పంజరము, ఎముకలగూడు, కంకా శము.

Skull B. - see cranial B.

Small B : అణ్ణాస్థిని, తుద్రాస్థిని. తె. చిన్నఎముకలు.

Sockets of ribs : సాలకాస్థిని.

Sphenoid B : జతుకాస్థి, జతుకాస్థి, స్థిన్నకాస్థి, స్థిన్ననాయితి స్థివ్యా:- జతుకాచర్మచటికా, సిరసముట మధ్యభూమి నిర్మాపకం జతుకాకార మస్థిఖణ్ణం సకలశిరః కపాలక్షేంద్రాక్షిల భూతమ్. తె. గబ్బిచిప్పెముక వి. గొంతు, దవడ మొదలగువానిని కప్పి యుంచు గబ్బిలాకారముగను, దువ్వె నవలెనుండు తలెముక.. ఇది అన్ని

తల ఎముకలకు కీలకముగానుండును. ఇది తల ఎముకలలో నొకటి.

Spinal column - see vertebral column.

Squamous B : The circular plate forming the upper anterior portion of the temporal bone : వర్తులకలక ఫలకాకాస్థి

వ్యా:- శంఖకాస్థాస్థిగ్రభాగం.

Stapes : the stirrup - shaped bone of the middle ear .

స్థాపకాస్థి, అస్థాకృతి:- ఆశ్చార్యో హిణా పాదగ్రహణీయవాన్తి. తె లోజెవివచుక, రికొబుఎముక. వి. ఇది రికొబువలె నుండును.

Sternum : the flat bone of the breast. ఉ రః ఫ ల క మ్,

ఉరోఽస్థి. వ్యా:- (1) ఫలకాకార మస్థిఖణ్డ మురోమధ్యతః పురస్తాత్.

(2) ఉరఃపురోమధ్య ఫలకమేకమ్, తదస్థిత్రయ సంయోగజమ్, వా ఖణ్డ త్రయ సంయోగజమ్ తె. ఉరః

ఫలకము. ఎదురురొమ్ముమధ్య ఎముక.

రొమ్మెముక ముక్కు. వి. ఎదురు రొమ్మున పలకవలె నుండును. ఇది

చూడు ఎముకల కూర్పుతో నేర్పడి నది. ఛాతీఎముక.

Stirrup B - see stapes.

Superior maxilla, maxillary

B : ఉర్ధ్వహనా, హన్వస్థి. తె. పై దవడఎముక.

Suture B : (bony suture);

Junction of cranial bones.

తున్న సేవనీ, సీమన్తాః, సీమన్తాస్థినీ, సీవనీ (స్యః), సేవనీ. తె. కుట్టు, తలలోనుండు ఎముకలు. వి. ఒకదానిలో నొకటి

చొప్పించినట్లుండి రంపపుపండ్లవలె ఎగుడుదిగుడుగా కుట్టినట్లు కొనవచ్చు తల ఎముకల సంధి. దీనినే బ్రహ్మ వ్రాతయని, బ్రహ్మలిఖితమని చెప్పుదురు. తలవ్రాతయను నుడుటివ్రాత.

Talus : the astragalus; the ankle. కూ ర్పు శి రః, గుల్పః, గుల్ఫా. తె. చీలమండలి ఎముక.

Tarsal B : కూర్పాస్థినీ. తె. (1) కుంచె ఎముకలు, కూర్పాస్థులు. వి. ఇవి కాళ్ళయందు చేతులందు కుంచెల వలెనుండు ఎముకలు. వీనిని ప్రేళ్ళతో బోల్చదగును. (2) తె. మడమ ఎముకలు.

Tarsus : కురకాః. the seven small bones of the foot.

పురతః కూర్పాః, శలాకాధిష్ఠానమ్. వ్యా:- పాదస్యసప్త క్షుద్రాస్థానం సముచ్చయః. తె. కురకములు,

శలాకాధిష్ఠానము. వి. పాదమందలి చిన్న ఏడు ఎముకల(ప్రావు) కూడలి.

The instep with its seven bones. పాదాగ్రాస్థి సప్తకరాశిః.

తె. అడుగు ఎముకలు. వి. మిగాలు లోని ఏడు ఎముకల కూటమి.

Teeth : దన్తాః, రుచకాన్థినీ. తె.

పల్లు. వి. ఇవి రుచకొస్తు లనబడును.
Temporal B, Temple B : the
bone at the side and base
of the skull. ఆశ్మతిటికే, కర్ణా
స్థిని, శబ్దాస్థిని (జ్వే), శబ్దా. తె.
కణతలు, కణత ఎముకలు (రెండు).

Tender B : తరుణాస్థిని. తె. లేత
ఎముకలు.

Thigh B : ఊరునలకా, ఊర్వస్థి
తె. తొడఎముకలు. వి. ఇవి బోలుగా
సండును.

Tibia: అస్తరజ్ఞాస్థి, అశ్వముఖాస్థిని,
గుల్ఫజాన్వస్తాస్థి, జజ్ఞాస్థి, ప్రజ
జ్ఞాస్థి, నవీరాస్థి, స్థూలజజ్ఞాస్థి. తె.
పిక్కిలో ఎముక.

Tibial tubercosity : జాన్వస్థి.
తె. మోకాటిఎముక, మోకాటిచిప్ప.

Tibiofibula : జజ్ఞానుజజ్ఞాస్థి.
తె. మోకాలినుండి చీలమండలము
వరకునుండు రెండు పిక్కిఎముకలు

Trapezium : the first bone
of second carpal row. పర్యా
ణకమ్, పర్యాణకాస్థి. వ్యా:- కూర్చా
స్థామథః క్రేణ్యా ప్రథమ
కూర్చాస్థి. ఆకృతి:- పృష్ఠతః
పర్యాణకాకేణ స్థిలక్షణా
చిహ్నిత మజ్ఞవ మూలశలాకా
మూలేన సన్ధానాయ. తె. పర్యాణ
కాస్థి. వి. విషమ చతుర్భుజాకార
ముననుండు ఎముక.

Tranizoid B : కూటకమ్, సమ

లమ్మకొస్థి. వ్యా:- కూటాకారం
క్షుద్రం కూర్చాస్థి.

Triquetrous. B : Triquetrum
Carpal cuneiform bone :
త్రికోణః, త్రికోణాస్థి. తె. ముక్కో
ణపు ఎముక.

Tru ribs: ముఖ్యాపర్యుకాః, ముఖ్యా
పర్యుకాస్థి. తె. ప్రశ్కటెముకలు.
ముఖ్యపర్యుకలు.

Tru vertebra : ముఖ్యాపృష్ఠి.

Tubercles : సాలకార్కుదాని.

Turbinated B : అధఃకుక్తకాః,
వ్యా:- నాసాభ్యంతర కుక్తకాస్థిని,
కుక్తకాస్థిని. తె. ముత్యపుచిప్ప ఎము
కలు. వి. ఇవి పలచగా ముత్యపు
చిప్పలబోలును. ముక్కు రంధ్రముల
లోని మార్గములను పెద్దవిగా చేయు
టకు నత్తగుల్లవలె మెలికలు తిరిగిన
(నాసికాస్థులు) ముక్కు ఎముకలు.

Tympanic B : పటహాస్థి, మధ్య
కర్ణాస్థి. తె. చెవి నడిమి ఎముక. పట
హాస్థి. వి. ఇది తప్పెటవలె పలచని
పొరగలిగి మారుమ్రోత నిచ్చును.

Ulna : అస్త్రప్రకోష్ఠాస్థి, అరత్ని. తె.
ముంజేలిలో ఎముక.

Uncinatum : unciform B :
ఫణాధరమ్. వ్యా:- సర్పఫణాకా
రేణ ప్రవర్ధితే నోపలక్షితమ్ త్రికోణ
ప్రాయం కూర్చాస్థి. తె. పడగ
ఎముక, ఫణాధరము. ఫణాధరాస్థి,
ఆకారము. ఇది పాముపడగవలె

ముక్కోణాకారముగ నుండు
కూర్చాస్థి

Upper-jaw. B - see superior
maxilla.

Upper of the carpal. B - మణి
కమ్, మణికి, తె. వి. మణికట్టులోని
కూర్చాస్థుల పైవరుస.

Vault of the palate : తావిపట్ట
లమ్. తె. అంగిలి.

Vertebra (ae) : any one of
the thirty three bones of
the spinal column : కశేరుకా

(ః), పృష్ఠాస్థి, పృష్ఠిః. వ్యా:- పృష్ఠ
వంశ నిర్మాప కాన్ఠాస్థివలయాని. తె.
కశేరుకము (లు) వెన్నుపూస (లు).

వి. ఇది ముప్పదిమూడు వెన్నెముక
లలో నొకటి. ఆకారము, ఉ.కి.
ఉంగరములవలె గుండ్రముగా ఛిండు
ఒకదానిపై నొకటి దొంతరగా పేర్చి
యుండును.

Vertebral column : the spinal
column, the back bone.

పృష్ఠవంశః, పృష్ఠాస్థి. తె. వెన్ను
బాము, వెన్నెముక.

Vomer : నీర్రాగికా, నీరికా, నీరి
కాస్థి. వ్యా:- నాసాబద్ధ్యపాచ్ఛి
భూతిమ్ తె. ముక్కుదూలము. వి
ముక్కులో నడుమ గోడవలె నొక
(మేర) హద్దుగా నుండు ఎముక.

Whirl B - see knee - cap.

patella : the head of the

femur.

Wormian B : small bones
in the cranial sutures . కపాల
చక్రాణి. తె. కపాలచక్రములు.

wrist B : మణికా (హస్తయోః).
తె. మణికట్టుఎముకలు.

Xiphoid: ensiform cartilage:

అగ్రపత్రమ్. వ్యా - తిరుణాస్థి
భూయిష్ఠమ్ త్రికోణపాయమ్ తృప్తి
యభిజ్ఞుః. ఫలకస్య. తె. అగ్ర
పత్రము, ఆకారము:-ముక్కోణాకార

మున నుండు లేతఎముక. ఇది ఎదురు
రొమ్ములోని మూడు ఎముకయొక్క.

zygomatic B : malar bone :
గజ్జాస్థి. తె. జొడఎముక.

Border . ధాగా. తె. అంచు. హద్దు,
పొలిమేర.

Alveolar B : బొనుఖలాధారా.

Axillary B : కక్షామగాధారా.

Dorsal B : పృష్ఠ్యధారా.

Medial B : అస్తరధారా, మధ్యమ
ధారా.

Posterior B. of vomer : నీరి
కాస్థి పశ్చిమధారా.

Superior B : ఉత్తరధారా

Superior B. of petrous
portion of the temporal
bones : ఆశ్శ్రతికి

Ventral B : ఉదర్యధారా.

Vertebral B : వంశానుగాధారా.

Bore : గర్భాంశ. తె. గర్భాంశము.

Boundary : సీమా. తె. పాలిమేర, హద్దు.

B. zone: సీమమేఖలా. తె. సరిహద్దు ప్రదేశము.

Bowel : the intestine. అస్త్రమ్, ఆస్త్రమ్. తె. పేగు, ప్రేవు.

Bowman's capsules - see capsule.

Brachia conjunctiva : ఉత్తర పదకమ్, యోజక బాహుః.

Brachia pontis : పాదవబాహుకః, మధ్యమపదకమ్, మధ్యమ మస్త్రమ్ పదకమ్.

Brachial : ప్రాగ్ణః, ప్రాగ్ణీ, ప్రాగ్ణ్య, బాహ్మీయ, బాహు సమ్బంధీ. తె. చేతికి సంబంధించిన.

Brachium : the arm from the shoulder to the elbow. ప్రగ్ణః, బాహుః. తె. జబ్బ, దండచెయ్యి వి. మోచేతుండి బుజమువరకు గల మధ్యభాగము.

Brachium conjunctivum cerebelli : ఉత్తరాపమస్త్రమ్ పదకమ్.

Brain : a large mass of nerve-tissue contained in the cranium : అధిమస్త్రమ్, అర్ధః, ఊర్ధ్వహృదయమ్, (భేలః-383 తిమ పృష్ఠే). గోర్ధమ్, గోర్ధః, చేతః స్థానమ్, చేతనాస్థానమ్, జీవాతయః, మజ్జాచేతకా, మస్త్రమ్, మస్త్రః వ్యాః- శిరోఽతస్నేహః చ.శా. 7-15

మస్తులజ్గమ్. వ్యాః- మస్త్రకాభ్యస్తర స్నేహః (మా. ని. 42-12). మస్తు లజ్గస్థిమ్, మేధా, శిరోహృదయమ్. తె. మస్త్రమ్, మేధను, మేధస్సు, బుర్ర. (2) సహస్రారము. తె. సహస్రారము.

Abdominal B : ఉదర్యమస్త్రమ్.

B. bulb : గోర్ధబుగ్గుడః.

B. matter- see B. substance.

B. pan - see the cranium.

B. substance : (1) ఘృతికా, మస్త్రకమజ్జా. వ్యాః- అవిలీనఘృతా

కారా మస్త్రకమజ్జా (డల్లః).

(2) మస్త్రమ్, మజ్జా, మస్త్రమ్, స్నేహః.

వ్యాః- శిరస్ బలాధానం స్త్రావ

ఘృతాకారః (డల్లః).

(3) శిరోగత స్నేహః. వ్యాః- మస్త్రమ్ ఇతి

చక్రపాణిదత్తః. తె. బుర్రగుజ్జా

మెదడు చమురు. వి. తల-పుట్టెలో

పేరుకొనిన నెయ్యివలెనుండు చమురు

వస్తువు.

B. tube : గోర్ధనాళః.

Different areas or centres

of B : ఆభ్యస్తర కరణాయతనాని.

తె. అంతఃకరణము, జ్ఞానేంద్రియ

కేంద్రములు, జ్ఞానేంద్రియాధిష్ఠాన

ములు.

Fore B : అగ్గోర్ధః, అగ్రమస్త్రమ్,

పురోగోర్ధః (ఉత్తరభాగః).

Fourth ventricle of B: బ్రహ్మ

హృదయమ్.

Hind B : పశ్చాద్గోర్ధః, సఖ్యచు
మస్తిష్కః (దక్షిణ భాగః).

Mid B : మధ్యగోర్ధః, మాధ్య
మస్తిష్కః (మధ్యమభాగః), మస్తజ
మధ్యమ్.

Branch : శాఖ, Branches :

ప్రశాఖాః, శాఖాః. తె. కొమ్మ(లు),
శాఖ(లు). వి. (1) శరీరమునగల
చేతులు, కాళ్ళు. (2) సిరాధమనీ
స్రోతస్సుల చిలువలు పలువలు,
కొమ్మలు.

Acetabular Br : అనువంక్షణో
దూఖలికా శాఖా.

Acromial Br : అంసకూటాభిగా
శాఖా.

Anastomatic Br : అనుమేలన
శాఖా, సంయోగిక ధమనీశాఖా.

Anterior carpal Br : పురామణి
బంధీయ ధ, శా.

Ant. cerebral Br : మస్తిష్కా
భిగా అగ్రిమా ధ, శా.

Ant. choroid Br : నేత్రావర
ణికా అగ్రిమా ధ, శా.

Ant. intercostal Br : పర్శుకా
స్తరీయ అగ్రిమా ధ, శా.

Ant. inter osseous Br : పురా
ప్రకోష్ఠాస్తరాల ధ, శా.

Ant. spinal Br : సుఖమ్నా
శీర్షికా అగ్రిమా ధ, శా. పురస్తన
సుఖమ్నా ధ, శా.

Arterial Br : ధమనీ శాఖా.

Arteria radialis indicis Br :
తర్జనీ ధ, శా.

Arteria princeps pollicis Br :
అణ్ణిష్ఠగా ధ, శా.

Articular Br : నన్ధేయ ధ, శా.

Bronchial Br : క్లోమశాఖానుగా
ధ, శా.

Cavernous Br : జతుపార్శ్వా
భిగా ధ, శా.

Clavicular Br : అక్షకాన్ధి ధ, శా.

Coccygeal Br : అనుక్రికణి
ధ, శా.

Coratigo tympanic Br : కర్ణ
పటాభిగా ధ, శా.

Cranial Br : శిరోభ్యస్తరీయ
ధ, శా.

Cutaneous Br : త్వగనుగా
ధ, శా. త్వాచ ధ, శా.

Deep arterial Br : గమ్భీర ధ,
శా.

Deep circumflex iliac A. Br :
గమ్భీరసంసృతకావేష్ఠనీ ధ. శా.

Glandular A. Br : గ్రన్థిభిగా
ధ, శా.

Humeral A. Br, or Deltoid
A. Br : అంసచ్ఛదీయ ధ, శా.

Hypophysial A. Br : అనుబా
షిణికా ధ, శా.

Iliac A. Br : ఐళునకపాల ధ, శా.

Inferior laryngeal A. Br :

స్వర పీఠికాభిగాత్య ధ, కా.

Labial A. Br : భగోష్ఠ ధ, కా.

(వక్త్రకోణ) ధ, కా.

Lumbar A. Br : అపకటికా ధ, కా.

Mediastinal A. Br : పుష్పసాస్తరాళీయ ధ, కా.

Meningeal A. Br : పారిమస్తిష్కపటలీయ ధ, కా. మస్తిష్కపరిపటలపోషిణికా ధ, కా.

Middle cerebral A. Br : మస్తిష్కభిగామధ్యమా ధ, కా.

Muscular A. Br : శేలీయ ధ, కా, మాంసగా ధ, కా.

Musculophrenic A. Br : మహాప్రాచీరికా శేలిగా ధ, కా.

Oesophageal A. Br : అన్ననళికా ధ, కా.

Ophthalmic A. Br : నేత్రాభిగా ధ, కా. చాక్షుషీ ధ, కా.

Perforating A. Br : చిద్రాస్తరియ ధ, కా; భేదక ధ, కా.

Pericardial A. Br : హృత్కోశీయ ధ, కా.

Pericardiophrenic A. Br : హృత్కోశమహాప్రాచీరికా ధ, కా.

Phrenic A. Br : మహాప్రాచీరికా. ధ, కా.

Posterior A. Br : పృష్ఠీయ ధ, కా.

P. carpal A. Br : పృష్ఠమణి

బద్ధీయ ధ, కా

P^r cerebellar A. Br : పశ్చిమాను మస్తిష్కీయ ధ, కా.

P. communicating A. Br : పశ్చిమసేతు ధ కా; మూలయోజనికా ధ, కా.

P. spinal A. Br : పృష్ఠవంతాస్తరియ ధ, కా.

Pterygoid A. Br : జతూకాభిగా ధ, కా.

Pubic A. Br : భగపోషణీ ధ, కా.

Recurrent A. Br : ఆవర్తనీ ధ, కా.

Scrotal A. Br : వృషణకోశ ధ, కా.

Sphenoid A. Br : జతూకపార్శ్వకా ధ, కా.

Spinal A. Br : సుఖమ్నాకాణ్డియ ధ, కా; సుఖమ్నా ధ, కా.

Sternal A. Br : ఉరఃఫలకీయ ధ, కా.

Superficial A. Br : ఉత్తాన ధ, కా.

S. palmar A. Br : ఉత్తానకరతల ధ, కా.

Terminal A. Br : అస్త్య ధ, కా.

Trachial A. Br : శ్వాసనాళీయ ధ, కా.

Visceral A. Br : ఆశయానుగా ధ, కా.

Breadth : వితానము, తె, వైడల్పు.

Breast : the thorax its anterior aspect; chest. ఉరః, పక్షః, తె ఉరము, ఎదురురొమ్ము, ఛాతి.

B. bone - see sternum or bone.

Breast, Breasts : the mamma.

(1) కుచ్చా, స్తనా. తె. కుచ్చములు. చన్నులు, రొమ్ములు. (2) క్షీరా శయా, స్తన్యాశయా. తె. పాలిండ్లు.

B. glands - see glands.

Round B : స్రవపిణ్డః. తె. గబ్బి గుబ్బు, చంటికుడురు, చనుకట్టు, చను కుడురు. వి. చన్ను లో నుండు మాంసపుకుడ.

Breath : ప్రాణవాయుః, శ్వాసః. తె. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములు, ఊపిరి, గాలి, ప్రాణము.

Life B : ప్రాణః. తె. ప్రాణము

Breathing air. expired or inspired : నిశ్వాస, ప్రశ్వాసా, ప్రాణ పవనః, శ్వాసోచ్ఛ్వాసా. తె. ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములు, ఊపిరి, ఎ. ఊపిరి, దిగఊపిరి. వి. ముక్కురంధ్రములగుండా లోనికి పీల్చు గాలి లేక బయటికి వదలు గాలి.

Bregma : the anterior fontanelle. బాహ్యరస్థిస్, బ్రహ్మరస్థిస్, శిరస్తాయి. తె. బ్రహ్మతాలు, బ్రహ్మరంధ్రమర్మము, మాడ, మాడపట్టు.

Brevis : (L) short. చూస్య. తె.

కురచ, పొట్టి.

Brim : ధారః, పరిధిః, విగ్రహః. తె. అంచు, ఒడ్డు.

B of pelvis : కటిగుహ పరిధిః, కటిపరిధిః, కటివిగ్రహః.

Broad : పృథు, విపుల, విశాల, విస్తృత, తె. గొప్ప, విడంబరమైన, విశాలమైన.

Bronchi : the plural of bronchus.

అపస్తంభా, వ్యాః- ఉభయత్రో రసోనాడ్యో వాతవహ “ఉపస్తంభా” నామ, (సు. శా. 6.25 గద్యాంశః). ప్రాజ్ఞా, శ్వాపథో, ప్రాణవహస్రోతసి, క్లేష్మ భువా. తె. అపస్తంభములు, గాలిగొట్టములు, వాయునాళములు, శ్వాసనాళములు.

Bronchial : ప్రాజ్యః, శ్వసనం. తె. శ్వాసగొట్టములకు చెందిన.

B. tube - see bronchus.

Bronchiole . a minute bronchial tube : లఘుప్రాజ్యః. తె. సూక్ష్మక్లోమ శాఖలు.

Bronchopulmonary : ప్రాజ్య, పుష్పసీమా. తె. పుష్పసములలోనికి వెళ్ళు శ్వాసగొట్టములకు చెందిన.

Bronchus . one of the main branches of the trachea,

(1) క్లోమశాఖా, ప్రాజ్యమ్, ప్రాజ్యః. వ్యాః- వామదక్షిణ పుష్పసయోరా

భృన్తర భాగాత్ మధ్యరేఖాం ప్రతి
తిర్యగూర్ధ్వం ప్రసృతేద్వైశాఖే
తయోః ప్రత్యేకమ్ “ప్రాజ” మితి
నామ. తె. ప్రాజము, వాయు
నాళము, శ్వాసనాళము. వి. కుడి
ఎడమ పుష్పసముల మధ్యరేఖవరకు
అడ్డముగను నిలువుగను వ్యాపించి
యుండు రెండు వాయునాళములు.
ఇవి కొమ్మలవలె నుండును. ఈ
రెంటిలో ఒక్కొక్కశాఖ “ప్రాజ”
మని పిలువబడును. (2) క్లిస్టాడీ,
వాతవహనాడ్యో, హృదయనాడికా
తె. శ్వాసనాళశాఖ. వి. శ్వాసనాళ
ముయొక్క రెండు చీలికలలో
నొకటి. కంఠమునుండి హృదయము
నకు బోవు నాళము. (3) శ్వసనీ.
(4) అపస్తమ్భి, క్లిష్టశాఖా, క్లిష్ట
ఖణి.

Brow : (1) eyebrow. భ్రూః.
భ్రూలతా. తె. కనుబొమ. (2)
the forehead : అలాటమ్. తె.
నొసలు.

Bucca : the mouth. ఆననమ్,
ఆస్థం, ముఖమ్. తె. నోరు.

Bud : (1) ముకులమ్(ః), ముకులాని (లాః
బ. వ) వ్యాః- నూలనిబిడాకలికా.
తె. మొగ్గ, మొగ్గలు. (2) కలికా.
తె. బుడిపె.

Dense B : నిబిడముకులమ్.

Limb B : శాఖాముకులమ్.
(ముకులాః).

Lingual B : జైహ్వముకులమ్.

Pulmonary B : పుష్పసముకులమ్.

Taste B : స్వాదముకులమ్(ః),
స్వాదముకులాః (బ. వ.), స్వాద
కలికాః. తె. స్వాదాంతురము. వి.
నాలుకపై గరుకుగానుండు సన్నని
బుడిపెలు. ఇవి రుచిని బుట్టించును.

Bulb : కన్దః, బుద్బుదమ్, బుద్బు
దః. తె. దుంప, బుడగ.

B. of the aorta : the dila-
tion of the aorta near its
beginning. అవర్తా బుద్బుదమ్,
బృహద్ధమనీ బుద్బుదమ్.

B. of the eye : the eyeball.
ఆక్షిబుద్బుదమ్. తె. కనుగ్రుడ్డు,
కంటిగ్రుడ్డు.

B. of the penis : శిశ్నకన్దః.

Brain B - see brain.

Hair B : రోమబుద్బుదమ్.

Olfactory B : ఆఘ్రాణబుద్బు
దమ్.

Optic B : ఆక్షిబుద్బుదమ్, నయన
బుద్బుదమ్, నేత్రగోళః. తె. కను
గ్రుడ్డు.

Spinal B : గోర్దబుద్బుదః,
మాతులః. వ్యాః- మస్తజ్జాఖ్యో
బుద్బుదః.

Urethral B : ప్రసేకబుద్బుదమ్.
మూత్రాయనబుద్బుదమ్.

Vaginal B : bulb of vagina.
భగకన్దః, భగబుద్బుదమ్.

Bulbus : a bulb. బుద్బుదమ్(ః).

B arteriosus : bulb of the aorta. ధనుసీబుద్బుదమ్.

B. cardis : హార్దబుద్బుదమ్, హృత్కండ్లమ్.

B. oculi : the eyeball. ఆక్షీ బుద్బుదమ్, నయనబుద్బుదమ్. తె కనుగ్రుడ్డు.

B. vestibuli : the balb of the vagina. భగబుద్బుదమ్.

Bulmen : కటకమూర్ధా.

Bundle . a collection of fibers.

బృన్దమ్, మాంసకేసరబృన్దమ్, వృన్దమ్ తె. కట్ట, గుంపు, మోపు. వి. శేఖీలింతు సమూహము. మాంసకేసర గుంపు లేక గుబురు.

Anterior basis B : అగ్రమా తస్తి భూమికా.

Atrio - ventricular B : కర్ణక కోష్ఠకీయ వృన్దమ్.

Fibro-muscular B : తాన్తవ శేఖీయ వృన్దమ్.

Lateral basis B : పార్శ్వికా తస్తి భూమికా.

Bursa : a small sac interposed between movable parts, a little bag. ఉపధానికా, భస్మ్రమ్, భస్మ్రికా. తె. చిన్నతిత్తి వి. ఊడెడు కొలిమితిత్తివలె అవయవ ములమధ్య అమరియండి కదలుచుండును. ఇవి పెక్కుసంఖ్య గలవి.

చెమ్మగలిగి అంటుకొను స్వభావ మతో నుండును.

Bursae : ఉపధానికాః, త్సుద్ర భస్మ్రాః. వ్యాః- స్వతః సంవృతాః. బహిద్వారివజ్జతాః. little bags. పొక్కులు, బొబ్బలు.

B. mucosa : a membranous sac secreting synovial fluid: శ్లెష్మికభస్మ్రికా.

Infra cardial B : హృదయాధర భస్మ్రికా. **Infra cardiaca**.

Omental B : The cavity of the great omentum : ఉదబ్బన్ద కీయభస్మ్రికా.

Subcutaneous B : త్వగ్ధరా. తె. వి. చర్మములో నుండు మిక్కిలి చిన్న పొక్కులు.

Sub facial B : పాళికాధరా, మాంసధరాభస్మ్రాః.

Sub muscular B : శేఖ్యధరా భస్మ్రాః.

Sub tendinous B : కణ్డరాధరా భస్మ్రాః.

Synovial B : శ్లెష్మికభస్మ్రికా, సైనిహికభస్మ్రికా.

Buttocks : కటీప్రోథా, నిత చూబు, నితమృషిన్దా, పార్శ్వజఘనా, ప్రోథా (డల్లనః), సిఘా. తె. పిఱుదులు, పిట్టలు. వి. ప్రోథా - మగవారివి, నితచూబు - స్త్రీలవి.

C

Caecum. (secum): the blind pouch at the head of the large intestine, the blind gut, first part of large intestine. అస్త్రమ్, ఉడుమ్. వ్యా:- ఊదాస్త్రస్య దక్షిణతః స్థూలాస్త్రస్యాద్య ఖణ్డాత్మక మాణ్డుకమ్, పక్వాశయః, పొట్టలకః, పురీషోడుమ్. తె. పక్వాశయము, పొట్టలకము. వి. చిన్నప్రేవుకు వుడివైపున పెద్ద ప్రేవు మొదట పొట్టమువలె నుండు అవయవ భాగము. ఏకముఖ నాళము.

Calcaneum: the heel bone - see bone.

Calcareous: సుధాంశః. వ్యా:- తస్య స్తరాలస్థ మాతృకాసుతిష్ఠతి. (2) శార్కరః, శార్కరేయః తె సున్నపు భాగము, సున్నపు భాగము గల.

Calcination: అగ్నిదహనమ్. తె. ఎముకకొలి సున్నముగా మారుట, ఎముక కాల్సు; కొలి బూడిద యగుట.

Calcis - see calcaneum.

Calcium: a metal, the basis of lime. (1) కాల్షియమ్, చూర్ణమ్ సుధా. తె. ఖటికము, సున్నము (2) ధాతుః. వ్యా:- సుధాయాః మూలమ్.

తె. వి సున్నమునకు కారణము.

C. carbonate: కాల్షియరేఖకార్బోనేట్, సుధాకార్బోనేట్. తె. ఖటిక కర్బనము.

C. fluoride: సాధప్లవోరిడమ్. తె. ఖటిక స్థవదము.

C. ion: కాల్షియైడ్యుత్.

C phosphate: సుధాభాస్వరితమ్, తె. ఖటిక స్ఫురితము.

Calf: the muscular portion at the back of the leg below the knee.

జఙ్గాపణ్ణః, పిణ్డికా. వ్యా:- జానుగుల్ఫయోరస్తరమ్. తె. పిక్క. వి. పిక్కయందలి కండ.

C. bone - see fibula.

C. prominence - see prominence.

Calix - see calyx.

Callous: కఠికా. వ్యా:- కఠినాంశః, దృఢాంశః, కఠినః, దృఢః. తె. గట్టి, దృఢము. వి. నీటియందు కరగని ఖని జాణువులు.

C. body - see body.

C. fissure - see fissure.

Sub. C: కఠికాధర.

Supra. C: కఠికోత్తర.

Calyx (1) పుట, చపకమ్. cup: గిన్నె. వి. పుటము. (2) the cup-shaped extension of the renal pelvis: వృక్కచపకమ్.

తె. గిన్నెను బోలిన వృక్కావయవ
విశేషము, గురదాలలోని భాగము.

C. renalis majores : మహద్వృక్క
కమ్, మహద్వృక్కచపకమ్, వృక్క
మహద్వృక్కమ్.

C. renalis minores : తుద్రచప
కమ్, తుద్రచవృక్కచపకమ్, వృక్క
తుద్రచపకమ్.

Camera : a chamber ఆవాళ, ఆ
కఠుః, కోష్ఠః, గృహం, బిలమ్. తె.
అర, చీకటిగది.

The fifth ventricle of the
brain : పంచమ మస్తిష్కబిలమ్,
మస్తిష్క పంచమకోష్ఠః.

C. aquosa : జలావాసః. the
anterior aqueous chamber of
the eye. పురోనేత్రాబ్జకోష్ఠః

C. cordis : the pericardium.
the enveloping membrane
of the heart. : రిహృత్కోశః,
పరిహృదయకలాకోశః.

C. oculi : the chamber of
the eye : నేత్రకోష్ఠః, నేత్ర
గర్భః, నేత్రబిలమ్.

Canal : a tube, any passage or
duct in the body. అభివాహి,
కుల్యా, నాళి, ప్రోతః, సురజ్ఞః. తె.
కొలువ, దారి, నాళము, మార్గము,
Canals : అభివాహిని, కుల్యాః,
నాళ్యాః, ప్రోతాంసి, సురజ్ఞాః.

వాగ్ :- ద్రవవహన్యద్రవవహనచ

సామాన్యప్రోతాంసి, ద్వివిధానితాని.

(1) ద్రవవహాకనాళ్యాః. (2) ఈరణ
వహాః-భిన్నాళ్యాః. తె. గొట్టములు,
దారులు, నాళములు, మార్గములు.
వి. (1) రసరక్తాదులు ప్రవహించు లేక
పారుటకు వీలుగానుండు నాళములు.

(2) వాయువుపయనించునవిదారముల
వలె సన్నగా నుండును.

Abductor C : ఆఁరకనాళి, ఆక
ర్షణీనాళి. తె. ఈడ్చుగొట్టము,
లాగుగొట్టము.

Adductor C : అర్థమాకర్షణీనాళి,
బద్ధియార్థగ్రాహకనాళి.

Alimentary C . the great
canal, the digestive tube
from the mouth to the anus :

అన్ననళికా, అన్ననాళి (డీ), అన్న
వహస్రోః, అన్నవాహి, ఆమపక్వా
శయః, కోష్ఠః, సాచకనాళః, భక్త
మార్గః, భుక్తమార్గః, మహానిముం,
మహాప్రోతః, శరీరమధ్యమ్. తె.
అన్ననాళము, అన్నవాహిక, ఆహార
నాళము, జీర్ణకోశము. వి. నోటినుండి
ముడ్డివరకునుండు పెద్ద గొట్టము.
ఇందు భుజించిన యాహారము పక్వ
మగును. దీనిపొడవు 10 మీటర్లు.

Anal C : ఆధరగుదః, ఆహననాళి,
గుదమార్గః. తె. గుదము, ముడ్డి. వి.
పెద్దప్రోతునుండి మలము బయటికి
వచ్చుదారి.

Anterior ethmoidal C : పశ్చిమ

సీవకీయస్రోతః. తె. వి. ముక్కుకు సంబంధించి జల్లెడవలెనుండు నాళ విశేషము.

Arterial C : ధమనీయప్రణాళి. తె. రక్తనాళము.

Atrial C : కర్ణకనాళి.

Auditory C : శబ్దపథః, శ్రవణనాళి, శ్రావణనాలి.

Birth C : అపత్యపథః, అపత్యమార్గః, ప్రసవమార్గః. వ్యా:- యోని గర్భాశయగ్రీవా. తె. ప్రసవించు మార్గము.

C. of the epididymis. ఉపాధి నాళి. తె. వృషణములకు సంబంధించిన నాళము.

Carotid C : కారోటినాళి, కారోటస్రోతః, మాతృకాపరిఖా, మాతృకాసురజ్ఞా.

Central C : బ్రహ్మమార్గః, మధ్యనాళి. తె. మధ్యనాళము.

Central C. of spinal cord : పురీతనాడీ, బ్రహ్మమార్గః. (శాఖాచంద్రిన్యాయః). తె. సుషుమ్నాకొణ్ఠము, సుషుమ్న మధ్యనుండు నాళము, సుషుమ్న మధ్యనాళము.

Cervical C. of cervix uteri : that part of the uterine canal between the internal and external os. గర్భగ్రీవానాళః, గర్భాశయ గ్రీవానాళః, గర్భాశయ గ్రీవాసరణిః, గ్రీవాసర

ణిః, రక్తపథః. తె. వి. గర్భాశయము నుండి ఋతురక్తము ప్రవహించు నాళము.

Cervico vaginal C : the vagina; passage through which foetus passes. అపత్యపథః, అపత్యమార్గః, గర్భాశయద్రవ్య, గర్భమార్గః.

Cranio pharyngeal C : కారోటినాళి, కుల్యా.

Epithelial C : తనుప్రణాళి.

Ethmoidal C : నూత్నాస్త్రస్థుర్మరక వివరమ్.

Facial C : ముఖనాళి.

Femoral C : ఊరవ్యనాళి.

Fibro-osseous C : తన్వస్థిమయ కుల్యా.

Genital C : జననమార్గః, శిశుప్రయాణమార్గః.

Haversian C : కార్కురస్రోతః, ఘనకొణ్ఠనాళి.

Hypoglossal C : జిహ్వధరీయనాళి.

Infra orbital C : కుణ్ఠాధరనాళి, నేత్రాధరీయ సురజ్ఞా.

Inguinal C : వంత్తణనాళి, వంత్తణసురజ్ఞా.

Lacrimal C : Lachrymal C : అశ్రువాహికా.

Malar C : శబ్దగణ్ఠికారస్థిమ్. వ్యా:- మార్గస్య వివరమ్.

Mandibular C : అధరదూఖల ప్రోతః, హీనవప్రోతః.

Medullary C : మజ్జావహప్రోతః. తె. మూలుగనాళము.

Nephrostome C : వృక్కదామ నళికా.

Neural C : తన్త్రనాళీ.

Neurental C : తన్త్రాస్త్రీయనాళీ.

Opening of anterior dental C : అగ్రదన్తికొఞ్చదా.

Opening of internal dental C : దన్తమూలసురజ్ఞా.

pelvic C : శ్రోణీనాళీ.

pleuro pericardial C : పార్శ్వకొ పరిహృదయాయనాళీ.

pleuro peritoneal C : పార్శ్వకొ పరితుష్టియనాళీ.

posterior dental C : పశ్చిమ దన్తికొ సురజ్ఞా.

posterior ethmoidal C : పశ్చిమ సీచకీయప్రోతః.

posterior palatine : C : పశ్చిమ తాలుకొ సురజ్ఞా.

Rectal C : anus. అధరగుదః. గుదద్వారమ్, గుదనాళః, గుద మార్గః, మహతఃప్రోతః. తె. అస నము, గుదము.

sacral C : త్రైకనాళీ.

semicircular C : అర్ధచక్ర ప్రోతః, అర్ధవృత్తనాళీ, అర్ధవృత్తాకార నళికా.

semilunar C : అర్ధచంద్రనాళీ, అర్ధవృత్తనాళీ.

spinal C : పృష్ఠవంశాభ్యస్తరగుహ, పృష్ఠనాళీ.

temporo - malar C - see malar C.

temporo - orbital C - see malar C.

Urethral C : మూత్రప్రసేకః, మూత్రమార్గః. తె. మూత్రద్వారము, మూత్రనాళము.

Uterine C : the whole cavity of the uterus. గర్భగుహ, గర్భాశయః. తె. గర్భాశయము, బిడ్డసంచి.

Utero - vaginal C : ధారేయ, భగీయనాళీ.

vaginal C : అస్తర్భగః, అపత్య పథః, యోనిమార్గః. తె. యోని మార్గము, సంతాన మార్గము.

venous C : సిరాకుల్యా.

vertebral C : spinal C.

పుష్టి(ప్ర్య) నాళీ, వంశగుహ.

vitelline C : పై తలనాడీ.

V. shaped C : అస్త్యసరిత్కా.

whar tons C : see - duct.

Canalicular : కానాళికా.

Canaliculi - see canaliculus.

Canaliculus : a small canal or chanal or groove. నళికా, నళికాః, (బ. వ. వ్యా:- అతి

నూత్నాణి ప్రోతాంసి, నూత్నతర
నళికాః. తె. మిక్కిలి సన్నని గొట్ట
ములు, సన్న నాళములు. వి. ఇది
ఎముకలలోని వలలోని నూత్నముగా
నుండు గొట్టములు.

Canalis : a canal : నాళి. తె. నాళము.

C. reunions : పునస్సంక్రమణికా.

Cancellous : a small cavity
of C. tissue of bone : పేలమ్.

వ్యా:- వజ్రఖణ్డాకారానేక సుషిర
సజ్జితమస్థిః. తె. వి. స్పృంజిత
నూత్నరంధ్రములు కలిగి ఎండి
యుండు ఎముక ఉ:- ఎండినతేలు
కాడవలె నుండును.

Candal : పుచ్చ. తె. తోక.

C. curvature . పొచ్చవక్రత,
పొచ్చవక్రియా.

C. lobe . పుచ్చలమ్మికా.

C. part : పుచ్చఖణ్డమ్.

Tail C. lobe : పుచ్చవళికా.

Canine teeth - see teeth.

Canthus : Corner of the eye.

(1) అపాజ్గసన్ని, వర్త్యసన్ని. తె.
కొలికి. వి. ముక్కునంటిన కంటి
మూల. (2) అపాజ్గః. వ్యా:- కనీన
క గ తే, నాసాసమీపనేత్రాస్త్రః,
నేత్రాస్త్రప్రదేశః, వాస్థానమ్ :-
చక్షుపుచ్చస్థానోనేత్రాస్త్రోపాజ్గః
తె. కడగన్ను, క్రీగన్ను.

External C. అపాజ్గసన్ని (బాహ్యః)

తె. కడగన్ను, క్రీగంటిసంధి, వెలి
కొలికి.

Inner C : Inner angle of the
eye medial angle of the eye:
నాసాసమీపస్థిః తె. కొలికి, లోకొలికి.

Nasal C : అక్షికినినికా, కనిసః, కని
నికా, కనీనీ, కనీనసన్ని - కనీనికా
గతః. వ్యా:- నాసాసమీపేంద్రసంతః
వర్త్యసన్ని, నాసాసమీపేనేత్రావ
యవః. తె. లోగొలికి. వి. ముక్కు
మొదట క్రిందిపైకనురెప్పలు రెండు
కలియగానేర్పడు కొణము, లేక
మూల వి. ముక్కుమొదట దగ్గరలో
నుండు కంటిభాగము. ఇది కొలికి
యనబడును.

Outer C : Outer angle of
the eye. నేత్రాస్త్రప్రదేశః. తె.
కడగన్ను, క్రీగన్ను, వెలికొలికి.

Temporal C : అపాజ్గః. వ్యా:-
భ్రూపుచ్చాస్త్రః (దల్లవః), భ్రూపు
చ్చాస్త్రసంత అపాజ్గదేశః. తె. కడ
గన్ను, కడకొలికి, కడగంటికొలికి,
వెలికొలికి. వి. కనుబొమలచివర కణ
తలనాసుకొని క్రింది పైకనురెప్పలు
రెండు కలియగా నేర్పడిన కొణము
లేక మూల.

Cap : ఉష్ణీషమ్. తె. టోపి. వి. టోపిని
బోలియుండు అవయవవిశేషము.

Capillary : Capillaries - (P L).
Hair like or minute thin
tubes or Vessels which con-

duct the blood from the arteries to the veins. Minute blood vessels. కేకాసిరాః, యోగవహానిస్రోతాంసి, రక్తవహాన్యణుస్రోతాంసి. తె. కేశనాళికలు. కేశనాళికలు. కేశనాళికలు. వి. రక్తమునుగాని, జ్ఞానేనింద్రియ విషయములనుగాని శరీరమంతట వ్యాపింపజేయు వెంట్రుకలంత సన్నని నాళములు. (2) జాలకమ్ (గణనాధనేనః) జాలకాని. వ్యాః- నూత్నము నూత్నసిరాధమనీ జాలనిర్మితాని స్రోతాంసి సర్వత్ర శరీరే ద్రుమపత ప్రతానవత్ ప్రతతాని. తె. కేశనాళికలు. వి. ఇవి సన్నని సిరాధమనీ సమూహములచే నిర్మింపబడిన గొట్టములు లేక నాళములు. మరియు నివి ఆకులందు చిలువలు పలువలుగా నలముకొనియుండు ఈనెలవలె శరీరమునం దెల్లడల వ్యాపించియుండును. (3) రక్తాయస్యః, ఉపయోగః- ప్రసేచనీయాః. వ్యాః- ధమనీ సిరయోర్మధ్యస్థా అతి నూత్న రూపా రక్తనాళ్యాః. తాసాంస్వతోరస (రక్త) ప్రసేకశీలత్వాత్ “ప్రసేచనీయ” పంజా అజ్ఞీకృతా. తె. రక్తాయసములు. వి. శరీరమున రక్తము పారుట కేర్పడిన సన్నని గొట్టములు. ఇవి ధమనీ సిరలమధ్య సంబంధము గలిగించు సన్నని రక్తనాళములు. మరియు, తమంతట

తామే ఆహార రసముతో శరీరమును తడిపి తృప్తినిచ్చు స్వభావము గలవి. కాన నివి “ప్రసేచనీయముల”న బడును. (4) అతి నూత్ననాళ్యాః. తె. మిక్కిలి నూత్ననాళములు. (5) కేకాః తాసాముదాహరణ మత్ర డర్శనీయాః; యథా-శ్లో. నూత్నైః కేశ ప్రతీకాకాః బీజరక్తవహాః సిరాః గంగాళయం పూరయన్తి మాసాద్బిజాయ కల్పతే. (సు. సూ. 14 అ. 10 శ్లో. హ్యభ్యానే శివదాసనేన) తె. వి. ఈ నాడులు మాంసము మేదము మొదలగు ధాతువులకు సంబంధించిన ద్రవ్యములం దమరి యుండును. లక్షణముః- ఇవి ధమనుల యొక్క. మిగుల నూత్నములగు సన్నని చివరి భాగములయందు అతికియుండు ఒకవిధమగు నాడులు.

Afferent lymphatic C : ఆగా మిన్యోరస నాళయాః. తె. అంతర్ముఖముగల రసనాళములు.

Bile C : పిత్తస్రోతాంసి, పిత్తాయస్యః. తె. పైత్యరసమును ప్రవహింపజేయు నాళములు.

Blood C : (1) అణురక్తాయస్యః. తె. రక్తకేశన (నా)ళికలు. వి. ఇవి బృహద్ధమనులనుండి శాఖోపశాఖలుగా చీలి చివరకు తల వెంట్రుకలంత సన్నగా నూత్నంగా నేర్పడిన రక్తనాళములు. చివరికివి ఒకదానితో నొకటి కలసి సిరలు యేర్పడుటకు

హేతువులై నిరలుగా మారును.
 రక్తమువలన జరుగు అన్ని పనులు
 రక్తకేశన (నా)ళికలందే జరుగును.
 రక్తమునందలి మార్పులు కేశనాళిక
 లందే జరుగును. (2) రక్తకేశికాః,
 రుధిరకేశికాః. తె. రక్తకేశికలు.
 C. network - see network.
 Efferent lymphatic C : అప
 గామిన్యో రసనాళ్యాః.
 Lymph C : రసకేశికాః.
 Lymphatic C : రసనాళ్యాః, రస
 నాళ్యాః, రసాయన్యాః. తె. రసాయ
 నులు.
 Minute blood C : అణురక్తా
 యన్యాః. తె. నూత్నరక్తనాళములు.
 Systemic C : దైహిక కేశికాః.
 Capitulum : మణ్డకమ్. తె. బుడిపె,
 ముడి. వి. చేతి ఎముకలు కలయు
 చోట మణికట్టువద్దయుండు ముడిలేక
 ముడుసు.
 Capsule : a membranous sac
 inclosing a part. (1) కవచః.
 కోశః, కోశకః, గర్భకః, తూణికా,
 సముట్టః, స్ఫటికా. తె. కవచము,
 కోశము, తొడుగు, పొరసంచి. (2)
 ఉత్పికా, పుటః, శ లా క కో శః,
 సముట్టి. తె. బణి. వి. గిన్నెవలె
 విస్తరించిన కోశము.
 Articular C : సస్థిస్నాయుకోశః
 వ్యా :- సాస్త్యమస్థుణ శణగుచ్చ
 సమూకారాః సస్థిపేష్ఠనక స్నాయు

కోశాః (బ. వ) తె. కీలుకవచము.
 Auditory C : శ్రోత్రకోశః. తె.
 శబ్దగ్రహణ బణి.
 Blastemic auditory C : బలి
 స్త్రోమశ్రోత్రకోశః.
 Bowman's C : కబలామగుణ్ఠికా,
 నూత్రోత్పికా.
 C. of cell : శలకకోశః, తె. కణ
 కవచము. వి. కణముమీది పొర.
 C. of joint : సస్థికోశః.
 C. vasculosa lentis : బహు
 నాళిక స్ఫటికకోశః.
 Cartilaginous C : కై కసశ్రోత్ర
 కోశః.
 Cloacal C : నిర్వరణకోశః.
 Cochlear C : కామ్పనకోశః.
 Fatty C : మేదఃకోశః.
 Nasal C : నాసాకోశః.
 Red C : రక్తగర్భకః.
 Renal C : వృక్కకోశః.
 Splenic C : ప్లిహస్తూణికా, ప్లిహస్థ
 స్తూణికా.
 Supra renal C : the glandu-
 lar body at the apex of the
 kidney : ఉపవృక్కః, ఉపవృక్క
 కోశః.
 White C : శ్వేతగర్భకః.
 Carbohydrate : శార్కరః తె. పిండి
 పదార్థము, శర్కర గలిగియుండు
 వస్తువు.
 Carbon : అజ్గరః, ఇజ్జలః, కార్బణః.

తె. కర్బనము, బొగ్గు.

C. dioxide : కార్బొనాక్సైడ్.

Carbonic acid gas : ఆజ్ఞాక బాష్పము, ఇజ్జాలాకాశము, ఐజ్జాలా, కార్బొనిక్ నూత్రాకాశము. తె. అంగార కార్బొబాష్పము.

Cardia : (1) the heart, (2) the oesophageal opening into the stomach; an orifice of the stomach - see heart, see orifice.

Cardiac . pertaining to the heart or cardia : హార్డ్, హార్టీ. వ్యా:- హృదయసమ్బంధీ. తె. హృదయమునకు చెందిన.

C. cycle - see cycle.

C. impulse : హృత్ప్రేరేపకము, హృదయస్పృష్టనము, హృదయోద్ఘాతనము.

C. muscle - see muscle.

C. region - see region.

Carotico tympany : కార్టోటిక పటాహము.

Carotid : the principal artery of the neck : (1) కార్టోటిక మౌత్తక. (2) ముఖ్యగ్రీవాధమనీ.

C. arch - see arch.

C. artery - see artery.

C. body - see body.

C. canal - see canal.

C. glomera - see glomera.

C. sheath - see sheath.

C. vessel - see vessel.

Carpal : pertaining to carpus or wrist : కార్పల్. తె. మణి కట్టుకు సంబంధించిన.

C. bones - see bone.

C. furrow - see furrow.

Carpus : the wrist, wrist joint. (కర్పణ) మణిబంధము, హస్తమూలము. వ్యా:- కర్పణయోరధస్తాత్ మణిబంధము. తె. చేతి మొదలు, మణికట్టు. the wrist consisting of eight small bones arranged in two rows : తె. మణికట్టు ఎముకలు. వి. మణికట్టువద్ద రెండువరుసలలో నేర్పబడిన ఎనిమిది ఎముకలు.

Cartilage : the gristle or white elastic substance attached to articular bone surfaces and forming parts of the skeleton, a firm elastic tissue, softer than bone. Tender bone. young bone. ఉపాస్థి, కీకసమ్, కోమలాస్థి, తరుణాస్థి, మృద్వస్థి. వ్యా:- స్థితిస్థాపకనిస్థిత స్థిర మృదులాస్థిధాతువు. తె. లేత ఎముక. వి. ఇది పలచగను కొంచెము గట్టిగను మెత్తగనుండి వంగెడు లేక సాగెడు (స్థితిస్థాపక) స్వభావముగల ఎముక, మెత్తఎముక వస్తువు.

Alar C : పక్షికీకసమ్.

Articular C : ఉష్ణీపక్షికసమ్,

దర్శింపానీ, సస్థేయకీకసమ్.

Arytenoid C : certain cartilages of the larynx which guide food and prevent choking. (1) గల వాగ్గ్రస నికామృద్వస్థి. (2) ఘాటికే (ద్వే), ప్రకోణకీకసమ్.

Arytenoid C. of the pharynx : ప్రకోణకీకసమ్.

Auricular C : శామ్కుల (లీ) కీకసమ్.

Bar of C : కీకసదణ్ణః.

Bronchi - Bronchial C : ప్రాజ్యకీకసమ్.

C. of septum nari : నాసాపుట మధ్యకీకసమ్.

Cellular C : శాలకకీకసమ్.

Circumferential C : పరిధిగా కీకసమ్, వలయకీకసమ్.

Common para septal C : సాధారణోప మర్యాదాకీకసమ్.

Connecting C : క్షేమకీకసమ్, సంక్షేమకీకసమ్, పృష్ఠస్తరవటికా.

Corniculate C : కర్ణికే, శృంఖల కీకసమ్.

Costal C : ఉపపర్శుక, పార్శ్వక కీకసమ్.

Cricoid C : the ring - like cartilage of the larynx. కృకకీకసమ్, కృకాటకమ్. వ్యాః - వలయ ఉపానీ. తె. వి. వలయాకా

రపు తరుణానీ. వి. ఇది గొంతునం గున్న ఒక శత్రువునుక.

Cuneiform C : కోణికే, కాణ కీకసమ్.

Elastic fibro C : పీతకీకసమ్, స్నానకీకసమ్.

Epiglottic C : erect cartilage at the root of the tongue. గోజిహ్వికాకీకసమ్, జిహ్వమూలస్థ బుబుకీకసమ్.

Epiphyseal C : అస్థ్యస్తరకీకసమ్, అస్థికరణ కేంద్రాస్థ్యస్తరకీకసమ్.

Fibrous C : తాన్త్రవకీకసమ్.

Greater alar C : సాసాపక్ష కీకసమ్, మహాతర పక్షకీకసమ్.

Hyaline C : అచ్చ కీకసమ్, స్ఫ(స్ఫా)టికీకసమ్.

Inter articular C : సన్నిమధ్యగ కీకసమ్.

Inter articular fibro C : సన్ని మధ్యగత స్నానకీకసమ్, మణిష్కమ్.

Inter pubic C : భగసన్ధానిక మధ్యగతకీకసమ్. తె. శత్రుభగానీ.

Inter vertebral C : పృష్ఠస్థస్తర కీకసమ్.

Inter vertebral fibro C : పృష్ఠస్థస్తర తాన్త్రవకీకసమ్.

Laryngeal C : కృకాటికా. తె. గొంతుకాయ, పీక. వి. మింగు నపుడు క్రిందికి పైకి కదలుచుండు ఉండ.

Lateral C : Lateral C. of the nose. నాసాపార్శ్వకీకసమ్ తె. నాసాపార్శ్వకీలు. (బ. వ.).

Meckels, C : మేఖెలాకీకసమ్.

Nasal C : నాసాతరుణాస్థి, నాసా వంశాస్థి. (మా. ని. 58 అ. 6 శ్లో. 336 పృష్ఠ).

Palpebral C : The cartilage of the eyelid. వర్తమణ్డల తరుణాస్థి. తె. వి. కనురెప్పలలో సాగెడు స్వభావముగల పారవంటి లేతఎముక.

Post sphenoidal C : పశ్చాత్స్పెనోకీయకీకసమ్.

Posterior para septal C : పశ్చిమోప మర్యాదాకీకసమ్.

Proper C : ఆస్థరణకీకసమ్.

Semilunar C : అర్ధచంద్రాకార కీకసమ్.

Semilunar fibro C : అర్ధచంద్ర తాన్త్రవకీకసమ్.

Septal C : మర్యాదకీకసమ్.

Sphenoidal C : స్పెనోకీయకీకసమ్.

Stratiform C : ఆస్థరణకీకసమ్.

Tarsal C. - see palpebral C.

Temporary C : అశాశ్వత కీకసమ్.

Thyroid C : the largest laryngeal cartilage. అవటుకమ్, కాకలకీకసమ్, గలవలకాస్థి తె. ఘల్లికాయను లేతఎముక.

Trachea : జత్రుకీకసమ్.

Triangular C : of nasal septum. త్రికోణతరుణాస్థి. వ్యా:- త్రికోణాఖ్య తరుణాస్థి. ఏమనానా వంశాస్థుః మర్యాదాభేదాతి.

Unciform C : అనిప్రరోహః. వ్యా:- ఉరనుః తరుణాస్థి. తె. లేత రొమ్మెముక. వి. ఇది కొంకివలె నందును. కొంకిఎముక.

Vomer nasal C : నైరనాసిక్య కీకసమ్.

White C : శ్వేతకీకసమ్.

White fibro C : శ్వేతతాన్త్రవ కీకసమ్, వాస్ననకీకసమ్.

Xiphoid C : the third and lowest piece of the sternum - see unsiform C.

Yellow C : పీతకీకసమ్.

Yellow fibrous C : పీతతాన్త్రవ కీకసమ్, స్నానకీకసమ్.

Cartilaginous : కీకస, కైకస, కైకసీ.

C. centre : కైకసశ్వేంద్రమ్.

C. commissure : కైకస సంయోజకః, కైకస సమ్మిశ్రణమ్.

C. frame work of the nose : నాసాకీకస పఞ్చరణః, నాసాతరుణాస్థిని. తె. ముక్కులోని లేతఎముకల యల్లిక. లేముక్కు ఎముకలు. వి. ఇది వంగును.

C. occipital : కైకస వృష్టియ ఫలకమ్.

C. stem : కీకనవృక్షమ్.

C. vertebral column : తరుణాస్థి మయస్పృష్టకంశః.

Inter C : కైకనీ (ప్రస్థితేడి).

Caruncle, Caruncula : a small Piece of flesh. ఆశ్రవమాంసకమ్.

Catabolism : the retrograde chemic changes in the tissues of the body; destructive meatbolism. అపచయః, అపచక్షియా, ప్రతిలోహశృఙ్గ క్షరణమ్, ప్రతిలోమ రూపభేదః, ప్రతివశనక్షయః, మలసాః. వ్యా:- ఆహారాది ధారుపర్యవృత్త రాసాయనికక్షయః వా అపచయః. తె. అపచయము, ధాతుక్షీణము.

Cauda : a tail. పుచ్చికా, లాంగూలిః(శ్రీ). తె. తోక, పుచ్చుము.

C. equina : the fibrous termination of the spinal cord. (1) గోర్దలాజ్ఞాలిః, తురజ్జ పుచ్చికా, సుషుమ్నాచామరిః. తె. సుషుమ్నాచామరము (2) త్రికగుహ.

Cavcum : కార్జ్జమాటుః. తె. దొప్పచెవి.

Cavernous: having hollow places : సోపిర. తె. రంధ్రముగల. శూన్యప్రదేశము.

Cavity : a hollow; an enclosed area : అన్తరాళం (1) కన్దరమ్, కుహరమ్, కోటరమ్, కోష్ఠః, గర్తః,

గహ్వరమ్, గుహ, నిష్ఠ, బి (వి) లమ్. తె. అన్తరాళము, కుహరము, గుహ, గూడు, నంట, గొయ్యి, తొట్ట, నిష్ఠ, బిలము, సారంగము. cavities(P.L) అన్తరాళాని, కన్దరాణి, కోటరాణి, కోష్ఠాని (2) గర్తాః, గహ్వరాణి, గుహాః, బి (వి) లాని. వ్యా:- విపులాన్తరావకాశాని విలాస్యేవవివిధాకృతీని, తాన్యేవ సంవృతాని, అథవా నూక్ష్యముఖాని ఉపర్యుక్తాభిస్సజ్జాభిరభిధీయన్తే. తె. కుహరములు, గుహలు నంటలు, గూళ్లు, తొట్టలు, టిలములు, సారంగములు. నిష్ఠాః ఈశేరువేదమునందు వాడబడినది. నిష్ఠలు.

Abdominal C : ఉదరగుహ, కుక్షిగుహ. తె. ఉదరగుహ. వి. యకృత్ప్రీహదులుంఠే బిలము. (2) అధరకోష్ఠః, అన్తఃకుక్షిః, అన్తఃకోష్ఠః ఉదరగుహ, కుక్షిగుహ, మహాస్రోతః విపులస్రోతః. తె. ఉదరకుహరము, కడుపు, బొజ్జ, బొట్ట. వి. అమాశయము (పొట్ట), చిన్నప్రేవు, పెద్దప్రేవు, మకృత్తు, ప్లీహము, అగ్నికోశయము, వృక్కలు (గురదాలు), గహ్వరము, వస్తి (ఉచ్చత్తిత్తి లేక బుడ), అనరోహధముని, అధరముహాపిర, రసప్రసా (రసవిల్యసహితము), మణిపూరకచక్రము మున్నగు యంత్రతంత్రములు పుండుతావు.

Acetabular C : వంక్షణోదూఖలము.

Amniotic C : The sac of the amnion : అపరాయణగుహ. వ్యా:- భ్రూణపరితః స్థితస్తదక్షకకలామయ కోశః. తె. పిండకోశము. వి. పొరలచే నిర్మితమై పిండమును ఆవరించి కాపాడు తోడుగు లేక సం.చి.

Articular C . సస్తి (సస్థేయ) గుహ.

Body C : consisting abdominal thoracic cavities : దేహగుహ.

Buccal C : ముఖకుహరమ్, కాపాలగుహ.

C. of cervixuteri : గర్భాశయగ్రీవాగుహ.

C. of digestive tube : పచననాడిగుహ.

C. of mouth : వక్త్రగుహ, వదనగహ్వరం.

C. of pharynx : గలగుహ.

C. of throat : గలవిలమ్.

C. of urinary bladder : వస్తికుషీ. తె. ఉచ్చత్తిత్తి.

C. of uterus : see uterine C:

Celiac C : see abdominal C:

Central C. of primitive segment : మధ్యకస్తరా.

Cerebral C : the ventricles of the brain : (1) మస్తిష్కగుహ (2) పృష్ఠగుహ, వంశ్యగుహ, తె. మెదడుగూడు.

Cerebrospinal C : cranial and spinal cavities are combined : పశ్చిమ గుహ, పశ్చిమార్ధ గోళమ్, శిరోవంశగుహ.

Coeliac C : అదికోస్టియగుహ.

Condylod C : వంక్షణోదూఖలమ్. వ్యా:- శ్రోణిఫలకస్య బహిః పార్శ్వే మధ్యతఃస్థితం గమ్భీరమ్ కోటరమ్, ఉమాఖల మిశ్యభిధీయతే.

Cotyloid C : (cup shaped) వంక్షణోదూఖలమ్.

Cranial C : the brain box formed by the bones of the cranium : (1) కరోటి గుహ, కరోటిపుట, కరోట్ట్యస్తరగుహ, శిరోశుహ. (2) మస్తిష్కశముటమ్ వ్యా:- సముటమేతత్ శిరోఽస్థిభిర్వినిర్మితమ్. తె. కరోటిపుటము, తలగూడు, పుట్టె బరిణ.

Dorsal C : పృష్ఠకుహరమ్.

Duodenal C : నాభిగుహ.

Epidural C : దృఢోత్తరగుహ. వ్యా:- సా ఆద్యాచ బాహ్యచ. (ద్విధా).

False pelvic C : బృహతీశ్రోణిగుహ.

Frontal C. of the body : వురోగుహ.

Glenoid C : అంసోదూఖలమ్, అంసోలూఖలమ్. తె.

Glenoid C. of shoulder

joint : అంసోదూఖలమ్. తె. మూపు
గుంట లేక గూడు.

Great C : అస్తరాళ(ల)ః.

Greater pelvic C : బృహతీ
శ్రోణీ గుహ.

Internal C : అస్తరహ్వరమ్, అస్త
ర్దహ, గర్భగుహ,

Internal C. of rhomben
cephalon : పశ్చాద్ధోర్దాస్తర్దహ.

Intraventricular C : కోష్ఠ
కాస్తర్దహ.

Mastoid C : గోస్తసకోటరమ్.

Mediastinal C : మధ్యస్థా(న)
గుహ.

Medullary C : the hollow
centre of long bone, contain-
ing yellow bone marrow
or medulla : మజ్జాగుహ. వ్యా:-
అస్థివివరమ్. తె. ఎముక రంధ్రము,
మూలుగగూడు వి. మూలుగ నిలవ
యుండు పొడవైన ఎముక గొట్టము.
దీనిలో పసుపుపచ్చని మూలుగ నిలవ
యుండును.

Nasal C : (1) నాసాగుహ, నాసా
సురజ్ఞః, నాసిక్యగుహ. తె. ముక్కు
పుటము, (1) ముక్కుబిలము. (2)
శ్వసనాః. తె. వి. శ్వాసమండలము
యొక్క వివిధ గుహలు లేక
బిలములు.

Oral C : అసనమ్, ముఖమ్, ముఖ
కుహరమ్, ముఖవివరమ్, వదనమ్,

వదనగహ్వరమ్. తె. నోరు.

Orbital C. (orbit) : అక్షికోట
రమ్, నయనగుహ, నేత్రకోటరమ్,
నేత్రగుహ. తె. కంటిగూడు, కను
గుంట.

Ovum C : గర్భకోశాస్తరాలః,
బీజకోటరమ్, బీజసముటః.

Pelvic C : (1) కటిగుహ, శ్రోణి
కోష్ఠః, శ్రోణిగహ్వరమ్, (లఘు)
శ్రోణిగుహ. (2) వస్తిగహ్వరమ్,
వస్తిగుహ. తె. వి. గుహకారమున
నుండు చట్ట; కూపకము.

Pericardial C : పరిహృదయ
గుహ, పారిహర్దగుహ.

Peritoneal C : ఉదరకలాకోష్ఠః.
వ్యా:- ఏషజలోత్పాదకాయః. పరి
తున్దీయగుహ, పారితున్దగుహ.

Pleural C : పార్శ్వక గుహ,
పార్శ్వకేయగుహ, పుష్పసావరణా
గుహ.

Pleuro pericardial C : పార్శ్వ
కాపరిహృదయాయాగుహ.

Pleuro peritoneal C : పార్శ్వ
కాపరితున్దీయగుహ.

Posterior C : of the body.
పృష్ఠగుహ.

Posterior mediastinal C :
పశ్చిమ మధ్యస్థాగుహ, పశ్చాచ్ఛ
మధ్యస్థా(న)గుహ.

Pulp C : the cavity of the
tooth containing the dental

pulp. ద స్తవస్తుకుహరమ్.

Serous C : సరసగుహ.

Spinal C : పృష్ఠగుహ, వంశగుహ.

Sub arachnoid C : తాత్మధరాగుహ (అస్తిమా).

Sub dural C : దృఢాధరాగుహ (మధ్యమా).

Thoracic C : ఉత్తరకోష్ఠః, ఉరఃకోష్ఠః, ఉరోగహ్వరమ్, ఉరోగుహ, ఔరసగుహ, వక్షగుహ, స్తనోరఃకోష్ఠః (వా. శా. 4-13). తె. ఉరఃపంజరము, ఉరోకుహరము. వి. ఎదురు రొమ్ము (ఛాతీ) లోపలి భాగము.

ఇది గుహవలె మండును. Thoraco abdominal C : ఉరోదరగుహ, కోష్ఠః, మహానిమ్నం, మహాస్రాతః? శరీర మధ్యమ్. తె. కోష్ఠము. వి. ఎదురు రొమ్ములోనుండి ముడివరకు శరీరము లోపలి మధ్యనుండు పెద్ద నాళము లేక పెద్ద సారంగము. మహాస్రాతస్సు?

Tympanic C : పటహగుహ, మధ్యత్రోత్రమ్, తె. కర్ణభేరికుహరము.

Upper part of nasal C : ఘ్రాణమూలమ్. తె. ముక్కుగూడు. వి. ముక్కుమూలముపైనుండుగూడు.

Uterine C : అస్త్రకుక్షిః, గర్భకోష్ఠః, గర్భగుహ, గర్భశయ్య, గర్భాశయః, గర్భాశయాస్తరాలః. తె. గర్భశయ్య, గర్భాశయము,

విడ్డసంచి.

Ventral C : (1) ఔదరికకుహరమ్.

(2) పురఃకుహరమ్. తె. పురోకుహరము.

Vertebral C : సుషుమ్నాకొణ్ఠగుహ. తె. సుషుమ్నాకొణ్ఠనాళము.

Cavum : cavity. గుహ.

C. meckelli : దృఢకలాణుగుహ.

Medullary C : మజ్జగుహ. తె. మూలుగ గూడు.

Cecum - see caecum.

Celia : the belly - see abdomen.

Celiac : pertaining to belly.

C. ganglion the semilunar ganglion - see ganglion.

Cell : any one of the minute protoplasmic masses which make on organized tissue.

(1) ఆణుః, కోశజీవాణుః, కోశః, కోశికా, జీవాణుః. దేహపరమాణుః, దేహనూత్నైవయవః, పరమాణుః, బీజమ్, శకలమ్, సత్త్వమ్ (2), నూత్నకోశః, శలకమ్. వ్యాః:- నూత్నగోలాద్యనే కాకారం, సజీవప్రోథబలాసమయం వస్తు. తె. ఆణువు, కణము, కుటిక, జీవకణము, జీవాణువు, నలుసు, పలుకు, శకలము, శలకము వి. చిన్నపలుకువంటి అవయవము.

(2) కోశాణుః, కోశాణుకః. తె. వి. ఇవి విభాగములుగ విడిపోవుచుండు

స్వభావము గలవి.

Air C - see vesicle. వాయు కణము.

Air Cells of the lungs : అనిలాయనాని, వాయుమార్గాః, తె. గాలిఅరలు.

Angular C. spindle-shaped C : కొణిక తర్కుశలకమ్.

Animal C : జంతుజీవకణము.

Arborescent C : విటపిశాకమ్.

Bipolar C : ద్విప్రసరోహణి.

Bipolar nerve C : ఉభయోద్గమ తస్రశలకమ్.

Bone C : అస్థికోశాణుకః, అస్థి జీవాణుకః (జీవాణుః).

Branched C : విటపిశలకమ్.

C. body : the portion of the cell which encloses the nucleus : ఆణువిగ్రహః.

C. division - see division.

C. force - see force.

C. of decidua : పాతుకీశలకమ్.

C. membrane : కణముపొర.

C. sap : కణరసము, షేరీరసము.

C. structure - see structure.

C. theory : the doctrine, the cell formation is the essential biogenetic element : ఆణు సిద్ధాంతః, కణసిద్ధాంతః. తె. కణ సిద్ధాంతము.

C. wall : శలకభిత్తిః. తె. కణ

కవచము.

Coeliac C : అస్థికోష్ఠీయశలకమ్.

Columnar C : పక్షిశలకమ్.

Cubical epithelial C : పట్టణకోశాణుః.

Epithelial C : అపిస్తరీయకోశః. ఆస్తరవయవత్వక్, ఆస్తరణకోశః, తనుశలకమ్, తానవశలకమ్, తె. అస్తరావయవకుటిక.

Ethmoidal air C : నీవకీయ కోటరమ్.

Fat C : connective tissue cells filled with oil. మేదో శలకమ్. తె. క్రొవ్వుకణము.

Fiber C : తన్తుశలకమ్, తానవ శలకమ్, నూత్రశలకమ్. తె. వీను కణము, పిచుకణము.

Flattend C : పత్రశలకమ్, పృథు శలకమ్.

Ganglion C : Ganglionic C : a large nerve-cell especially one of those of the spinal ganglia. గణ్డ్యశలకమ్.

Germ C. Germinal C : బీజమ్, బీజశలకమ్, శుక్రకీటమ్, సంతానోత్పాదకబీజమ్, సంతానోత్పాదకవస్తు. తె. జీవాణుకోశము, బీజకణము, సహాయ సంతానోత్పాదకాణువు. వి. ఇది సంతానోత్పాదకాంగము లందుత్పత్తియై సంతానోత్పాదకక్తికి సహాయపడు కణము.

Giant C: a large multinucleated cell. మహాశలకమ్. వ్యా:- వివిధ కేంద్రీకృత బృహచ్ఛలకమ్.
 Glandular C : గ్రన్థిశలకమ్. తె. గ్రంథికణము, ప్రసావకణము.
 Goblet C : చషకశలకమ్.
 Golgi C : నిరక్షాణి.
 Granule C : సిక తాశలకమ్.
 Gustatory C : a taste cell. స్వాదనశలకమ్.
 Hair C : an epithelial cell with a hair-like process. కేశశలకమ్.
 Half C అర్థకోటరాణి. (బ. ప. గ.)
 Interstitial C : అంతరాంతరకోశః, ధాత్వంతరశలకమ్.
 Lamellar C : పత్రకశలకమ్.
 Liver (liverer) C : యకృచ్ఛలకమ్. వ్యా:- యకృద్వస్తు నిర్మాపక కోశాణుః.
 Living C : జీవాణుః, సత్త్వి. తె. జీవకణము.
 Living protoplasmic C : Ist. జీవప్రోప్థ బలాసశలకమ్. వ్యా:- వాయుః.
 Living protoplasmic C. IInd. జీవప్రోప్థ బలాసశలకమ్. వ్యా:- పితృమ్, మాయుః.
 Living protoplasmic C. IIInd. జీవప్రోప్థ బలాసశలకమ్

వ్యా:- బలాసః, శ్లేష్మ.
 Lymph C : a leukocyte occurring in lymph రససత్త్వి, లసీకాణుః. శ్లేఠాణుః.
 Lymphatic C : రససత్త్వి, లసీకాసత్త్వి.
 Lymphoid C : a small connective tissue cell with a large nucleus. లసీకాయతసత్త్వి,
 Marrow C : an osteoblast; large cells characteristic of true marrow : మజ్జాకోశః (కాః), మజ్జాశలకం (కలకాని).
 Mastoid C's : see sinus.
 Mesoblastic C's : గర్భమధ్యత్వ స్కోకాః, గర్భమధ్య ధర్మాణుః.
 Mesodermal C : మధ్యధర్మశలకమ్.
 Mesothelial C : మధ్యతలీయశలకమ్.
 Mother C : a cell that divides to form new cells మాతృశలకమ్.
 Motor nerve C : a nerve-cell generating impulses : చాలకతన్త్ర శలకమ్.
 Mucous C : a cell which secretes mucus . బలాసశలకమ్, శ్లేష్మశలకమ్.
 Multiplication C : cytogenesis : అణుసృష్టి, శలకకోదగమః.

Multipolar C : బహుప్రకోహ శలకమ్, బహుధ్రుమశలకమ్.

Nerve C : తన్త్రుశలకమ్, తన్త్రుశలకమ్, తన్త్రుకోశిక, నాడీకోశాణుః.

తె. నాడీకణము, నాడీకోశము.

Neuroglia C . neuroglia C : లూతాణుకమ్, సిగ్ధ శలకమ్.

Nuclear C : nerve-cell consisting of a nucleus surrounded by a branching protoplasm : అప్టిశలకమ్, కన్దికాశలకమ్, నవక్రియశలకమ్, బీజశలకమ్.

Olfactory C : అద్రుమాణశలకమ్.

Oxyntic C : ఆమ్లసూకోశః.

Peripheral C : పారిసరశలకమ్.

Pigmented C : రజ్జుకకోశః, వర్ణ (క) ధాతుశలకమ్.

Plasma C : పాలికాశలకమ్.

Polar C - see polar body :

Prickle C : శూకశలకమ్.

Primitive blood C : ప్రాథమిక రక్తశలకమ్.

Primitive germ C : ప్రాథమిక బీజశలకమ్.

Primitive nerve C : ప్రాథమిక తన్త్రుశలకమ్.

Primitive neuroglia C : ప్రాథమిక తన్త్రుసిగ్ధ శలకమ్.

Prismatic C : త్రిపుటశలకమ్.

Purkinje's C's : large ganglion cells found in the

cortex of the cerebellum : గుల్మకమ్

Pyramidal C : శరీరాకృతీన్యణుకాని.

Red blood C : రక్తశలకమ్, లోహితసత్త్వః, శోణిరృక్తః.

Sap C. - see C sap.

Sensory nerve C : జ్ఞాపకతన్త్రు (తన్త్రు) శలకమ్.

Sex C : లిజశలకమ్.

Somatic C : కాయకోశః. తె. దేహనిర్మాణకణము, దైహికకణము.

Sperm C : a spermatozoon; a spermatoblast. పరమేష్ఠి శలకమ్, పారుషశలకమ్. బీజాణుః, శుక్రశలకమ్, శుక్రబీజమ్. తె. శుక్ర బీజము.

Spheroid C : వర్తులాకార కోశము.

Spider C : లూతాశలకమ్.

Splenic C : స్ప్లిహశలకమ్, మైహ శలకమ్.

Star C. - see stellate C.

Stellate C : తారకాశలకమ్, నక్షత్రాణుః.

Supporting C : స్తమ్భకశలకమ్.

Sympathetic chromatic C : అస తన్త్రు క్రమస్థిమశలకమ్.

Taste C's : a spindle-shaped cell in taste buds, associated with the nerves of

taste. స్వాదశలకాని.

Tendon C : కాండరశలకమ్, వాన్నశలకమ్

Unipolar C : ఏకప్రరూపాణీ శలకమ్.

Vasofactive C : vasofor-
mative C : a cell that joins
with other cells to form
blood-vessels. రక్తప్రణాళి
నిర్మాణకశలకమ్.

Wandering C : a leuco-
cyte. పరిభ్రమణశలకమ్, శ్వేత
గర్భకః. తె. తెల్లకణము, శ్వేత
కణము.

Cellular : composed of cells.
శలకమయ(ః).

C. strand : శలకమయదణ్డః.

C. Tissue - see tissue.

Inter C. fluid - see fluid.

Inter C. material : అణుశ్లేష్మ,
అంతరాణుశ్లేష్మ.

Inter C. network - see net-
work.

Cellule : a minute cell : క్షుద్ర
శలకమ్, తన్నిష్ఠకణః.

Cement : సుబస్థకః. తె. సిమెంటు.
వి. గట్టిగా బిగిడియు సున్నపు
భేదము. ఇ దొక రాసాయనిక
మిశ్రణము.

C. of teeth : దంతికా. తె. పంటి
మెరుగు వి. పంటిపైనుండు మెరుగు.

Center, Centre : the middle
of the body. కేంద్రః, కేంద్రకః,
దేహకేంద్రః, నాభిః, మధ్యః. తె.
కేంద్రము, నడుమ, నడిబొడ్డు,
బొడ్డు, మధ్య.

Cartilaginous C. - see carti-
laginous.

Different C's. of the brain :
ఆభ్యంతరకరణాయతనాని. వ్యా :-
మనోబుద్ధ్యహంకార స్థానాని. (సు.
ఉ 46 అ. 3½ శ్లో.) తె. అంతఃకరణ
ములు.

Epiphyseal C : ఉపకేంద్రః.

Ganglionic C : గాంజనకేంద్ర
(మ్)ః.

Great nervous C : మహత్తన్త్రీ
కేంద్రః.

Little C : కేంద్రకమ్

Lower visual C : అధఃదర్శన
కేంద్రః.

Nerve C : తన్త్రికా కేంద్రః. తె.
నాడీకేంద్రము.

Optic C : దర్శనకేంద్రః (మధ్యః).

Primary C : ప్రాథమిక కేంద్రః.

Principal C : ముఖ్యకేంద్రః.

Respiratory C : శ్వాసకేంద్రః.

Secondary C : ఉపకేంద్రః, గౌణ
కేంద్రః.

Central : belonging to center :
మధ్యగా, మధ్యస్థా, మధ్య. తె. నడి,
నడిమి, మధ్య.

C. axis : మధ్యాక్షి. తె. మధ్య ఇరుసు వి. నడి ఇరుసువలెనుండు ఆవయవ భాగము.

C. canal : మధ్యనాళి. తె. నడిమికొలువ. మధ్యనాళము.

C. insisores : కర్తరికాః, రాజదంతాః. తె. కొరుకునట్టి క్రిందిమీది ముందరి పళ్ళు.

C. nervous system - see system.

C. portion - see portion.

Centralis : చిత్రిణి.

Ala - Alae lobuli C : శజ్జికా శరీరమ్.

Lobus C : శజ్జికామణ्डుమ్.

Substantia gelatinosa C : కేంద్రాణుకణతీ.

Centrifugal : moving away from a center: కేంద్రపరాజ్ముఖీ, మధ్యతస్త్రాపగామి, మధ్యాద్గామి, కేంద్రాపసారీ, ద్రువోత్సరిమ్-చేష్టాకహః - చేష్టావహనాం తస్మాజ్ఞాం మధ్యకేంద్రాత్సముద్యహః. తె. మధ్య సుండి చిందుచుండు.

Centriole : a single minute granule in the centrosome. అజ్ఞాః, చంద్రాకమ్. వ్యాః- చంద్రాసోమ మధ్యసో నూత్నైకాణు విశేషః. తె. చంద్రబింబములోని మచ్చ.

Centripetal: having a tendency

to move towards the center, travelling towards the center:

(1) కేంద్రోన్ముఖీ, మధ్యగామి, మధ్య తస్త్రాభిగామి, కేంద్రాభిసారీ. తె. ధృవాకర్షణము. (2) ప్రజ్ఞావహః, ప్రజ్ఞావహనాం తస్మాజ్ఞాం ధీద్వియాశ్రితాత్ అ. శారీర 40 శ్లో.

Centrosome : a rounded body alongside the nucleus of a cell that is undergoing kario-kinesis, (Division). (1) చంద్రాసోమః, మధ్యసోమః, (2) కేంద్రాశరీరమ్. తె. గుండ్రని నూత్నకణము వి. ఈ కణము ఆణుకేంద్రమతోగూడా వుండి కోశవిభజనకు పయోగపడును.

Cephalon : (1) brain (2) head.

(1) గోర్దః. తె. మెదడు, (2) శిరః. తె. తల.

Dien C : the middle brain including the thalami and the third ventricle. ద్వార గోర్దః, పశ్చిమఖణ్డః.

Mesen C : mid-brain : మధ్య గోర్దః.

Meten C : hind-brain : అను మస్తీష్కమ్, పృష్ఠగోర్దః.

Myelen C : the after brain : మజ్జగోర్దః.

Proen C. the fore-brain : పురోగోర్దః.

Prosen C : the fore-brain : పురోగోర్దః.	చిన్న మెదడు, లఘుమ స్తిష్కము.
Rhinen C: the olfactory lobe of the brain : నాసిక్యగోర్దః.	Cerebral : belonging to brain. మా స్తిష్కః. తె. మెదడుకు చెందిన.
Rhomben C : the hind brain together with the myelen cephalon or after brain. పశ్చాద్గోర్దః, పశ్చిమగోర్దః, పశ్చిమమస్తజుజ్జిషిణ్డమ్.	C. aqueduct : ఆమ్మనాళి.
Telen C : the end brain, a part of the prosencephalon. అన్త్యగోర్దః, ఆశ్రవగోర్దః.	C. convolution - see convo- lution.
Thalamen C : the tween brain. పర్యక్తగోర్దః, మధ్యగోర్దః	C. fossa - see fossa.
Cerebellar : pertaining to the cerebellum. జౌపమ స్తిష్కః.	C. gyre : మా స్తిష్కగిరిః.
C. fossa - see fossa	C. hemisphere : మ స్తిష్కార్ధ గోలమ్, మ స్తిష్కగోలార్ధమ్, గోలార్ధమ్.
C. lamina - see lamina.	C. membrane - see mem- brane.
Cerebelli : జౌపమ స్తిష్క.	C. nerves - see nerve.
Crura C. - see crura.	C. peduncle - see peduncle.
Falx C. - see falx.	C. sensory pathways and vessels (1) సంజ్ఞావహనాద్యః, సంజ్ఞావహనోత్తాంసి (2) మ స్తిష్క (౪౩) రక్తవహనమన్యః. తె. (1) సంజ్ఞావహనాదులు. తె. వి. ఇన్ద్రియ విషయములగు సుఖదుఃఖాది భావము లను మనస్సునండి శరీరమునకును, శరీరమునండి మనస్సు (మెదడు)కును, బయటినుండి లోనికిని, లోనుండి బయటికిని, గొనిపోవు నాళములు (2) మెదడు(లోని) రక్తనాళములు, మరియు సన్నని నరములు.
Tentorium C. - see tento- rium.	C. stalk : మ స్తిష్కవృంతః.
Cerebellum : inferior part of the brain which lies behind and below the cerebrum (1) అధరమ స్తిష్కమ్. వ్యా:- ఉత్తరమ స్తిష్కా దధస్తాత్ పృష్ఠ తోఽధరమ స్తిష్కమితి. (2) అను మ స్తిష్కమ్, ఉపమ స్తిష్కమ్, ధమ్మి ల్లకమ్, . లఘుమ స్తిష్కమ్. తె.	Lateral C. fissure - see fissure.
	Lateral C. fossa - see fossa.

Pre C : పారనోడ్, పారనోడ్.	తె. వ స్తిష్కము, పెద్దమెదడు,
Sub C . నోడ్ధరా.	మెదడు.
Cerebri : మ స్తిష్కము.	Cerment : శ్లేషక.
Crura C. - see crura.	Cerumen : ear-wax : కర్ణగూఢః,
Falx C. - see falx.	కర్ణమలమ్, కర్ణవిట్, పింజూషః. తె.
Hypophysis C: the pituitary	గుబిలి, చెవిమలము.
body. పీ యూ మ నో ల మ్(ః).	Cervical: pertaining to the
పీయూషవిగ్రహః.	neck or to a cervix (1) శైవ,
Primitive falx C : see falx.	శైవీ, శైవేయ, శైవ్య, గ్రీవా
Cerebrology : the science of	సమ్మన్ధ(న్) తె. మెడ, మెడకు
the brain: నోర్ద్విజ్ఞానమ్, మ స్తిష్క	చెందిన, (2) కణ్ఠ్యః. తె. 1 కుత్తుకకు
విద్యా, మ స్తిష్కశాస్త్రమ్.	చెందిన, 2 గొంతుకు చెందిన.
Cerebrophysiology : physiology	C. canal - see canal.
of the brain : నోర్ద్క్రియావిజ్ఞా	C. enlargement : అనకటికా
నమ్, మ స్తిష్కక్రియా విజ్ఞానమ్,	స్థితిః.
మ స్తిష్క ధర్మశాస్త్రమ్.	C. flexure - see flexure.
Cerebrospinal: pertaining to the	C. portion - see portion.
brain and spinal cord : (1)	C. rib - see rib.
నోర్ద్వంశీయ, మ స్తిష్కవంశీయ, శిరో	C. sinus - see sinus.
వంశీయ, (2) క్రమ స్తిష్కమేరుః.	C. spine - see spine.
C. S. axis : తన్త్రాక్షుః.	C. vertebra - see vertebra.
C. S. fasciculus (1) నోర్ద్వంశీయ	Cervix : a neck, any neck-
పాశకః, (2) శిరోవంశీయపాశకః.	like part : కణ్ఠికా, గ్రీవా. తె.
C. S. fluid - see fluid.	మెడ. వి. మెడవలెనుండు అవయవ
C. S. Nerves - see nerve.	భాగము.
C. S. System - see system	C. of glans penis: శిశ్నకణ్ఠికా,
Cerebrum : the anterior and	శిశ్నమణిః.
larger part of the brain, the	C. uteri: the neck of the
chief portion of the brain :	uterus : గర్భకణ్ఠికా, గర్భగ్రీవా,
ఉత్తరమస్తిష్కః, నోర్ద్వః, ప్రమస్తిష్కః.	గర్భాశయగ్రీవా, గర్భాశయ ముఖమ్,
మ స్తిష్క క్షే హః, మ స్తిష్కః.	ఆకృతిః - యుద్ఘ్రపటోల ఫలకారః,

ప్రాయేణ శ్లేష్మార్గలికా ప్రతిబద్ధః, తె. గర్భాశయ కింతము, గర్భాశయ ద్వారము, గర్భాశయము మెడ, వి. ఇది కూడా మెడవలె పొడవుగను, చిట్టిపొట్టకాయవలెను వుండు గర్భాశయ భాగము.

Chain : శృంఖలా. తె. గొలుసు.

C. of central sympathetic ganglion : మధ్యగణ్ధ శృంఖలా.

Sympathetic C : స్వతంత్ర నాడీ గ్రానికృంఖలా.

Chalk : కఠికా. తె. నీమసున్నము.

Chamber : room. ఆగారము. తె. అర, గది.

Anterior C : పురస్తనాగారము.

Aqueous C : అక్షజలసహిత పురస్తనాగారము: అక్షపురస్తనాగారము.

Posterior C : పశ్చిమాగారము.

Vitreous C : నేత్రాగారము,

Change : వికారము, వికృతి, తె. మారు రూపము, మార్పు, వికృతి.

Channel : కుల్యా, ధమనీ, ప్రణాలము, ప్రణాళికా, ప్రణాళీ, సంవాహినీ, ప్రోతః. తె. కాలువ, గొట్టము, నాళము, మార్గము. వి. - రసరక్తాది ధాతువులను, మూత్రాది మలములను, వాతాది దోషములను శరీరమంతట వ్యాపింపజేయు కాలువల వంటి నాళములు; మార్గములు.

Inter C : అంతర్యుఖప్రోతః, (ప్రోతాంసి - channels). తె.

శరీరము లోపల పలు తెరగులుగా నుండు గొట్టములు లేక నాళములు. వీని గుండా ద్రవ ఘన వాయు ద్రవ్యములు ఒకచోట నుండి వేరొకచోటికి పయనించుచుండును.

Inter cellular C : శలకాంతర కుల్యా.

Nourishment C : nutrient fluid carrying C : రస వాహినీ, రసహారిణీ (రసహారిణ్యులు).

Characteristic : నైసర్గిక, స్వాభావిక. తె. స్వభావసిద్ధమైన వి. సహజరూప గుణాదులు గలవి.

Charcoal : ఊరేణ్ణాలము. తె. బొగ్గు.

Cheek : కపాలము, గణ్ధ, గణ్ధకుంట. తె. చెంప, చెక్కిలి, దవడ, బుగ్గ.

Chemical : రసాయన, రాసాయన, రాసాయనిక.

C. combination : రాసాయనిక సంయోగము. తె. రాసాయనిక కలయిక, రాసాయనిక సమ్మేళనము.

C. examination : రాసాయనిక పరీక్ష.

Chest : part of human body enclosed in ribs . ఉరము. అస్థి సానమ్:- వ్యా :- (1) హృదయోర్ధ్వం స్తనయోర్మధ్యం గ్రీవామూలాదధస్తాదురము. (సు. నూ. 18-1 అ. 18 గద్య వ్యాఖ్యానే డల్పము). (2) ఉరము - హృదయకణ్ఠాంతరమ్. (సు. నూ. 35 అ.

4 గడ్డ వ్యాఖ్యానేడల్ల నఁ) (3) ఉరః.

వ్యా:- హృదయము దూర్ధం యొక్క పాదము
పురమరః (సు నూ 35 అ 12 గడ్డం

శవ్యాఖ్యానేడల్ల నఁ) (4) ఉరః, వ్యా:-

జీవరక్తాశయ మురోజ్జయమ్. (శా.

ధ. ప్ర.ఖం. అ. 5-7. శ్లో). క్రోడః,

వక్షః. వ్యా:- (1) స్తనయోరస్తరాలం

(సు. ని. 1. అ. 54 శ్లో. వ్యాఖ్యానే

డల్ల నఁ) (2) వక్షః. వ్యా:- స్తనాన్త

రాలం (సు చి. 4 అ. 18 శ్లో. డల్ల నఁ).

(3) వక్షః. వ్యా:- స్తనయోరస్తరా

లమ్, అశ్లేశు జత్రు క్రోడ

పార్శ్వనా మస్తరాలం వక్షః

(సు. ఉ. 52 అ. 11 శ్లో. వ్యాఖ్యానే

డల్ల నఁ). వక్షస్థలమ్. (?) కఫాశయః

శ్లేష్మస్థానమ్, శ్లేష్మాశయః తె

(1) ఆమ్ల, ఎడ, ఎదురుముమ్మ,

ఛాతీ. ఉనికి:- మెడ చేతులు కడుపు

అను అవయవముల నడుమ నమరి

యందు ముందుభాగము. వి. ఉరస్సు

లోపలిభాగము, వక్షము బయటి

భాగము. (2) కఫాశయము. వి

శ్లేష్మ ముందుచోటు.

Chin : చిబురమ్. వ్యా:- అధరోష్ఠా

దధస్థాత్ హనుమధ్య స్థాన్మతో

భాగః. ఓష్ఠాధోమాంసాన్ పిండికా.

(చ. నూ. 18-18) తె. గడ్డము.

Chloride : క్లోరితమ్, హరిదమ్.

తె. హరిదము.

Chlorine : క్లోరకాశః, క్లోరీణః

తె. హరినము.

Choanae : the posterior nares.

నాసాగునా ద్వారయు గ్మమ్,

పశ్చిమ నాసారస్థాయు గ్మమ్.

తె. ముక్కుపుటములు, ముక్కుగ్మమ్.

Cholecystitis : the gall bladder.

తె. పిత్తకోశము.

Chondrification : formation

of cartilage. కీకసరచనా, కీకసీ

భావః, కీకసోత్పాదనమ్.

Chondrin : a protein material

obtained by boiling carti-

lage. కైకసమ్.

Chorda : any cord, tendon or

filament నూత్రికా. తె. దారము,

పాశము, నూత్రము.

C. tympani : పటాహనూత్రికా.

Chordae tendineae - see ten-

don.

Chordal : లాగుడః.

Chorion : the outer envelope

of the fetus; the outer

membrane of the fetus. గర్భ

ధరాజరాయః, పరాయః, మధ్య

గర్భధరా, మధ్యజరాయః. వ్యా:-

భ్రూణ భాగస్య ప్రథమావరణా

జరాయః. తె. మావి. వి. గర్భ

బాహ్యవరణము. గర్భాశయమున

పిండమును ఆవరించుచుండు పలచని

పొర; పిండమును పెంచు చర్మము.

ఇది వెలుతురును చొరనీయదు.

మావి దీనినుండి తయారగును.

C. frondosum : ఆపరపరాయణ, మూలపరాయణ, సహారకపరాయణ తె. వి. ఇది నాభికమలముతో కలసిన భాగము.

C. laeve : ఆహారకపరాయణ, శ్లష్మపరాయణ. వ్యా:- జరాయో బాహ్యత్వచ తనుస్త్విగ్ధభాగః.

Non placental part of C : అనాపరపరాయణ, ఆపరపరాయణ, మూలపరాయణ.

Villi of C. frondosum - see villi.

Chorionic villi - see villi.

Choroid : జరాయుపటలమ్, మధ్య పటలమ్, రంజిత పటలమ్, తె. నేత్ర మధ్యావరణము.

C. fissure - see fissure.

C. membrane - see choroid.

C. plexus - see plexus.

Choroidal : జరాయువీ, జరాయు వీయ.

Chromaffin : క్రమస్థింస.

C. body : క్రమస్థింస విగ్రహాః.

C. cell : క్రమస్థింస శలకమ్.

C. organ . క్రమస్థింసహృషీకమ్.

C. tissue : క్రమస్థింసధారణః.

Sympath C : ఆనుతన్త్రక్రమ స్థింసః.

Chromatic : relating to colour :

(1) రంజితకమ్. తె. వర్ణైశ్చ సంబంధించిన. (2) రశ్మి.

Chromatin : the more stainable portion of a cell nucleus : క్రమాదీః, వ్యా:- కశ్చిద్వర్ణప్రియవస్తు. వర్ణేషి,

Chromosome : any chromatin fibre formed in the process of karyokinesis : (1) క్రమసోమః, గర్భవీజభాగః, పితృ నూత్ర్యనూత్రః, వీజభాగావయవః, వీజాంశః, వర్ణన శరీరమ్. తె. వీజమందలి ఒక భాగము, వీజాంశురము, మొలక. వి. ఒక నూత్న నిర్మాణము

(2) నూత్నచర్మతన్త్రః. వి. ఈ వస్తువు తెల్ల దండ్రులనుండి బిడ్డలకు గుణములను చేరవేయుటయందు ముఖ్య పాత్ర వహించును. ఇది ప్రోథబలా సలో విడిగానుండు భాగము. మానవ శరీర కణములందు 24 క్రమసోములు వుండును. ఇవి ఎన్ని సారులు విభజన పొందినను రూపపరిమాణములందు మార్పుజెందవు. ఎన్ని వంశములు (తరములు) గడచినను ఒకే రూపములో వుండ ను; వంశపరంపరాగత నూత్నవీజములు, ఇవి కేంద్రకము లోని చిన్న పుడకలు.

Chyle : an alkaline milky fluid found in the mesenteric lymph vessels during absorption. This fluid passes from the small intestine via the lymphatics to the blood

stream : (1) పాకపాయసః, పాయసః, ధీరీకా. వ్యా:- రసః, క్షీరసేతోభాగః. (2) ఉస్త్రరసః వ్యా:- సద్యోపేషక్వాన్నరస మిత్రిత లసీకా ఏక, సద్యస్కరసః. తె. పయస్సు : వి. పరిపక్వాన్నద్రవసా రము. ఇది అన్నసారమందలి సౌమ్య రసభాగము; పాలవలె తెల్లగా నుండును. ఈ ద్రవమున క్రొవ్వు వుండలు లేలుచుండును. ధాతురసము. వి. ఇది జీర్ణాన్న ద్రవమునుండి ఆకర్షించబడును.

Blasto C : బలీష్ఠరసః.

Chyme : The food that has undergone gastric but not intestinal digestion; partially digested food which has an acid, creamy-yellow, thick fluid passes from the stomach to the duodenum. అమాశయ పాకః, విదగ్ధపాకః, ఘనః. తె. విదగ్ధ పాకము. వి. ఈ పాకమున జీర్ణాన్న ద్రవము, పులుపుగ, పసిమిగ చిక్కని ద్రవముగ నుండును. ఈ రసము పొట్ట నుండి గ్రహిణీ స్థానమునకు చేరును.

Cilia : eye lashes. (1) పక్షాణి, పక్షమణ్డలూని. తె. కనురెప్పలు. (2) సిలిహః, శిలికా. వ్యా:- అక్షి పక్ష్యసద్భూతా అతి నూత్నాశ్చల స్వభావాః కేచిదబ్జుర విశేషాః. తే కరనాశాదిషు సేత్ర కనీనికాస్త

ర్భాగాసు సులభః యా దృశ్యాభవన్తి. (3) నూత్న్య ప్రకోహః, శోమికాః. తె. చిన్న మొలకలు. వి. ఇవి కదలెడు స్వభావము గలవి. పిన్ని గొంతు, కన్న మొదలగు ప్రదేశములందు చూడవగును.

Ciliary : belonging to the cilia. పాక్షిక, శైలిక.

C. arteries - see artery.

C. body - see body.

C. ganglion - see ganglion.

C. ligament - see ligament.

C. muscle - see muscle.

Cilium : పక్ష్య, శైలికా.

Circle : చక్రమ్, మణ్డలమ్, వృత్తమ్.

తె. వర్తులము, వలయము, మండలము.

Arterial C : ధమనీచక్రమ్. వ్యా:- మస్తీష్కాధస్థితమ్. తె. ధమనీచక్రము.

Ciliary C : పక్ష్య మణ్డలమ్, పాక్షికమణ్డలమ్. తె. కనురెప్పల ప్రదేశము.

C. of veris: an arterial circle at the base of the brain. మస్తీష్కమూలక ధమనీచక్రమ్.

Corneal C : కృష్ణమణ్డలమ్.

Cortical C : వాత్యోచక్రమ్, వాల్క్యచక్రమ్.

Embryonic C : భ్రౌణమణ్డలమ్.

Ganglionic C : గాణ్డన్యచక్రమ్.

Sclerotic C. శుక్లమణ్డలమ్.

Semi C : అర్ధవృత్తమ్.

Circular : pertaining to circle.

మాణ్డలికః, వర్తులీయః.

C. area of the anus : గుద మణ్డలిమ్. తె. ముడ్డిచుట్టునున్న ప్రదేశము.

C. spot : మణ్డలిమ్. తె. గుండ్రని మచ్చ, మండలప్రదేశము.

Different C'r structures forming of the eye : నేత్రా స్తరత వివిధ మణ్డలాకృతయః. తె.

వి. కంటిలోగల పలు గుండ్రని యాకార నిర్మాణములు.

Circulation : passage in a circle.

గతిః, గమనం, చంద్రమణమ్, పరిభ్రమణమ్, పరివహణమ్, కరిసంచ రణమ్, ప్రవాహః, ప్రసరణమ్, ప్రసారః, సరణమ్, సంవహణమ్. తె. గిరిగిరి తిరుగుట, చుట్టినచుట్ట, తిరు గుట, పారుట, ప్రసరణము, సంచారము. (2) అనుక్రమణమ్, అనుధావ నమ్. వ్యాః:- సత్సారః, చక్రవర్తిని వృత్తిః. (3) ఆవృత్తిక్రమః, ఆవృత్తిః, పరివృత్తిః. తె. గమనము, చుట్టినచుట్ట. లక్షణమ్:- సహజాన్నిభృత సన్తానవ దణునా విశేషేణానుధావ త్యేవం శరీరం కేవలమ్ (సు. సూ. 14 అ. 16 గద్య).

Arterial C : అర్చిసన్తావధ్ధమనీషు సత్సారః. (రసస్య వారక్తస్య).

Blood C : రక్తచంద్రమణమ్, రక్తప్రసరణమ్, రక్తభ్రమణమ్, రక్త

సంవహణమ్, రక్తానుధావణమ్, రక్తా భిరణమ్, పునః పునః భ్రమణమ్. లక్షణమ్:- సంవర్తమానం హృదయం సమావిశతి యత్పునః(రః) సంతత్య భ్రాన్యధాతూనాం పరివృత్తిస్తు చక్ర వత్ ఇతి. వ్యాః:- రక్తస్య నిరస్తర గతాగతమ్. తె. రక్తపరివహనము, రక్తప్రసరణము, రక్తసంచారము. వి. రక్తచంద్రమణము. ఎడతెరిపితేని నెత్తురు పారుదల లేక గిరిగిరి తిరగ డము. ధమనీసత్సారః.

Capillary C : జలసన్తావత్సౌ తస్సు సత్సారః. (రసస్య వారక్తస్య).

C. of blood - see blood.

Collateral C : పార్శ్వాభిసరణము.

Coronary C : హృదయ ప్రస రణము.

Chyle C : రససంవహణమ్.

Fetal C : గర్భస్థపిణ్డస్య రక్త చంద్రమణమ్, భ్రూణప్రసరణమ్.

General C : సామాన్యకాయకం రక్తసంవహణమ్ (గ) వ్యాః:- కాయ కస్య రక్తస్య హృదయే ప్రవేశః, హృదయాత్ సర్వకాయ గమనశ్చ ధమనీ ద్వారేణేతి. తె. కాయకరక్త సంవహణము. వి. శరీరములోని రక్తము హృదయమునకును, హృదయమునుండి ధమనులద్వారా సర్వ శరీరమునకును ప్రసహించుట. ఇట్టి క్రియ “సామాన్యకాయక రక్త సంవ హణ” మనుచును.

Greater C : కాయకచక్రమ్. కాయకానుధావనమ్, బృహద్ధమనీ రక్త చరివర్తనమ్. వ్యా:- హృదయస్య వామకోష్ఠాదారభ్య దక్షిణ కర్క పర్యంతమ్ రక్తస్య యచ్చక్రకారం చలనమ్. తె. రక్తచంక్ర మణము. వి. శరీరమున రక్తము చక్రమువలె గుండ్రముగ పరిభ్రమించుట.

Lesser C : పౌష్ఠసచక్రమ్, పౌష్ఠ సానుధావనమ్.

Lymph C. Lymphatic C : రసపరివర్తనమ్, లసీకాసంవహనమ్. తె. రసచంక్రమణము, రసపరిభ్రమణము, రసప్రసరణము.

Portal C : (1) ఆగ్నేయ రస సంవహనమ్, ప్రతిహారిణీ పరివహనమ్, ప్రతిహారిణీ పరిసంచలనమ్, యాకృత రస సంవహనమ్, యాకృతచక్రమ్, యాకృతానుధావనమ్. తె. (2) గర్భకుహర స్రవణము, గర్భకుహర ప్రసరణము.

Pulmonary C : పుష్పస పరివహనమ్, పౌష్ఠసరక్త సంవహనమ్. తె. పుష్పస రక్తప్రసరణము, శ్వాసాశయ రక్తప్రసరణము. వి. ఊపిరితిత్తులలో రక్తము శుభ్రమగుటకు సంచరించుట.

Renal C : వృక్కీయ చక్రమ్, వృక్కీయానుధావనమ్, వృక్కపరివహనమ్, వృక్కపరిసంచరణమ్.

Small C. of blood : క్షుద్రరక్త

పరివర్తనమ్. వ్యా:- దక్షిణకోష్ఠాద్యముకర్ణపర్యంతం యచ్చలనం తత్.

Systemic C : సామాన్య రక్త సంచారః తె. దైహిక రక్తచంక్ర మణము. తె. ఆపాదమస్తక ప్రసరణము.

Uterine C : గర్భాశయ పరిసంచరణమ్.

Venous C : సిరాగఞ్చారః. వ్యా:- శబ్దసంతానవత్పిరాసు సంఞ్చారః. (రసస్య వా రక్తస్య). తె. సిరలిందు రక్తము పారుట.

Circulatory : చంక్రమణీయ, పరివర్తనీయ, పరివహన, పరిసంచరణ, ప్రసరణీయ, సంవహనీయ, సరణీయ.

C. organ - see organ.

C. system - see system.

C. tract - see tract.

Circumduction : చక్రభ్రమణమ్, పర్యావర్తనమ్.

Circumference : (1) పరిధిః. వ్యా:- వృత్తాకారగ్ధృతపాయశూన్యమధ్యస్థాజగ్ధ్య విచ్ఛిన్నాప్రాస్తరేఖా. (2) మణ్డలిమ్. వ్యా:- చక్రవాలాకృతీని ప్రాయోనేత్రసమ్మన్వీని వృత్తస్థానాని. తె. కైవారము, చుట్టుకొలత, పరిధి.

Circumflex : winding. చక్రావర్తనమ్, చక్రావర్తా, వ్యావర్తనమ్. తె. తిరుగుడు, తిరుగుళ్ళుగల.

Anterior humeral C : పురస్తన

ప్రాగడ్డా చక్రవర్తి.

Posterior humeral C : పశ్చిమ

ప్రాగడ్డా చక్రవర్తి.

Cistern : 1. reservoir. ఆశయము.

కుండము, కూపము, కూపకము. తె. ఆశయము, ఉదకాధారము. a name of various lymph spaces etc. వివిధరస కూపకానాం నామ.

2. A lymph place, particularly any one of the large spaces at the base of the brain. ఉదకస్థానం వా రసస్థానమ్.

వ్యా:- విశేషతః మ స్తిష్కములస్థ బృహత్సూక్ష్మ ప్రదేశేషు కోఠి క్షేపకము. తె. మెదడు గూటియర.

Cisterna chyle : రసకూపకము, రసప్రసా, రసాశయము-తె. రసకూపము, రసాశయము.

C. inter pedunculari : పదకొండర కూపకము.

Little C : కూపకము. వ్యా:- త్సుద్ర కూప సదృశాకారాగర్తా తే బహువః. తె. కూపము, గుంట. వి. నీరుమంటి పలచని శరీర వస్తువులు నిలకడగా నుండు చిన్నగుంటలు, గోతులు.

Clava : యస్త్రి. వ్యా:- కోమలశ్చయ నమ్. తె. మెత్తని ఎత్తుప్రదేశము.

Clavicle : the collar-bone joining the sternum and scapula - see bone.

Cleft : చిద్రవము(కి), దరణమ్, దరీ,

విదారణమ్, నూత్నదరణమ్. తె. బెజ్జము, సగులు, సందు.

Inter tonsillar C : ఉపజివ్యాకొండర విదారణమ్.

Post mandibular C : ముద్దబలి పశ్చిమచిద్రవము.

Clitoris : భగవోళము, భగనాసా, భగనాసికా, భగవోళికా, మదనదోలా, మదనా పత్రము, మదనాతపవరణమ్, మన్మథచక్రము, యోనాసా, యోని లిజ్జమ్. A small erectile female organ, the homolog of the penis. భగజుక్కర, యోనిలిజ్జమ్, స్మరచ్ఛత్రము. వ్యా:- శిశ్నసమానో ఆల్పప్రచ్యాయ స్త్రీగుహ్యంగ విశేషము. తె. ఆడగుద్ద, గొల్లి. వి. యోని ద్వారముపైన మొనవలెండు చిన్న మాంసాంకురము.

Clitoris with nymphae: స్మరారాత పత్రము. వ్యా:- భగవోళపరితేభాగే. ఉక్తంచ:- విపుల పిప్పలపత్ర సమాకృతే రవయవస్య శిరస్థలమాశ్రితమ్, సకల కామసిరాముఖ చుమ్మితమ్, నిగనితమ్ మదనాతపవరణమ్. (సు. కా. 5. అ. 10 గద్యవ్యాఖ్యానే డల్టనః) తె. భగాంకురము, స్మరారాత పత్రము.

Clivus : ప్రసాతకము.

Cloaca : a common outlet to rectum and bladder. నడవన్దిద్వారము.

Close : సంవరణమ్. తె. అవరణము.
ముగింపు.

Clot : coagulum. పిణ్డః. వ్యాః:-
స్థానీభవః. తె. కరుడు, గడ్డ,
ముద్ద. వి. ఉండగట్టుట.

Clums of bones : అస్థిసజ్జాతాః.
తె. ఎముకలప్రావులు.

Clusters : కూర్పాః. వ్యాః:- కూర్పా
కారాణాం క్షుద్రాస్థానం సజ్జమ
స్థానాని, యత్రాస్థానం సజ్జమేవ
కూర్పాకారతా భవతి. తత్ స్థానమ్
“కూర్ప” ఇతి. తె. కుంచ(ల)
వి. ఇది సన్న ఎముకలు కలసికట్టుగా
నుండుటచే నేర్పడును.

Coagulation : స్పృష్టనమ్. స్థానీ
కరణమ్, స్థానీభవనమ్. తె. కరుడు
కట్టుట, గడ్డకట్టుట, పేరుకొనుట.

Coal : ఇడ్డాలి, కాలకః. తె. బొగ్గు.

Coat : కప్పుకమ్, పటలమ్, మణ్డలమ్
తె. కప్పు, తొడుగు, పూత, పొర.

Areolar C : విరలకప్పుకమ్.

Chorioidal; Choroid C :
జరాయుపటలమ్, జరాయవకప్పు
కమ్. తె. కంటిమధ్యపొర, కృష్ణ
మండలము.

Connective tissue C - see
external C.

Endothelial C : ఆభ్యంతరకప్పు
కమ్. తె. లోపొర.

External C : బహిః కప్పుకమ్.
తె. బయటిపొర, వి. ఇదినాళము

(గొట్టము)పై పొర.

Inner C : ఆభ్యంతరకప్పుకమ్.
తె. లోపలిపొర.

Internal C : endothelium
రక్తధరాకలా. తె. వి. అన్నిటికి
లోననుండు గొట్టపుపొర.

Middle C : మధ్యకప్పుకమ్. తె.
నడిమిగొట్టపు పొర.

Mucous C : తైష్ఠికకప్పుకమ్.

Muscular C : పేషీయకప్పుకమ్,
మాంసీయకప్పుకమ్. తె. నడిమి
గొట్టపుపొర, మాంసమండలము.

Outer C : బాహ్యకప్పుకమ్. తె.
వెలిపొర.

Sclerotic C : శుక్లమండలమ్.

Serous C : సరసకప్పుకమ్.

Submucous C : ఆభ్యంతరయోజక
ధాతుమునుమణ్డలమ్.

Coccygeal; Coccygean: belong-
ing to the coccyx. అనుప్రీకియ,
కూటకీయ. తె. అనుప్రీకిక.

C. gland - see gland.

Coccyx - see bone. త్రోటిక.

Cochlea : కమ్ము, శంబూకః,
శ్రోత్రకమ్ముః. వ్యాః:- కర్ణావర్తః.
తె. వి. శంఖమువలెనుండు కర్ణ
గుహ. చెవిలో భాగము శంఖమువలె
నుండులు తిరిగియుండును. ఇందు వేల
కొలది తన్తువులు - (ఏచులు -
పీచులు) వుండును. ఇవి ధ్వనులను
మెదడుకు చేర్చును.

Cochle-shell : శుక్తికోశః. తె.

ముత్యపుచిప్ప (నత్తగుల్ల).

Coelo : కోష్ఠకమ్.

Nephro C : వృక్కకోష్ఠమ్.

Coelom, Celom (se/-lom) :

అదికోష్ఠః, ప్రాథమికదేహగుహ. తె.

దేహగుహరము.

Extra embryonic C : బహిర్రూపణగుహ, బహిర్రూపణాంశగుహః.

Intra embryonic C : అదికోష్ఠీయాంతర్రూపణ(ణాంశ)గుహ.

Coil : కుణ్డలమ్. Coils : కుణ్డలాని.

వ్యా:- మధ్యాంత ననిష్ఠాలకొదిపు సన్ధానార్థా మధ్యోన్నతా మృత్కుణ్డలాకారాః స్థూలావృత్తావృత్తోః పృత్త్యాంతరసన్ధయా ౭ స్థుద్ధరూ. తె. కుండలము. వి. ఎముకలను కలుపుటకు కీళ్ళయందు కడియునులవలె గుండ్రముగానుండు అవయవ విశేషము(౨). ఇ(ని)ని కొంచెము పైకి లేచి బయటి కగుపడును.

C. gland - see gland.

Coiled : కుటిల. తె. వంకర.

Colic valve - see Valve.

Collateral : పార్శ్వగః, పార్శ్వభవః, సమపార్శ్వ, సమపార్శ్వీ. తె. ప్రక్కనున్న, ప్రక్కబుట్టిన.

Colliculus : a small eminence.

ఉచ్చయః, కూలకమ్, కూలకత్వమ్. తె. కొద్దిఎత్తు, ఉప్వేత్తు.

Inferior C : అధరకూలకమ్.

Superior C : ఉత్తరకూలకమ్.

Colloid : resembling glue.

మృదుచద్యుశోనిర్యాసః. తె. జిగురు.

వి. కరుగని అణువులుగల ప్రావము.

ఇది మెత్తని చిక్కని బంకవలె నుండును.

Colon : the large bowel extend-

ing from the caecum to the

rectum. ఉణ్డకః, తుణ్డకః, పక్వ

స్థానమ్, పక్వాధానమ్, పురీషాధానం,

పక్వాశయః, పురీషాధారః,

పురీషాస్త్రమ్, పురీషాయతనమ్, పురీ

షేశయః, బృహదస్త్రమ్, మరాయ

నమ్, మలాశయః, విడాశయః,

స్థూలాస్త్రమ్, ఉణ్డకః. వ్యా:-

ఉత్పత్తిః :- ఇత్యురసపాకమలవద్యః

శోణితమలస్తజః ఉణ్డకః. స్థానంచ

నామచ :- సచాస్త్ర దేశేవ్యర్థనితః

“పురీషాధాన”మితి. (మా. ని. 4౪౨.

5-10. మధుకోశవ్యాఖ్యానే విజయ

రక్షితః.) తె. పీలిప్రేవు. వి. ఆహ

రము పక్వమైన తరువాత పనికిరాని

పిప్పి - మలము - దీనిలో జేరును.

పెద్దప్రేవు చివరిభాగము.

Ascending C : ఆరోహి బృహ

దస్త్రమ్, ఆరోహిస్థూలాస్త్రమ్, ఉర్ధ్వ

గామి బృహదస్త్రమ్, పక్వాధానమ్,

పక్వాశయః. తె. పక్వాశయము.

వి. పెద్దప్రేవుభాగము, పైకిపోవు

పెద్దప్రేవు.

Descending C : అ ధో గా మి బృహదస్త్రమ్, ఆవరోహి బృహదస్త్రమ్, ఆవరోహి స్థూలాస్త్రమ్, ఉడ్డకమ్, పురీషాధానమ్, పురీషాధారమ్, స్థూలగుదమ్. తె. అధరగుదము. వి. మలము నిలువయుండు పెద్దప్రేవు చివరిభాగము.

Ileus C - see sigmoid C.

Meso C : స్థూలాస్త్రధరా.

Pelvic C : పురీషాధానమ్.

Pubic C - see descending C.

Sigmoid C : కుండలికాస్త్రధరా, డిమ్మః (అయణదత్తః) పురీషధారణీ, పురీషకపాస్రసోతసీ. వ్యా:- స్థూలాస్త్రస్య పూర్వాపరభాగా, స్థూలాస్త్రాంతః. తె. డింభము. వి. పెద్దప్రేవులోని కుండలివంటి భాగము.

Transverse C : అనుప్రస్థ బృహదస్త్రమ్, తిరస్త్రినస్థూలాస్త్రమ్, మారుతాధిపానమ్, వాతాశయః. తె. ఆడ్డప్రేవు, వాతాశయము. వి. కిక్కిరియిన తరువాత అడ్డముగా తిరిగియుండు పెద్దప్రేవు. ఈ భాగము వాతమునకు నిలయము.

Transverse meso C : అనుప్రస్థాస్త్రధరా, తిరస్త్రినస్థూలాస్త్రధరా.

Color, Colour : రంగు, రాగి, వర్ణము.

తె. చాయ, రంగు, వన్నె, వర్ణము.

Ashy C : నాగలోహవర్ణః, భస్మ

వర్ణః. తె. బూడిదవర్ణము, సీసము వన్నె.

Black C : అనితవర్ణః, కృష్ణవర్ణః, కాలః, కాలవర్ణః. తె. నలుపు, నల్లరంగు.

Blue C : నీలవర్ణః. తె. నీలము, నీలవర్ణము.

Brown C : కపిళః, పిఙ్గలవర్ణః. తె. పొగాకువన్నె.

Crimson C : red and blue mixed. బచ్చలిపండురంగు.

Dark C - see black C.

Dark blue C : మేచకవర్ణః, శ్యామలవర్ణః.

Dark grey C : ashy or lead color. కృష్ణధూనః. తె. బూడిదరంగు, సీసమురంగు.

Dark purplish C : కృష్ణపూర్ణము వర్ణః.

Dark reddish brown C : ధూమవర్ణః, ఘనపిఙ్గలవర్ణః. తె. చిక్కని పొగాకువన్నె.

Dusky C : ఈషత్కృష్ణః, శ్యామవర్ణః.

Gray C : ఈషత్పాణ్డుః, ధూసరవర్ణః, పాంశువర్ణః, భస్మవర్ణః, శుక్లకృష్ణః. తె. ధూసరవర్ణము, బూడిదవర్ణము. వి. తెలుపు నలుపు కలిసిన వన్నె, సీసమురంగు.

Green C : హరితవర్ణః. తె. ఆకుపచ్చవన్నె.

Pink : పాటలవర్ణము. శ్వేతరక్తము. తె. పాటలవర్ణము. వి. ఈ వర్ణము తెలుపు ఎరుపు కలయికచే నేర్పడును. సామాన్య గులాబీపూలు యీ రంగులో నుండును.

Pinkish white C : అరుణశ్వేత వర్ణము. తె. గులాబీరంగు.

Purple C : కృష్ణలోహితవర్ణము, ధూమలవర్ణము, బాలసన్ధ్యాభి, నిలలోహితవర్ణము. Red and blue mixed color. బచ్చలిపండువన్నె.

Red C : రక్తవర్ణము, లోహితవర్ణము, శోణవర్ణము, శోణితవర్ణము, సింహురవర్ణము. తె. ఎరుపువర్ణము, జపాపుష్పవర్ణము (మందార), సింహురవర్ణము.

Reddish brown C : పిఙ్గలవర్ణము.

Scarlet C : రక్తవర్ణము, శోణితవర్ణము. వ్యాః- ధమనీభ్యః క్షితిత రక్తవర్ణము ఇవర్ణము. తె. రక్తవర్ణము. వి. ధమనీలనుండి వచ్చు మంచితక్తమువన్నె. మందారపూల వర్ణము.

Transparent C : స్ఫటిక ప్రభి, స్వచ్ఛము. పారదర్శకము. తె. స్ఫటికవర్ణము. వి. నిర్మలముగ అద్దము, స్ఫటికమువలె పారదర్శకముగ నుండును; నిర్మలము.

White C : అరుణచ్ఛవీ, శ్వేతవర్ణము, నీతము. తె. తెలుపు, తెలుపు వన్నె.

Yellow C : గౌరవర్ణము, పీతవర్ణము, హరిదావర్ణము. తె. పసిమి, పసుపు

వన్నె.

Yellowish gray C : ఈ వర్ణితవర్ణము, పాణువర్ణము, పీతధూసరవర్ణము.

Coloring : రజ్జుకము, వర్ణము, తె. రంగు యిచ్చునది, వన్నెగలిగింపనది.

Column : a pillar నాడీతన్త్రికా, స్తమ్భము, స్తమ్భము.

Anterior lateral C : అగ్రిమ పార్శ్వకము.

C. of burdach's . పశ్చిమాన్త్రికా తన్త్రికా.

Continuous C : అతానిక స్తమ్భము.

Coll's C : పశ్చిమ పార్శ్వకీతన్త్రికా

Gray C : ధూసరస్తమ్భము.

Lateral C : పార్శ్వస్తమ్భము.

Muscle C : కేశరస్తమ్భము.

Posterior C : పశ్చిమ స్తమ్భము.

Postero-lateral C : పశ్చిమ పార్శ్వకీయస్తమ్భము.

Postero-median C : పశ్చిమాన్తరీయ స్తమ్భము.

Spinal C : back bone. పృష్ఠవంశము, మేరుదండము. తె. మేరుదండము, పిఞాదండము, వెన్నుపూస, వెన్నెముక. వి. దీనిలోపల బోలుగా వుండును.

Vertebral C : తరుణాస్థిచుయ్యపుష్టవంశము, పృష్ఠేష్ఠికా. తె. 1. మేరుదండము, వెన్నుపట్టె, 2. పృష్ఠవంశము, బ్రహ్మదండము, మేరువు.

Commissural band : సమ్మిశ్రణీయ

బన్డ నమ్.

C. fibre - see fibre.

Commissure: the union between two parts. శనిః, సన్నిసానమ్, సమ్మిశ్రణమ్, సమ్మిశ్రణమ్, సేతుః. తె. కలయిక, సంధి.

Anterior C: ఆగ్రశోణమ్, పురస్తవసమ్మిశ్రణమ్, పూర్వావస్థాననిః.

Anterior white C: సత్తేతుః

Cartilaginous C: కైకస సంయోజకః, కైకస సమ్మిశ్రణమ్.

Optic C: దృష్టిగాడియోజకా.

Posterior C: ఆపర్యావస్థాననిః, పశ్చిమ సమ్మిశ్రణమ్, పశ్చాత్సమ్మిశ్రణమ్.

Compact: ఘనమ్, సంహతః, సాన్ద్రః. తె. దట్టము, దట్టమైన.

Complex: సమ్మిశ్రణీ. వ్యా:- ద్వయోర్భూతానాం సంకీర్ణ సంసృష్ట ద్రవ్యాణాం యోగేనోత్పన్నాని సమ్మిశ్రణీ. తె. కలయిక, కూడలి, కూడిక. వి. రెండు లేక చాలా శరీర ద్రవ్యములు, శరీరావయవములు కలియుటచే నేర్పడిన యోగము.

Compression: పీడనమ్. తె. ఒత్తిడి.

Concave. సత్తోదర, మధ్యాంత. తె. ఖాతోదరమైన, దొప్పవలెనున్న, నడిమికి సంగిన.

C. surface - see surface.

Concavity: మధ్యాంతః. వ్యా:- స్వపరిధిత ఆరభ్య మధ్యభాగం ప్రతిక్రమన్నిన్నుతం. ఉ:- శరావాస్త

ర్భాగవత్. తె. పల్లము, పల్లుడు. వి. పక్కము లేక మూతునలో భాగము వంటి ఆకారముగల.

Concentration. ఏకాగ్రతానీకమ్, ఏకాగ్రసంక్రొచనమ్, ఏకీకరణమ్, తిరస్కృతమ్. తె. ఒకచో జేరుట, ఒకచోట గూడుట, ఘనీకరణము, మధ్యజేరుట.

Concha: the external ear 1 బహిః కర్ణః, బాహ్యకర్ణః. తె. వెలిచెవి. 2. శాశ్ఠీకా, శుక్తికా.

C. shell: శుక్తికోశః.

Inferior nasal C: అధరనాసా శుక్తికా.

Middle nasal C: మధ్యనాసా శుక్తికా (కుఞ్చిత పతకాః).

Superior C: ఉత్తర శుక్తికా.

Conchi of the ear: కర్ణపీఠః. తె. గూబ కర్ణవటుః. వ్యా:- పుత్రికో పరి ప్రదేశః. తె. చెవిదొప్ప, బయటి చెవిగుంట.

Bottom of C: see Conchi.

Concluding portion: చరమ స్పృశః.

Condylar: pertaining to a condyle - see condyle.

Condyle: a rounded eminence at the articular end of a bone. కస్తః, కుణ్డలమ్, మహార్బుదమ్. తె. కందము. మహార్బుదము. వి. కీలువద్ద ఎముక చివర్ల గుండ్రని

ఉష్ణేత్తు భాగము.	శుక్లస్థిః. తె. రెప్పలెల్ల గ్రుడ్డు
Condyles : కన్డా, మహార్బుజ్జే	కలయిక లేక సంధి (కూడలి).
వ్యా:- బాహ్యోభ్యంతరచ సన్నిర్యా	Connection : సన్ని, సమ్మి
ణాయ అస్థిభాగః. తె. కండములు,	సంక్షేపః. తె. కలయిక, కూడిక,
మహార్బుజ్జములు. వి. మోకాలు కీలు	సంధి, సంక్షేపము.
ఏర్పడుటకు బయట వెలుపలనున్న	Consciousness : అన్యః సంజ్ఞా,
ఎముక భాగములు.	చేతనా, జ్ఞానమ్, బోధః, వేదనా,
C. of lower jaw : హనుముణ్డమ్.	సంజ్ఞా. తె. ఎరుక, గురుతు, జ్ఞానము,
(వర్తల ప్రాయమ్).	తెలివి, బోధ.
C. of occipital bones : పృష్ఠ	Constitution : the general tem-
కపాల కుండలని.	perment of the body. ప్రకృతి,
Condylloid : కుణ్డలాయితః.	స్వభావము.
C. process of the mandible.	Constriction : సజ్కోచః, సంవృతిః.
హనుమూలమ్. తె. వి. దవవ చివర	తె. కుంచనము, నొక్కుడు, ముడుచు
గొంతువైపుననుండు కుండలమువంటి	కొనుట.
కోణము. see process.	Construction : కల్పనా, నిర్మాణః,
Occipital C: మూలకోటిః. వ్యా:-	రచనా. తె. కట్టడము, నిర్మాణము,
శిమ్బిబీజాకార ఉత్సేధ్.	రచన.
Cone : కోణః, నూచీ. తె. కోణము,	Container : అశయాః. తె. ఆశయము,
శంకువు.	ఉనికిపట్టు, పాత్ర, స్థానము.
Conjunctiva: the delicate trans-	Containers : అశయాః. (బ. వ.)
parent membrane which	వ్యా:- ప్రాయశో ద్రవరూపాణాం
lines the lids and covers	కాశరూపాణాం వా ధాతునాం
the eyeball, Mucous mem-	సశ్చయస్థానాని. తె. ఆశయములు,
brane of the eye. ఆక్షిగోల	ఉనికిపట్టులు, స్థానములు. వి. ద్రవ
అమత్స్వక్. ఉత్తర మణ్డలావ	రూపముల వివిధ ధాతువులకును,
రణీ, నేత్ర గోలావరణీకలా,	గాలిరూపముగల వివిధ వాయువు
నేత్రసంపరణీకలా, వర్తకలా. తె.	లకును ఉనికిపట్టులు.
కంటిపార. వి. కనుగ్రుడ్డును, రెప్ప	Contour : పరిధిరేఖా.
లను అవరించుచుండు మిక్కిలి	Contraction : ఆకుశ్చనమ్,
సన్ననిపార. అమత్స్వక్కు. 2. వర్త	సజ్కోచః. తె. ముడుచుకొనుట,

విగియుట.

Conus : a cone. కోణః. తె. కోణము
తేలియుండు కుప్ప, కణిక.

C. arteriosus : ధమనీయకోణః.

C. elasticus : స్థితిస్థాయికోణః.
తె. స్థితిస్థాపకకోణము.

C. medullaris : గోర్ద కోణః,
సుషుమ్నా మూలికా.

Convergence : a coming to-
gether. ఏక కేంద్రాభి గమనమ్, ఏక
కేంద్రాభిముఖతా. తె. ఒకచోట
గూడుట, ఏక కేంద్రాభి ముఖ్యము.

Convex : ఉన్నతోదర, మధ్యోన్న
తమ్. తె. గూను. వి. మూకుడు
బయటి భాగమువలె ఎత్తుగా నుండుట.

C. surface - see surface.

Convexity : స్వబృహత్వం, మధ్యో
న్నతీ. వ్యా :- పరిధిత ఆరభ్య మధ్య
భాగ ప్రతిక్రమాదాన్నత్యమ్, శరావ
బహిర్భాగవత్. తె. స్వబృహత్వము.
వి :- అంచునుండి మొదలై వరుసగా
ఉద్భేత్తుగా మూకుడు బయటివై పు
బోదిగా నుండుట, కుంభాకారము.

Convolutions : Coils, Folds,
Twists, a folding of any organ.
upon itself ఊర్మయః, కంవలి
కాః, సంవలయః. (సంవళి-ఏ. వ).
వ్యా :- మస్త్రీష్కాది వలీ వికేషాః,
తాబహ్మ్యః. లిహారికాః. తె. చుట్లు,
తిరుగుళ్లు, పెనలు, మడుతలు. వి.
ఇవి మొదడు మొదలగు తావులం

దుండు ఆలలవంటి లేక చుట్లవంటి
ముడుతలు.

Cerebral C : మస్తీష్కార్మయః.

Copula : eminence in pharynx.
కోపులః. తె. వి. స్వరపేటికలోని
యుబుకులు.

Copulation : coition, sexual
union of male and female.
మైథునమ్, సంభోగః, స్త్రీ పుం
సంయోగః. తె. మైథునము, రతి,
సంభోగము, స్త్రీపురుషుల కలయిక.

Cord : నాడీ, రజ్జుః, నూత్రమ్.

Cords. నాడ్లు, రజ్జువః, నూత్రాణి.

వ్యా :- అనేక వస్తునిర్మిత నూత్ము
రజ్జువాక్యతీని దృఢాన్యజ్ఞాని. తె.
నాడులు, గట్టి సన్నని త్రాడులు,
దారములు. వి. పలువస్తువులచే నిర్మిం
పబడిన మిక్కిలి సన్నని గట్టి త్రాడు
వంటి అవయవములు.

C. of plexus : ప్లక్షునూత్రమ్.

Genital C : ఉపస్థ నూత్రమ్.

Medullary C : జోర్వరనూత్రమ్.
మజ్జనూత్రమ్.

Muscular C : కేళీనూత్రమ్,
మాంస నూత్రమ్.

Navel. C - see umbilical C.

Nephrogenic C : వృక్కజనక
నూత్రమ్.

Nervous C : తన్త్రనూత్రమ్.

Oblique C : అవసత నూత్రమ్.

Solid C : నిబిడ నూత్రమ్.

Spermatic C : వృషణ నూత్ర(క)మ్.

Spinal C : the nerve tissue in the spinal canal. The spinal marrow. గోర్దనాళము, మజ్జగోర్దము.

వ్యా :- వంశగుహాయాం ప్రధానమజ్జమ్, మేధ్యానాడీ. మేరు దణ్ణః, సుషుమ్నా, సుషుమ్నాకణ్ణః, సుషుమ్నానాడీ. తె. వెన్నుబాము, సుషుమ్న. వి. ఇది త్రాకువంటి నాడీతింతువుల సముదాయము. వెన్ను పూసలమధ్య నుండు పెద్దనరము లేక నాళము, మెదడునుండి బయలుదేరి నడుమువరకు వ్యాపించి యుండును. ఇది “సుషుమ్న” యని పిలువబడును.

Testicular C : వారణ నూత్రమ్.

Umbilical C : గర్భనాడీ. గర్భనాభినాడీ, నాభిబన్ధనమ్, నాభినాడీ, నాభినాళః, నాభిరజ్జః, నాభి నూత్రమ్.

వ్యా :- స్వతః అపరావ యవబహిరర్థీయాయావగుణిశం భవతి తె. నాభినాళము, బొడ్డుత్రాడు. వి.

ఇది గర్భస్థ శిశువు బొడ్డుతో కలసి యుండు నాళము. చిటికెన ప్రవేలంత లావుగలది; ఆమ్నియన్ పారతో గప్పబడియుండును.

Vocal C : వాక్యనూత్రకే(ద్య). స్వరత్రస్యః, స్వరయన్త్రికాః, స్వర రజ్జః. తె. స్వరతంతువులు, స్వర తంతులు, వాక్యనూత్రములు.

Core : గర్భదణ్డికా, పురకగర్భకః.

Corium : the deep layer of the skin, lying immediately beneath the epidermis. The derma. అస్తస్త్వక్. తె. చర్మము క్రింది పొర, అస్తస్త్వచ.

Cornea : the anterior or outward transparent membranous part of the eyeball.

(1) తారకా, బాహ్యపటలమ్, శుక్ల తారకా, శుక్ల మణ్డలమ్, శ్వేతభాగః, స్వచ్ఛపటలమ్. తె. కాచపటలము, కాచబింబము, శుక్ల పటలము, శుక్లబింబము. వి. బయటికగుపడు కంటి తెల్లగుడ్డు, నల్లగుడ్డు పొర. కంటిపొర, పటలము. (2) తేజో జలాశ్రితం బాహ్యపటలమ్, స్వచ్ఛమణ్డలమ్. తె. కంటిలో పొర దర్శకము (గాజు)వలెనుండు పొర. నీ ని వె ను క తేజోజలము నిండి యుండును.

Corner : కోణః. తె. కోణము, మూల. C. of the eye : అపొల్లః, నయ నోపాంతః. తె. క్రీగన్. వి. కంటి కొన, నయనాశ్వులము. C. of the mouth : సృక్కివ్యణీ, సృక్కివ్యణ్యో(ద్య). తె. చెలము, చెలిములు (రెండు).

Cornu : a horn-shaped structure. శృంగః, శృంగకమ్. తె. కొమ్ము, శిఖరము. వి. కొమ్మవంటి నిర్మాణము.

C. of the eye : అపొల్లః, నయ నోపాంతః. తె. క్రీగన్. వి. కంటి కొన, నయనాశ్వులము.

C. of the mouth : సృక్కివ్యణీ, సృక్కివ్యణ్యో(ద్య). తె. చెలము, చెలిములు (రెండు).

Cornu : a horn-shaped structure. శృంగః, శృంగకమ్. తె. కొమ్ము, శిఖరము. వి. కొమ్మవంటి నిర్మాణము.

Anterior C : అగ్రిమశృజ్ఞః.	blood into the right auricle - see sinus.
ధూసరశృజ్ఞః.	
Coccygeal C : శుదశృజ్ఞః.	C. valve - see valve.
C. of the sacrum : త్రిశృజ్ఞః.	Corpora (plural of corpus) : the bodies. (1) విగ్రహాః. (2) మూర్తయః, శరీరాః తె. ఆకారములు, మూర్తులు, విగ్రహములు, శరీరములు.
C. of the uterus : గర్భాశయశృజ్ఞః.	
Greater C : మహాచుచ్ఛుజ్ఞః, మహాశృజ్ఞః.	Rounded or ovoid bodies. వర్తుల వా అజ్ఞాకారవిగ్రహాః. తె. వి. గుండ్రము లేక గుడ్డు ఆకారమున నుండు శరీరావయవాకృతులు.
Lesser C : లఘుశృజ్ఞః.	C. albicantia : చూచుకవర్తులా.
Posterior C : పశ్చిమశృజ్ఞః.	వ్యా :- అజ్ఞాధారస్య శ్చేతాజ్ఞమ్.
Corona : a crown. కిరీటః. తె. కిరీటము, మొన, శిఖరము.	C. cavernosa : కోశవిగ్రహా, శిశ్నపార్శ్వశ్చే (ద్యే).
C. dentis : crown of a tooth. దస్తశిఖరః, దంతాగ్రః. తె. పంటి మొన.	C. geniculata(tum) : అభిషికికా. (గ). జామకవిగ్రహా.
C. glandis : the ridge of the glans penis. మేఘసస్థి, శిశ్నసేమికా. తె. కణుపు. వి. చుట్టికాయ మొదటిగట్టు.	C. Quadrigemina, Quadrigeminum : కలాయికా చతుష్టయమ్, చతుర్ముఖవిగ్రహాః.
C. radiata : కిరణావరణమ్.	C. striata or striatum : two gray bodies in the lateral ventricles of the brain. రాజిలపిండికా (గ). రాజిలవిగ్రహా, సరాజివిగ్రహా.
Coronary : crown-like; encircling, as of a vessel or nerve. అగ్రీయ, మకుట, మాకుట, మణ్డల, మాణ్డల, మాణ్డలిక.	Corpus : a body, the human body. విగ్రహా, మానవశరీరమ్. తె. ఆకారము, మనుష్యశరీరము, విగ్రహము.
C. arteries : arteries around the heart and lips - see arteries.	C. callosum : మస్తిష్కసేతుః,
C. ligament : ligament of the knee, also one of the liver - see ligament.	
C. sinus : a passage for the	

C. luteum : the yellow body formed in the ovary after rupture of a graafian follicle and subsequent expulsion of the ovum. పీతాజమ్, బీజ కిణ్ణపుట, బీజపుటకిణ్ణ్య. వ్యా :- ఆండాధారస్య పీతభాగః, ఘనః త వర్ణకోశ పుష్టాః. తె. వి. పచ్చని పదార్థము. ఇది అండాశయమునుండి గ్రుడ్డు బయటికి వచ్చిన తావునందు తయారగును.

C. mammillare : కాచకవిగ్రహః.

C. spongiosum (penis) : the spongy body of the penis.

మేద్రాజమ్. వ్యా :- మేద్ర మూత్రాస్తమ్ శిశ్నస్థపిష్టికాభాగః. తె. వి. మూత్రనాళమును, మేద్రమును ఆవరించుచుండు స్పంజివంటి మెత్తని మాంసము.

C. striatum - see corpora.

Corpuscle : a minute body; a cell. (1) అణు, కణ, కణికా, శలకమ్. (2) గర్భక, సత్త్వ. తె. అణువు, కణము, గుండ్రని చిన్న పలుకు.

Blood C. రక్తగర్భక, రుధిర గర్భక, లోహితగర్భక, లోహిత సత్త్వ. తె. రక్తకణము.

Eosinophil C. ఖరనవక్రియ.

Hyaline C. స్ఫటికగర్భక.

Poly-morpho nuclear C.

అనేకాజ్ఞ నవక్రియ గర్భక.

Red C. రక్తకణికా. తె. ఎర్ర కణము. వి. నెత్తురులోని ఎర్ర పలుకులు.

Red blood C : రుధిరగర్భక, రుధిరసత్త్వ, లోహిత గర్భక, లోహిత సత్త్వ, లోహితాణు, రోణగర్భక. తె. రక్తకణము.

Tactile C : తాన్విగర్భక.

White C : colorless blood C.

అలోహితసత్త్వ, శ్వేతకణికా, శ్వేత గర్భక, శ్వేతసత్త్వ, శ్వేతాణు. తె. తెల్లకణము, శ్వేత కణము, త్వుతకణము. వి. నెత్తురు లోని తెల్లకణములు.

White blood C : leukocyte - see white C.

Cortex : the external gray layer of the brain. Outer layer.

వల్కలః. వ్యా :- బహిర్వస్తు. తె. చర్మము. పైపొర. మస్తిష్కవృత ధూసరవర్ణ బహిఃకలా. తె. మెదడును ఆవరించుచుండు బూడిద వర్ణపు పొర, మస్తిష్కధూసర పదార్థము, మూత్రపిండము వెలుపలిపొర.

Adrenal C. అధివృక్కవల్కలః.

Cerebral C. మస్తిష్కయవల్కలః.

Occipital C. పశ్చాత్తన్విష్కల త్వత్వ.

Cortical : వాక్యచర్మమునకు చెందిన.

C. portion : వాల్కార్గ్రంథికః.
Costa : a rib. పక్కకా. తె. ప్రక్క-
టెముక.

Costal: relating to a rib.

పార్శ్వక, వ్యా:- పక్కకొప్పినప్పటి.
తె. ప్రక్కటెముకకు చెందిన.

C. cartilage - see cartilage.

C. facet - see facet.

C. fovea - see fovea.

C. process - see process.

C. tubercle - see tubercle.

Inter C. artery - see artery.

Cranial: belonging to the
cranium. కపాలీయ, కరోటీయ,
కాపాల, కారోట. తె. తలకు చెందిన,
పుట్టెకు సంబంధించిన.

C. cavity - see cavity.

C. nerves - see nerve.

C. skeleton - see skeleton.

Cranium: the skull; the bony
case of the brain. Brain -
pan. కపాలిక, కరోటీక, కరోటీ,
శిరః, శిరఃసముదమ్. వ్యా:- సాష్టాంగ
పాద మస్తులక్ష్మణధారభూతమ్ అస్థి
సముదమ్, ఆలాబు ఫలార్థ సదృశ
కౌరమ్ మస్తిష్కగ్ర అస్థిసముదమ్
వా మంజూషా. తె. కపాలము,
తలకాయ, పుటియ, పుట్టె, పుచ్చె.
వి. అంగోపాంగములుగల మస్తులం
గము (మెదడు) నివసించుట కేర్పడి
యందు ఎముకలగుడు లేక బరిణ.

ఆకౌరము; — ఇది సగము కోసిన
సారకాయవలె నుండును.

Chondro C: a cartilaginous
cranium, as of the embryo.
కైకసకరోటీక. యథా. ధ్రుణేషు
దర్శనీయా.

Hairy part of C: మస్తకమ్.
తె. తల. వి. వెంట్రుకలతో గూడి
యందు భాగము. శిరము, శిరస్సు.

Creation: సృష్టి. తె. కల్పించుట.

Crescentic: shaped like the
new moon. అర్ధచంద్రాకృతి,
ప్రతిపచ్చంద్రాకృతి. తె. అర్ధ
చంద్రాకారముగల. పాడ్యమి
చంద్రుని బోలిన (చంద్రవంకను
బోలిన) ఆవయవ విశేషములు.

Crest. a ridge or surmounting
part of an organ or process.
అలికా, చూడా, లేఖా, శిఖర,
శిఖా. వ్యా:- శిఖిశిఖరాకౌరా,
పర్వత శిఖరాకౌరా వా ఉదమ
విశేషాః. ఉచ్చితశిఖా. తె. (1)
చూడ, శిఖరము, (2) కొన, మిట్ట,
మొన. వి. ఇది నెమలి జుట్టువలెను,
లేక కొండకొమ్మ (శిఖరము)వలెను
ఎత్తుగా లేచియుండు ఆవయవ
భాగము.

Articular C: త్రికస్థిశిఖా.

External occipital C: బాహ్య
పృష్ఠకశిఖా (అలికా), బాహ్యపృష్ఠ
కీయాద్భుదమ్ వా శిఖా.

Frontal C : అగ్రశిఖా, లలాట శిఖా.

Iliac C : ఉఖా. వ్యా:- జఘన చూడాతుజ్గ ప్రదేశః, జఘనధారా, శ్రోణికపాలధారా, శ్రోణి శిఖా. శ్రోణిశిఖా. తె. జఘనమాడ.

Inferior turbinated C : అధరాళికా.

Infra temporal C : శబ్దాధర శిఖా.

Internal occipital C : అంతర పుష్పకీయశిఖా.

Inter osseous C : జఙ్ఘాంతరశిఖా.

Intero chanteric C : కష్టకాంతరశిఖా.

Lateral sacral C : త్రికపార్శ్వకశిఖా.

Medial sacral C : మధ్యత్రిక శిఖా.

Nerve C : తన్త్రశిఖా.

Neural C : తన్త్రశిఖా.

Occipital C : పుష్పకీయశిఖా, మూలకోటిః.

Pubic C : భాగస్థిశిఖరః వాకిట్టకమ్.

Sacral C : త్రికశిఖా.

Sacral articular C : త్రికసంస్థేయశిఖా.

Semilunar C : ఆర్ధచంద్రాశిఖా.

Sphenoid C : స్ఫింక్షీయశిఖా.

Superior turbinated C :

ఉత్తరాళికా.

Temporal C : శబ్దచూడా, శిఖరః.

Cricoid : Ring-like. కృకమ్, మయూకృతిః, వృత్తాకారః. వ్యా:- వలయ ఇవ ఆవయవ విశేషః.

C. cartilage - see cartilage.

Crista : a crest.

C. galli : సీమకచూడా, సీమకీయ చూడా. వ్యా :- శిఖరకణ్ఠకమ్.

C. terminalis : అంత్యశిఖా.

Cross : స్వస్తికమ్. వ్యా :- పరస్పర లక్ష్మిత శిఖా, ద్వయోత్పన్నాని ప్రాకాకారాబ్జ్ఞాని. తె. స్వస్తికము. వి. ఒకదానిపై నొకటి అడ్డముగ (+) ఇట్టి యాకారమున నుండు అవయవ విశేషము.

Crown - see corona.

Crura : the plural of crus.

అజ్ఞీయః. చరణౌ, జఙ్ఘాకాణ్ఠౌ. వ్యా:- చరణవదధః ప్రవృత్తా ప్రరోహః. తె. పాదములు, పిక్కలు. వి. పాదముల పిక్కలబోలు అవయవ భాగములు.

C cerebelli : the peduncles of the cerebellum. అధశాపమస్త్రమ్క పదకద్వయమ్.

C. cerebri : the peduncles of the cerebrum. మృణాలకద్వయమ్, మాస్త్రమ్కపదకద్వయమ్.

Crus : a leg; a leglike structure.

(1) అజ్ఞీః, (2) జఙ్ఘా, జఙ్ఘాకాణ్ఠః.

తె. పిక్క. వి. మోకాలునుండి చీల మండలము వరకుగల శరీరభాగము. కాలువంటి అవయవ నిర్మాణము. పాదము. C. helix or helex. శఘ్నులీ ప్రాస్తలయ చరణమ్.	Cuboid : like a cube. (1) ఘన. ఘనాకృతి. తె. ఘనాకారము. (2) అల్పఘనాకారము. C. bone : a small bone of the foot - see bone.
Crypt : a small sac or follicle. A glandular cavity. కుహరమ్, గుహ. Tonsillar. C. జౌ ప జి ప్స్వి క కుహరమ్.	Cul-de-sac : behind pouch or sac, or a passage without an outlet, సంవృత శరీరచిద్రావీ. తె. ముడుచుకొనియుండు శరీర రంధ్ర ములు. ఉ:- రోమకూపములు.
Crystal : solid substances of definite geometric form resulting from the action of natural forces. ఉపల, స్ఫటిక, స స్ఫటికోపల, సితోపల. వ్యా:- ఫలకసహిత ఉపల. తె. పలుగు రాయి, రవ్వ. స్ఫటికము. వి. కోణ ములు, అంచులు, పలకలులేలి యుండురాళ్లు.	Culmen : కీటకమూర్ధ. C. monticuli, the highest lobule of the cerebellum. పరమోచ్చిత ఉపమ స్తమ్భభాగము.
Cube : ఘన. తె. ఘనము.	Cuneate : wedge-shaped. 1 కీలా కారము. తె. ఉలిరూపములో నున్న అవయవ విశేషము 2. పరికోణము.
Cubic : ఘనాకృతి. తె. ఘనా కారముగల. C. lamina - see lamina. C. millimetre : ఘన మూల శతాంశమానము.	C. fasciculus-see fasciculus. C. nucleus - see nucleus. C. tubercle : కోణచూడికా.
Crystal : solid substances of definite geometric form resulting from the action of natural forces. ఉపల, స్ఫటిక, స స్ఫటికోపల, సితోపల. వ్యా:- ఫలకసహిత ఉపల. తె. పలుగు రాయి, రవ్వ. స్ఫటికము. వి. కోణ ములు, అంచులు, పలకలులేలి యుండురాళ్లు.	Cuneiform : కీలకాకారము, పరికోణా కృతి, తె. ఉపలకము, కోణకము. C. bones - see bone. External C : బహిర్కోణకమ్. Internal C : అంతర్కోణకమ్. Middle C : మధ్యకోణకమ్.
Cubit, Cubitus : the forearm అరత్తి. see arm. మార.	Cup : చపకమ్. తె. వి. (U) యు అకృ తిలోనుండు పానపాత్రవంటి అవ యవ విశేషము.
Cubital : pertaining to the forearm. అరత్తీయ, ప్రకోష్ఠీయ. C. fossa - see fossa.	Curtain : పటలమ్, యవనకా. తె. తెర. Eye-lids as a curtain. వర్త్య

పటము. తె. కడ్డెర, వి. కంటికి తెరగానుండు పాద.	C. plate : ర్వకఫలకమ్.
Curvature : వక్రతా, వక్రమా. తె. వంకర, వంపు.	C. vera - see corium
Anterior C : పురస్తన వక్రమా.	Cutting margins of teeth : చక్త్రాగ్రాణి. తె. మునిపండ్లు, పళ్ళు.
Greater C : ఆమాశయ తలకా, ఆమాశయపృష్ఠికా.	Cycle : revolution చక్రమ్ (ః) చక్రవర్త్య. తె. చక్రము. వి. కుమ్మరిసారెవలె గుండ్రముగా తిరుగుట (గు), చుట్టివచ్చుట.
Lesser C : ఆమాశయక్రోడికా.	Cardiac Cy : హృచ్చక్రమ్ (ః), హృత్కార్య చక్రమ్, హృద్వాన్విపార ప్రణాళిః తె. హృదయచక్రము.
Posterior C : పశ్చిమ వక్రమా.	వి. దీనినడక కుమ్మరిసారెవలె నుండును.
Cushion : ఉపధానికా, తె. తలగడ, దిండు.	Endometrial Cy: గర్భాశయస్తరకలాచక్రవర్తమ్ (ః).
Anterior C : పురస్తనోపధానికా.	Menstrual Cy: ఆర్తరవా ఋతుచక్రవర్తమ్ (ః).
Left C : వామోపధానికా.	Oestrous Cy : స్త్రీమద చక్రవర్తమ్ (ః).
Cusp : the pointed crown of a tooth. దస్తమాడా, దస్త్రాగ్రః, తె. కోరిపన్ను, దళము వి. పంటికొన, పంటిమొన.	Ovarian Cy : డిమ్ఫగ్రన్థావర్తచక్రమ్.
Cuspid teeth : the four teeth that have conic crowns - see teeth.	Pituitary Cy : పైయూష చక్రవర్తమ్ (ః).
Cutaneous : pertaining to the skin చర్మి, చార్మికః, త్వాచః, త్వక్ సమబ్ధి. తె. చర్మమునకు చెందిన.	Sexual Cy : లైంగిక చక్రవర్తమ్ (ః).
Cuticle : the epidermis or scarf skin. ఆపధాసినీ. వ్యా:- బాహ్యచర్మ, బాహ్యత్వక్. తె. చర్మముపై పొర, ఉపత్వక్కు.	Cylindrical : వర్తులః, వర్తులాకృతిః, వర్తులాకార స్తమ్భుః. తె. గుండ్రని. వి. వర్తు స్తంభాకారమైన.
Cutis : the derma or true-skin. (1) వేదనీ, వేదినీ (2) చర్మ, త్వక్. తె. చర్మము. తోలు, స్థూలచర్మము.	Cyst : a membranous sac containing fluid. కోశః, ద్రవకోశః. తె. కోశము, తిత్తి. వి. శరీర

మున ద్రవములూరు తిత్తి. చిక్కని ద్రవము లుండు తిత్తి.

Blasto C: బలీషణోళః.

Congenital C: వృక్కాస్తర సహజ ముపిరమ్.

Gall C. - see bladder.

Oto C: శ్రోత్రణోళః.

Cystic: (1) pertaining to a cyst. కొళీయ, ద్రవకొళీయ. తె. తిత్తికి చెందిన. (2) relating to the urinary or the gall bladder. మూత్రపు సంచికిగాని. పసరుతిత్తిగాని చెందిన.

C. duct: that of the gall bladder. పిత్తనాళీయ. తె. పసరు తిత్తికి చెందిన.

Cyte: cell. ఆణు, గర్భక, శలకమ్, సత్త్వమ్, సత్త్వః. తె. ఆణువు, కణము, చిన్నపలుకు.

Archeo Cy: a wandering cell. పరిభ్రమణశలకమ్.

Basophil leuko Cy. మూలవర్ణప్రియశ్వేత సత్త్వః.

Chromo Cy: any colored cell. క్రమాధీనసత్త్వః, రజ్జుకాణుః, రజ్జుతశలకమ్, వర్ణితశలకమ్.

Clasmato Cy: a large cell with a tendency to break into pieces. భజ్జరశలకమ్. తె. వి. చిన్నముక్కలుగా విడిపోవు స్వభావముగల కణము.

Eocyte: a wandering cell పరిభ్రమణశలకమ్, శ్వేతసత్త్వః.

Eosinophil leuko Cy: ఖర సవక్రియ శ్వేతసత్త్వః.

Erythro Cy: a red blood corpuscle. రుధిరగర్భక, రుధిర సత్త్వః, లోహితసత్త్వః, లోహితాణుః. తె. రక్తకణము.

Gameto Cy: గుణసత్త్వః, ప్రాథమిక లిజ్గళలకమ్, ప్రాథమిక శలకొత్పాదక శలకాని (బ. వ), లిజ్గళలకమ్, లిజ్గళలకొత్పాదక శలకమ్.

Hemo Cy: a blood-corpuscle. రుధిరగర్భక, తె. రక్తకణము, రక్తాణువు.

Leuco Cy: a white blood-corpuscle. Archeo cyte. శ్వేత సత్త్వః, శ్వేతాణుః. తె. తెల్లకణము, తెల్ల రక్తకణము, తెల్లపలుకు.

Lympho Cy: a lymph-corpuscle or cell. లసీకాణుః, లసీకాసత్త్వః.

Micro Cy: a dwarf corpuscle in anaemic blood. ఆణుసత్త్వః, నూత్కూతి నూత్కూ సత్త్వః (శలకమ్). తె. పాండురోగి రక్తములోనుండు చిన్నకణము.

Mono Cy: a large mono-nuclear leuko cyte. షుత్రకణః, బృహత్స్వేతమ్, బృహత్స్వేద్రోక శ్వేతాణుః.

Myelo Cy : a large mono-nuclear leukocyte derived from bone marrow. మజ్జశలకమ్. మజ్జసత్త్వః (రక్త, మజ్జసః) తె. తెల్ల మూలుగ కణము. వి. మూలుగలో నుండు తెల్ల పెద్దకణము.

Neutrophile leuko Cy : చర్ణప్రియ శ్వేతసత్త్వః.

Oo Cy : an ovum before it has left a graafian follicle. ఓవసత్త్వః, వ్యా:- ఆనుప్రీవీజమ్

Phago Cy : a cell capable of engulfing other cells. భక్షకాణుః, తె. మ్రింగివేయు కణము. వి. ఇది యితర కణములను మ్రింగి వేయు శక్తిగలది.

Polo Cy : polar body cell ధృవవిగ్రహాః.

Primary Oo. Cy: ఆద్యఓవసత్త్వ, ప్రాథమిక యావతమ్.

Rhodo Cy : a red blood corpuscle. శోణర క్తకణః. తె. ఎర్ర రక్తకణము, ఎర్రనెత్తురు పలుకు లేక కుదప.

Spermato Cy : germinal cell of a spermatozoon. పరమేష్ఠ సత్త్వః, ప్రాథమిక పౌరుషశలకమ్.

Thrombo Cy : blood platelet, plays a part in the clotting of blood. త్రోమ్బుసత్త్వః. వ్యా:- శలకాని స్వతోవర్తులాని,

పీడ్యమానా నిత్యాకృతిభేదం ప్రజన్తి. తె. వి. నెత్తురుగడ్డకట్టుటకు సహాయ పడు ఒక విశేషకణము.

Cytology : the science of cell formation and cell-life. Subdivision of biology, consisting of the microscopic study of the body cell. అణువిజ్ఞానమ్, కలల కణ విద్యా, కలల బిస్తువిద్యా, శోశాణు విజ్ఞానమ్, శోశికాప్రకరణమ్, గర్భక విజ్ఞానమ్, శలకవిజ్ఞానమ్, శలక శాస్త్రమ్, సత్త్వవిజ్ఞానమ్. తె. కలల కణశాస్త్రము.

Cytometer : సత్త్వగణకయంత్రమ్. తె. కణములను లెక్కించు యంత్ర విశేషము.

Cyton : a nerve cell; the body of nerve cell. నైతన్యమ్. వ్యా:- తన్త్ర శలకస్యగాత్రమ్. ఎర జీవ స్వాధీపానమ్. తె. నరకణము, నాడీశలకము.

Cytoplasm - see protoplasm. కఫః. శోశికాద్రవమ్. తె. వి. దీనిని శోశాణు భాగము గ నిర్ణయించ వచ్చును. ఇది హరితవర్ణ కణములుగల రసము.

D

Dacryon : కనీసకోటిః. see point.

Dartos, ప్రాపరణశోశః.

D. of scrotum. ముష్కతూణికా.

Decidua : (1) the membranous structure formed during gestation and thrown off after child birth. పాతుకీ, మూలకోశం, గర్భాశయ శ్లేష్మధరాకలా. వ్యా:- యావత్సృ కలలిభావాదధవాతస్య గర్భాశయ ప్రాప్తేః పూర్వమేవ గర్భాశయ స్సన్నద్ధస్తదాగమనం ప్రతీక్ష్యో వలిష్ఠత ఇతి స్వభావః. అశస్త్రదాత్రాస్తర్భాగావరణ భూతాయాం శ్లేష్మధరా కలాయాం కేచన ప్రధానావికారా ఉద్భవన్తి. ఏత దవస్థాయాం స్థితా శ్లేష్మధరాకలా “పాతుకీ” త్యుచ్యతే. గర్భకలా. గర్భాశయకలా. తె. గర్భపార, గర్భకోశము లోపలిపార. గర్భాశయ ఆమత్స్వర్గు వి. గర్భాశయము నావరించుచుండు శ్లేష్మధరకల. ఇది దశ సరి గమ్యునువుగ సుంజివలె నుండును; గర్భము ధరించినపు డేన్నడి ప్రసవాంతరము బయటికి వెడలిపోవును. (2) the membranous envelope of the ovum in utero : గర్భకలా, యావత్వత్తకలా (గర్భకలా).

D. basalis : ఆధారగర్భకలా. తె. పిండాధారభాగము. వి. ఇది మావియేర్పడు ప్రదేశము. (2) మూల

పాతుకీ. వ్యా:- కలలి లగ్నభిత్తి భాగస్థా పాతుకీ.

D. capsularis : covering the rest of the chorionic villi. గర్భశ్లేష్మనకలా. తె. పిండమును కప్ప భాగము.

D. cell : cell of d - see cell.

D. reflexa : కోశపాతుకీ. వ్యా:- కలలికోశవత్ ఛాదయన్తిపాతుకీ. కలలిస్థానాత్ పరితః చర్మకోశవత్ ప్రసృతాకలా గర్భం ఛాదయేత్.

D. scrotina - see D. basalis.

D. vera : this lines cavity of the uterus పరపాతుకీ. వ్యా:- గర్భాశయ భిత్త్యాం కలలి లగ్నేతర భాగస్థాపాతుకీ, పరతః సర్వతో వ్యాప్తా పరపాతుకీ. the uterine mucosa. సత్వగర్భకలా. వి. ఇది గర్భాశయము నావరించుచుండు మిగిలిన కలాభాగము.

Menstrual D : ఆ రవకలా.

Decussation : జాలమ్, అన్యోన్యల జ్ఞనమ్, లజ్ఞనమ్. వ్యా:- అంతర్గ్లగ్నక రేఖా వ్యత్యాసః, కోణాకోణిధేదనమ్. తె. జాలము, అడ్డకలియక, ఒకదాని నొకటి కలియుట, తిక్కిడి.

Deep : అగాధః, గమిభాగః. నిమ్న. తె. లో, లోతు, లోతైన.

Defensive : పరితారక, రక్షకః తె. కాపు, కాపుగానుండు.

Deformity : అం చైకల్యము, విహాసత్వము, రూపహాని.

Degeneration : గుణహాని, మర్యాదాహాని. తె. గుణహీనము.

Deglutition : swallowing. గరణం, గ్రగనం, నిగరణమ్. తె. మ్రింగుట, మ్రింగుడు, అన్ననిగరణమ్. తె. అన్నమును మ్రింగుట, మ్రింగుడు.

Dehydration : నిర్జలత్వము.

Dendrite - see dendron.

Dendron : (1) ఆభివాహ ప్రవర్ధన. ఉద్గమ. వ్యాః - కలకస్య ప్రతాసి ప్రరోహః. తె. నాడికణశాఖలకొనలు. (2) ఊర్జతనూ. తె. ఉన్నిపోచలవంటి చివరలు. (చివళ్లు) సాలీడు తంతు విశేషము.

D. of nerves : తన్త్రీ ప్రతాని ప్రరోహః.

Dense : (1) ఘనః. తె. దట్టము, మందము. (2) దస్తప్రోహః.

Dens : A tooth. దన్తః. తె. పన్ను, పల్లు.

Dentin : the bony structure of the teeth. దన్తాపినిర్మితిః. తె. పంటిఎముక నిర్మాణము, ఎముకవంటి గట్టి పదార్థము. దన్తధానువు.

Dentition : దన్తోద్భవము. తె. పళ్ళ మొలక, పళ్ళ రాక, పళ్ళు మొలచుట (రచ్చుట).

Depression : ఖాతః, నిమ్నః. తె. గుంట. పల్లము.

D. behind the femur. కుమస్తరః.

D. for prechinion bodies.

కలాయగ్రనిధారణఖాతః. కలాయగ్రనిధారణాయఖాతాని. (బ. ప)

Gasserion : D. అర్ధచంద్రగణ్డకార్థనిమ్మికా.

Ovarian D : అణ్డాశయగర్తః.

Derm - Derma : the true skin.

అధస్త్యక్, తామ్రా, ధర్మా. తె. తోలుపొర. వి. చర్మమందలి రెండవ పొర, ఇది రాగివన్నెగలది, తామ్ర.

Ecto. D - see Epiblast.

Endo-D - see Entoderm, or Hypoblast.

Meso. D - see Mesoblast.

Dermal : pertaining to the skin.

అస్తస్త్యక్, చార్మికా. తె. చర్మసంబంధమైన.

Dermatome : చర్మధామ.

Dermis : derma. అగాధత్వక్. అధ

శ్చర్మ, అస్తశ్శరీరత్వక్. అస్తస్త్యక్. తామ్రా. Deep layer of skin.

లో చర్మముపొర. వి. చర్మమందలి లోపలిపొర. లోపలి చర్మభాగము. ఇది రాగివన్నెగా నుండుటచే "తామ్రా" యని పిలువబడును.

Descending : అవరోహి. తె. దిగువ, పైనుండి క్రిందికి దిగునట్టి.

Deviation : చ్యుతిః, మార్గవ్యతియాసం, విమార్గగమనమ్. తె. జారుట, తొలగుట, దారినుండి ప్రక్కకు.

తొలగుట, వేరుదారి పట్టుట, మర
లుట, దారితప్పట.

Diameter : వ్యాసం (१). వ్యా :- పరిధి
రేఖాస్తరూపతావకశస్య సమభాగ
ద్వయ విభాజకీ. మధ్యానుగా ఋజు
రేఖా. విష్కంభ్యః. తె. ఆద్వకొలత,
వ్యాసము వి. ఇదివృత్తమును అరసున్న
వలె రెండుగా చేయును. మధ్యరేఖ.

Diaphragm : the muscular wall
between the thorax and the
abdomen (1) నాభికలా, ప్రిటికా,
ప్రేటికా. వ్యా :- ఉదరోరోగుహ
యోర్మధ్యే ప్రేటికాఖ్య యీపే
శ్యాకోఽపి సంవిభాగః. (2) ఉదర
వక్షస్థలమధ్యే శరీరభాగః. మధ్య
చ్చదా, మహాప్రాచీరా, హృదయ
బంధనమ్. తె. శరీరమధ్య పటలము.
వి. ఉదరగుహను ఉరోగుహను వేరు
చేసి రెంటికీమధ్య వెడల్పుగ నుండు
తెఱవంటి పలచని మాంసపు పొర.
(3) విభాజకమ్. వక్షోదరమధ్య
స్థాపేఠీ - శ్వాసపటలమ్.

D. sellae : వప్రికా.

Diaphysis : ఉపకేంద్ర్యః. ప్రాథమి
కాస్థికరణ కేంద్ర్యః, ముఖ్యాస్థిఖణ్డాః.

Diastole : the period of dilata-
tion of the heart or artery.
విస్ఫారః, హృదయ విస్ఫారః,
హృద్వాత్యకోచః. వ్యా :- కర్ణ
కయోః కోవృత్తకయోః వికాసః, తె.
హృదయము (గుండె) విస్ఫారుట.

ఇది గుండె కొట్టుకొనునపుడు జరుగు
స్వాభావిక క్రియ. హృదయ వికాస
కాలావర్తః.

Auricular D : అలిన్ద విస్ఫారః.

Ventricular D : నిలయ విస్ఫారః.

Diencephalon - see Cephalon.

Digestion (1) పచనమ్. తె. అరుగుట,
జీర్ణమగుట, జీర్ణము, పక్వమగుట.

(2) జీర్ణమ్. వ్యా :- ఆహారపరిణామః.

Digestive : pertaining to dige-
stion. పచన సమ్బంధీ. తె. జీర్ణము
నకు చెందిన.

D. ferment : పాచకాగ్నిః,

భూతాగ్నిః. తె. జతరాగ్ని,

భూతాగ్ని. వి. ఇది తినిన ఆహార

మును జీర్ణము జేయును.

D. cavity - see cavity.

D. organs - see organ.

D. power : Heating element
of the body. తేజః, మాయః.

తె. తేజము. శరీరమునకు వేడినిచ్చు
మూలద్రవ్యము. శరీర వేడిమి.

D. tube with its appendages.

పచననాడీ, పితృశయః. తె. పితృ

నాళము, పితృశయము. వి. పాచక

పిత్తము ఉండుచోటు.

Digit : a finger or toe. అజులిః,

అజుష్టః, తె. ప్రవేల, బొటనప్రవేలు.

D. medius : మధ్యమా, మధ్య

మికా. తె. నడిమి ప్రవేలు.

Inter nodal length of the

D - see nodes.

Webbed. D : పటలాబ్జాశీ(ల్యు).
వెడలుగనుండు ప్రేలు ప్రేళ్ళు.

Digital : ఆబ్జాశీయ, ఆబ్జాశీసన్నున్ది.
తె. ప్రేలుకు చెందిన.

D. furrows : యవపచ్చాయు.
తె. గోధుమరేఖలు. వి. ప్రేళ్ళ
గణువులవద్దనుండు యవలవంటి
రేఖలు.

D. Joints - see joint.

D. nodes - see Node.

D. Pulp : నఖమాంసమ్. తె.
గోటిమాంసము. వి. ప్రేళ్ళ చివర
గోళ్ళక్రిందనుండు మాంసము.

Inter D. lines - see D.
furrows.

Dilation; Dilatation : వికాస,
విస్ఫారణ. తె. వికసించుట, వికా
సము, విస్ఫారుట.

Dilator : విస్ఫారక. తె. వికసంప
జేయునది.

Diploe : కేలకక.

Direction : అభిసంధానమ్, ఉద్దేశ,
నిర్దేశ, ప్రేరణ.

Disc : a circular plate or
surface. (1) చక్రక, మణ్డలమ్
వ్యా:- చక్రవాళాకృతీని ప్రాయో
నేత్ర సమన్వీని వృత్తస్థానాని. తాని
పంచ ప్రధానాని. యథా:- వర్త్య,
సన్ని, శుక్ల, కృష్ణ, దృష్టిమణ్డలాని.
తె. మండలము. వి. ఇవి కంటి

యందలి చక్రవాళాకారముగల
గుండ్రని తావులు.

Articular D : సస్థివటికా, సస్థేయ
వటికా.

Embryonic D : గర్భపత్రమ్,
ప్రౌణమణ్డలమ్.

Fibrocartilaginous D : తాస్తవ
తరుణాస్థి మణ్డలమ్. వి. పలచగను
చట్టు (పిట్ట)గనుండు అండాకారము
గల అవయవ విశేషము. ఇది తాస్తవ
తరుణాస్థి నిర్మితము.

Inter vertebral D : అస్తరక
శేరుకాచక్రకః పృష్ఠస్థనర వటికా.

Optic D : దార్శనవటికా, నేత్ర
మణ్డలమ్, సితబిమ్బమ్. తె. నేత్ర
బింబము.

Papilla D - see papilla. వటికా.

వ్యా:- ఈషన్యధ్యానీతాని, మధ్యో
న్నతాని, సమాని వా వృత్తాకృతీ
స్యజ్ఞాని, వృత్తకాపరపర్యాణి. తె.
గుండ్రని అవయవములు. వి. మధ్య
కొంచెము పల్లమును, ఎత్తును, సమా
నమునుగల గుండ్రని వస్తువు. (అవ
యవ విశేషము). బుడిపె, వటిక.

Discharge : ప్రసావః, విసర్జనమ్,
స్రవణమ్, ప్రసావః. తె. కారుడు,
పారుడు. వి. ఏదైన నీటివంటి పలచని
వస్తువు శరీరమునుండి కారుట,
ప్రసావము. వి. పలచని నీటివంటి
వస్తువు.

Menstrual D : ఆర్తవమ్,

బుతురక్తము, బుతురక్తము. తె. Distal : away from the centre, peripheral. దూరస్థము, విప్రకృష్టము.

(1) ఆర్తవం, నిరుక్తము - రక్తమేవ ప్రాప్యత్రిహం ప్రవర్తమాన మార్త వమాచక్షతే, అ. సం. శా. అ. 1; అ. హృ. శా. అ. 1-17 (2) ఆర్తవం. నిరుక్తిః - బుతే భవ మార్తవం మా. ని. పరిమాణం - మాతుర్ద్విత్రి బిన్దూకావసం శోణితం - అరుణవత్తే, స్త్రీరజః - హేమాద్రుః. అ. హృ. నూ. అ. 1-9 వ్యా. తె. వి. స్త్రీల మర్కాప యవము (యోని) నుండి సెలకొకసారి వెడలు మలిసరక్తము, ముట్టు (ముట్టు గుట్ట, వెలుపలనుండుట్ట) కడకెట్లు, కడజేరుట.

Discoid : ఫలకాకృతి. తె. పలక వంటి యాకారము.

Discus : a disc : అట్టనమ్, చక్రమ్.

D. proligerus : అస్త్రోత్పాదక శరావః. వ్యా. - ఎవయావత మా వృణోతి.

Dislocation : చ్యుతి, ప్రసంఘ.

D. of joint : సన్నిహ్యతి. తె. కీలు జారుట.

D. of organ : అవయవచ్యుతి.

Displacement : స్థానభ్రంశః తె. ఒకచోటునుండి జారుట. జారుడు, పట్టువిడుట.

Dissection : విచ్ఛేదః, వ్యవచ్ఛేదః. తె. కోసి విడదీయుట.

D. carpal row : శలాకాధిష్ఠానమ్. తె. సన్న నిబాడవైన ఎముకల వరుస. వి. ఇది కౌశ్ఠయందు చేతుల యందు ఉండును.

D. phalanx - see phalanx.

D. portion - see portion.

D. third part of leg : విశీ పదస్(ః) తె. మడమ. వి. చీల మండలిమునకు దగ్గర క్రిందివైపున నుండు గట్టిమాంసపుముద్ద.

Distance : అస్తరమ్, దూరమ్, తె. ఎడము, దూరము.

D. between two canthus : నయనాస్తరమ్. తె. రెండు కను గొల కుల మధ్యగల దూరము.

D. of lips : after opening the mouth. వదనాస్తరమ్. వ్యా. - ముఖస్య అస్తరమ్ (డల్లనః). తె. నోరు తెరచగా రెండు చెలమలమధ్య శేర్పడు దూరము.

Inter labial D. of the mouth - see D. of lips.

Distention : ఆతతి, ఆధ్మానమ్, వితతి. తె. ఉబ్బరము, ఉబ్బు, ఊదు, వికాసము.

District : ప్రదేశః, మల్లం. తె. మండలము.

Divergence : separation as of axes. అపగమనమ్. ఉపసరణమ్, కేంద్రాపసరణమ్. తె. వికేంద్రీకరణము.

Diverticulum : A small pouch అపగతిః, ఆల్పకోశః, ఆల్పగుహ, ఉపగుహ. వ్యా :- ముఖ్యగుహాయా శ్వాభావదుత్పన్నా ఆల్పగుహ. తె. చిన్నగుహ, చిన్నతొట్ట, చిన్న బిలము.

Allantoic D : అలి(టి)న్దోపగుహ.

Cavernous D : సుషికోపగుహ.

Duodenal D : ఉణ్డుకోయోపగుహ.

Endodermic cloacal D : అంతర్ధర్మీయ నిర్దారణోపగుహ.

Endo dermic D : అంతర్ధర్మీయోపగుహ.

Hypophysial D : హైయూపోఫగుహ.

Nephro D : వృక్కియోపగుహ.

Pulmonary D : పుష్పసోపగుహ.

Ureteric D : గురీయోపగుహ.

Ventral D : ఉదరోపగుహ, ఉదరోపగుహ.

Division : భిన్నః, పరిచ్ఛేదః, విభాగః.

తె. పంపకము, ముక్క, విభాగము.

Amitotic D : అవ్యవహితవిభాగః.

Cell D : కణవిభాగః. తె. కణ విభజనము, కణవిభాగము, కోశ విభాగము,

Direct D : అవ్యవహిత విభాగః.

తె. ప్రత్యక్షకణ విభజనము, సమవిభ

జనము, సాక్షాత్తు విభాగము.

D. into right & left: దక్షిణ

వామవిభాగః, సవ్యాపసవ్య విభాగః.

తె. కుడి ఎడమల పంపిణి (విభాగము.)

Indirect D : వైకారిక విభాగః,

వ్యవహిత విభాగః. తె. అప్రత్యక్షకణ

విభజనము.

Ischiorectal D : కుమస్థర గుద

విభాగః.

Mitotic D : ప్రథమ విభాగః,

బహువారబీజకణ విభాగః.

Nuclear D : జీవాణు కేంద్రక

విభాగః.

Posterior Visceral D : పశ్చిమా

జ్ఞిక విభాగః.

Reduction D : అపచయతృక

విభాగః.

Urogenital D : మూత్రజన

నేన్ద్రీయ విభాగః.

Dome : ధామ. తె. కలశము,

గుమ్మటము.

Dorsal : pertaining to the back.

అభివృత్తః. పృష్ఠ్యః, పృష్ఠీయః,

పృష్ఠిః (బీజధర్మకలా భాగః). తె.

వీపుకు చెందిన, వెనుక.

D. anastomosis : పృష్ఠ్య ను

మేలనమ్.

D. aorta - see aorta.

D. border : పృష్ఠ్యధారా.

D. end : పృష్ఠ్యగ్రమ్.

D. lamina - see lamina.

D. nerves of the forearm : బాహ్యకణ్డరాః. తె. బయటి కండలు, నరములు.

D. nerves of the upper limbs: బాహ్యకణ్డరాః. తె. భుజము నకు వెనుకవైపున నుండు కండలు, నరములు.

D. surface : పృష్ఠతలమ్.

D. surface of the pubis : జఘన బహిర్భాగః. తె. పిఱుడు. వి. చట్టకలిసియుండు వెలి భాగము, నడుముక్రింది భాగము.

D. tendons of the body : బాహ్యస్నాయవః. తె. వెలిస్నాయువులు.

D. vertebra - see vertebra.

Rete D. of foot : పాదపృష్ఠ జాలకమ్. - see rete.

Dorso nasal : నాసావంశః. తె. ముక్కుదూలము.

Dorsum : the back. (1) పశ్చి ద్భాగః. (2) పృష్ఠమ్. తె. వీపు, వెనుక భాగము, వెన్ను.

D. epiphii : సుఖమ్నాపీఠమ్.

D. of the foot : ఉత్తరపాదః, పాదపృష్ఠః. తె. మీగాలు, పాదము పైభాగము, ప్రపదము.

D. of hand : పాణిపృష్ఠః. తె. మీశేయ్య.

D. of leg : ప్రపద. తె. మీగాలు.

D. of the tongue: pharyngeal part. జిహ్వమూలమ్. తె. నాలుక మొదలు. వి. ఇది గొంతులో ననేక అవయవములతో నతకబడి యుండును.

D. of the upper limb : ఊర్ధ్వ శాఖా, బాహుపృష్ఠమ్. తె. నెస శేయి, చేయి. వి. చేలివెనుక భాగము.

D. sella : పర్యాణికాపృష్ఠమ్, సుఖమ్నాపీఠమ్.

Douglas's pouch : గర్భాశయ పక్కాశయపుట.

Drum : tympanum. పటహః, పుటః.

Ear D : కర్ణపటహః, కర్ణపుటః, శృతిః. తె. కర్ణభేరి, చెవిగూబ, చెవి తప్పెట.

Duct : a tube to convey a liquid. కుల్యా, నాళీ(డీ), ప్రణాళీ, వాహినీ, ప్రోతః. తె. గొట్టము, నాళము.

Ducts : (1) కుల్యాః, నాళ్యాః, ప్రణాళ్యాః, వాహిన్యాః, ప్రోతాంసి. వ్యాః- స్థూలతరా ద్రవవహనాళ్యాః. తె. గొట్టములు, నాళములు. వి. ద్రవములను ఒకచోటనుండి వేరొక చోటకు గొనిపోవు మిక్కిలి లాఘవ గొట్టములు లేక నాళములు, ప్రవహించు గొట్టములు. (2) Tubes or canals in body conveying chyle, lymph, or body

elements and secretions. (Named from function, as biliary). It is indeed these channels that by conveying the body elements, which are undergoing metabolic process subserve the purpose of circulation. Tubular structures of the body.

అస్తర్ముఖ ప్రోతాంసి, అభివాహీని, ప్రోతాంసి. ప్రోతసాం కర్మ :- ప్రోతాంసిఖలు పరిణామమాపద్య మానానాం ధాతూనామభివాహీని భవంత్యయనార్థేన. చ. వి 5. అ. 3 గద్య. వ్యా :- పరిణామ మాపద్య మానానామితి - పూర్వ పూర్వ రసాదిరూపతా పరిత్యాగే నోత్త రోత్తర రక్తాది రూపతా మాపద్య మానానాం. అనునార్థే నేతివచ నాన్న సిరాణాం ధాతూనా మభి వాహీని భవంతి ప్రోతాంసి. కింతు, దేశాంతర ప్రాపణే నాభివాహీని భవంతి. ఏవం (చక్రపాణి).

ప్రోతోనిరుక్తిః వాల్మీకీ, యథా :- “మూలాత్ ఖాదంతరం దేహే ప్రసృతం త్నాభివాహీయత్ । ప్రోత స్తదివిక్షేయం సిరాధమని వర్జితం.” సు. శా. అ. 9-13 తె. శరీరమున హృదయము మొదలగు అవయవ చిద్రములనుండి ప్రవించు ద్రవాదు లను ఒకచోటనుండి వేరొక చోటికి

వోవుట కేర్పడియుండు సిరాధమని వర్జితమైన అవయవమును ప్రోతస్సుని తెలియదగును. (2) ఆకాశీ యావ కాశానాం దేహేనామాని దేహేనాం । సిరాః, ప్రోతాంసి, మార్గాః, ఖం, ధమన్యో, నాడ్య, ఆశయాః (సు. శా. 9. ఆ.) తె. వి. శరీరమున ఆకాశగుణము గలిగి రక్తములు - పట్టిగానుండునవి సిరలు, ప్రోతస్సులు, మార్గములు, అవకాశములు, ధమనులు, నాడులు ఆశయములని వ్యవహరింపబడును. (3) ప్రసణాత్ ప్రోతాంసి తె. వి. ప్రవింపజేయునవి ప్రోతస్సులు, కార్పునవి లేక ద్రవములు కారుటకు పిలుగా నుండునవి ప్రోతస్సులు.

ప్రోతసాం స్వరూపమ్. యథా :- “స్వధాతు సమవర్ణాని వృత్తస్థూలాన్య ణూనిచ । ప్రోతాంసి దీర్ఘాణ్యా కృత్వా ప్రతాని సదృశానిచ” చ. వి. అ. 5, శ్లో. 25 “స్వధాతు సమ వర్ణత్వమేవ ప్రోతసాం లక్షణమితి జ్ఞేయం”

ప్రోతసాం కర్మవై శేష్యం. యథా :- తాని (ప్రోతాంసి) తు ప్రాణాన్నోదక రసరక్తమాంసమేదో మూత్ర పురీష శుక్రాస్తవహని” సు. శా. అ. 9-12 గద్యభాగః. ప్రాణాన్న వారి రసోజీత మాంసమేదో వాహిత్యం ప్రోతసాం” ఇతి డల్టణః. సు. శా. అ. 9-31 గద్యవ్యాఖ్యానే. తె. అంతర్ముఖ నాళములు,

స్రోతాంశి = గొట్టములు, నాళములు, స్రోతస్సులు. వి. శరీరమున పలు తెరగులుగానుండు నాళములు. ఇవి పూర్వరూపము వీడి పరరూపము దాల్చు రస రక్తమాంసాది ద్రవభున ధాతు ద్రవ్యములు. అంతర్మూలముగా ప్రవహించుటకు వీలుగా నుండ నాళములు.

Accessory pancreatic D : అగ్నివ్యాయ పృష్ఠ్యఖణ్డ ప్రణాళీ, ఉపాగ్నివ్యాయ ప్రణాళీ.

Aqua D : అన్నునాళీ, ఉదకవహ స్రోతః, తె. ఉదకవహ స్రోతస్సు. వి. నీరు గొనిపోవు నాళము.

Bellini's D : మూత్రప్రణాళీ, వృక్కవాహినీ.

Bile D : క్లోమనాడీ, పిత్తప్రణాళీ, పిత్తవళికా, పిత్తవహస్రోతః, పిత్త వాహినీ, తె. పిత్తవాళము. పిత్త రసము ప్రవహించు నాళము. నైత్యపు గొట్టము.

Cloacal D : నిర్హరణీయ ప్రణాళీ.

Cochlear D : కమ్బుప్రణాళీ.

Common bile D : సముదితపిత్త ప్రణాళీ, సాధారణీ పిత్తవళికా.

Conveying the digestive secretion D : తేజఃపథః. తె. ఆహారమును అరిగించు (జీర్ణింపజేయు) రసము వూరు నాళము.

Cystic D : the excretory duct of the gall - bladder.

పిత్తకోశనాళికా, పిత్తాశయప్రణాళీ పిత్తాశయవాహినీ.

D. of bellini - see bellinis D.

D. of cuvier : తిరగ్బీనకాణ్డ వాహినీ.

D. of seminal vescicle : శుక్లాశయ ప్రణాళీ.

Efferent D : అపగామి ప్రణాళీ, ఉత్సర్జక వాహినీ, శుక్రనాళీ, శుక్ర విహస్రోతః. తె. శుక్రనాళము. వి. అండకోశమునుండి శుక్రమును వెడలి గొట్టు నాళము (వెడలించు).

Ejaculatory D : ఉద్వమనికా నాళీ. పుంస్వవహనిస్రోతాంశి. (బ. వ.) శత్రోమార్గః, శుక్రప్రసేకః, శుక్రప్రసేకనళికా, శుక్రవహ స్రోతః, శుక్రహరిణీ, శుక్లోద్వమని నాళీ, శుక్రవహేచ్ఛ్వ (విసర్గాయ). తె. వీర్యనాళములు, శుక్రనాళములు. వి. ఈ నాళములు శుక్రమును కార్చును లేక వెలువరించును; ఇవి రెండు.

Epithelial D : తనుప్రణాళీ.

Galactophorous. D. Milk - bearing D : క్షీరవహస్రోతాంశి, స్తన్యవహస్రోతాంశి, స్తన్యవాహిన్యః. తె. పాలగొట్టములు, క్షీరవాహినులు. వి. పాలువచ్చునాళములు.

Hepatic D : యకృత్ప్రణాళీ, యకృతనాళీ.

Hepatic bile D : యకృత పిత్త వళికా.

Lachrymal D : lacrimal D.

అశ్రునాడ్యో(ద్వ్య). వ్యాః- కన్నీకా స్థానయో రశ్రుమార్గా, అశ్రువహ ప్రోతసీ (ప్రోతాంసీ). అశ్రువాహికాః. (బ. వ). అశ్రుప్రణాళీ, అశ్రుప్రణాళీ, జలవాహిన్యఃసిరాః. తె. అశ్రునాళములు, కన్నీటికాలు(లు) కన్నీటిగొట్టము(లు), కన్నీటిజాలు(పు). వి. ఇవి కనుగొలకులనుండి నీటిని పూరించి వెలువరించును.

Lactiferous D : దుగ్ధహారిణ్యః, స్తన్యహారిసిరాః, స్తన్యవాహిన్యః. తె. పాలగొట్టములు, స్తన్యవాహినులు. వి. స్తనము (చన్ను)లలో పాలను పూరించి వెలువరించు నాళములు.

Left D. of cuvier : వామసిరాకాణ్డః, వామతిరశ్చీనకాణ్డ వాహిని.

Lymphatic D : రసకుల్యా, రసప్రణాళీ(శ్యః), రసనాళీ(శ్యః), రసవహనాళీ. తె. రసనాళము(లు), లసీకానాళము(లు).

Mesonephric D : మధ్యవృక్కప్రణాళీ.

Mullerian D : ఉపవృక్కప్రణాళీ, యోనప్రణాళీ, పరమధ్యవృక్కప్రణాళీ.

Nasal D : నాసాప్రణాళీ. తె. ముక్కునాళము.

Naso lacrimal D : నాసిక్యాశ్రుప్రణాళీ, నేత్రప్రణాళీ. తె. వి.

అశ్రుకోశమునుండి ముక్కుమూలము మొదలువరకు నుండు నాళము. ఇది ముక్కుతోను, కనుగొలకులతోను సంబంధించియుండును.

Ovarion D - see ovi D. (Oviduct). Ovi D. the small tubes on each side of the uterus conveying the ova from the ovaries; the fallopian tubes. (1) అర్తవహ ప్రోతసీ, ఘ్రోతసీ, బీజవాహిన్యా, స్త్రీబీజ వాహిన్యా, స్త్రీబీజ ప్రోతసీ. (2) జరాయుపార్శ్వేష్వ, డిమ్బనాడ్యో. (అతిసంహితా). తె.

(1) అర్తవహ ప్రోతస్సులు, బీజకుల్యములు, బీజనాళములు, స్త్రీబీజ వాహినులు, (2) అండవాహినులు, అండాశయ నాళములు. వి. ఇవి బీజకోశములనుండి బీజములను గర్భాశయమునకు జేర్చు నాళములు.

Pancreatic D : అగ్నిప్రసేక ప్రోతః, అగ్నిశయ ప్రణాళీ, అగ్నిశయవాహిని, ఆగ్నేయ ప్రోతః, ఉదరఖణ్డ ప్రణాళీ.

Pare urethral D : పరప్రసేకీయ ప్రణాళీ.

Paro-mesonephric D : పరమవృక్కయాన ప్రణాళీ, యాన ప్రణాళీ.

Parotid D : కర్ణమూలికాప్రోతసీ, పురకర్ణప్రణాళీ.

Primary excretory D : ప్రాథమిక విసర్జనీయ ప్రణాళి.

Pronephric D : పురోవృక్కియ ప్రణాళి.

Right D. of cuvier : దక్షిణ తిరస్చీనకాండ వాహిని (సిరా).

Right lymphatic D : దక్షిణ రస ప్రణాళి, దక్షిణరసకుల్యా.

Semilunar D : అర్ధచంద్ర ప్రణాళి, అర్ధవృత్త ప్రణాళి.

Slenson's D : కర్ణమూలికా ప్రోతసీ.

Sublingual D : జిహ్వోధర ప్రణాళి.

Sub maxillary D : హన్వధర ప్రణాళి.

Sudoreferous D : స్వేద ప్రణాళి.

Sweat D : స్వేదప్రణాళి(శృంగి), స్వేదవహస్రోతాంసి. తె. స్వేదనాళములు, చెమటపోయ నాళములు. రోహిణి.

Thoracic D : (1) ధౌరస ప్రణాళి, మహాతిరసకుల్యా, ముఖ్యా రసకుల్యా, వామప్రణాళి, నామరసకుల్యా, వామరసప్రణాళి. (2) ఉరఃకుహరరసవాహిని, రసక్షీరవాహిని. తె.వి. ఇది రసప్రసరణముండు భాగము. రసక్షీరవాహిని.

Thyro glossal D : కాకల (అవటు) జిహ్వీయప్రణాళి.

Umbilical D : నాభిప్రణాళి, ప్రథమానాళి. తె. బొడ్డునాళము.

Urogenital D : మూత్రగమ్యేంద్రియప్రణాళి.

Vitelline D : పైతలప్రణాళి.

Vitello intestinal D : పైతలస్త్రియప్రణాళి. (సుషిరవృష్టి)

Wharton's D : the duct of submaxillary gland. హన్వధరీయ గ్రన్థిప్రణాళి.

Wolffian D : మధ్యవృక్కప్రణాళి, యానప్రణాళి.

Ducta deferentia : వీర్యవాహిన్యా, శుక్రవాహిన్యా. తె. శుక్రనాళములు. శుక్రవహస్రోతస్సులు. వి. ఇవి ఆధివృషణిక చివరనుండి బయలుదేరును.

Ductule efferentia : శుక్రనాళి.

Ductus afferans : అగామీ ప్రణాళి ఉపశుక్రవహ ప్రణాళి.

D. arteriosus : ధమనీయ ప్రణాళి. ధమనిప్రోతః, సేతుధమనీ.

D. cochlearis : కమ్పప్రణాళి.

D. deferentes : శుక్రప్రణాళి, శుక్రవహనాళి. శుక్రవాహిని,

D. endolymphaticus : అంతర్లసీకా ప్రణాళి.

D. prostate : ప్రాస్తప్రణాళి, పౌరుష ప్రణాళి.

D. Venosus : వాహినియప్రణాళి.

Duodenum : the first part of the small intestine. అంతర్నాళి,

అన్నవహస్రోతః. వ్యా :- ఆమా శయా ధరభాగః, అన్నవహేద్యే తయోర్ముల మామాశయోఽన్న వాహిన్యశ్చ ధమన్యః. సు. శా. అ. 9-12. ఆంత్రమూలమ్, నాభి పురీతత్.

వ్యా :- ఆ మా శ య స్య దక్షిణ ప్రాస్తతోఽధస్తాత్ ప్రస్తతో వక్రకాకారోనాభి అభ్యంతర పురీతత్. ఆపూర్ణ మణ్డలకారమజ్జమ్. (1)

గ్రహణీ. వ్యా :- పితృధరాకలా. పితృ శయః, పురీతత్, అగ్నిధాననాడీ శివదాససేనః. చ. ద. 87 పృ. గ్రహణీ నిమక్తి యథా :- “అగ్నిధిస్తాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీమతా”

(2) గ్రహణీ. వ్యా :- ఊద్రాస్త్రస్య పూర్వభాగః; పరితంత్రమ్. ప్రథమా త్రికభాగః, పంచమానాశయః.

(3) “క్లోమ” ఇతి వినోదలాఠసేనః (అయుర్వేద విజ్ఞానం). తె. ఆంత్ర మూలము, గ్రహణీ, పంచమానాశయము, గ్రహణీ. వి. పిల్లప్రేమ మొదటి భాగము. ఇది గ్రహణీ యనబడును. ఇచట పలచనిపార అవరించియుండును. సగము జీర్ణమైన యాహారమిచ్చట పూర్తిగా జీర్ణమైన సారముగను, కిట్టముగను విడిపోవును. ఇది “U” ఆకారమున నుండును. స్నేహపచనిమద్రికా ద్వారము.

Meso : D. పరీతద్వారమ్.

Dura : dura matter. the outer membrane of the brain and

spinal cord. గోర్దనాళావరణీ కలా, దృఢకలా, దృఢతానికా దృఢా, బాహ్యమస్తులజ్గధరాకలా, పర్వణికదృఢాకలా, మరాళికా. తె. మెదడు సైబార, మెదడు వెలిపార. వి. ఇది మెదడును, వెన్నుబామును ఆవరించియుండును.

Dye : వర్ణః (వర్ణకః). తె. రంగు, వన్నె, వర్ణము, వర్ణకము.

Basic D. మూలవర్ణః, మూలవర్ణకః.

Dynamic : గత్యాత్మక (ః).

Dynamo : విద్యుదుత్పాదక యంత్రః, శక్తుత్పాదకయంత్రః.

E

Ear : the organ of hearing. (1)

కర్ణః, శబ్దపథః, శబ్దవహస్రోతః, శ్రవణమ్, శృతిః, శృతియస్తమ్, శ్రోత్రః, శ్రోత్రేన్ద్రియమ్. తె. చెవి, పీను. (2) ధ్వనిగ్రహః, శబ్ద గ్రహః, శ్రవణపథః. తె. ధ్వనులను గ్రహించు యంత్రము, శబ్దగ్రాహి.

E. drum - see drum.

External E : బహిః కర్ణః, బాహ్య కర్ణః, బాహ్యశ్రోత్రమ్ (ః). తె. బయటిచెవి, వెలిచెవి.

Internal E : అంతఃకర్ణః, అంతః శ్రోత్రమ్, అభ్యంతరకర్ణః, అంతర శ్రోత్రమ్ (ః), గహనస్రోతః. తె. లోజెవి.

Lobe of the E : కర్ణలలికా.

Lobule of the E : కర్ణపాలిః(భీ), కర్ణపాలికా, కర్ణపీఠమ్, కర్ణనితికా. తె చెవితమ్మె, లేమ్మె.

Middle E : మధ్యకర్ణః, మధ్య శ్రోత్రః. తె. నడిచెవి, మధ్య చెవి.

Pinna of the E : auricle; the external cartilaginous flap of the ear. కర్ణశమ్ములిః.

వ్యా :- కర్ణగతావర్తకా, కర్ణస్య శమ్ముల్మాకృతి భాగః. తె. సుడి. వి. శంఖమువలెనుండు సుడి. ఇది లేతవినుకలచే నిర్మింపబడి బయటి కగుపడుచుండును.

Tip of the E : పాలిః. తె. తమ్మె.

Earthy: పార్థివ. తె. పృథివీ భూతము నకు సంబంధించిన.

Ecto : బాహ్యః. తె. బయటి, వెలి.

Ectoblast - see ectoderm.

Ecto-derm : the external primitive layer of the embryo.

(1) ఆదికలా, బహిర్ధర్మా, బహిర్భలిష్ఠా, బాహ్యధర్మా. తె. వైపార, వెలిపార. (2) బహిష్ట్యక్. వ్యా:- ప్రభాజావృత ప్రాథమిక బాహ్య కలా, గర్భస్య బాహ్యత్వక్. తె. వి. పిండము నావరించియుండు సన్నని మొదటి వెలిపార.

Ecto dermal cloac : బహిర్ధర్మీయ నిర్దురణకోశః.

Edge : ధారా, పాలిః. తె. అంచు.

Thin E : తనుధారా. తె. సన్నని అంచు.

Efferent : అపగామి, అపగామినీ. తె. బహిర్గమనముగల.

Ego : అహమ్. తె. అహంకారము.

Egotism : అహంకారః. తె. ఆత్మాభిమానము.

Ejaculation : శుక్రప్రసేకః. తె. శుక్రస్థలనము.

Elasticity : స్థితి సాపకత్వమ్. తె. విలువంటిగుణము. వి. యథాస్థితిః వచ్చుట.

Elastin : ఇలాస్తిన్. వ్యా. పీత తాస్త్ర ధాతోష్ఠికః కించిద్వస్తు విశేషః, ఏతద్వస్తాయాః ప్రకార భేదః. తె. పచ్చతాస్త్ర ధాతువు లోని వస్తు విశేషము. ఇది క్రొవ్వు లోని భేదము.

Elbow: అరమ్మి, కఫాణిః, కుహాణికా, కూర్పరః, భుజమధ్యమ్. తె. మోచెయ్యి.

Electro : relating to electricity విద్యుత, వైద్యుత. వ్యా :- విద్యుత్ సమృద్ధి.

E. negative : విద్యున్నజగ్రకమ్. తె. ఋణవిద్యుత్తు.

E. lysis. విద్యుద్విశ్లేషణః, వైద్యుత విశ్లేషణః.

E. lytes. విద్యుద్వాహకలవణాని, విద్యుద్వికారాః. తె. విద్యుద్వాహక లవణములు.

E. positive : విద్యుద్విద్యుత్
కమ్. తె. ధృవిగర్హితు.

Eleidin . అస్థినిమ్, అస్థిశీతినిమ్.

Element : కేమ, ద్రవ్యము, ఉత్పాదకము,
ధారుణ, జీవము, భూమి, మూల
రత్నము, మూలద్రవ్యము, తె. రత్నము,
పదార్థము, మూలద్రవ్యము, మూల
పదార్థము, మూలవస్తువు.

Body E : శరీరధాతులు. వ్యా:- రస
రక్తాదిధాతులు. తె. శరీర ధాతువులు.

Compound E. సంయుక్తద్రవ్యము

Conscious E : చేతనాధాతులు.

E of the body - see body E.

Proto Es : మహాభూతాని. తె.
పంచభూతములు.

Tissue E : ధాత్యణులు.

Elevation : అధిరోహణ, ఉచ్చాయము,
ఉన్నేధి, కూటము, ప్రవర్ధనకము. తె.
ఎత్తు, ఉచ్చము, దిబ్బి. వి. కొంచెము
ఎత్తుగా పెరిగిన అవయవ విశేషము.

Elliptic, Elliptical : oval. (1)
అణ్డాకారము. తె. గ్రుడ్డు ఆకారము
గలది. (2) ఉపసృతము, ప్రసృతము.

Embryo, Embryon : a fecunda-
ted germ up to the fourth
month. గర్భము. వ్యా:- (1) శుక్ర
శోణిత జీవసంయోగేతు ఖలుకక్షిగత
“గర్భ” సంజ్ఞాభవతి. చ. శా. 4-5
“శుక్రశోణిత జీవసంయోగః గర్భః”
(2) శుక్రశోణిత సంసర్గమనర్తకగర్భ
శయనకాల జీవోదవక్రమతి సత్త్వ

సంప్రయోగాత్తదా గర్భోదభిని
ర్భుత్తతే. చ. శా. 3. అ. 3 గర్భాంతం.

(3) శుక్రశోణితం గర్భాశయస
మాత్మప్రకృతి వికార సమూర్భిత్వం
“గర్భ” ఇశ్యుచ్ఛతే. సు. శా. 5 అ.
3 గర్భాంతః. భూణః. తె. గర్భము,
పిండము, వి. గర్భాశయమున శుక్ర
శోణిత జీవసంయోగమువలన నేర్పడు
నట్టి మద్ద.

Embryology : science of
embryonic evolution 1. గర్భా

వక్రక్రాంతి శాస్త్రము. వ్యా:- గర్భావ
క్రక్రాంతి ఆర్థః - గర్భస్య అవక్రక్రాంతిః
ఉపగమక, మవతరణ మితియమత్.

గర్భావక్రక్రాంతిః (సు. శా. 3 అ. 1
గ. వ్యా. డల్హణః, 2. గర్భావ

క్రక్రాంతిః. వ్యా:- గర్భస్యావక్రక్రాంతిః.
మేలకః, ఉత్పత్తిరితియమత్.

చ. శా. 3 అ. 1. గర్భవ్యా. చక్ర
పాణిః 3 గర్భావక్రక్రాంతిః. అవక్ర

మణం. సంప్రాప్తి. యథాగర్భగర్భ
తాంసమృద్యతే. (అ. హృ. శా. 1 అ. 1

గర్భ వ్యా:- అరుణదత్తం గర్భావ
క్రమణమ్, భూణవిజ్ఞానమ్, భూణ

శాస్త్రమ్, స్వరూపలాభః, సూక్ష్మ
గర్భజ్ఞానమ్. తె. గర్భ విజ్ఞానము.

గర్భశాస్త్రము. శరీరాభినివృత్తి విజ్ఞా
నము. వి. (1) గర్భధారణ మొదలు జన

నము వరకు గర్భములో జరుగుచుండు
పిండము పెంపుసంపులను గురించి
వివరించి చెప్ప విషయము. (2) గర్భ

పిండ విజ్ఞానము. వి. గర్భాశయమున
పిండోత్పత్తిక్రమము, దాని పరిణామ
విధానమును తెలియజేయు శాస్త్రము
లేక పద్ధతి.

Embryonic : భౌణ, భౌణీయ.

వ్యా:- భౌణసమృద్ధి. తె. పిండము
నకు చెందిన.

E. area : భౌణక్షేత్రము. సూక్ష్మ
గర్భ క్షేత్రము.

E. circle : భౌణమణ्डలము.

E. colon : భౌణకోష్ఠః (భౌణ
కోష్ఠః).

E. disc : భౌణ వటికా

E. marrow : భౌణ మజ్జా.

E. plate : భౌణ ఫలకము.

E. pole : భౌణకోటి.

E. shield - see E. area.

Eminence : process or protube-

rance. ఉచ్చాయః, ఉత్సేధః,
కుమ్భః. వ్యా:- కస్యచిత్ స్థానశ్రేత
రాపేక్షయాన్నత్యమ్. తె. ఎత్తు,
ఉబుకు, ఉవ్వెత్తు, బాడిపె. వి.
అన్నిటికంటె సున్నతమైన ఆవయవ
భాగము.

Frontal E. అగ్రకుమ్భః, పురః
కుమ్భః. వ్యా:- కూర్మపుష్టాకారః.

Hypobranchial E. అథోగోళో
త్సేధః,

Hypopharyngeal E. అథోగళో
త్సేధః.

Iliopectineal E. శ్రోణికపాల

భగాస్థిగ్రన్థిః.

Irregular E. విషమోత్సేధః.

Medial E. మధ్యోత్సేధః.

Mullerian E. యానోత్సేధః.

Olivary E. జైవోత్సేధః.

parietal E. పార్శ్వకుమ్భః,
పార్శ్వన్నత్యమ్. వ్యా:- పిష్టాకార
ఉత్సేధః.

Eminentia : an eminence.

ఉత్సేధః,

E. arcuata: చాపాత్సేధః, శ్రోత్ర
చదికూటము.

E. articularis: సన్ధీయాత్సేధః.

Enamel : మణివత్ సుతేజనియం స్నిగ్ధ
ద్రవ్యమ్. తె. వి. మణివలె మెరయు
సునుపుద్రవ్యము, పూత.

E. of teeth: దస్తత్వక్, దస్త
త్వశక్, దస్తవల్కలము. తె. పంటి
పొర. వి. పింగాణివంటి గట్టి పంటి
పైపూత. ఇది పింగాణివలె తళతళ
మెరయుచుండును. పన్ను అరిగి
పోకుండా ఇది కాపాడును.

Encephalology : science of the
brain. మస్తిష్కవిజ్ఞానము,
మస్తిష్కశాస్త్రము.

Encephalon : the brain. గోర్దము,
గోర్దః, మస్తిలింగపిండము. తె.
మెదడు.

E. bulb : గోర్దబుద్బుదము.

End : a termination. అగ్రము,
అస్త్యమ్. తె. కొన, కొన, చివర.

Acromial E : అంసకూట బాహ్యగ్రమ్.	కలా, అభ్యంతర హృదయస్తరః, హృదయగర్ కలాకోశః. వ్యాః- ఏవస్తరః తనుమృణ కలామయః. తె. గుండెకాయలో పార, హృదయములోపార. వి. ఇది పలచగను, సుసత్తుగ నుండును.
Cardiac E : ఆమాశయాగ్రమ్, హృదయాగ్రమ్.	Endocrine : Internal secretion. అస్త్రః ప్రావః. తె. లోప్రావము అస్త్రీష్యస్త (రసః నీరః.)
E. artery : అస్త్యధమనీ. see artery.	E. gland : ductless gland.
E. brain - see telencephalon.	Endo derm : అస్తర్మర్మ, అస్తర్మ లిప్తా, అస్తర్మాయవీ, అస్తప్రస్కో, ఆదికలా, తనుధాతుః. తె. పిండము లోపలి పార.
Free ends of the eye lashes. పక్ష్యగ్రాణి.	Endodermic : అస్తర్మరీయ.
Pyloric E : జఠరాగ్రమ్.	E. D. cloacal diverticulum. అస్తర్మరీయ నిర్హరణగుహ.
Sternal E: of collar bone. అక్షకాగ్రమ్.	E. D. diverticulum. అస్తర్మరీయ యోపగుహ.
Terminal ends of the cutaneous vessels: సిరాముఖాని. తె. రక్తసళిక కొనలు లేక చివరలు. వి. ఇవి చర్మముక్రింద విప్పిరి యుండును.	E. D. cloacal sac. అస్తర్మరీయ నిర్హరణకోశః.
Ventral E : ఉదర్యాగ్రమ్.	Endo lymph - see lymph.
Endings : అస్త్రాః, అస్త్రాణ్ణాః. యథాః- హస్తపాద వదనాదయః. తె. కొనలు, చివరలు. వి. కొనలుగా లేలియుండు చేతులు, కాళ్ళు, మొగము మొదలగు ఆయవములు, అస్త్రాణ్ణములు.	Endometrium : lining membrane of the uterus. గర్భకోశా వరణీకలా, గర్భకోశాస్తరణ కలా.
Endoblast - see protoplasm; the cell nucleus. అణుకేంద్రకమ్.	Endomysium : అస్తరామిషీయ, మాంసధరాకలా - see membrane.
Endo cardial cushion : అస్తర్మృద యోపధానికా.	Endoneurium: a delicate connective tissue around nerve - fibers. అస్త్రాఘాణకః. (కలా
Endo cardium: lining membrane of the heart. అస్తర్మృదయకలా, అభ్యంతర హృదయ	

(ప్రాచీకా)

Endosmosis : inward osmosis; అనుప్రవేశము.

Endosteum. మజ్జధరా (కలా). see membrane.

Endothelial : (lining) lining of the circulatory system. రక్తధరాళా. తె. వి. రక్తనాళములలోను, రక్తాశయములందును ఆవరించియుండు మిక్కిలి పలచనిపొర.

Endothelium : a lining membrane of vascular and serous cavity. అస్తరాస్తరణీ, అస్తస్తరీయమ్, ప్రతనః. వ్యాఃహృదయరక్తనాలయాద్యస్తరాభాగవరణభూతా. తె. రక్తధరాకలా. వి. హృదయము, రక్తనాళములు, ద్రవకోష్ఠములు మొదలగువానిలోపలిచైత్రున ఆవరించి ఆవరణముగానుండు పలచనిపొర. రక్తమును వహించు పలచని తరకవంటి పొర.

Energy : ఊర్జ, తేజః, మాయః, సత్త్వః. తె. తేజస్సు, శక్తి.

Motor E : క్రియాశక్తి. తె. క్రియాశక్తి.

Potential E : నితీజసత్త్వః.

Enlargement : వృద్ధి, శ్వయస్వ తె. ఉబ్బు, పెరుగు, పెరుగుడు, విస్తరణ.

Ensiform : sword-shaped. అగ్రపత్రమ్, అసిప్రహాహః.

Enteron : the intestine or ali-

mentary canal. ఆస్త్రమ్ వా ఆన్నవహస్రోతిః.

Entoderm - see hypoblast.

Entrails : the intestines. అస్త్రాణి. తె. ప్రేవులు.

Enumeration : గణనా, సంఖ్యాభ్యసమ్. తె. ఎన్నిక. వి. వచనగా లెక్కించుట.

E of the parts of the body. శరీరస్థానాశీరస్వ. చ. శా 7. అ. 1. గద్య.

Enzyme: (1) any chemical ferment formed in the body.

(1) కీణ్యః, కిణ్వకః, ఘేనద్రవ్యమ్, ప్రకిణ్వమ్, సద్ధావకః, (2) భూతాగ్నిః వికరః. తె. కీణ్యము, తోడు. వి. పాంచభౌతికాగ్నులు. ఇవి పచనాదికార్యములకేయులేకో (సంబంధియు). తేజోభూతమునకు చెందినవి. జీర్ణదోహకపదార్థము.

Intercellular E : (tissue). కణాగ్ని, ధాత్వగ్ని. తె. ధాత్వగ్ని. వి. రసరక్తాదిధాతువులనాశ్రయించియుండు అగ్ని. కోణాణువులలో కిణ్వరూపముననుండు అగ్నివిశేషము. ఇది శాస్త్రజ్ఞరసాయనపదార్థము. తోడు.

Enzyme : (2) నూత్నరసః. వ్యాః-బహివా అగ్నిః స్రావి. పాచకరసానాం క్రియాశీలాంశః వా కార్ముకాంశః. ఏహం కార్మ్యసమాప్త్యర్థం,

పరిపూర్ణాయ చ నియతాష్టప్య ఆవశ్య
కతా భవతి. “శారీరక్రియావిజ్ఞానమ్”

Ependyma : the lining mem-
brane of the cerebral ventri-
cles and spinal cord. ఆస్తరణ
కలా. వ్యా :- సుషుమాన్మ కౌణ్డా
ద్యాస్తరణకలా.

Epiblast : the ectoderm; outer
layer of blastoderm. బహిర్బల
కణ్డా. వ్యా :- బలిష్ఠ ధర్మా యః
బాహ్యకలా.

Epicondyles : ఉపకుణ్డ్యకే.

Epidermis : (1) అస్పర్శరా, ఉదక
ధరా (కలా), (శ్వేతానామైక్యం
ఉపరిచర్మ) గాఢాత్వక్, తాద్రూ,
బహిష్ఠ్యక్, బాహ్య త్వక్. తె.
తాద్రూ. వి. చర్మమందలి ఏను
పొరలలో నొకటి. (2) Outer
layer of the skin or super-
ficial layer of the skin. పీచు
తోలు. వైచర్మము.

Corneous part of E : ఉదక
ధరా, భాసిని.

Deep layer of E : శ్వేతా.

External layer of E : ఉదక
ధరా, భాసిని.

Malpighian part of E. అస్ప
ర్శరా, ఉపరిచర్మ, లోహితా,
లోహిని.

Epididymis : అధివృషణికా, అను
వృషణికా, ఉపాధిః, పాధ్యా, శుక్ర

వహః. తె. వృషణగ్రంథినాడి. శుక్ర
వహ స్పోకేసుస్, అధివృషణిక. వి.
ఇది ప్రత్యేక వృషణగ్రంథి ప్రక్కన
అర్ధచంద్రాకారముగ అంటియుండు
అవయవ విశేషము. ఇందు శుక్రవహ
నాళములు, శుక్రము వుండును.

Epigastric : relating to the
epigastrium. ఉత్తరకుక్షీయ.

Epig. pit : హృత్కూపః.

Epig. region - sec region.

Epigastrium : the region over
the stomach. ఆమాశయికమ్,
ఉత్తరకుక్షి, ఉర్ధ్వనాభిః, మధ్య
కుక్షి. హృదయోదరమ్. తె. ఉదర
హృదయాధార ప్రదేశము. జతరకోశ
వైభాగము.

Epiglottis : the thin leaf-shaped
flap of cartilage behind the
tongue. a thin cartilaginous
plate over the larynx. అధి
జిహ్వ, అధిజిహ్వీకా, ఉపజిహ్వ,
ఉపజిహ్వీకా, కణ్ఠచ్ఛదా, గోజిహ్వ,
ప్రతిజిహ్వ, మూలజిహ్వ. వ్యా :-
జిహ్వమూలస్థ ఋజుకేసమ్, శ్వాస
పథావరణమ్. తె. కొండనాలుక,
పొలక. వి. ఇది నాలుక మొదట
నేర్పడి గొంతులోనికి వ్రాలియుండు
మాంసపుబిళ్ళ. ఎల్లప్పుడును తెరచు
కొనియుండు ఊపిరి గొట్టముల ముఖ
ద్వారము.

Epimysium : ఉపామిషీయా, పరి

పేకికా. వ్యా:- మాంసధరాకలా
భేదః. see membrane.

Epineurium : the nerve-sheath.

పరితస్త్రికః(కా).

Epiphyseal centre: ఉపకేంద్రస్థి(ః).

Epiphysis : కీకసాస్తరితాస్థ్యగ్రమ్,
గౌణాస్థి ఖణ్ణః, ప్రాస్తాస్థి (పరివర్త
నీయ తరుణాస్థి).

Epithalamus : అభిపర్యజ్ఞాదేశః.

Epithelial : pertaining to epi-
thelium. తానవ, తానవ స్వభావః,
తానవీ. వ్యా:- తనుసమ్మన్ది.

E. canal - see canal.

E. cell - see cell.

E. cellmass . తానవశలకపిణ్డమ్.

E. duct - see duct.

E. labyrinth : తానవగహనమ్.

E. lamina - see lamina.

E. layer - see layer.

E. lining - see lining.

E. membrane - see membra-
ane.

E. roof : తానవఛదీః.

E. sheath : తానవఛదః.

E. superficial surface : తల
తనుధాతుః.

E. tissue : తనుధాతుః.

E. tissue cell : తనుధాతు
శలకమ్.

E. tube : తనుప్రణాలీ.

Epithelioid : తానవాయితమ్, తాన

వాయిత పటలమ్.

Epithelium : the surface layer
of cells covering cutaneous,
mucous and serous surfaces.

(1) అస్తరవయవత్వకో, అస్తరామ
త్వకో, అస్తస్త్వకో, అవరణీయతనుః,
ఉపతలీయమ్, తనుః (గౌణధాతుః),
తనుధాతుః, బహిరస్తస్త్వజ్ఞిర్మాపక
ధాతుః. వ్యా:- సజన్మప్రభృతి
సర్వమపి శరీరం బహిరస్తస్త్వోపల
క్షీత మావృత్య తిష్ఠతి. (2) అస్త
రణమ్, అస్తరణధాతుః, ఉపకలా,
ఉపరితనస్తరమ్, ఉపలేపకధాతుః.

వ్యా:- ఏవపృథు శలకమయః. తె.
అమత్వచ. వి. శరీరములోపల వెలు
పలనుండు నూత్నకణమయపు పొర.

Ciliary E: పక్షులాలతనుః(నిస్తరా).

Ciliated E : పక్షులాలస్తరణమ్,
శైలకీతనుః.

Coilomic E : ఆదికోష్ఠీయ తను
ధాతుః.

Columnar E : స్తమ్భ ఆస్తరణమ్.

Compound E: విశ్రమాస్తరణమ్.

Cubical E : ఘనాస్తరణమ్.

Glandular E: గౌలీతనుః,(నిస్తరా)
గ్రన్థిభూత ఆస్తరణమ్.

Neuro E : నాడీ ఆస్తరణమ్.

Nonstratified E : శుద్ధాతనుః
(నిస్తరా).

Pavement E : కుట్టిమ ఆస్తరణమ్.

Simple E : సాధారణ ఆస్తరణమ్.

Simple squamous E : శుద్ధశాకలీ తనుః.	puscle - sec Cyte. R. B. C. రుధిరసత్త్వః.
Squamous E : శాకలతనుః.	Esophagus : canal from the pharynx to the stomach - see Oesophagus.
Stratified E : సజ్జీర్ణ తనుః	Ethmoid : ఝర్ఝరకా, సీమకః.
Stratified Squamous E : ప్రచిత్తు శుక్తిసమ ఆస్తరణమ్.	Ethmoidal : ఝర్ఝరకా, సీమకీయ.
Transitional E అవ్యవస్థాతనుః (సస్తరా). సంక్రామ ఆస్తరణమ్.	Ethnology : the science of the races of men. నృజాతివిద్యా. నృవంశవిద్యా. తె. నరజాతి శాస్త్రము, మానవ వంశములను గూర్చిన శాస్త్రము, నరవర్గ (తె) శాస్త్రము.
Eponychium : నఖచర్మ.	Eustachian tube : the canal from the tympanum to the pharynx. పటహపూరణ నళికా, శ్రోతఃపథః. తె. చెవిదారి. వి. ఇది గొంతునుండి మధ్య చెవివరకు వ్యాపించి యుండు నాళము.
Epoophoron : అధిజీమ్భ గ్రంథిః ఉపార్వరా.	Evagination : ప్రలమ్బనమ్.
Equator : నిరక్షుః, నిరక్షరేఖా, మధ్య రేఖా, విషువత్ రేఖా.	Pineal. E : సారల ప్రలమ్బనమ్.
Equatorial plate : నైరక్షఫలకమ్.	Eversion : అసహ్యః, పరివర్తనమ్, బాహ్య పరివర్తనమ్. తె. అసహ్యము. సరిపడని. మార్పు.
Equilibrium : (1) పరిమాణతుల్యతా. సమత్వమ్, సామ్యమ్. (2) ధాతు సామ్యమ్ (3) దేహధాతు సామ్యానువర్తనమ్, సామ్యావస్థా. తె. సమత్వము, సమానము, ధాతుసమత్వము, ధాతుసామ్యము.	Excrement : the feces. పురీషమ్, మలమ్, శక్యత్, శరీరమలమ్. తె. పెంట, మలము, శరీరమలము.
Erectile : ఋజుకరణమ్, హర్షణోచితమ్. తె. తిన్నగా ముండుట, లేచుట.	Excreta : the natural discharges of the body. (1) వేగాః, శరీర వేగాః. వ్యాః - దేహద్వపిర్గతాస్త్రయోదకానాం విణ్మూత్రాదీనామత్స
Erection : హర్షణః. తె. నిగిడించుట, లేచుట.	
Erectores pili : pilorum. రోమ హర్షణీ. తె. గగుర్పుటు, పులకరము, రోమములు నిక్కపాడుచుట.	
Erythroblast : అపరిపక్వరుధిరబలీష్ఠః. తె. అపరిపక్వ రక్తకణము, ఆమరక్తకణము.	
Erythrocyte : a red-blood cor-	

రసమ్ వా ఉత్సర్గః. తె. జేగములు. శరీరవేగములు. వి. శరీరమునుండి

ప్రవహించు మూత్రాది పదార్థములు వెలువడు.

(2) కిట్టమ్, మలమ్, విట్, విసర్జనమ్.

తె. ఆకుద్దము, మలము. వి. ఆహారము

జీర్ణమై రసము విడిపోవమిగిలియుండు

విప్పి, విరేచనము.

Excretion. (1) మలోత్సర్గః, మలో

త్సర్జనమ్. (2) మలమ్.

Exhalation : (1) నిశ్వాసనమ్, నిశ్

వాసః. తె. శ్వాస విడుచుట. (2)

బాహ్యోత్సర్జనమ్. తె. ఆవిరివిడుచుట.

ఉచ్ఛ్వాసము, ప్రశ్వాసము.

Exosmosis : విహారము.

Expansion : వితానమ్, విస్తారః. తె.

విస్తరించుట.

Expiration : ఉచ్ఛ్వాసః. తె. ఉపిరి

విడుచుట, నిశ్వాసము.

Extension : అయామః, ప్రసరణమ్,

విస్తృతిః. తె. పొడిగించు, వ్యాప్తి,

విస్తరించుట.

External : Outer. బహిః, బాహ్యః.

తె. బయటి, వెలి, వెలుపలి.

Extremities : limbs. ప్రాంతాః,

కాఖాః. కాఖే (దేవీ), హస్తపాదౌ.

తె. కాళ్లుచేతులు, కాఖలు (రెండు).

Distal Ex: అధరప్రాంతాః.

Lower, Ex: అధః కాఖే. వ్యాసక్తిన్.

తె. కాళ్లు.

Proximal. Ex: ఉత్తరప్రాంతాః.

Right. Ex. దక్షిణప్రాంతాః,

Upper. Ex: ఉత్తరప్రాంతాః (బాహు).

తె. చేతులు.

Exudation : ప్రసరణమ్, ప్రసేదః,

శృన్వనమ్. తె. కాయట, ముచ్చట,

ప్రవహము.

Eye : the organ of vision. ఆక్షి,

ఈక్షణమ్, చక్షుః, దృశ్యమ్, దృష్టిః.

నయనమ్, నేత్రమ్, లోచనమ్. తె.

కన్ను, దృష్టి, నేత్రము, లోచనము.

Bulb of the E : నయనబుద్బుదమ్.

తె. ఆక్షిగోళము, కంటిగోళము,

కనుగుడ్డు.

Crystalline lense of the E :

కాచకః, స్ఫటికః. తె. స్ఫటికము.

Different coverings or

layers of E. ball : పటలాని,

తె. కంటిపొరలు. వి. ఇవి పలు

తెరిగులుగానాండు కనుగుడ్డు

పొరలు.

E. lag : వర్త్యకోశః. తె. సంచి

వలెనాండు కనురెప్ప.

E. ball : ఆక్షిగోళమ్, ఆక్షి

గోలకః, దృష్టిగోళమ్ (శి), నయన

బుద్బుదమ్. తె. కంటిగుడ్డు, కను

గుడ్డు, కన్ను, నేత్రబుద్బుదము.

E. brow : the hair, skin,

and tissue above the eye.

భ్రూ, భ్రువౌ (స్వ). తె. కనుబొమ,

కనుబొమ్మలు (రెండు).

E. cavity : ఆక్షికోటరః. తె.

కనుగుంట.

E. lashes : the hair of the eyelids. అక్షిపట్టాణి, పట్టాణి.

ప్రతిపాలాః (దృష్టిః), నేత్రోమాణి. వ్యా:- ఊర్ధ్వైభాగో భాగేన ప్రత్యక్షి పత్నద్వయమ్. తె. కనురెప్ప వెంట్రుకలు.

E. lid: the protective covering of the eyeball. అక్షికోశం, అక్షిచ్ఛదః, అక్షిపుటః, అక్షివర్త్య, నేత్రవర్త్య, వర్త్యపుటః. వ్యా:- ఊర్ధ్వైభాగేద్వి. తె. కనురెప్ప.

E. socket - see socket. pupil of the E: కనీశికా, తారకా. తె. కంటిపాద, కనుపాప. పాప.

Root of the E. lashes : పత్న్యూలమ్, పత్న్యూళయః. వ్యా:- నేత్రపర్యస్తభాగః. తె. వి. నొసలు కనుజామలకు మధ్యనున్న భాగము. Rudiment of E: ప్రాథమిక నేత్రమ్.

F

Face : ఆననమ్, ఆలోకః, ముఖమ్, వదనమ్. తె. మొగము, మోము.

Length of the F: ముఖాయామః. తె. మొగము పొడవు, మోము పొడవు.

One half of the F: ముఖార్థమ్. తె. సగము మొగము, ఒకరెంప.

Ventral F: ఉదరార్థభాగః.

Vertical half of the F - see one half of the F.

Facet: (1) ముఖమ్, వపికా.

Facets ముఖాని. వ్యా:- అగ్నిస్థాన ఉపకరణకవత్ భాగః. తె. ఎముకల మీదగల తిన్నని చదునైన ఉపరి భాగము, ముఖములు. (2) సస్థిలక్ష్మి. వ్యా:- సస్థిచ్ఛిహ్నమ్, సమచ్ఛిణాంక రూపమ్. తె. కీలుగుడ్డు. వి. ఇది సుచిత్రదేలియుండును (౪). (3) స్థాలకమ్, స్థాలకాని. వ్యా:- సముద్భవ రాక్షా రాణి ఈషన్యధ్యానతాని సన్నిష్ఠానాని. తె. వి. నిడుమ కొండెము పల్లముగల సుపుటాకారములు. ఈ రూపములు కీళ్లయందు కనబడును. కశేయకాష్ఠు చివర వుండలవంటి భాగములపైనుండు గుంటలు.

Costal F: పాయక వపికా, పాయక స్థాలకాని. తె. వి. కశేరుకా పిండముపైనుండు గుండ్రని గుంట.

Posterior calcaneal F: పశ్చిమ పాశ్చేయతలమ్.

F. of the ribs : పాయక స్థాలకాని.

Factor : కారకమ్, భావః, మూలకమ్.

Faeces : Excrement; dung; the discharge of the bowels.

ఫురీషమ్, మలమ్, వర్చు, విట్, విస్టా. తె. పియ్యి, పెంట, మలము.

Faenum of lip : ఓష్టసేవనీ.

Fallopian tubes - see oviduct.

Falx : sickle. దాత్రికా (దాత్రం-ల విత్రమ్). తె. కొడవలి. వి. కొడవలి ఆకారముగల అవయవ విశేషము.

F. cerebelli : a scikle-like process between the cerebellar lobes. ఔషమస్తిష్క దాత్రికా. వ్యా:- మస్తిష్కవరణీ దృఢకలాయా ఆనుతఖణమ్.

F. cerebri : a sickle-like process between the cerebral lobes. మస్తిష్కదాత్రికా. వ్యా:- మస్తిష్కశృతికలాభాగః, మస్తిష్కవరణాయాః కలాయా దాత్రికాకో భాగో మస్తిష్కస్య వామ దక్షిణార్థ విభాజకః.

Primitive F. cerebri : ప్రాథమిక మస్తిష్కదాత్రికా.

Fang : the root of a tooth, the socketed part of a tooth.

(1) కీలః. (కీలాః బ వ.) వ్యా:- రుచకాకారః ప్రరోహః. (2) దంష్ట్రా, దీర్ఘదంతః, రదనః. తె. కొర, కొరపన్ను, దంతము.

F. of a tooth : దంతశిఖా. తె. కొరపన్ను.

Fascia : the fibrous membrane covering muscles and other

tissues. ఆవేష్మనమ్, పట్టకః, పాశికా. వ్యా:- పేశీనామధవా పేశీసంవృతస్య దేహస్య బహిరావరణ భూతాః పాశమయ్యుతయ్యాః, సర్వదేహచ్ఛాది ఉపరితనపటలమ్, ప్రావరణీ, మాంసధరాకలా, మేదోధరా, వేదినీ. తె. కండరావరణము, కండరావరణి, మాంసధరకల. వి. మాంసపేశులను గాని, పేశులచే నావృతమైన శరీరమునుగాని ఆవరించుచుండు పలచని తన్తుపార.

Cremasteric. F : పేశీ మయ కోశః, వృషణబద్ధినీ ప్రావరణీ.

Deep F : అగాధ పాశికా, ఆస్తర ప్రావరణీ, గమ్భీరపాశికా, నిమ్న పాశికా. (నవీనానాం మతమ్). మాంసధరా (త్వీక్, కలా) తె. మాంసధరకల. వి. లోతుగానుండును. మాంసరజ్జువును చుట్టియుండు కలావరణము.

Deep cervical F : గ్రీవా ప్రచ్ఛదా, నిమ్నగ్రీవ ప్రచ్ఛదా. Deep layer of superficial F : రోహిణీ. వ్యా:- గాధపాశికాయా ఉపరితనపటలమ్ వా నిమ్నపటలమ్. Endopelvic F : వస్తిగుహాస్తరీయా కలా.

F. bulbi : బొడ్డుదపాశికా.

F. celli : గ్రీవాప్రచ్ఛదా.

Iliac F : క్రొణపాశికా.

Lumbodorsal F : కటి పృష్ఠ ప్రచ్ఛదా పాశికా.

Orbital. F : అక్షికుణ్ణీయపాశికా.

వ్యా:- ఆస్థ్యాశ్రితం పటలమ్,

Parotideo masseteric F : కర్ణ
మూలచ్ఛదా.

Pelvic F : శ్రోణికలా, శ్రోణి
గుహాంతరీయాకలా (తస్తుశ్రోణికలా)

Prevertebral F : వంశపు రస్థ్యా
కలా.

Superficial F : ఉపరితన
పాశికా, గాధపాశికా, వ్యా:- వేదిని
రోహణీత్వచా. (ప్రాచీనానాం) సమీ
నానామ్ ఉపరితనపాశికా, గాధ
నిమ్నా, గాధత్వక్ పటలద్వయమ్,
ఋషిః ప్రావరణీ, మేదోధరా. తె.
మేదోధరకల. వి. క్రొవ్యుసు గపి
యందుపార.

Superficial layer of F : వేదిని
వ్యా:- గాధపాశికాయా ఉపరితన
పటలమ్.

Temporal F : కజ్జావరణికలా
వా ప్రావరణీ.

Transversalis F : ఉదరాస్త
చ్ఛదా. వ్యా:- ఆభ్యంతర దేశచ్ఛాద
నీకలా.

Fascialis: (1) కాలకః, (2) రస్థిమ్.

Colliculus F : ముఖ్యకాలకః.

Hiatus canalis F : కర్ణధూమి
రస్థిమ్, కర్ణికారస్థిమ్.

Fascicle : a small bundle of
fibers. పాశికా. తె. మాంసము
త్రాడు. ని. ఇది మాంసపు పీచులచే

నిర్మితమైన సన్నని త్రాడువంటి
మాంసపు భాగము.

Sub F : పాశికాధర.

Fasciculus : a bundle. కూర్పుః,
గుచ్ఛకః, పాశకః, పాశకులమ్.
వ్యా:- కేసరాదాం బృద్ధమ్. తె.
కట్ట, దిండు.

Anterior cerebrospinal F :
పూర్వశిరోవంశీయ పాశికా, సరలా
ముకుల తన్త్రికా.

F. cuneate, cuneatus : కోణిత
పాశికా, పశ్చిమ పార్శ్వకాతన్త్రికా,
పశ్చిమాన్త్రికా తన్త్రికా.

F. gracilis : కోమల పాశికా,
పశ్చిమాన్త్రికా తన్త్రికా, పార్శ్వకీ
తన్త్రికా.

F. proprius anterior : పురస్తన
నిజపాశికా.

Inter crural F : బాహ్యవృషణ
పాశికా.

Lateral cerebrospinal F :
బాహ్యశిరోవంశీయ పాశికా.

Medial longitudinal F : అంత
రాంతానికపాశికా.

Fasciola cinerea : భాస్మపాశికా.

Fat : the yellowish oily sub-
stance of adipose tissue.

మేదః. వ్యా:- సాంద్రస్పృశ్యత్యుః
శరీర స్నేహధాతుః. వన్నసా, వసా.

వ్యా:- శుద్ధమాంసస్య స్నేహః. తె.
(1) క్రొవ్యు, మేదస్సు. వి. ఇది శరీర

- నెయ్యివలె నుండును. (2) చురుకు
వి. ఇది చుంచుకొనమువలె నుండును.
మేవో ధాతువు.
Abdominal F - see abdominal.
Sanguineous F : సరక్తమేదః.
తె. వి. రక్తముతో గూడియుండు
క్రోవు. ఇది ఎముకలలో నుండును.
Fauces : the throat; from
the mouth to the pharynx. bounded above by the soft
palate, below by the tongue.
గలః, గలతోరణికా. వ్యా :- గల
వక్త్రాస్తరచ్ఛాన్ద్రమ్ గలఃస్థిః, ధూకమ్
తె. అంగిలి, గొంతు. వి. గొంతు
నోరు కలియుచోటు, ఆహారము
లోనికిపోవు సన్నని మార్గము, గల
ద్వారము.
Anterior pillar of the F -
see pillar.
Posterior pillar of the F -
see pillar.
Feces - see faeces.
Fecundation - see fertilization.
Feet : పాదాః, పాదా. తె. కాళ్లు,
పాదములు.
Female : the sex that bears the
young. స్త్రీ. తె. ఆడుది. మగువ.
F. genital organs-see organs
Femoral : belonging to the
femur thigh-bone. ధౌర్మ్య. తె.
- తోడనుచేందిన, లొడవియుకతు సంబం
ధించిన.
F. triangle-see triangle.
F. sheath-see sheath.
F. Vessels : in the abductor
canal. ధౌర్మ్యసిరే. తె. వి. లోతోడ
లోని "ధౌర్మ్య"యన రక్తనాళము.
Femur : the thigh-bone - see
bone.
Fenestra : an opening. రస్థ్రమ్,
సుషిష్టమ్. తె. గవాక్షము, బెజ్జము,
రంధ్రము.
F. basalis : కణోటీయూరస్థ్రమ్.
F. cochlea : కామ్యవ (ం) సుషి
రిష్టమ్, వృత్తసుషిరమ్. తె. కంబు
రంధ్రము, వి. ఇది కర్ణారక్తవాతము.
సుడిదివిగి గ్రుండముగా నుండును.
F. nariam : పురస్తనాసారస్థ్రమ్.
F Vestibuli : ఆవృత్త సుషిరమ్,
దేహరీయ సుషిరమ్.
Ferment : అస్తయత్సేకః, అభిషవః,
కాదమ్యరీ బీజమ్, కిణ్వః, సన్ధాయకః.
తె. కిణ్వము. తోడు, పొంగు. వి.
పులియునట్లు జేయువస్తువు.
Fermentation. (1) అస్తయత్సేకః,
వికారః, సన్ధానమ్. (2) అస్తయత్సేకః,
ఉత్తోభణమ్, కిణ్వనమ్. తె. పులి
యుట, పులిసిపొగుట, మండము.
Fertilization : impregnation.
గర్భాధానః. (చ. శా. 5ఆ. 5.
గర్భాంతః) నిషేకః.

The impregnation of an ovum by a spermatozoon. శుక్రశోణిత సముర్జనమ్. వ్యా:- శ్రీపువీజయో కేకీరణమ్ వా వీకీ భావః. F. of the ovum in the womb యోగ్యాం బీజగ్రహణమ్. (చ.చా. 2 అ. 23. శ్లో) గర్భధారణమ్. గర్భోత్పాదనమ్, ఫలదీకరణమ్, ఫలనమ్. తె. కడుపుతోనుండుట. గర్భధారణము. గర్భధానము.

Fetal: pertaining to the fatus.

గార్భికః. భూణసమ్మన్ధీ. తె. పిండము నకు సంబంధించిన.

Fetus: the babe in the womb, after the third month. అస్తరా పత్యమ్. వ్యా:- గర్భస్థపిండః. జరాయుషః శిశుః, పిండః, పోతః, భూణః. వ్యా:- కలలఘనాద్యసస్థా విశేషజా మప్యత్రైవాన్తర్గర్భః. తె. గర్భము లోని పిండము, పిండము, భూణము. వి. మూడు నెలలు దాటిన గర్భము లోని శిశువు.

F. liver: జ్యోతిస్థానమ్. తె. వి. గర్భానస్థలోనుండు యకృత్తు.

Fibre: a thread-like structure. కేసరః, తన్తుః. Fibres. కేసరాః, తన్తరః. వ్యా:- అతినూత్నా లూతా తిన్త్వాకృతయోన్యేక ధాత్వారమ్భకాద్విధ్యా అంశవః. నూత్రాణి (బ. వ). తె. ఏను, పోగు, పీచు. వి. సాలీడు చుట్టునుండు సన్నని పొడవైన దార

ములు లేక పోగులు, ఇవి ధాతు నిర్మాణారంభకములు. పొడవుగ నుండు దారములవంటి సన్నని నిర్మాణములు, తంతువులు, దారములు.

Afferent F: ఆగామితన్తుః.

Arciform F: Arcuate F:

చాపి: తన్తుః.

Associated F: మనోవహతన్తువః, మనోవహధమ్యుః. మనోవహ ప్రోతాంశి.

Association (of) F: నాడీ నూత్రాణి, ప్రతిసన్ధాయకనూత్రాణి, బాహ్యచాపితన్తువః, స్వాంశయోజక తన్తువః.

Axial F: axon nerve F: ఆక్ష అగుడ తన్త్రతన్తుః.

Cardiac muscular F: విరాజి కేసరః.

Centrifugal F: చేష్టావహతన్త్ర తన్తుః. మధ్యాద్ధామితన్తువః.

Cerebrospinal F. శిరోమూలీయ తన్తువః.

Cervical nerve F: గ్రీవతన్త్ర తన్తుః.

Chromatic F: క్రమాధీనతన్తువః, వర్ణప్రియతన్తువః,

Circular F: వర్తులమాంస నూత్రమ్.

Commissural F: గోళార్థయోజక తన్తువః, సమ్మిశ్రణీయతన్తువః.

Cranial parasympathetic F:

ఊర్ధ్వగ్రత స్తవః.

Efferent F : అపగామితస్య.

External arcuate F : ఒహిర్ధా
నుషీ నూత్రావలీ (X) బాహ్యచాపిక
త స్తవః.

F cell : తన్తుతలకమ్.

F. of muscular tissue : పేషీయ
ధాతుకేసరః.

Gelatinous nerve F : నిర్మజ్జా
తన్త్రతస్య, వాసేయతన్త్రతస్య,

Graynerve F : ధూసరతన్త్రతస్య,
నిర్మజ్జాతన్త్రతస్య.

Longitudinal F : ప్రలమ్బ
మాంస నూత్రమ్.

Medullated nerve F : ధవళ
తన్త్రతస్య, మేదురతన్త్రతస్య, సమజ్జా
తన్త్రతస్య, సమృతికాని నాడీ
నూత్రాణి (X),

Motor nerve F : చాలకతన్త్రీ
తస్య, చేష్టావహతన్త్రతస్య, చేష్టావహ
నూత్రమ్.

Muscle F : పేషీకేసరః, పేషీతస్య,
మాంసకేసరః, మాంస నూత్రమ్,
మృదులోహిత వర్ణకేసరః.

Muscular F : మాంసీయకేసరః,
పేషీయత స్తవః.

Nerve F : తన్త్రతస్య, తన్త్రీకా
తస్య, నాడీనూత్రమ్. తె. సరముల
పీచు, నాడీనూత్రము.

Neuroglial F : స్థితస్య.

Non medullated nerve F :

అవృతికాని నాడీనూత్రాణి, ధూసర
తన్త్ర తస్య, నిర్మజ్జాతన్త్ర తస్య,
వాసేయతన్త్ర తస్య.

Oblique F : తిర్యక్ మాంస (తిర్య
జ్ఞాంస) నూత్రమ్.

Osteogenetic F : అస్థిజనక
త స్తవః.

Parasympathetic F : పరతస్య.

Perforating F : వేధక త స్తవః.

Postganglionic F : పశ్చాద్గంధు
త స్తవః.

Preganglionic F : పూర్వగంధు
త స్తవః.

Projected F : చేతోవహతస్య,
చేతోవహ మార్గః. తె. వి. మెదడు
లోని స్వాంశయోగములును,
పరాంశయోజకములునగు నాడీ
నూత్రములు.

Projection (projective) F :
పరాంశయోజక తస్య.

Purkinje's F : పరికిష్టాల్కా
త స్తవః.

Sacral parasympathetic F :
అథోగ్ర త స్తవః.

Sensory F : సంజ్ఞావహనూత్రమ్.

Sensory nerve F : సంజ్ఞావహ
నాడీనూత్రమ్.

Striated F : నూత్మరేఖాఙ్గిత
మాంసనూత్రమ్.

Striped muscle F : సరాజి
కేసరః.

Sustentacular F : సంస్తమ్భక తన్తుః.	కీకసమ్.
Sympathetic nerve F : అనుతన్త్రీ తన్తుః.	Fibroelastic : వాస్సున, సాస్సునతన్తు మయకఞ్ఘికమ్. తె. వి. రబ్బరువలె సాగు శక్తిల పేజీజాలిత్రి లేక సంచి.
Unstripped muscle F : ఆరాజి కేసరః.	Fibroosseous : తన్వస్థిమయః.
White nervous F : ధవళతన్త్ర (నీ) తన్తుః, వన్న సాతన్తుః.	Fibro proprieo : స్వాంశయోజక తన్తుః.
Fibril, Fibrilla : a small fibre, a minute fibre. అతి నూత్న తన్తుః, తన్తుకః.	Fibrous : consisting of fibres. తాన్తవ, పాశమయ్య, పాశమయీ, మాంసజవాస్సున, స్నాయుతన్తు(ః). తె. తాన్తవము. వి. తన్తువులకు జెందిన, నారగల.
Neuro F : లగుడమూల తన్తుకః.	F. membranes - see membrane.
Ultimate F : అన్త్యతన్తుకః.	Fibula - see bone.
Fibrin : a nitrogenous protein coagulating in exposed blood. తన్తులమ్, తన్వినమ్, తాన్త వమ్, పాశధూణః, పైబ్రిణమ్.	Field : క్షేత్రమ్(ః). తె. క్షేత్రము, ప్రదేశము.
వ్యా :- కిమపివస్తు రక్తస్థస్యానా వసరే ఉత్పద్యతే. తె. వి. గడ్డకట్టిన నెత్తురునుండి పుట్టు నారవంటి పదార్థము. తన్వినము. రక్తమును ఘనీభ వింపజేయు ధాతువిశేషము.	Nail F : నఖక్షేత్రమ్.
Fibrinogen : పైబ్రిజీ జనకః.	Filament : a delicate fibre or thread. తనుతన్తుః, తనుతన్తుకః, నూత్నతన్తుః, నూత్ననూత్రమ్. తె. ఈనె, తంతువు, పొగు. వి. మిక్కిలి సన్నని సున్నితమైన దారము.
Fibro blast : a cell that forms new fibrous tissue. కేసర బలిష్ఠా, తాన్తవ బలిష్ఠా. వ్యా :- తాన్తవ ధాతురచనా శలకమ్. తె. కేసర బలిష్ఠ. వి. తాన్తవ ధాతువును నిర్మించు కణము.	Fillet : పట్టః, బద్ధనీ, వళికా(గ).
Fibrocartilage : the fibrous variety of cartilage : తాన్తవ	Filum : a thread. తన్తుః, నూత్రతః. తె. దారము.
	F. terminale : the thread - like end of the spinal card. అన్త్యతన్తుః, అన్త్యతన్తుకః.
	Fimbria : (ఫింబ్రియా) విషమ

ప్రహోహః. తె. జాలరు, అంచు.

F. hippocampi : సిరాశ్వకీయ
ధరా.

Fimbriated. Fringed : జాలరుగల
అవయవ విశేషము.

F. ends : పుష్పితప్రాస్తా. తె.
దీక్షోత్పత్తి స్థలము. వి. ఇది గుమ్మడి
పువ్వును బోలియుండును.

Finger : digit. అజ్గులిః, అజ్గులీ. తె.
ప్రేలు.

Distal part of the F : అగ్ర
పర్వ ప్రదేశః. తె. ప్రేలి మొదటి
గణుపు.

F. of the foot : పాదాజ్గులిః.
తె. కాలిప్రేలు.

F. of the hand : కరాజ్గులిః,
హస్తాజ్గులిః. తె. చేతిప్రేలు.

Fifth F : కనిష్ఠా, కనిష్ఠికా. తె. చిటికెనప్రేలు.

Fore F : ఆదేశినీ, తర్జనీ, ప్రదేశ
(శి)నీ. తె. చూపుడుప్రేలు, జాట్టన
ప్రేలు.

Index F - see fore F.

Little F - see fifth F.

Middle F : మధ్యమా, మాధ్య
మికా. తె. నడి(మి)ప్రేలు.

Ring F : అనామికా. తె. ఉంగ
రపుప్రేలు, పవిత్రపు ప్రేలు.

Third F - see Ring F.

Tip of the F : అజ్గుల్యగ్రమ్. తె.
ప్రేలికొన, ప్రేలిచివర.

Fire : అగ్నిః, అనలః, దహనః,
పావకః, వైశ్వానరః. తె. అగ్ని,
అనలము, నిప్పు.

Abdominal or internal F :
In the form of digestive
secretion. అంతరాగ్నిః, జౌడ
ర్యాగ్నిః, కాయాగ్నిః, కోష్ఠవహ్నిః,
జఠరాగ్నిః, జఠరానలమ్(శి), జారర
వహ్నిః, పాచకాగ్నిః, వాహః. తె.
జరరాగ్ని. వి. కడుపులో నాచార
మును జీర్ణము (పచనము - పాకము)
జేయు అగ్ని.

Fissura : a fissure. విశరణమ్.

F. Prima : ప్రథమ విశరణమ్.

F. rostroventralis : త్రోట్టు
దర్శ విశరణమ్.

F. secunda : ద్వితీయ విశరణమ్.

Fissure : a narrow opening in
organ, cleft or split (1) చిద్రమ్
దశీ, భేదః, విదరః, విదారణమ్, సన్ని.
తె. గాడి, పగులు, బీటు, బెజ్జము,
సందు. (2) విదరణమ్, విశరణమ్.
వ్యాః- విదారణాకృతీని లాఙ్ఘనాని.
సరిత్కా. తె. గాడి, పగులు, పగులు.
వి. ఈ లక్షణములు అవయవములందు
యేర్పడి అయా శేష్యతో వ్యవహరింప
బడుచుండును.

Anterior median Fi, Antero
median Fi : అగ్రిమాన్తరా, పుర
స్తవమధ్య విశరణమ్.

Calcarine Fi : కార్కరసరిత్కా

Callous Fi : కఠికా విశరణమ్.

Central Fi : మధ్యమ విశరణమ్.

Choroid Fi : జారాయన విశరణమ్.

Collateral Fi : అను పార్శ్వ విశరణమ్.

External rhinal Fi : బాహ్య నాసిక్య విశరణమ్.

Fi. of nostroventralis : త్రోట్యుదర్య విశరణమ్.

Fi. of rolands : మధ్యమ విశరణమ్.

Fi. of sylvian (sylvius) : బాహ్యమ స్త్రిష్కికా విశరణమ్.

Flaccular (lus) Fi : చూడిక విశరణమ్.

Hippocampal Fi : సిరాశ్వకీయ విశరణమ్.

Inferior orbital Fi : అధరాక్షి కుణ్డీయ విశరణమ్.

Lateral cerebral Fi : బాహ్యమ స్త్రిష్కికా విశరణమ్, బాహ్యమా స్త్రిష్కు విశరణమ్.

Longitudinal Fi : అతానిక మ స్త్రిష్కు విశరణమ్.

Median Fi : పశ్చిమాంతరా (x)

Orbital Fi : అక్షికుణ్డీయ విశరణమ్

Palpebral Fi : వర్త్యియ విశరణమ్

Parieto-occipital Fi : పార్శ్వ పుష్ఠకీయా విశరణమ్.

Posterior median Fi : Postero median Fi : పశ్చిమాంతరా (x)

Postero Intermediate Fi :

పశ్చిమ గుచ్ఛాంతరీయా సరిత్కా.

Postero lateral Fi : పార్శ్వ పశ్చిమాంతరా.

Post nodular Fi : పశ్చాన్నద్ధక విశరణమ్.

Pterygomaxillary Fi : గారుడ హానవ విశరణమ్, హనుచరణికాపరిఖా.

Rectangular Fi : స మ కోణ విశరణమ్.

Scaphoid Fi : నౌఖాతమ్.

Sphenoid Fi : ప త్తా స్త రా ల విశరణమ్, స్ఫీనకీయ విశరణమ్.

Spheno-maxillary Fi : స్ఫీ - స్నై - నహానవ విశరణమ్, హను జతుకాపరిఖా.

Superior orbital Fi : ఉత్త రాక్షి కుణ్డీయ విశరణమ్, పత్తాస్త రా లమ్.

Transverse Fi : (of liver), తిరప్పిన విశరణమ్, ద్వావరసీతా, యక్ష్మత్రప్తీహర విశరణమ్.

Umbilical Fi : నాభివిశరణమ్.

Flank : fleshy part of side between ribs & hip. కుక్షి పక్షు. వ్యా :- కుక్షే మంసుల పార్శ్వభాగః. అస్య పర్వుకా జఘనయోర్యధ్యేనీతి. తె. ప్రకక్. వి. తుంటి ప్రక్క పెరుకులకు మధ్య నుండు కండ మాంస భాగము, కుక్షి. వ్యా :- పార్శ్వదేశః. (చ. వి 13 అ. 37

గద్యవ్యాఖ్యాన-చక్రపాణి). కుటీః.
వ్యా:- పార్శ్వయోరధోభాగః. (మా.
ని.40ఆ.12శ్లో. వ్యాఖ్యానే వాచ
స్పతీవైద్యః) పార్శ్వః. తె ప్రక్క.
పార్శ్వము.

Flap : ప్రాలంఘనము. వ్యా:- అర్థచ్ఛిన్న
లంఘనమునోపధానస్య ప్రకారేణ
బహిర్లంఘనమున స్పృశ్యమాంసాదే
రంతోపేక్షితము. లోలకము. తె.
తెక్క, దళము, ప్రాలంఘనము. పి
సగముతెగి వ్రేలాడు, లేక ఇతరకార
ణముచే బయటికి వ్రేలాడు చర్మ
మాంసాదుల భాగములు; లోలకము.

Flask : పుటగ్రీవః. తె. కుప్పె. వి
కూజావంటి అవయవ విశేషము.

Flesh : the soft tissues of the
body. పలలమ్, పిశితమ్, మాంసమ్,
తె. పలలము, మాంసము. (2) మాంస
ధాతుః. వ్యా:- సప్తధాతునాం
తృతీయః. తె. మాంసధాతువు. వి.
రసాది సప్తధాతువులలో మూడవది
(ప్రాణాయతనము).

Flexion : the process of bend-
ing. ఆకుఞ్చనమ్. తె. ఒంపు, వక్రీ
కరణము.

Dorsal Fl, Dorsi Fl : పృష్ఠా
కుఞ్చనమ్.

Semi Fl : అర్ధకుఞ్చనమ్.

Flexure : a bending, curve (1)
జిహ్మాతా, వక్రీమా. (2) కోణః. (1) తె.
ఒంపు, వంకర. (2) కోణము, మూల.

Cervical F : క్రొవక్రీమా.

Hepatic F : యాకృతకోణః.

Pontine F : పాదవక్రీమా.

Sigmoid F : the bend in
the colon between the desc-
ending portion and the
rectum; Sigmoid colon S.
shapad portion. కుణ్డలికా,
బృహదస్త్ర కుణ్డలికా, డిమ్మి,
మలాశయః, అస్యసంస్థానమ్-డకార
వక్రః. (క) ఆస్థలిప్యంతే శిరో
రహితక (s) కార ఇవవర్తతే. తె.
డింభము, మలాశయము.

Splenic F : ప్లేనికకోణః.

Ventral cephalic F : ఉదర్య
శిరస్య వక్రీమా.

Flocculus : a small lobule of
the cerebellum. మాడికా.

Floor : భూమి. వ్యా:- ఛది సదృశ
స్థాన స్వాధి, ఛాదనాత్మకమ్
(వాస్తు). తె. నేల, భూమి. వి.
కప్పుక్రింద వ్యాపించియుండు లేక
కప్పియుండు శరీర ప్రదేశములు.

Fluid : any liquid secretion of
the body. ద్రవః, ద్రవద్రవ్యమ్,
రః. తె. ద్రవము, రసము. వి. నీటి
వలె పలచగానుండు వస్తువు. ఇది
శరీరమున రసరక్తాది ద్రవరూపమున
నుండును. ద్రవధాతువు.

Amniotic Fl : a serous
liquor filling the cavity of

the amnion. గర్భాశ్మకమ్. తె. ఉబ్బునీరు, ఉమ్మనీరు, ప్రసవజలము. Animal Fl: ప్రాణికరద్రవము, స్వాభావిక శారీరద్రవము.

Body nutrient Fl: శరీర పోషకరసము. తె. శరీరమును పోషించు ద్రవము.

Cerebrospinal Fl: the fluid of the brain and cord - (C. S. F.) ఓజు, తర్పకకఫము, తర్పకశ్లేష్మము, బ్రహ్మవారి, మస్తిష్క-సౌమన్నియద్రవము, మౌస్టులు ఇద్రవము.

Extra cellular Fl: కోశ బహిర్గతద్రవము (బహిర్ద్రవము).

Gastric Fl: thin acid nearly colourless fluid secreted by stomach glands. ఆమాశయ ద్రవము. వ్యా:- ఆమాశయ గ్రన్థిభ్యో నిష్కల్పద్రవము నిర్వర్ణ తన్వద్ద్రవము వారస విశేషము.

Inter cellular Fl: కోశాంత ద్రవము, కోశాంతర్గత ద్రవము, శలకాంతరద్రవము, తె. కుటికద్రవము.

Interstitial Fl: కోశమధ్య (గత) ద్రవము.

Menstrual Fl: ఆర్తవమ్, పుష్పమ్, రజు. తె. ఋతురక్తము, చెరగు మాపు, నెలసరి, మాట్టు.

Nerve Fl: తన్త్రీద్రవము. తె. నరము రసము.

Nutrient Fl: Which circulates through the blood: రసము, రసధాతువు. తె. రసము. వి. ఇది సప్త ధాతువులలో మొదటిది. నెత్తురుతో గలసి శరీరమున పారుచుండును.

Nutritious Fl. Nutritive Fl: పోషకధాతువు (బ. వ.), విశుద్ధతరాధాతువు, సప్తసారము వ్యా:- రసరక్తాదయము. తె. పోషక రసములు. శరీరమునకు పుష్టితుష్ట్యములను సగు రసరక్తాది సప్తధాతువులు.

Seminal Fl: అస్త్యధాతువు, శుక్రమ్, తె. వీర్యము, శుక్రము. వి. ఇది శరీర ధాతువులలో నేడవది, చివరి ధాతువు.

Synovial Fl: స్నైహిక ద్రవము, స్నైహికద్రవము,

Testicular Fl: semen. శుక్రమ్.

Tissue Fl: ధాతురసము.

Vital Fl: Endowed with energy. ఓజు, తేజు, బలము.

వ్యా:-గర్భధాతు సార భూతోద్రవ విశేషము. తె. ఓజుస్సు, తేజస్సు, బలము. వి. రసరక్తాది సప్తధాతువుల సారము. వి. ఇది మధురాదిషడ్రవములకును, తద్దీప్యములకును అధీనమై యుండును. ఉదాహరణము. ఓజు; రసాదీనాం శుక్రాంతానాం యత్పరం తేజస్తత్ ఖల్వోజస్త దేవబలమిత్యుచ్యతే, స్వశాస్త్రసిద్ధాంతాత్. (సు. సూ. 15 అ. 19 గద్యము). ఓజు

సోగుజాః. ఓజః సోమాత్మకం, స్నిగ్ధం, కుష్ణం, తీతం, స్థిరం, సరమ్. వివిక్తం మృదుమృత్సంఘం ప్రాణాయతన ముత్తమమ్. (సు. సూ. 15 అ. 21 శ్లో). ఓజసః మూలమ్ ప్రాణినాం పునర్యూల మాహరోబల వరౌజ సాంచ, సపటురసేష్వాయత్తః; రసాఃపునర్ద్రవ్యాశ్రయాః, ద్రవ్యాణి పునరోపధయాః, తాస్తుద్వివిధాః - సావరా జఙ్గమాశ్చ. (సు. సూ. 1 అ. 28 ఖండ్య.)

Vitelline Fl : పైతలద్రవం.

Fluidity : వ్యవాయత్స్యం.

Foam : ఫోమః. తె. సురగ, సురుగు.

Focus : కేంద్రము, గాఢమేకాగ్రీభిన్నః. రశ్మికేంద్రము. తె. కేంద్రము, తేజః కేంద్రము, మండలమధ్యము. వి. కిరణములు కలియుస్థలము, ఒకేచోట చూపునిగుడ్చు స్థలము.

Principal F : ముఖ్య కేంద్రము, ముఖ్యవాళికేంద్రము. తె. ప్రధానవాళి

Foetus . sec Fetus.

Fold : doubling of various parts of the body. ఊర్మిః, వళిః, వళికా, వళీ. తె. మడత, ముడుత.

Aryepiglottic Fo : ప్రకోణగో జహ్వస్తరవళి.

Cuadal Fo : పుచ్చవళికా.

Cephalic Fo : శిరోవళికా.

Crescentic Fo : అర్ధచంద్రవళికా.

Gastrop pancreatic Fo : జాతరా గ్నాశయవళి.

Genital Fo : ఉపస్థవళి, యాన వళి.

Inguinal Fo : వంతుణవళి.

Labioscrotal Fo : ఓష్ఠమస్త్రీయ వళి.

Mucous Fos of rectum : గుదవలయాః. తె. ఆసన సుడులు (గు)

Nail Fo : సఖవళికా.

Neural Fo : తన్త్రవళికా.

Peritoneal Fo : పరితున్నవళి.

Pharyngoepiglottic Fo : గల గోజహ్వకీయవళి.

Pleuroperitoneal Fo : పార్శ్వకా పరితున్నయవళి.

Recto - uterine Folds of Douglas. మల గర్భాశయ బంధనము.

Sacro - uterine Folds of Douglas. గర్భాశయ త్రికీయ బంధనము, త్రికగర్భాశయబంధనము.

Tail Fo : పుచ్చవళికా.

Up Fo : (Up folding). ఊర్ధ్వ నలకమ్, ఊర్ధ్వవళి.

Follicle : a small scereting sac.

పుటికా, బీజపుటః, సోఫటః, సోఫట కమ్, సోఫలకమ్ (8). వ్యాః- బీజ కోశస్య బహిస్తలే ప్రత్యక్షీభవతి. తె. తిత్తి, పొక్కు, బుడిచె, బొబ్బ.

Graafian F : డిమ్బపుటికా, బీజ

పుటకమ్, తె. అణ్డోత్పాదకకోశము, రజోత్పాదకకోశము.

Hair F - see Hair.

Liquid F: పుష్టిబీజాణు ద్రవ పుటికా. వ్యా:- స్ఫోలకాస్తర్గః ఉపచీయ మానాద్రవ విశేషస్య పుటికా.

Lymphoid F: ల సీ కా యి త స్ఫోలకమ్. తె. రసిబొబ్బ. వి. రసి కతో గూడిన పొక్కు లేక బొబ్బ.

Follicular: పుటకీయ(ః), స్ఫోటీయ(ః)

Fontanel, Fontanelle: a membranous space between or at the junction of the cranial bones in an infant, due to incomplete ossification. కోమలతాలు.

Anterior F: Bregma (Diamond-shaped). It ossifies during the second year of life. తాలు, తాలుదేశః, తాలు ప్రదేశః, పురస్తాలకమ్, బ్రహ్మతాలు కమ్, బ్రహ్మరస్థిమ్, మస్తకరస్థిమ్, ముఖతాలు, మూర్ధగః, శిరస్తాలు. తె. మాడ, మాడపట్టు, మాడు. వి. పసి తనమున నడినెత్తినమండు మెత్తని చర్మముగల గుంట. వెరిగినకొద్ది యిచ్చుట ఎముక గట్టిపడును. ఉచి పల్లము, మాడపట్టు.

Posterior F: lambda (Triangular-shaped). The junc-

tion of the occipital and two parietal bones. It ossifies within a few weeks of birth. అధిపతిమర్మ, అధిపతి మర్మరస్థిమ్, పశ్చాత్పాలకమ్. బ్రహ్మరస్థిమ్, శివ రస్థిమ్. తె. ఉచ్చి పల్లము, వెనక ఉచ్చి పల్లము. వి. తల వెనుకవైపున నుండు బ్రహ్మరంధ్రము. బిడ్డ పుట్టిన తరువాత కొన్ని వారములలో నిచటి ఎముక గట్టిపడి పూడును.

Food: అన్నమ్, ఆశనమ్. అహారః, భక్తమ్, భోజనమ్. తె. ఆన్నము, ఆహారము. వి. ఇది ఘనద్రవ రూపములలో నుండును. తిను త్రాగునట్టి వస్తువు, తిండి.

Foot: the organ at the extremity of the leg. ఆస్థి, చరణమ్, పదమ్. పాదః. తె. అడుగు, పాదము.

Centre of the F: పాదమధ్యమ్, తె. ఆరికాలు మధ్యభాగము.

Finger of the F-see Finger.

Fore F: ఆజ్ఞాల్యస్తరమ్, ప్రపదమ్, పాదాగ్రమ్. తె. మీగాలు, ముంగాలు, పంజా.

Upper part of the F: పాద పృష్ఠమ్. తె. మీగాలు.

Foramen: a hole, opening or passage: చిద్రమ్, రస్థిమ్, వివరమ్ (x). వ్యా:- పూర్ణ పరిధి చిద్రమ్. తె. కన్నము, బెజ్జము, రంధ్రము.

వి. గుండ్రని అంచు లేక చుట్టుగల చిల్లి.

Anterior condylar F : పురస్తన క్షణిక రస్థి.

Anterior condyloid F : మూల కోటి పురోగం వివరము. వ్యా:- ద్వీదశనాడ్యుః నిర్గమాయ.

Anterior palatine F : పురస్తన తాలరస్థి.

Anterior sacral F : పురస్తన త్రైకరస్థి.

Auriculo ventricular F : కర్ణక కోష్ఠకాస్తర రస్థి.

Carotid F : కార్టోట(టి) రస్థి.

Costal F : of Vertebra పార్శ్వ రస్థి.

External access palate F : బాహ్యలఘుతాలవ్యరస్థి.

F. caecum : అస్థరస్థి.

F. lacerum anticus, F. lacerated anterior : ఉత్తరాక్షి కుణ్డియ విశరణము, త్రికోణ వివర ద్వయము. పక్షాస్తరాలము, పురస్తన దీర్ఘ రస్థి, బహిఃపక్షాస్తరాలము.

F. lacerum medium. F. lacerated middle : మధ్య దీర్ఘ రస్థి.

F. lacerm posticus. F. lacerated posterior : నైఋతరస్థి, పశ్చిమ దీర్ఘరస్థి.

F. magnum-see Occipital.F.

F. majendii : ఊర్వభాగరస్థి.

F. Ovale : ఆవృత్తరస్థి, జామబ్బ వివరము, ప్రవిష్టరస్థి. తె. అండాకార రంధ్రము.

F. rotundum : వృత్తరస్థి, వృత్త వివరము.

F. scarpa - see scarpas F.

F. spinosum : కాణ్ఠికరస్థి, కోణ వివరము.

F. stenson - see Stensons F.

F. transversarium . పార్శ్వ రస్థి. వ్యా:- కి మ ప్య సాధారణ రస్థి.

F. Vasalli : అణురస్థి.

Frontal F : లలాటరస్థి.

Great sciatic F : బృహస్పైచ రస్థి.

Incisive F : దాశవరస్థి, పురస్తతాలవ్య రస్థి.

Infra orbital F : కుణ్డాధరరస్థి, సేత్రాధరీయ రస్థి.

Interventricular F : కోష్ఠకాస్తర రస్థి.

Intervertebral F : పృష్ఠాస్తర రస్థి.

Intra Ventricular F - see Interventricular F.

Jugular F : నైఋతరస్థి.

Majendie's F-see F. Majendii.

Malar F : గణ్ఠవివరము, గాఢ రస్థి.

Mandibular F : హానవరస్థిమే.

Mastoid F : గోస్తన చిథిమే, చామక రస్థిమే.

Mental F : అనుచిబుక వివరమే. మెబుకరస్థిమే.

Nutrient F : medullary foramen ఆస్థిధమసిద్ధారమే, పోషక రస్థిమే.

Obturator F : భగాస్థినిత మ్మ వివరమే, శ్రోణి గవాత్మమే, శ్రోణి వివరమే. వ్యా:- భగాస్థిమక్షంద రాస్థి భ్యాం మణ్డలీకృత మస్తరాళమే. గవాత్మపారం ప్రచ్ఛన్న రస్థిమే.

Occipital F : కపాలద్వారమే, మహావివరమే (సుఖమ్నాద్వారమే).

Optic F : దార్శనరస్థిమే, దృష్టి నాడీరస్థిమే.

Parietal F : పార్శ్వకరస్థిమే.

Posterior access palate F : పశ్చిమఅక్షుతాల వ్యరస్థిమే.

Posterior condylar F : పశ్చిమ కాణ్డలకరస్థిమే.

posterior palatine F : బృహత్తాలవ్య రస్థిమే, పశ్చిమతాల రస్థి(జ్వే).

Posterior sacral F : పశ్చిమ త్రికరస్థిమే (రస్థాణి).

Sacrosciatic F : త్రికతుకుస్తర వివరమే, త్రికనితమ్మ వివరమే.

Scarpa's F : పూర్వాపరచిద్రా.

Spinal F : సాఖుమ్నక చిద్రమే.

Stenson's F : పార్శ్వచిద్రా.

Stylomastoid F : నారాచ చూమకీయ రస్థిమే, శిఖా గోస్త నాస్తరీయం చిద్రమే.

Supraorbital F : అధిభ్రువమే, క్షణోత్తరమే.

Vertebral F : పృష్ఠి రస్థిమే, వంశ్యరస్థిమే.

Winslow's F : యకృజ్జారరీయ రస్థిమే

Foramina (Pl). చిద్రాణి, రస్థాణి.

Force : that which produces or arrests motion. ఊర్జ, బలమే, సామర్థ్యం, శక్తి. తె. బలము, శక్తి, సత్తువ.

Biomotor F : ప్రాణవాయుః.

Cell F : వాతే, వాతదోష, వాయుః. తె. వాతము, వాయువు.

Centrifugal F : కేంద్రోపరాజ్యుఖ బలమే, మధ్యాద్గమనబలమే.

Centripetal F : కేంద్రోన్మృఖబలమే.

Chemical F : పిత్తమే, మాయుః.

వ్యా:- సత్త్వరసోదేధికమే, రాసాయని శక్తి. తె. పిత్తము, రాసాయనిక శక్తి.

Physical F : అజ్గబలమే, ప్రకృతి జాశక్తి, వాయుః. వ్యా:- రజః సత్త్వాధిక. తె. భౌతికబలము, శారీరకబలము, వాయువు.

Protoplasmic F : కఫః, బలసః.

వ్యా:- తమస్సత్త్వాధిక. తె. కఫము.

Resisting F : ప్రతిబంధక క్తి.

Vital F : చైతన్యక క్తి, జీవక క్తి, ప్రాణక క్తి.

Fore : anterior. అగ్రః, పురః. తె. ముందటి.

F. arm - see arm. ప్రపాణికా.

F. brain - see brain.

F. hand: కరాగ్రమ్, హస్తాగ్రమ్. తె. చేతిపంజా, మీశైయ్యి, ముంబెయ్యి.

F. head - see head.

F. leg - see leg.

F. limb - see arm.

F. skin - see prepuce.

Form : shape. ఆకారః, ఆకృతిః, మూర్తిః, రూపం, సంస్థానమ్. తె. ఆకారము, రూపము.

Fornix : an arch. ఛత్రికా, తోరణికా. సరణికా. తె. కమాసు. వి. విలు వంపువలెనుండు అవయవ భాగము.

Body of F : తోరణికాగాత్రమ్.

Conjunctival F : వర్త్యుశుక్లసన్ని.

Crus of F : తోరణికాచరణమ్.

Forramer cascum. సంవృత ఛిద్రాః. తె. మూసికొనియుండు బెజ్జములు, రంధ్రములు. వి. తను కుడ్డజాల రంధ్రములు.

Fossa : a depression; furrow. ఖాతమ్, నిమ్మికా. వ్యాః. తుండ్ర దీర్ఘికాది వన్నిమ్నానిస్థానాని ప్రాయో విషమాక్షతీని; కేదారస

దృశ నిమ్మికా. తె. గుంట, పల్లము. వి. వంకర టింకరగానుండు మిక్కిలి చిన్నగుంటలవంటి శరీర భాగములు, చిన్నలోదట్టులు, గోతులు.

Acetabular F : డౌరూఖల నిమ్మికా.

Anterior F : పురస్తననిమ్మికా, పురస్తన శరావః, పురోగం మహా ఖాతమ్.

Anterior F. of the cranium: పురస్తవశరావః.

Anterior palatine F : అగ్ర తాలుఖాతమ్.

Axillary F: ఉఖా. వ్యాః- కత్తా గతోగర్తః, కత్తుకుహరమ్, కత్తాదరీ. తె. లోచంక. వి. చంకలోని గుంట లేక పల్లము.

Canine F : దాంష్ట్రీనిమ్మికా, దాంష్ట్రీయనిమ్మికా.

Cerebellar F : అధరకేదారః, ఉపబ్రౌప మస్తిష్కనిమ్మికా.

Cerebral F : ఉత్తరకేదారః, మాస్తిష్కనిమ్మికా.

Coronoid F : మాకుటనిమ్మికా.

Cubital F : బాహుఽధ్యమ్.

Digastric F : ద్వైగ్రషీకనిమ్మికా.

Glenoid F : వామసన్నిస్థాలకం (నిమ్మికా).

Hypophyseous (ial) F : హైయూపనిమ్మికా.

Iliac F : శ్రౌణనిమ్మికా.

Incisive F : దస్తమూలవిలా,
ఖాతమ్, దాశననిమ్మికా.

Infraclavicular F : అక్షకౌధర
ఖాతమ్, ఉఖా. తె. కంటె మెడవద్ద
నందు గంట.

Infraspinalis (spinalous) F :
అర్జలోత్తరనిమ్మికా.

Infraspinous F : అధరం అంస
పృష్ఠం, అధరాంసపృష్ఠ నిమ్మికా.

Infratemporal F : శజ్జాధర
నిమ్మికా.

Intercondylar F : కుండలికౌస్తర
నిమ్మికా.

Ischiorectal F : గుదకౌతుస్థరం
ఖాతమ్.

Jugular F : అనుమన్యావిశరణమ్,
మన్యాఖాతమ్.

Lacrima F. lacrymal F :
అశ్రుగోలఖాతమ్, అశ్రుగోలార్ధ
నిమ్మికా. వ్యా:- అశ్రుగన్ధి ధార
ణాయ నిర్మితమ్.

Large F : మహాఖాతమ్.

Lateral cerebral F : బాహ్య
మాస్తిష్క నిమ్మికా.

Limbus F. ovalis : ఆవృత్త
నిమ్మికా ప్రాస్తః.

Mandibular F. Fossa mandi-
bularis : మానుసనిస్థాలికా, హానవ
నిమ్మికా.

Middle F, Middle F. of the
cranium. మధ్యమఖాతమ్, సుధ్య

మఃరోటి శరావః.

Nasal F : నాసాఖాతమ్.

Olecranial F, Olecranon F :
కౌఫాణ నిమ్మికా.

Palatine F : తాఱఖాతమ్.

Peritoneal F : పరితుస్థనిమ్మికా.

Pituitary F : పోషణి కౌఖాతమ్.

పైయూష నిమ్మికా. వ్యా:- తుండ్ర
గ్రన్థి ధారణాయవర్తతే.

Posterior F : పశ్చిమమహాఖాతమ్.

Posterior F of the cranium :
పశ్చిమ కరోటి శరావః.

Pterygoid F : గారుదాయిత
నిమ్మికా.

Pterygopalatine F : గారుతతా
లవ్య నిమ్మికా.

Radial F : అరత్మీయ నిమ్మికా.

Right iliac F : దక్షిణ వంతుణ
గహః. (నిమ్మికా).

Rhomboid F, F Rhomboidea
the fourth cerebral ventricle.

చతుర్రశ నిమ్మికా. వ్యా:- చతుర్థ
మాస్తిష్కశోష్ఠః (నిమ్మికా).

Scaphoid F : నౌఖాతమ్.

Sphenomaxillary F : హను
బాతుక ఖాతమ్.

Sublingual F : జిహ్వధరీయం
ఖాతమ్.

Subscapular F : అంసాధర
నిమ్మికా.

Supraspinalis F : (Spinalous)

అర్ధలోత్రర నిమ్మికా.
 Supraspinous F : ఉత్తరమంస పృష్ఠమ్, ఉత్తరాంస పృష్ఠభాతమ్.
 Supra tonsillar F : ఉపజిహ్వోత్తర నిమ్మికా.
 Temporal F : శబ్దభాతమ్, (అర్ధచంద్రా)కారభాతమ్) శాబ్దనిమ్మికా.
 Vermian F : కీటకీయ నిమ్మికా.
 Vermiform F : వలయనిమ్మికా.
 Zygomatic F : గండోత్తరభాతమ్.
 Fossula : a small fossa. తుద్ర ఖాతం, తుద్రనిమ్మికా. తె. చిన్నగుంట, చిన్నగొయ్య. చిన్నపల్లము.
 Foundation : పోటః, భిత్తిః. వ్యా:- భూరాణ్య పోటః. తె. ఆధారము, మూలము. వి. పిణ్డాధారము.
 Fourchete, Fourchette: భ గాష్ఠిలికా.
 Fovea : A small depression or fossa. గర్తీకా, వపికా. వ్యా:- తుద్రభాతం. తుద్రావా అల్ప నిమ్మికా. తె. చిన్నగుంట, చిన్నపల్లము.
 Costal F : పార్శ్వకవపికా.
 F. capitis femoris : ఊయశిరోవపికా.
 F. centralis : కేంద్రోగర్తీకా, మధ్యవపికా.
 F. dentis : దన్తవపికా.
 Fragile : brittle. భజ్జరః. భిదురః. తె. పెళుసువనముగల, బలహీనమైన.

Frame: పఞ్జరమ్, శరీరమ్. తె. చట్రము, పంజరము, శరీరము.
 Bony F. work : అస్థిపఞ్జరమ్.
 F. work : పఞ్జర బంధత్వమ్. తె. అల్లికి పని. తడక.
 Supporting F. work : ఉత్తమృక పఞ్జరత్వమ్.
 Franulum : A small frenum - see Franum.
 Franum, Fraenum : a fold of membrane which checks or limits the movement of an organ. ప్రబంధః, సేవనీ. వ్యా:- తనుత్వక్వళికా. యాచ అజ్గచలనం సంయమ్యతే. తె. మడత, ముడుత.
 F. clitoridis: భగశిక్చికా ప్రబంధః, భగశిక్చికా సేవనీ.
 F. linguae : a fold of mucous membrane under the tongue. జిహ్వోప్రబంధః, జిహ్వోసేవనీ. తె.వి. నాలక క్రిందనుండు “సేవనీ” యనునాడి. ఇది అమత్వచమడత, నాలకక్రిందినరము.
 F. of lip : ఓప్థసేవనీ.
 F. Praeputti : Frenum uniting the prepuce to the glans penis. శిక్చిసేవనీ.
 Frommarn's lines : అతిపర్వరేఖాః.
 Frontal : pertaining to the anterior part. (1) అగ్రః, పురః. తె. ఎదుటి, ముందు. (2) లలాట.

(టీ) లలాట్య. తె. వి. నుదురుకు చెందిన.	అవయవ విశేషము.
F. portion - see portion.	Furcula : చరమాలమ్.
F. Sinuses - see sinus.	Furrow . Track, Trench. సీతా.
F. Tuberosities - see Tuberosity.	వ్యా:- నూత్నతర రేఖారూపా
Function . action. కర్మ, క్రియా, వ్యాపారః, వృత్తిః. తె. కర్మ, క్రియ, పని.	ఖ్య. తె. గీత, చాలు, పగులు, సంకు. వి. గీతవలెనుండు మిక్కిలి సన్నని చాలు. ఉ. నాగేటిచాలు వంటి గీత.
Fundus : the basal portion of hollow structure. 1. శూన్యాంశ మాలభాగః, 2. అమాశయస్కంధః. (గ). గర్భాశయః, జఠరమాలమ్, బుద్ధమ్, మూలమ్.	Anterior F : పురస్తన సీతా.
F. uteri - see uteri.	Carpal F : యవపజ్జయః. తె. వి. ప్రేళ్ళు, మణికట్టు మొదలగువాని యందుండు యవలవంటి రేఖలు.
Funicle : a little cord of aggregated fibers. నూత్నరజ్జుః.	External F. in the middle of the back : పృష్ఠతల్యా.
Funiculus : a cord - like structure (1) పూణుకః, (2) వార్షణ రజ్జుకా. వ్యా:- రజ్జ్వకారవ్యూహసం వానిర్మితిః. తె. వి. తాడువలెనుండు అవయవ భాగము.	Nasal, Naso-optic F : నాసాక్షీయ సీతా.
Anterior F : పురస్తన పూణుకః.	Post anal F : ప్రోథాస్తరమల్యా.
External F : బాహ్యపూణుకః.	Fusiform : spindle - shaped.
F. gracilis : కోమల పూణుకః.	తక్కురూప (o). తె. కదురు, కండె.
Lateral F : బాహ్యపూణుకః.	వి. కదురు లేక నూలుకండెవలెనుండు అవయవంశము.
Posterior F : పశ్చిమ పూణుకః.	Fusion : సంయుక్తిః. తె. కలయిక.
Terminal F : అంత్యపూణుకః.	G
Funis : గర్భనాభినాళీ. తె. గర్భనాభి నాళము.	Gall : bile. a bitter, alkaline viscid, greenish - yellow fluid secreted by the liver and stored in the gall - bladder. పిత్తమ్, మాయః.
Funnel : ఘరజ్జ. తె. వి. గరాటవంటి	వ్యా:- యక్రత్రాసవః, యక్రతస్రావః. వ్యా:- ఈ పద్ధత హోరిద్రతిక్ర

క్షారియస్పాన్డ్రవము, ఏషయకృతః నిస్సృత్య పిత్తకోశే(శ) ఆవసితః తె. చేదు, పిత్తము, పైత్యరసము. లక్షణము- ఇది కొంచెము పసిమిగుల ఆకుపచ్చని రంగులో చేదుకారముల రుచితో యకృత్తునుండి స్రవించు చిక్కని ద్రవము. ఇది పసరుతిత్తిలో నిలువయుండును.

G. bladder : a pear - shaped bag on the under - surface of the right lobe of the liver. క్లోమ, తిలక్, పిత్తకోశః క్లోమస్థానమ్. (1) హృదయస్యాధో దక్షిణతః యకృత్ క్లోమచ. సు. శా. 4. అ. 81 గద్యాంశః. క్లోమ, తిలక్. (సు. శా. 4 అ. 81. గద్య వ్యాఖ్యానే డల్వణః). (2) క్లోమః- కాలఖణ్డాదధ (యకృత అధః) స్తాత్ స్థితం దక్షిణ పార్శ్వస్థం "తిలక్" ప్రసిద్ధమ్. (సు. ని. 9 అ. విద్రధి నిదానే, 17½ శ్లోకవ్యాఖ్యానే. డల్వణః.) క్లోమః- కాలఖణ్డా దధ స్తాత్ స్థితం దక్షిణ పార్శ్వస్థం తిలకం ప్రసిద్ధమ్. (మా. ని. 40 అ. విద్రధి నిదానే, 12½ శ్లోక వ్యాఖ్యానే, వాచస్పతి వైద్యః. ఆతంకదర్పణ వ్యాఖ్యాతా) క్లోమః- తస్య (హృదయస్య) దక్షిణతః క్లోమ యకృత్పుష్పస మాసితమ్. ఆకృతిః తత్రైవ : కించిదుచ్చిత రూపస్తు జాయతే క్లోమ సంజ్ఞకః. హేతుః-

సమానవాయు ప్రధౌతాద్రవ్య దేహోష్మ పాచితాత్. ఇతి అష్టాజ సంగ్రహే (శా. అ. 5) అ. హృ, శా. 3 అ. 12 శ్లోకవ్యాఖ్యానే 387 పృష్టే. తె. చేదుకట్టు, పసరు తిత్తి, పిత్తాశయము.

G. cyst - see gall-bladder.

G. ducts : the ducts conveying the bile. పిత్తవాహిన్యః, తె. పిత్తవాహినులు. వి. చేదు లేక పిత్త రసము ప్రవహించు నాళములు.

Ganglia, Ganglions (P. L.) : Enlargement or knot on nerve. A mass of nerve-tissue forming a subsidiary nerve centre, from which nerve fibres radiate. (1) గణ్డకాః, గణ్డము, నాడీగ్రన్థిః. వ్యాః- శిరోవంశీయ స్వయం శాసిరూపో బయ పద్ధతి సమ్మన్ధిని. ఆణుతన్త్ర శలకపుష్ప రూపాణి, ప్రాయఃకుద్ర గుళికాకృతీని, తన్త్రధాతోరుప కేంద్రాణి, నాడీగ్రన్థయః, నాడీ విస్ఫోటాః. (2) కన్థాః, కన్థికాః, నాడీకన్థికాః. తె. గండువులు, ముడులు, నరముల ముడులు, నాడీ ముడులు.

Semilunar G : అర్ధచంద్రగణ్డము.

Ganglion (s) : Any mass of gray nervous substance knot on nerve. (1) గణ్డకః, గణ్డము, నాడీ

గ్రన్థిః, నాడీవిస్ఫోటః. (2) కణ్డరా
పుటీ, గుచ్చికా. తె. నరముముడి,
నాడీముడి.

Acoustic C : శ్రావణగణ్డః.

Aorticorenal G : ఆవర్తవృక్కీయ
గణ్డః. మహాధమనీ వృక్కీయగణ్డకః.

Auricular G - see Otic G :

Autonomic G : స్వయంశాసనీ
గణ్డః.

Basal Gs : Those at base of
cerebrum. గోర్దమూలగణ్డవః.

Cardiac G : హృదయగణ్డః.

Carotid G : కారోటగణ్డః.

Celiac G. see semilunar G :

Central G : కేంద్రీకగణ్డః, మధ్య
గణ్డః.

Cephalic G : శిరసీయగణ్డః, శిరో
గణ్డః.

Cerebral G : అనుమస్తిష్కగణ్డః
అనుమస్తిష్క గుచ్చికా.

Cervical G : గ్రీవాగణ్డః,
గ్రైవేయ గణ్డః.

Cervical G of uterus : that
near the cervixuteri. గర్భాశయ
గ్రీవాగణ్డః.

Ciliary G : పాక్షిక్గణ్డః,
రోమకగణ్డః, శైలిక గణ్డః.

Coccygeal G : గౌడగణ్డః.

Coeliae G : కాతుగణ్డః.

Collateral G : ప్లక్షుకసహచరా,
ప్లక్షుకీయ గణ్డః.

G. cell - see cell.

G. impar : గౌడగణ్డః.

G. nodosum : గ్రన్థిలగణ్డః.

G. ridge - see ridge.

G. spiral: పరివేష్టనగణ్డః.

G. of the posterior nerve
roots. పశ్చిమనాడీకస్త మూల
కన్ధికాః.

Gasserian G : అర్ధచంద్రగణ్డః,
ప్రిధారగ్రన్థిభాతమ్.

Geniculate G : జానుకగణ్డః.

Jugular G : నైగళగణ్డః.

Little G : కన్ధికా, గణ్డకః.

Meckel's G : ఊర్ధ్వహాసన నాడీ
గ్రంథిః.

Mesenteric inferior G : అధ
రాస్త్రికనాడీ గ్రన్థిః (చక్రమ్).

Mesenteric superior G : ఉత్త
రాస్త్రికనాడీగ్రన్థిః.

Optic G : ఆక్షుగణ్డకః; అక్షుగణ్డః
(శ్రౌత్రగణ్డః).

Otic G : శ్రావణగణ్డః.

petrous G : ప్రాస్తరగణ్డః.

pharyngeal G : శృంగ్గౌటకీయ
గణ్డః.

Phrenic G : ప్రైణికగణ్డః.

Post or posterior G : పశ్చిమ
కన్ధికా, పశ్చాద్గణ్డః.

Primitive G. of autonomic
nervous system. ఖణ్డితవిణ్డః.

వ్యాః- రస్త్రిభాశలకౌనాం ఖణ్డిత

పిణ్డాః.	G. canal : గాణ్డవస్రోతః.
Pro G : పురోగణ్డుః.	G. cell - see cell.
Prostatic G : పౌరుషగణ్డుః.	G. centre : గాండవకేంద్రీః.
Renal G : one around the renal artery. వా ర్క గణ్డుః, వృక్కకన్ధికా.	Gap : ఛిద్రమ్, ఛేదః. తె.
Semilunar G : అర్ధచంద్రగణ్డుః, త్రిధారగ్రంధిఖాతమ్.	కన్నము, బెజ్జము, సందు.
Solar Gs : త్రిధారగ్రంధిఖాతాని, సౌరప్లక్షుక గణ్డుః (కన్ధికాః).	Gas : కాశః. తె. ఆవిరి. వి. ఘాటు
Spheno palatine G : స్ఫెనతా అవ్యగణ్డుః.	గల పొగను బోలిన బాష్పము.
Spinal Gs : వంశీయగణ్డుః, వంశ్య గణ్డుః.	Gaster : stomach. అన్నాశయః, అమాశయః, జఠరః. తె. పొట్ట.
Spiral G : పరిభేష్టనగణ్డుః.	Gastric : of the stomach. అన్నాశయీ, జాఠర. తె. పొట్టకు చెందిన, పొట్టకు సంబంధించిన.
Submaxillary G : అధరహాసవ గణ్డుః, హన్వధరగణ్డుః.	G. juice - see juice.
Superior G : ఉత్తరగణ్డుః.	G. region - see region.
Superior cervical G : ఉత్తర అనుగ్రీవికానాడికన్ధః, ఉత్తరానుగ్రీవికా గణ్డుః, తస్త్రికలాగణ్డుః.	Gastrium : stomach. కుషీధరా.
Sympathetic G : కన్దపుష్పాః, శార్జ్ఘ్యగణ్డుః.	Dorsal meso G : పృష్ఠమధ్య కుషీధరా.
Terminal G : అన్త్యగణ్డుః.	Epi G : epigastrium. ఉత్తర కుషీధరా, హృదయాధరికా. తె.
Thoracic sympathetic Gs, Thoracosympathetic Gs : అనుపృష్ఠికా స్వతస్త్రినాడికన్ధికాః.	జఠరకోశ వైభాగము, పొట్ట వైభాగము.
Vestibular G : దేహానీయగణ్డుః.	Hypo G : hypogastrium: అధర కుషీధరా, ఆధివస్త్రికధరా. తె. వి.
Ganglionic : relating to ganglion. గాణ్డన.	జఠరకోశము క్రిందిభాగము. కడుపుకు, ఏదురు రొమ్ముకు మధ్య ప్రక్కగానుండు కోశము.
	Meso G : మధ్యకుషీధరా.
	Ventral meso G : ఉదర్యమధ్య కుషీధరా.
	Gastro, Gastric : అమాశయీయ. జాఠర. తె. పొట్టకు సంబంధించిన.

- G. intestinal place of the digestion. అగ్న్యధిష్ఠానమ్. తె. జఠరాగ్ని పాచకాగ్ని నిలవయుండు చోటు.
- G. intestinal tract - see tract
- Gastrula : an early embryonic stage. పిల్లకణములతో నిండిన కుహరము. శివ దశ.
- Gelatin : (1) మేదః. మేధోధాతుః, వసా. తె. క్రొవ్వు. వి. మాంసము నంటియుండు తెల్లని వస్తువు. వసా:- శుద్ధమాంసస్వయః స్నేహసావసా పరికీర్తితా. మంచిమాంసమున గల చమురు "వస" యనబడును. (2) మేదః పటలమ్. తె. క్రొవ్వుపొర. వి. జాన్యుగడ్డివలెనుండును.
- Gelatinous : వాసేయ, వాసేయరజ్జుః
- G. tissue : mucous tissue - see tissue.
- Genital : pertaining to the organs of generation. ఉపస్థాంగీయ, ఉష్ణీయ, గుహ్యంగీయ.
- Female G. apparatus. ప్రజనన యంత్రము. స్త్రీసూక్ష్మావయవము.
- G. cord - see Cord.
- G. fold - see fold.
- G. gland - see gland.
- G. passage - see passage.
- G. organ - see organ.
- G. ridge - see ridge.
- Uro G. apparatus : చూత్ర
- ప్రజనన యంత్రము.
- Genitals : the reproductive organs. ఉపస్థాం, గుహ్య ప్రదేశాః, (సు.నూ. 23/5. డల్హణః) ప్రజననమ్ (నాని). తె. స్త్రీ పురుష మర్కస్థానములు, జననేంద్రియములు, సంతానోత్పాదకాంగములు.
- Genu : knee. జాను, జానువణ్ణులమ్. తె. మోకాలు.
- Germ : వీజమ్. తె. వీజము, విత్తనము.
- Gingiva - see Gum.
- Girdle : a band to go around the body, a belt. చక్రమ్, మేఖలా. తె. దట్టి, నాడా, పట్టి, వడ్డాణము.
- Hip G. శ్రోణీచక్రమ్, శ్రోణీ మేఖలా.
- pectoral G : అంశమేఖలా, ఔరస చక్రమ్.
- Pelvic G : కటిచక్రమ్. వ్యా:- నితస్సుపత్నవస్తి ప్రదేశానా మధోభాగే పరితః కటిచక్రమ్, శ్రోణీచక్రమ్, శ్రోణీమేఖలా. వ్యా:- అస్థివయ కటివలయః. తె. కటివలయము.
- Shoulder G : the bony girdle composed of clavicles and scapula. అంశచక్రమ్. వ్యా:- ఏతదత్తక సహితమస్థి ఫలకమ్. తె. అంశచక్రము, భుజాస్థిమండలము.
- Thoracic G : ఔరస చక్రమ్.
- Glabella, Glabellum : కూర్పకమ్,

భ్రూమధ్యమ్ (నాసామూల సంస్థానమ్ - స్థపనిమర్మ) వ్యా:- భ్రూవోర్మధ్యే నాసామూలోర్మ్యత మున్నత సానం, స్థపనీ. తె. స్థపనీ మర్మము. స్థానము — ఇది ముక్కుపై న కను బొమలమధ్య నుండును. భ్రూమధ్యము, భ్రూమధ్య మర్మము. వి. కనుబొమలమధ్య ప్రదేశము. ఇట మర్మము గలదు.

Gladiolus : the middle piece of the sternum. ఉరోమధ్యఫల కాస్థిఖణ్డః, మధ్యోరః ఫల కాస్థిఖణ్డః. తె. రొమ్మెముక నడిమి ముక్క.

Gland (1) a secreting organ, an organ or structure capable of making an internal secretion. (2) a lymphatic node. (1) గుళికా, గోలః, గోలకః, గోళమ్, గోళః, గ్రన్థిః. (గ) (2) తురణగోలః - ద్రవతురణశీలా గుళికా కారా, గుళికా సజ్జాతాకారావా, దేహంతా ఉచ్చన్నే. శరీరా న్రర్భాగస్థా ద్రవాః యస్మాద్విలక్షణాద్విగ్రహాత్ బహిర్గచ్ఛన్తి సతత్ “తురణగోల” సంజ్ఞా, స తదాశయ సంజ్ఞాం లభత ఇతివివేకః. తె. కణితి, కంటి, కాయ, గ్రంథి, గుళిక, గోళము, ముడి. వి. నీటివంటి పలచని వస్తువును చెమర్చులేక ప్రవించు గుళిక, గుళికలు. ఇట్టి గుళికల గుంపులు శరీరము లోని అవయవ భాగములుగ పరిగ్ర

హింపబడును. ద్రవము లే యే అవయవములందుకూడి ప్రవించుచుండిన నా యా వయవములు స్వస్వరూపములబట్టి నాయా వేర్వేర్వగుల గోళములుగ వ్యవహరింపబడుచుండును.

Abdominal lymph Gs : (P. L) బేదర్యారసగ్రన్థయః. (గ) Absorbent G : a lymphatic G : రసగ్రన్థిః, లసీకాగ్రన్థిః.

Adrenal G : supra renal. అధి వృక్కగ్రంథిః. తె. వి. ఇది మూత్ర పిండములపై క్రిందివైపున పసుపు పచ్చగా చారలవలె నుండును.

Anterior auricular G : అగ్ర (గ్ర) కర్ణికాగ్రన్థిః, పశ్చిమ కర్ణియ గోళః.

Ant.cervical lymph G : మవ్యా పురస్త్యాగ్ర గ్రన్థిః. (గ).

Ant. mediastinal lymph Gs : అగ్రిమ పుష్పసాస్తరీయాగ్రన్థయః, పురస్తన మధ్యస్థానీయ గోళః.

Ant. pituitary G : పోషణక పురార్వర్ధగ్రన్థయః.

Ant. tubial G : పురస్థావిరగోళః.

Associated Gs : సంహత గ్రన్థయః, సహకారి గ్రన్థయః. తె. సంయుక్తగుళికలు.

Axillary lymph Gs. the lymph-glands in the axilla. కక్షగా గోళాః, కక్షాస్తరీయా రసగ్రన్థయః, కక్షీయలసీకా గ్రన్థయః. తె. చంక

గ్రంథులు.

Brachial lymph Gs: అంసాస్త్రక రసగ్రంథములు.

Bronchial Gs: the lymph - glands of the root of the bronchi. ప్రాజ్యుగ్గోళాః.

Broncho - pulmonary G: ప్రాజ్యు పుష్ఫసీయగోళః.

Buccinator G: (Buk - sin - a - tar) కపోలగోళః.

Buccinator lymph Gs: మాఖికా గ్రంథములు.

Bulbo - urethral G: బుద్బుద ప్రసేకీయగోళః, బాద్బుద ప్రాసేక గోళః. వ్యా:- మూత్రమార్గస్థా బాద్బుదగోళాః, శిశ్నమూలగ్రంథములు.

Cardiac G: ఉత్తరద్వార సమీపస్థగోళః, హృద్గోళః.

Carotid G: పోషణకగ్రంథి, మాతృకాగ్రంథి.

Ceriminous Gs: secreting the cerumen of the ear. కర్ణ సూక్ష్మో (మలో) తాపదకగ్రంథములు.

Cervical Gs: the lymph - glands of the neck. గ్రీవాగ్రంథములు, గ్రైవేయగ్రంథములు, గ్రైవేయ రసగ్రంథములు.

Coccygeal G: అనుప్రికీయగ్రంథి.

Coil G: a sweat gland. స్వేదగ్రంథి.

Compound Gs: మిశ్రమగోళాః.

Compound tubular Gs: సంయుక్తనళికా (కొర) గ్రంథములు.

Cowper's Gs: bulbo urethral glands. కూపరగ్రంథములు, శిశ్నమూలగ్రంథములు, శిశ్నమూల పార్శ్వకేంద్రము.

Deep cervical Ly. Gs: గర్భాగ్రగ్రీవికా గ్రంథములు, గర్భాగ్ర గ్రైవేయరస గ్రంథములు.

Deep facial G: నిమ్నముఖ్య గోళః.

Deep sublingual G: గాఢ వంక్షజాధరగోళః.

Deltoido pectoral G: బాహ్య శిరస్యగోళః.

Diaphragmatic G: ప్రాణిక గోళః.

Diaphragmatic Ly. G: మహా ప్రాచీరోత్తరగ్రంథి, మహా ప్రాచీరోత్తరరసగ్రంథి.

Ductless G: one without a duct అనాళగోళః, నిఃస్రావకగ్రంథి, నిఃస్రావకసాగ్రగ్రంథములు. ప్రజాశీఃపీని గ్రంథి తె. నాళములేని గ్రంథి, వినాళగ్రంథి. వి. ఈ గ్రంథి రెండు విధములు. వీనిలో, కొన్ని కఫస్రావకములును, కొన్ని పిత్తస్రావకములును. ఈ స్రావములలో పిత్తకఫగుణములు కలిసియుండును.

Duodenal G: గ్రహణీగ్రంథి. పురీకత్ గ్రంథి.

Endocrine G : అంత్రీన్, అంత్రీన్
స్రవాగ్రంథయః, అంత్రీన్సావిగ్రంథిః.

Exocrine Gs : glands with
external secretions. బహిఃస్రవా
గ్రంథయః, బహిఃస్రావగ్రంథయః.

Excretory G : ఉత్సర్జకగ్రంథిః.
(వల రూపము).

Facial G : ముఖ్యగోళః.

Follicular G : లిసీకాసావి
గ్రంథిః (జిహ్వగోళః).

Gastric G : జాతరగోళః, తె.
జతర గ్రంథులు, జీర్ణరస గ్రంథులు.
వి. ఈ గ్రంథులు జీర్ణాశయపు గోడల
యందుండును.

Genital G : ఉపసగోళః.

G. of bortholin : భగ్నాత్మికా
గ్రంథిః, యోనిద్వారకాగ్రంథిః.

Hepatic G : యాకృతగోళః.

Hypophysis cerebri G :
పైయూషగోళః, బ్రహ్మగ్రంథిః.

Inferior epigastric G : అభ
రో త్తరకాత్మేయగోళః.

Infrahyoid G : కణికాధరగోళః.

Infra orbital Gs : ఏకాధరగోళః.

Inguinal Ly. Gs : పంక్షణీయాస
గ్రంథయః, వాంశుజాధరగోళాః. తె.
గజ్జబిళ్ళలు. వి. గజ్జలలోని గ్రంథులు.

Intercostal Ly. G : పాయ్కా
స్తరా గోళాః. వ్యాః-పర్వకాస్తరా
లాయాగోళాః. పృష్ఠవంశపార్శ్వగా
గ్రంథయః.

Internal mammary G : అంతర
కాంచగోళః, (బ్రౌన్గోళః).

Intestinal G : ఆంత్రగ్రంథిః, ఆంత్ర
రసగ్రంథిః.

Lacrimal G : అశ్రుగోళః, అశ్రవ
గ్రంథిః. తె. కన్నీటిగ్రంథి. బాష్ప
జలగ్రంథి.

Lingual G : జైహ్వగోళః.

Lingual Ly. G : జిహ్వమూలికా
గ్రంథిః.

Luschka's G : the coccygeal
gland. ఆసుప్రికీయగ్రంథిః.

Lymph Gs. Lymphatic. Gs.
రసగోళాః, రసగ్రంథయః, లిసీకాగ్ర
ంథయః. తె. రసగ్రంథులు. ఆకృతిః-

ఇవి చిక్కుడు గింజలసంటి కండర
నిర్మిత గ్రంథులు. ఇవి వలయా

కారముగను, పీతలవలెను, తుంగ
దంశలమాదిగిన నుండును. వి. ఇవి

రసవాహినుల మార్గములలో బుడి
పెలుగానుండి వడపోత కాగితముల

వలె పనినివచ్చును. రసమును శుభ్ర
పరచును. వీనివలన తెల్లని కణములు

యేర్పడి రసముద్వారా రక్తమును
జేరును మరియు నివి తెల్లరక్తకణము

లను నిర్మాణముజేయు యంత్రములు.

Mammary G : the milk -
secreting organ. Breast G :

పయోధరా, స్తనగ్రంథి(ద్రో), స్తన్య
గోళా. వ్యాః- కుచా, స్తనా. తె.

వి. పాలను స్రవించు గ్రంథులు.

Mammary lymph Gs. ఉప
పాక్షికాస్త్రాశీయాగ్రస్థయః, ఉరః
ఫలకపార్శ్వగా రసగ్రస్థయః.

Master G : సర్వాధ్యక్షగ్రస్థి.

Meibomian Gs : మజ్జరీగ్రస్థ
యః. నేత్రస్నేహగ్రస్థయః.

Mesenteric G : ఆస్త్రిధరీయ
గోళః.

Mesenteric lymph Gs : ఆస్త్రి
మూలికారసగ్రస్థయః.

Milk Gs, Milk secreting Gs
దుగ్ధగ్రంథయః, స్తన్యోత్పాదక
గ్రస్థయః. తె. పాలనూరించు
గ్రంథులు.

Muciparous G, Mucous. G :
one that secrets mucus. ఆను
గ్రస్థి, కఫక్షరణగ్రస్థి, శ్లేష్మగ్రస్థి.
తె. ప్రికగ్రస్థి.

Nuhan's. G : Blandin's G :
mucous gland on either side
of frenum of the tongue
జిహ్వగ్రస్థి, జిహ్వగ్ర శ్లేష్మ
క్షరణగ్రస్థి.

Occipital G : కపాలమూలికా
గ్రస్థయః, పృష్ఠకీయగోళః.

Oil. Gs : స్నేహగ్రస్థయః తె.
తైలగ్రంథులు, స్నేహగ్రంథులు.

Oxyntic G : గాత్రస్థగోళః,

Pacchionian Gs : కలాగ్రస్థయః,
రాతగోళాని.

pancreatic G : అగ్నిశయ

గోళః, ఆగ్నిరసగ్రస్థి, అగ్నేయ
గ్రంథి.

Pancreaticohenal G : గొల్మిక
గోళః.

Parathyroid G : ఆనుగ్రీవి
కాగ్రంథి. ఉపకాకలీయ గోళః,
పరిగ్రహేయగ్రంథిః పరి ఛల్లి
కాగ్రంథి.

Parietal G : భైత్రగోళః.

Parotid Gs. ఉపహస్థగ్రస్థయః, కర్ణ
పూర్వగ్రస్థయః. కర్ణమూలికా
గ్రస్థయః, పురఃకర్ణగోళాః తె. వి.
చెవిక్రింది పల్లములోనుండు గ్రంథి
విశేషములు.

Parotid Ly G : a large
salivary gland in front of
the ear. పురః కర్ణమూలికాగ్రస్థి
(గ్రస్థయః). తె. ఉమ్మిగ్రంథులు,
లాలజలగ్రంథులు.

Peyer's Gs. or patches :
క్షుద్రాస్త్రకలారస గ్రస్థయః, శ్వేత
మణ్డూమ్. వ్యాః- క్షుద్రాస్త్రస్యాన్తి
మభాగే శేషాస్త్రే ఏకాక్షగ్రస్థయః
పుష్టిభావనరస్త్రే, తాసాం నామై
తత్.

Pineal G : సరలగ్రస్థి, సరస
గ్రస్థి.

Pituitary G : Hypophysis
cerebri. అమృతగ్రస్థి, పీయూష
గోళమ్(ః), పోషకగ్రస్థి, పోషణ
గ్రస్థి, పోషణికాగ్రస్థి, కఫకర

గ్రానీ, శ్లేష్మజనక గ్రానీ.

Popliteal G : మండ్రోగోళం.

Popliteal lymph G : జాను పుష్టికాగ్రానీ, జానుపుష్టికారస గ్రానీ.

Posterior auricular G : పశ్చిమ కర్ణమూలికాగ్రానీ, పశ్చిమ కర్ణికా గ్రానీ, పశ్చిమ కర్ణీయగోళం.

Posterior mediastinal G : పశ్చిమ మధ్యస్థానీయగోళం.

Posterior mediastinal lymph Gs : పశ్చిమ పుష్పస్థానరీయా (రస) గ్రానీ.

Posterior pituitary G : పశ్చిమార్ధ పోషణికాగ్రానీ.

Prauricular G : ప్రాకర్ణరీయా గ్రానీ.

Prelaryngeal G : పురః కణ్ఠ గోళం, కణ్ఠపురస్థగోళం.

Pretracheal G : జత్రుపురగోళం.

Prostate G, prostatic G : ప్రస్థగోళం(ః), పౌరుషమ్, పౌరుష గ్రంథిః వ్యా:- వస్తిమూలస్థగ్రానీ విశేషం, వస్తిరోగోళం.

Pyloric Gs : glands of the stomach near the pylorus secreting pepsin. గ్రహణీ గ్రానీ.

వ్యా:- ఆహారము ముద్రా ద్వారా సమీపవర్తిగ్రానీ, గ్రహణీ సమీపస్థగోళం.

Racemose G : a compound

gland like a bunch of grapes. గోలస్తబః, స్తబగోలః, ఆకృతిః - ద్రాక్షాస్తబక ఇవభవతి.

Retropharyngeal Gs : గలబిల పశ్చిమాగ్రానీ, గలార్ధస్థస్థ గోలాం. వ్యా:- గలస్థార్ధస్థగోళం గోలః (గోలాం).

Salivary G : any one secreting saliva. లాలాగ్రానీ, లాలాగోళం. తె. ఉమ్మిరీటి గ్రంథి (గ్రంథులు), లాలాజలగ్రంథి(ధులు).

Sebaceous Gs : వసాగ్రానీ, స్నేహగ్రానీ, స్నేహగోళం.

వ్యా:- త్వగధర నూత్నమేదసగోళం, త్వగస్థాగ్రానీ.

తె. త్రోవ్వ గ్రంథులు, చిమురు గ్రంథులు, తెల గ్రంథులు, స్నేహ గ్రంథులు.

Secreting G : క్షరణ గ్రానీ, అభివృద్ధగోళం, ద్రవవృద్ధగోళం, నిష్కృద్ధగోళం.

శ్లేష్మధరాచ్ఛాదిగోళం. తె. సరజ్జ క గ్రంథులు, ప్రావక గ్రంథులు.

Semi G : అర్ధగోళం.

Serous Gs: glands secreting a thin watery fluid 1. అంభో

గ్రానీ, రసగ్రానీ 2. త్వగమోచ్చ

గ్రానీ, త్వక్సారగ్రానీ, రక్తా

మోచ్చగ్రానీ, లసీకాగ్రానీ. తె. నీటిగ్రంథులు, చర్మసార గ్రంథులు. రక్తద్రవ గ్రంథులు.

Solitary G : ఏకాక్షిగ్రంధిః. ఏకాక్షిలసీకాగ్రంధిః. (అస్త్రగణా).

Sternal G : ఆస్తర కాచగోళః, జౌరసగోళః.

Sternal Ly. G - see mammary G.

Sublingual Gs : అనువంక్షణీయా రసగ్రంథాయః.

Sublingual G : a salivary gland on each side beneath the tongue. జిహ్వధరికాగ్రంధిః, జిహ్వధరగోళః, జిహ్వధరీయాగ్రంధిః.

Submaxillary G : a salivary gland below the angle of the Jaw. హస్త్యధరీయగ్రంధిః.

Submaxillary Ly. G : జిహ్వధరీయారసగ్రంధిః. తె. చౌడ క్రింది గ్రంధి.

Submental G : చిబుకాధరగోళః.

Submental Ly. Gs: కణ్ఠికోత్తరారసగ్రంథాయః.

Sub parotid G : కర్ణమాలాధరగోళః, గోలాధరగోళః.

Subpyloric G : గ్రహణ్యధరగోళః.

Sudoriparous Gs : స్వేదగ్రంథాయః. తె. చెమట గ్రంథులు.

Superficial cervical Ly. Gs : ఉత్తానగ్రీవికౌ రసగ్రంథాయః.

Superficial sublingual G :

గాధవంక్షజాధరగోళః.

Suprahyoid Ly. Gs : కణ్ఠికోత్తరారసగ్రంథాయః.

Supramandibular G : హనూత్తరగోళః.

Suprarenal Gs : ఉపవృక్కగ్రంథాయః, ఉపవృక్కగోళాః, ఉపవృక్కా. వ్యా:- వృక్కోర్ధ్వభాగలన్నపుపవృక్కా. వృక్కోత్తరగోళా. తె. వృక్కోపరి గ్రంథులు.

Supratrochlear G : డనురూత్తరగోళః.

Supratrochlear Ly. Gs : కూర్పరాస్తరికారసగ్రంథాయః.

Sweat Gs : స్వేదగోళాః, స్వేదగ్రంథాయః. తె. చెమట గ్రంథులు. స్వేదగ్రంథులు. వి. ఇవి చెమటను బుట్టించును.

Sweet G : pancreas. మధురగ్రంధి.

Thymus G : ఉరోరసగ్రంధిః, తామసగోళమ్ (ః), తిలకమ్, బాలస్త్రవేయికాగ్రంధిః (గ), బాల్యగ్రంధిః. తె. వి. చె వి గూ బ టు ప్రక్కన యుండును.

Thyroid G: అవటుగ్రంధిః, కాకలగోళః, కాకలగ్రంధిః, గ్రీవికౌగ్రంధిః. స్త్రవేయికగ్రంధిః, ఛల్లికాగ్రంధిః.

Trachial G : జాత్రవగోళః.

Tracheobranchial G : జత్రు

ప్రాజీయ గోళం.	(నిర్విరామ) ఊటల (ప్రావముల) చే
Tracheobronchial Ly. G. అధి	శరీరమును కాపాడుచుండును.
క్షోమ కౌరవగ్రస్తముః (గ).	Glandula: A small gland.
Tubular G: Follicle. నీ ర్లు	గోళకః. సూక్ష్మగ్రస్థిః, క్షుద్రగ్రస్థిః,
గోళం.	తె. చిన్నగుళిక, చిన్నగ్రంథి.
Upperpelvic Ly. G: అధి	Glandular: గోళ. వ్యాః- గోళ
శ్రోణికా ఉత్తరా & అధరారస	సమ్మిస్త.
గ్రంథిః.	Glandule - see Glandula.
Urethral G: ప్రాసేవ గోళం.	Glans: for gland. The bulbous
Uterine Gs. గర్భాశయగోళం.	termination of the clitoris
వ్యాః- గర్భాశయగోళం.	and penis. see below.
Vaginal G: one of the	G. clitoridis: భగమణి. తె.
glands of the vaginal	గొల్లి.
mucous membrane. భాగేయ	G. Penis: మణి, మణికంఠం.
గ్రంథిః.	మేధ్రమణి, మేధ్రగ్రమ్. లిక్సా
Vestibular Gs: జేహలిగోళం.	గ్రమ్, శిశ్నమణి, శిశ్నముణ్.
వ్యాః-ఏతే స్త్రీజాం భగద్వారస్థితాః.	వ్యాః-చత్రాకసదృశో లగ్రభాగః,
Visceral G: అజ్గగోళం.	కణ్డరప్రరోహః, తె. గుండు,
Vulvo vaginal Gs - see G	పోక, బాగడ. వి శిశ్నము చివర
Bartholin's, small glands on	పోకవలె మొనదేలియుండు మాంసపు
each side of the vagina.	ముద్ద.
Glands: గ్రన్థయః. వ్యాః- ఘనగోమ	Glass: కాచు, స్ఫటికః. తె. గాజు.
లేపత్ సుషిరవస్తు సంఘాతమయాని	Gpiding: సర్పణమ్. తె. జారుట.
శారీరయస్థాని, యానిస్వకీయైర్ని	Glistening: భాస్వరా. తె. తళతళ
ప్రాసృజైః శరీరమభిరక్షన్తి సాక్షాత్	మెరయుట, నిగనిగలాడు, నైగ
పరమృతయా. తె. కంతులు, గుళికలు,	నిగ్గుము.
గోళములు, గ్రంథులు, ముడులు,	Globule: అణుః, గుళికా, క్షుద్ర
బిళ్లలు. వి. ఇవి మందము, కొంత	గోలః. తె. ఉండ, చిన్నగోళము.
మెత్తదనము, బెజ్జములు గలిగి ఒక	Oil G: మేదోలణుః. వి. క్రొవ్వు
చోట గుంపుగ నూడియుండు శారీరక	వుడ.
యంత్ర విశేషములు. ఎడతెరపిలేని	Globulin: గ్లోబులీన్, గోళం.

- Para G : పరస్థాయిలీన.
- Glomerule : Glomerulus : a knot of vessels. క బ ల. క బ లకొ, గుచ్చుకొ. వ్యా:- క బ లాకొర ప్రవాళి, ఆజ్ఞానికొ. తె. వి. రక్తకేశ నాళికలగుంపు లేక గుత్తి.
- External G : బాహ్యకబలకొ.
- Glossa : the tongue. జిహ్వ. తె. నాచక.
- Glossopharyngeal. శైవ్యగళియ.
- Glottis : (1) కణ్ఠద్వారమ్, తన్త్రీ ద్వారమ్, వాక్యనూత్రాంతర ద్వారమ్. తె. కంఠవిలము, శ్వాస కోశద్వారము. వి. ఊపిరిగొట్టపు ముఖద్వారము. (2) ఉపజిహ్వకొ. అలిజిహ్వ.
- Glutea : నితమ్బుకొ. వ్యా:- క లేః పశ్చాద్భాగకొ. (సు. సూ. 23.6 వ్యాఖ్యానే డల్టాణకొ.) కటిప్రాధకొ, స్పిన్కో. (సు. సూ. 23 ఆర్ థ్లో.) పిట్ట, పిటుదు.
- Glycogen : యశ్యస్యధు, మధురకొ శర్కర జ సం. తె. తీపిపదార్థము వి. కాలఖండము (నల్లదబ్బ)లో నందు తీపికస్తువు.
- Gonad : a reproductive gland, a male or female sex gland జననగ్రంథి, ప్రత్యుత్పాదకగ్రంథి, యథా - వృషణకొ - అస్త్రకొ ఘటకొ, బీజగ్రంథి. తె. బీజగ్రంథి.
- Gonion : the angle of the lower jaw. అధోహనుకోణకొ, చియకొకోణకొ. తె. క్రింది దవడ కోణము.
- Goos squill : కశము.
- Graafian follicle - see follicle.
- G. oviduct - see fallopian tube.
- Gram : గ్రామ, గ్రామకొ. (15.43= Grains). తె. బకపరిమాణము, గ్రామ.
- Granular : కణికా, కణీయకొ. తె. నలుసుకు చెందిన.
- Granule : a small rounded body. అణుకొ, కణికా, గుటికా, త్సుద్రగుటికా. వ్యా:- కశ్చిదల్ప వత్తమ విగ్రహకొ. సికతా, సికతిల. వ్యా:- సికతాకృతి శలకమ్. తె. కణిక, చిన్నకణము, నలుసు. వి. దీని యాకారము గుండ్రము. ఇసుకవంటి చిన్ననలుసు.
- Fatty G : తైలాణుకొ.
- Grape sugar : glucose. గ్రాక్ష శర్కరా.
- Gravid : pregnant. అస్తరాపత్యకొ, అస్తర్వత్నీ, గర్భిణీ. తె. చూలాల.
- Grinders : molar teeth. చర్వణాని, షర్వణదంతా. తె. దవడపళ్లు, నమలేడివి.
- Groin : The junction of the thigh with the abdomen. ఊయమూలమ్, ఊయవంతుకొ, ఊరు

సంధి, గణ్డక. వంతుబొ (వౌ).
 వంతుణ, వ్యా:- మేధ్రజ్ఞాసంధి.
 (మా.ని 37-1. వ్యా.) సక్తిసంధి. తె.
 గజ్జ. (గజ్జలు).
 Medial part of Gr : విటప. తె.
 లోగజ్జ. వి. గజ్జలోపలి మర్మ
 భాగము.

Groove : channel, furrow or fold, అర్ధనాళీ, కుల్యా, సరిత్కా.
 వ్యా:- దీర్ఘ అలంకృతిమ సరిద్రాపా
 నూలానిమురేఖా, తె. అర్ధనాళము.
 గీత, సన్ననిగాడి, పల్లముపడినగీత.
 Alveolo lingual G : బేదూఖల
 జిహ్వయుకుల్యా, దస్తపాళీ జిహ్వ
 స్రుకుల్యా.
 Anastomotic G : అనుమేలనీ
 కుల్యా.

Aortic G : ఆవర్తీకుల్యా.
 Basilar G : బాదుప్పదీయకుల్యా.
 Branchial G : గళీయకుల్యా.
 Carotid G : కారోటకుల్యా.
 కారోటసరిత్కా, మాత్మకాపరిఖా.
 Digastric G : దైవ్వికషీకుల్యా.
 Eustachian G : శ్రోత్రసరిత్కా.
 G. for the branches of
 middle meningeal arteries:
 ధమనీ పత్రాజ్ఞా.

G for chorda tympanynerve,
 పటాహనూత్రతస్త్రిధికుల్యా.

G. for decend palatine
 artery : అహోహితాలవ్య ధమనీ

గత్యధాకుల్యా.

G. for facial artery. వక్ర
 ధమనీపరిఖా.

G. for intercostal vessels
 and nerves: ఐహ్యకానుగాకుల్యా.

Lacrimal G : ఆశ్రవకుల్యా.

Laryngotracheal G : కణ్ఠ్య
 జాత్రవకుల్యా.

Nasopalatine G : నాసాతాలకా
 కుల్యా (పరిఖా).

Neural G : తస్త్రికుల్యా,

Occipital G : పృష్ఠకీయకుల్యా.

Olfactory G : ఆస్మాణీయకుల్యా

Optic G : దార్శనసరిత్కా.

Outer pharyngeal G : బాహ్య
 గళీయకుల్యా.

Pharyngeal G : కాణ్ఠికకుల్యా.

Primitive G : ప్రాచీనమునీతా.

వ్యా:- అంసగ్రాహక పరకః కాఽపి
 గాధాకుల్యా, పృష్ఠవంశరేఖా.

Primitive labial G : ప్రాథమిక
 దస్తచ్ఛదీయకుల్యా.

Sacral G : త్రికకుల్యా.

Secondary G : వైస్వీయదస్త
 చ్ఛదీయకుల్యా.

Sigmoid C: అర్ధచంద్ర)కాకుల్యా,
 చక్రసరిత్కా, వక్రసరిత్కా.

Transverse G : తిరస్త్రినకుల్యా.

Vertebral Gs : పృష్ఠకుల్యా,
 (అర్ధనాళ్యా).

V - shaped G : సందంశకుల్యా.

Growth: development. ఉపచయః, ప్రవృద్ధిః, వృద్ధిః. తె. పెంపు పెరుగుడు.

Downward G: అధఃప్రవృద్ధిః. తె. క్రిందకు పెరుగుట, క్రింది పెరుగుడు.

Inward G: అంతఃప్రవృద్ధిః, అంతర్వర్ధనమ్, అంతర్వృద్ధిః. తె. లోపల పెరుగుడు, లోపల పెరుగుదల.

Neural G. గోర్దప్రవృద్ధిః.

Upward G. ఊర్ధ్వప్రవృద్ధిః, తె. పైకి పెరుగుట, పైపెరుగుడు.

Gubernaculum testis: వృషణ నాయకః, మార్గదర్శకః.

Gubernaculum ovaries: ఊర్వరా నాయకః (తాస్తవశీయః).

Gullet: the esophagus. Food passage from mouth to stomach. అన్నసలికా, అన్నమార్గః, అన్నవాహినోతః, క్లోమ, క్లోమనాళః, గ్రాసనళికా, నిగర్ణాస్రోతః. తె. అన్నవాహిక, ఆహారనాళము, క్లోమనాళము, గళస్రోతస్సు, మ్రింగెడు నాళము. వి. నోటనమలిన, ద్రావిస యన్నపానాదులు పొట్టలోనికిపోవు గొట్టము, దారి. ఇది పది అంగుళముల పొడవుగలది.

Gum: దస్తపిండికా, దస్తబద్ధనమ్, దస్తమాంసమ్, దస్తమాంసపజ్జిః, దస్తమూలమ్, దస్తవేష్టః, దస్తవేష్టకః, దస్తాధారః, బద్ధనమ్, వేష్టః. తె.

చిగురు, పంటి చిగురు. వి. పంటి మొదటనుండు మాంసము. ఇది పంటి మొదట గట్టిగాచుట్టి పెనవేసి యుండుటచే పన్ను కదలకుండా స్థిరముగ నుండును.

Gustatory: స్వాదన, స్వాదనీయ. తె. రుచికి చెందిన.

G. cell - see cell.

G. pore: స్వాదన వివరమ్.

Gut: the intestine. అస్త్రమ్, పచననాడీ. తె. ఆంత్రము, ప్రేగు, ప్రేవు. కుక్షః.

Fore G: పురః కుక్షః.

Hind G: పశ్చాత్కుక్షః.

Mid G: మధ్యకుక్షః, మధ్యాస్త్రమ్.

Post anal G: పశ్చాన్తదకుక్షః.

Ventral mid G: ఉదర్యమధ్యకుక్షః.

Gyre: a fold, a cerebral convolution (1) ఆవృత్తి, నిఱ, చక్రావర్తః. (2) మస్తిష్కావృత్తి, మస్తిష్కవళి. తె. (1) తిరుగుడు, మెలి. (2) మెదడు మెలిక.

Gyri (PL of gyrus): the convolutions of the brain. మస్తిష్కవళ్యః, కలియః, మస్తిష్కావృత్తయః. తె. మెదడు మెలికలు, తిరుగుళ్లు.

Gyrus: a convolution of the brain. మస్తిష్కవళి, మస్తిష్కా

వృత్తి. తె. మెదడు తిరుగుడు,
మెదడు మెలిక.

G. ambiens or circumam-
biens. పరివేష్టనగిరిః.

G. dentate : దన్తగిరిః.

G. olfactoris : నాసిక్యగిరిః.

G. semilunaris : ఆర్ధచంద్రగిరిః.

Lateral G. olfactoris. బాహ్య
నాసిక్యగిరిః.

Medial G. olfactoris : అంతః
నాసిక్యగిరిః.

Subcallosal G : కంకాధరగిరిః.

Supracallosal G : కంకాత్తరగిరిః.

H

Hair : కచః, కుస్తలః, కేశః. తె.

వెండ్రుక, జాట్టు,

Hairs : కచాః, కుస్తలాః, కేశాః. తె.

వెండ్రుకలు

Body H : అబ్జజాని, అబ్జురాః.

తనూరిహః, రోమాణి, లోమాని.

తె. ఒడలి వెండ్రుకలు, చర్మముపై
నుండు వెండ్రుకలు, రోమములు.

Ends of the H : కేశాగ్రాణి,

కేశాంతాః, రోమాంతాః. తె. వెండ్రు

కల చివరలు, వెండ్రుకల చివళ్లు.

Field of the H : కేశభూమిః,

రోమభూమిః. తె. కేశభూమి. వి.

వెండ్రుకలు మొలచుచోటు.

Group of the H : around the

arms. రోమమాలికాః, తె. రోమ

సమూహము. వి. చేతుల చుట్టు మాల
పలె నుండు వెండ్రుకలగుంపు.

H. bulb - see bulb.

H. follicles : (1) రోమకూపాని,
రోమ బుద్బుదాధరగుహాః, రోమర
ద్ధాణి, రోమస్ఫోలకాని, లోమ
కూపాని. తె. రోమ కూపములు,
వెండ్రుకకుదుళ్లు. వి. చర్మమున
వెండ్రుకలతోకలనియుండు సన్నని
దెబ్బచులు. (2) మాంసధరా.

H. line : రోమరాజీ, రోమరేశ్మా,
రోమరేశ్మాశీ. తె. నూగారు. వి.
స్త్రీ పురుషుల ఎదురురోమ్ము మొదలు
స్తనముల మధ్యనుండి గుహ్యంగము
వరకు వ్యాపించియుండు సన్నని
వెండ్రుకలచార (బాలు).

H. on the body-see body H.

H. of the beard. శృశ్రు.

H. of the head. కుస్తలాః, కేశాః,

మస్తకబాలాః, మూర్ధజాః, వృజ్ఞా

నాః, శిరోజాః. శిరోరుహాః. తె.

కురులు, తలవెండ్రుకలు.

H. roots : రోమమూలాని. తె.

వెండ్రుకల కుదుళ్లు. వెండ్రుకల

మొదళ్లు.

H. whirl : రోమావర్తన. తె.

వెండ్రుకల సుడి, సుడి.

Roots of H : see H. Roots.

Half cells : అర్ధకోటరాః.

Hallus - see hallux.

Hallux : the great toe. అజ్ఞానః,

పాదాంశువు. తె. బొటనవేలు,
కాలి బొటనవేలు.

Halo : a brownish circle about the female nipple. స్తనమూలమ్. వ్యా:- స్త్రీస్తనమూలము పరివర్తితమవర్ణమండలం వా పిష్టల వర్ణమండలమ్. తె. స్తనమండలము. వి. చను మొనలనుచుట్టి రూపాయి వెడల్పుగనుండు రాగి లేక పొగాకు వర్ణముగల గుండ్రని మచ్చ.

Ham : back of thigh. The part of the leg between the knee and hip - joint. మన్నిరః వ్యా:- ఊర్వోః పశ్చాద్భాగః, జానూరు సర్వేః మధ్యభాగః తె. వెనుకొడ. వి. తొడవెనుక భాగము. మోకాలు తొంటికీలల మధ్యనున్న (ప్రదేశము) భాగము.

Hamate : అబ్జుశకటమ్.

Hand : the prehensile organ. కరః, గ్రహణాజ్ఞమ్, హస్తాక్షయః, పాణిః. హస్తః, తె. కేలు, హస్త, చెయ్యి, చేయి.

Back of the H : కరపృష్ఠమ్. తె. మీజెయ్యి.

Clenched H : ముష్టి. తె. పిడికిలి.

Fore H : కరాగ్రమ్ తె. మీశెయ్యి.

Palm of H : కరతలం, పాణితలం, హస్తతలం. వ్యా:- మణిబద్ధాదశుభీ మూలపర్వతోభాగః. తె. అతిచేయి.

వి. మణికట్టు మొదలు వ్రేళ్లు మొదళ్లు నరకుగల చేతిలో ప్రదేశము; లఘు.

Haunch the part of the body including the hips and the buttocks. కటిప్రాథః. తె.

వి. మలుగు, పిష్టిల కలయిక.

H. bone - see bone.

Head : (1) ఉత్తమాజ్ఞమ్, ఊర్ధ్వకఫాళయః, ఊర్ధ్వకాయః, ఊర్ధ్వజమ్, చూడాస్థానమ్, జల్తూర్ధ్వమ్, మస్తకమ్, మూర్ధా, వరాజమ్, శిరః (గ్రీవాపహితం శిరః). శిర్షమ్, శేష్మస్థానమ్, శేష్మశయః. తె. తల, తలకాయ, నెత్తి, పుచ్చె, పుట్టె, బుర్ర, శిరము. వి. కఫము మొదలు వుండు చోటు. (2) శిరః. వ్యా:- ప్రాణాయతనమ్.

Crown of the H: మస్తకాగ్రమ్. తె. నడినెత్తి.

Fore H : అలికమ్, భాలమ్, లలాటమ్. వ్యా:- భ్రువోరుపరిభాగః (దల్లిణి). తె. నుదురు, నొసలు, తె.ఫాలము, మొగులు, మోము. వి. కను బొమలకు పైనుండు భాగము.

H. and neck : ఊర్ధ్వజత్రు, శిరోగ్రీవమ్. తె. తల, మెడ. వి. కుత్తుక పైభాగము, నామగుంట పై వెనుభాగములు.

Long H : దీర్ఘమాలమ్, లత్కు.

Top of the H : see crown of the H.

Upperpart of the H: మూర్ధా.
తే నడినెత్తి.

Heart: the hollow muscular body; centre of the circulatory system. ఓజసః స్థానమ్. (డల్టణః. సు. నూ. 14 అ. 8. గద్యవ్యా). అర్ధః, ఉరోహృదయమ్, చేతస్థానమ్, చేతనాస్థానమ్, జీవరక్తాశయః, ధాతుగ్రహణిమ్, ధాతుగ్రహి. (డల్టణః సు. నూ. అ. 15. 28). మహత్, రక్తాశయః, రసస్థానమ్. (సు. నూ. అ. 14. గ. 8). హృత్, హృదయమ్, (ప్రాణాయతనం. చ. నూ. అ. 29. శ్లో. 3) వ్యా:- (1) స్వతంత్ర శీత నిర్మితం శూన్యోదరం యస్తమ్. చతుః ప్రకోవృష్టమ్ (2) రక్తగ్రయగపత్ సంగ్రహణప్రేరణ యస్తమ్. (1) హృదయస్య స్థానమ్: సుయోర్మధ్య మధిస్థాయోరస్యామాశయ ద్వారం సత్త్వరజస్తమసా మధిస్థానం హృదయమ్. (సు. శా. అ. 6 గ. 25. గద్యాంశః). హృదయస్య ఆకృతిః. (1) పుణ్డరీకస్య సంస్థానం కుమ్భికాయాః ఫలస్యచ. (భేలసంహితా నూ - 2), (కుమ్భికా - దాడిమాకారఫలా స్థలమమ్భి. (సు. ఉ. అ. 3. 11 1/2) (2) మాంస శీతచయోరక్త పద్మాకార మధోముఖమ్ (వా. శా. 3-12 అరుణదత్తః). (3) పుణ్డరీకేణ సదృశం హృదయం స్యాదధో ముఖమ్. (సు. శా. 4. అ. 31 1/2 శ్లో.)

వ్యా:- హృదయం కమల ముఖలాకార మధోముఖమ్. (డల్టణః. సు. శా. 4. అ. 31 1/2 శ్లోకవ్యాఖ్యానే, సు. శా. 6 అ. 25, సు. నూ. 46 అ. 511 శ్లో. వ్యా) (4) హృదయ మేత దురోగుహాయాం అధరమధ్యమ పుష్పసాస్తరాతే స్థితం వర్తతే. హృదయస్య పరిమాణమ్:- వత్సాధ్యస్తరం ద్వ్యజ్జలమ్, (మా. ని. 22 అ). “కమల ముఖలాకార మధోముఖం చతురజులంచ (సు. శా. 6. అ. 25. శ్లో. డల్టణః). స్థితిః:- ఉరసః అధోభాగే తిష్ఠతి. (మా. ని. 22 అ. 171 పుష్టః) పద్మకోశ ప్రతీకాశం హృదయం చాప్యధోముఖమ్ అధో నిస్థ్యా వితస్త్యాం తే నాభ్యా ముపరి తిష్ఠతి. తె. ఎద, ఉల్లము, గుండె, గుండెకాయ, డెండము. హృదయము. ఆకారము:- సాగసుగా తలకిందుగా వ్రేలాడు ఎఱ్ఱతామర మొగ్గవలె నుండును. ఉనికిపట్టు:- ఉరోగుహ (ఎదురు రొమ్మన) ముందు పుష్పసముల నడుమ వుండును. ఇది రసరక్తములు ఉండుచోటు. హృదయమ్. (2) the seat of consciousness. చేతనాధిస్థానమ్. (అ. హృ. శా. 1. 52) అత్యాయతనమ్, ఓజసః స్థానమ్, మూలమ్ (చ. నూ. 30-8-1) తె. వి. ఆకారము - ఇది పిడికిలి ప్రమాణ ముగనుండి ఆకారమున రామాఫల

మును బోలును. రక్తసంవహనమున కిది కేంద్రస్థానము.

Auricle of the H: హృదయ కర్ణకము.

H. sound: హృచ్ఛబ్దము.

H. tube: హృదయనళికా.

Tubular H: నాలికాహృదయము.

Valve of the H: హృదయ కవాటము.

Ventricle of the H: హృదయ కోష్ఠము.

Heat: ఉష్ణము, ఉష్ణత, ఉష్ణి, ఉష్మా, ఘర్మ. తె. వేడిమి, నెగ.

Animal H: the natural heat of the body. శరీరోష్ణము. తె. ఒంటివేడిమి, శరీరవేడిమి, శరీరోష్మము.

Metabolic H: ధాత్వగ్నియథా:- మాంసాద్యగ్నియథా:- రసాది సప్తధాతుగత అగ్నులు.

Heel: ఖండకము, ఖులకము, పార్శ్వ. అస్థి స్థానము:- గుల్ఫస్థి పశ్చాద్భాగము. తె. మడమ.

Helicine: spiral. ఆవర్తము. తె. సుడి.

Helicotrema: పరివేష్టితరస్థిము.

Helix: కర్ణబాహ్యలతिका, బాహ్య పాలి. తె. పాలి. వి. చెవిబయటిహద్దు.

Anti H: ఆభ్యంతరపాలి, ప్రతివలయము. తె. చెవిపాళియొక్క లోపలి భాగము.

H. of external ear: ప్రాస్తవలయము (శమ్మల్య). తె. చెవిబయటిహద్దు.

Turned end of the H: అధిష్ఠానపాలి. కర్ణపీఠము. తె. చెవిబయటిహద్దు.

Hemisphere: Half a sphere, ఆర్ధగోళము, అర్ధమణ्डలము, పక్షిష్ణము. తె. ఆర్ధగోళము.

Cerebral H: మస్తిష్కార్ధగోళము.

Hematology: the science of blood. అస్పృగ్విజ్ఞానము, రక్త విజ్ఞానము. తె. రక్తవిజ్ఞానము. వి. నెత్తురును గురించి విశేషముగా తెలుసుకోదగిన శాస్త్రము.

Hemocyte - see cyte.

Hemoglobin: any colouring agent of the blood. Colouring matter in the red blood corpuscles. (1) రక్తజిగురు, రక్తజిగురుగోళము. వ్యా:- రక్తజిగురుగోళాభ్యంతరమున వివర్ణకము. (2) రక్తజిగురుగోళము, రక్తజిగురు, రుధిరకణము, రక్తజిగురుగోళము. తె. రంజకపిత్తము. వి. (1) రంజకములను ఎరువుగా మార్చునట్లు విశేషము. రసమును రక్తముగా మార్చు పిత్త భేదము. రక్తరంజక ద్రవ్యము. ఇందు ఇనుపలవణములు వుండును. ఇదొక జీవపదార్థము. రక్తరంజకము.

Henle's loop: see loop.

Hensen's knot: see knot.

Hepar: liver. యకృత్. వ్యా:- కాలఖణ్డము, అస్థిస్థానము:- దక్షిణ

పార్శ్వస్థమ్ (డల్టాణ). యక్ష్మత్త
ణ్ణమ్, యక్ష్మత్ప్రణ్ణమ్. తె. కార్జము,
కొలేయము, నల్లదబ్బు, యక్ష్మత్తు.

Hepatic : belongs to liver.

యక్ష్మత్సమప్తీ, యక్ష్మత్.

H. area : యక్ష్మత్ప్రదేశము.

H. cylinder. యక్ష్మద్వర్తుల
స్తంభము.

H. duct : see duct.

H. legislations. యక్ష్మస్థాంస
వర్తయము. తె. యక్ష్మత్తులోని
మాంసపువత్తులు.

H. region : see region. H.
area.

Hernia : అస్త్రవృద్ధి.

Umbilical H : నాభీయాస్త్ర
వృద్ధి.

Hexagon : షట్కోణమ్. తె. ఆరు
కోణములు, షట్శుభములు.

Hiatus : opening. (1) అశునమ్,
ద్వారమ్. తె. ద్వారము, మార్గము,
వాకిలి. (2) యక్ష్మన్నాభి.

Accessory H : ఉపాయనమ్.

Aortic H, aortic H:
aortic opening in the diap-
hragm. అవర్తీయాయనమ్.

Esophageal H - see H. eso-
phagus.

H. esophagus : క్లోమనాభీయా
యనమ్.

H. fallopii : శ్రోత్రనాడి

ద్వారమ్.

H. sacralis : త్రికాయనమ్, త్రైక
నాల్కధరాత్మకమ్.

Hilum : a small depression.

నాభి, వర్త్యద్వారమ్. తె. చిన్న
గుంట. వి. బొడ్డువలె సుండును.
నాభి.

H. of kidney : వృక్కనాభి:
(ద్వారమ్).

H. of spleen : ప్లిహద్వారమ్,
ప్లిహనాభి.

H. of testicle : వృషణనాభి.

Hip : the upper part of the

thigh. (1) జఘనమ్. వ్యా:- శ్రీ
కట్యాః పురోభాగః. తె. తుంటి,
తొంటి, మలుగు. వి. శ్రీ నడుము
ముందుభాగము. (2) ఉరవా. వ్యా:-
ఊర్వోరూర్ధ్వభాగః. తె. వి. పిరుదు
లకు ప్రక్కన తొడలపై పైనవున్న
ప్రదేశము.

Hippocampus : సిరాశ్వకమ్.

Histo : ధాతుః. తె. ధాతువు.

Histology : microscopic study
of tissue structure, science
of organic tissue. ధాతువిజ్ఞా
నమ్, ధాతు సూక్ష్మరచనా విజ్ఞానమ్,
శారీరద్రవ్య సూక్ష్మనిర్మాణవిజ్ఞానమ్,
సూక్ష్మశరీరశాస్త్రమ్, సృష్టిసూక్ష్మ-
సేంద్రియధాతు విజ్ఞానమ్.

Histomin : ఆనువర్గీయద్రవ్య విశేషము.

Anti H : అగ్నివిశేషావా పిత్ర

వర్ణియద్రవ్య విశేషః. (శారీరక్రియా విజ్ఞానమ్).

Hollow : అన్తస్సుషిరం. తె. తొత్తి, బొంకు, బోలు, లాట్ట.

Homo : సమః. తె. సమానమైన.

Homogeneous : having the same nature. ప్రకృతినమ సమ వేతః, సమరూపః, సమప్రకృతిః, సమస్వభావః. తె. ఏకజాతి, సమ ధర్మము, సమజాతి, సమప్రకృతి.

Hony comb : మధుకోశః. తె. తేనె తుట్టె.

Horizontal : అనుప్రస్థః, తిరస్కీలః, తిర్యక్, తిర్యకనుప్రస్థః. తె. అడ్డము.

Hormone : internal secretion that passes into the blood and stimulates organs to action. A chemical messenger. అన్తర్ధాతుః, నిష్క్రందధాతుః, నిఃప్రావవిశేషః, నిష్క్రందః, రసాయనికదూతః. తె. అన్తర్ధాసువు, అన్తఃప్రావము, రసాయనికదూత, రసాయనిక పదార్థము. వి. ఈ ద్రవవిశేషము దూరసంపావయన విశేషస్థానములందు పుట్టి రక్తమాన ప్రవేశించి క్రియాజనకౌషధములను సుక్తేజపరిచి వాని కార్యోన్ముఖతను, క్రమమును తీవ్రపరచును.

Horn : శృంగః. తె. కొమ్ము, కొమ్మల వంటి అవయవ భాగములు.

Anterior H : అగ్రశృంగః.

H. of lateral ventricle: పార్శ్వ కోష్ఠశృంగః.

Posterior H : పశ్చిమశృంగః.

Hour : హోరా. తె. గంట వి. రెండున్నర గడియల కాలము.

Houston's valves : folds of mucous membrane in rectum. గుదవలయః. తె. ఆననసుళ్ళు. వి. ఆననములలోని ముడుతలు, వళులు, సుడులు (సుళ్లు).

H. first fold or valve : ప్రవ (వా) హిణీ. వ్యాః- ప్రథమవళి. తె. మొదటి వళి (సుడి), క్రిందినుండి పైకి.

H. second fold or valve : విసర్జనీ. వ్యాః- ద్వితీయవళి. తె. విసర్జన. వి. రెండవవళి. (సుడి).

Third horizontal mucous fold of the rectum : తృతీయ గుదవళి. తె. మూడవవళి, సుడి. వి. ఆననముందలి మూడవ ముడుత. (సుడి).

Howship's foveolas : ఉపవశికా.

Human : మనుష్యః, మానవః. తె. మనిషి, మానవుడు.

Humour, Humor : any fluid of the body. ఆమ్ము, క్షేదః, దోషః, ధాతుః, రసః. వ్యాః- శారీరద్రవ విశేషః. శారీరప్రావ విశేషః. తె. నీరు, క్షేదము. వి. శరీర ద్రవము, శరీర మందలి ధాతుద్రవ విశేషము.

Aqueous H : అమ్ముపటలమ్, (కృష్ణ మణ్డలస్య), శేత్రోదమ్. తె. శేత్ర

పురోరసము, అంబుపటలము.	ఉల్లి పొరవంటి చర్మ విశేషము.
Vitreous H: తర్పకపటలమ్. తె.	Hypothyroid: కణ్ణి కాకలకీయః, కణ్ణి
కాచబింబమునందుండు ద్రవము,	కాకలీయః.
తర్పకపటలము.	Hyper: Excessive. అతి, అధికం (ః)
Hyaline: glassy, crystalline.	H. tonic: అవణాంశాధకమ్.
అచ్చు. అచ్చుతను. వ్యా:- కాచవత్	Hypo: less, under. అల్పమ్, అధః.
వాస్పటికవత్. తె. అచ్చుము, తేట,	తె. క్రింద.
వి. గాజువలె స్పష్టమైన, తేటయైన.	H. blast - see blast.
H. corpuscle - see corpuscle.	Hypochondrium: the region
H. membrane - see mem-	of the abdomen at each
brane.	side of the epigastrium.
Hyaloplasm: a clear trans-	అనుపాఞ్విక ప్రదేశః. తె. డొక్క.
parent protoplasm: పారిదర్శక	Left H: వామానుపాఞ్వికః. తె.
బలాసః, స్పటిక బలాసః. తె. వి.	ఎడమడొక్క.
స్పటికమువలె తెల్లగా నుండు	Right H: దక్షిణానుపాఞ్వికః.
శ్లేష్మము.	తె. కుడిడొక్క.
Hydramnion: excess of amnio-	Hypochordal bar: అనుడాధర
tic fluid. అతిగర్భోదకమ్. తె.	దణ్డః.
ఎక్కువ ఉమ్మనీరు.	Hypogastrium: the lower
Hydrogen: అమ్మకొళః, ఆర్ద్ద్రజః,	median anterior abdominal
జలజవాయుః, జలజబాష్పః, దకొళః,	region. అధర మధ్యపురః కాక్షేయ
ద్రవజనకః. తె. జలోత్పాదకము,	దేశః. see gastrium.
నీరును పుట్టించునది.	Hypoglossal: under the tongue.
Hymen: a fold of mucous	జిహ్వోధర(రీయ). తె. నాలుక క్రింది
membrane at the vaginal en-	భాగమునకు చెందిన.
trance. Viriginal membrane,	H. nerve - see nerve.
stretched across external ori-	Hypoglossus: జిహ్వకణ్ణికా.
fice of vagina. జవంకా, భగ	Hypophyseal: పీయూషగోళ
కలా, భగయవంకా. తె. కన్నెపొర,	సమ్మస్తీ. పైయూష, పైయూషీ.
యోనితెర. వి. కన్యాత్వమున యోని	H. diverticulum - see diver-
ద్వారమున తెరవలెనుండు పలచని	ticulum.

H. fossa - see fossa.

Hypophysis cerebri: the pituitary body or gland

అమృత గోళం, పీయూష గోళమ్ (3),

పీయూషవిగ్రహం, పోషణికొగ్గి.

తె. అమృతగుళిక, అమృతగోళము.

Hystera: the uterus or womb.

గర్భాశయం. తె. కడుపు, గర్భ

కోశము, గర్భాశయము, విడ్డసంచి.

Hysterology: the anatomy,

physiology and pathology

of the uterus. గర్భకోశవిజ్ఞానమ్.

వ్యా:- గర్భకోశస్థి రచనా, క్రియా,

విస్తృత్యాది విజ్ఞానమ్ వాస్తవ్యమ్.

తె. గర్భకోశవిజ్ఞానము.

I

Idea: a mental image or picture.

కల్పనా, బుద్ధి, భావనా, భావం,

మనః కల్పితమ్. తె. అభిప్రాయము,

కల్పన, భావము, మనోరథసృష్టి

మానసిక కల్పన.

Idiot: a person with defective

mental development. 1. జడం,

మూఢం, హతజానీ 2. బుద్ధిహీనం. తె

జడుడు, మూఢుడు, బుద్ధిహీనుడు.

Ignorance: అజ్ఞానమ్, అబోధం,

తమం, మోహం. తె. అజ్ఞానము,

చీకటి, తెలివి లేమి.

Ileocecal: pertaining to the

ileum and cecum. (1) శేష

స్రేణ్ము (2) పురిషధరాకలా.

వ్యా:- సానమ్, క్షుద్రాస్త్ర ఉణ్ము

యోర్మద్యేస్యాత్.

I. valve - see valve.

Ileocecum: ఉత్తరాభర నుద్రదేశం.

Ileocolic: relating to the ileum

and colon. శేషస్రేణ్ము.

I. orifice - see Orifice.

I. valve - see ileocecal valve.

Ileum: the lower three fifths

or lower half of the small

intestine, lying between the

jejunum and the cecum.

(1) కుణ్ముకొస్త్రమ్, వజ్రాస్త్రమ్,

శేషాస్త్రమ్, సానమ్:- క్షుద్రాస్త్ర

స్యాభోధాగః. తె చిన్నక్రేపు చివరి

భాగము. (2) క్షుద్రాస్త్రభాగం,

పక్వాశయభాగం. తె. పల్లక్రేపు

చివరి భాగము. వి. గ్రహణీయుడు

జీర్ణమై మార్పులు చెందిన ఆహార

ద్రవ్యములు యిచట వచ్చిచేరుకు.

ఈ ద్రవ్యములనుండి ద్రవాశయ

వేరుచేయుదును. ఘనాశయ పెద్ద

క్రేపులోనికి పోవును. (3) కుణ్ములీనీ,

పలితాస్త్రమ్ (మహాగాస్త్రానామతమ్).

వ్యా:- క్షుద్రాస్త్రస్య అన్త్యభాగం.

Iliac: pertaining to the ilium

or flanks శ్రౌణ. శ్రౌణి. వ్యా:-

శ్రోణసముద్భవీ.

I. crest - see crest.

I. fascia - see fascia.

I. fossa - see fossa.	Incisors- see teeth.
I. region - see region.	Incisura : a cut. ఛేదన, విచ్ఛేదన.
I. spine - see spine.	తె. కోత.
Ilium : the upper part of the innominate bone - see Bone.	I. angularis : అమాశయకోణం.
Image : a picture of an object to the eye or mind. ప్రతికృతి, ప్రతిబింబము, ప్రతిరూపము, మనః కల్పితరూపము. తె. చిత్రరూపు, ప్రతిబింబము, బొమ్మ. వి. మనస్సు సందేర్పడిన రూపము.	I. fastigii : ఛదివిశరణము.
Imbecility : మాధ్యము.	Incus - see bone. Anvil. అజ్ఞుశకము.
Immunity : అభయము, అభ్యంతరప్రాణము, ప్రతిరక్షణశక్తి, ప్రాణము, బలము, రోగనిరోధకశక్తి, వ్యాధి తుముతా. తె. అభయము, రాహిత్యము. వి. రోగము రాకుండా శరీరమును కాపాడుకొని, వ్యాధి నిరోధకశక్తి. ఇది రెండువిధములు. (1) స్వాభావికము. (2) కృత్రిమము. రక్షణశక్తి	Indentation : దస్తరీభావము. Notch.
Impulse : ప్రేరణ, వేగము. తె. ఉద్రేకము, దుడుకు, ప్రేరణ, వేగము.	Inferior : అధము, అధర, గాఢ, నిమ్న. తె. అల్పమైన, క్రింది, తక్కువ దనము, ముఖ్యముగాని.
Cardiac I : హృత్ప్రవీణత.	I. (distal) portion : అధర విభాగము, అధోభాగము. తె. శరీరము క్రింది భాగము.
I. of the heart : the systolic beat of the heart. హృత్స్పృష్ట సజ్జోచనభవనము, హృత్సజ్జోచనభవనము. తె. వి. హృదయము ముకుళించుకొను సమయమున గలుగు భవనము.	Infra : below, lower. అధము, అధర. తె. క్రింది.
Nervous I : తన్వీవేగము, మనః. తె. నాడివేగము, మనస్సిగము.	Infundibulum : a funnel-shaped passage. కాలాఞ్చికా. వ్యాః-క్రమవికసితైక ముఖనాల్య ఏవ. తె. గరగ, గరాట. వి. గరాటవలెనుండు అవయవభాగములు.
	Inguen : groin. వంతుణము. తె. గజ్జ.
	Inguinal : belonging to the groin. వంతుణ, వంతుణి. వ్యాః-వంతుణసమ్మన్ధి. తె. గజ్జకు చెందిన.
	I. region - see region.
	Inhalation : the inbreathing of air. అంతః శ్వాసనము, ప్రశ్వాసనము. తె. ఉచ్ఛ్వాసము, ఊపిరిపీల్చుట, గాలిపీల్చుట.
	Inion : బాహ్యపుష్టకీయార్బుదము.

Inner : ఆంతరిక, ఆభ్యంతరః. తె. లో, లోపలి.

Innervation : (1) సముత్తేజనమ్.

The function of nervous system. నాడీమణులవృత్తిః వా వ్యాపారః. తె. నాడీమణులక్రియ. నాడీమండల ప్రవృత్తి.

Innominate : nameless. అనామక, అనామికా. తె. పేరులేని.

Inorganic : అజీవిజ, అనజ్జ, నిర్వియ, పార్థివ. తె. చైతన్యరహితమైన, నిర్విద్యుత్తు, నిర్జీవమైన, ప్రాణఘటన.

Insertion : అన్తస్థాపనమ్, నిధానమ్, ప్రవేశనమ్, తె. దూర్చుట, ప్రవేశపెట్టుట.

Inspiration : అన్తఃశ్వాసనమ్, ప్రశ్వాసః, శ్వాసపూరణమ్. the inhalation of air into the lungs. పుష్పసయోరాయుప్రక్షేపణమ్ వా శ్వాస పూరణమ్. తె. ఊపిరి పీల్చుట, పుష్పసములోనికి గాలిని పీల్చుట, శ్వాసపీల్చుట.

Instep : పాదపృష్ఠః. తె. మీగాలు.

Insula : ద్వీపలమ్పికా.

Integument : a covering; the natural covering of the body. skin. ఆవరణమ్, క ఇచ్చకమ్, చర్మ, త్వక్, శరీరావరణమ్. తె. ఆవరణము, చర్మము, తొడుగు.

Intellect : బుద్ధి, మేధా, సంవిత్తి.

తె. తెలివి, బుద్ధి, వివేకము.

Intelleiou : ఆకలనమ్, జ్ఞానమ్, బుద్ధిగ్రహః, బోధః. తె. 1. జ్ఞానము, బుద్ధిగ్రహణము, బోధ, తెలివి. 2. ప్రజ్ఞ.

Intelligence : జ్ఞానం, బుద్ధి, మేధా, విజ్ఞతా. తె. జ్ఞానము, తెలివి, బుద్ధి, విజ్ఞత.

Inter : అన్తర, మధ్య. తె. నడిమి, మధ్య, లో, లోని.

I. articular : సన్నిమధ్యగ.

I. cellular material: ఆణుశ్లెష్మ.

I. costal : between the ribs.

పర్కుకాన్తర, పర్కుకాన్ధిమధ్యగ. తె.

ప్రక్కటెముకల మధ్య.

I. digital, I. digital cleft :

అణుల్యన్తరమ్. తె. వ్రేళ్ళమధ్య.

వ్రేళ్ళసంధు.

I. lobular: aperture : ముఖమ్,

ముఖద్వారమ్.

I. mediate : మధ్యమ.

I. nasal : నాసామధ్యగ.

I. Osseous : అస్థ్యన్తరయ.

I. ruption : ప్రతిబన్ధః, బన్ధః,

వ్యాఘాతః. తె. అడ్డము, అడ్డు,

అభ్యంతరము, అటంకము.

I. space : అన్తరాల, మధ్య. తె.

మధ్య, లో, లోపలి.

Internal : అన్తః, ఆభ్యంతరః. తె.

లోని, లోపలి.

I. cavity - see cavity.

I lining - see lining

Interstices : శరీరధాత్వముకొరత. తె. అవకాశము, బయలు. వి. శరీర ధాతువుల మధ్యగల విడిచోటు.

Interstitial: lying or placed between. అస్తరాశీయ, అస్తరీయ, సాస్తరాల. తె. నడిమి.

I. cell - see cell.

I. division : అస్తరాస్తర విభాగ, అవాస్తర విభాగ.

I. fluid : రక్తమును, రక్తరసం. లిక్విడ్. తె. నెత్తురుతేట, రసి, రసిక, లిక్విడ్, సాన. వి. ధాత్వవకాశము లందుండు ద్రవము.

I. lymph - see I. fluid.

Intestinal : ఆస్త్ర, ఆస్త్రీయ. తె. ప్రేవులకు చెందిన.

Gastro I. mucosa - see mucosa.

Gastro I. tract - see tract.

I. loop - see loop.

I. region - see region.

I. secretion - see secretion.

I. tube - see tube.

I villi - see villi.

Intestine : ఆస్త్రమ్, ఆస్త్రమ్, విపులమ్, ప్రోతం. తె. ప్రేగు, ప్రేవు.

Intestines: ఆస్త్రాణి. తె. ప్రేగులు, ప్రేవులు.

Deep into the coils of I. ఆస్త్రకోష్ఠమ్, ఆస్త్రహృదయమ్. తె.

వి ప్రేవులలోని లోతుభాగము.

Large I. కల్బాస్త్రమ్, గుదాస్త్రమ్, పక్షాస్త్రమ్, పక్షాధానమ్, పక్షాశయం, పురీషధారణమ్, పురీషవహ ప్రోతం, పురీషాధానమ్, పురీషాధారం, పురీషాయతనమ్, పురీషాశయం, బృహదాస్త్రమ్, స్థూలాస్త్రమ్. తె. పెద్ద ప్రేవు. వి. భుజించిన యాహారము జీర్ణమై రసము విడిపోవ మిగిలిన పిట్టు (పిప్పి, మలము) వుండు నాళము. దీని పొడవు 150 సెంటీమీటర్లు.

Loop of small I : తుద్రాస్త్ర శిక్యమ్. వ్యా:- తుద్రాస్త్రాయన విశేషం. తె. చిన్నప్రేవు కొంకి.

వి. చిన్నప్రేవులోని అవయవ విశేషము.

Lumen of the I : ఆస్త్రగ్రాస్తి, ఆస్త్రాశయం. తె. ప్రేవుకణితి (కంటి). వి. ప్రేవులందలి కణితి లేక ప్రేవు లందుచోటు.

Small I : the place of complete digestion. (1) అగ్ని స్థానమ్, అగ్నిశయం, అనుపక్షాశయం, పాచకాశయం. తె. అగ్ని స్థానము, జతరాగ్ని లేక పాచకాగ్ని యుండు చోటు. (2) అనుపక్షాశయాస్త్రమ్, పక్షామాశయమధ్యమ్, నూత్నాస్త్రమ్, తుద్రాస్త్రమ్. తె. చిన్నప్రేవు, పిల్లప్రేవు. వి. ఇది ఆహారయమునకు, పక్షాశయమునకు మధ్య నుండును. (3) గ్రహణీ ఇతి.

గ్రహణీ. వ్యాః- అగ్న్యైశ్చిష్టానమ్. (సు. ఉ. 40 అ. 167 శ్లో. వ్యాఖ్యానే డల్లాణః). పిత్తధరాకలా. (సు. ఉ. 40 అ. 166 శ్లోక వ్యాఖ్యానే డల్లాణః). స్థాననిరూపణమ్:- చక్షుః పిత్తధరానామయాకలా పరికిరితా పక్వామాశయ మధ్యస్థా గ్రహణీసా పరికిరితా. (సు. ఉ. 40 అ. 196 శ్లో). గ్రహణీ నిరుక్తిః:- అగ్న్యైశ్చిష్టాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీమతా (చ. చి. 15 అ. 55 $\frac{1}{2}$ శ్లో). తథిష్టాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీమతా (అ. హృ. శా. 3 అ. 49 $\frac{1}{2}$ శ్లో) స్థానమ్:- నాభే రుపర్యగ్నిబలేశో పప్టభోప బృంహితా. (చ. చి. 15 అ. 5 $\frac{1}{2}$ శ్లో). “సైవ ధవ్వంతరి మతే కలా పిత్తధరాహ్వయా. (అ. హృ. శా. 3 అ. 50 శ్లో). సితా పక్వాశయ ద్వారి భుక్తమార్గ గతే వసా. (అ. హృ. శా. 3 అ. 51 శ్లో). ప్రాకృతం కర్మ:- “అపక్వం ధార యత్యన్నం పక్వం సృజతి పార్శ్వతః.” (చ. చి. 15 అ. 57 శ్లో). ఆయురారోగ్య విశ్లేషణో భూతధాత్యగ్ని పుష్టయే (అ. హృ. శా. 3. 50 $\frac{1}{2}$ శ్లో). తె. గ్రహణీ. సముచ్చయార్థము:- వి. ఇది పక్వా మాశయములకు మధ్య నాభికి సైవ వుండును. పిత్తధరకలాయని ధన్వంతరి మతము. ఇందు జతరాగ్ని యుండును. అమాశయమున కొంత అరగిన ఆహార ద్రవ్యమును ఇది

గడియవలె ఆసియుంచి పూర్తిగా జీర్ణము చేయును. గ్రహణీ చిన్న ప్రేభులలోని పలచని పార. ఇచటి పాచకపిత్తము — జతరాగ్ని — వలన ఆయువు, ఆ రోగ్యము, శక్తి, ఓజస్సు, భూతాగ్నులు, ధాత్యగ్నులు వుట్టి జెందుచుండును. పక్వముగాని యన్నమును ధరించి, పక్వమైన దానిని ఒకప్రక్కనుండి క్రిందికి పెద్దప్రేవులోనికి జార విడుచును. చిన్నప్రేవు పొడవు 600 సెంటి మీటర్లు.

Villi of I - see villi.

Intussusception : అస్తరాధానమ్, అస్తస్సంగ్రహః.

Invagination : అంతర్వలనమ్, అంతర్వర్తనమ్.

Inversion : అస్తర్వర్తనమ్, అస్తర్వలనమ్, అస్తర పరివర్తనమ్, ఉద్ధౌర్ధ్వధరీ కృతమ్. తె. బోరగిలపడుట.

Involuntary : అనిచ్ఛాధీనః, ఆరాజీ, ఇచ్ఛానసనీనః. తె. అప్రయత్న పూర్వకమైన, మనసుకు తెలియకుండా జరుగు.

Iris : the colored membrane of the anterior part of the eye. (1) అక్షితారకా, కాలకః, కృష్ణగోలః, కృష్ణమణ్డలమ్, తారకా, తారాపరివేషః, పటలమ్, పరితారకమ్, పరితారకా, పిశితాశ్రితమ్. (2) కనీనికాపటలమ్, కనీనికా

పరిధి, క నీ ని కా ము జ్జల మ్, నేత్రతారకా ముజ్జల మ్. తె. కనినికా పటలము, కంటి నల్లగుడ్డు, కృష్ణపటలము. వి. కటకమునకు ముందుండు నల్లని పొర, నల్లగుడ్డు. పాపకు చుట్టు నుండు నల్లని గుండ్రని పొర.

Pupil in I - see pupil.

Iron : అయి. తె. ఇనుము.

Irregular : అసమా, విషమా. తె.

ఎగుడు దిగుడు, క్రమముతప్పిన, వరుస లేమి, వ్యత్యాసము.

Ischial : pertaining to the ischium. స్నేచ, స్నేచీ. తె. తొంటికి చెందిన.

I. tuberosity - see tuberosity.

Ischiorectal : pertaining to ischium and rectum. సిగ్గునీయ.

I. area : గుదపార్శ్వ త్తేత్రమ్, గుదాస్యాస, సిగ్గునీయ త్తేత్రమ్. తె. వి. ముడికి చుట్టునున్న ప్రదేశము.

Ischium : the inferior part of the innominate bone of the pelvis. Hip. అధరక్రోణ్య సిఖణ్డ, సిఖస్థిఖణ్డః శి సిఖ్. తె. తొంటి.

Ascending ramus of I: కుకు న్దర కూటమ్.

Tuberosity of I: కుకున్దరపిణ్డమ్.

Isotropic : ఏకవారవక్రీకరణీ.

Isthmus (is-mus) : the neck or constricted part of an organ.

గ్రీవా. వ్యా:- నూలతరాజా

మస్థాది శిరసామధః స్థితాః కన్ధరా కారాస్సజ్జుచితాః భాగాః, యోగ భూమిః, సక్షీర్ణపథః, సజ్జుచిత స్థానమ్ సజ్జోచః, సంయోగభూమిః. సంయోజకః, సంయోజకభూమిః. తె. ఇరుకుచోటు, సందు, సంధిస్థానము. వి. రెండు లేక కొన్ని వస్తువులు కలియుటచే నేర్పడు సందు, సంధి స్థానము, సంకుచిత స్థానము.

I. of aorta : ఆవరీయ యోగ భూమిః. వ్యా:- కోఁపి సజ్జోచః.

I. rhombencephali : పశ్చాద్ధోర్ధ్వ యోగభూమిః.

Ivagination : పుటికరణమ్, పుటిభావః.

J

Jaw : హను. తె. అంకిలి, దాడ.

Angle of lower J - see angle.

Condyle of lower J - see condyle.

J. Bone - see bone.

Lower J : ఆధోహను. తె. క్రింది దాడ.

Ramus of lower J : హను కూటమ్. వ్యా:- చతురస్రపాయం ప్రవర్ధనమ్.

Upper J : ఊర్ధ్వహను. తె. పై దాడ.

Jecur : Liver. యకృత్.

Jejunum : the upper two-fifths or second portion of small

intestine between the duodenum and ileum. 1. మధ్యాస్త్రమ్, హున్యాస్త్రమ్, శోణాస్త్రమ్ వ్యా:- పురీతత అధస్తాహ్చోణాస్త్రమ్, ద్వీధావిభక్తం తుద్రాస్త్ర భాగమ్, తుద్రాస్త్రస్య ద్వితీయభాగః. (2) పక్వాశయః. తె. పక్వాశయము, శోణాంతము. వి. రెండుగా విడిపోయిన చిన్నప్రేవులలోని పైభాగము పక్వాశయము. కొంత మార్పు చెందిన ఆహార ద్రవ్యములు పక్వముగుటకు యిచట జేరును.

Jelly : జల్లికా. వ్యా:- సాంద్రీద్రవ ద్రవ్యవిశేషః.

J. of Wharton : తర్పకః. వ్యా:- కినుపి వసానుయం వస్తు. తె. తర్పకము. సాంద్రీద్రవ ద్రవ్యము. వి. క్రొవ్వుతో గూడిన ఒక ద్రవ వస్తు విశేషము.

White J : శ్వేతజల్లికా.

Joint : articulation. అస్థిసంస్థానము, సంస్థానము, సంస్థానము. తె. అతుకు, ఎముకల ఆతుకు, కీలు, బండు, సందు. వి. 1. ఎముకల కలయిక, 2. రెండు ఎముకలు కలియుచోటు.

Joints : (1) సంస్థానము. వ్యా:- అస్థామనోన్యన్య సంస్థానాని. తె. ఎముకల కూడలి. (2) అస్థిపర్వమ్, పర్వమ్. తె. క(గ)ణువు. సస్థినాంసంఖ్యా. లేదా తర శతసంఖ్యః సకర్మకాః. తె. నూటపది కదలేడు కీళ్ళు.

Acetabular J : ఉదాఖలసంస్థానము.

Acromioclavicular A or J : ('A' Articulation. 'J' joint). అంశుచక్ర సంస్థానము, అంశాక్షయ సంస్థానము.

Amphi arthrosis, Amphi arthroidal J : అచలసంస్థానము, అనుకూలసంస్థానము, అల్పచలసంస్థానము, అల్పచేష్టాసంస్థానము, ఈషచ్ఛలసంస్థానము. తె. ఇంచుక కదలేడు కీలు.

Ankle J : ఖండకః, ఖండకా, ఖండకే(ద్వీ) ఖులకసంస్థానము, ఖుల్లకః, గుల్ఫసంస్థానము, పాదసంస్థానము. వ్యా:- జంఘాపాదయోస్సంస్థానః ఖండకః. తె. చీలమండకీలు.

Apparent J. of nails with the skin: సఖసంస్థానము.

Arthrodia (J) : ప్రతరసంస్థానము (సంస్థానము). ఈషచ్ఛలసంస్థానము, సంసర్పిసంస్థానము.

Articular J : త్రికస్థానము.

Articulations of cartilages of the ribs with the sternum etc : ఉరః పర్శుకాసంస్థానము, పర్శుకాపూర్వసంస్థానము. తె. పర్శుకాస్థికిళ్ళు, సంధులు.

Atlantoaxial J : చక్రకోరసంస్థానము, చూడావలయా. వ్యా:- దస్తచూడయోస్సంస్థానము.

Atlanto - occipital J : అతిలేకా పృష్ఠకీయసంస్థానము.

Axial J : అక్షస్థి.

Ball & socket J : ఊలూఖల స్థి, బొదూఖల స్థి. తె. బులిగి నెక్కిలు.

Bi-axial J : ద్వ్యక్షస్థి (చల స్థి).

Bony joints or Boney junctions: articulations of bones where more than two bones are united. అస్థిసంఘాతము, అస్థిసంధ్యము, వ్యా:—అస్థానసంధ్యము, తె. కీళ్ళు. వి. ఎముకల కూడలి. రెండింటికంటె ఎక్కువ ఎముకల కూడలి.

Calcaneocuboid J (A) : పార్శ్వ ఘనీయస్థి.

Calcaneo navicular J (A) : పార్శ్వ నౌకీయస్థి.

Carpal J (A) : కరకూర్చాస్త్రీయస్థ్యము, కరభస్థి.

Carpometacarpal J (A) : కూర్చస్థ్యము, పాణిశలాకా (సమ్మేష్ట) మూలస్థి.

Condylloid J (A) : కోరకస్థ్యము, కాణ్డల(లి)కస్థి, ఖల్లకోరకస్థ్యము. తె. కోరక సంధులు. వి. కీళ్ళభేదము.

Costo sternal J (A) : పొయ్యకొగ్రస్థి.

Costo transverse J : కశేరుకా

పొహు ప్రవర్ధన ప్రతరస్థ్యము, పొయ్యకా కరూకర(కీయ)స్థి.

Costo vertebral J (A) : చల ప్రతరస్థ్యము, పొయ్యకా పృష్ఠస్థరస్థి, పొయ్యకా మూలస్థి.

Coxa - coxal J - see Hip J.

Cranio vertebral J. (A) : శిరోగ్రీవాస్థి.

Cuboideonavicular J. (A) : ఘననౌకాస్త్రీయస్థి.

Cuneocuboid J. (A) : కూర్చాస్త్రీయస్థి.

Cuneonavicular J. (A) : నౌకపరికోణీయస్థి.

Diarthroidal J : చలస్థ్యము, చేష్టావస్త్య స్థ్యము. తె. కడలెడు కీళ్ళు, తిరిగెడు కీళ్ళు.

Diarthrosis : a freely movable articulation. చలస్థి (చలా). బహుచేష్టాస్థ్యము.

Digital J. (A) : అంగుళీస్థి, అంగుళీ మధ్యాస్త్రస్థి. తె. ప్రవేలి కీలు (కీళ్ళు).

Distal radio ulnar J : అధర ప్రకోష్ఠస్థి.

Distal tibio fibular J : అధర జఙ్గాస్థి.

Double condylloid J. యుగ్మకోరకస్థి (బహుచేష్ట). వ్యా:—ప్రపాచాం వాయసతుజ్ఞాఖ్యస్థి. తె. కాకిముక్కు కీలు.

Elbow J.: కఫోడిసన్ని, కూర్పరసన్ని, కార్పరసన్ని, బాహుసన్ని. తె. మోచేతికీలు.

Enarthrosis - see ball & socket J.

Fibro or fibular J.: స్థాపరవిబలసన్ని.

Ginglymus J.: కోరసన్ని, సందంశ కోరసన్ని. తె. పటకాయకీలు. వి ఈ కీలు పటకాయవలె నుండును.

Gliding J.: ప్రతరసన్ని, సంసర్పిసన్ని. తె. జారెడుకీలు.

Gomphosis J.: దస్తబిలసన్ని, దశనోదాఖిలసన్ని, రౌచకసన్ని, రాచకాః.

Hinge J.: కోరసన్ని, సక్తిసన్ని. తె. మడత బంగుకీలు. see arthrosis.

Hip J.: ఊరుసన్ని, కటిసన్ని. కుకుద్దరసన్ని, నితమ్బుసన్ని, వంక్షణసన్ని, శ్రోణిసన్ని, సక్తిసన్ని. తె. గజ్జికీలు, తొంటికీలు, తొడకీలు.

Immovable J.: అచలసన్ని, అచేష్టాస్సంధయః, స్థిరసన్ని. తె. వంగనికీళ్ళు, కదలనికీళ్ళు.

Inferior tibio fibular J.: ఆధారజంఘాను జంఘా(స్థాని) పరస్పర సన్ధానమ్.

Inter carpal J.: కరభాస్తరసన్ని.

Inter chondral J.: పాయ్యకా

కీకసాస్త్రీయసన్ని.

Inter cuneiform J.: కూర్పాస్త్రీయసన్ని.

Intermetacarpal J.: అజ్జాశీ పరస్పరసన్ని, ఆస్తరకారభసన్ని, శలాకాస్తర(మూలా)సన్ని.

Inter metatarsal J.: ఆస్తరప్రపదసన్ని, శలాకాస్తరసన్ని.

Inter tarsal J.: గుల్ఫికాస్త్రీయాసన్ని.

Intervertebral J.: పృష్ఠస్థిత్తరీయాసన్ని.

Jaw J.: హనుసన్ని. తె. అంకిళ్ళు.

J. of bones - see bony Js.

J. of the extremities, J. of the limbs: కాఖాసన్ని. తె. కాళ్ళు చేతులలోని కీళ్ళు.

J. of the ribs పాయ్యకాసన్ని. తె. ప్రక్కటెముకల కీళ్ళు.

Knee J.: బానుసన్ని. తె. మోకాటికీలు.

Lower inter carpal J.: అధరకరభశ్రేణిగాః (సన్ని).

Lumbosacral J.: కటిసన్ని, త్రికసన్ని, త్రైకవైతమ్బుసన్ని. తె. ముడ్డిపూసకీళ్ళు.

Mandibular J.: ముఖసన్ని (దర్పణ), వాయసతుణ్డసన్ని, హనుమూలసన్ని, హనుసన్ని. Here the coronoid process looks like a crows' - bill. తె. కాకి

ముక్కు కీలు, కాడకీలు. వి. ఆకా
రమునుబట్టి కాడకీలు కీళ్ళు యేర్ప
డినది. అంకిలి, కాడకీలు (సంఘ).

Metacarpophalangeal J (A) :
అజులీ పల్చిము సలకసన్నిధి, అజులీ
మూలసన్నిధి.

Metatarsal J (A) : పాదమూల
శలాకాసన్నిధి.

Metatarsophalangeal J (A) :
అజులీమూలసన్నిధి.

Mid - carpal J : మధ్యపిరభ
సన్నిధి, మధ్యకారభసన్నిధి, మధ్యమణి
బస్థసన్నిధి.

Middle tibio fibular J : మధ్య
జఙ్ఘాసజఙ్ఘా(స్థానం) పరస్పర సన్ధా
నమ్.

Mixed J (A) : అల్పచేష్టాస్సన్నిధయః.

Movable J (A) : అస్థిసంస్థయః,
చలసన్నిధయః, చేష్టావస్తస్సన్నిధయః,
బహుచేష్టాస్సన్నిధయః, సకర్మకసన్నిధయః
తె. కదలెడు కీళ్లు, చేష్టావంత
సంధులు.

Occipito atlantal J (A) పల్చిము
కపాల చూడాచలముసన్నిధి.

Occipito axial J (A) : అక్ష
సమాప్యవక్రియసన్నిధి, పల్చిము కపాల
దస్త చూడయోస్సన్ధౌ (బ్యా), పృష్ఠ
కాక్ష సమీయసన్నిధి.

Pateller J : జూన్స్థిసన్నిధి.

Phalangeal J (A) : కరాజులీ
సన్నిధయః, పాదాజులీ సన్నిధయః.

Pivot J. చక్రకోరసన్నిధి, వివర్తికా
సన్నిధి. తె. బొంగరపు కీలు.

Polyaxial J (A) : బహుక్షుసన్నిధి,
(చలసన్నిధి).

Proximal J : extremities of
meta carpal bones (Bony-
joints). పాచిశలాకామూలసన్నిధయః.

Proximal radioulnar J (A).
ఉత్తరప్రకోవ్వసన్నిధి.

Proximal tibio fibular J (A) :
ఉత్తరజఙ్ఘాసన్నిధి, జూన్స్థిసన్నిధి. తె.
పిక్క కీలు. వి. మోకాలుక్రింద
పిక్క ఎముకకీలు.

Radio carpal J (A) : బహిః
ప్రకోష్ఠీయమణి బస్థసన్నిధి.

Radio ulnar J (A) : రత్నయ్య
గిత్తియ సంధి. వ్యాః ప్రకో
ష్ఠాస్థానం పరస్పర సన్ధానమ్.

Reciprocal reception J (A) .
పరస్పరకోరసంధి.

Sacroccocygeal J (A) : త్రికా
సంక్రమణసంధి.

Sacro iliac J (A) : కటితయః
సంధి. త్రికకపాలసన్నిధి, త్రికశ్రోణీ
యసన్నిధి, త్రికశ్రోణ్యస్తరసన్నిధి. తె.
తొంటి కీలు.

Saddle J : పర్యాణకసన్నిధి.

Schindylesis J : గ్రస్తవేగ
సన్నిధి (గ. నే).

Shoulder J : అంశసన్నిధి, కక్ష
(క్ష)సన్నిధి, బాహుశిరస్సన్నిధి, బాహు

సన్ని, భుజసన్ని, స్పృశసన్ని. తె.
బుజము కీలు. వి. బుజమునందలి కీలు.

Sternoclavicular J. (A) :

(1) అక్ష(క)సంధి, అక్షకోరసంధి,
నమ్, అక్షకోరసంధి. (2) ఉరో-
క్షసంధి. డెర (రో) క్షసంధి,

గ్రీవాసంధి (డల్టా), జతుసంధి. (3)
అక్షసంధి, గ్రీవా-భస్మసంధి,

హనోరోక్షసంధి. తె. తొమ్మి
కంటె ఎముకకీళ్ళు, కంటె ఎముకకీలు.

చౌడ కంటె తొమ్మి ఎముకల కీళ్ళు.

Sternocostal J. ఉరః పయక
సంధి.

Superior tibio fibular J. :
ఊర్ధ్వజిహ్వా జిహ్వా (స్థా) పరస్పర
సన్ధానమ్ వాసంధి.

Sutural J. తున్న సేవన, పాచ
సంధి. తె. కుట్టుకీలు. వి. కుట్టువలె
నుండు కదలనికీలు. ఈ కీళ్ళు శిరః

కపాలాది అవయవములం దుండును.

Symphysis J. అల్పచలసంధి,
సమస్థితిసంధి.

Symphysis pubis J : భగసంధి,
భగాస్తరసంధి. వ్యా- భగాస్తోః
పరస్పర సన్ధానమ్.

Synarthroidal J : synarthro-
sis. అచలసంధి, అచేష్టాస్థిసంధి,
స్థిరసంధి (స్థిరా). తె. ఒంగని,
కదలని, లేక తిరుగనికీళ్ళు.

Synchondrosis : అల్పస్థిసంధి,
కైకసంధి, కైకసా.

Synchondrosis : అల్పస్థిసంధి,
కైకసంధి, కైకసా.

Synchondrosis : అల్పస్థిసంధి,
కైకసంధి, కైకసా.

Synchondrosis : అల్పస్థిసంధి,
కైకసంధి, కైకసా.

Syndesmosis J. వా స్మ సంధి
(అల్పచలసంధి).

Syntenosis J - see hinge J.

Talocalcaneal J. [A] : గుల్ఫ
పాశ్చీసంధి.

Talocalcaneo navicular J :
గుల్ఫపాశ్చీ నౌకీయసంధి, గుల్ఫపాశ్చీ

పగుళ్ళియసంధి.

Tarsal J. [A] : కూర్చాస్తరీయ
సంధి.

Tarsometatarsal J. [A] : తలా
కాస్తర) మూలసంధి.

Temporomandibular J. ముఖ
సంధి, వాయుసత్తుస్థిసంధి, శబ్ద

కాథోహన్మస్తరసంధి, శాబ్దహనవ
సంధి, హనుసంధి. తె. దౌడకీలు.

వి. ఈకీలు కాకి ముక్కువలెనుండును.

Tibiofibular J : అస్తరబహిర్జి
కాసంధి, జిహ్వా జిహ్వాసంధి.

Transverse tarsal J : తిరస్చివ
కూర్చసంధి.

Trochoides pulley joint చక్ర
కోరసంధి(గ).

Uniaxial J : ఏ కాక్ష స్థి సంధి
(చలసంధి).

Upper inter carpal J : ఊర్ధ్వ
కరభ త్రేణిగా (సంధి).

Vertebral J. [A] : పృష్ఠవంశ
సంధి. తె. వెన్నుబాము కీళ్ళు,
వెన్నెముకల కీళ్ళు.

Vertebral J. [A] : పృష్ఠవంశ
సంధి. తె. వెన్నుబాము కీళ్ళు,
వెన్నెముకల కీళ్ళు.

Wrist J : మణిబద్ధసంధిః. తె. మణి కట్టు కీలు.

Yielding J : అనుకూలసంధిః (అచలసంధిః) అచలసంధియః.

Where ringlike curved cartilages like parts as in trachea. మణ్ణుల సస్థయః, వలయ సస్థయః. తె. గుండ్రకీళ్లు. ఇవి లేత ఎముక కీళ్ళు. వి. ఇవి గుండ్రముగ ఉంగరములవలె శ్వాసనాళములందుండును. గలసంధిః. తె. కంఠము (గొంతు) కీలు.

Jugula alveolaria : దన్తాల్వేధాః.

Jagular : pertaining to the throat (or neck). కణ్ఠీయ, గ్రైవేయ. తె. గొంతుకు చెందిన, (మెడకు చెందిన).

J. fossa - see fossa.

J. Notch - see notch.

J. point - see point.

J. process - see process.

J. veins - see veins.

Juice : the fluid part of an animal or a plant. ద్రవః, నిర్మాసః, రసః, సారః. తె. రసము. వి. నీరువంటి పలచని వస్తువిశేషము. ఇది జంతుశరీరములందును, వృక్ష భాగములందును కాననగును.

Digestive J: పాచకరసః, పిత్తమ్.

Gastric J : ఆహారరసః, జాతర ద్రవః. తె. జర్రర (జాతర) రసము.

Intestinal J: ఆస్త్రద్రవః, ఆస్త్రరసః. Muscle J : షేశీరసః. తె. మాంస రసము.

Pancreatic J : అగ్ని రసః, అగ్నైశ్చయద్రవః, అగ్నైశ్చయ రసః, అగ్నేయరసః, క్లోమరసః, పాచకద్రవః, పాచకరసః, పాచకాగ్నిః, మధురరసః, హలీక్షణద్రవః, తె. ఆగ్నేయ రసము, క్లోమరసము, మధుర రసము. వి. ఈ రసము భుజించిన యాహార (భాగమును) అంతముచు పక్వము చేయును. గుణమున అగ్నికి తుల్యము. అందుచే నిది 'అగ్నేయరస' మనెదరు.

This is a colourless and transparant fluid. రస్యైషనిర్వర్ణః పారదర్శకః. తె. రంగులేని పారదర్శకమగు రసము.

Salivary J : లాలాజలం, లాలా రసః. తె. చొల్లు, లాలాజలము.

Junction : సన్ధానమ్, సన్ధిః. తె. కలయిక, కూడలి, సంగమము.

J. of the cilia with lid margines : పక్షివర్ణసంధిః. తె. కంటిమూల, కనుగొలికి. వి. క్రింది పైరెప్పల చివర కూడలి.

J. of neck and head : side of neck. కృకాటికే (కా). వ్యాః-మన్యయోః పశ్చిమోత్తర ప్రాస్త సమీపస్థితౌ. శిరోగ్రీవాసంధిః.

Outer J. of the eye lids :

అపాఙ్గసంధి. తె. క్రిగంటి సంధి, వెలికొలికి.

K

Karyokinesis . Indirect nuclear division. Mitosis. వైకాఠిక విభాగం. వ్యా:- ప్రోథబలాసస్య అత్మవిభాగం. తె. వి. దేహము పెరుగునపుడు కలగు జీవాణు విభజనము, విషమవిభజనము.

Karyomite - see chromosome.

Karyomitoma - see karyomitome.

Karyomitome : the nuclear network of chromatin. అస్థిజాలకమ్. వ్యా:- అస్థిరేఖోఽంశః, సవక్రియాయావీక్షోఽంశః.

Karyomitosis - see karyokinesis

Karyoplasm : the nuclear substance of a cell. Nucl-eoplasm. అస్థిబలాసః. వ్యా:- అస్థిజాలకాంతరాలస్థో ద్రవతతోభాగః. సవక్రియాయావీక్షితీమాంశః. తె. కేంద్రకద్రవ్యము.

Kataphase - see phase.

Keratin : horny substance. కొదరమ్. వ్యా:- శృంగసదృశం వస్తు, శృంగసమద్రవ్యమ్. తె. వి. కొమ్మువంటి శరీర వస్తువిశేషము.

Kerato : hyalin : విఘటకొదరః.

Kidney : the urine secreting organ, kidneys. (Two) : కుషీగోలకా, గభిన్యా, మూత్రపిష్టా, మూత్రస్థానమ్, పృక్కా. వ్యా:- మూత్రప్రభవో శివీబీజాకారా మూత్రోత్పాదకగోశే, మాంసపిష్టద్వయం వామ దక్షిణ పార్శ్వస్థే. తె. ఉలవకాయలు, గురదాలు, మూత్రపిండములు. వి. ఉలవకాయ లేక చెమ్మకాయ గింజల యాకారము గలిగి మూత్రమును ఉత్పత్తి చేయు రెండు అవయవములు.

Hilum of K - see Hilum.

పుక్కద్వారమ్.

Pelvis of K : పృక్కాశిండః.

Knee : the joint between the thigh and foreleg. ఊరపర్వా, జాను. తె. మోకాలు.

K. cap : patella. జానుకపాలికా, జానుఫలకమ్, జానుమణ్డలిమ్. తె. మోకాలుచిప్ప, మోకాలుప్రదేశము.

K. joint - see joint.

K. pan - see K. cap.

Knob : గ్రంథి, పిష్టా. తె. కణితి, గడ్డు.

Knot . గ్రంథి, గ్రంథికా, గుల్మః, గోళః, పిష్టా, గడ్డా, గడ్డా, పర్వ. తె. కణితి, కనుపు, గడ్డు, ముడి, ముడుసు, బుడిపె.

Hensen's K : ప్రాణమృగగ్రంథి, హంసగ్రంథి.

Knowledge : జ్ఞానం, పరిజ్ఞానం, ప్రబోధం, ప్రమితి, సంవేదన. తె. ఎరుక, తెలివ్.

Ktoman : క్లొమ. చ. కా. 3-6 (127 page)

L

Labia : the lips. లీప్స్. తె. పెదవులు. పెడిమెలు.

L. majora : బృహదోష్ఠా, బృహద్భగోష్ఠా, మహదోష్ఠా. తె. పెద్ద (వెలుపలి) భగోష్ఠములు.

L. minora : తుద్రోష్ఠా, అఘభగోష్ఠా, యోనికర్ణికా. తె. చిన్న (హాటి) భగోష్ఠములు. వి. స్త్రీజన నావయవముల వెలుపల లోపల పెరిమలివలె నుండు మాంసపు కండలు.

Labium : a lip. లీప్. తె. పెదవి.

L. majus - see labia majora.

L. minor - see labia minora.

Labor, Labour : parturition.

(1) ఆవి. తె. కానుపు నొప్పులు.

(2) ప్రసవకాలం, ప్రసవ వేదనా. తె.

ప్రసవకాలము, ప్రసవ వేదన. (3)

child birth. ప్రసవం తె. 1. కడుపు,

ప్రసవము, శిశుజననము. 2. పురుడు.

Labyrinth : the tortuous cavities of the internal ear.

(1) గహనమ్, వక్రమార్గం, శ్రోత్ర శృంగాటమ్. తె. చెవిగుంటలు, చెవి రంధ్రము, తిరుగుళ్లుగల చెవిదారి,

లోకెవి. (2) అస్త్రకర్ణం.

Bony L - see Osseous L.

Membranous L : కలామయుగళానమ్.

Nasal L : నాసాశృంగాటకమ్, శ్రోత్రశృంగాటకమ్. తె. వి. ముక్కులోని ఇరుకుదారి, ముక్కులో పైన నాళముల కూడలి.

Osseous L : the bony portion of the internal ear. అస్థి (మయ) గహనమ్. వ్యా:- అస్థిమయాస్త్రకర్ణభాగం.

Lacrimonal, Lachrymal : అశ్రు సమ్మిద్ధి, ఆశ్రమియ.

L. apparatus : ఆశ్రవ యంత్రమ్. తె. కన్నీటి యంత్రము, బాష్పజల యంత్రము.

L. bone - see bone.

L. canaliculi : అశ్రువాహిన్యా.

తె. కన్నీటి కొలువలు, కన్నీటిజాళ్లు.

వి. ఇవి కొలకులలో మరుగుగాపుండి అశ్రుకోశముల జేరు రెండు సన్నని నాళములు.

L. ducts - see duct.

L. fluid : అశ్రు, నేత్రోదకమ్.

తె. కన్నీరు, బాష్పము.

L. process - see process.

L. sac - see sac.

Naso L. duct - see duct.

Puncta Lacrimalia, L. puncta, points. L : ఆశ్రవముపిరాణి.

తె. కన్నీటి బెజ్జములు. వి. కనుగొల
మలచగర తెప్పలలోమందు కన్నీరు
కాలువల మిక్కిలి సన్నని బెజ్జములు.
Lacteal: pertaining to milk.
క్షీరసమృద్ధి. క్షీరీ, దుగ్ధినీ. తె.
పాలకు చెందిన.

Lacteal . one of the lymphatics
of the small intestine that
takes up chyle.
Lacteals (Pl) . క్షీరకాయస్య..
క్షీరణ్యం, అన్నరసాహారం, పయ
స్వీకరణం, పాయసికాం. వ్యా:- ఆస్త్రే
భ్యం సమాగతాః గుగ్ధాభ సాగ్ధ్యం
వాహిన్యో నూన్యైరప్రణాళికాః.
రసాయస్యం. తె. రసనాళములు, రస
వనాస్రోతములు. వి. ఇవి పిల్లగ్రేవ
లనుండి “బైలీ”ను పాలవంటి అన్న
సారమును గ్రహించి శరీరమున పారు
దలజేయు సన్నని నాళములు. క్షీర
వాహికలు, పాలగొట్టములు, బిస
నాళములు.

Lactiferous : see secreting
milk - see Tube.

L. duct - see duct.

Lacuna (Pl) . a small pit.
cavity. అఘుభిము, అక్లిష్టాభ్యం
వ్యా:- చక్రకయోరస్తకస్థితా ఉప
స్థిర్యా నూత్నావకాశాః. తె. చిన్న
గుంటలు, చిన్న గోతులు. వి. వీని
ఎముకలు మున్నగు వానియందు
కొనలగును.

Lacunoe, Lacunas - see lacuna.

Lacus a small hollow space.

Depression. అక్లిష్టాభీ. అఘు
భిం. తె. చిన్నగుంట, గొయ్యి.
వి. మృదువాస్థియందు ఖాళీ
స్థలము. ఇందు మృదులాస్థి కణ
ములు వుండును.

Lambda : అధిపతిరస్థం, అక్షి
రస్థం (ఉపలయస్థిం).

Lamboid, Lamboidal: పశ్చిమ
సీమంతోత్తరఖణ్డం.

L. suture - see suture.

Lamella : a thin platelike scale
of bone or tissue. పత్రకమ్,
నూత్నవిశిష్టఫలమ్. తె. పత్రము.
వి. పలచగా అనుమాదిరి ఎముక
భాగము, పత్రకమ్. వ్యా:- అస్థి
ధాతోస్తమ పటలమ్ (పటలాని) తె.
వి. ఎముక ధాతువునగు పలచని
పొరలు.

Circumferential L : చక్రపత్ర
కమ్, సన్నిపత్రకమ్.

Interstitial L : అవాస్తరపత్రకమ్
(పత్రకాణి).

Secondary L : ద్వైతీయపత్రకమ్.

Lamellar cell : పత్రకకణమ్.

Lamina : a thin layer, plate,
scale or flake of bone or
membrane. కవచం, పత్రకమ్, పత్ర
కమ్, ఫలకమ్ వ్యా:- ద్రుమపత్ర
వత్తము విస్తృతం కూడా ధ్యాయ

దీనాం పటలాని, తె. కంచుకము, పార, తేరు. వి. చెట్ల అకులవలె పలచగును, వెడల్పుగనుండు ఎముకలు లేక మాంసము పొరలు లేక రేకులు.

Alar L : పక్షపత్రకమ్

Articular L : స్థాయి పత్రకమ్.

Basal L - see ventral L.

Cerebellar L : జౌపమస్తిష్క పత్రకమ్.

Cubic L : ఘనపత్రకమ్.

Dental L : దంతఫలకమ్.

Dorsal L : పక్షపత్రకమ్, పృష్ఠ పత్రకమ్.

Epithelial L : తనుపత్రకమ్.

Interpubic fibro cartilaginous L : కైకసీవటికా, భగాస్తర వటికా పత్రకమ్.

L. cribrosa of ethmoid bone: ఆనుస్రఫ్ణ ఫలకమ్, సీవకపత్రకమ్.

L. cribrosa of the sclera : సీవక పత్రకమ్, (కుక్ష పటలస్య).

L. papyracea : సమసీవకాస్థి ఫలకమ్. వ్యా:- సీవకాస్థి స్సనుఫలకమ్.

L. terminalis : అంత్యపత్రకమ్, వా ఫలకమ్.

Nasal L : నాసిక్య పత్రకమ్, వాఫలకమ్.

Quadrigeminal L : చతుద్యుభీయ పత్రకమ్.

Solid L : ఘనపత్రకమ్.

Spiral L : పరివేష్టి పత్రకమ్.

Terminal L - see L. terminalis.

Thick L : ఘనపత్రకమ్.

Transverse L : తిరస్త్రిసపత్రం.

Ventral L : ఉదర్యపత్రకమ్, మూలపత్రకమ్.

Vertebral L : కశేరుకా పత్రకమ్, పృష్ఠపత్రకమ్.

Laryngeal : belonging to the larynx. కణ్ఠస్రోతీయ, గలనలకీయ. తె. గొంతుకు చెందిన, స్వరయంత్రము నకు చెందిన.

L. passage - see passage.

L. prominence : కోఽపిమర్మ విశేషః అవయవ విశేషోవా. తె. వి. ఇది ఒక మర్మవిశేషము లేక అవయవ విశేషము.

Laryngo pharynx : the portion of the pharynx above the larynx. The lower portion of the pharynx. క్లోమః, గ్రస నికా. తె. క్లోమము, మ్రింకుడు. వి. గుటక వేయుచోటు, గొంతులో స్వరయంత్రమును, మ్రింగుడును కలియుచోటు.

Larynx : the upper part of wind pipe; organ of voice, the organ of voice situated below and in front of the pharynx and the upper end of the trachea. (1) కణ్ఠః, వ్యా:-

కణసాళి సోర్స్ బేస్ మీద
స్థూలభాగం: “కణ” ఇర్బువ్యతే.
(2) గల సహితకణభాగం. తె. కంతము,
వర్తుక. గళము, గొంతుక. వి.
గొంతుతో గూడియుండు కంత
భాగము. (3) క్లోమం, స్పర్శ
యస్రమ్ (?). తె. వి. ధ్వని పుట్టు
చోటు, ధ్వనిని బుట్టించు మర్,
స్వరవాళము. (4) కణ్డచాడీ, గళనల
కమ్. తె. కంత నాళము, స్వర పీటిక.
(ఇదలి ఎముక భేదము).

Lateral : pertaining to the side.

(1) పార్శ్వకణ, పార్శ్వము, పార్శ్వ
సముద్ధి. తె. పార్శ్వపు, ప్రక్క
నున్న. (?) బాహ్య. తె. బయటి,
వెలుపలి.

Antero L : in front and to
the side. (1) పురస్తనపార్శ్వకణ
తె. ముందు వెనుకల, ముందు వెను
కటి. (2) పురస్తనబాహ్య. తె.
ముందు బయటి, ముందు వెలుపలి.

L. part : పార్శ్వభుజ్జం, పార్శ్వ
భాగం. తె. ప్రక్కభాగము.

Postero L : (1) పశ్చిమపార్శ్వ
యం. తె. వెనుక ప్రక్కకు చెందిన
(2) పశ్చిమబాహ్య. తె. వెనుక బయటి

Layer : ఆస్తరణమ్, కణ్డచాకమ్, స్తరం.
వ్యా:- తనుపటలాకాంఠం. తరం,
పటలమ్, స్తరం. వ్యా:- మాంసత్వ
గాదీనాం మృద్వంశానాం తనోవ్యో
విస్తృతాశ్చిశయాం, ప్రచ్ఛరా. తె.

చిక, హర.

Cell L : శలకపటలమ్.

Columnar cell L : పక్షింక
పటలమ్.

Corneous L : the stratum
corneum. ఉదకధరా, కాచర
పటలమ్, భాసిని. తె. చర్మశ్చదాక-1.
Deep L : శ్శేత.

Dorsal peritoneal L - see
Vertebral peritoneal L.

Epithelial L : తనుపటలమ్,
తనవపటలమ్.

External cell L : బాహ్యశలక
పటలమ్.

Follicular L : పుటికీయస్తరం,
సోఫికస్తరం.

Ganglionic L : గణ్డపటలమ్,
గాణ్డరపటలమ్.

Germinal L : బీజకణ, బీజపట
లమ్. తె. ప్రజనన పార.వి. బీజమును
లేక విత్తనమును ఆవరించుచుండు
పార.

Granular L : కణీయస్తరం. తె.
కణకంచుకము, నలుసుపార.

Horny L : శృంగీస్తరం.

Inner connective tissue L :
అస్థ్యస్తరయోజక ధాతుమును మణ్డ
లమ్, ఓటలమ్.

Inner nuclear L : అస్తరశ్శ్చేంద్రి
కీయ పటలమ్. Innerside of
malpighian. శ్శేత, చర్మపు

పొర-3.

Inner plexiform L : ఆన్తర
స్థాపకపటలమ్.

Internal cell L : ఆన్తరశలక
పటలమ్.

L. of fat cells : మేదోశలక
పటలమ్. తె. క్రొవ్వుపలుకు(ల)పొర.

L. of oil glands : స్నేహగ్రంథి
స్తరః. తె. స్నేహగ్రంథి(ధుల) పొర.

L. of sebaceous : see L. of
fat cells.

L. of skin : త్వక్, త్వక్ స్తరః,
త్వచ్ఛపటలమ్. తె. చర్మపుపొర.

L. of sweat glands : స్వేద
గ్రంథిస్తరః. తె. కల. వి. ధాతువుల
మధ్యమందు పొర.

Malpighis L, Malpighian L:
అస్పర్ధరా, మాల్పిజియ పటలమ్
లోహిసీ. తె. లోహిసీపొర. (చర్మపు
పొర-2),

Mantle L : మధ్యపటలమ్.

Mantle L. of syncytium :

ప్రావరక సమసత్త్వికా పటలమ్.

Marginal L : ప్రాస్త్యపటలమ్.

Marginal L. of syncytium:

ప్రాస్త్యసమసత్త్వికా పటలమ్,
బాహ్యసమసత్త్వికా పటలమ్.

Molecular L : త్రోట పటలమ్.

Outer connective tissue L :

బాహ్యయోజక ధాతుమయపటలమ్,
మణ్డలమ్.

Outer L : ఉదకధరా.

Outer nuclear L : బాహ్యకేంద్ర
కీయ పటలమ్.

Outer plexiform L : బాహ్య
స్థాపకపటలమ్.

Outerside of papillary L :
తామ్ర - (చర్మపుపొర-4).

Papillary L : వేదిసీ. (చర్మపు
పొర-5).

Parietal L : పరిసరీయ స్తరః, పరిస
రీయభాగః (X).

Pigmental L : వర్ణపటలమ్.

Plexus L : జాలక పటలమ్.

Reticular L : జాలక స్తరః.

Skeletogenous L : కజ్జాల
జనకపటలమ్.

Trophoblastic L : తర్పణబలిష్ఠా
పటలమ్.

Vertebral peritoneal L :
పుష్ట్యపరితున్దీయపటలమ్.

Visceral L : పర్యాశయ
విభాగః (X).

Leg : the lower extremity espe-
cially from the knee down or
the part between knee and
ankle. (1) జఙ్ఘ. వ్యా - జాను
గుల్ఫమధ్యప్రదేశః. తె. కాలుపిక్క.
వి. మోకాలునుండి క్రిందిభాగము.
మోకాలు చీలమండల నడుమనున్న
భాగము. (2) అఙ్ఘ్రి, ఏణీపదమ్ :
(౩) ప్రజఙ్ఘ. తె. వి. పిక్కనుండి,

క్రిందిభాగము. (4) జక్టుకొణ్ణమ్. తె.

పిక్క. (5) అధఃశాఖా, సక్తి. తె.

తొడ మొదలు పాదమువరకు నుండు

భాగము.

Foreleg : జక్టు. తె. పిక్క.

Legs without feet. జంఘే.

వ్యా - పాదరహితభాగము.

Lemniscus : పల్లికా.

Lense : కాచః, దృష్టిః, దృష్టిమణ్డ

లమ్, దృష్టిమణి, చింబమ్. తె.

కటకము. తార, తాలము, చింబము,

లింగము.

Biconcave L : యుగళనతోదర

బిమ్బమ్.

Biconvex L. యుగళోన్నతో

దరబిమ్బమ్, స్ఫటికః. తె. రవ్వ.

Concave L : నతోదరబిమ్బమ్.

తె. ఉత్తానకటకము.

Convex L. ఉన్నతోదరబిమ్బమ్

తె. కుంభకటకము, న్యుబ్జకటకము.

Crystalline L : the lens of

the eye. కాచపటలమ్, రవ

బిమ్బు. తె. కంటిలోని స్ఫటిక

కటకము.

Leucocyte : a white blood

corpouscle - see cyte.

Archeocyte - see cyte.

Basophil L మూలవర్ణ ప్రేయ

శ్వేతసత్త్వః.

Leverage : తులాన్యాయః. తె. వి.

మీట మొదలయిన యంత్రోప

యోగమువల్ల కలిగే శక్తి.

Lever. తులాదణ్డా.

Lid (1) కపాటి, ఛాదనం, పటలమ్,

పిధానమ్. తె. కప్పు, మూత. (2)

నేత్రకోశః, నేత్రపుటమ్, పక్షా

శయః, వర్త్య. వ్యా :- నయన

గోలకావరకం నిమేషోన్మేషాశ్రయం

పటలద్యయమ్ “వర్త్య” ఇత్యుచ్చ్యతే.

తె. కంటిరెప్ప, కనురెప్ప, కన్దెర,

రెప్ప.

Lower L : అక్షివర్త్య, నేత్రా

చ్ఛాదనమ్, నేత్రపుటమ్, మణ్డలమ్.

తె. క్రింది కనురెప్ప.

Upper L : వర్త్య. తె. పైరెప్ప.

Lien : the spleen. ప్లిహ.

Life : the power by which an

organism exists and exer-

cises its functions. (1) ఆభ్య

స్తర ప్రాణః, ఆయుః. తస్య

లక్షణం :- “శరీరేంద్రియ సత్త్వాత్మ

సంయోగః”. (చ.సూ. 1 అ. 42 శ్లో)

అనుబంధః. ఓజః, చేతనానువృత్తిః,

చైతన్య సత్త్వాః, జీవితమ్, తేజః,

ధారీ, నిత్యగః. తె. ఆసువు,

ఆయుస్సు, ఉసుగు, ఓజస్సు, జీవ

నము, జీవితము, తేజస్సు, ప్రాణము,

బ్రతుకు, లోవెలుగు. వి. జీవిత లక్ష

ణము :- శరీరము, చక్షురాదీంద్రియ

ములు, మనస్సు, ఆత్మ అనువాని

కలయిక “ఆయు” వనబడును.

(2) శరీరాంతః సజ్జారీవాయుః

‘‘Ligamentum’’ ఇతి వైశేషికాః.

L Cycle : లీచన చక్రము.

L. span : అనుమానము.

Ligament : a strong band of fibrous tissue binding bones or other parts together, or to support an organ. పాశం, బద్ధనమ్. (1) ప్రబద్ధః, స్నాయుః. వ్యా:- సాద్ధిమస్పృణశణ గచ్ఛసమాకారాః సన్నిబద్ధ నారాః ప్రాయేణ. తె. కట్టు, బంధనము, సంద్ధిబంధనము. (2) స్నాయుః. వ్యా:- స్నాయవః స్నాయవో బద్ధనాని స్యుర్దేహమాంసాస్థి మేదసామ్. (భావప్రకాశే పూర్వఖండే) తె. వి. శరీర మాంసాస్థి మేదస్సులను కదలకుండా బంధించి యుంచువి స్నాయువులు. సంఖ్యనవస్నాయు శతాని. తె. స్నాయువులు తొమ్మిదివూర్లు. భేదాః:-ప్రతాన వత్త్యః, వృత్త్యాః, పృథ్వ్యాః, సులిరాః (సు. శా. 5 అ. 29-30 గద్యవ్లోకాః) (3) వన్నసాన్నసాది నిర్మితాస్తను సజ్జాత రూపా దృఢాప్రామాస్థిని బద్ధనార్థా ‘‘రజ్జవ’’ ఇత్యుచ్చస్తే. బద్ధనమ్ - (బద్ధనాని) సన్నిబద్ధః. తె. కట్టు, త్రాడు, బంధనము, మాంసము కట్టి (అ) వి. ఒకదానితో నొక ఎముకనుగాని, కీళ్ళనుగాని కలిపి పట్టు లేక సానము తప్పకుండా కట్టివేయు తాళ్లు, బంధనములు. ఇవి నాలుగు రకములు. (1) ప్రతాన వద్ధములు,

(2) వృత్తములు, (3) పృథులములు, (4) సులిరములు. స్నాయువు. నాడా, కట్టి, వారు.

Accessory L : ఉపస్నాయుః వ్యా:- సహకారిస్నాయుః.

Acromioclavicular L : అంస కూటాక్షకీయ స్నాయుః, అంసాక్షక సంయోజనీ స్నాయుః.

Annular L : any ring-shaped ligament. వలయస్నాయుః, వృత్త స్నాయుః.

Annular L. of the ankle : గుంఫస్నాయుః.

Annular L. of the wrist : కబ్జణికా స్నాయుః.

Anterior atlantocxial L : వలయ దన్తికా పురోగః.

Ant. capital L : అతిలేకా పృష్ఠ కీయ స్నాయుః.

Ant. common L : కశేరు ఫరస్త్యా సాధారణీ స్నాయుః, పురస్తన సాధారణ స్నాయుః, పృథులా స్నాయుః.

Ant. costo transverse L : పక్కా బాహుకా అగ్రిమా, పురస్తన స్నాయుః.

Ant. Costo vertebral L : పురస్త్యాత్రిభూలాకారాస్నాయవః.

Ant. Crucial (cruciate) L : పురస్తన స్వస్తికః.

Ant. Occipito atlantal L :

క పాలమూలచూడికొ అ గ్రి మూ
స్నాయుః.

Ant. pubic L : పురస్తనభగీయ
స్నాయుః.

Ant. sacro coccygeal L
పక్షినుత్తైక గుదస్నాయుః.

Ant. sacro iliac L పురస్తన
ప్రిక శ్రోణీయస్నాయుః.

Ant sterno costal L : పురస్తన
పాఞ్చకారసస్నాయుః.

Apparatus ligamentous colli:
క పాలదస్తచూడికొ.

Arcuate popliteal L : చాపిక
చూర్ణిరస్నాయుః.

Arcuate pubic L : భగాధరః

Articular Ls ప్ర తా స వ త్యః
స్నాయవః. తె. కాఖాసంధిస్నాయు
పుః. ఇవి చతుర్విధ స్నాయువు
లలో మొదటి తరగతికి చెందినవి.

Atlanto axial L, Atlo axoid
L : అక్షసమీయ స్నాయుః. అతి
లేశాక్షసమీయ స్నాయుః.

Atlanto Occipital L : అతిలేశా
పృష్ఠకీయస్నాయుః.

Bifurcated L : ద్వ్యగ్రః, ద్వగ్ర
స్నాయుః,

Broad L : పక్షబద్ధిన్యో, పృథు(ల)
స్నాయుః.

Calcaneo fibular L : పార్శ్వ
విబళియస్నాయుః.

Capsular atlanto axial L.
వలయదస్తికొస్నాయుకోశా.

Cap. ligaments : అ ర్బుద
కోశికాః వ్యా : కోశ దూపాః
స్నాయవః, కాశికస్నాయుః, సస్తి
కోశః. సుషిరస్నాయుః, స్నాయు
కోశః. చేష్టావల్పస్థీనామవ
గృణ్ణ నాథా స్తానవధాతుమయాః
కోశాః. తె. స్నాయు కోశములు.

వి. కదిలెదు కీళ్లను కప్పియుండు
తానవధాతు నిర్మితకవచములు, కోశ
ములు, తిక్తులు.

Cap L. of shoulder . అంసో
దూఖలికొస్నాయుకోశః.

Cap. L. of the temporal
mandibular articulation :
హమముణ్ణవేష్టనస్నాయుకోశః.

Cap Occipito atlantal L :
క పాలమూలచూడికొస్నాయుకోశః.

Cheek L : దస్తక్షకే, దస్త్రజ్జకే,
ప్రగ్రహస్నాయుః, మధ్యరజ్జకొ.

Ciliary L : పాక్షికస్నాయుః,
పార్శ్వః, బాహ్యభృత్రకారభ
స్నాయుః.

Common L : ఆతానికః, సాధా
రణ స్నాయుః.

Conoid L : త్రికోణికొస్నాయుః.

Coracoacromial L. : అంసతుణ్ణ
కూటియః, అంసతుణ్ణ సంయోజక
స్నాయుః, తుణ్ణకూటికొ, తుణ్ణాంసక
సంయోజనీ స్నాయుః, తొణ్ణకూటి.

Coracoclavicular, L: తుణ్డా
క్షక బస్థనీ, తుణ్డాక్షక సంయోజని
స్నాయుః, తౌణ్డాక్షకః.

Coracohumeral L: అంసతుణ్ణీ
ప్రగణ్ణీయః, తుణ్డాప్రగణ్ణీకా.

Coracoid L: అంసతుణ్ణిమ్.

Coronary L: కిరీట స్నాయుః,
మణ్డలి స్నాయుః.

Coronoid L: త్రికోణీకా
స్నాయుః, శిఖరాకారస్నాయుః.

Costo clavicular L: పయ్య
కాక్షక సంయోజనిస్నాయుః, పాయ్య
కాక్షకీయ స్నాయుః.

Costo transverse L: పాయ్యకా
కరూకరీయ స్నాయుః.

Costoxiphoid L: పాయ్యకా
స్థీయ స్నాయుః.

Cotyloid L: ఔదూఖల
స్నాయుః.

Crucial Ls: జాను స్వస్తికాపేఠీ
(X), జాను స్వస్తికా స్నాయుః.

Two ligaments of the knee.

Cubometatarsal L: ఘులశలా
కాస్తర స్నాయుః.

Deltoid L: Lateral internal
ligament of the ankle. అస్తర
గౌల్ఫస్థ, త్రికోణః.

Dorsal L: పృష్ఠ్య స్నాయుః,
(పృష్ఠస్థ).

Dorsal carpal L: ప్రకోష్ఠా
ధరీయా పశ్చిమా.

Dorsal radiocarpal L: పశ్చిమ
మణిబస్థ స్నాయుః.

External lateral L: బాహ్య
హాసవ స్నాయుః, హాసుముణ్డ బాహ్య
స్నాయుః.

Falciform L: The broad
ligament of the liver. దాత్రికా
కార స్నాయుః. వ్యాః - యకృతః
పృథులా స్నాయుః.

Fibular collateral L: బాహ్య
జానవీ స్నాయుః.

Gastrohepatic L: జాతరయా
కృత స్నాయుః.

Gastrophrenic L: జాతర
పైణిక స్నాయుః.

Gastrosplenic L: జారరగౌల్ఫ
స్నాయుః, స్థీహామాశయబస్థనీ.

Glenohumeral L: ఉదూఖల
ప్రగణ్ణీయ.

Glenoid L: ఔదూఖలస్నాయుః,
తరుణాస్థిభూయిష్ఠ స్నాయుః.

Great sacro L: త్రికస్థిస్కంధ
కీయ స్నాయుః.

Great sacro sciatic L: సురీప్య
త్రికకుకుస్థర సంయోజనిస్నాయుః,
బృహత్త్రికకుకుస్థరబస్థనమ్.

Hepatoentric L: యకృదాస్థ్రీయ
స్నాయుః.

Hepatorenal L: యకృద్వృ
క్షీయస్నాయుః.

Iliofemoral L: త్రికోణీసక్తీయః

(స్నాయుః). త్రోజిఫలకోర్విక్యు
స్నాయుః.

Iliolumbar L : కటిఃఘనకా
(రజ్జుఃపృష్ఠస్థాయమ్) త్రోజినిత
మిఘుః.

Iliotrochanteric L : కటికస్త్యం
స్నాయుః, త్రోజిసక్తికస్త్యం
స్నాయుః.

Inferior acromioclavicular
L. అంసాక్షుబద్ధనీ అధరాస్నాయుః.

Inf. calcaneonavicular L :
ఆధరపార్శ్వసౌకీయః.

Inf. pubic L : భగాధర
స్నాయుః.

Inf. transverse tibio fibular
L : అధరతిరస్త్వివ స్థావిరవిబలః.

Inf. transverse L : అధరతిరస్త్వి
నాంసీయస్నాయుః.

Inguinal L : వంక్షణికా
స్నాయుః. వంక్షణస్నాయుః
(స్నాయురజ్జుః).

Interarticular L : సస్థిసర్భగత
స్నాయుః, సస్థ్యస్తరీయస్నాయుః.

Interchondral L : కీకసాస్తరీయ
స్నాయుః.

Interclavicular L : ఆక్షకాస్త
రీయస్నాయుః.

Interlateral L : ఆస్తరహాసవ
స్నాయుః.

Interosseous L : అస్థ్యస్తరీయ

స్నాయుః.

Interosseous costotransverse
L : గ్రేవేయస్నాయుః.

Interosseous membranes :
కలారూపాస్నాయువః.

Interosseous sacroiliac L :
త్రిత్రోజ్యస్తరీయస్నాయుః.

Inter pubic L : భగాస్తర
స్నాయుః.

Interspinal L, Interspinous
L : కట్టకాస్తరాలస్నాయుః, కట్ట
కాస్తరీయస్నాయుః.

Intertransversal (se) L :
కడుకరాస్తరీయస్నాయుః, బాహు
ప్రవర్ధనాస్తరాలస్నాయుః.

Intervertebral L : కశేరు
చక్రాస్తరాలస్నాయుః.

Internal carpal L : ఆస్తరకారభ
స్నాయుః.

Internal lateral L : హస్తస్తః
పార్శ్వగస్నాయుః.

Ischiocapsular L : సిస్కో-
శీయః (స్నాయుః).

Lateralalar L : దస్తపార్శ్వ
స్నాయుః, ప్రగ్రహస్నాయుః.

La. Occipito atlantal L :
ఓపాలములచూడికే స్నాయుకోశే.

La sacrococcygeal L : వామ
దక్షిణ త్రైకగుదస్నాయుః.

La. umbilical L : బాహ్యనాభి
స్నాయుః.

Lesser sacroiliac L : త్రిక
స్పిక్కుట్టకీయః, లఘుత్రిక స్పీచః
(స్నాయుః)

Les. sacio-sciatic L : క్షుద్ర
(అఘు) త్రిక మకున్దర బద్ధనమ్, లఘ్వి
త్రిక మకున్దర సంయోజనీ స్నాయుః.

Les. sacrospinous L : త్రిక
స్పిక్కుట్టకీయః, లఘుత్రిక స్పీచః.

Lienorenal L : గౌల్యవృక్కియ
స్నాయుః, ప్లీహవృక్కియ స్నాయుః,
వృక్కుప్లీహబద్ధనికా.

Ligaments of bladder : వస్తి
రజ్జుకాః.

Lig. of liver: యక్రత్రవబద్ధయః.

Lig. of ovary : బీజాధార బద్ధ
నికా. తె. అండాతయబంధనము.

Lig. of shoulder joint : అంస
బద్ధ నా ని. తె. వి. మూపుననుండు
మాంసపీలికలు. ఇవి కీళ్ళను బిగగట్టి
యించును.

Lig. of the tubercles : అర్కు
దీయ స్నాయవః.

Lig. of the uterus : యర్భాశయ
బద్ధనికాః.

Ligamenta subflava : కశేరు
కాస్తరాలా.

Ligamentous bands : రజ్జు
రూపాః స్నాయవః.

Limbocostal L : నైరీమ్బుపాయక
స్నాయుః.

Langitudinal L : ఆతానికస్నా

యః.

Longplantar L : దీర్ఘపావో
దర్య స్నాయుః.

Long posterior sacro-iliac
L : దీర్ఘపశ్చిమస్నాయుః, దీర్ఘ
పశ్చిమత్రికోణీయస్నాయుః.

Lumbosacral L : కటిత్రికా
స్నాయుః.

Medial umbilical L - see
middle umbilical L.

Middle costo transverse L :
పశ్చుకా బాహుకా మధ్య మా
స్నాయవః.

Middle umbilical L : మధ్యమ
నాభీయస్నాయుః.

Naviculocuboid L : నౌక
ఘనీయస్నాయుః.

Naviculo cuneiform L :
నౌకపరికోణీయస్నాయుః.

Oblique popliteal L : అవసత
మాన్దిరస్నాయుః.

Occipito-axial L : పాదీకాక్ష
సమస్నాయుః.

Orbicular L: చాక్రేయస్నాయుః.

Ovarian L : డిమ్బుగ్రంధీయ
స్నాయుః.

Patellar L : పాటలః, పురస్తన
బావస్నాయుః.

Phreno-splenic L : ప్రహచీర
బద్ధనీ.

Pisohamate L : మనురాబ్దుక
స్నాయుః.
Pisometacarpal L : మనుర
శలాః స్నాయుః.
Planter calcaneo calcoid L :
హ్రస్వపాదోదర్యస్నాయుః.
Planter calcaneo navicular
L : అధఃపాక్షి నాకీయస్నాయుః,
అధఃపాద్యుపగుల్ఫస్నాయుః.
Posterior atlanto axial L :
వలయదన్త్రికాపిచ్ఛిమా.
Pos. Common L : కశేరు పిచ్ఛి
మాసాధారణీ, పిచ్ఛిమామృదులా
స్నాయుః.
Pos. Costo transverse L :
పర్యుకాబాహుకాపిచ్ఛిమా, పిచ్ఛిమ
పామృకస్నాయుః.
Pos. Cruciate L : పిచ్ఛిమస్వస్తిక
స్నాయుః.
Pos. Cubital L : పిచ్ఛిమకార్పర
స్నాయుః.
Pos. Ls. of the scapula :
అంగుళికాన్తరీయాస్నాయుః.
Pos Occipito atlantal L :
కపాలమూలమాడికాపిచ్ఛిమా.
Pos pubic L : పిచ్ఛిమభగీయ
స్నాయుః,
Pos. sacrococcygeal L : పిచ్ఛి
మత్రైకగుదస్నాయుః.
Pos sacro-iliac L : పిచ్ఛిమ

త్రికత్రోణీయస్నాయుః.
Pubocapsular L : భగకోటియ
స్నాయుః.
Quadrate L చతురత్ర స్నాయుః
చతుర్భుజ స్నాయుః.
Radial collateral L : కార్పర
స్నాయుః, రాహ్యమణిబద్ధస్నాయుః.
Radiate of stella L : తారకా
స్నాయుః.
Radiate sternocostal L : బేరః
పామృక తారకాస్నాయుః.
Rhomboid L : విషమ చతురత్ర
స్నాయుః.
Round L : రజ్జుబద్ధలికా, వర్తుల
స్నాయుః.
Sacrococcygeal Ls : త్రికాను
త్రిక సన్ధాయుగ్యః స్నాయువః, త్రైక
గౌదస్నాయుః.
Sacroischiatic Ls : త్రిక మకుష్ట
రాస్థి సుయోజ్యుగ్యః స్నాయువః.
Sacrospinous L : త్రి (త్రై) క
స్థిక్కుణ్డీయ స్నాయుః.
Sacrotuberous L త్రి (త్రై) క
స్థిక్కుణ్డీయ స్నాయుః.
Sacrouterine L : త్రికగర్భా
శయకే (బద్ధిన్యాయ).
Short planter L : హ్రస్వపాదో
దర్య స్నాయుః.
Short posterior sacroiliac L:
హ్రస్వపిచ్ఛిమ త్రికోణీయస్నాయుః.
Sphenomandibular L: ఆన్తర

హానసన్నాయుః, స్థి (స్థై) న హానన
న్నాయుః.

Stellate L : తారకాన్నాయుః.

పురస్థ్య త్రి శూ లా కౌ ర సస్థియు
న్నాయుః, ప్రతానవస్త్యః స్నాయవః.

Sternoclavicular L : ష్టోక్షక
న్నాయుః.

Sternocostal L : ష్టోరసపాయుకః,
పాయుకౌరసన్నాయుః.

Stylohyoid L : నారాచక్రస్థియ
న్నాయుః.

Stylomandibular L : నారాచ
బహ్వస్థియన్నాయుః, శిఫా హను
కోణికొన్నాయుః.

Subpubic L : భగధరన్నాయుః.

Superior acromioclavicular
L : అంసాక్షకబస్థనీ ఉత్తరా.

Superior calcaneonavicular
L : ఉత్తరపాక్షి నౌకీయన్నాయుః.

Superior pubic L : ఊర్ధ్వ
భగోత్తరన్నాయుః.

Superior transverse L : ఉత్తర
తిరస్థినాంకీయ న్నాయుః.

Supraspinal (spinous) L :
కట్టకోత్తిరన్నాయుః, పృథ్వకట్టకధరా
సాధారణీన్నాయుః.

Suspensory L : అవల మ్బు
న్నాయుః, ఆలమ్బున్నాయుః, దస్త
శిఖరికా.

Talo calcaneal (calcanean)

L : గుల్ఫపాక్షీయన్నాయుః.

Talofibular L : ఆస్థరగౌల్ఫుః,
గౌల్ఫువిబలన్నాయుః.

Talonavicular L : గుల్ఫనౌకీయ
న్నాయుః.

Temporomandibular L : కాజ్ఞ
హాననన్నాయుః.

Tibiocolleateral L : ఆస్థరజానవ
న్నాయుః.

Transverse L : తిరస్థీన
న్నాయుః, తుణ్డమూలకొన్నాయుః,
స్థస్థిక రజ్జుకొన్నాయుః.

Tran. acetabular L : తిర
స్థీనౌదూఖలన్నాయుః.

Tran. carpal L : కబ్జుణికొ
తిరస్థీనన్నాయుః, తిరస్థీనకారభ
న్నాయుః.

Tran. humeral L : తిరస్థీన
ప్రాగణ్ణన్నాయుః.

Tran. metacarpal L : తిరస్థీన
శాలాకన్నాయుః.

Tran. metatarsal L : తిరస్థీన
శాలాకన్నాయుః.

Trapezoid L : చతురస్రికొ
న్నాయుః, తుణ్డక బస్థనీ చతురస్రా.

Triangular L : త్రి కోణ
న్నాయుః.

Ulnar collateral L : ఆస్థర
కౌర్పరన్నాయుః, ఆస్థరమణిబస్థ
న్నాయుః,

Umbilical L : నాభిన్నాయుః.

Volar carpal L. కబ్బణికా తిరక్చీనస్నాయుః, తిరక్చీనకారక స్నాయుః.
 Volar radio carpal L: పురస్తన మణిబద్ధస్నాయుః.
 Ligamentum - Ligament : స్నాయుః (స్నాయుకోశః).
 Liga. apicidentis : దంతాగ్ర స్నాయుః
 Liga. arteriosum : వాసున స్నాయుః
 Liga denticulatum. కరపత్రికా స్నాయుః
 Liga. flava : పీత స్నాయుః
 వ్యా :- ఏవస్మిన్ సాతస్త నిర్మితః యోజక స్నాయుః
 Liga. nucha: గ్రీవాధరా మహతీ స్నాయురంజుః, ఘాటా స్నాయుః. వృత్తాస్నాయుః.
 Liga. patellae : జానుకపాలబద్ధనీ స్నాయుః, పాటిలస్నాయుః.
 Liga. teres: వంతుణ సస్థ్యస్తరీయ దృఢా (రీయో ధృఢః), (వర్తుల స్నాయవః).
 Liga. teres femoris. వంతుణ సస్థ్యస్తరీయ దృఢస్నాయుః (వర్తుల స్నాయుః).
 Liga. testis : వార్షణ (వృషణ) స్నాయుః.
 Liga. venosum : వాహినీయ స్నాయుః.

Light : స్వతిః, ప్రకాశః, చక్తిః. తె. వెలుగు, వెలుతురు.

Polarized L : ధృవీకృత ప్రకాశః, ధృవీకృతచక్తిః.

Limb . (1) కాభా. (2) అబ్దుమ్, అవయవం.

Limbs : (1) ప్రకాభాః, కాభాః. వ్యా :- జానుజంఘా బాహుద్వయమ్ (దత్తణః) కాభాద్వయమ్. తె. కాళ్లు, చేతులు. (2) అబ్దుప్రత్యక్షాని. వ్యా - అవయవం ప్రతి యో అవయవం తత్ ప్రత్యక్షముచ్యతే. (అ. కా. 3 అ.) తె. వి. శరీరమునగల ప్రతి అవయవము.

Anterior L : బాహూ. తె. చేతులు.

Fore L - see anterior L.

Hind L : సక్తిని. తె. కాళ్లు.

Lower L : అక్షీస్థి, సక్తిని. తె. కాళ్లు.

Upper L : బాహూ, భుజౌ, హస్తా. తె. చేతులు, భుజములు.

Lime : చార్బక్స్, సుధా. తె. సున్నము.

L. stone : చూర్ణాశ్మ. తె. సున్నపురాయి.

Line : రేఖా. Lines : రేఖాః.

వ్యా :- తస్మిన్ మత్స్యాక్షృద్విహృతీని ప్రాయస్సమవర్ణాని నిర్మాన్య సృష్ణ తాని సమాని వా లాఞ్చనాని. తె. గీతలు, పంక్తులు, రేఖలు. వి. ఇవి

దారులవలె నూత్నముగను, పొడవుగను, సమముగను, లోతుగను, లేక పల్లముగను, ఎత్తుగను నుండు గుర్తులు. ఇవి సన్నము, పొడవు సమానమైనజాతి వంకర అను లక్షణములు గల గీతలు.

Anterior glutial Li : అగ్రిమ నితమ్బస్థరికారేఖ.

Arcuate Li : చాపరేఖ, వస్తికణ్ఠికారేఖ.

Conical out Li : కాణికబాహ్యరేఖ.

Curve Li, Curved Li : క్రురరేఖ. తె. వంకరగీత.

Dobe's Li : నితాస్థరికేఖ.

External oblique Li : బాహ్య తిరస్పినారేఖ.

Frohn's Li. of nerve fibers . అతిసర్వరేఖ.

Gluteal Li : ప్రాథరేఖ.

Hair Li : రోమరాజీ, రోమరేఖ, స్తనరేఖ. తె. నూగారు, రోమరేఖావళి. వి. ఎదురురొమ్ము మొదలు స్తనములమధ్యనుండి స్త్రీ పురుషుల మర్మావయవముల వరకు వ్యాపించియుండు సన్నని వెండు కలచార, జాలు.

Hensen's Li, Hensen's line of muscle fibers : అసితాస్థరికారేఖ.

Horizontal Li : క్షితిజరేఖ,

ధరాతలరేఖ. తె. ద్విజ్యాహార్యము. Iliopectineal Li : వస్తికణ్ఠికారేఖ, శ్రోణికపాలభ గాస్థిరేఖ.

Inferior curved Li : అధర సూటేయరేఖ, అధరోత్తరణికే.

Inter iliac Li : జఘనకపాల మధ్యరేఖ.

Intertrochanteric Li : కష్ఠకాస్తరరేఖ.

Internal oblique Li : ఆస్థర తిరస్పినారేఖ.

Mammary Li - see hair Li.

Median Li : మధ్యరేఖ.

Middle maxillary Li : మధ్య కక్షీయరేఖ.

Oblique Li : ఆవసతరేఖ, కుటలరేఖ. తె. వంకరగీత.

Posterior gluteal Li : పశ్చిమ నితమ్బస్థరికారేఖ.

Quadrangle Li : చతురస్రియరేఖ.

Superior curved Li : ఉత్తరొత్తరణికే.

Superior curved Li. of occiput : ఉత్తరసూటేయరేఖ. ఉత్తరొత్తర కక్షీయకపాలరేఖ.

Superior gluteal Li : నిమ్న నితమ్బస్థరికారేఖ.

Temporal Li : కాఙ్ఠరేఖ.

Linea : a line. రేఖ. తె. గీత, చార.

L. alba; The white line in

the middle of the abdomen.

ఉదరశీఘ్ర, శ్వేతరేఖా. వ్యా:- ఉదరముద్య శ్వేతరేఖా. తె. వి. కడుపుపైనుండు తెల్లని నడిమిచార (గీత).
L. albicans : తెల్లచార. వి. గర్భధారణానంతరము ఉదరముపై నగు నడు తెల్లనిచార (బు).

L. aspera బ్రౌన్ రేఖా, ప్రాకారకా రేఖా. తె. తోడచార.

L. nigra : కృష్ణరేఖా. తె. నల్లచార. వి. ఈనల్లచార గర్భిణీ ప్రీతిలో భగానీనుండి బయలుదేరి మధ్యరేఖతో కలియును.

Lingua : tongue. జిహ్వ. తె. నాలుక.

Lingula : little tongue, (1) జిహ్వ. వ్యా:- జిహ్వకారా ప్రహోహా. తె. వి. నాలుకలవలె ఉన్నెత్తుగానుండు అవయవ విశేషములు. (2) జిహ్వకా. తె. చిరునాలుక. (3) జైహ్వ. తె. నాలుకకు సంబంధించిన. (4) వరత్రమ్.

L. sphenoidalis : స్పీనకజిహ్వ.

Sub L : జిహ్వధరా.

Lining : అస్తర్నైట్స్, అస్తరణమ్. తె. అస్తరు. వి. అడుగుపారు. ఇది రాపిడి కలుగకుండా అవయవములో తట్టును కాపాడును.

Epithelial L : తానవాస్తరణమ్.

Internal L : అస్తరాస్తరణమ్.

Linine : లీనమ్. వ్యా:- కించిద్యస్తు.

తె. ఒకానొక వస్తు విశేషము.

Lip : ఓప్తః. one of the two borders of the mouth. ఓప్తః. వ్యా:- దశనచ్చదవదున్న తాళతీర్నధ విశేషాః (బు.వ.). తె. పెదవి. వి. పెదపులవలె ఎత్తుగా అంచులు డలియుండు మాంసకండలు.

Lips : ఓప్తః, దశనచ్చదా. తె. పెదపులు, పెదిమెలు, వాతెరలు.

Anterior L : పురొప్తః.

Lips of iliac crest : త్రోణి శిఖోహా.

Lower L : ఆధరః, అధరోప్తః. తె. క్రింది పెదవి.

Posterior L : పశ్చాత్తోప్తః.

Rhombic or Rhomboid L . చతురశ్రీయోప్తః.

Upper L : ఉత్తరోప్తః, ఓప్తః. తె. పై పెదవి, పై పెదిమ.

Lipide : Fat - like. స్నేహభవస్తు విశేషః.

Lipoid : లేపాయికమ్. వ్యా:- క్షీరస్యా పరిసన్నానికేవ స్నేహమయం వస్తు, తచ్చలకానా ముపరితలేతివృత్తి. తె. చమురుపారు, తరక, మిగడ. వి. కాగుచుండు పాలపై నేర్చుచు చమురు గల తరకవంటి శరీర వస్తు విశేషము.

Liquid : ద్రవః తె. నీరు. వి. నీరు వంటి పలచని వస్తువు, ద్రవద్రవ్యము.

Liquor amnii. the fluid around a fetus, గర్భజలమ్, గర్భోదకమ్.

తె. ఉమ్మనీరు, ప్రసవజలము. వి. ఈ ద్రవము గర్భాశయములో పిండము చుట్టు వుండును.

Liquor folliculi : ఆర్తవమ్. వ్యా :- స్త్రీకాం వృషణయోర్ధ్వసి మాన్యుప చీయ మానోద్రవ విశేషః. తె. బుతురక్తము, శోశీయజలము. వి. స్త్రీల అండకోశములలో ప్రతినెల కూడుకొనియుండు ద్రవవిశేషము.

Little : నూత్న, తె. చిన్న, చిన్నవి.

Liver : the largest glandular organ of the body. It secretes bile. కాలఖణ్డమ్(శి), యకృత్, యకృతణ్డమ్, యకృత్పిణ్డమ్, రక్తాధారః, రక్తాశయః, రుధిరస్థానమ్, స్థానమ్ :- హృదయస్యాధో దక్షిణతః యకృత్. (సు. శా-4-31 గద్యాంశః) కాలఖణ్డమ్ దక్షిణ పార్శ్వస్థమ్, పిత్తస్థానమ్, పాచకరక్తాక పిత్తయోః ప్రభవస్థానమ్ తె. కాఠిజము, నల్లదబ్బి, ముంతగుండె, నెత్తురుపుట్టుతావు, నెత్తురు వుండుచోటు, పాచకరంజక పిత్తములు పుట్టుచోటు, కాలేయము. వి. దీనినుండి పైత్యరసము స్రవించునని ఆధునిక మతము.

L. of the foetus : జ్యోతిః స్థానమ్. తె. గర్భస్థ శిశువుయొక్క ముంతగుండె.

Living - Lsee ife.

Lobe: a rounded division of an organ; అంశః, ఖణ్డః, లమ్పికా. వ్యా :-

లమ్పిమానా అవయవ విభాగాః; యథా య కృతృణా దయః. తె. ఖండము, భాగము, ముక్క. వి. యకృత్తువలె ప్రవేలాడుచుండు అవయవ విశేష భాగములు.

Anterior Lo: అగ్రిమఖణ్డః, పురస్తన లమ్పికా.

Anterior Quadrangular Lo : అగ్రిమ చతురస్ర పిణ్డికా.

Caudal Lo : పుచ్చలమ్పికా.

Caudate Lo : దీర్ఘపిణ్డికా. లాం గూలా (పశ్చాత్తల పుచ్చి)

Frontal Lo : అగ్రలమ్పికా.

Hepatic Lo : యకృల్లమ్పికా.

Insula (Island of reti) Lo: ద్వీప లమ్పికా.

Left Lo. of the liver : అగ్ర మాంసమ్. తె. ఎడమవైపు పెరిగిన ముంతగుండెమాంసము (ముద్ద).

Limbic Lo : కాఠికలమ్పికా.

Lobes of lungs : పుష్పస ఖణ్డాని, పుష్పసపిణ్డికాః, పుష్పస లమ్పికాః.

Lower Lo : అధోఖణ్డః.

Occipital Lo : పృష్ఠలమ్పికా.

Olfactory Lo: ఆఘ్రాణలమ్పికా.

Parietal Lo : పార్శ్వలమ్పికా.

Posterior Lo : పశ్చిమఖండః, పశ్చిమలమ్పికా.

Posterior quadrangular Lo : పశ్చిమ చతురస్రపిణ్డికే.

Pyramidal Lo : ప రి కోణ లమ్మికా.	normal after about six days. శ్వేతస్రావః. తె. ఆముఠతో గూడిన తెల్లని మైల.
pyriform Lo పీరలమ్మికా.	L. rubra : sanguineous flow of first week. రక్తస్రావః. తె. ఎరుపు మైల. వి. ఇది చిన్న కండలతో గలని యుండును.
Quadrata Lo : చతురస్రపిణ్డమ్. చతురస్రలమ్మికా.	L. serosa : a serous or ichorous discharge. పాటల వర్ణస్రావః. తె. గనివంటి మైల. వి. ఇది నాల్గవరోజు మొదలు ఎనిమిదవ దినమువరకు స్రవించును.
Renal Lo : వృక్కఖణ్డః.	Loins . the lower part of the back between thorax and pelvis. కటిః కటి, కటిపార్శ్వ. తె. నడుము, తొంటు, (తొంటి), రొండీ, రొండ్లు.
Semilunar Lo : ఔషమస్తమ్మికా, అర్ధచంద్రిఖణ్డః.	Longitudinal : ఆతానిక, ఆతానికో చ్ఛాయః, ఆయతః, సమానాస్తరాయతనమ్. తె. నిడివి, నిడువు.
Spigelion Lo : శీర్షపిణ్డికా.	Long saphanous : దీర్ఘోత్తరా.
Temporal Lo : శాఙ్గలమ్మికా.	Loop : శిక్యమ్. తె. ఉట్టి. వి. ఉట్టి వలెనుండు అయవభాగము. వలయమ్, వృత్తఖణ్డః.
తె. కర్ణవృత్తము.	Abdominal L : కుక్షిశిక్యమ్.
Upper Lo : ఊర్ధ్వఖణ్డః.	Anastomatic L : అనుమేలక శిక్యమ్, అనుమేల (ల్య) సశిక్యమ్.
Lobule : a small lobe (1) ఖణ్డికా, ప్రతిలమ్మికా, అఘులమ్మికా. (2) పాలిః, పాలిః. తె. చెవిత్ మృ.	Henle's L : శిక్యవరోహిశిఖా.
L. of auricula : బహిష్కర్ణలమ్మికా.	వ్యాః- శిక్యస్థావరోహిశిఖా.
L. of pinna : బహిష్కర్ణలమ్మికా.	Intestinal L : ఆస్త్రియశిక్యమ్.
Liver L : యకృత్కన్డికాః.	Lower : అధః, అధర, గాద. తె.
Lochia : vaginal discharge which follows child birth or after labor. ప్రసవానంతర యోనిస్రావః, నూత్రిస్రావః. తె. ఉబ్బినీరు, ప్రసవజలము, మైల. వి. ప్రసవానంతరము మొదటి 12 దినములు జనన (యోని) మార్గమునుండి స్రవించు ద్రవవిశేషము. ఇది వాసన యుండును. 10 మొదలు 12 ఔస్సుల పరిమాణ ముండును.	
L. alba : white discharge	

క్రింద, క్రింది.

Lubricative material : ఉపాజు (చ. నూ. 5. 185. శా. క్రి. వి. 193)

Lumbar : pertaining to the loins : కటిసమ్మన్నీ, కటియ, త్రోణి సమ్మన్నీ. తె. నడుముకు చెందిన. రొండీకి సంబంధించిన.

First L. Vertebra : ప్రథమ నైతమ్మప్పట్టి - see Vertebra.

L. area - see area : నడ్డి

L. enlargement : అనుకటికొ స్పీతి.

L. part of the back - see part.

L. pit - see pit.

L. region - see region

L. segment - see segment.

L. vertebra - see vertebra

Lumen : the cavity of a tubular structure. (1) అస్తర్గవివరమ్, అస్తర్గహ్వరమ్, అవకాశకా, గహ్వరమ్. తె. గుహ, గుంట, తొట్ట. (2) వాహినీ, ప్రాంతోమార్గః. తె. నాళము, సారంగము. వి. శరీరమున నుండు గుహవంటి ప్రదేశములు.

Lung : the organ of respiration.

(1) పుష్పసః. "ఉత్పత్తిః" :- కోణిత ఛేనప్రభవః పుష్పసః. (సు. శా. 4. 25. గద్యాంశః) "స్థానమ్" :- హృదయస్థానోవామతః పుష్పసః. (సు. శా. 4. 25. 31 గద్యాంశః)

హృదయస్య వామపాశ్చ్యరక్తాధారః పుష్పసః (మూ. ని. 43. 2. 5. శ్లోకస్య మధుకోశవ్యాఖ్యా) హృదయనాడి కాలగ్నః స్వనామఖ్యాతః (సు. శా. 4. 25. గద్యవ్యాఖ్యానే డల్లాణః). Lungs : (1) పుష్పసే, పుష్పస ద్వయమ్. తె. ఊపిరితిత్తులు, పుష్పస ములు, శ్వాసకోశములు. (2) శ్లేష్మా శయః. తె. నుగుదబ్బ. వి. కఫా శయము. కఫమువుండుతావులు. (3) శ్వాసకోశః. తె. శ్వాసకోశము. (4) జీవరక్తాశయ, రక్తాశయః. రుధిరస్థానమ్. తె. రక్తకుడి స్థానము. రక్తము కుడియై వుండుచోటు రక్తాశయము. (5) ప్రాణవాహినీ. తె. ప్రాణవాాయువు సంచరించుతావు. (6) హృత్కమలాస్తరమ్. తె. వి. హృదయకమలము నానుకొని, లేక హృదయకమలముతో సంధించి యుండు అనుమము, ఊపిరితిత్తి.

Apex of L : పుష్పసచూడా. వ్యా :- స్తనరోహితౌ మర్మణీ. తె. ఊపిరితిత్తికొన. వి. మర్మస్థానము.

Base of L : పుష్పసతలమ్.

Depressions of L : పుష్పస ఖాతాని.

Root of L : పుష్పసవృస్తమ్, స్తనాలాపౌ మర్మణీ. తె. ఊపిరి తిత్తులభాగములు, మర్మములు.

Lunugo : అణుగు.

L. of foetus : ప్రారమ్భ

లోమాణి.

Lunula : నఖమాలార్ధకలము.

Lymph : a colorless transparent alkaline fluid in the lymphatics. It is slightly yellow.

(1) త్వగ్రసః, పృథ్వీరసః. రసః, రస ధాతుః, శుద్ధరసః, శోషరసః. వ్యాః:- రసవాహిన్యో నిర్వర్ణపారదర్శక త్వర ద్రవః, కంఠిచ్ఛో హేంద్రద్రవ్యః. తె. రసము. వి. రక్తముగామాయ నూత్న రసము. ఇది రంగులేని స్ఫటికకాంతి గల త్వరద్రవము. రసవాహినులలో నుండును. కణజాలములకు పోషక పదార్థమును అందించి అందలిమునుల నిధి గ్రహించును. ప్రసాదాగ్ని రసః తె. “ప్రసాద” రసము తే. రసము, శోషరసము. (2) లీకా. వ్యాః:- లీకాఖ్యరసః. జలవదచ్ఛ తరల రక్తస్యాప్యభాగః, (క) రక్త మార్గాత్ బహిర్గతో రసో లీకా.

(X) శోణితస్యైవతన్వచ్ఛ జలభాగ రసాయనీషు ప్రచరిష్టుః సర్వధాతు పోషకః. (చ) రక్తద్రవ్యమ్. తె. నెత్తురుతేట, రసి, రసిక, సాన. వి.

(1) “రసాయన” అను నాళము లందు సంచరించు సర్వధాతువులను పోషించు మంచి నెత్తురుతేట. ఇది నెత్తురుకంటె మిక్కిలివన్నెత్గి నీరు వలె నుండుద్రవము. (2) ఇది ధాతు పోషక ద్రవ్యములతో కూడి వడసి ఆయా ధాతువులకు సంబంధించిన

ధాతుద్రవ్యము (Tissue) లందలి కణము (Cell) నడుమ చేరి యుండును. Endo L అస్థి కర్ణలసీకా.

L. cell : a leukocyte occurring in lymph. ర స శ ల క మ్.

వ్యాః:- రసాన్తర్గత శ్వేతాణుః వా శ్వేతశలకమ్.

L. corpuscle - see L. cell.

L. node : రసగ్రాస్థిః తె. రసగుళిక రసపర్వము.

L. sinus - see L. space.

L. space - seespace.

Peri. L : clear fluid in osseous labyrinth of the ear.

పరిలసీకా. వ్యాః:- కర్ణాస్థిముఖ గహ నగతరసః. తె. వి. చెవి ఎముక రంధ్ర ములో నుండు స్వచ్ఛమైన ద్రవము, సాన.

Posterior L sac . పశ్చిమ రస గోణి.

Lymphatic : belonging to lymph or the lymphatics. రస సముచ్ఛిన్నీ, రాస, రాసీ, లీకా. తె. రసికి చెందిన, సానకు సంబంధించిన.

Ly. Capillaries : రసాయన్యః.

వ్యాః:- ప్రాయారక్తాయనీ సదృశా రసం వహన్త్య నూత్ననాళ్యోఽభి ధీయంతే తాతనన్తాః. తె. నూత్నరస నాళములు, రసకేళనాళికలు, నూత్న రసాయనులు. వి. రసాన్తర్గత కేళనాళికలవలె.

నాళికలు రసమును శరీరమంతట వ్యాపింపజేయును. తెక్కకు అందవు. అందుచే నివి యనంతములు.

L. cells : రస సత్త్వాః. తె. రస కణములు.

L. circulation : రస పరివర్తనమ్, రస వ్యావర్తనమ్, రస సంవహనమ్. తె. రసచండ్రమణము, రసభ్రమణము.

L. duct : రసకుల్యా, రసప్రణాళి.

L. follicle : లసీకాయతస్ఫలకమ్.

L. gland : రసగ్రన్థిః, రసగోళః, తె. రసగుళిక.

L. node - see L. gland.

L. plasma : రసప్లాస్మా.

L. space : లసీకాంతరాళః, లసీకాంతరాళమ్.

L. system. - see system.

L. Vessel : రసనాళి, రసవాహిని. రసాయనీ, లసీకానాళి. తె. రసనాళము, సానగొట్టము. వి. ఈ రసనాళములు శరీరమంతట వలయాదిత అల్లుకొనియుండును.

Peri L. space : పరిలసీకావకాశః

Right L. duct : దక్షిణ రసకుల్యా, దక్షిణ రసప్రణాళి.

Lymphatics : The lymph-tubes of the body. (i) గౌరసిరాః తె. గౌరవరముగల నాళములు

(2) రసవర్తనీ. రసవహధమన్యః, రసవాహధమన్యః. రసవాహినిప్రసౌతాంసి,

రసహాడిన్యః, రసాయన్యః. తె. రసనాళములు, రసవాహినులు. వి. పోషక రసమును శరీరమున ప్రసరింపజేయు గొట్టములు, రసాయనులు.

(2) రసవాహిన్యః. వ్యాః- రసాశయం తత్ప్రణాళిం వాఽభిముఖీ కృత్య రసాయనీ సంజ్ఞితం “రస వహన్త్యో నాన్య” ఇత్యుచ్చ్యంతే. లసీకాఖ్య తస్వచ్ఛరసవాహిన్యః. రసప్రణాన్యః. తె. రస వాహినులు, రసాయనులు, పోష రసవాహికలు. వి. “లసీక” యను మురికిలేని తేట నీరువంటి రసము ప్రవహించు గొట్టములు (3) రసవర్తనీ. వ్యాః-రసమార్గాః ఏతే సర్వ శరీర వ్యాపిన్యః. (సు. ఉ. 4I అ. 9 శ్లోకవ్యాఖ్యానే) తె. రసము సంచరించుదారులు, మార్గములు.

Lymphocyte : a lymph - corpuscle or cell. రసకణమ్. తె. తెల్ల రక్తకణము, రసకణము, శ్వేతకణము.

Lymphoid : lymph - like. లసీకా లసీకాయత. తె. రసముతో గూడిన, రసికగల.

L. cell : లసీకాయత సత్త్వాః.

L. follicle - see Follicle

L. tissue : Adenoid - see tissue.

M

Macrobiosis : long life. దీర్ఘజీవితమ్. తె. దీర్ఘజీవితము.

Macrocosm : జగత్కృత్స్నమ్.
విశ్వమ్. తె. జగత్తు, త్రిభువను,
ప్రపంచము, విశ్వము.

Macrocyte : a large red blood
cell. బృహచ్చలకమ్. వ్యా:-
రక్తస్థ పృథులకమ్. తె. పెద్ద
కణము. వి. పెద్దరక్తకణము. ఇది
త్రివోషజ పాండురోగమున రక్త
పరీక్షలలో చూడనగును.

Macula : a stain or spot. అజ్కు,
చిహ్నమ్, లాఞ్ఘనమ్. తె. గుర్తు,
చుక్క, మచ్చ.

M. lutea : the yellow spot in
the retina పీతకీకనమ్, పీతలాఞ్ఘ
నమ్. తె. పసిమిగుర్తు, పసిమిచుక్క.

Malar : relating to the cheek
or cheek bone. కపోల, గణ్ఠ,
గణ్ఠీయ. తె. చెంపకు చెందిన,
దొడకు సంబంధించిన. బుగ్గకు
చెందిన.

Fronto M : లలాటగణ్ఠీయ.

M. bone - see bone.

M. Point - see point.

Malleolus : a hammer - head -
shaped process of bone. గుల్ఫకర్ణా, ఘటికా, ఘటికా.
వ్యా:- ముద్గరాకార అస్థిప్రరోహః.
తె. గుల్ఫ కర్ణములు, చీలమండల
ముడులు. వి. ఇవి చీలమండల కిరు
ప్రక్కల చెవులవలెనుండు ఎముక
ముడులు.

External M : the lower end
of the fibula. బాహ్య ఘటికా.

Internal M ఆంతరఘటికా.

Lateral M : అనుపార్శ్వక
ఘటికా, పార్శ్వకఘటికా.

Medial M. అంతర ఘటికా.
మధ్య ఘటికా.

Malleus : a small bone of the
internal ear. కూటకమ్. వ్యా:-
కర్ణాభ్యంతరకుండ్రాస్థి. తె. చెవిలోని
చిన్న ఎముక.

Handle of M : కూటకముష్టి.

Mamma : the breast. కుచః,
కుచౌ, స్తనః, స్తనౌ. తె. చన్ను,
చండ్లు, పాలిండ్లు, రొమ్ము, రొమ్ములు,
స్తనము, స్తనములు.

Rudiment of M : See Rudi-
ment.

Mammalia . సస్తనజాతిః, స్తనపాయు,
స్తనగ్రీవిః, స్తనగ్రపాణిః. తె. సస్తన
జాతి. వి. పాలుత్రాగి పెరుగు
జంతువులు.

Mammary : Pertaining to the
mammas. కౌచః, కుచసమ్మన్తి,
స్తన, స్తనసమ్మన్తి. తె. చన్నులకు
సంబంధించిన.

M. areola : స్తనపర్యస్తమ్, స్తన
మణ్డలమ్. వ్యా:- స్తనచూచక
పరివర్తివర్ణమణ్డలమ్. తె. వి. చను
మొనలచుట్టునుండు గుండ్రని మచ్చ.
M. glands : పయోధరౌ, స్తన

గ్రంథము. స్తన్యాశయా. తె. వి.
పక్షాధరములు, పాలను పూరించు
గ్రంథులు.

M. mass - see mass.

Inter M. space - see space.

Mammilla : a nipple. చూచుకొను,
స్తనచూచుకొను, స్తనాగ్రము. తె. పంచా
గ్రము, చక్కొన, చంటిమొన.

Mammillaria - see tuber cin-
ereum.

Infra M : సరమూలభాగము.

Man : నర, మనుష్యుడు, మానవ,
పురుషుడు. నిరుక్తి - పురికేలే ఇతి
పురుషుడు. (సు. శా. 1-10.) తె.
నరుడు, పురుషుడు, మనుజుడు, మాన
వుడు, మగవాడు.

Mandible : the lower jaw bone.

M. bone - see bone. అధో
హను, అధోహన్యస్థి, చిబుకమ్. తె.
క్రిందిదవడ ఎముక.

Ramus of M : హనుమూల బన్ధ
నమ్. తె. వి. బాడ మొదటగల
బంధనము.

Root of the M - see root.

Mandibular : అధరహానియ.

M. portion - see portion.

Mantle : జవనికా, ప్రావరకము (ం).

Manubrium : the upper part
of the breast bone. గ్రేవేరు
కమ్, జత్రుమూలమ్ వ్యా:- ఉరో-
ని మూల భజాత్మకమ్, ఉరో-స్థ

మూలమ్ ఊర్ధ్వోరః ఫలకాన్తి
భిక్షుః. తె. గ్రేవేరుకమ్. వి.
ఎదురు రొమ్మముక పైభాగము లేక
ముక్కు.

Manus : the hand. కరః, హస్తః,
తె. కరము, కై, కేలు, చేయి,
చెయ్యి.

Marble : మసృణాత్మక. తె. నునుపు
రాయి, చంద్రకా-తమ రాయి,
పాలరాయి.

M. bone : మసృణాస్థి.

Margin : ఉపాంతమ్ (ః), తటం (ః),
పార్శ్వః, ప్రాంతః. తె. అంచు,
ఒడు, తట్టు, దడి, వాడ్డు.

Lateral M : అన్యోపాంతః, బాహ్య
ప్రాంతః, బొల్బుదకుల్యాతలిః.

M. of eyelids and eyelashes:
పక్ష్యాగ్రమ్. తె. వి. కనురెప్పల
చివర, రెప్పల వెండ్రుకల కలయిక.

Medial M : అన్యోపాంతః. తె.
లోదట్టు.

Super ciliary M : కుణ్డోత్తర
తటమ్.

Supra orbital M : కుణ్డోత్తరార్ధ
తటమ్.

Marking : అచ్చము. తె. ఆనవాలు,
గులుతు.

M. of anterior meningeal
arteries : ధమనీప్రతానాచ్చము.

Marrow : the fatty or soft,
pulpy substance in the cavi-

ty of a long bone : అసిసారఁ, అసిస్నేహఁ, ఓజః స్థానమ్ (ధేలఁ), బీజమ్, (రాజనిఘంటుఁ), మజ్జా, శుక్రకరః. వ్యాః- అసిమధ్యగత స్నేహః. తె. ఎముకసాన, చమరు, దవ్వ, మూలుగ. వి. ఎముకనడిమి గుజురు, పెద్దఎముక గొట్టములలో నెయ్యివలెనుండు క్రొవ్వు.

Bone M : మజ్జా.

Embryonic M : భ్రాణమజ్జా.

Flesh M : వసా.

Lining of M. Space : మేదోధరాకలా. తె. వి. మూలుగనుకప్పియుండు సన్ననిపొర. ఇది ఉలిపిరికొగితముకంటె పెరిచగానుండును.

M. spaces - see spaces

Red bone M : sanguinous fat. సరక్త (మేదః) మజ్జా. తె. వి. రక్తముతోగూడియుండు క్రొవ్వు, ఇది చిన్నఎముకలలో నుండును.

Red M : లోహితమజ్జా. తె. ఎఱు క్రొవ్వు.

Spinal M : the spinal cord - see cord.

Yellow M : పీతమజ్జా. తె. పచ్చ క్రొవ్వు.

Mass : పిణ్డా. తె. ముద్ద రాశి, కరుడు.

Inner cell M : అంతర్శలకపిణ్డా.

Intermediate cell M : మధ్యమ శలకపిణ్డా.

Internal cell M : అంతరశలక

పిణ్డా.

Lateral M : పార్శ్వపిణ్డా.

Mammary M : పునపిణ్డా. తె. చన్నులలోని మాంసముముద్ద.

M. of blastema : బలప్రోమపిణ్డా.

Mastication : Chewing : చర్వణమ్, చర్వణకర్మ, దస్తపేషణమ్. తె. నమఁట.

Mastoid : nipple - shaped. చౌచుక. వ్యా - చూచుకొకారవస్తు విశేషః. తె. వి. చనుమొన యాకారముగల శరీరవస్తు విశేషము.

M. Bone - see bone.

M. Cells - see cell.

M. Portion - see portion.

M. Process - see process.

M. Region - see region.

M. Sinuses : the mastoid cells.

M. Tympane - see bone.

Maternal : pertaining to a mother : గర్భాంశః, మాతృకః, మాతృభాగః, మాతృసమ్మన్దః. తె. గర్భాంశము, తల్లికి సంబంధించిన, మాతృఅంశము.

Matrix : (I) a producing or foundation substance; inter cellular tissue, as of cartilage (2) The womb (1) ఉత్పాదకవస్తు, మాతృకా, మూలద్రవ్యమ్, అంతర్శలకీయధాతుః, యథా - తరు

జాస్త్రి. తె. మూలద్రవ్యము వి. ఎనుక
యేర్పడుటకు గట్టి మూలపదార్థము
(ద్రవ్యము). శ్లేషకః, శ్లేషకధాతుః,
శ్లేష్మధాతుః, (2) గర్భకోశః, గర్భ
శయ్యా; గర్భాశయా; తె గర్భా
శయము.

Matter : matter, physical sub-
stance. ద్రవ్యమ్, భౌతికవస్తువు, వస్తు.
తె. దినుసు, ద్రవ్యము, పదార్థము,
వస్తువు.

Arachnoid M: జాలకానికా.

Cortical M: బహిర్వర్తము

Dura M: దృఢకలా, కరాకికా.

Gray M: ధూసరద్రవ్యమ్, ధూసర
వస్తు, నాడీకోశ వస్తు. తె. వి. ఈ
వస్తువు నుస్తులుజ్జ పిండములో
నుండును. ఇది బూడిదవర్ణ పదార్థము.

Living M: చేతన ద్రవ్యమ్. తె.
జీవముగల వస్తువు.

Medullary M: అంతర్వర్తము.

Nonliving M: అచేతన ద్రవ్యమ్.
తె. జీవములేని వస్తువు.

Odorous M: గన్ధద్రవ్యమ్, గాంధి
వస్తు. తె. వాసన ద్రవ్యము.

Organic M: కార్బునిక ద్రవ్యమ్.
జీవద్రవ్యమ్, నేన్ద్రీయ ద్రవ్యము. తె.
నేన్ద్రీయ ద్రవ్యము.

Pia M: చీనాఘకా, మృదుతా
నికా, మేదోధరా. తె. వి. మెద
డును పొదివిన ఒక పొర, మస్తిష్క
పరణ కల.

Pyramidal M: అంతర్వర్తము.

White M: శుభ్రవస్తు, శ్వేతవస్తు.
వ్యా:- నాడీనూత్రికవస్తు, ఏ తద్
మస్తుబుజ్జపిష్టాద్భహిస్త్యతి. తె. తెల్ల
వస్తువు. వి. ఇది మస్తులుజ్జపిండము
వెలుపలనుండును.

Maturation : పరిపాకః, సిద్ధతా.

తె. పక్వమగుట, పరువుకు వచ్చుట.

Maxilla : one of the upper or
lower jaw bones : ఊర్ధ్వ
హను. ఊర్ధ్వం వా అధోహస్తస్యే,
ఊర్ధ్వహనుః వా అధోహనుః. తె.
క్రింది లేక పై దాడముకలలో
నొకటి.

Maxillary : relating to the
jaw. హాగవ, హానపి. తె. దాడకు
సంబంధించిన.

Fronto M: అలాటహానవ (పి).

Inter M: హనుమధ్యగ.

Lacrimo M: ఆశ్రవహానవ (పి).

Malo - Malar M: గాణ్డహానపి.

M. bones : the bones of the
jaws - see bone.

M. fissure - see fissure

M. process - see process

Naso M: నాసికహానవ (పి).

Maze : labyrinth. చక్రవ్యూహాః,
వక్రగతిః, శృంగాటకమ్. తె. పద్మ
వ్యూహము, పూర్వము, సుడి. వి. బయ
టికి వచ్చుటకు కష్టమైన చాల తిరు
గుళ్ళు గల ప్రదేశము.

M. of the ear : శ్రోత్ర శృంగ్లము.
కమ్. తె. చెవి మర్మభాగము వి. చెవి
లోని సుళ్లు లేక తిరుగుళ్ళు గల ప్రదేశము.

Meatus: an opening or channel

కు హ రి మ్, ద్వార మ్, నా డీ,
నాలః, బిలస్, మార్గః, రస్థం, సుర
జ్ఞః, స్రోతః, స్రోతోమార్గః. తె.
కన్నము, దారి, నాళము. బిలము,
బెజ్జము, బొక్క, లాగ, వాకిలి. వి.
ఏదైన నొక వస్తువు లోపలికి వెళ్ళి
బయటికివచ్చుట కేర్పడినచానాళము.
External acoustic M: పాపా
త్కర్ణ మ్, మూరమ్, బహిః శ్రోత్ర
మార్గః, బాహ్యోత్తర స్రోతః, బాహ్య
శ్రోత్రమార్గః. తె. చెవి బయటిదారి.
వెలి చెవి బెజ్జము.

Inferior M: అధః సురజ్ఞః.

Inter auditory M: కర్ణాంతర
రస్థిమ్, శ్రుతివక్త్ర నాడీద్వారమ్.

Interior M: అధః సురజ్ఞః.

Internal acoustic M: అంత
శ్రోత్రమార్గః, ఆభ్యంతర కర్ణ మహ
రమ్.

Internal auditory M: అంత
శ్రోత్ర మార్గః. కర్ణాంతరద్వారమ్.

M. auditorius: బాహ్య కర్ణ
స్రోతః వా నాడీ.

M. umbilicus cord: కర్ణనాళీ
నాడీ మార్గః.

M. urinarius: బాహ్య మూత్ర

ప్రసేక రస్థిమ్, మూత్ర వహనాళి
ఒపిద్వారమ్.

Middle M: మధ్యసురజ్ఞః.

Middle M. of nose: మధ్య
నాసాసురజ్ఞః.

Nasal M: నాసాసురజ్ఞః.

Opening of internal audi-
tory M. అంత శ్రోత్ర మార్గ
ద్వారమ్, క్వసనాః. తె. శ్వాసనాళ
ములు.

Primary M: ప్రాథమిక మార్గః.

Primary auditory M. of ear:

ప్రాథమిక శ్రోత్రమార్గః.

Superior M. ఊర్ధ్వసురజ్ఞః.

Superior M of nose: ఉత్తర
నాసాసురజ్ఞః.

Urinary M: మూత్రమార్గముఖమ్.

Medial: అభిమధ్య, ఆంతర. తె.
నడిమి, లో, లోని.

Antero M: పురస్తనాంతరా.

M. Part: అంతరాభాగః. తె. శరీరము
లోభాగము.

M. side: ఆంతరపార్శ్వః.

Postero M: పశ్చిమాంతరా.

Median: ఆంతర, మధ్యము. తె. నడిమి.

M. Pars: మధ్యభాగః.

M. Plan: మధ్యదేశః.

M. Raphe: సేవనీ, సేఫసీపికా.

(భా. ప్ర).

Mediastinum. the septum of
the thoracic cavity, the

space between the lungs.

(1) ఉరః, కోష్ఠమధ్యః. తె. వి. ఉరస్సులోని మధ్య తెర. (2) పార్శ్వక (యోః) మధ్యస్థానమ్. పుష్పసాస్తరాలమ్. వ్యా:- ఉరః ఫలికపుష్పాత్ పృష్ఠవంశపురోభాగం యావదుపలక్ష్మితోఽవకాశః. తె.వి. రెండుశ్వాసకోశములకు మధ్యనున్న గోడలేక హద్దు. ఎదురు రొమ్ముకును వెన్నుకును మధ్యనుండు ప్రదేశము.

Anterior M : అగ్రిమపుష్పసాస్తరాలమ్.

Middle M : మధ్యమపుష్పసాస్తరాలమ్.

Posterior M : పశ్చిమపుష్పసాస్తరాలమ్.

Superior M : ఉత్తరపుష్పసాస్తరాలమ్.

Medicinerea : మస్తీష్కాస్తర ధూసరకస్సు.

Mediolateral : pertaining to the middle and the side. మధ్యపార్శ్వ సమ్మిథీ, మధ్య పార్శ్వము.

Medulla : (1) the marrow in various cavities or any fatty substance resembling marrow. (2) The spinal cord, spinal marrow. అస్తర్వస్తు, అస్తస్థా, పృష్ఠమజ్జా, మజ్జా. తె. దవ్వ, దూట, క్రొత్తు, మూలుగ.

Adrenal M : అధివృక్కచుధ్యమ్. M. of kidney : renal pyramids. (అధి) వృక్కాగ్రాధిమధ్య భాగమజ్జా.

M Oblongata : the enlarged portion of the spinal cord in the cranium. గోర్దకణ్ఠా. గోర్దనాళః, గోర్దబుద్బుదమ్ (ః), బుద్బు (బు) దమ్ (ః). వ్యా.- స్థానమ్-పదవ్యా 2 భస్తాత్ బుద్బుదమ్, మస్తీష్కస్యా 2 భోగీతః మస్తలః. వ్యా:- మస్తల భోగీ బుద్బుదః, మాతులా. మేరుకీర్ణః, సుషుమ్నా కీర్ణకమ్. తె. మజ్జా మఖము, సుషుమ్నానాడి మడి (మొదలు). వి. ఇది చిన్నమెదడుకు ముందును, పెద్దమెదడుకు క్రిందను ఆమరియుండు వెన్నుబాము తల భాగము.

M. Ossium: bone marrow. అస్థి

స్నేహః, మజ్జా. తె. మూలుగ.

M. Ossium rubra : red bone marrow : లోహితాస్థి స్నేహః, లోహితమజ్జా. తె. నెత్తు రుతోఽగూడియుండు మూలుగ, క్రొత్తు.

M spinalis : the spinal cord. గోర్దనాళః, మేరురజ్జః, సుషుమ్నాకణ్ఠా, సుషుమ్నాకోణః.

Medullary : belonging to any medulla : మజ్జలా, మజ్జాసమ్మిథీ,

అస్థిపారమున్నది. మృదువైనది. తె.
క్రొవ్వకుచేరిన, ములుగుకు సంబం
ధించిన.

Anterior M. Velum - see
Velum.

Cavum M - see Cavum.

M. Canal - see Canal.

M. cord - see Cord.

M. foramen - see Foramen.

M. Segment of nerve fibre -
see segment.

M. sheath of nerve fibre -
see sheath.

M. space - see space.

Posterior M. Velum - see
Velum.

Medullation : సుశ్చీరణము.

Mega : large : బృహత్.

Megaloblast : a large - sized
blood corpuscle : పృథురక్త
కోశ, పృథురక్తశలకమ్, పృథురక్త
బలిష్ఠ.

Megalocyte - see megaloblast.

Melanin : the dark or black
pigments found in the eye,
skin, hair. త్వగ్గర్జ్వక, మలి
నమ్, మలినా. వ్యా:- కించిత్కజ్జల
జ్వలిస్తువస్తు, యథాదృశ్యస్తే నేత్ర
త్వక్కేశేషు. తె. నలుపుచుక్క. వి.
ఇది కన్ను, చర్మము, వెండ్రుకలలో
కొననగును.

Membrane: a thin covering sub-
stance, a thin layer of tissue,
which covers a surface or
divides an organ : కలా.

Membranes : కలాః (బ వ).

కలాః. వ్యా:- నూత్నమేమవాసస్స
మాకారాధాత్వా శయాస్తర
మర్యాదా (సీమాధూతా). తత్తదాశ
యానామస్తరామణాః. (2) కలాః.

వ్యా:- నూత్నపటరూపాః నూత్న
కాషే (శే) య వాసస్సద్భావకలా
ఇతి ఫలితార్థ. అస్తప్స్వక్, ఆవర
కత్స్వక్, ఘ్రిల్లీకా, ఘ్రిల్లీ, తనుత్స్వక్,
తె. జవ్వపార, పార, పారలు, వి.
అమాశయాద్యంగముల వెలుపలను,
లోదట్టులందును, రక్తాదిధాతువుల
నడుమను మేరలు (మాడ్డులు) గాను,
ఆవరణలుగానుండు సన్నని మెత్తని
పట్టుగుడ్డవలెనుండు పలచనిపార.

Anal M : అపానీయకలా.

Antibiachial interosseous M:

ప్రకోష్ఠాస్తరవర్తికలా.

Antirachial interosseous M:

ప్రాశ్లేయాస్తరకలా.

Arachnoid M : నీకాశికా, శాత
(తీ) కలా (మధ్యా).

Basilar M, Basement M:

జరాయుః. వ్యా:- (1) అధిష్ఠానకలా.
సా అతీవశనుః, యా మాధారీకృత్య
ప్రాయః త్వచః కలాదయశ్చనిరీక్య
యస్తే. (2) ప్రతిష్ఠా. వ్యా:- ఇయ

మతీవతస్స, తేమవద్విస్తృతాకారా
“ప్రతిష్ఠా” కలా. తె. మావి. వి.
ఇది మిక్కిలి పలచని పొర. దీని
నాధారముగా గొని త్వక్తులు (చిర్మ
ములు), కలలు పుట్టి పేరుగుచుండును.
ప్రతిష్ఠ. వి. ఇది మిక్కిలి సన్నని
వికాలమైన పట్టు గుడవంటి పలచని
పొర (3) ఆధారభూతకలా

Blastodermic M : బలిష్ఠ ధర్మా.
వ్యా :- ఏషాసర్వభూతమయికలా.
Bucco pharyngeal M: క (కా)
పోలగళీయా కలా; ముఖ గళీయా
కలా.

Cell M : the cell - wall. కణ
కవచ, శలక కంచుకీ. వ్యా :- శలకా
వృతాకలా.

Cellular M: మాంసధరాకలా.

Cerebral M: గోర్దకలా.

Circumferential M : సీమ పట
లమ్.

Cloacal M : నిర్హరణీయకలా,
వాయువస్తీయకలా.

Closing M : సంవరణకలా.

Covering M : జరాయు. తె.
మావి.

Covering M. of the fetus :
బాహ్యగర్భధరా, బాహ్య జరాయు.

Covering Ms. of the spinal
cord : సుషుమ్నాకాణ్డ వృతయః.

Cricothyroid M : అవట, కృకా
టికా కలా.

Crural interosseous M : జఙ్ఘ
స్థరకలా.

Dorsal mesenteric M : పృష్ఠా
స్త్రోధరా కలా.

Drum M - see tympanic
membrane.

Dura matter : దృఢకలా
(బాహ్య).

Elastic M: స్థితిస్థాపకకలా, వర్ధన
క్షమాకలా.

Encephalic M : గోర్దకలా.

Endomysium M: అస్తరామి
షీయా కలా, మాంసధరా కలా.

Endosteal M : Endosteum.

The vascular lining mem-
brane of the medullary cavi-
ties of bones. మజ్జధరా కలా.

Epimysium : ఉపామిషీయా, పరి
శీకా. వ్యా :- మాంసధరా కలా
భేదః.

Epithelial M : తానవకలా.

Fenestrated M : the elastic
membrane of the intima of
arteries. పరిశ్చిదితకలా. వ్యా :-

అత్యస్తరధమనీ పటలస్థితిస్థాపకకలా.
అస్తరతమస్థితిస్థాపకధమన్యా
స్తరణమ్ (4).

Fatal M : అపరా, ఉల్బ్యః, గర్భ
జరాయుః, జరాయుః. తె. మావి.

వి. ఇది గర్భశయమున శిశువు నావ
రించియుండుపొర, జన్మచర్యము.

Fibrous M: తాన్తవకలా, స్నాయవకలా. తె. తాన్తరపారలు. వి. ఇవి సప్తధాతువులనంటి యుండును.

Germinal M: వీజకలా blasto-derm.

Hyaline M: స్ఫటికకలా.

Hyaloid M. a delicate membrane investing vitreous humor of the eye. మేదః పటలమ్. తె. వి. కంటిలోని మేవో పార. ఇందు చిక్కుని వన్నెలేని జిగురువంటి ద్రవము నిండియుండును.

Hyothyroid M: కణ్ఠికా అవటు యోజనకలా.

Internal M - see serous M.

Inter osseous M: అంతరాస్థికలా, జస్థాంతరకలా (ప్రకోష్ఠాంతరకలా).

Limiting M. సీమకలా.

Lining M. of gall bladder, bile duct etc: పిత్తధరాకలా.

Medullary M: membrane that covers brain and spinal cord. మజ్జధరాకలా, మస్తజుజ్గధరా.

M. internal lining, M. of the circulatory system: the membrane forming the wall of blood vessels. రక్తధరా.

వ్యా:- రక్తాశయస్య హృదయాదే రస్తరాభిగావరణత్వేన స్థూల సూక్ష్మ

జాం రక్తనాళీనాం భిత్తిత్వేనచ పరిణాతా. తె. రక్తధరకల. వి. ఈకల లేక పార రక్తాశయములగు హృదయము, స్థూల సూక్ష్మరక్తనాళములు మొదలగువాని లోపలివైపున గోడలవలె నావరించి యుండును.

M. constituting the wall of seminal duct, vesicle, tubes etc: శుక్లధరా.

M. covering the internal Organs: అబ్గధరాకలా, అంతస్సరకలా, అంతఃస్పర్శికలా, హృషీకధరా. వ్యా:- అయంహృదయపుష్పసయకృదాదీనికోష్ఠాజ్ఞానియథాయథమ్ పృథక్ సమూయనా ౭౭ వృణోతి.

తె. అబ్గధరకల. వి. హృదయ, పుష్పస, యకృదాదికోష్ఠాంగములను విడివిడిగా నావరించుండు పార.

M. forming walls of lymphatic vessels. రసధరాకలా. వ్యా:- రసప్రణాళీ, రసాశయ, రసాయనీ, రసగోలాదీనాఞ్చభిత్తిరూపతయా ౭ వతివృతి అయంకలా. తె. రసధరకల.

వి. రసమయుండు నాళములలోపల గోడలవలె నావరించుండు పార.

M. that covers brain and spinal cord: మస్తజుజ్గధరా.

M separating waste matters from blood: మలధరా. వ్యా:- ధాతుపాకడశోత్పన్నం తజ్జీరాంశ రూపం రక్తమిశ్రం మలం స్వీకృత్వి

త్వక్ పుష్పవృక్కాదిషు తత్త్వో
స్థానేషు నిరుధ్యయనోఽత మాక్లేణ
ఽహిర్నయతి. సూక్ష్మరూపాయం
కలా. తె. మలధరకల, మలధరా
కలా. వి. ధాతువులు పాకముచెందు
నపుడు అనగా పూర్వధాతువు ఉత్తర
ధాతువుగా మారి నపుడు విడిపోయిన
మలము రక్తముచేరి చర్మము, పుష్ప
సముల, పృక్కలు మున్నగు స్థల
మలందాగి తగిన మార్గములగుండా
బయటికి పోవుటకు ఏర్పడిన పలచని
పొర.

Meningeal M : పారిమెన్జీక్స్
(ఆస్తరా).

Mesogenital M : ఉపసధరా
కలా.

Mesotesticular M : ఆణధరా,
వృషణధరాకలా.

Mucous M : అన్తస్త్వక్, అమ
త్వక్, శ్లేష్మధరాకలా, శ్లేష్మిక.
the membrane lining those
cavities and canals commu-
nicating with the air. తె. అమత్వచ, శ్లేష్మధరకల. వి. ముక్తు,
నోయ, గొంతు, గ్రేవులు మొదలగు
వాని లోదట్టున అన్తరవలెనుండు
మిక్కిలిపలచని మెత్తని చెమ్మగిలు
పొర. ఇది వూడిన నెట్టరు గారును.
దీనినుండి పలచనిద్రవము, కల్లె వూరు
చుండును. గాలిపొర. వి. ఆశయ
ములు, నాళములు యీపొరచే నాన

రిపబడి యుండును. ఇందు గాలి
ప్రసరించుచుండును.

Muscular M : మాంసజా,
మాంసధరాకలా. తె. మాంసధరకల.
వి. మాంసము నావరించిన పొర.

Nervous M : తన్వీకలా.

Nuclear M : అష్టికలా. వ్యాః-
బహిస్తలే ఘనీభూతమష్టి జాలకమేవ.

Obturator M : అచ్ఛాదన కలా.

Palatine M : the membrane
of the roof of the mouth.

తాలవ్య కలా.

Perimysium M : పర్వామిషీయా.

Piamatter . మృదుకలా (ఆస్తరా).

Pleuroperitoneal M : పార్వికా
పరితున్దియా కలా.

Pupillary M . దృష్టికలా.

Secreting M. of the genital
system : శుక్రధరాకలా. తె. వి.

జననేంద్రియమున శుక్రమును ఆవరించి
యుండు లేక ధరించుయుండు పొర.

Serous M : a delicate memb-
rane lining any of the closed

cavities of the body. అన్తస్త్వన్ది
కలా, అన్తస్సర కలా, ఆస్తరణమేష

నివృద్ధనత్వక్. శ్లేష్మధరా కలా.
సరసకలా. తె. అమత్వచ, ఊటపొర.

వి. ద్రవముల నూరించుపొర. యక్త

హృదయాది అంగములలో వ్యాపించి
యుండు మిక్కిలి సన్నని సున్నితమైన
పొర.

Sutural M : సీమన్త కలా.

Synovial M: synovial bursa.

పుటక వ్యవధాన, శ్లేష్మ ధరా కలా, సన్నిబన్తకలా, సన్నిబన్తనీ, స్నేహ కలా.

తె. కీలును ఆవరించుచుండు పొర.

Thyrohyoid M . కాకళకణ్ఠీయ కలా.

Thin M : జరాయుః.

Tympanic M కర్ణ పటహః, పటహకలా, శ్రుతిధరాకలా, శ్రుతి పటహః. తె. కర్ణభేరి, గూబ, చెఱ్ఱ గూబ పొర.

Uro-genital M : వక్త్రుపస్థీయ కలా.

Vitelline M. the true cell membrane of the ovum lying within the zona pellucida. యావతావరణీ కలా. తె. అండకణ ముల నావరించుచుండు మెత్తని దళ సరి పొర.

Membrana: a membrane. కలా.

M. granulosa: గ్రాన్యుల కలా.

శలక కలా. తె. కణము పొర. వి. ఈ పొర చిన్నకణములు గలది.

M. sacciformis: ప్రసేవకలా.

M. tectoria: దన్తచ్ఛద కలా.

M. tympani: the drum membrane of the ear. కర్ణపట హకలా.

Membranous : కలామయః.

Intra M. కాలేయ, అస్థ్యత్పత్తి భేదః.

M. labyrinth : కలామయ గహ నమ్.

M. portion - see portion.

M. Vertebral column : కలా మయ పృష్ఠవంశః.

Meninges. the surrounding membranes of the brain and spinal cord. They are three in number. (1) Dura matter. (outer) దృఢకలా (బాహ్య). (2) Arachnoid (middle). నీకా రికా, తాతికలా (మధ్య). (3) Piamatter (inner). మృదు కలా (అంతరా).

పరిగోర్ధకలాః, పారిమస్పృకలాః, మస్టులుజ్జధరాః, మేవోధరాకలాః.

తె. మెదడు పొరలు. వి. మేధస్సును కప్పియుండు పొరలు. మస్తిష్క వరణములు, మెదడును, కెన్ను పూసలోభాగమును కప్పియుండు పొరలు. ఇవి మూడు.

Meninx: sing. of meninges. a membrane. కలా.

Meniscus : interarticular fibro cartilage. అన్తస్సన్నితాన్తవకీకసమ్, సన్ధ్యన్తరాన్తవకీకసమ్, సన్నిమధ్య కీకసమ్.

Menopause : end of menstrual or reproductive life. The

cessation of menstruation, the change of life. This occurs normally between the ages of 45 and 50. climateric ఆర్తవాస్తయం, ఆర్తవక్షయం, ఋతు నివృత్తి. తె. ముట్టుడుగుట. వి. స్త్రీకి 45-50 సంవత్సరముల వయసు మధ్య (నెలసరి) ఋతురక్తము ఆగి పోవును. దీనిని ముట్టుడుగుకొలమని, ముట్టుడుగుటయని యనెదర.

Menses: the monthly sanguineous flow from the womb. ఆర్తవమ్, ఋతుః, కుసుమమ్, పుష్పమ్, రజః. తె. ఆర్తవము, ఋతురక్తము, ముట్టు, రజస్సు. వి. స్త్రీల గర్భాశయమున బయలుదేరి యోనిమార్గముగండా నెల కొకసారి వెడలుచుండు రక్తము. ఈరక్తము 18 మొదలు 45-50 సంవత్సరముల వయస్సువరకు స్రవించుచుండును. స్రవణకాలము నాలుగు దినములు. బహిష్టు, ముట్టు.

Menstruation: the flow of blood from the uterus once a month in the female. It commences about the age of 18 and ceases about 45. ఋతు ప్రసావ. తె. ఋతువు, బహిష్టు, ముట్టు. వి. ఋతుమతియగుట, కడగా నుండుట, కడచేరుట, బహిష్టుగుట, ముట్టుగుట.

Mental: (1) pertaining to the mind. (2) relating to the chin. (1) మనస్సమ్బన్ధీ, మానసః, మానసికః. తె. మనసుకు చెందిన, బుద్ధికి సంబంధించిన. (2) చిముక, చైముక్. తె. గడ్డమునకు చెందిన, Naso M: chin. నాసాచిముక.

Mentum: చిముక. తె. గడ్డము.

Mesameboid: A wandering cell forming part of the mesoblast. ప్రాథమికరక్తగర్భకః, ప్రాథమిక గర్భశలకః, ప్రథమణశలకమ్.

Mesencephalon: the mid-brain: మధ్యగోర్తః, మధ్యమస్త్రీప్తః.

Mesenchyma, Mesenchyme: అవాస్తరమధ్యధర్మా, భూణధర్మా.

Mesenteric: pertaining to the mesentery: ఆస్త్రబద్ధనీయః.

Mesentery: the peritoneal attachment of the small intestine: ఆస్త్రధరా (కలా విశేషః), ఆస్త్రబద్ధనీ, ఆస్త్రయోజనీ, ఆస్త్రబద్ధనకలా, వహావహనమ్, (చ.శా. 3 ఆ. 6). క్షుద్రాస్త్రబద్ధనీ

Meso: middle: మధ్య. తె. నడిమి.

Mesoblast: the middle layer of the blastoderm: పూర్వమధ్యజనస్తరః, బలిష్ఠధర్మమధ్యకలా.

Mesocolon: the mesentery of the colon: నూలాస్త్రధరా (కలా

విశేషం).	Mesosalpinx : డిమ్బువాహినీధరా.
Mesoderm : mesoblast. అన్న శస్త్ర, మధ్యచర్మ, మధ్యజనస్తరం, మధ్యత్వక్, మధ్యధర్మా. వ్యాః-బలాసజా.	Mesosternum : gladiolus, the middle piece of the sternum: ఉరఃఫలకమధ్యఖణ్డా, మధ్యోరఃఫలకఖణ్డా.
Lateral M. derm : పార్శ్వ మధ్యధర్మా, బాహ్యమధ్యధర్మా.	Mesothelium : మధ్యకలా.
Paraxial M. derm : పర్యక్ష మధ్యధర్మా.	Mesovarium : అజ్డాశయోష్ఠ్యః, అజ్డాశయపుటః. తె. అజ్డాశయపుటము.
Somatic M. derm : శైవీక మధ్యధర్మా.	Metabolic agents : ధాత్వగ్నయః. తె. ధాత్వగ్నలు. వి. రసాదిసప్త ధాతువులలో క్షిణ్యరూపముననుండు అగ్నలు. ఇవి పోషకరసమును పక్వముజేసి ఉత్తరోత్తరరక్తమాంసాదిధాతువులను సృష్టించి, పోషించి, బలమిచ్చి, శరీరమును కాపాడును.
Mesodermal cells : మధ్యధర్మకణకాని.	Metabolism : a change in the intimate condition of cells, constructive or destructive. The series of changes in the living body by which life is maintained. The tissues are broken down by wear and tear (catabolism) and rebuilt (anabolism) continuously. The chemical change of living matter. చయాపచయః; చయాప చయ క్రియా; జీవ్యణుపాకః, ధాతుపరిణామః, ధాత్వగ్నిపాకః, పాకః, పాకక్రియా. తె. చయాపచయము, ధాతుపరిణామము.
Mesodermal somite . మధ్యధర్మ భిత్తమ్.	
Mesoduodenum మధ్యాస్త్రమూలమ్.	
Mesogaster . the midgut.	
Mesogenital : అజ్డాధరా, ఉపస్థధరా.	
Mesonephric body : మధ్యవృక్కః.	
Mesonephric duct - see Duct, Wolffian duct : మధ్యవృక్కప్రణాళి.	
Mesonephric ridge : మధ్యవృక్కజంఞాలః.	
Mesonephron, Mesonephros : the Wolffian body proper : ప్రాథమికమధ్యవృక్కః, మధ్యవృక్కః.	
Mesophryon : glabella. కూర్చు కమ్, భ్రూమధ్యమ్.	
Mesorchium: అజ్డాధరా, వృషణధరా.	

Constructive M: ఉపచయ జనక
ధాత్వగ్నిపాకః, రజ్జుటక జీవ్యణు
పాకః.

Destructive M: అపచయ జనక
ధాత్వగ్ని పాకః, విఘటక జీవ్యణు
పాకః.

M. of body elements: ధాతు
పరిణామః, శరీరపరివర్తనమ్, శరీరాంతః
పరివర్తనమ్. వ్యా:- సర్వ జీవచ్ఛరీ
రాంశా స్సర్వదాఽపి ధాత్వగ్నిపాక
వశాత్ స్వస్వోచిత మన్న సారాంశం
గృహీత్వాపచయం జీర్ణాంశం పరిత్య
జ్యాపచయం చ ప్రగూఢీతి నూత్న
దృశామ్.

తె. ధాతుపాకము. వి. జీవచ్ఛరీర
మాన నెల్లప్పుడు ధాత్వగ్నులు తమ
తమ యాహారాంశములను స్వీకరించి
పాకముజేసి ఆయా రసరక్తాది ధాతు
రూపములను కల్పించుచుండును. తరు
వాత జీర్ణాంశమును త్యజించుచుండును.
ఇది చయాపచయ కర్మ.

Power of M: ధాత్వగ్నిశక్తిః.

Metacarpus. bones of the palm
of the hand. పాణిమధ్యాస్థీని.
మధ్య పాణ్యస్థీని. వ్యా:- మధ్య
పాణి, కరభయో రధస్తాత్. తె.
అరచేయి, అరచేయి ఎముకలు.

Metaphase: మధ్యాలోకః, మధ్యా
వస్థా.

Metasternum: the xiphoid
cartilage, the lowest bone

of the sternum. అధోరః ఫల
కాస్థి.

Metatarsus: the bones of the
arch of the foot. పాదతోరణకా
స్థీని, పాదమధ్యాస్థీని, మధ్యపాదా
స్థీని. వ్యా:- మధ్యపాదః, కూర్చయోః
పురస్తాత్. తె. అరకాలు, అరకాలి
ఎముకలు.

Metencephal, Metencephalon:
the after-brain, postoblon-
gata or caudal portion of
brain. పృష్ఠగోర్ధః.

Meter: The unit of linear
measure of the metric
system. 39.37 inches. మాత్రి,
మా పకః. తె. కొలత సాధనము.
మానము. వి. ఒకకొలత. షుమారు
39 3/4 అంగుళములు గలది. 39 37
అంగుళములు.

Micranatomy: microscopic
anatomy. నూత్నశరీరనిర్మాణః,
నూత్న శారీరమ్. తె. నూత్న శారీ
రము. వి నూత్నదర్శిని యంత్ర
సహాయముతో చూడవగిన శరీరావ
యవ నిర్మితి.

Micro: అణుః, అణ్వ, అణీయ,
నూత్న, నూత్నీయ. తె. అణువు,
అణువుకు చెందిన, నూత్నము,
నూత్నమైన.

Microbe: a micro organism.
నూత్నజీవి.

Microcyte : అణుకణము. వ్యా. :-
రక్తస్థూమూకము. తె. చిన్న
కణము. వి. చిన్నరక్తకణము.

Midbrain - see mesencephalon.

Midgut : మధ్యాస్త్రము.

Middle : మధ్యము. తె. నడి, నడుమ.

మధ్య.

M. line : మధ్యరేఖ.

Milk : స్తన్యము. తె. పాలు.

M. ridge - see ridge.

Mind : ఇంద్రియ సారధి; కరణము,
చిత్తము, చేతన, మతి, మనః,
సత్త్వము, స్వాస్త్యము. తె. మతి, మది,
మనము, మనసు.

Minim : చిన్నము. తె. చుక్క, చింఱువు,
బొట్టు. డ్రాములో అనువదవంతు.

Minute : the sixtieth part of an
hour. (1) తుణపాదము, నాడికా,
నిమేషము, విహారా. వ్యా. :- హారా
యాః షష్టితమాంశః. తె. తుణము,
తృటి, నిమిషము. వి. ఇది ఒక
గంటలో సరుకదవంతు కాలము.

(2) అణియ, అణు, అణుక, అల్ప
ల్యు, నూత్నము, క్షుద్రము. తె. మిక్కిలి
చిన్నదైన.

Mitosis : process of division
of a cell into minute threads.

ఉత్క్రమాను త్రక్రమ విభాగము,
వైకారిక విభాగము. తె. నూత్నములు
విభాగము. వి. అణువు. మిక్కిలి

సన్నని దారములుగా విడిపోవు

క్రమము లేక సరళి.

Heterotypical M : ఉత్క్రమ
విభాగము, విషమరూపవిభాగము.

Homotypical M : అసక్రమ
విభాగము, అనుత్క్రమ విభాగము,
సమరూపవిభాగము.

Modiolus : కమ్ముకోణము.

Molecule : the smallest particle
into which matter can be
divided and still retain
its characteristic qualities.

అణు, అణుక, పరమాణు. నిరుక్తిః :-
జాలాంతరగతే భానాయహ్నాత్మ్యం
దృశ్యతేజః తస్య త్రితమభాగః
“పరమాణు” స్సోఽథ్యతే (కా. భ.
సం.) తె. అణువు, కణము, పర
మాణువు. వి. విడదీయదగిన
ద్రవ్య సముదాయములోని మిక్కిలి
చిన్నభాగము. దీనిలో తన సహజ
గుణములు స్థిరముగా నుండును.
వ్యూహాణువు see atom.

Monspubis : భగోన్నతి.

Monsveneris : the eminence on
the female pubis. కామపీఠము,
కామాచలము, జఘనశైలము, భగో
న్నతి. తె. కామపీఠము. వి. భగోన్నతి
కప్పుదళము క్రొవ్వుగల చర్మము.
యంత్రవయసున నిది ఎత్తుగా నుండును.
దీనిపై రోమములు మొలచును.

Morphology : the science of
the form and structure of

living things or organisms.

అకృతివిజ్ఞానమ్, రచనాకారీరవిజ్ఞానమ్.

Mortise : మధ్యానతీ.

Morula : కలలమ్, మురలమ్. వ్యా:- కలలస్య శలకపశ్చాత్తస్య విశేషసంజ్ఞా జలిష్ఠమ్. తె. కలలము, మురలము. వి. కణవిభజన దశయం దేర్పడు మల్పరీపండువంటి పిండము లేక ముద్ద.

Mother : the female parent. ఉత్పాదికా, జననీ, జనయిత్రీ, ప్రసవకీర్తీ, ప్రసవినీ, పుత్రిణీ. మాతా. తె. అమ్మ, తల్లి.

Motor : చాలకః, చేష్టావహః. తె. కదలిం చెడు, క్రియాత్మకమైన, చలింపజేయునది, ప్రేరకము.

M. activity : మారుతాధిష్ఠానమ్.

Moustache : mustash. Hair on both sides of a man's upper lip. శృఙ్ఘః. తె. మీసము.

Mouth : ఆననమ్, ఆస్యమ్, ముఖమ్, వక్త్రమ్. తె. (1) నోరు, మూతి. (2) బెజ్జము, రస్థిము.

Angles of the mouth : two corners. ఓవృప్రాంతౌ, వదనాస్తే, స్పృక్ష్విణ్యౌ. తె. చెలిమెలు. వి. నోటి కుడిఎడమల చివర రెండు పెడవులు కలియగా నేర్పడిన కోణములు లేక మూలలు.

Cavity of the mouth : వక్త్ర

గుహా, వదనగహ్వరిమ్.

Corner of the M : స్పృక్ష్వి, స్పృక్ష్విణీ. తె. చెలిము.

Different openings of the M - see opening.

Internal distance of the M : వదనాంతరమ్. తె. నోటిలోపలి భాగము, నోటిపొడవు, పెడల్పు.

M. of auditory tube : శ్రుతి సురజ్ఞద్వారమ్.

Roof of the M : వక్త్రచ్ఛది. నోటికప్పు - see roof, palate.

Movement : గతిః, చలనమ్, చేష్టా. తె. కదలిక, గమనము, చలనము, నడక.

Ameboid M : అమబాయిత్తచలనమ్, పరిక్రమణచలనమ్.

Angular M : కౌణికచలనమ్.

Intussusception M : అస్తాధానః.

Muscular M : షేశీచలనమ్.

Peristaltic M : అనులోమాస్త్రసంకోచః, ఆస్త్రచలనమ్.

Respiratory M : శ్వాసగతిః.

Streaming M : ప్రవహణచలనమ్, ప్రవాహచలనమ్.

Wavelike M : తరజ్ఞాయిత్తచలనమ్. తె. అలలవంటి కదలిక.

Mucigen : a substance that produces mucus. అస్త్రశేష్ఠజనకవస్తు, శ్లేష్మజనకః. తె. శ్లేష్మ

మును బుట్టించు వస్తువిశేషము.

Mucin : మృత్స్నికః. వ్యాః శ్లేష్మప్రాయస్థుః. తె. మృత్స్నికము, శ్లేష్మ, రసము. వి. ఇది శ్లేష్మమువంటి వస్తువిశేషము. ఇందు శ్వేతసారాంశము వుండును.

Muscinoid : మృత్స్నియితః.

Mucosa : a mucous membrane.

శ్లేష్మికల. తె. ఆమత్స్యక్కు. M. of the colon : పురీషధరా కలా. తె. మలధరకల. వి. ఇది పెద్ద ప్రేవు లోదట్టుననుండు పలిచని చెమ్మగల పొర. ఇది మలమును ఆవరించుచుండును.

Gastrointestinal M : పిత్తధరా కలా. తె. వి. చిన్నప్రేవులలో తడిగానుండు మెత్త పొర. పిత్తమును ఆవరించుచుండు పొర, తరక.

M. of the rectum : పురీషధరా కలా.

Mucosin - see mucin.

Mucous, Mucose. శ్లేష్మకః, శ్లేష్మికః, శ్లేష్మికః. తె. కఫమునకు చెందిన.

Mucus : the viscid fluid of mucous membrane. అమః, కఫః, క్షేదక తత్త్వమ్, చిక్కుణః, బలాసః, శ్లేష్మా. తె. కఫము, కల్బ, తెనుడ, శ్లేష్మము. వి. ఇది జిగురుగా నుండును. ఆమత్స్యచలయందు పూరుచుండును. త్రిధాతువుల లేక త్రిదో

షములలో మూడవది.

M. of the bowels : అమః.

వ్యాః ఆస్త్రగతశ్లేష్మా.

M. of the nose : నాసామలమ్, సిక్ష్ణాణః. తె. చీమిడి.

M. of the throat : కఫః, శ్లేష్మా.

M. of the urethra : పుష్పికా.

Muscle : strong contractile tissue which produces movement in the body or organic contractile tissue, the means of animal motion. పేశీ.

Muscles : పేశ్యః. (బ. వ.) పేశీ.

వ్యాః- మాంసఖడ్గమ్ (సు. శా. 4.

28¹/₂ శ్లో). మాంసపేశీ. వ్యాః-

మాంసఖడ్గః (డల్హణః, సు. చి 1-122

వ్యాఖ్యానే). 1. నిరుక్తిః:- మాంసా

వయవ విశేషో దీర్ఘతవ్యాకృతిః,

“పేశీ” త్యుచ్యతే (అ. వ్యా. సూ.

23 అ 4 శ్లోకవ్యాఖ్యానే అరుణదత్తః)

మాంసావయవ సజ్జా తః పరస్పరం

విభక్తః “పేశీ” ఇ త్యుచ్యతే

(సు. శా. 5 అ 37 గద్యవ్యాఖ్యానే

డల్హణః). (2) ప్రాణభృతాంసకలచేష్టా

సాధనాని. తె. ప్రాణుల ఆకుంచన

ప్రసారణాది సమస్త క్రియలకు

సాధనభూతములుగా నుండునవి.

మాంసపుకండలు, పట్టిలు. (3) మాంస

ధర కల యాఽఽవృతాస్త దంతైర

న్యోస్య బద్ధాః, ప్రాయశః, స్థూల

మధ్యా దీర్ఘాకారా అపి క్వచిత్
 పృథుల వలయా ద్యాకారాశ్చ
 మాంసకేశరసజ్ఞాత విశేషాః
 “పేశ్య” ఇతి ఉచ్యంతే. తె. వి.
 మాంసధరకలచే నావృత్తమై పరస్ప
 రము కట్టబడి మధ్య ఎత్తున, పొడ
 వును, గుండ్రదనమును గల మాంస
 కేశరముల సమూహము. ఇవి పేశువు
 లనబడును. (1) ఓజః (భేలః), శేఖీ,
 మాంసమ్, మాంసపేశీ. తె. మాంసపు
 న్నటి, మాంసపు పీడిక, మాంసపుబిళ్ళ,
 వి. మాంస సంబంధముగు ద్రవ్య విశే
 షము. (ఆ. శా. శా. సంగ్రహే ప్ర.
 కృష్ణమాచార్యః) “కండ”, “కండ
 రము” లని నేటి తెలుగు పేళ్ళు.
 (5) పేశీభేదాః:- పేశీనాం స్థానవ
 తాన్నానా రూపత్వమ్. (సు. శా. 5
 అ. 40) తె. వి. ఇవి ఆయా శరీర
 ప్రదేశముల ననుసరించి వివిధాకృతులు
 ధరించి యుండును. ఎట్లన:- తాసాం
 బహుల, శేలవ, న్ధూ, లాణు, పృథు,
 వృత్త, హ్రస్వ, దీర్ఘ, స్థిర, మృదు,
 శ్లక్షణ, కర్కశ భావాః, సస్పృశి సిరా
 స్నాయు ప్రచ్ఛాదకాయథా
 ప్రదేశంస్వభావత ఏవభవన్తి. సు. శా. 5
 అ. 40 గద్య. తె. వి. వీరిలో కొన్ని
 పెక్కు తరములు, చిన్న, లావు,
 మిక్కిలి చిన్న, వెడల్పు, గుండ్ర
 దనము, పొట్టిదనము గలిగినవి.
 పొడవు, కదలికలేనివి, మెత్తనివి,
 నునుపైనవి, గట్టివిగనుండి ఆయా శరీర

ప్రదేశ స్వభావానుగుణము గలిగి
 సంధులు, ఎముకలు, సిరలు స్నాయువు
 లను శారీరక ద్రవ్యములను ఆవరించి
 కప్పియుండును. (6) తాసాం ప్రయో
 జనమ్ :- సిరాస్నాయుస్థి పర్వాణి
 సస్థయశ్చ శరీరిణామ్, పేశీభిః
 సంప్రతాప్యత్ర బలవన్తి భవన్త్యతః
 (సు. శా. 5 అ. 38 శ్లో.) తె. వి.
 శరీరమునగల సిరలు, స్నాయువులు,
 అణులు (ఎముకలు), గణువులు, కీళ్ళు,
 పేసులచే చుట్టబడియుండుటచే నివి
 మిక్కిలి బలముగ నుండును.

(7) సజ్ఞాః : పజ్జాపేశితాని భవన్తి.
 పేశులు అయిన నూర్లు (300).

Abdominal M. ఉదరపేశీ. తె.
 కడుపును ఆవరించియుండు పెద్ద
 మాంసపుకండ (బిళ్ళ).

Abdominal respiratory M :
 కాత్మయోచ్ఛ్వాసపేశీ.

Abductor digiti quinti :

కనిష్ఠాపకర్షణీ, పాదకనిష్ఠాపకర్షణీ.

Abductor hallucis : పాదాంగు
 స్థాపకర్షణీ.

Abductor indicis - see inter
 ossei of hand, dorsal.

Abductor longus pollicis.

అంగుష్ఠాపకర్షణీ దీర్ఘ, దీర్ఘాంగుష్ఠాప
 కర్షణీ.

Abductor minimi digiti,

Abductor digiti quinti or

minimi : పాదకనిష్ఠాపకర్షణీ; కని

స్టికా బహిర్గతము.

Abductor Mⁱ మధ్య గత కేళి
నుండి లాగుచునుండి.

Abductor pollicis : కరాజువు
బహిర్గతము.

Abductor pollicis brevis :
అజ్ఞాపకకర్షణీ హ్రస్వా, హ్రస్వాజ్ఞా
పకకర్షణీ.

Abductor pollicis longus :
అజ్ఞాపకకర్షణీ దీర్ఘ, దీర్ఘజ్ఞాప
కర్షణీ.

Abductor pollicis pedis -
see abductor hallucis.

Accelerator urinae : బుద్బుద
కోశీయా మూత్ర ప్రవర్తనీ, బొల్బుద
కోశీయా మూత్రప్రవర్తనీ.

Accessorius ad ilio - costa-
lem - see iliocostalis dorsi.

Adductor brevis (femoris):
ఊరుసంవృహనీ కనిష్ఠ, ఊరుసం
వృహనీ హ్రస్వా, హ్రస్వార్వా
కర్షణీ.

Ad. digiti quinti : కనిష్ఠప
కర్షణీ.

Ad. hallucis : పాదాజ్ఞాపక
ర్షణీ, పాదాజ్ఞాపకర్షణీ. పాదాజ్ఞా
పకస్తరవివర్తనీ.

Ad. hallucis obliquus : అవ
నత పాదాజ్ఞాపకర్షణీ.

Ad. hallucis transversus :
తిరస్పిన పాదాజ్ఞాపకర్షణీ.

Ad. longus (femoris) ఊరు
సంవృహనీ దీర్ఘ, దీర్ఘార్వాకర్షణీ.

Ad. magnus (femoris) : ఊరు
సంవృహనీ గరిష్ఠ, మహాయార్వా
కర్షణీ.

Ad. minimus. the upper
portion of the adductor
magnus : ఉగ్రోర్ధ్వ సంవృహనీ
గరిష్ఠ, మహాగ్రోర్ధ్వార్వాకర్షణీ.

Adductor Mⁱ ఆకర్షకపేజీ. తె.
లాగుకొనుట కెచ్చడిక కండరము.

Ad obliquus hallucis : అవనత
పాదాజ్ఞాపకర్షణీ.

Ad. obliquus pollicis, Ad.
pollicis : అజ్ఞాపకమూలకర్షణీ, అజ్ఞా
పకర్షణీ, కరాజ్ఞాపకస్తరవివర్తనీ.

Ad. pollicis brevis : హ్రస్వా
జ్ఞాపకర్షణీ.

Ad. pollicis obliquus : అవ
నతాజ్ఞాపకర్షణీ.

Ad. pollicis transversus,
Ad transversus pollicis : తిర
స్పినాజ్ఞాపకర్షణీ.

Anconeus, Anconaeus: కూర్పుర
పృష్టికా. వ్యా:- హ్రస్వకోణ
ప్రాయపేజీ, కూర్పురీ (రా).

Angulae scapulae : పశ్చిమ
అసోన్నమునీ.

Antitragicus : ప్రాతికీర్తి.

Arrectores pili, Arrectores
pilorum : రోమహర్షణీ.

Articularis genu : జానుకోశ కర్ణణి, జానుసన్నియా.

Arytaenoideus, Arytenoid-eus : కణ్ణస్పృహంశ ముద్రణి. వ్యా:- ప్రకోణి పేనీ, ప్రాకోణి.

Attached M : నిబన్ధి పేనీ. తె. వి. కట్టుటకు నవారువలె నుండు మాంసపు పీలికలు.

Attollens aurem - see auricularis superior.

Attrahens aurem - see auricularis anterior.

Auricularis anterior : కర్ణ పూర్వికా, పురస్తన కర్ణియా.

Auricularis posterior : కర్ణ పశ్చిమా, పశ్చిమ కర్ణియా, పశ్చాత్ కర్ణియాపేనీ.

Auricularis superior : ఉత్తర కర్ణియా, కర్ణ చూడికా.

Azygos uvulae : కాకలకినీ.

Biceps : (2 heads). ద్విశిరస్కుః. తె. రెండు తలలుగల. Biceps M : ద్విశిరస్కాపేనీ. తె. ద్విశిరః కండరము, ద్విశిరస్కు కండరము.

Biceps brachii, Biceps brachialis : ద్విశిరస్కాబాహుపీ, ప్రగణ్డికా, ప్రాగణ్డిద్విములా. upper arm flexor. తె. దండరెట్టయందలి రెండుతలల బోలు కండ, ద్విశిరస్కు.

Biceps femoris : ఊరవ్యద్వి

ములా, ద్విశిరస్కాబౌర్వీ. తె. వి. రెండు తలల తొడకండ, ఈ కండ రెండతలలను బోలియుండును.

Biceps humeri - see biceps brachii.

Bipennate, Bipinnate M : ద్విపక్షికాపేనీ.

Brachialis కూర్పరద్వారికా, ప్రాగణ్డి, ప్రాగణ్డిపేనీ.

Brachialis anticus : పురస్తన ప్రాగణ్డి.

Brachioradialis : క రోత్తాననీ దీప్తి, ప్రాగణ్డిరత్నీయా. see supinator longus.

Bruecke's M : Bowman's M. -see ciliary M.

Buccinator : కపోలికా, చర్వణి, ధౌపనీపేనీ.

Bulbocavernosus (cavernous M) : ఉపస్థసంకోచనీ, బుద్బుదకోశీయా, బౌల్బుదకోశీయా, మూత్ర ప్రవర్తనీ.

Calf M : పిణ్డికే (దేవు). తె. పిక్క కండలు, ముంగాలికండరములు.

Caninus : దంష్ట్రీయా, స్పృక్ష్వణి సమున్నమనీ.

Caninus anguli oris : స్పృక్ష్వోన్నమనీకా, స్పృక్ష్వోన్నమనీ.

Capitis : పృష్ఠకీయా.

Cardiac M : హృత్పేనీ. తె. గుండె కండరము, హృదయ కండరము,

హృదయపేళి. వి. గుండెకాయనంటి
యందు కండర విశేషము.

Cephalopharyngeus - s e e
constrictor pharyngis supe-
rior.

Cervicalis ascendens, Cer-
vicis ascendeus: క్రైవా
గోహిణి - s e e iliocostalis
cervicis.

Chondroglossus: ఉపకాణ్ఠిక
జిహ్వయా, కాణ్ఠిక జిహ్వయా.

Ciliary M: (Bowman's M):
పక్షిమృకాపేళి, వ్యా:- వర్తు సంస్థా
పేళి, పాక్షిమృకపేళి.

Coccygeus: అనుప్రికిణి, గౌవా.
గౌడి.

Complex M: సమ్మిక్రాపేళి
(శృణి).

Compressor nasi (naris):
నాసాసంజోచన, నాసాసమీపడన

Connecting M - see attached
M.

Constrictor pharyngeus,
Constrictor M. of pharynx:
కణ్ఠసంజోచనపేళి.

Constrictor pharyngis inferi-
or, Constrictor of pharynx
inferior: అధరగలసంజోచన.

Constrictor pharyngis medi-
us, Constrictor of pharynx
(middle): మధ్యమగల సంజోచ-

నన, మధ్యమప్రాధి.

Constrictor pharyngis supe-
rior, Constrictor of pharynx
(Superior): ఉత్తరగల సంజోచన.
Coracobrachialis: అంశతుణ్ణ
ప్రగణ్ణియా, కాకోష్ఠికా.

Corpora cavernosa: the
erectile bodies (muscles) of
the penis, clitoris శిశ్నపార్శ్వికా.

Corpora spongiosa: మూత్ర
ప్రసేకధరా.

Corrugator భ్రూసంజోచన.
Corrugator cutis ani: అపా
సత్వోక సంజోచన.

Corrugator supercillii: సేత్ర
నిమిలిని, భ్రూసంజోచన.

Cremaster: ఛలకోశ కర్షణి, పృష
ణోన్నమన.

Cricoarytenoideus lateralis:
కణ్ఠ పూర్వాంశముద్రణి, పార్శ్వక
కృక్ ప్రకోణికియా, వాక్కుత్ర సన్ని
కర్షణి.

Cricoarytenoideus posticus
(posterior): పశ్చిమ కృక్ ప్రకోణ
ికియా, వాక్కుత్ర విచక్ష్ణణి.

Cricothyroid, Cricothyro-
ideus: కృక్ కాకలికియా, వాక్కు
త్రాకలికారిణి.

Crureus: జానుకోశ ప్రకర్షణి -
see vastus externus.

Deep peroneal: నిమ్న వైపరి.

Deltoid, deltoideus : అంశ
చ్చదా, అంశజీకా, కేయూరా.

Depressor alae nasi, Dep-
ressor septi : నాసావనమనీ.

Depressor anguli oris, Tri-
angularis : స్పృక్వజీనమనీ,
స్పృక్వావనమనీ.

Depressor epiglottidis : అధి
జిప్సికొనమనీ.

Depressor labii inferioris :
అధరావనమనీ.

Depressor M : ఆవనమనీ షేశీ.
తె. వి. క్రిందికి వంగు లేక దింపు
కండ (కండరము).

Depressor septi (nasi) : నాసా
పక్షావనమనీ, నాసావనమనీ.

Detrusor - see pubovesicalis.

Diaphragm, Diaphragma :
క్రీణికా. వ్యా:- ఉరః కుక్షిగుహ
మధ్య విభాజకా ఏకాక్షిపేశీ, మహా
ప్రాచీరా.

Digastric M. Digastricus M:
ద్వికుక్షికాపేశీ, ద్విగుమ్మికా.

Digastric (anterior belly),
Digastricus (venter anterior):
ద్వికుక్షికాపూర్వ, ద్విగుమ్మికా
అగ్రిమా, పూర్వకాక్షేయా.

Digastric (posterior belly),
Digastricus (venter poster-
ior): ద్వికుక్షికాపశ్చిమా, ద్విగు
మ్మికాపశ్చిమా, పశ్చిమాకాక్షేయా.

Dilator naris . నాసా పుట
వికాసిని.

Dilator naris anterior (pars
alaris M. nasalis): నాసా
విస్ఫారణీఅగ్రిమా, పుర్వ నాసాపుట
వికాసిని.

Dilator naris posterior,
(pars alaris M. nasalis) :
నాసావిస్ఫారణీపశ్చిమా, పశ్చిమ
నాసాపుట వికాసిని.

Dilator pupillae : కనీనికా
విస్ఫారణీ.

Dorsal interossei, Interossei
dorsales పశ్చిమ (ఉత్తర) శలా
కాస్తరీయా. వి వ్యా:- పాదప్రస్తా
స్థ్యస్తరాపేశ్యః, పాణిప్రస్తాస్థ్యస్త
రాపేశ్యః. తె. పాదప్రస్తాస్థ్యస్తర
కండరములు, పాణిప్రస్తాస్థ్యస్తర
కండరములు.

Ejaculator urinae : ఉపస్థ
సంకోచనీ.

Epicranius - see occipito
frontalis.

Epiglottis : గోజిప్సికా. వ్యా:-
జిహ్వమూలస్థంశ్వాసపథ ఛాదనశీలం
తరుణాస్థి పిఛానమ్.

Erector clitoridis, Ischio-
cavernosus: కృశరీహర్షణీ, స్త్రీమ
ధగ నాసాహర్షణీ.

Erector penis, Ischiocaver-
nosus : మేధ్రహర్షణీ, శిశ్న

ప్రసూరణ, కిన్నహర్షణ.

Erector pili (pilorum) arrectores pili. రోమహర్షణ.

Erector spinae, sacrospinalis: కటిచతురస్రా శేఖీ. వంకర్లుకరణీ, వ్యాఘ్ర-ఆస్తర హంసరజ్జు,

Erector M : రోమహర్షణ.

Extensor brevis digitorum - see extensor digitorum brevis.

Extensor brevis hallucis - see extensor hallucis brevis.

Extensor brevis pollicis - see extensor pollicis brevis.

Extensor carpi radialis brevior, Extensor carpi radialis brevis. మణిబద్ధాకర్షణీ హస్తా, హస్తరత్నీయా, బాహ్యమణిబద్ధ ప్రసారణీ, కరప్రసారణీ హస్తాబహిష్ఠా.

Extensor carpi radialis longior, Extensor carpi radialis longus. కరప్రసారణీ దీర్ఘబహిష్ఠా, దీర్ఘకరప్రసారణీ, మణిబద్ధ ప్రసారణీ, మణిబద్ధాపకర్షణీ.

Extensor carpi ulnaris. అరత్నీయప్రసారణీ, అరత్నీయఆస్తర మణిబద్ధప్రసారణీ, అరత్నీయమణిబద్ధప్రసారణీ, కరప్రసారణీ, కరప్రసారణీ అస్తా, మణిబద్ధాపకర్షణీ కర (రా) భిక్.

Extensor coccygis : అసత్రిక ప్రసారణీ.

Extensor communis digitorum (digiti). అజ్ఞాప్రసారణీ సాధారణీ, అజ్ఞాప్రసారణీ, కరాబ్జిప్రసారణీ.

Extensor digitorum brevis. పాదాబ్జి ప్రసారణీ హస్తా, హస్తపాదాబ్జిప్రసారణీ.

Extensor digiti quinti proprius : కనిష్ఠాప్రసారణీ కనిష్ఠికా ప్రసారణీ.

Extensor digitorum communis - see Extensor communis digitorum.

Extensor digitorum longus - see Extensor longus digitorum.

Extensor hallucis brevis : పాదాబ్జి ప్రసారణీ హస్తా.

Extensor hallucis longus : దీర్ఘపాదాబ్జిప్రసారణీ, పాదాబ్జిప్రసారణీ దీర్ఘ.

Extensor indicis, Extensor indicis proprius : త్వణీప్రసారణీ, ప్రదేశీప్రసారణీ.

Extensor longus digitorum : దీర్ఘపాదాబ్జిప్రసారణీ, పాదాంశ్చిప్రసారణీ దీర్ఘ.

Extensor longus pollicis - see Extensor pollicis longus

Extensor minimi digiti :

అనామికాప్రసారణీ, కనిష్ఠప్రసారణీ

Extensor M : ప్రసారణీపేణీ.

తె. చాచుకండరము, చాచుకొను కండరము, ఎముకను సాగదీయుకండరము.

Extensor ossis metacarpi pollicis: అబ్దుక్టములశలాకాప్రసారణీ - see abductor pollicis longus.

Extensor pollicis brevis : అబ్దుక్టప్రసారణీహ్రస్వా, హ్రస్వాంగుష్ఠప్రసారణీ.

Extensor pollicis longus : అబ్దుక్టప్రసారణీదీర్ఘా, దీర్ఘాబ్దుక్టప్రసారణీ.

Extensor primi internodii pollicis : అబ్దుక్టప్రసారణీ ప్రథమ పర్వకొ, కరాబ్దుక్ట ప్రథమ పర్వకొ ప్రసారణీ.

Extensor proprius hallucis - see Extensor hallucis longus.

Extensor secundi internodii pollicis . అబ్దుక్టప్రసారణీ అగ్రపర్వకొ, కరాబ్దుక్టాగ్రపర్వకొ ప్రసారణీ.

External oblique M : అది మోదరచ్చుదా.

External pterygoid M : హనుమూలకర్ణణీ ఉత్తరా.

Fallopian M - see pyrami-

dis M.

Femoris M : అశ్మ్యో.

Flexor accessorius digitorum - see quadratus plantae.

Fl. brevis digitorum - see Fl. digitorum brevis.

Fl. brevis hallucis - see Fl. hallucis brevis.

Fl. brevis minimi digiti - see Fl. digiti quinti brevis.

Fl. brevis pollicis - see Fl. pollicis brevis.

Fl. carpi radialis : బాహ్యమణి బన్ధాకుఁగ్గుచిన, మణిబన్ధసజ్జోచిన బహిష్ఠా, పాణి (కర) సజ్జోచిన బహిష్ఠా, రత్నీయా (యమణిబన్ధా) కుఁగ్గుచిన.

Fl. carpi ulnaris : అరత్నీయ మణిబన్ధాకుఁగ్గుచిన, అరత్నీయా కుఁగ్గుచిన, అస్తరమణిబన్ధాకుఁగ్గుచిన, పాణి (కర) సజ్జోచిన అస్తస్థా, మణిబన్ధసంకోచిన అస్తస్థా.

Fl. digiti quinti brevis : కనిష్ఠాసజ్జోచిన హ్రస్వా, హ్రస్వ పాణి కనిష్ఠికాకుఁగ్గుచిన, హ్రస్వ పాద కనిష్ఠికాకుఁగ్గుచిన.

Fl. digitorum accessorium - see Quadratus plantae.

Fl. digitorum brevis : పాదాబ్దుక్టసజ్జోచిన హ్రస్వా, హ్రస్వ

పాదాబ్జల్యాకుఁపునీ.

Fl. digitorum longus: పాదాంగులి. జొక్కిచనిదీహ్న, దీర్ఘ పాదాబ్జల్యాకుఁపునీ.

Fl. digitorum profundus - see Fl profundus digitorum.

Fl. digitorum sublimis - see

Fl. sublimis digitorum.

Fl. hallucis brevis: పాదాబ్జవృఙ్గజొక్కిచనిహ్రస్వా; హ్రస్వపాదాంగుష్ఠాకుఁపునీ.

Fl. hallucis longus : దీర్ఘ పాదాబ్జాష్టాకుఁపునీ; పాదాంగుష్ఠ జొక్కిచని దీర్ఘ.

Fl. longus digitorum - see Fl. digitorum longus.

Fl. longus hallucis - see Fl. hallucis longus.

Fl. longus pollicis - see Fl. pollicis longus.

Fl. minimi digiti brevis - see Fl. digiti quinti brevis.

Flexor M; ఆకుఁపున పేనీ. తె. ముడుచుకొను కండరము, కీలు ఎముకలను వంచు కండరములు.

Fl. Osis metacar pipollicis - see opponens pollicis.

Fl. pollicis brevis : అంగుష్ఠ జొక్కిచని హ్రస్వా, హ్రస్వాంగుష్ఠాకుఁపునీ.

Fl. pollicis longus : అంగుష్ఠ

జొక్కిచనిదీహ్న, కరాంగుష్ఠాకుఁపునీ దీహ్నాంగుష్ఠాకుఁపునీ.

Fl profundus digitorum : అంగులి జొక్కిచని అగ్రపర్వకా, నిమాంగుల్యాకుఁపునీ.

Fl. sublimis digitorum : అంగుళ్యాకుఁపునీ సామాన్యా, అంగులి జొక్కిచని మధ్య పర్వకా.

Frontalis M : లాలాట, లాలాటి.

Fusi form M : తార్కరవేళ్య.

Gastrocnemius : జబ్బాపిణికా నర్వీ, పైణికా, పైణికీ.

Gemellus : యమలాద్వయపేనీ.

Gemellus inferior : అధర యమలా.

Gemellus superior : ఉత్తర యమలా.

Genioglossus : బైబుక, చైబుకీ, జిహ్వయా.

Geniohyoid, Geniohyoideus: చిబుక కణికా, చైబుక కణికీయా.

Glossopalatinus తాలుజిహ్వీకా, తాలుజిహ్వీయా, భూకముద్రణీ.

Glossopharyngeus : జిహ్వీ గ్రసనికా,

Glu(tae)teus maximus : నితమ్మ పిణికా గరిష్ఠా (నర్వీ), మహత్తమ ప్రాణీ, మహానితమ్మ పిణికా.

Glu(tae)teus medius : నితమ్మ పిణికా మధ్యమా. మధ్యమ నితమ్మ పిణికా, మధ్యమ ప్రాణీ.

Glu(tae)us minimus . నితమ్మ
పిణ్డికాలఘ్రిష్టా. నితమ్మపిణ్డికాఘ్రిష్టా,
ఘ్రిష్టానితమ్మపిణ్డికా, అల్పతమ్మప్రేధీ

Gracilis : ఉర్వస్తూ పటికా,
ఉర్వస్తూ పార్శ్వకా, తనుమూలా,
తనుసేవీ.

Gubernaculum testis - see
cremaster.

Hamstring : మాద్విరరజ్జాః (పేశ్యః).

Helicis major : మహచ్ఛాఘ్రిష్టా.

Helicis minor : అల్పశాఘ్రిష్టా.

Hyoepiglottideus M : కణ్ఠిక
గోజిహ్వకీయా.

Hyoglossus : కణ్ఠిక జిహ్వకీయా
కణ్ఠిక జిహ్వకీయా.

Iliacus : కోవృద్ధామికా, శ్రోణి
పక్షిణి, శ్రోణియాపేవీ.

Iliocostal : ఆసుపార్శ్వక కటిగా,
శ్రోణిపార్శ్వకీ, శ్రోణిపార్శ్వకీ.వ్యాః-
బాహ్యమాంసజ్జాః.

Iliocostalis cervicis : ఆసు
పార్శ్వక గ్రీవగా, శ్రోణిపార్శ్వకీ

Iliocostalis dorsi : ఆసుపార్శ్వ
కపృష్ఠగా, పృష్ఠ శ్రోణిపార్శ్వకీ.

Iliocostalis lumborum - see
Iliocostal.

Iliocostalis lumborum cervi-
cis : నైతమ్మపృష్ఠశ్రవా.

Iliocostalis lumborum dorsi :
నైతమ్మ శ్రోణిపార్శ్వకీ.

Inferior aryepiglottideus :

అధర, పకోణ గోజిహ్వవిక్రీయా.

Inferior Oblique : మక్రాధో
దర్శి.

Inferior rectus : అధోదర్శి.

Infracostal- see Subcostales.

Infraspinatus : అంసపృష్ఠికా
ధరా, అంసవంశాధరా, అర్థలాధరా.

Intercostal M : పర్శ్వకాంతర
నిర్ధిసి, పర్శ్వకాంతరకా. తె. వి.

ప్రక్కటెముకలను బిగబట్టియుంచు
మాంసపుటిలి: లు.

Intercostals external, Inter-
costales externi: పర్శ్వకాంతరకా

బహిష్ఠా, బాహ్యపర్శ్వకాంతరకా.

Intercostal internal, Inter-
costales interni: పర్శ్వకాంతరకా

అంతస్థా, అంతరగారుదాయితీ, అంతర
పర్శ్వకాంతరకా.

Internal oblique : ఉదరచ్ఛదా
మధ్యమా, మధ్యమోదరచ్ఛదా.

Internal pterygoid M
మానుమూలకర్షణీభద్రా.

Internal rectus : అంతరదర్శి.

Interossei : అనుకణ్ఠికా.

Interossei dorsales, Inter-
ossei of foot and hand,

dorsal 4,4: శలాకాపృష్ఠాంతరకా.

Interossei plantares, Inter-
ossei of foot, planter 3.
శలాకోదరాంతరకా.

Interossei volares, Interossei

of hand, palmar 3 : శలఱోద
రాస్త్రీనా.

Interspinales (15) : కట్టకాస్త
రీనా.

Intertransversales. Intertra-
versarii : కనుకకాస్త్రీనా.

Involuntary M : అస్తైచ్చిశేషి.
ఆవిధేయాశేషి, ఇచ్చానధీనాశేషి,

స్వశిక్తాశేష్యః. తె. అనిచ్చా కండ
రము(౫). అస్తైచ్చి కండరము(౫)

అనియన్త్రిత కండరము(౫). వి. వీః
కార్యములు మెదడు అధీనమున

నుండవు. స్వశంత కండరము(౫)

Ischiocavernosus : (1) టిజ్జ
హర్షణి, శిర్షప్రహర్షణి, స్థైర్యచ

కోశీయా (2) ఛగనానాహర్షణి.

Latissimus dorsi : కటిపార్శ్వ
(ప్ర)చ్ఛదా, కటిప్రచ్ఛదా, పృష్ఠ

విశాలతమా.

Less muscular parts : స్వల్ప
మాంసశేషిదేహః. తె. కొద్ది మాంస

కండరములుండు(చోట్లు) తావులు.

Levator anguli oris : cani-
nus. స్పృక్ష్వణీ సమున్నమనీ,

స్పృక్ష్వోన్నమనికా, స్పృక్ష్వ
న్నమనీ.

Levator anguli scapulae:
అంసకోన్నమనీ, అంసోన్నమనీ.

Levator ani : అపానోన్నమనీ,
గుదోత్తంసనీ, గుదోన్నమనీ వ్యాః-
పాయధారణీ. తె. గుదకండరము,

గుదశేషి.

Levator costarum : పార్శ్వకో
న్నమనీ.

Levator labii inferioris - see
mentalis.

Levator labii superioris,
Caput infraorbitale M : ఒప్ప

సమత్కర్షణీ.

Levator labii superioris
alaeque nasi, Caput angu-

lare M : నాసోచక్రణీ, నాసోవృ
క్రణీ.

Levator menti - see men-
talis.

Levator M : ఉన్నమనికాశేషి.

Levator palati, Levator
veli palatini : తాలాత్త్రోలనీ.

Levator palpebrae : వక్త్రోన్న
మనీ.

Levator palpebrae superi-
oris ఊర్ధ్వవక్త్రోన్నమనీ, నేత్రో

న్ద్రోలనీ,

Levator anguli scapulae,
Levator scapulae : అంసకోణో

న్నమనీ, అంసోన్నమనీ.

Levator veli palatini : తాలు
చక్రోన్నమనీ, తాలాన్నమనీ.

Linea alba : ఉదరసేవనీ.

Lingualis, Linguae : under-
surface of tongue. జివ్యధరా.
Long head of biceps : ద్విశీ

రస్మా-పేశ్యా దీర్ఘమూలమ్.
 Longissimus : దీర్ఘతమా.
 Longissimus capitis - see trachelomastoid.
 Longissimus cervicis - see transversalis colli.
 Longissimus dorsi : పృష్ఠ దీర్ఘతమా, మధ్య పృష్ఠికపృష్ఠగః.
 Longitudinalis linguae inferior : అధరా తానికరాసనీ (జైహ్వ).
 Longitudinalis linguae superior : ఉత్తరా తానికరాసనీ (జైహ్వ).
 Longus capitis - see rectus capitis anticus major.
 Longus colli : దైర్ఘ్య దీర్ఘ గ్రీవికా.
 Lumbar triangle of petit : కటి త్రికోణమ్.
 Lumbricales 4 (of foot) : పాదానుకణ్డికాః. వ్యా:- దీర్ఘజల కాకారపేశ్యః 4. గణ్డాపదీ.
 Lumbricales. 4 (of hand) : కరానుకణ్డికాః వ్యా:- దీర్ఘజల కాకారపేశ్యః 4. గణ్డాపదీ.
 Magnus : సరదా.
 Masseter : గణ్డమూలినీ, చార్వణీ, హనుమాటకర్షణీ.
 Mentalis : అధరోత్తేపణీ, చిబుకోత్తేపణీ, చిబుకోన్నమనీ.

Middle constrictor of pharynx: మధ్యహాకణ్ఠ సంకోచనీ.
 Multifidus. బహులపాశా, బహుపాశికా.
 Multifidus, Multifidus spinæ : మేరుధాణి.
 Muscle : పేశీ. తె. కండ, కండరము.
 Muscles : పేశ్యః. తె. కండలు, కండరములు.
 M. of the ampulla : ప్రవాహణ గుదవళి. తె. అసనసుడి. వి. అసనమునగల సుమలలో నొకటి.
 M. of the arm : ప్రాగణ్డపేశ్యః.
 M. of the back of forearm : ప్రకోష్ఠపృష్ఠగాపేశీ.
 M. of mastication : చ (చా) ర్షణ పేశీ.
 M. of the shoulder : అంస బద్ధనమ్, భుజశిరోపేశీ. తె. వి. మూపునను, గూడలందును కట్టవలెనుండు మాంసపు పట్టిలు.
 M. of the tongue : జిహ్వ ప్రబద్ధనీ.
 M. column - see Column.
 M. fibre : పేశికేసరః, మాంస కేసరః.
 M. ring - see ring.
 Mylohyoid, Mylohyoideus : (ముఖ) ధూమికణ్ఠికా, దామన కణ్ఠికీయా.

Nasalis : నాసాసంవిష్టాదనీ.

Nasolabialis : నాసోలబ్జీయా.

Nonstriped M : ఆరాజి సేఖీ.

Obliquus auris, Obliquus auriculæ . ఆవరకర్ణీయా.

Obliquus capitis inferior : ఆధరతిరస్పీనా, ఆధర పృష్ఠ కీయావనతా.

Obliquus capitis superior : ఉత్తరతిరస్పీనా, ఉత్తర పృష్ఠ కీయావనతా.

Obliquus externus, Obliquus externus abdominis : ఉదరచ్ఛదాకదిమా, ఉదరచ్ఛదా బాహ్యతిరస్పీనా, బాహ్యకాక్షేయావనతా.

Obliquus inferior:అధరావనతా.

Obliquus inferior oculi . అధరాక్షిగోళీయావనతా.

Obliquus internus, Obliquus internus abdominis : ఆస్తర కాక్షేయావనతా, ఉదరచ్ఛదా ఆస్తరతిరస్పీనా.

Obliquus oculi inferior : అధరాక్షిగోళీయావనతా.

Obliquus oculi superior : ఉత్తరాక్షిగోళీయావనతా.

Obliquus superior : ఉత్తరావనతా.

Obturator externus : బహిః శ్రోణగవాక్షిణీ, బాహ్య పార్శ్వ

కాస్తరీయా, బాహ్య ప్రాచ్ఛన్నీ, శ్రోణగవాక్షిణీబహిఃసా.

Obturator internus: అంతఃశ్రోణీగవాక్షిణీ, ఆస్తరప్రాచ్ఛన్నీ, శ్రోణీగవాక్షిణీఆస్తరసా.

Occipitalis, Occipital M : పృష్ఠకీయా, స్కన్ధచ్ఛదా.

Occipito frontalis, Epicranius : లలాట (పురః) పృష్ఠకీయా, లలాటసంకోచని శిరశ్చ్ఛదాపేఖీ.

Omohyoid, Omohyoideus : అంసకణ్ఠికా, అంసకణ్ఠికీయా.

Opponens digiti quinti, Oppones minimi digiti : కనిష్ఠికోప్రత్యా కుఞ్చనీ, కనిష్ఠా మూలకర్షణీ, కనిష్ఠికా మూలశలాకా సంకోచని.

Opponens pollicis : అంగుష్ఠ బాపిని, అంగుష్ఠప్రత్యాకుఞ్చనీ.

Orbicularis oculi, Orbicularis palpebrarum : నేత్రనిమిలినీ, వర్తమణ్డలికా, వర్తమండలీ.

Orbicularis oris : మఖముద్రణీ, వక్త్రముణ్డలికా, వక్త్రముద్రణీ (ఆస్తర గారుదాయతా.)

Orbicularis palpebrarum-see Orbicularis oculi : నేత్రనిమిలినీ శబ్దచ్ఛదాపేఖీ.

Palatoglossus - see glosso-palatinus.

Palatopharyngeus - see pharyngopalatinus.

Palmaris brevis : హస్తపాణి రీతీయా.

Palmaris longus : కరతల స్రసా రణీ. దీర్ఘపాణి తరీయా.

Papillary M : ఆంగురక పేణీ.

pars transversa M. nasalis - see compressor nasi pectineus. కఙ్కుతికా, భాగపేణీ, భాగీ.

Pectoralis major : ఉరశ్చదా గుర్ణీ, ఉరఃప్రచ్ఛదా గరిష్ఠా, గరిష్ఠా ఉరశ్చదా, మహాదౌరణీ

Pectoralis minor : ఉరశ్చదా లఘ్వీ, ఉరః ప్రచ్ఛదాలఘ్వీ, లఘిష్ఠా ఉరశ్చదా, అల్పరణీ, తుద్రదౌరణీ.

Perineal raphe : నేవనీ.

Peron (a) eus brevis : పాద వివర్తనీ హస్తా, హస్తవైబలా, హస్తవైబలీ

Peron (a) eus longus : దీర్ఘ వైబలా, దీర్ఘవైబలీ, పాదవివర్తనీ దీర్ఘా.

Peron (a) eus tertius : తృతీయ వైబలీ, పాదవివర్తనీ కనిష్ఠా, పాదవివర్తనీ తృతీయా.

Pharyngopalatinus : గల తాలుకా పేణీ, గలతాలవీ, తాలు గణీయా పేణీ.

Piriformis - see Pyriformis.

Plantaris : జఙ్ఘాపిణ్డీకా (తృతీయా), పాదతరీయా.

Planter brevis : కరభ సంకోచనీ.

Planter interossei : అగ్రిమా శలాకాస్తరీయా; ఉత్తర శలాకాస్తరీయా. తె. పాదతలాస్థ్యవర్తములు.

Platysma Platysma myoides : గల పార్శ్వస్పదా. బ్యాః- ఏషా పత్ర సమా వా పత్రసమాకారా.

Popliteus : జానుపృష్ఠికా, ముద్దిర (రా, రీ) పేణీ.

Procerus : నాసామూల సంసమ నాసిక్య పరికోణా, నాసిక్య పరికోణికా, ధ్రుసంసమనీ.

Pronator quadratus. కర వివర్తనీ చతురత్రా, చతురత్ర ప్రవరణీ కరణీ.

Pronator teres Pronator radii teres. కరవివర్తనీ ఉత్తరా, కరవివర్తనీ దీర్ఘా, వృత్తప్రవరణీ. కరణీ

Psoas magnus, Psoas major : కటిలమ్బినీదీర్ఘా, మహాస్నైతమ్బి.

Psoas parvus, Psoas minor : అల్పస్నైతమ్బి, కటిలమ్బినీ హస్తా తుద్రదౌరణీ

Pterygoid, Pterygoideus : గాహతి (కా), గాహదాయితీ.

Pterygoideus externus, Pterygoid (external) : గాహ్య

గారుదాయిత్రి, మానుమూ కర్షణి
ఉత్తరా.

Pterygoideus internus.

Pterygoid (internal): ఆన్తర
గారుదాయిత్రి, మానుమూల కర్షణి
అధరా.

Pubovesicalis, Detrusor
urinae: భగవన్తి సక్రోచస్.
మూత్రవిస్ఫోకా.

Pyramidalis: పరికోజికా, వన్తి
చూడికా.

Pyramidalis abdominis.
కాక్షేయపరికోజా.

Pyramidalis nasi - see pro-
cerus pyriformis: తుమ్మికా,
త్రైకా, త్రైకీ, నితమ్మిచేసి, ఘణ్డికా.

Quadratus femoris: ఊరు
చతురస్రా, ఊరవ్యచతురస్రా.

Quadratus labii inferioris.
అధరనమనీ, అధరావనననీ.

Quadratus labii superioris:
ఓప్టాన్నమనీ, ఔష్టీయచతురస్రా,
నాసోపక్షర్షణి.

Quadratus lumborum: కట్టి
చతురస్రా, నైతమ్మచతురస్రా.

Quadratus plantae: పాదతల
చతురస్రా, పాదతలీయాచతురస్రా.

Radiate M: వ్యాజనీ. తె
ప్రసరించుపేళి.

Rectus abdominis: ఉదర
దణ్డికా, కాక్షేయ (యా) జిహ్వా.

Rectus capitis anteriormajor,
Rectus capitis anticus major,
పురఃపుష్టకీయాజిహ్వా, శిరః పూర్వ
దణ్డికాగుర్వీ, దీర్ఘశిరస్సా, పార్శ్వ
దీర్ఘా, పుష్టకీయాదీర్ఘా.

Rectus capitis anterior
minor, Rectus capitis anti-
cus minor: శిరఃపూర్వదణ్డికా
లఘ్వీ.

Rectus capitis lateralis:
పార్శ్వపుష్టకీయాజిహ్వా.

Rectus capitis posterior
major, Rectus capitis
posticus major: మహత్పుష్ట
తృపుష్టకీయా జిహ్వా, శిరః పుష్టదణ్డికా
గుర్వీ.

Rectus capitis posterior
minor, Rectus capitis post-
icus minor: తుద్ర పశ్చాత్పుష్ట
కీయాజిహ్వా, శిరః పుష్టదణ్డికా
లఘ్వీ.

Rectus externus: బాహ్యజిహ్వా,
Rectus femoris: ఉరుదణ్డికా.
ఉరుపిణ్డికా, ఉరువ్యాజిహ్వా.

Rectus inferior: అధరాజిహ్వా.

Rectus internus: ఆన్తరాజిహ్వా.

Rectus lateralis - see rectus
externus.

Rectus medialis - see rectus
internus.

Rectus medialis of eye ball :
ఆక్షిగోళీయా దిహ్యో.

Rectus superior: ఉత్తరాదిహ్యో.

Retrahens aurem, Auricularis posterior : కర్ణపుష్టికా.

Rhomboideus major, shoulder M: అంశాః కర్ణణీ గుర్వీ, బృహదంశాపకర్ణణీ.

Rhomboideus minor: అంశాః కర్ణణీ లఘ్వీ. తుద్రాంశాపకర్ణణీ, లఘ్వంశాపకర్ణణీ.

Risorius: ప్రహాసనీ, స్పృక్త్వాకర్ణణీ.

Rotatore M: పరివర్తనీపేణి. తె. గిరగిర తిరుగు (త్రిప్వ) కండరము.

Rotatores, Rotatores spinae: వంశపరివర్తనీ,

Rotatores inter spinalis: మేరువివర్తనీకా.

Ratatores transversalis: మేరునివర్తనీకా.

Sacrolumbalis - see Iliocostalis lumborum.

Sacrospinalis: కటిచతురస్రా, త్రికపుష్టికా, త్రికవంశీయా, త్రికవంశ్యా.

Salpingopharyngeus: శ్రుతిసురక్షాద్వారికా, స్వల్పగలాన్నమనీ.

Sartorius: దీర్ఘాయామా.

Scalenus: a muscle of the

neck. గ్రీవాపేణి. తె. మెడ కండరము.

Scalenus anterior, Scalenus anticus. పశ్చిమాకర్ణణీ పురోగా, పురస్తనఖేలనీ.

Scalenus medius: పశ్చిమాకర్ణణీ మధ్యమా(గా), మధ్యమఖేలనీ. Scalenus posterior, Scalenus, posticus: పశ్చిమాకర్ణణీ పృష్ఠగా, పశ్చిమఖేలనీ.

Semimembranosus: a muscle of the thigh. అర్ధకలామయాపేణి జాచిరణీ కలాకల్పా.

Semispinalis: అర్ధవంశ్యా.

Semispinalis capitis: పృష్ఠకీయార్ధవంశ్యా, శిరోగ్రీవపుష్టికా.

Semispinalis capitis complexus: శిరోగ్రీవపుష్టికా.

Semispinalis colli, Semispinalis cervicis: గ్రీవార్ధపుష్టికా, గ్రీవార్ధవంశ్యా సమ్మిత్రా.

Semispinalis complexus: అర్ధవంశ్య సమ్మిత్రా.

Semispinalis dorsi: పృష్ఠార్ధపుష్టికా, పృష్ఠార్ధవంశ్యా.

Semitendinosus: అర్ధకణ్డరామయా, జానుకర్ణణీ కండరా.

Serratus: a muscle of the thorax. ఉరఃపేణి.

Serratus anterior, Serratus magnus: అగ్రిమూర్తితా, పుర

స్తన సరదా, మహత్సరదా, మహా
కారసా.

Serratus posterior inferior,
Serratus posticus inferior
అధరశ్చిమ సరదా. అధర సరదా,
పశ్చిమాంత్రాధర.

Serratus posterior superior,
Serratus posticus superior :
ఉత్తరపశ్చిమసరదా. ఉత్తరసరదా.
పశ్చిమాంత్రా ఉత్తరా.

Skeletal M : క్యా. వ్యా :-
అస్థిపజ్జరనిబద్ధాపేతీ, ఏషా నిచ్చిక
పేతీ, అస్థిలగానా. తె. వి. ఎచుకలలో
సంధించియుండు పేతీ. (కిండరము)

Soleus : ఉపస్థానీ (కా), జఙ్గా
పిణ్డికాలస్త్వి, జఙ్గాపిణ్డికామధ్యమా,
బృహత్పాదతలీయా.

Sphincter M : సుషిరపేతీ.
Surrounding and serving to
close and opening. మణ్డికా
పేతీ, మద్రణీ, సంవరణీపేతీ. తె. వి.
ద్వారములందుండి కవాటమువలె పని
జేయు పేతీయ.

Sphincter M : (external)
బాహ్యసుషిరపేతీ.

Sphincter M. (internal) :
అభ్యంత్రసుషిరపేతీ.

Sphincter ani external,
Sphincter ani externus : గుడ
సజ్జోచనీబాహ్య, బాహ్యపాన
సంవరణీ.

Sphincter ani internal,
Sphincter ani internus: అస్తరా
పానసంవరణీ, గుడసజ్జోచన ఆభ్య
ంతరా.

Sphincter pupillae : కనీనికా
సంవరణీ.

Sphincter urethrae mem-
branaceae : మూత్రద్వార సజ్జో
చన, మూత్రమార్గ సంవరణీ.

Sphincter vaginae : bulbo
cavernosus. భగసంవరణీ.

Sphincter vesicae : మూత్ర
మార్గ సంవరణీ.

Spinalis : వంశ్యాపేత్య.

Spinalis capitis : పృష్ఠకీయ
వంశ్యా శిరఃకట్టికా.

Spinalis cervicis, Spinalis
colli : గ్రీవాకట్టికా, వంశ్యా.

Spinalis dorsi. అనువంశ భాగః,
ఉత్తర తిరస్సీనా పృష్ఠవంశ్యా.

Splenius capitis : పృష్ఠకీయ
పట్టికా, శిరఃపట్టికా, శిరోగ్రీవ
వివర్తనీఉత్తరా.

Splenius cervicis, Splenius
colli : గ్రీవాపట్టికా, వంశ్యాపట్టికా,
శిరోగ్రీవ వివర్తనీ అధరా.

Stapedius. కర్ణాశ్రికా, పర్యా
ణికా, స్థాపకీయా.

Sterno cleido : ఔరోక్షక
మాదుకీ.

Sternocleido mastoid(ideus):

కాస్టిక్ (రా), పుష్టికీయ ట్టికా,
మస్టాయిడ్.

Sternohyoid (ideus) : ఉరః
కణ్టికా, ఉరోజిహ్వ మూలికా,
ఔరః కణ్టికీ, ఔరస కణ్టికీయా.

Stermomastoid : ఉ రః క ర్ణ
మూలికా.

Sternothyroid (ideus) : ఉరఃకా
కలకీ, ఉరోఽనటుకా, ఔ రః
కాకలకీ, ఔరఃకణ్టికీ.

Striated M, striped M :
రేఖాపేషీ, సరాజిపేషీ.

Styloglossus : నారాచ
జిహ్వయా, శిఫారసనికా.

Stylohyoideus : నారాచకణ్టికీయా,
శిఫాకణ్టికా.

Stylopharyngeus : నారాచ
గలీయా, మహద్గలీన్నమనీ (సజ్జో-
చనీ), శిఫాగలాన్తరీయా.

Subanconeus - see anconeus.

Subclavius, subclavicular .
అక్షకాధరా, అధోజత్రుకా.

Subcoracoid : అంసతుణ్ణాధరా.

Subcostales : పయ్యకాధరా.

Subcrureus - see articularis
genu.

Suboccipital triangle : కపోల
మూలకం త్రికోణమ్.

Subscapular, subscapularis :
అంసాన్తరికా, అంసాధరా, అంసా
దర్యా.

Subspinatus, Subspinous :
అంసవంశాధరా.

Superior aryepiglottideus :
ఉత్తరప్రకోణగోజహ్వకీయా.

Superior constrictor of
pharynx : ఉత్తరాకణ్ఠజ్యోచ్చనీ.

Superior oblique : వక్రకోర్ధ్వ
దర్శనీ.

Superior rectus : ఉర్ధ్వదర్శనీ,
Supinator : ఉత్తాననీ.

Supinator longus, brachio-
radialis : కరోత్తాననీదీర్ఘా, దీర్ఘా
బాహుజ్యోచ్చనీ

Supinator radii brevis :
ఉత్తానీకరణీ, కరోత్తాననీప్రాస్యా.

Supraspinalis : అంసపుష్టికా
ఉత్తరా, అంసవంశోత్తరా, అర్ధలో
త్తరా.

Supraspinatus : అధ్యంసపుష్టికా.

Symphysis menti : అధరోఽఘ్నీ
పణీ.

Temporal, Temporalis : శబ్ధ
చ్ఛదా, శాబ్ధపేషీ, శాబ్ధా, శాబ్ధీ,
శాబ్ధికా.

Tensor fasciae latae - see
Tensor Vaginae femoris.

Tensor palati - see Tensor
veli.

Tensor tarsi, pars lacri-
malis M: orbicularis oculi :
అశ్రువిసర్జనీ, వర్తూతతీకరణీ.

Tensor tympani: పటహతతి
కారిణీ, పటహాత్తంసనీ.

Tensor vaginae femoris: ఊరుకప్పుక కర్షణీ, విశాలాతతి
కారిణీ.

Tensor Veli palatini. తాలూ
త్తంసనీ, తాలూతతికరణీ, తాలూ
చక్రకాతతికరణీ.

Teres major. అంసాధరికా
బృహతీ, మహద్వర్తలా.

Teres minor. అంసాధరికా
లఘ్వీ, అల్పవర్తలా, క్షుద్రవర్తలా.

Thyreo arytaenoideus,

Thyro - arytenoideus: కణ్ఠ
మధ్యాంశమద్రణీ, కాకలవ్రణోణ
కీయా, వాక్సూత్తస్రంసనీ.

Thyreoepiglotticus, Thyro-
epiglottideus: కాకలగోజిహ్వ
కీయా, కాణ్ఠికగోజిహ్వకీయా.

Thyrohyoid, thyrohyoi-
deus: అవటుకణ్ఠికా, కాకలకణ్ఠి
కీయా.

Tibialis anterior, Tibialis
anticus: జఙ్ఘపురోగా, పురస్తన
స్థావరీ (రా).

Tibialis posterior, Tibialis
posticus: జఙ్ఘపగా, పశ్చిమ
స్థావరీ (రా).

Trachelomastoid, Longissi-
mus capitis: పృష్ఠదణ్డికా.
(శిరోయుజా).

Tragijs, Tragus: కర్ణకీనీ, కార్ణ
కీనీ.

Transversalis colli, longi-
ssimus cervicis: ధైర్యదీర్ఘతమా,
మధ్యపృష్ఠికగ్రీవగా.

Transversus abdominis,
Transversalis abdominis :
ఉరశ్చఘా చరమా గమ్భీరా,
కాక్షేయ తిరశ్చినా.

Transversus auriculae(auris):
తిరశ్చిన కర్ణిణి.

Transversus linguae: తిరశ్చిన
రాశనీ.

Transversus perinei deep,
Transversus perinei profun-
dus: ఉపస్థ మూలచ్చదా పశ్చిమా,
అగాధాధారతిరశ్చినా.

Transversus perinei, Trans-
versus perinei superficialis :
ఉపస్థ మూలచ్చదా అగ్రిమా, ఉపరి
తనాధరీయ తిరశ్చినా. వ్యా:-
ఉపస్థగాః, గాధాధారతిరశ్చినా.

Transversus thoracis: ఉత్తర
త్రికోణికా, ధౌరసతిరశ్చినా.
ధౌరసత్రికోణా, తిరశ్చినారణీ.

Trapezius: పృష్ఠప్రచ్చదా,
స్కన్ధచ్చదా, స్కన్ధా, స్కాన్ధికా,
స్కాన్ధీ.

Triangularis - see depressor
anguli oris.

Triangularis sterni - see

transversus thoracis.

Triceps: three heads. త్రిశీరస్కా.

Triceps brachialis: త్రిశీరస్కా ప్రాగణ్డ త్రిమూలా.

Trochanter major: మహాశిఖర కమ్.

Trochanter minor: లఘుశిఖర కమ్.

Trochlearis - see obliquus superior.

Unocarpus (anomalous) . అన్తస్థకోవృత్త కూర్చీయాపేశీ, అరత్ని కూర్చీయాపేశీ.

Unipennate M: ఏకపక్షకాపేశీ.

Unstriped M: అరాజిపేశీ.

Uvulae, Uvularis M: కాకల కి కాపేశీ, శుణ్డికోశ్చమనీ.

Vastus externus: ఊరుప్రసారణీ బాహ్య, బాహ్యవిస్తీర్ణ.

Vastus intermedialis, V. inter-medius: మధ్యమ విస్తీర్ణ. ఊరుప్రసారణీ.

Vastus internus and crureus,

Vastus medialis, Vastus inter-medius: ఆస్థరవిస్తీర్ణ, ఊరుప్రసారణీ అన్తస్థ, ఊరుప్రసారణీ మధ్యస్థావ్యాః- జానుకోశకర్షణీ.

Verticalis linguae: ఊర్ధ్వాధరాసనీ, లమ్బజిహ్వీకా.

Volar interossei: అగ్రిమాశలా

కాస్తరీయా.

Voluntary M: ఇచ్ఛాచ్ఛీనాపేశ్యః, విచ్ఛికపేశ్యః, పరతస్త్వాపేశ్యః, విధేయాపేశ్యః. తె. ఇచ్ఛాకండరములు, స్వేచ్ఛాకండరములు.

Zygomaticus: గాఙ్గా, గాఙ్గీ.

Zygomaticus major. అగ్రిమా

స్పృక్క(క్రిస్)ణీ కర్షణీగుర్వీ,

Zygomaticus minor: స్పృక్క(క్రిస్)ణీ శిర్షణీ పశ్చిమా.

Muscular: pertaining to muscle.

శేశీ, పేశీయ, మాంసజ, మాంసీయ.

తె. కండరమునకు చెందిన, పేశులకు చెందిన, మాంసమునకు సంబంధించిన.

M. coat: మాంసకంఠము.

M. parts: మాంసభాగాః, మాంసలావకౌశాః, తె. శరీరమునందలి మాంసభాగములు.

M. parts of the foreleg: జఙ్ఘాపిణ్డికే. తె. పిక్కలోని మాంసము ముద్దలు.

M. slips: మాంసవర్తయః తె. వి. వత్తులవలెనుండు మాంసపుపీలికలు.

M. system - see system.

Less M. Parts. స్వల్పమాంస భేదాః తె. కొద్దిమాంసపు భాగములు, కొద్ది మాంసముండుచోట్లు.

Sub M. పేశ్యాధర.

Musculi papillares: కపాటస్తమ్బికా.

Mushroom: అహిచ్ఛత్రమ్,

చక్రక, చక్రకమ్, కీన్స్ట్రమ్. తె
పుట్టొక్క, పుట్టొక్క.

Myelon : the spinal cord. గోర్ద
నాళం, మేయదండ, తె. ఇన్నుచాము.

Myocardium : muscular mass
of the heart : హృత్పేషీ.

Myocoel అస్త్రొస్, మధ్యకిందరా,
Myocyte . a muscle cell. శేషి
కోశం.

Myology : the science of the
nature, function, structure,
and diseases of muscles.
పేషిస్కన్ధం, శేషి విజ్ఞానమ్. తె.
కండర విజ్ఞానము.

Myon : a muscular unit, muscle.
శేషి. వ్యా :- శేషికత్తి, శేషి
సముచ్చయం. తె. కండరసమాహమ

N

Naevus . mole, a birth mark.

తిలం, లిలకాలకం తె. పుట్టుమచ్చ

Nail : the horny lamina
covering the terminal pha-
lanx of each finger and
toe కరుహం, కరకన్ఠం, నఖం,
పాణిరుహం. తె. గోరు. Nails.
నఖం-తె. గోళ్ళు.

N. bed : నఖశయ్య, నఖాంతరమ్.
తె. గోరు పరుపు వి. గోరుక్రింద
ప్రక్కవలెనుండు భాగము.

N. fold : ఉపనఖమ్. వ్యా :- నఖ

సూపమి దల్లణం, నఖవళికా.
తె. గోరు పరుపు. వి. ఇది గోరు
మొదట కర్మమందగుటతో కప్పి
యుండును.

N. groove నఖశయ్య. తె. గోరు
పరుపు. వి. గోళ్ళపరుపు, ప్రేక్ష్య
మందగునకును పున్న కలయిక,
గోరుశయ్య.

N. matrix : నఖమండమ్. తె.
వి. గోరు క్రింద చుట్టునుండు
మాంసము.

N. root : నఖమూలమ్, నఖసంధి.
తె. గోరు అడుగు, గోరుచుట్టు,
గోరు మొదట, గోరుచిగురు. వి.
గోళ్ళు, మాంసము కలియు చోట.

Nape : nucha, the back of
neck. (1) అవటం. వ్యా :- కృకా
టికా భాగస్థా గోర్దవటం.
(సు. చి. ర. అ. 27 శ్లో. దల్లణం).
(2) కృకాటికా (కే) వ్యా :-
శిరోగ్రీవయోః సన్ధానే, కృకాటికే,
కన్ఠస్థోపరి. (అ. పృ. ఉ. 23 అ. 3
శ్లోకవ్యాఖ్యానే) (3) ఘాటా. వ్యా :-
గ్రీవాయాః పశ్చిమ భాగః (సు. ఉ.
ర. అ. 27 శ్లోక వ్యాఖ్యానే దల్లణం)
మన్యాపురోభాగః (భానుమతీ).
A depression in the middle
of neck. పశ్చాత్ గ్రీవా. తె.
మూపు. వి. మెడ వెనుకభాగము, పెడ
తల, మెడకాయ.

Nares : Plural of Naris. Nos-

trils.

Naris: The nostril. నాసా పుటమ్, నాసాబిలమ్, నాసారస్థ్రమ్, నాసికాపుటమ్. తె. ముక్కుబెజ్జము, ముక్కురంధ్రము, ముక్కోడు.

Anterior N: a nostril (1) నాసానాడీ, నాసారస్థ్రమ్, (2) నాసాపురోద్వారమ్, పురస్తన నాసారస్థ్రమ్. తె. ముందరి ముక్కురంధ్రము. ముక్కోడు.

Internal N - see posterior N. Posterior N: the posterior openings of the nasal cavities. నాసాపశ్చాత్ రస్థ్రమ్, నాసాపశ్చిమ ద్వారమ్, పశ్చిమ నాసారస్థ్రమ్. తె. ముక్కు లోరంధ్రము, ముక్కు వెనుకరంధ్రము. వి. నాసాగుహలోనికి జొచ్చుకొని యుండు బెజ్జము.

Right and Post N: దక్షిణ పశ్చిమ నాసారస్థ్రమ్.

Nasal: belonging to the nose. నాసా, నాసాసముష్ణి, నాసిక్య. తె. ముక్కుకు చెందిన.

Anterior N. పురస్తన నాసాకుహరమ్.

Bucco N: కాటాలనాసికా.

Fronto N: లాలాటనాసిక్య.

Fronto N. process - see process.

Inter N: నాసామధ్యమ్, నాసా

భ్యస్తరమ్.

Inter orbito N: septum - see septum.

N. bone - see bone.

N. capsule: నాసాకోశ.

N. cartilage - see cartilage.

N. cavity: ప్రూణమూలమ్.

నాసాగుహ, నాసామూలమ్,

నాసికామూలమ్, నాసిక్యమూలమ్.

తె. నాసాగుహ, ముక్కుమొదలు,

లోముక్కు.

N. concha - see concha.

N. duct - see duct.

N. labyrinth - see labyrinth.

N. lamina - see lamina.

N. meatus: N. passage, meatus.

N. nerve - see nerve.

N. optic furrow - see furrow.

N. part. నాసిక్య భిణ్ణ.

N. passage - see passage.

N. process - see process.

N. septum - see septum.

Post N. sphere: నాసాపశ్చిమ దేశ. తె. ముక్కువెనుక చోటు (భాగము)

Sub N. point - see point.

Nasian - see point.

Nasipyramidalis: నాసిక్య పరికోణ

Naso, Nasal: నాసానమ్మర్తి, నాసిక్య. తె. ముక్కుకు చెందిన

Na. labial: నాసాష్ట - see duct.

Na. lacrimal నాసాశ్రవీయ, నాసాశ్రు.

Na. meatus - see meatus

Na. optic: నాసాక్షి, (క్షీయ) - see furrow.

Na. palatine: నాసాతాలవ్య - see recess.

Na. pharyngeal: నాసాగ్రగని కీయ.

Na. pharynx: నాసాగ్రగనికా, నాసిక్యగళ, శృంగ్లాటకమ్, సప్తపథ నాళ (౦). తె. శృంగ్లాటకము.

Nates: the buttocks. కటిస్రోధా, తె. పిఱ్ఱలు, పిఱుగులు.

Navel: umbilicus: ఉదరావర్త, తున్ది, నాభి, మణిపూరం. తె. పొక్కిలి, బొడ్డు.

N. pit - see pit.

N. string: umbilical cord: నాభినాడి, నాభినాళం. తె. బొడ్డు త్రాడు.

Navicular: boat-shaped: నౌకమ్, నౌకాభం. తె. నావలెనుండు అవయవవిశేషము.

N. bone - see bone. sca-phoid.

Neck: the part of the body

between the head and the trunk, the constricted part of an organ: కన్ధా, గ్రీవా, మస్తకమాలకమ్, శిరోధరా. తె. మెడ, మెడకాయ.

Anatomical N: శాస్త్రగ్రీవా.

Back of the N: back part of the N - see nape.

Front of N: కణ్ఠమ్, గల బాహ్యమ్. తె. కుత్తుక. వి. గొంతు బయటిభాగము, మెడముందుభాగము.

Head and N: శిరోగ్రీవమ్.

Junction of N. and head: కృకాటికా, శిరోగ్రీవాసన్ని.

Nape of Neck - see Nape.

N. of bladder: వస్తిగ్రీవా, వస్తిశిరం.

Side of N: మన్యే. వ్యా:- గ్రీవాయా: పాచ్ఛియా: సిరా విశేషం. (సు. ఉ. ౮-27 వ్యాఖ్యానే డల్లాణ). carotid artery. తె. మెడ కిరువైపులనుండు రక్తనాళములు లేక నరములు, పెడతల పెద్ద నరములు.

Neclace: కణ్ఠధూషా. తె. కంఠమున ధరించు అభరణ విశేషమువంటి అవయవ విశేషము.

Necrosis: death of tissue. జరణమ్. వ్యా:- ధాతువస్తుక్రమవినాశం వా ధాతు వస్తువృత్తిః ఏవవిశేషతః అస్థిధాతుస్వేద సమృద్ధి. అస్థిధారు

మృతి. వ్యా:- అస్థాంక్రమ
వినాళః (వికీర్ణమ్). ధాతుశైధిల్యమ్,
తే. అరుగుట, చచ్చుట, జీర్ణించుట,
ధాతుశైధిల్యము, నశించుట. వి. ఈ
క్రియ ధాతువులందు జరుగును. ధాతు
శైధిల్యము విశేషించి ఎముకలందు
కొననగును. ఎముకలు ముక్కలు
ముక్కలుగా రాశిశిథిల మగుట.

Neonatal : నవజాతః. తె. క్రొత్తగా
పుట్టిన.

Neopallium : వాల్మగోర్దః.

Nephric · Renal. వృక్మీయ.

Nephrology : the study of
the kidneys. వృక్క విజ్ఞానమ్,
వృక్కాధ్యయనమ్.

Nephron : వృక్కాణుః.

Nephros : kideny. వృక్కః. తె.
గురద. వి. ఉలవకాయవలె నుండు
అవయవ విశేషము. ఈ అవయవము
లందు మాత్రము ఉత్పత్తి యగును

Meso N: మధ్యమ వృక్కః.

Meta N: పశ్చాద్వృక్కః, స్థాయి
వృక్కః.

Meta Nephrogenic cap: పశ్చా
ద్వృక్కోష్ఠీష్ఠియః.

Pro N: పురోవృక్కః, ప్రాథమిక
వృక్కః.

Nerve: a bundle of fibres
which serves for the trans-
mission of impulses between
the periphery and the nerve

centres. (1) తన్త్రికా, తన్త్రి,
నరమ్బు, నాడీ. తె. తంతువు, తన్త్రి,
తీగ, దారము, నరము, నాడీ. (2)
చేతోవహ, మునోవహ. తె. వి. మన
స్సును వహించు నాడీ, ఆత్మను లేక
చైతన్యమును వహించు నాళిము. వి.
భావములను, వార్తలను ఒకచోటి
నుండి వేరొకచోటికి గొని పోవు
తంతివంటి అవయవ విశేషము. కేంద్ర
పరిధుల మధ్య భావవేగములను ప్రస
రింప జేయు తంతువు.

Nerves : తన్త్ర్యః, నరమ్బువః,
నాడ్యః(1-a)తన్త్ర్యః. వ్యా:-కింనామ
తన్త్ర్యః? తన్త్ర తన్త్రసజ్ఞతా ఏవ
“తన్త్ర్య” ఇతి వ్యవహియన్తే.
యథాఽహ. శ్లో. తన్త్ర తన్త్ర సమా
హరోద్ధిర్లు సూత్రాకృతిశ్చయః । సా
“తన్త్రి”త్యుచ్యతే విద్యుత్తన్త్రి ధర్మా
సురోధతః. తె. వి. పొడవైన దార
ముల మొత్తములవలె నుండునది తన్త్రి
యనబడును. ఈతన్త్రులు విద్యుద్ధర్మము
గలవి. (1-b) విద్యుద్వహధాతు
మయ సూత్రవత్ రస్థిహీనా
స్తన్త్ర్యః. తె. వి. విద్యుత్తు (మెరుపు)
ప్రవహించు బెజ్జములేని లోహాది
ధాతువుల సన్నని తీగవలెనుండు
నాడులు.

(2) నరమ్బువః. వ్యా:- మస్తలజ
ధాతు జన్యాః సకలజ్ఞానచేష్టా నిర్వ
హణోపకరణ భూతాః శ్వేతనూత్నృ
తన్త్రమయ్యస్తన్త్ర్యః. తె. వి. మస్త

జంజ - మెదడు - ధాతువునటుటి సర్వేంద్రియజ్ఞానమును, క్రియలను చక్కబెట్టుటకు సాధనములుగావుండి తెలుపువన్నెతో నన్నచుగఱుండు దారములవంటి తీగెలు, నరములు.

(3) నాడ్యః - మృగునూత్మనూత్ర సజ్జతమయోనిరస్థాస్తన్వ్యః. తె. వి. బెజ్జములేని మెత్తని సన్నని దారముల మొత్తములు. తె. తన్తువులు, దారములు, తీగెలు, నరములు, నాడులు.

(4) ధమన్యః, నాడ్యః. తె. ధమనులు నాడులు, నాళములు.

(5) వాహీన్యః. తె. వాహీనులు. వి. రక్తమును, లేక వాతాదులను ఒక చోటినుండి మరొకచోటికి గొనిపోవు నాళములు.

(6) వాతవహాసిరాః, వాతవాహీన్యః. తె. వాతవాహీనులు. వి. వాతమును ప్రసరింపజేయునాళములు, వాయుమండలముల లేక వాత స్థానములతో సంబంధముగలిగియుండు రక్తనాళములు.

(7) సమ్మన్ధాసిరాః, ప్రోతాంసి. తె. నరములు, నాడులు, నాళములు, సిరలు. వి. ఇవి సంబంధముకలిగియుండును.

(8) సిరాచతుష్టయే ఏకోవాతవహాః. తె. వి. నాలుగుసిరలలో వాయువును వహించు ఒకనాళము.

Abdominal N : బొదర్మతన్త్రీ.

Abducens (sixth cranial) N : ఆపకర్షణీతన్త్రీ (షష్ఠీ).

Accessory N. సహాయ (య)కా తన్త్రీ. (ఏకాదశీ).

Accessory obturator N : ఉపప్రాచ్ఛన్న (స్ని) తన్త్రీ.

Acoustic N - see auditory N.

Afferent N. ఆభివాహితన్త్రీకా, ఆగామితన్త్రీ, జ్ఞాపకతన్త్రీ, సంజ్ఞాయతనీ నాడీ. తె. స్పర్శనాడీ.

Anabolic N : కఫనాడీ.

Anococcygeal N : గొడత్యాచీ తన్త్రీ.

Anterior bronchial N : పురస్తన ప్రాజ్ఞాతన్త్రీ.

Ant. cutaneous N : పురస్తన త్యాచీతన్త్రీ.

Ant. ethmoidal N : పురస్తన సీవనీయా తన్త్రీ.

Ant. femoral cutaneous N : పురస్తకోరవ్యత్యాచీతన్త్రీ.

Ant. lateral thoracic N : బాహ్య పురస్తసారణీతన్త్రీ.

Ant. medial thoracic N : ఆంతర పురస్తసారణీతన్త్రీ.

Ant. superior alveolar N : పురస్తనోత్తరామాఖణీతన్త్రీ.

Ant. thoracic N : పురస్త సారణీ తన్త్రీ.

Articular N : స్థగితన్త్రీ.

సంఘటనాదీ.

Association N: సంయోజకతన్త్రీ.
Auditory N. (eighth cranial).

అవధానతన్త్రీ, శబ్దానువహానాద్యః, శబ్దానువహాః సిరాః, శ్రవణతన్త్రీ, శ్రావణతన్త్రీ (అష్టమి) శ్రోత్రనాదీ, శ్రుతినాదీ. తె. కిర్ల నాడులు, శ్రవణ నాదీ, వి. ధ్వనులను మెదడుకు గొని పోవు నరములు, శృతియన్త్రము.

Auriculotemporal N: కార్లు శాబ్దజ్ఞీతన్త్రీ.

Axillary N: కక్షీయాతన్త్రీ, చక్రావర్తా, భుజశేషనీ.

Bigeminal N: the third ventral sacral nerve. తృతీయాదర్యత్రితన్త్రీ,

Buccal N-see buccinator N.

Buccinator N: దీర్ఘకాపాలనీ తన్త్రీ, ధ్మాపనీయాతన్త్రీ.

Cardiac N: (cervical and thoracic), హృద్గామితన్త్రీ.

Carotid N: కారోటతన్త్రీ. కారోటీ.

Catabolic N: పిత్తనాదీ.

Centrifugal N: any nerve which carries impulses from the center to the periphery.

అపగామితన్త్రీ, అపవాహితన్త్రీకా, చేష్టావహతన్త్రీ. (1) చేష్టావహాః. శ్లో. చేష్టావహానాం తన్త్రాణాం (తన్త్రానాం) మధ్యకేంద్రాత్సమదభవః (అ. శా. 89)

శ్లో). (2) కేంద్రపరాఙ్ముఖీ తన్త్రీ, నిర్గామితన్త్రీ, మధ్యాద్గామితన్త్రీ.

(3) చేష్టాయతనాని. తె. వి. కేంద్రము నుండి అజ్జలయి, భావములను పరిధికి (వేదికి) గొనిపోవు నాడులు, క్రియలను వహించు తంత్రముల మధ్య వుట్టిన నాడులు.

Centripetal N, Afferent N: one transmitting impulses from the periphery to the center.

అభివాహితన్త్రీ, ఆగామితన్త్రీ. (1) ప్రజ్ఞావహాః. వ్యా:-

ప్రజ్ఞావహానాంతన్త్రాణాం ధీన్ద్రియాశ్చ తాత్. (అ. శా. 40 శ్లో). (2) కేంద్రాన్ని

స్మృఖీ తన్త్రీ, మధ్యగామితన్త్రీ. తె. వి. ఇన్ద్రియవిషయ (భావ)ములను

పరిధి-వెలి - చివరి - నుండి కేంద్రము లోనికి గొనిపోవు నాడులు.

జ్ఞానైకవిషయములకు నిలయములైన ఇన్ద్రియాదుల వైపుకు పోవు నాడులు.

Cerebral N: మస్తిష్కనాద్యః. శిరస్యాతన్త్ర్యః, శిరస్తన్త్ర్యః, శిరోజాతన్త్ర్యః. (ద్వాదశశ్చయ్యగ్మా) తె.

మెదడునరములు (పన్నెండవ జంటలు)

Cerebrospinal N: (1) ఇన్ద్రియవహానిప్రతాంసి, ప్రాణవహాని

నాద్యః, ప్రాణవహాని ప్రతాంసి. (2) మస్తిష్కసౌఖ్యమిక్కానాద్యః.

తె. (1) ఇంద్రియములను పూని (వహించి) యుండు నాడులు, ప్రాణ

వహనాదులు. వి. ఈ నాడులందు ప్రాణములు సంచరించుచుండును.

(2) మెదడు సుషుమ్నలతో సంబంధించియుండు నాడులు.

Cervical N : ౧౨ (8) తన్త్రీ

(8) ౧౨ వ్యా-గ్రీవభాగోత్పన్నా (8)

Cervical cutaneous N : గ్రీవా త్వక్చాడీ, ౧౨ వత్వానీతన్త్రీ.

Cervical (first) N : పృథ్వీకా ధరాతన్త్రీ.

Cervicofacial N : గ్రీవామండ్య తన్త్రీ.

Chorda tympani N . పటహ సూత్రికాతన్త్రీ.

Ciliary N. పక్షుతన్త్రీ, పక్షునాడీ.

Circumflex N-see axillary N.

Coccygeal N : కౌశీతన్త్రీ.

Cochlear N : (root of acoustic) : కమ్బునాడీ, కామ్బు (నీ) తన్త్రీ.

Coeliac N, Celiac N . కాశు (కీ) తన్త్రీ.

Common peroneal N. సామాన్య బాహ్యమానిర వైబతీతన్త్రీ.

Common volar digital N : సామాన్యజ్వలితనీయాతన్త్రీ.

Cranial N : a nerve arising from the brain making its exit through a foramen of the skull. (I) ఇన్ద్రియవహాని

ప్రొతాంసి, ప్రాణవహాని ప్రొతాంసి.

తె. వి. ఇన్ద్రియములను. ప్రాణములను వహించు తల నరములు,

(2) కపాలతన్త్రీకాః, శీర్షశ్యానాడ్యః. తె. తల నరములు. వి. తల నుండు నాడులు. ఇవి మెదడుతో సంధించి

యుండును. జ్ఞానేంద్రియములను ధరించును. కపాలనాడులు, మెదడు

నాడులు, జ్ఞానేంద్రియనాడులు, ప్రాణముల వహించు నాడులు.

Crural N. (of leg) సక్తితన్త్రీ.

Cutaneous N: త్వచ (చీ) తన్త్రీ.

Deep peroneal N : నిమ్నవైబతీ తన్త్రీ.

Deep temporal N : నిమ్నకాశ్ఠీ తన్త్రీ.

Dental N: దంతనాడీ, దలత్యతన్త్రీ.

Depressor N . (lowering of the blood pressure). అవఙ్గడక తన్త్రీ, అవసాదకనాడీ, పాతకతన్త్రీ

(నాడీ).

Digastric N : ద్వికుషికాతన్త్రీ, ద్విగుమ్మికానాడీ.

Dorsal N : (of penis) - see pudendal N.

Dorsal scapular N : అంస పృష్ఠాతన్త్రీ.

Efferent N - see centrifugal N.

Esophageal N: అన్ననలికాతన్త్రీ, గ్రసనికాతన్త్రీ, క్లోమనాడీ-యాతన్త్రీ.

External nasal N : బాహ్య

నాసిక్యత స్త్రీ).

Ex. petrosal N : బాహ్యప్రాస్త
ఠికాత స్త్రీ).

Ex. popliteal N : బాహ్యమాద్విర
త స్త్రీ), సామాన్య వై బలత స్త్రీ).

Ex. spermatic N : బాహ్యవార్ష
ణీత స్త్రీ), బాహ్యవృషణత స్త్రీ).

Facial N : ఆననత స్త్రీ), ముఖ్యా
త స్త్రీ) (సప్తమీ).

Femoral N : ఊరవృతంత్రీ, ఔర్వీ
తంత్రీ.

Fibular N - see peroneal N.

Fourth N - see trochlear N.

Frontal N : లలాటతంత్రీ
లలాటి తంత్రీ.

Gastric N : జాతరీతంత్రీ).

Genital N : ఔషధతంత్రీ, గౌహ్య
తంత్రీ, ప్రజననాణ్ణనాడీ.

Genitocrural N, Genito-
femoral N : ఉపస్థావీత స్త్రీ),
గౌహ్యపీవరీత స్త్రీ.

Glossal N : జిహ్వత స్త్రీ), జైహ్వ
నాడీ.

Glossopharyngeal N : (ninth
cranial). కణరాసనీ, గలరాసనీ
నాడీ, జిహ్వగళీయాత స్త్రీ, జిహ్వ
సప్తపథనాడీ, జైహ్వగళీయాత స్త్రీ)
(నవమీ).

Gluteal N : (inferior). నితం
బాధరత స్త్రీ), నితంబాధరాత స్త్రీ).

Gluteal N : (superior). నితం

బోత్తరత స్త్రీ), నితంబోత్తరాత స్త్రీ).

Great auricular N : మహా
త్కర్ణీయాత స్త్రీ).

Gr. cavernous N : మహాత్క
శత స్త్రీ).

Gr. nerves : మహానాడ్యః. తె.
ఔద్దసరములు.

Gr. sciatic N : మహాత్నైఫచీ
త స్త్రీ).

Gr. splanchnic N : మహా
త్కుక్ష్యజ్జతంత్రీ.

Gustatory N : రసజ్ఞానతంత్రీ.

Hemorrhoidal N : (inferior)
గౌదతంత్రీ, గౌహ్యతంత్రీ.

Hepatic N : యాక్య (త) తీత స్త్రీ).

Hypogastric N : అధి వస్త్రీయ
త స్త్రీ).

Hypoglossal N : (1) జిహ్వధరా
త స్త్రీ) (ద్వాదశీ), వాక్రప్రవృత్తి
న్యాసిరే. తె. వి. నోటినుండి మాట
లను వెలువరించు నాడులు. (2)
వాగ్వాహినీసిరా, శబ్దవాహిన్యాసిరే.
తె. వి. ధ్వనులను, మాటలను గొని
పోవునాడులు. ఇవి నాలుక మొదట
నుండును.

Iliac N : క్రొణనాడీ.

Iliohypogastric N : క్రోణ్యధః
కుక్షిగాత స్త్రీ), క్రొణాధరకాక్షీయ
త స్త్రీ).

Ilioinguinal N : క్రోణవాంతుణీ
త స్త్రీ).

Incident N - see Afferent N.

Incisive N : దాదాపు నైపుతంత్రీ, దశననాడి.

Inferior alveolar N అధర దస్తావతంత్రీ, అధరౌదూఖితంత్రీ

In. cardiac N: అధరహృదయతంత్రీ

In. gluteal N : అధర ప్రాథమిక (గ్లూటెల్) తంత్రీ.

Inferior labial N : అధరలోష్ఠ తంత్రీ.

In. palpebral N : అధరవర్ణికా తంత్రీ, ఉన్నేపిణ్యః పిర్రా, నేత్రోన్మిషిణీ. తె. రెప్పనాడులు, వి. ఇవి చిలువలు పలువలుగా నుండి కంటిరెప్పలు తెరుచుటకు, మూయుటకు తోడ్పడును.

Infraclavicular N: అక్షకాథరా తంత్రీ.

Inframaxillary N : హవ్వాధరా తంత్రీ.

Infraorbital N: అక్షికుణ్డియా తంత్రీ.

Infratrochlear N : చక్రకాథరా తంత్రీ.

Inter costal N : పాఝకాస్తరీయాతంత్రీ.

Inter costobrachial N, Inter costohumeral N : పాఝకాస్తర ప్రాగణ్డియాతంత్రీ.

Inter medial dorsal cutaneous N: మధ్యస్థ పృష్ఠత్వాచీతంత్రీ.

Inter medial femoral

Cutaneous N : మధ్యస్థోరవ్య త్వాచీతంత్రీ.

Internal carotid N : ఆంతర కారోటతంత్రీ.

Internal popliteal N : ఆంతర మాన్దిరతంత్రీ, స్థావిరీ.

Interosseous N (anterior) : పురస్తన అస్థ్యస్తర తస్త్రిణి.

Interosseous N (posterior) : పశ్చిమాస్థ్యస్తర తస్త్రిణి.

Ischiadicus N - see sciatic. N. (great).

Jugular N : నైగళితంత్రీ.

Labial N : శౌవ్యతంత్రీ.

Lacrimal N : ఆశ్రువితంత్రీ.

Laryngeal N : గళియాతంత్రీ, స్వరయస్త్రితంత్రీ.

Laryngopharyngeal N : కణ్ఠ గళియాతంత్రీ, కణ్ఠగ్రసనియాతంత్రీ.

Lateral anterior thoracic N : బాహ్యపురస్తనారసీతంత్రీ.

Lateral cutaneous N : బాహ్య త్వాచీతంత్రీ.

Lateral femoral cutaneous N : బాహ్యోరవ్యత్వాచీతంత్రీ.

Lateral planter N : బాహ్య పాదోదర్యాతంత్రీ.

Left recurrent N : వామావర్తన తంత్రీ.

Lesser cavernous N : లఘు

కోశతంత్రీ.

Lingual N : జిహ్వనాడీ, జైహ్వీ
తంత్రీ. తె. నాలుక నరము.

Lingual & glossopharyngeal
N : రసవేదన్యాసికే. తె. రుచి
నాడులు. వి. రుచుల బెలుపు
వాడులు. వీని కౌశ్రయము నాలుక,
మ్రొంగుడులు.

Lingual hypoglossal and
recurrent laryngeal N :
వాగ్వాహినీసిరాః. తె. ధ్వని
నాడులు, స్వరనాడులు. వి. ధ్వను
లను లేక మాటలను వెలువరించు
నరములు.

Long buccal N : దీర్ఘకాపాతీ
తంత్రీ.

Long ciliary N : దీర్ఘశైలికీ
తంత్రీ.

Long subscapular N : దీర్ఘాంశ
ధరాతంత్రీ.

Lower subscapular N : అధ
రాంశధరాతంత్రీ.

Lumbar N : (Five) నైతమ్బ
తంత్రీ, నైతమ్బికాతంత్రీ, నైతమ్బి.

Lumboinguinal N : నైతమ్బ
వాంతుణ(ణీ)తంత్రీ.

Malar N - see zygomatic N.

Malar N - see zygomatico-
facialis N.

Mandibular N : అధరహానవ(వీ)
తంత్రీ, అధోహనుతంత్రీకా.

Masseteric N చార్వణీతంత్రీ
హనుకూటకర్ణణీతంత్రీ

Mastoid N : చౌచుకీతంత్రీ.

Maxillary N : (inferior
అధరహానవ(వీ)తంత్రీ, ఊర్ధ్వహాన
తంత్రీకా.

Maxillary N : (superior
ఉత్తరహానవీతంత్రీ, ఊర్ధ్వహాన
తంత్రీకా.

Medial anterior thoracic N
ఆస్తరపురస్తనారసీ తంత్రీ. పూర్వా
రసీతంత్రీ.

Med. antibrachial cutaneou
N : ఆస్తరప్రాకోవృత్వాచీ.

Med. brachial cutaneous N
ఆస్తరప్రాగ్జ్ఞత్వాచీతంత్రీ.

Med. calcaneal N : ఆస్త
పాదీయాతంత్రీ.

Med. dorsal cutaneous N
ఆస్తరపుష్ట్యత్వాచీతంత్రీ.

Medial femoral cutaneou
N : ఆస్తరహారవ్యత్వాచీతంత్రీ.

Medial N. మధ్యప్రకోష్ఠికానాడీ

Medial planter N : ఆస్త
పాదోదర్యాతంత్రీ.

Medial sural cutaneous N
ఆస్తరజాఘ్నత్వాచీతంత్రీ.

Median N : మధ్యమా (మ)తంత్రీ

Meningeal N . పారిమస్తిష్కీ

Mental N : చిబుకతన్త్రికా

మధ్యకనాడీ.

Middle cardiac (cardial) N: మధ్యమహృద్ధీతంత్రీ.

Middle meningeal N: మధ్యమ పానిగోర్ద (స్ట్రీ) తంత్రీ.

Middle superior alveolar N: మధ్యమోత్తరౌదూఖలీతంత్రీ.

Mitral N: కిరీటపిధాననాడీ.

Mixed N: మిశ్రనాడ్యుః. తె మిశ్రమనాడు.

Motor N: (1) చాలకతన్త్రీ, చాలనీ తన్త్రీ (2) చేష్టాయతనాని, చేష్టా వహనాడ్యుః, చేష్టావహస్రోతాంసి. తె. చలననాడులు. వి. చలనాది శారీరక క్రియల నిర్వహింపజేయు నాడులు (3) ప్రేరికతన్త్రీకాః వ్యాః- మస్తిష్కతో బహిర్ముఖంయన్తి చేష్టా వేగవిశేషాన్. తె. ప్రవర్తకనాడు. వి. వేగవిశేషములను మేదదురుండి వెలికిబంపించు లేక ప్రోత్సహించు నరములు.

Motor oculi N. (third cranial) - see oculomotor N.

Muscular N: పేశ్యనాడీ. (చాలకః) Musculocutaneous N: పేశ్య త్వచీతన్త్రీ - see superficial peroneal N.

Musculospinal N: ఋమ్భిరా.

Musculospiral N - see Radial N.

Nasal N: నాసానాడీ.

Nasal N: (inferior): నాసా ధరాతన్త్రీ.

Nasal N: (Superior): నాసా త్తరాతంత్రీ.

Nasociliary N: నాసిక్యకైలికా తంత్రీ

Nasopalatine N: నాసిక్యతాలు గామిననాడ్యుః.

Nerve: మనోవహనాడీ, మనో వాసేయనాడీ, నాడీ, తంత్రీ. తె. నరము.

N. cells: తన్త్రీకాఃకాః తన్త్రీ తకలాః. తె. నరముల కణములు.

N. center: a group of nerve cells. తంత్రీసమూహం, నాడీకేంద్రము. తె. నాడీకేంద్రము.

N. direction: నాడిదిక్.

N. fiber: తన్త్రీతన్త్రుః, నాడీ సూత్రమ్.

N. fundus: తంత్రీమూలమ్.

N. impulse: impulse propagated along a stimulated nerve. నాడీవేగం, నాడీసత్త్వమ్.

N. matter: మస్టుబజ్జమ్, తన్త్రీ ధాతుః. వ్యాః ఏకేత్ ప్రాధాన్యేన షణ్విమగుహా మాశ్రిత్య తిష్ఠతి. తె. మస్టుబజ్జము.

N. net: నాడీజాలకమ్. తె. నరముల అల్లిక, నరముల వల.

N. plexus: తంత్రీవిషమజాలకమ్,

తన్వైష్ణవము.

N. root - see root.

N. of arnold : Arnold's nerve. The auricular branch of pneumogastric nerve. కర్ణియాతంత్రీ, పౌష్పస జారరీతంత్రీ శాఖ.

N. of erections : కామసిరా, మదనసిరా (డల్లణ), తె. కామసిరలు, లింగోత్తేజనాడులు. వి. ఇవి స్త్రీ పురుషుల జననేంద్రియములందు తేజమును, కామోదేకమును అంగహర్షమును కలిగించు నరములు.

N. of genital organs : శుక్రవహనాడ్యు. తె. శుక్రనాడులు. వి. శుక్రమును వహించు నాళములు.

N. of gum : దస్తపాళీయాతంత్రీ

N. of sexual exitements: కామసిరా, మదనసిరా. తె. కామసిరలు.

N. of taste : స్వాదతంత్రీ.

Obturator N: ఊరువంతుణసంధిగాతంత్రీ, ప్రాచ్ఛన్న (న్న) తంత్రీ.

Occipital N: Occipitalis. పృష్ఠకీయాతంత్రీ, శిరః పృష్ఠకపాలగామితంత్రీ.

Oculomotor N: ఆక్షిచాలనీకంత్రీ (తృతీయ).

Olfactory N: (Frist cranial).

(1) అఘ్రాణతంత్రీ, గన్ధనాడీ, గన్ధగ్రాహినాడీ ప్రతానా, గన్ధవహేధమన్యో, ఘ్రాణతంత్రీకా, ఘ్రాణ

నాడ్యు. తె. వి. వాసనలను మెదడుకు గొనిపోవునాడులు (2) గన్ధవేదిన్యోనిరే. తె. ఘ్రాణనాడులు. వాసనల దెలుపు నాళములు.

Ophthalmic N: కేత్రీయాతంత్రీ.

Optic N. (second cranial)

(1) చాక్షుషనాడీ, దర్శనతంత్రీ, దృగ్నాడీ, దృష్టితన్త్రికా, దృష్టినాడీ. (ద్వితీయా) (2) రూపవహేధమన్యో, రూపవహేనిరే. తె. నేత్రనాడులు.

వి. అకౌరములను మెదడుకు అందజేయునాడులు, రూపములను మనస్సుకు దెలుపు నరములు (నాడులు).

Orbicularis oculus N: నిమేషిణీసిరా. తె. వి. కనురెప్పలమూయు నాడులు. ఇవి ముఖనాడులలో గొన్ని మాత్రమేను.

Orbital N: ఆక్షిరుణ్ణియాతంత్రీ.

Palatine N: (anterior or great). పురస్తనతాలవ్యాతంత్రీ (బృహత్).

Palatine N: (external) బాహ్యతాలవ్యాతంత్రీ.

Palatine N: (posterior or small). పశ్చిమతాలవ్యాతంత్రీ (అల్ప).

Palmar cutaneous N: పాణి తలీయత్వాచీరంత్రీ.

Palmer N: (deep) పాణిగాధతలీయాతంత్రీ, పాణితలీయాగమిభారతంత్రీ.

Palmar N: (superficial).
పాచితలచూబాహ్య.

palpebral N వక్త్రీయాతంత్రీ.

pancreatic N: అగ్నికాయ
తంత్రీ.

Parasympathetic N: శరశంత్రీ,
ప్రతిశంత్రీ, ప్రతినాడీ, పార్శ్వస్త్రీ
వ్యా:- ఉత్తరాధకోభయ ప్రాంత
సమీపస్థితాః (తంత్ర్యః).

Parotid N: ఉపకర్ణగ్రన్థికా
తంత్రీ, కర్ణమూలగ్రంథికానాడీ.

Patellar N. జాచమణ్డలీయా
తంత్రీ.

Patheticus N: (Fourth cra-
nial) - see trochlear N.

Pectineus N: కంక్తికాతంత్రీ.

Perforating cutaneous N:
శఢకత్వాచీతంత్రీ.

Perineal N: గుదోపస్థాస్తరీయా
నాడీ, మూలాధారతంత్రీ.

Peripheral N: పారిసరీతంత్ర్యః.

Peroneal N: వైబలతంత్ర్యః.

Petrosal N: petrosals: శాశు
తంత్రీ.

Pharyngeal N: గలచాలనీతంత్రీ,
గళాభిగా తంత్రీ, గళీయాతంత్రీ,
గ్రసనితంత్రీకా.

Phrenic N: ప్రైణికీతంత్రీ, ప్రైణికీ
తంత్రీ, ప్రశ్వసనీనాడీ, మనోవహ
నాడీ.

Planter N: (external). పాచ

తలీశూబాహ్య, బాహ్యపాదతలీయా
నాడీ (తంత్రీ).

Planter N: (internal). అస్తర
పాదతలీయానాడీ, పాదతలీయాభ్య
స్తరాతంత్రీ.

Pneumogastric N: (tenth
cranial) పాష్ఠస జాతరీ, పాథ
(స్థా) తంత్రీ (వశమీ). వ్యా:- గ్రీవా
మురోగుహ్మచ్చాతి లఙ్ఘ్యమక్షిగుహం
ప్రశేత్. ప్రాణవా.

Popliteal N: (external). జాసు
పృష్ఠికా బాహ్యతంత్రీ, బహిర్జాసుకా
తంత్రీ, చాహ్యమాద్విర నాడీ.

Popliteal N: (internal). అస్త
ర్జాసుకా తంత్రీ, అస్తర జాసు
పృష్ఠికాతంత్రీ, అస్తరమాద్విరనాడీ.
Posterior auricular N: పశ్చా
త్కర్ణీయాతంత్రీ.

Posterior bronchial N: పశ్చిమ
ప్రాజ్ఞాతంత్రీ.

Posterior ethmoidal N:
పశ్చిమసీవకీయాతంత్రీ.

Posterior N: పశ్చిమతంత్రీ.

Posterior superior alveolar
N. పశ్చిమోత్తరమాఖరీతంత్రీ.

Presacral N: ప్రపాగసత్రికనాడీ.

Proper volar digital N:
ప్రత్యేకాణ్డలీయాతంత్రీ.

Pterygoid N: (external):
బాహ్యగారుదాయితతంత్రీ,

Pterygoid N: (internal).

ఆస్తరగారుదాయితంత్రీ.

Pterygoid N : (Ptery goid-eus). గారుదాయిత తంత్రీ, గారుదాయితీయాతంత్రీ.

Pudendal N : బౌపస్థికాతంత్రీ, కామసిరాః, మదససిరాః.

Pudic N: బౌపస్థీయనాడీ, గుహ్యజ్ఞీయనాడీ.

Pulmonary N : (anterior). పురస్తనపాపృసీయానాడీ.

Pulmonary N : (posterior). పశ్చిమపాపృసీయానాడీ.

Pure N : శుద్ధానాడ్యః.

Radial N : పేశ్యపరివేష్టనీ, బహిఃప్రకోష్ఠికా తంత్రీ, బహిర్బాహుకానాడీ, రత్నీయాతంత్రీ.

Recurrent N: ఆవర్తనతంత్రీ.

Renal N: వృక్కీయతంత్రీ, వార్మతంత్రీ, వృక్కతంత్రీ.

Right recurrent N : దక్షిణావర్తన తంత్రీ.

Sacral N : (five). త్రికతస్త్ర్యః త్రైకీ తస్త్ర్యః.

Saphenous N: (long or internal) జఙ్గాకాణ్డతంత్రీ దీర్ఘవా అస్తరా, ప్రజఙ్గానాడీ దీర్ఘవా అస్తరా, సుఖీనాతంత్రీ అస్తరావా దీర్ఘ.

Saphenous N : (external or short). జఙ్గాకాణ్డతంత్రీ చూస్వావా బాహ్య, ప్రజఙ్గానాడీ చూస్వావా బాహ్య, సుఖీనాతంత్రీ చూస్వా

బాహ్య.

Sciatic N: కృధసీనాడీ, సైస్సచీనాడీ. తె. తొంటి నరము. వి. ఇది కౌలువెనుక ముడ్డిపూసనుండి తొంటి ననుసరించి యుండు తిన్నని నరము.

Sciatic N: (great) కృధసీనాడీ బృహతీ, బృహత్సైస్సచీనాడీ.

Sciatic N: (small) (posterior cutaneous of thigh) కృధసీనాడీ చూస్వా, అల్పసైస్సచీనాడీ.

Secretory N : an efferent nerve, the stimulation of which causes glandular activity. రసమోచక తంత్రీ.

Sensory N. జ్ఞానహా నాడ్యః, జ్ఞాపకతంత్ర్యః, ప్రజ్ఞావహతంత్ర్యః, సంజ్ఞావహనాడ్యః, సంవేదనీ తంత్రీకాః. వ్యా :- శబ్దాదిసంజ్ఞా ప్రాసయని మప్తిష్కాభియభిమ్.(X) సంవేద తంత్రీకాః. తె. బోధక నాడులు. వి. శబ్దాది పంచేంద్రియార్థములను మెదడుకు గొనిపోవు నాడులు, జ్ఞాననాడులు.

Small sciatic N : అల్పసైస్సచీ, పశ్చిమోరవ్యత్వాచీతంత్రీ.

Smaller occipital N : అల్పతరపార్షణీతంత్రీ.

Sphenopalatine N : సైస్సనతాల వ్యాతంత్రీ, సైస్సనతాలవియాతంత్రీ. Spinal N : మేరుజానాడ్యః. మేరు

రంబ్రీయానాడ్యః, వంశధవాస్తం
త్ర్యః, వంశరంత్రి. వ్యా:— ఏతాః
సృష్టవంశబాః ఏకత్రింశద్భ్యగ్భ్యా
స్యః, తె.వెన్ననాదులు. సుషుమ్నా
నాదులు. వి. ఈనాదులు వెన్న
బానును - వెన్నుసట్టెలు - ఆకున
లించి యుండును. ఇవి ముప్పై ఒక
జతన.

Spinal accessory N : (ele
venth cranial). నాగిన, గ్రీవా
పుష్టగానాడీ.

Spinosus N, Meningeal re-
current N : పాణు స్త్రీష్మీయా
వర్తున తంత్రి.

Splanchnic N : (efferent).

కోష్ఠాజ్గికా అపగామితంత్రి.

Splanchnic N : (great) బృహత్.

కోష్ఠాజ్గికా తంత్రి.

Splanchnic N : (lesser). అల్ప
కోష్ఠాజ్గికా తంత్రి.

Splanchnic N : (renal). వార్క
కోష్ఠాజ్గికా తంత్రి.

Stapedial N : కర్ణాస్తరికా తంత్రి.

Stylohyoid N : నారాచకణ్ఠికీయా
నాడీ.

Subclavicular N : అక్షకోత్తరా
తంత్రి.

Subcostal N : పాయకాధరా
తంత్రి.

Sublingual N : జిహ్వధరతంత్రి.

Submaxillary N : ఆధరహనన

తంత్రి.

Suboccipital N : పృష్ఠకాధర
తంత్రి.

Subscapular N : (three) అంసా
ధర తంత్రి.

Superficial labial N : ఉ తరో
వ్యవ్యా తంత్రి.

Superficial peroneal N : గాధ
వై ఒబీ తంత్రి.

Superior cardiac N : హర్ద (దీ)
తంత్రి.

Sup. gluteal N : ఉత్తర ప్రాధీ
తంత్రి, నైతమృతంత్రి.

Sup. labial N : ఉత్తరోష్ఠ్యా
తంత్రి.

Sup. laryngeal N : ఉత్తర
కణ్ఠ్యాతంత్రి.

Sup. maxillary N : ఊర్ధ్వ
హనవ్యానాడీ.

Sup. palpebral N : ఊర్ధ్వ
వర్జకాతంత్రి.

Supraacromial N : అంసోత్తరా
తంత్రి.

Supraclavicular N : అక్ష
కోత్తరాతంత్రి.

Supramandibular N : అధర
హనవోత్తరానాడీ.

Supramaxillary N : హనవోత్త
రానాడీ.

Supraorbital N : అధిభ్రువ
నాడీ, కణ్ఠోత్తరాతంత్రి.

Suprascapular N : అంశ
గోహిణీనాడి. అంశోత్తరాతంత్రీ.

Suprasternal N : ఉరఃశ్చక్రీయా
తంత్రీ.

Supratrochlear N : చక్రోత్తరా
తంత్రీ.

Sural N : జఙ్ఘాపిష్టతన్త్రికావతంత్రీ.

Sympathetic N : అశుశ్చిమ్న
తంత్రీకా, అశుతంత్రీ, మజ్జాపార్శ్వ
నాడి, స్వతన్త్రానాడ్యః, సహవేదనా
నాడ్యః. తె. స్వతంత్రనాడి.

Temporal N : శాఖితంత్రీ,

Temporofacial N : శాఖాశ్చక్రీ
తంత్రీ.

Temporomalar N : శాఖాగ్రాణీ
తంత్రీ.

Thermic N, Calorific N :
ఉష్ణోత్పాదకతంత్రీ.

Thoracic N : ధోరశతంత్రీ,
ధోరశీతంత్రీ.

Thyroidal N : కాకలీయాతంత్రీ

Tibial N : ఆస్తరమాన్ధీరీతంత్రీ,
స్థావిరీతంత్రీ.

Tibial N : (anterior) : పుర
స్తనస్థావిరీతంత్రీ.

Tibial N : (posterior): పశ్చిమ
స్థావిరీతంత్రీ.

Tonsillar N : ధౌపజిహ్వీతంత్రీ.

Triangular N : త్రికతంత్ర్యః.

Trigeminal N, Trigeminus
or Trifacial N: (fifth cranial).

త్రిధారానాడ్యః, త్రిముఖీతంత్రీ
(తంత్ర్యః), (పశ్చిమ్నా).

Trochlear N : చక్రీకాతంత్రీ
(చతుర్థీ), నేత్రోర్ధ్వస్నాయుగా
(మ్నా) తంత్రీ.

Tympanic N : హృదయీతంత్రీ.

Ulnar N : అస్త్రః ప్రశోష్ణికా
తంత్రీకా, అరత్నియాతంత్రీ.

Upper subscapular N : ఉత్త
రాంశాధరాతంత్రీ.

Vagus N, Pneumogastric N :
పాన్థ (హ్నా) తంత్రీ, (దశమ్నా), వాగస
తంత్రీకా. వ్యాః- పుష్పస జత
రాద్యజ్ఞాపిసీ. అధిక దేశసంచార
ణాదియంసంజ్ఞా. ప్రాణదానాడి.

Vasoconstrictor N : నాళా
కుచ్ఛనీతంత్రీ, వాహినీ సమ్కోచకా
తంత్రీకా.

Vasodilator N : నాళవ్యాకోచన
తంత్రీ, నాళవిస్ఫారకతంత్రీ, వాహినీ
విస్ఫారక తంత్రీకా.

Vasomotor N : నాడిచాలనీ,
నాళచాలనీతంత్రీ. తె. కండరప్రేరక
సరము. వి. రక్తనాళములను నియ
మించు - అనుపుణ్యంసం - నాడి.
ధమనీచాలకతంత్రీ.

Vestibular N : దైహవీతంత్రీ.

Visceral N : అజీకాతంత్రీ.

Volar interosseous branch N:
శలాకోదర్య శాఖానాడి.

Zygomatic N : గ్రాణీ, శాఖాగ్రాణీ

తంత్రి.
 Zygomaticofacialis N : గాఢ
 వాసనీయాతంత్రి.
 Zygomaticotemporalis N :
 గాఢ వాసనీయాతంత్రి.
 Zygomaticus - see Zygomatic N.
 Nervi nervorum సమజ్ఞాప్తము.
 Nervi vasorum : సరక్తాప్తము.
 Nervous : belonging to nerves
 తంత్రసమృద్ధి, తంత్రియ, నాడీయ.
 తె. సరములకు చెందిన, నామలకు
 సంబంధించిన.
 Autonomous N. system
 (autonomic) - see system.
 Central N. system - see system.
 Cerebrospinal N. system -
 see system.
 Great N. center : మహాతంత్రి
 కేంద్రము.
 N. energy. తంత్రవీర్యము.
 N. impulse : తంత్రవేగము, నాడీ
 వేగము.
 N. membrane - see Membrane.
 N. spinosum : కొఙ్డాతంత్రి.
 N. system - see system.
 N tissue - see tissue.
 Nervus : a nerve తంత్రి, నాడీ.
 తె. సరము.

Net : జాలము, జాలకము. తె. అల్లిక,
 వల.
 Network : జాలము, జాలకము. తె.
 అల్లిక, వల.
 Capillary N. works : జాల
 కొని. వ్యా :- సూక్ష్మముసూక్ష్మ
 సిరాధమనీ జాలనిర్మితాని ప్రాంతాని
 స్వత్ర శరీరేంద్రములవలె సూక్ష్మ
 ప్రాంతములవలె ప్రవహించును. (ధమనీ
 భిక్షే. గ.) తె. కేసనాళికవల. వి.
 వలవలె నల్లబిల్లిగాను, అకులలోని
 ఈనెలవలెను శరీరముంతట నలము
 కొనిని సిరాధమనుల మిక్కిలి సన్నని
 నాళములు.
 Close N.W. అపరజజాలకము.
 Dorsal venous N. W : పువ్య
 స్పీరాజాలకము.
 Fine N. W. of nerve: 1. నాడీ
 జాలకము. 2. సిరాజాలకము, సిరా
 ప్రాంతము. తె. సన్నని సరముల
 అల్లిక, సిరల అల్లిక.
 Intercellular N. W : శలకాస్తర
 జాలకము.
 N. W. of nerve fibres : తన్తు
 జాలకము.
 Planter N. W. పదతలజాలకము.
 Planter cutaneous N. W :
 పాదోదర్యగాధ జాలకము, పాదో
 దర్యత్యాచజాలకము.
 Secondary N. W : ద్వైతీయక
 జాలకము, ద్వైతీయక సిరా జాలకము.

Neural : of nerves. తంత్ర, తంత్ర
సమ్బంధీ, తంత్రికా, తంత్రీయ,
తంత్ర, సరములకు సంబంధించిన.

N. arch: తంత్రార్థ చక్రమ్,
తంత్రచాపః.

N. canal: తంత్రనాళీ.

N. crest: తంత్రశిఖా.

N. fibre : తంత్రతన్తుః.

N. fold: తంత్రవళికా.

N. groove : తంత్రకుల్యా.

N. growth: గౌర్దప్రవృద్ధిః, తంత్ర
ప్రవృద్ధిః.

N. Plate : తంత్రఫలకమ్.

N. spine : తంత్రకణ్ఠకమ్.

N. tissue : తంత్రధాతుః.

N. tube : తంత్రనాళీ, నాడీతంత్ర
ప్రసూర్నలికా.

Neure : a nerve - cell. తంత్ర
కోశః, తంత్రశలకమ్.

Neurenteric canal : తంత్రాం
త్రీయనాళీ.

Neurilemma, neurolemma.

Neuro: తన్త్రి, తంత్రికా,
తంత్రీయ.

Anterior N. pore : పురస్తన
తన్త్రిద్వారమ్.

N. blast : a cell forming
nervous tissue : తన్త్రిబలిష్ఠమ్
(ప్రా).

N. cranium : a brain case.

మస్తిష్కకోశః, మస్తిష్కపేటికా,

మస్తిష్క భాణః.

N. cyte : తన్త్రికోశః, తన్త్రిశల
కమ్.

N. fibrils : తన్త్రికాతన్తుః,
లగుడమాలతన్తుకాః.

N. glia. తన్త్రిసింధుకమ్, తన్త్రికా
బద్ధనమ్, త్నేత్రకన్తు.

N. lemma: తన్త్రిలమ్బా, తన్త్రికా
చేదః. వ్యా:- నూత్నతరకలాకంబు
కాని. తె. సరముకప్ప, పొర, తిత్తి.

వి. సరములపైనుండు మిక్కిలినన్నని
పొరలతోడుగు, మెడుల్లరీ తోడుగు
చుట్టునుండు పొర.

Neurology : study of nerve
structure, function and
pathology, a scientific study
of nerves : తన్త్రికావిజ్ఞానమ్,
తంత్రీస్కంధః, నాడీవిజ్ఞానమ్, నాడీ
శాస్త్రమ్. తె. నాడీవిజ్ఞానము. వి.
సరములగురించిన శాస్త్రము.

Neoromere : a segment of the
neuron: మేరురజ్జుభజ్జ, సుషుమ్నా
భజ్జికా.

Neuromuscular : belonging to
both nerves and muscles.
తంత్రపేళ్యః, తంత్రపేళీయ,
తంత్రికాపేళీ. తె. వి సరములకు,
కండరములకు చెందిన.

Neuron, Neurone : the nerve
cell inclusive of all its pro-
cesses. (1) నాడీ కన్ఠాణుకమ్.

- Neurons.** నాడీ కన్దాణుకాని. a conductor of impulses on which the consciousness depends. (2) సంజ్ఞావహా నాడ్యుః, సంజ్ఞావహాని ప్రోతాంసి. తె. నాడీ కందాణువులు. వి. వీరిపై చేతనాధి ప్యక్తత్వము - తెలివిడి - ఆధారపడి యుండును.
- Neuropore :** తంత్ర ద్వారము, తంత్రికా రస్థిము.
- Anterior N :** పశ్చిమ తంత్ర ద్వారము.
- Nevus -** see Naevus.
- Nidus :** nest. ఆశ్రయము, ఉద్భవ స్థానము, నీడ, నీడము, నివాసము, విశ్రాంతి స్థానము. తె. ఉనికిపట్టు. పుట్టుచోటు. వి. నివాసము.
- Nipple :** the conical eminence in the centre of the mammary areola or of each breast. (1) కుచాగ్రము, చూచుకము, పిప్పలము, పిప్పలికా, స్తనచూచుకము, స్తనాగ్రము. తె. చమ్మోన, చంటిమొస. (2) చూచుకము.
- వ్యా :-** స్తనచూచుకా వాగోస్తనాకారావా ప్రహోహః. తె. బుడిపె. వి. చనుమొసలేక ఆపుచున్నవలె నువ్వెత్తుగా నుండు అవయవ రూపము. (3) ఘోణము, చనుగవ, చనుమొస, చమ్మోన, స్తనముఖము.
- Nitrogen :** సత్రజః. తె. సత్రజని.
- Node :** గ్రన్థి, పర్యమ్. తె. ముడి, కణుపు, గణుపు.
- Basal N :** మూలగ్రన్థి.
- Digital N :** internal length of the digit. అజ్ఞలి గ్రన్థియము, అజ్ఞలిపర్వాణి. తె. ప్రేలి గణుపులు.
- Lymph N :** రసగ్రన్థి.
- N. of bone :** అస్థ్యగ్రన్థి, అస్థిపర్యమ్. తె. ఎముక గణుపు.
- N. of Ranvier, Ranvier's N :** తంత్ర పర్యమ్.
- Nodule :** a small knob. ఏకాకీ గ్రన్థి, నడకము, పర్వికా. తె. చిన్న బుడిపె, చిన్నముడి.
- Nodulus vermis :** the nodule of the cerebellum. అనుమస్తిచ్చ గ్రన్థి, ధమ్మిల్లక నడకము.
- Nonus :** hypoglossal nerve. జిహ్వధరా తంత్రీ.
- Normoblast :** a blood corpuscle of normal size. రక్త ఋజుత్వోన్నతి, సామాన్య రక్త కోశికా.
- Normocyte -** see Normoblast.
- Normo facialis :** కరోటి వురో భాగము.
- Normolateralis :** side of the skull. కరోటిపార్శ్వభాగము.
- Nose :** the organ of smell. ఘోణము, ప్రూణము, ప్రూణము, నాసా, నాసికా, శిరోద్వారము. తె. ముక్కు.

వి. నాసల దెబుపు అవయవము.

Ala of the N: నాసాపక్షి.

వ్యా:- నాసాపుట బహిర్భాగం. తె. ముక్కోడు. Alanasi.

Apex of N: నాసాగ్రమ్. తె. ముక్కొకొన.

Bridge of the N: నాసావంశం, నాసాస్థిదండ (డల్టాణం), నాసాసేతుం. తె. ముక్కుదూలము. వి. ముక్కు ఎముకల కూడలి.

Cartilaginous frame work of the N - see Cartilaginous.

External N: బహిర్భాగం, బాహ్యనాసా (ఖడ్జం). తె. వెలిముక్కు.

Floor of the N: నాసాభూమి (గుహ).

Internal N: అంతర్భాగం.

అంతరనాసా (ఖడ్జం). తె. లోముక్కు.

Meatus of the N: నాసాసురజ్జం.

Roof of the N - see Roof.

Root of the N - see Root.

Septum of the N - see nasal septum.

Tip of the N: అగ్రనాసికా, నాసాగ్రమ్, నాసికాగ్రమ్. తె. కొన ముక్కు, ముక్కుకొన, ముక్కుచివర, మునిముక్కు.

Vestibule of the N - see Vestibule.

Nostrils: the anterior nares.

The anterior openings of

the nose. (ఘోణరస్థి), నాసా నాడ్యం, నాసాపుట, నాసారస్థి, నాసావివర, (డల్టాణం), నాసాస్థి తిస్తి. తె. ముక్కుబెజ్జములు, ముక్కు రంధ్రములు, ముక్కురములు, ముక్కు రెములు, ముక్కుళ్లు.

Notch: అర్ధరస్థిమ్, కూపక, ఖాతమ్, చిద్రమ్, ఛేదం, ద్వారమ్. తె. గంటు, గుంట, నొక్కు, బెజ్జము.

Notches: అర్ధరస్థిణి, కూపకా, ఖాతాని, చిదాణి, ద్వారాణి, రస్థాణి. వ్యా:- విషమాకృతీన్య పూర్ణ పరిధీనిరస్థాణి. తె. అరబెజ్జములు, అరరంధ్రములు, గంటులు, నొక్కులు. వి. వంకరగా అరసున్నా కారములోనుండు బెజ్జములు లేక గంటులు.

Acetabular N: ఔదూఖల చిద్రమ్.

Anterior cerebellar N: అగ్రిమ ధమ్మిల్లఖాతమ్.

Carotid N: కారోటచిద్రమ్.

Episternal N: ఆపివక్షాస్థియ గర్భకా.

Ethmoidal N: ఝర్ఝరికాకూపక, సీవకీయరస్థిమ్.

Fibular N: వైబలచిద్రమ్.

Great sacrosciatic N:

తోరణాకారం గృధ్రసీద్వానమ్. బృహత్ పుటుష్టరద్వానమ్.

Great sciatic N. : బృహత్స్పతి
శిరస్యము.

Infrasternal N : హృదయకూపకము.
వ్యా :- హృదయమధ్యస్థ కిందివర్తనము.

Jugular N : అక్షకౌస్తరశిరస్యము,
జతుకూపకము. వ్యా :- కణ్ఠనాళి
దధస్తాత్ జతుకూపకము, నైరళ
శిరస్యము.

Lacrimal N : అశ్రుశీరఖాతము.

Lesser sacrosciatic N : అల్ప
కుకుస్తరశిరస్యము, అల్ప కుకుస్తర
శిరస్యము.

Lesser sciatic N. : అల్పస్పతి
శిరస్యము.

Mandibular N : హానవశిరస్యము.

Mastoid N : చాచుకశిరస్యము.

Nasal N : నాసికశిరస్యము.

Parietal N : పార్శ్వకౌస్తరశిరస్యము.

Pelvic N : కటికూపకము, నితమ్బ
కూపకము.

Posterior cerebellar N : పశ్చిమ
ధమ్నిశ్చాతము, పశ్చిమావర్తము
శిరస్యము.

Posterior mandibular N :
పశ్చిమావర్తన శిరస్యము.

Pterygoid N : కుక్కుటమస్తరశిరస్యము.

Radial N : రత్నీయశిరస్యము.

Sacrosciatic N : కుకుస్తర
శిరస్యము.

Scapular N : అంశులకఖాతము.

Semilunar N : అర్ధ చంద్ర
శిరస్యము.

Sigmoid N : కుంజలికాకూపకము.
వ్యా :- అర్ధచంద్రాకారణిర్వృధరా.
తె. అర్ధచంద్రాకారఖాతము.

Sphenopalatine N : తాల
జతుకంఖాతము.

Supraorbital N : కుంజలికౌస్తరశిరస్యము.

Suprascapular N : అంశులక
కూపకము.

Suprasternal N : కణ్ఠకూపకము.
వ్యా :- గ్రీవామూలము, జతుకూ
లము. తె. నామగుంట.

Thyroid N : అవటుఖాతము.

Vertebral N. : పృష్ఠశిరస్యము.

Notochord : the primitive
back bone : పృష్ఠలగుడము, ప్రాథ
మికపృష్ఠవంకము.

Nucha - see nape.

Nuchal : ఘాటాసమ్మర్శి, ఘాటేయ,
మన్యము.

Ligamentum N - see Liga-
ment.

Median N. line : ఘాటామధ్య
రేఖ.

Planum N : ఘాటేగూఢము.

Nuclear : belonging to the
nucleus : అష్టీయము, కేంద్రీకీయము,
కేంద్రీయము.

Nuclea : కణ్ఠికా, కేంద్రీకము.

Double N. of fifth nerve :

పల్చమునాడిమూలచతుష్టయమ్.

N. of sixth nerve : షష్ఠనాడి కన్దికా.

N. of seventh nerve : సప్తనాడి కన్దికా.

N. of eighth nerve : అష్టనాడి కన్దికా.

Nucleoli: కేంద్రకమ్, లఘునూక్లియః.

తె. జీవాణువు. వి. ఇది గుండ్రని బంతివలె సుండును. వలలో చిక్కుకొని ఒకటి రెండువరకు వుండును.

Pseudo N : మిథ్యాలఘునూక్లియః.

Nucleolus : a small granual in the interior of the nucleus.

(1) కదప్టిః వ్యా:- అష్టవిన్దరతం, తపోఽపి నూత్నతరం నూక్లియమ్.

(2) ఆష్టైర్బలాప్తేచాస్తరాభగే ఏకోఽనేకో వాఽతి నూత్న నూచ్ఛగ్రపాత సదృశోబిన్దుః(3) అష్ట జాలకాస్తర సంలగ్నః కోఽప్యణు తరోవృత్త గోళః. సప్రపాయ ఏకోఽనేకోవాభవతి. నూక్లియకః, బిన్దుకః, లఘునూక్లియకః, నూత్నబీజకమ్. తె. అంతర్జీవ స్థానము. జీవస్థాన గర్భము.

Germinal spot. లఘుకోశకేంద్రః.

Nucleoplasm : కేంద్రక ద్రవ్యమ్.

జీవాణురసః. తె. వి. ఇది జీవాణువు సుండును.

Nucleus : a centre of a cell, the essential part of a typical cell and the controlling

centre of its activity. (1)

ఆప్టిః. వ్యా:- (క) శలకాస్తరతం నూత్నతరం వస్తు. (గ) శలకాస్తరతః ప్రోథబలానేనావృతఃనూత్నగుళికాఽకృతి రణ్డాఽకృతిర్వా విగ్రహః. సప్రపాయేణ వ్యక్తయా కయాఽపి కలయాఽఽవృతోభవతి. (2) ఆధార బిన్దుః, కన్దికా, కేంద్రః, కేంద్రకమ్, కేంద్రకణికా, కోశకేంద్రః, గర్భః, జీవపరమాణుః, నవక్రియః, నాభికః, నూక్లియమ్, బీజమ్, బీజకమ్, మేదో బీజకమ్. తె. ఆద్య జీవకణస్థానము, కేంద్రకము, జీవాణువు. (3) కణ మధ్య పాష్ట్రబిన్దు, పదార్థ కేంద్రకమ్. తె. కణమధ్య జీవబిందువు. వి. ఇది చిక్కుని చుక్క. జీవకణ విభాగము నకును, రద్దవారా అంగాభివృద్ధికిని తోడ్పడును. అణుకేంద్రకము. వి. ఇచటి జీవపదార్థము మిక్కిలి (దట్ట ముగా) మందముగా సుండును. కేంద్రమున నిది గుండ్రని బంతివలె సుండును. (4) సంచయాస్పదమ్. సమచ్ఛయాస్పదమ్. తె. కూడలి, ముఖ్యస్థానము.

Ambiguus Nuc : సన్దిగ్ధాశ్చ కేంద్రకమ్.

Amygdaloid Nuc : వాతామ కేంద్రకమ్.

Caudatus Nuc : సపుచ్ఛకేంద్రకమ్.

Clastrum Nuc : పటలకేసరి

కమ్.

Cuneate Nuc: కోణకన్డికా, కోణితకేన్డికమ్.

Dentate Nuc, Dentatus Nuc: దస్తరకేన్డికమ్.

Gracilis Nuc: కామల కేన్డికమ్, దశాకన్డికా (x).

Hypoglossal Nuc: జిహ్వధరీయ కేన్డికమ్.

Lenticular Nuc: సాఫ్టిక కేన్డికమ్.

Nuc. of bone: ఆస్థికేన్డికమ్.

Olivary Nuc: తైలకేన్డికమ్. లవలీకన్డికా.

Pro Nuc: పురోనవక్రియ, వీర్య పరమాణు.

Pro Nuc. of female: స్త్రీపురో నవక్రియ, సిద్ధయావతమ్.

Pulposus Nuc: గర్భమాంసకమ్.

Red Nuc: రక్తకేంద్రకమ్.

Ring Nuc: అజ్గలీవలయ కేంద్రకమ్.

Segmentation Nuc: కలల బీజమ్ వ్యా:- కలల లాన్తర్గతం నూత్మతరం గోళమ్. ప్రథమవిభాజ్య బీజకమ్, బలిష్ఠమ్.

Nutrition. (1) అన్నం, పోషణమ్.

తె. అన్నము, ఓదనము, తిండి, పోషకాహారము. (2) జీర్ణం. తె.

అరుగుట. వి. భుజించిన యాహారము క్రమముగా నవులుట మొదలుకొని

జీర్ణమగువరకు జరుగు విధానము. (3)

బాహ్యప్రాణి. తె. తర్పక, వర్ధక, ధారక, యాపకమును బాహ్య భావములుగల ప్రాణము. ఈ గుణములు ఆహారమున నుండును. పోషణము, అన్నము వంటబట్టుట,

Nutritious, Nutritive: పుష్టికర, పోషక. తె. పుష్టినిచ్చునట్టి, బలకరమైన.

O

Obductor: ప్రాచ్ఛన్నా.

Obelion: ఉపలయ: వ్యా:- ఉచ్చ కస్యపశ్చాత్స్థిత. తె. శిఖాబిందువు.

Object: ఆర్థ, ఇన్ద్రియార్థ, విషయ. తె. ఇన్ద్రియ విషయము.

Objects of special senses: sense objects. ఇన్ద్రియార్థా. తె. ఇన్ద్రియార్థములు. వి. శబ్ద స్పర్శాది ఇన్ద్రియ విషయములు.

Oblique: అవసమతా, అవసమవాగ్రమ్, అవాగ్రమ్, కుటిలి, వక్రక. వ్యా:- కించిదవసతా. తె. ఒంగిన, ఒరగిన, మొగు, వంకర. వి. విమూలగానున్న.

Oblong: ఉపదీర్ఘ, దీర్ఘచతురస్ర, దీర్ఘాకార. తె. నిడివి, నిడువు, వాటుగానున్న, పొడవు. (అయతము, దీర్ఘచతురము).

Oblongata - see medulla.

Occipital: pertaining to the back part of the head. శిరః

పుష్టికీయః, పశ్చాత్ పాలీయః, పుష్టికీయః. తె. పెడతలకు చెందిన.

Oc. bone - see bone

Oc. condyle: కపాలకుండలము, పుష్టికీయకుండలము, స్తాలకః.

Oc. crest - see crest.

Oc. planum - see planum.

Oc. plate - see plate.

Oc. point - see point.

Oc. protuberance - see protuberance:

Oc. sinus - see sinus

Occiput: the back part of the head. పశ్చాత్కపాలః, పశ్చిమ కపాలః, పుష్టికీ, ముష్టక పుష్టిమ, శిరఃపుష్టిమ. తె. పెడతల, ముచ్చిలి గుంట. వెనుతల, వి. తల వెనుక భాగము.

Ocular: pertaining to the eye. అక్షీయ, చాక్షుషః, నేత్ర, నేత్రీయః. వ్యా:- నేత్రసమృద్ధి. తె. కంటికి చెందిన.

O. margin - see orbit.

Oculomotor: pertaining to eye movements. అక్షీచలనీయః. తె. కంటికదలికకు చెందిన.

Oculomotorius: the third cranial nerve - see oculomotor nerve.

Oculus: the eye. నేత్రమ్. తె. కన్ను, నేత్రగోలకమ్. తె. కను

గ్రుడ్డు.

Odontology: the science of the teeth. దంతజ్ఞానమ్, దంత శాస్త్రమ్. తె. పన్నుకు సంబంధించిన శాస్త్రము.

Oesophagus: (canal from mouth to stomach) canal from pharynx to the stomach. Gullet: part of alimentary canal between pharynx and stomach. 1. అన్న గతిః, అన్నగలః, అన్ననళికా, అన్న నాళీ(డీ) అన్నపథః, అన్న ప్రణాళీ, అన్నమార్గః, అన్నవహస్రోతః, శ్లోమ, గ్రసనికా. వ్యా:- గల గృహస్యాధ స్తాత్ శ్లోమనాళః. సానమ్:- గల స్యాధోభాగః నిగరణ స్రోతః (2) భక్షమార్గనాళః, హస్తీపక్షీ. వ్యా:- గ్రసనికా-మాశయ యో ర్మ ఛేద్య నవాజుల దీర్ఘస్రోతః, అస్యస్థానమ్:- ఆమాశయార్ధ్యభాగః (3) గ్రాసనళికా, కణ్ఠనాడీ. తె. గ్రసనిక. మ్రింగుడు. వి. అంగుడునుండి అన్నపాన ద్రవ్యములు కడుపులోనికి పోవుట కేర్పడి యుండు నాళము ఇది “మ్రింగుడు”, “పొట్ట” యను అవయవముల మధ్య తొమ్మిది అంగుళముల పొడవు గలిగి యుండును. అన్నవాహిక.

Olfaction: the sense of smell. స్రూణేంద్రియః. తె. స్రూణేంద్రియము. వి. వాసనలను తెలిసికొను అవయవము.

Olfactoris : నాసిక్య. తె. ముక్కుకు చెందిన

Olfactory : belonging to olfaction. ఆఘ్రూణ, ఆఘ్రూణీయ, ఘ్రూణేంద్రియ సమ్మిష్టి. తె. ఘ్రూణేంద్రియమునకు చెందిన. ముక్కుకు సంబంధించిన.

O. area . see area.

O. bulb _ see bulb.

O. lobe - see lobe.

O. nerve - see nerve.

O. pit - see pit.

O. plate - see plate.

O. region - see region.

O. tract - see tract

Oliva : the olivary body of brain. అవలికా విగ్రహం, వర్తులికా.

వ్యా :- ఆకృతి :- మస్తిష్కపురస్థ జైత్రఫలాకార భస్మపిండి విశేషం. తె. మెదడు ముందు ఆలివు (నీమబాదము) కాకు ఆకారములో బూడిదవన్నె గల మద్ద.

Olive జైత్రమ్, జితఫలమ్. అవలికా విగ్రహం.

Omental bursae : ఉదబ్ధకీయ భత్రికా.

Omentum : (s) ఉదబ్ధకీమ్, ఉదబ్ధకీ. వ్యా :- (1) కేషాశ్చీత్ కోష్ఠాజ్ఞానాంబద్ధరార్ధ పరిభ్రష్టవశీవిశేషం. (2) పరిణామభేదరూపకలా. (x) తైలవర్తి, తైలవర్తికా, మేవాధరా

కలా, మేవావర్తి, వపా, వపావహ సమ్. (చ) ఆస్త్రి వేష్టనమ్, ఆస్త్రిష్టావకమ్, మేవాధరా. తె. ఆస్త్రివేష్టనము, ఉదబ్ధకము, క్రొవ్వువత్తి, నూనెవత్తి, వప. వి. ఇదికడుపులో నుండు ఒకవర్గమైన మడత చమురుతో గూడియుండును. క్రొవ్వును అవరించుచుండుపాచ, బాజ్జయందలి మేదస్సు.

Gastrohepatic O : జాతరయక్మగుదబ్ధకీ, జాతరయక్మదృష్టపా.

Gastrosplenic O : జాతరశైహి కోదబ్ధకీ, జాతరశైహికావహ.

Greater O: బృహదృష్టపామహోదబ్ధకీ. తె. వి. కడుపులోని మేవాధరా కలాభాగము. ఇది ప్రేవులను కప్పియుండి ఒక్కొక్కప్పుడు వత్తిగా మారుచుండును.

Lesser O: అపూదబ్ధకీ, అపూవహ.

Omoplate : the scapula.

Omphalus : the umbilicus.

Onyx : a nail.

Oocyst : కణకంచుకీ, యగ్మకపుటి. తె. కణకవచము.

Oocyte : an immature ovum, the original cell of the ovarian egg : యావతమ్. వ్యా:- డియూబుజనకోశం.

Primary O . బీజసత్త్వమ్, ప్రాథమిక యావతమ్.

Secondary O : ద్వితీయయావ
తమ్.

Oogenesis : (1) యావతావిర్భావః.

వ్యా:- యావతస్యోత్పత్తి పృథ్విక్రమః

(2) ఉష్ణోత్పత్తిః. తె. అంధోత్పత్తి.

Oosperm : a fertilized ovum.

పూర్ణయావతమ్, స్ఫీతీకృతస్త్రీబీజమ్.

Opaque : అస్వచ్ఛమ్. వ్యా. రశ్మ్యశు

ప్రవేశసహమ్. తె. కిరణాభేద్యమైన,

వెలుగుచూరనియ్యని.

Opening : అయనమ్, ద్వారమ్, బిలమ్,

ముఖః, ప్రాంతః. తె. కన్నము,

బిలము, బెజ్జము, రంధ్రము, వాకిలి.

Anterior O. of orbits : సేత్ర

గుహద్వారమ్ (పురస్తన సేత్ర గుహ

ద్వారమ్).

Aortic O : మహాధమనీ ద్వారమ్.

Different openings of

mouth. ముఖప్రాంతాంసి. తె. వి.

నోటిలోపల పలుతెరగులుగా నుండు

దారులు, నాళములు, బెజ్జములు.

Internal urethral O : వస్తి

ద్వారమ్.

Minute openings : అపనాని.

వ్యా:- నూత్నప్రాంతాంసి. తె.

మిక్కిలి సన్ననాళములు, బెజ్జములు.

Oesophageal O : గ్రాసనళికా

ద్వారమ్.

O. of the pulmonary artery :

పుష్పసధమనీ ద్వారమ్.

Openings of the body : శరీర

ప్రాంతాంసి. తె.వి. శరీరము వెలుపలికి

తెరచుకొనియుండు నాళములు, బెజ్జ

ములు.

Openings of sweat glands :

స్వేదవహప్రాంతాంసి. తె. చెమట

బెజ్జములు.

O. of pulmonary vein :

పుష్పస సిరాద్వారమ్.

O. of vagina : భగద్వారమ్.

O. of vena cava : అధరమహా

సిరాద్వారమ్. ఉత్తర మహాసిరా

ద్వారమ్.

Posterior O. of the orbit :

సేత్రగుహద్వారమ్, పశ్చిమసేత్ర

గుహ ద్వారమ్.

Operculum : a lid. ఉపరికులమ్,

ఉపరికులా, వర్త్య. తె. తెప్ప, కప్ప.

Ophryon : అగ్రకోటిః.

Opisthian : పశ్చిమ మూలకోటిర్వా

బిన్దుః.

Optic : pertaining to vision or

eye. దార్శన, దృష్టి, నేత్రీయ. తె,

చూపుట చెందిన, కంటికి సంబం

ధించిన.

O. axis - see axis.

O. bulb - see bulb.

O. canal : దార్శననాళః.

O. chiasm : దార్శన స్వస్థికమ్.

O commissure, O. chiasm.

O. cup : ఆక్షిచక్షకమ్, దార్శన

చక్షకమ్.

O. disc - see disc.

O. foramen - see foramen

O. nerve - see nerve.

O. papilla - see papilla.

O. stalk - see stalk.

O. tract - see tract.

O. vesicle - see vesicle.

Para O. hypothalmia : పర్య
క్రాధరాక్షియభాగం.

Oral : belonging to the mouth.

ముఖ్య, ముఖ్యా. వ్యా:- ముఖ
సంబంధీ, వక్త్రీయ. తె. నోటికి సంబం
ధించిన.

O. arch - see arch.

O. cavity - see cavity.

O. plate - see plate.

Orbicular : circular, spheric.

చాక్రకః, చాక్రేయః, వర్తులః, తె.
గుండని, గోళాకారముగల.

O. bone : వర్తులాస్థి.

O. ligament - see ligament

Orbicularis - see muscle.

Orbit. కుణ్డా, కోటరః, గర్తః, వలయః

వ్యా:- విస్తీర్ణముఖానివిలాస్యేవ తె
గుంట. చక్రము, పల్లము, మండ
లము.

Orbit : the bony cavity for
the eyeball. నేత్రగుహ.

Infra Or : కనుగుడ్డు చుట్టునున్న
ఎముక.

O. of the eye : అక్షికుణ్డా. తె.

కనుగుంట వి. కనుగుడ్డుండుపల్లము.

Supra O : పూర్వదేశః.

Orbital : pertaining to the
orbit. అక్షికుణ్డీయ, లోటపుణ్డీయ.

Or. axis - see axis.

Or. cavity - see cavity.

Or. condyle : పృష్ఠకీయకుణ్డా.

Or. fissure - see fissure

Superior O. ramus branch :

అక్షికుణ్డోత్తరశాఖ.

Orbits : నేత్రకోటరే, నేత్రగుహ,

వ్యా:- ధుస్తూపుష్పపృథ్విశాయితనే
కోటరే నానా మధ్యతః స్థితేనేత్ర

గోలకధరే. తె. కంటిలోత్రలు. కను
గుంటలు వి. ముక్కుకిరువైపుల కను

గుడ్డులు ఇముడ్చుకొని ఉమ్మెత్త
పువ్వువలె విశాలముగనుండుగుంటలు.

Floor of the O : నేత్రగుహ
భూమి.

O. of the eye : అక్షికుహరే (దేవీ).

Roof of the O. నేత్రగుహ
ఛదీ.

Orchis : the testicle.

Organ : any part of the body
with a special function.

అంగమ్, అవయవః, ఉపకరణమ్,
ఇంద్రియమ్, యంత్రమ్, హృషీకమ్.

వ్యా:- 1. బాహ్యోభ్యంతరం వాదేహ
సీత్యనుకూలం కిమపి విశిష్ట కర్మకారి

అంగమ్వా యంత్రమ్. 2. హృషీకమ్.

వ్యా:- విలక్షణదేహాంశ భూతానాం

ప్రత్యేకతో హృషీకమితి సంజ్ఞా. తె. అంగము, అవయవము, ఇంద్రియము. వి. విశిష్ట క్రియల నెరవేర్చు బాహ్యభృంశర శరీరావయవము లేయస్త్రము. ఉదా :- కౌలు, చేయి, కన్ను, ముక్కు, హృదయము, వస్త్ర మొదలగునవి.

Organs అజ్ఞాని. తె. అవయవములు.

Accessory Or : ఉపాద్యమ్.

Assimilative Or - see digestive Or.

Chromaffin Or . క్రమస్థి న హృషీకమ్.

Circulatory Or . పరివహన యస్త్రమ్, పరిసంచరణావయవః. తె ప్రసరణావయవము.

Digestive Or : అన్నపచయస్త్రమ్, పాచకాంగాని. తె. జీర్ణావయవములు.

End Or : అంత్యాద్యమ్, అంత్యావయవః.

Essential Ors. of the life : ప్రాణాయతనాని. తె. మర్మములు. వి ప్రాణము లంకుతావులు.

Excretory Ors : ఉత్సర్గాజ్ఞాని, మలాయతనాని, విసర్జనాంగాని. తె మలవిసర్జకావయవములు. వి. ఇవి రక్తమందలి మలినములను, ఇతర శరీరమలములను గ్రహించి బయటికి నెట్టివేయును. ఉదా.- పోషకభాగములు కణజాలములందు దహనమగునప్పుడు

ఉత్పత్తియగు కార్బున్ డైయాక్సైడ్, యూరియా, నీరు, ఖనిజలవణములు మొదలగునవి మలినాంశములు.

External generative Ors. in the female : as are vulva, vagina and clitoris. (స్త్రీ)

బాహ్యోపస్థాజ్ఞాని యథా, బాహ్యయోనిః, అపత్యపథః, భగశిషికా చ.

External gnerative Ors. in the male : as are the penis and testes : పురుష బాహ్యోపస్థాజ్ఞాని. యథా, మేహనస్, వృషణౌచ.

External genital Ors, External sexual Ors : బాహ్యగుహ్యజ్ఞాని, బాహ్యోపస్థాంగాని. తె. బయటి జుసేంద్రియములు, వైమర్మావయవములు.

External Ors : బహిష్త్రియాణి. Female genital Ors - see external and internal female generative organs.

Functioning Ors : (1) కరణాని, కర్మేంద్రియాణి. తె. వి. పనుల నెరవేర్చుటకు వలయు సాధనావయవములు. ఉదా.-చాక్ష్మాణ్యాదలు. ఇవి కర్మేంద్రియములు. (2) బాహ్యకరణాయతనాని. (సు. ఉ.) వ్యా :- కర్మేంద్రియాణి.

Genital Or : ఉపస్థం, ఉపస్థః,

ఉపస్థేన్ద్రియమ్, గుహ్యజేశః, గుహ్య ప్రదేశః గుహ్యజ్గమ్, జననా జ్గమ్, ప్రజనకమ్, ప్రజననయస్త్రిమ్ తె. జనసేంద్రియము(౫). వి. స్త్రీ పురుష మర్కావయవము(౫). Genito urinary Ors శుక్ల మూత్రనాడ్యః. శుక్ల మూత్రావయవాః, గుహ్యమూత్రాంగాని. తె. ప్రజనన మూత్రావయవములు. శుక్లమూత్ర నాళములు.

Group of female genital Ors. or menstrual system - see internal generative Ors. in the female.

Group of male genital Ors. - see internal generative Ors. in the male.

Group of Ors : which contain something. ఆధారాః, ఆశయాః, తస్మాణి, స్థానాని. తె. ఆధారములు, ఆశయములు, తస్మాత్తములు, స్థానములు. వి. ఇవి శరీరమున గల ప్రత్యేకావయవ సమూహములు. దోషమలాదుల కౌశ్రయములు.

Intellectual Ors : జ్ఞానేన్ద్రియాణి, ధీన్ద్రియాణి. తె. జ్ఞానేన్ద్రియములు. బుద్ధింద్రియములు. ఉదా:- మనస్సు, బుద్ధి మొదలగునవి.

Internal Ors : కోష్ఠాజ్గాని. తె. కోష్ఠాజ్గములు.

Internal Ors : organs of the

intellect. అస్తజీన్ద్రియాణి. ధీన్ద్రియాణి. తె. జ్ఞానేంద్రియములు.

Internal generative Ors. in the female : as the uterus, Uterine tubes and ovaries. యథా గర్భాశయః, ఆర్తవవహనాడ్యౌ, (రజోనాడ్యౌ) బీజకోశాః. ఏతాని స్త్రీణామస్తోపస్థాజ్గాని తె. వి. గర్భాశయాది లోని అవయవములు. ఇవి సంతానోత్పాదనమునకు సాధనములు.

Internal generative Ors. in the male : as the prostate, differential ducts and seminal vesicles. యథా-పౌరుషగ్రన్థిః, వివిధనాళ్యాః, శతఃస్థానమ్, శుక్లనాడీ. ఏతాని పురుషస్యాభ్యంతరకోపస్థాంగాని.

Internal genital Ors, Internal sexual Ors : అభ్యంతర గుహ్యంగాని.

Male genital Ors - see external and internal male generative Organs.

Minute Ors: సూక్ష్మేంగాని. తె. మిక్కిలి చిన్న అవయవములు, శరీరమున గల మిక్కిలి చిన్న నిర్మాణములు. Motor Ors : కర్మేన్ద్రియాణి. తె. కర్మేంద్రియములు.

Ors. of action - see functioning Ors.

Orgs. of the body : జీవావ
యవాః, యత్రాణి, శరీరావయవాః.
తే. వివిధ శరీరావయవములు.

Orgs. of cognition, Cognitive

Orgs : జ్ఞానేంద్రియాణి.

Orgs. of conation, Conative

Orgs : కర్మేంద్రియాణి.

Or. of corti : వల్క్యజమ్.

Or. of excretion : పాయుః.
తే. గుదము, ముడ్డి.

Or. of generation, gene-
rative Or : ఉపస్థః, యోనిః. తే.
జననేంద్రియము.

Or. of hearing : ear. శ్రవణమ్,
శ్రోత్రమ్, శ్రోత్రేంద్రియమ్. తే.
చేవి. వి. ధ్వనులను గ్రహించు
అవయవము.

Or. of Jacobson : ప్రాథమిక
సైరనాసిక్యహృషీకమ్.

Orgs. of perception : జ్ఞానేంద్రి
యాణి. తే. చక్షురాది ఇంద్రియ
ములు. ఇవి శబ్దాది విషయములను
గ్రహించును.

Or. of prehention : గ్రహ
ణేంద్రియమ్.

Or. of sensation : అవభాసిని
త్వక్, స్పర్శనేంద్రియమ్. తే.
చర్మము. వి. చర్మపు మొదటి లేక
పైపొర. ఇది తాకుడు (స్పర్శము)ను
తెలిసికొనుట కుపయోగపడును.

Or. of sight : eye, చక్షుః,

దర్శనమ్, దర్శనేంద్రియమ్, దృక్,
దృగింద్రియమ్. తే. కన్ను. వి. రూప
మును గ్రహించును. చూచు
అవయవము.

Or. of smell : nose. స్పృశమ్,
స్పృశేంద్రియమ్, నాసా. తే. ముక్కు.

వి. వాసనలను వెలుపు అవయవము.

Or. of tactile : స్పర్శనేంద్రియమ్.

Or of taste : tongue. జిహ్వ,
రసనమ్, రసనా, రసనేంద్రియమ్. తే.

నాలుక. వి. తీపి, పులుపు మున్నగు
రుచులను (చవుల) వెలుపు అవయవము.

Or of touch : skin. త్వక్,

త్వగింద్రియమ్, స్పర్శనమ్, తే.

చర్మము, తోలు. వి. చల్లదనమా,

నేడియి, గట్టిదనము, మెత్తదనము

మొదలగు తాకుడు (స్పర్శ) లను

వెలుపు అవయవము. స్పర్శనేంద్రి

యము.

Or. of vision : చక్షుః, చక్షు

ంద్రియమ్, దృగింద్రియమ్, నేత్రమ్.

తే. కన్ను. వి. నలుపు, తెలుపు

మున్నగు వన్నెలను, పొడవు, వంకర

మొదలగు ఉనికిని (రూపములను) తెలి

యజేయు అవయవము.

Or. of voice : speech.

larynx : కణ్ఠః, వదనం, వాక్,

వాగింద్రియమ్. తే. గొంతు, నోరు.

వి. ఇది వివిధధ్వనులను వెలువరించు

అవయవము.

Organs : అజ్ఞాని, అవయవాః,

యస్త్రాణి, హృషీకాని. తె. అంగములు, అవయవములు. వి. శరీరమున గల పలు తెరగుల ఆవయవములు.

Pain end Or : వేదనాస్థానము.

Reproductive Ors: the organs of begetting young. ప్రత్యుత్పాదకాంక్షాని, సంతానోత్పాదకావయవాః. తె. జననోద్దయుములు, బిడ్డల సుర్వత్ప్రజేయు స్త్రీ పురుష గుహ్యంగములు, సంతానోత్పాదకాంగములు.

Respiratory Ors : శ్వాసకాంక్షాని. తె. శ్వాసకోశాదులు, శ్వాసావయవములు.

Secreting Or, Secretary Or : నిష్కర్షిని, కిషకర్త, ప్రావకగ్రన్థి.

Sens. Ors - see sensory Ors.

Sensitive Ors : ఇంద్రియస్థానాని.

Sensory Ors : (1) ఇంద్రియాధిష్ఠానాని, జ్ఞానేంద్రియాణి, ధీంద్రియాణి, బుద్ధీంద్రియాణి. తె. శ్రోత్రాది జ్ఞానేంద్రియగులు. (2) Organs of the intellect as mind, or thought, apprehension, individuality or sense of self feeling. ఆభ్యస్తర కరణాయతనాని యథా - మనోబుద్ధ్యహంకారచిత్తస్థానాని - అహంకార చతుష్టయమితి సముచ్చయార్థః. తె. అహంకార చతుష్టయము.

Small Ors : ఉపాంక్షాని. తె. వి. ప్రవేశ్య మొదలగు చిన్న అవయవ

ములు.

Special Or : హృషీకమ్.

Special sensory Ors : ఇంద్రియాధిష్ఠానాని, ఇంద్రియాయతనాని.

తె. ఇంద్రియములందు తావులు.

Urinary Or : మాత్రనాడీ, మాత్రాజ్ఞమ్. తె. మాత్రనాళము.

వి. మాత్రమునకు సంబంధించిన ఆవయవము.

Urogenital Ors : మాత్ర శుక్లనాడాద్యవయవాః, వస్తుప్రసీయాంక్షాని.

Vemoronasal Or. of Jacobson . మైరనాసిః హృషీకమ్.

Vital Ors : మర్మకాః. మర్మాణి. తె. మర్మములు, వాతనాడులు, వాతస్థానములు. వి. ప్రాణములందు తావులు.

Organic : pertaining to organs: ఆజీక, విద్విక, విద్వియ, కాయిక, జీవజన్య, జీవిజ, జైవ, సేంద్రియ. తె. అంగికము, ఇంద్రియమునకు చెందిన, కాయికము, జీవజన్యము, శరీరావయవమునకు చెందిన.

Or. matter - see matter.

Organism : a living organized being (1) ఆజీ, జీవి, జన్మి, ప్రాణి, శరీరీ. వ్యాః - రచిత శరీరీవాస్త్వశరీరీ, రచితాజ్ఞ ప్రత్యజ్ఞవాన్ శరీరీ వాస్త్వస్థాజ్ఞ ప్రత్యజ్ఞవాన్ శరీరీ. తె. జీవి, ప్రాణి. వి. అంగక్రమము

గల సజీవనిర్మాణము, శరీరము. (2)

శరీరం. (చ. కా. 6. అ. 4.)

Micro Org : ప్రతీసజీవీ, సూక్ష్మ జీవీ.

Multicellular Org : composed of many cells. బహుకణ జీవీ. తె. బహుకణజీవరాశి.

Unicellular Org : having but one cell. తె. ఏకకణజీవి.

Organography : అజ్ఞనిర్ణయము, అవయవ వర్ణనము, సముద్భవ శరీరాజము. తె. అవయవవర్ణనము.

Organology : the science of Organs (1) అజ్ఞవిజ్ఞానము, ఇద్వియ విజ్ఞానము, శరీరాజశాస్త్రము. తె. శరీరావయవ విజ్ఞానము. (2) ఆజ్ఞిక విజ్ఞానము, యస్త్రశాస్త్రము.

Orifice : a mouth or an entrance. ద్వారము, ముఖము, రస్థిము, సుషిరము. తె. కన్నము, ద్వారము, బెజ్జము, రంధ్రము. వి. లోసుండి బయటికిని, బయటినుండి లోపలికిని ఏదైన వస్తువు వచ్చుటకు, పోవుట కేర్పడియుండు రంధ్రము.

Anal Ori : గుదద్వారము, గుద రస్థిము. మలద్వారము. తె. ముడి.

Cardiac Ori : ఆహారము ద్వారము. తె. ఆహారమును ప్రవేశించుట కేర్పడిన మొదటిద్వారము, హృదయద్వారము.

Excretory Ori : మల విసర్జన

ద్వారము, మలాయనము.

External Ori : బహిర్ద్వారము, బహిర్ముఖస్థానము. బాహ్యరస్థిము. తె. బయటిరంధ్రములు, వెలిరంధ్రములు. వి. ఇవి బయటి కిగుండుచుండును. వీనిగుండా లోని మలాదులు బయటికి వెడలుచుండును.

External Ori. of urethra : బాహ్యప్రసేక ద్వారము, మూత్ర ద్వారము, మేధద్వారము, మేధ రస్థిము. తె. మూత్రద్వారము, మూత్ర నాళము. వి. ఉచ్చ బయటికి వెడలు బెజ్జము.

Hymenal Ori : భగబహిర్ద్వారము. తె. యోని బయటి ద్వారము.

Ileocolic Ori : పక్షాశయ ద్వారము, పొట్టలక ద్వారము. తె. వి. చిన్నప్రేవును పెద్దప్రేవుతో కలుపు ద్వారము.

Internal Ori. ఆంతరాస్యము.

Internal Ori. of urethra : ఆంతరప్రసేక ద్వారము, పస్తీద్వారము.

Internal urethral Ori : పస్తీ ముఖము. తె. వి. ఉచ్చతిత్తి లోపలి ద్వారము.

Laryngeal Ori : కణ్ఠద్వారము.

Oral Ori : ముఖద్వారము, ముఖ రస్థిము. తె. నోరు.

Ori. of pharyngo tympanic tube : శ్రోత్రపటహగళీయరస్థిము, ప్రాణరస్థిము.

Ori of ureters : గవీనిద్వారమ్

Pyloric Ori : ప్రహళీ ద్వారమ్,

నాభిద్వారమ్, మద్రికాద్వారమ్.

Superior Ori : ఉర్ధ్వరస్థిమ్.

Upper Ori. of the stomach :

అమాశయోర్ధ్వరస్థిమ్.

Urethral Ori. : మూత్రరస్థిమ్.

Vaginal Ori : గర్భవర్త్యరస్థిమ్,

భగద్వారమ్, మనోధవాగారిముఖమ్,

యోనిద్వారమ్, రకోమార్గః. తె.

యోనిరంధ్రము, భగరంధ్రము, స్త్రీ

మర్మావయవ రంధ్రము, జననమార్గ

రంధ్రము. వి. ఋతురక్తము వెడలు

దారి.

Origin : ఉదయః, జన్మ, ప్రభవః,

మూలమ్. తె. (1) పుట్టుక, మూలము,

మొదలు. (2) ఆరంభము, ఉత్పత్తి

స్థానము.

Or. of the muscle: పేశీమూలమ్

Orinasal: pertaining to the

nose and mouth. ఆస్యనాసీయః,

ప్రూణానసీయః, ముఖనాసిక్యః,

ముఖనాసీయః. తె. నోరు ముక్కుకు

చందిన.

Orogenital : ముఖోఽస్థీయః.

Oronasal - see Orinasal.

Oropharynx : ముఖగౌ, గలభాగః.

వ్యా :- స్థానమ్ - కోమలతాల్వో

రథస్తాత్. తె. నోరు, గొంతు, గొంతు

భాగము.

Os: a mouth. చిద్రమ్, ద్వారమ్,

ముఖమ్, రస్థిమ్. తె. ద్వారము,

దెడ్డము, రంధ్రము, వాకిలి.

External Os. of the uterus:

క్షార్ణచంద్రవాడికా. (భావప్రకాశః

అంగరంగః) తె. గర్భాశయముఖము.

వి. విస్తరించినప్పుడు చూపులకు

పూర్ణచంద్రునివలె నుండును.

External Os : గర్భవహిర్ద్వారమ్,

బాహ్యగర్భచిద్రమ్. తె. గర్భా

శయము వెలుపలి రంధ్రము the

opening of the cervix into

the vagina. తె. వి. యోనిమార్గము

లోనికివుండు గ్రీవారంధ్రము. గర్భా

శయ బాహ్యముఖము. ఈ చిద్రము

గర్భాశయమునకు ద్వార రూపముగ

నుండి ఎల్లప్పుడు ముడుచుకొని సంకో

చించి యేయుండును. కొని ఆర్తన

(ఋతు) కాలమున గర్భాధానము

కొరకు పదునారుదినములపరకు కొద్దిగ

వికసించి యుండి తరువాత ముడుచు

కొని పోవుచుండును.

Internal Os: the Internal

orifice of the uterus: అంత

రాస్యం, అభ్యంతరంగర్భచిద్రమ్,

అభ్యంతరద్వారమ్. తె. వి. గర్భా

శయము లోపలి రంధ్రము.

Internal Os. of the uterus:

గర్భాశయాంతర్యముఖమ్. తె. వి. గర్భా

శయము క్రిందిభాగము. ఇది గర్భ

గ్రీవతో కలియుచోటు. ఇచటి

రంధ్రము గుండ్రముగనుండి “గర్భా

శయాస్త్ర్యఖ" మని పిలువబడును.
the opening of the cervix
into the uterine cavity. గర్భ
గుహలోనికి వుండు గర్భ గ్రీవా
రంధ్రము.

O. externum: the external
opening of the uterus. గర్భా
శయ బాహ్యముఖమ్, గర్భబాహ్య
ఛిద్రమ్, వ్యా.-గర్భాశయగ్రీవాయాః
బాహ్యముఖంవా ఆధోముఖమ్. తె.
గర్భాశయము వెలుపలిదారి.

O. internum: the internal
orifice of the uterus. గర్భాశ
యాస్త్ర్యఖమ్. వ్యా :- గర్భాశయ
గ్రీవాయా అస్త్ర్యఖమ్ వాఛిర్ధ్వ
ముఖమ్. see internal Os.

O. uteri: the mouth of the
uterus. గర్భాశయముఖమ్.

O. uteri externum: అపరా
ముఖమ్, గర్భాశయద్వారమ్,
గర్భాశయముఖమ్. (బాహ్య
రంధ్రమ్) రక్తపథః. తె. వి.
గర్భాశయమునకు గల బయటి
రంధ్రము.

O. uteri internum - see
internal Os.

Os: a bone: అస్తి. తె. ఎముక.

Os calcis: the heel bone -
sec calcaneum bone,

O. coxae-the innominate
bone.

O. femoris-see femoris.

O hamatum-see unciform
bone.

O.humeri-see humerusbone.

O. innominatum, the in-
nominate bone. శ్రోణి
ఫలకమ్. బృహదస్థిఫలకమ్.
వ్యా.-కపాలభూయిష్ఠమ్.
(త్రికనితమ్) సన్నిధారణమ్. Hip
bone.

O. planum. నేత్రాస్తపీతః (సమ
తలమ్)

O. pubis: the pubis - see
bone.

O. unguis - the lacrimal
bone

Osmosis: రసాకర్షణః.

Ossa: bones. అస్థిని, తె. ఎముకలు.

Ossein: animal matter of
bone. ఓసీనమ్ వ్యా :- అస్థిసజ్జఃక
వసా, అస్థీయమ్, వసామయ అస్థి
నిర్మాణముఖ్యపద్య.

Osseous · bony. అస్థి, అస్థిమయః.
resembling bone. అస్థిమకారే,
అస్థిసదృశః, తె. ఎముకమయము,
ఎముకసూచియుండుట.

Fibro O. తన్వస్థిమయః.

O. spiral lamina: అస్థిమయ
పరివేష్టిపత్రకమ్.

O. Vertebral column: అస్థి
మయ స్పృష్టవంశః.

Ossicles : the small bones of the ear. తుండ్రకాస్త్రాస్థిని, తుండ్రాస్త్రాస్థిని.

Ossification : The formation of bone. అస్థిభవనమ్, అస్థిపరిణామః, అస్థీకరణమ్. తె. ఎముక నిర్మాణము, ఎముక పుట్టుక.

Center of O అస్థీకరణ కేంద్రమ్.

Ostein - see Ossein.

Osteo : అస్థి, అస్థియ. తె. ఎముక, ఎముకకు చెందిన.

Osteoblast : a germinal cell of bone, a bone-forming cell అస్థిబలీప్తః. వ్యా :- సి క తా మ య గర్భక సజ్జాయవాన్ మృదుపటలః.

Osteocyte : a bone cell. అస్థి కణః, అస్థికోశః, అస్థిశలకమ్ తె. ఎముకకణము.

Osteogen : a soft substance from which bone is developed. అస్థిజనకః, అస్థ్యుత్పాదకః. వ్యా :- కిఞ్చిన్మృదువస్తు యస్మాత్ అస్థి జాయతే వర్ధతేచ తె. ఎముకపుట్టి పెరుగుటకు కారణమైన మెత్తని ముఖ్యవస్తువు.

Osteology: అస్థివిజ్ఞానమ్, అస్థివిద్యా, అస్థివ్యాకరణమ్, అస్థిసంస్థానమ్, అస్థి స్కంధః. తె. ఎముకకు సంబంధించిన విజ్ఞానము, శాస్త్రము.

Osteomyelum : the marrow of bone. మజ్జా. తె. మూలుగ. వి.

ఎముకలలో రక్తముతో గూడియుండు క్రొవ్వు.

Osteoplaque : a layer of bone. అస్థికలా. తె. ఎముకపొర.

Ostium : the opening or mouth of any tubular passage ముఖమ్, రంద్రము. తె. బెజ్జము, రంద్రము.

Os.abdominale: గర్భాశయనాడి బాహ్యముఖమ్.

Os. internum : గర్భాశయనాడి అభ్యంతరముఖమ్.

Os. pharyngeum : గ్రసనికా రంద్రమ్, సప్తపథముఖమ్.

Os. primum (of heart) : ప్రథమాస్యమ్. (రంద్రమ్)

Os. secundum: ఆవృత్తరంద్రమ్.

Os. tympanicum : పటహముఖమ్, శ్రవణపుటరంద్రమ్.

Os. vaginae : the external orifice of the vagina. బహిర్యోని రంద్రమ్, యోనిబహిర్యుఖమ్.

Otocyst : శ్రోత్రకోశః.

Otology : కర్ణవిజ్ఞానమ్, కర్ణవ్యాకరణమ్, కర్ణశాస్త్రమ్, శ్రోత్రవిజ్ఞానమ్, శ్రోత్రవ్యాకరణమ్, శ్రోత్ర స్కంధః. తె. చెవికి సంబంధించిన శాస్త్రము, విజ్ఞానము.

Ourology : మూత్రవిజ్ఞానమ్.

Outlet : బహిర్యుత్సాహః. తె. వెలి రంద్రము, వెలిబ్వారము. వి. శరీర

మున బయటికి నోయవలె తెరచుకొని
యుండు గొట్టము, నాళము.

Ou. of bladder : మూత్రాశయ
ద్వారము, వస్త్రీద్వారము, వస్త్రీముఖము.
తె. ఉచ్చుత్తిత్తి బెజ్జము, రంధ్రము.

Ou. of the body . శరీర బహి
ర్ముఖ ప్రోతాంసి. తె. బయటి శరీర
రంధ్రములు, బయటి శరీర నాళ
ద్వారములు.

Ou. of the pelvis: (1) గుదాస్థివివ
రము. తె. చట్టముక బెజ్జము, ముడ్డిపూస
మధ్యద్వారము, శ్రోణిఫలక నిర్మమ
ద్వారము. (2) వస్త్రీద్వారము, శ్రోణి
గుహ ప్రవేశనిర్మమద్వారము. తె. ఉచ్చు
త్తిత్తిద్వారము.

Pelvic Ou: శ్రోణిక్షరమద్వారము.

Ova : (pl. of ovum) the female
reproductive cells. ఓవా, ఓవాని, యావతాని, స్త్రీ బీజాని,
ప్రత్యుత్పాదక స్త్రీ బీజాని. వ్యా:-
శరీరోత్పాదక స్త్రీ బీజాని. తె. శరీర
మును ఉత్పత్తిజేయు స్త్రీ బీజములు.
Decent of O : ఉర్వరావరోహః.
Fertilized O : కలలా, పూర్త
యావతాని.

Matured O: సిద్ధయావతాని.

Primordial O : ప్రాథమిక బీజ
శలకాని. తె. తొలిబీజకణములు. వి.
అండముల అదిరూపము.

Oval : egg-shaped. అణ్డాకారం,
అవృత్తః. వ్యా:- పక్షి అణ్డాకృతి.

తె. గ్రుడ్డు ఆకారముగల.

O. bundle . అవృత్తవృద్ధః.

Ovarian . pertaining to the
ovaries : ఆర్తవకోశీయ, డిమ్బ
గ్రంధి, బీజకోశీయ. తె. బీజకోశము
లకు చెందిన.

Ov. arteries : ఆర్తవ వహాని
ప్రోతాంసి, ఆర్తవవాహినోధమస్యః.

తె. ఆణ్డాశయధమములు, ఆర్తవహ
ధమములు. వి. గర్భాశయ
మందలి ఋతురక్తములు నెల కొక
సారి స్రవించజేయు రక్తనాళములు.

Ov. duct - see duct.

Ov. fimbria : బీజమల్యా.

Ov. follicles : ఉర్వరాస్థిల
కాని.

Ov. liquor follicule : శుక్లార్త
వమ్.

Ovaries. (pl. of ovary) : అణ
కోశా, అణ్డాకోశా, ఆర్తవకోశా,
డిమ్బగ్రంధి, బీజకోశా, బీజాధారా,
(ద్వార), వృషణా. వ్యా:- గర్భా
శయస్య పార్శ్వయో రర్భాశయ
నాడ్యో, తయోరధస్తాత్ స్త్రీ బీజో
త్పాదకా బీజకోశా. బీజప్రోతో
భ్యం ప్రతిబద్ధే గర్భాశయేన
యావతోత్పాదకగోళే. తె. అండ
కోశములు, ఆర్తవకోశములు, బీజ
కోశములు. వి. ఆకారము:- ఇవి
బొదముకాయవలె 1½ పొడవు,
1 వెడల్పు, ¼ అంగుళముల దశాంశ

కలిగి యుండును. ఇందు శోషిత గ్రంథులు పుట్టును. ఇవి అండములని పిలువబడునాళములతోను, గర్భాశయములోను బంధింపబడియుండు కోశములు.

Ovary : the generative organ in the female, producing ova. Two small oval bodies situated on either side of the uterus on the posterior surface of the broad ligament. Seed vessel in which ova are formed. అంశకోశము, ఆర్తవకోశము, ఉర్వరా, ఓవరీ, డిమ్బుగ్రంథి, బీజకోశము, స్త్రీ బీజగ్రంథి, స్త్రీ బీజోత్పాదకాంశము, ఫలము. (సు. కా. 5 అ. 4I) స్త్రీ వృషణము. తె. అండకోశము, అండాశయము. స్త్రీ బీజగ్రంథి. వి. ఇది స్త్రీ జననేంద్రియములలోని ముఖ్య ఆవయవము.

Oviducts : fallopian tubes, the small tubes on each side of the uterus conveying the ova from the ovaries. ఆర్తవహాస్రోతసీ, డిమ్బునాళ్యా, డిమ్బువాహిన్యా, ఫలస్రోతసీ, బీజకుల్య, బీజవాహిన్యా, బీజస్రోతసీ. తె. 1. ఆర్తవహాస్రోతస్సులు, బీజకుల్యలు, బీజవాహినులు, స్త్రీ బీజములను వహించు నాళములు. వి. ఇవి బీజము

లకు బీజకోశములనుండి గర్భాశయమునకు చేర్చు నాళములు. 2. అండవహానాళములు, అండవాహినులు. వి. అండములకు-గ్రంథును-బీజ కోశములనుండి గర్భాశయమునకు చేర్చు సన్నని గొట్టములు లేక నాళములు. 3. రజోవహనాళ్యా. తె. రజోవహ నాళములు.

Ovisac : బీజపుటకము.

Ovocyte - see Oocyte.

Ovotid - see Ovocyte.

Ovular - pertaining to an ovum. యావతీయ, యావతసమ్బంధి.

Ovulation : డిమ్బుక్షరణము, బీజోత్సర్గము. తె. వి. అండము పక్కమై నిర్గమించుట లేక తప్పిపోవుట.

Ovule : female germ cell. ఓవకము. స్త్రీ బీజాణు. తె. అండము.

Ovulum - see Ovule.

Ovum : the female reproductive cell, an egg. అణ్డ, అస్త్రఫలము, అస్త్రగతం ఫలము, అస్త్రపుష్పం, ఆర్తవము, ఆర్తవబీజము, ఆర్తవాణు, ఓవము, ఓవకము, డిమ్బు, ఫలము, బీజము, యావతము, యావతకము, రజము, రక్తం, శోణితం, స్త్రీ బీజము, స్త్రీ బీజాణు. తె. అండము. శోణితము.

Fertilized O : (1) కలలము, పూర్తయ్యావతము, ఫలదీకృత యావతము. ప్రాథమిక గర్భబీజము. (2) అనుజీవిత రజము కోశము, శుక్రాంతరము కోశము.

తె. వి. శుక్రా ర్తవములు కలిసిన తరువాత ఏర్పడు కోశము, కలలము, ఫలిత బీజము.

Full term O : పూర్ణగర్భగోళకమ్.

Matured O : అభ్యిష్టర ఋతు ప్రావమ్, ఆర్తవకోణితమ్, గర్భబీజః. గర్భోపయోగార్తమ్, బీజమ్, బీజః, బీజరక్తమ్, రజః, సిద్ధయావతమ్. తె. గర్భధారణ కుపయోగపడు స్త్రీ బీజము, రజః. తె. రజస్సు. వి. గర్భధారణకు పనికివచ్చు పరిశుద్ధ ఋతు రక్తము. ఈ రక్తమును స్త్రీ బీజములు ఉండును. ఇవి చిన్నకణ రూపముగా నుండి గర్భోత్పత్తికి కారణములుగా నుండును. దీనిని కొందరు “కోణిత” మనిరి.

Oxygen : a colourless, odourless, gaseous element, the supporter of life combustion.

1. అగ్నికాళః, అగ్నిజనకకాళః, అమృతమ్, ఆకాశజః, ఆకాశపీయూషమ్, ప్రాణః, ప్రాణవాయుః, విష్ణుపదామృతమ్, శరీరాస్తస్సంచారీ (పూరకవాయుః). వ్యాః- శరీరాస్తస్సంఘాతీవాయుః ప్రాణ ఇతి వైశేషికాః. సహాయుర్ద్వీవిధః. ప్రథమః ప్రేరకః, ద్వితీయః పూరకః. శుద్ధవాయుః. తె. ఊపిరి, గాలి, జీవితము, ప్రాణము, ప్రాణవాయువు, విష్ణుపదామృతము, శ్వాస. 2. ఊష్ణజని, ఉపజని.

Oxygenation : అమృతీకరణమ్. తె. ఊపిరి పోయుట, బ్రతికించుట.

P

Pabulum : food. ఆహారః, భోజనమ్. తె. ఆహారము.

Pacchionian Glands - see gland.

Palate : the roof of the mouth and floor of the nose. (1)

తాలు, తాలుమణ్డలమ్, తాలూషమ్, వక్త్రచది. తె. అంగిలి, అంగుడు. వి.

నోటిలో పైకప్పు, పైదాడ లోపలి భాగము (2) శృంగాటకమ్, శృంగాటః.

వ్యాః- నాసాకర్ణప్రాంతోఽక్షిజహ్వతర్పణీనాం సిరాణాం సన్నిపాతః శృంగాటః (సు. చి. 40 అ.

30 డల్లణః). తె. అంగుడు. వి. నోరు, ముక్కు, అన్ననాళము, శ్వాసనాడి

అను నాలుగు అవయవములకు సంబంధించిన మార్గములు కలియు చోటు.

Bony. P - see hard palate.

Hard P : the bony plate adjacent to the gums. కఠిన

తాలు, కాకుడు. తె. వి. ఎముకతో గూడియుండు గట్టితాలు. ఇది చిగు

ళ్ళతో సంధించియుండును.

Lateral half of the bony P : తాలుకమ్, తాల.

Middle P : తాలుమధ్యమ్. తె. తాలు నడిమిభాగము.

- Primitive P : ప్రాథమిక (0) తాలు.
- Root of the P - see root.
- Soft P : the soft posterior part of the palate. కోమల తాలు, తాలుమాంసమ్, మృదు తాలు. తె. మృదుతాలు. వి. తాలు వెనుకనుండు మెత్తని మాంసభాగము.
- Spine of the P : see spine.
- Two halves of the hard P : తాలుకే, తాలుషకే. తె. కుడి ఎడమతాలు భాగములు. వి. ఇవి ఎముకకు చెంది గట్టిగా నుండును.
- Uvular region of the P - see Root of the P.
- Palatine : belonging to the palate. తాలవ్య, తాలు. తె. తాలుకు చెందిన.
- P. bone - see bone.
- P. fossa - see fossa.
- P. membrane - see membrane.
- P. region - see region.
- P. tonsil - see tonsil.
- P. velum : తాలుచక్రమ్, పశ్చాత్తాలుచక్రమ్.
- Spheno P : స్పైనతాలవ్యమ్.
- Palatoglossus - see muscles.
- Palatopharyngeus - see muscles.
- Palingenesis : rebirth. పునర్జన్మ.
- Palm : flexor surface of the hand. కరతలః (0), హస్తతలః (0). తె. ఆరచేయి.
- Palms : పాణిహృదయే (దేవీ).
- Center of the Pa : palm of the hand. పాణితలమ్. వ్యా :- మణిబద్ధాదజ్జల్య పర్యంతో భాగః, పాణిహృదయమ్. హస్తతలమధ్యమ్. వ్యా :- పాణితలమ్. హస్తతలమంగుళీ రహితమాఖ్యాతమ్. (సు.చి. 10.9 వ్యాఖ్యానే). తె. ఆరచేయి, పాణితలము, వి. మణికట్టుకు, ప్రేళ్ళకు మధ్యనున్న భాగము. ఇది ముడుచుకొనుటకు వీలుగా నుండును.
- Hollowed Pa : చులుకః, ప్రస్ఫుటిః. తె. చేరకు.
- Hollowed joined. Pa : అజ్జలిః. తె. దోసిలి.
- Palpation : స్పర్శః. తె. తాకుడు.
- Palpebra: an eyelid. నేత్రకోశః, నేత్రచదః, వర్త్య. తె. కనురెప్ప. eyelids. వర్త్యసే (దేవీ). తె. కనురెప్పలు (రెండు).
- Palpebral: వర్త్య, వర్త్యీయ. తె. కనురెప్పలకు చెందిన.
- P. cartilage - see cartilage.
- P. muscle, the orbicularis palpebrarum M - see muscle, Palpebralis.
- Pancreas : a racemose gland in the abdomen. Description :- A tongue

-shaped glandular organ lying below and behind the stomach. Its head is encircled by the duodenum and its tail touches the spleen. It is about 7 inches long and weighs about 3½ oz. It secretes pancreatic juice and insulin. The sweet

bread. 1. అగ్నాశయం, ఆగ్నేయ గ్రాహి, కాలీయకమ్, కాలీయమ్, కాలీయకమ్. 2. “క్లోమ” ఇత్యపరే

(క) క్లోమస్థానమ్ - క్లోమకాల భజ్జాదధస్తాత్ స్థితం దక్షిణపార్శ్వం తిలకం ప్రసేదమ్ (సు ని. 99. డల్టన్) “గ” స్థిహత్పుద్రాస్త్రయో ర్మధ్య మన్నపానాది కర్మణి సహాయభూతి మధ్యాస్తే క్లోమతచ్చ తిలాభిదమ్. (ఆ వి. (చ) యక్యతవత్ కారణం క్లోమ విజ్ఞేయం పాకకర్మణి స్థిహత్పుద్రాస్త్రయో ర్మధ్యమధ్యాస్తే నీర్వువర్త్య పత్. (ఆ. శా. సం. 394 P). 3. క్లోమ. అకృతిః - (అ) ఆమాశ యాత్ కుతారి కాకారోఽగ్నాశ యః, నాభేర్వాచుక్త మజ్జమ్. తె

(1) వి. ఆమాశయము (యండి) క్రింద “గొడ్డలి” రూపముననుండు అగ్నాశ యము. బొడ్డుక్రింద ఎడమవైపున వ్యాపించియుండు ఆవయవ విశేషము “క్లోమమని కొందరి మతము” (2) ఇది నాలుకవలె సన్నబుడిపెలుగల అవ

యవము. ఆమాశయమునకు క్రింద వెనుకల వ్యాపించియుండును. దీని తల నాభిపురీతము (గ్రహణి)తో నా వృత మై తోక స్థిమములు తాకు చుండును. పొడవు 7 (ఏడు) అంగుళములు. బరువు 3½ బౌంసులు. దీనియండి “ఆగ్నేయరసము, ఇన్సు లిన్” అను రసాయన ద్రవము లూరు చుండును. ఇవి భుజించిన యాహార మును జీర్ణము చేయు శక్తిగలవి. ఈ రసద్రవ్యము అగ్నితో సమాన గుణ ములు గలది (1) తిలమ్, పాచకా శయః, పితృశయః, తె. అగ్నాశయము, పితృశయము, వృక్కశయః, స్వాదు పిండము. (2) మధుర పూషః. తె. తియ్యకొట్టె (3) వాలీక్షణమ్ :- హృదయతే పరిక్లొమ్నా హలీక్షణా త్పార్శ్వభాగమ్. యస్యైవ మతస్నా భ్యాం స్థిహత్పువనస్తే వివృహ మసి” ఇయం యుక్తసాయజాచార్యైః ఏవం వ్యాఖ్యాతాయథా! హేరుగ! తే-తవ, హృదయాత్. హృదయపుణ్డ రీకాత్, ఏతత్ సంజ్ఞకాత్ సమీపాత్, మాంసపిణ్డ విశేషాత్, పార్శ్వభ్యాం దక్షిణోత్తరాభ్యాం, మతస్నాభ్యాం, ఉభయపార్శ్వ సమీపాభ్యాం, వృక్కాభ్యాం, తత్సమీపస్థ పితృధార పాత్రాభ్యాం వాష్టిహ్నః ఉదరపార్శ్వస్థితత్వాత్, శ్చేన పాత్రాకారాత్, మాంసపిణ్డాత్ యక్ష్మః (వనః). హృదయసమీప

స్థాత్ ఏతత్ సంజ్ఞకాత్ కాల
ఖడ్గాత్. (అ. వేద. అయ. 3. ద్వి.
కణ్డః).

“అస్య ఫలితార్థః” :- క్లోమ, హృద
యసోహస్థం మాంసపిండమ్. తిచ్చ
హలాకారతయా హరిక్షణుని ఆ
హితమ్. ఆయం పిండః ఉభయోః
పార్శ్వయోః దక్షిణోత్తరం ప్రపురం
ఉభయపార్శ్వస్థమధ్యే వర్తతే.
అథవా పితౄధారపాత్రయో రన్తితే
తివ్రతి. అయివామస్త్యేన పత్రా
కారేణ క్షీహ్నః సంలగ్నః వర్తతే.
దక్షిణాయత్యతః అథస్థాత్ విద్యతే.
తే. వి. అధర్వవేదము, అనువాకము
3. ద్విలీకుకాణ్డమున 4. క్లోమ:-
హృదయసమీక్షాన నాగలివలె
నుండు మాంసపిండము. అందుచే
నిది హరిక్షణుని చెప్పబడినది. ఈ
మాంసముద్ద ఇరుప్రక్కలందు
దక్షిణోత్తరములుగా వ్యాపించి
యుండును. అనగా ఇరుప్రక్కలం
గుండు గురవాల మధ్య నివసించి
యుండుచు లేక పితౄధారపాత్రలకు
చివర ఉండును. ఇది ఎడమభాగమున
శ్యేనపత్రాకారమున క్షీహ్న
ముతోను, కుడిభాగమున యక్ష్మత్వకు
క్రిందకు సంధిపడి యున్నది.
జీహ్వాయవము క్రింద నిమిడియుండు
తేనెకు తైరింటి అవయవము. ఇంగు
భుజించిన యాహారమును జీర్ణము
చేయు క్రిగిల పికి ద్రవ ద్రవ్య

మును. ఈ రసము - ద్రవము -
జీర్ణరక్తులతో నలిచుఖ్యమైనది.
ఇది అన్నతో సమానగుణములుగలది.

Pancreatic : relating to pan-
creas. అన్నాశయ (యాయ).

Accessory P. duct - see
duct.

P. duct - see duct.

P. juice - see juice.

Papilla a small nipple -
shaped elevation. A pimple
or pustule. (1) చూచుకమ్. తె.
చుచుమొన, చుటిమొన. (2) అజ్జు
రకః, పిప్పలః, పిప్పలా - (బ. వ.)
వ్యా :- నూమ్మో నూపుమక సవృతాః
పిప్పల్యాకారావా మాంసకీలాదీనాం
ప్రగోహాః పిప్పలికా. తె. మాంసపు
మొలకలు. వి. చిన్న చనుమొనల
వలెగాని, పిప్పళ్ళవలెగాని యుండు
సన్నని బుడిచెలు, మాంసాంకుర
ములు, నూమ్మోంకురములు.

Fungi form P: శిలీన్ధ్ర
పిప్పలః. (జిహ్వయామ్). తె. వి.
నాలుకపైయుండు సన్నని చిన్నబుడి
చెలు, సన్న మొటికలు.

Optic P : దార్శన పిప్పలః.

Papillary : pertaining to the
nipple. అజ్జురకః, చోచుకః, పిప్ప
లీకుః.

P. body . papillary layer of
the skin. పైపులత్వక్. వ్యా :-

- అధశ్చర్మణః ప్రథమం పటలమ్.
 P. Layer : తామ్ర.
 P. Muscles : see muscoli.
 Papillares - see muscle.
 Paracele : a lateral ventricle of the brain. పా ర్శ్వ గో ర్ధ శోషకః.
 Paradidymis : పరోపాధి.
 Parallel : సమాంతరః, సదృశః.
 Parametrium : the connective tissue around the uterus. గర్భాశయసంయోజకధాతుః. వ్యా : (ధాతు రేవః) అయం యోజకధాతుః గర్భాశయ మావృత్యలిప్తతి. తె. వి. గర్భాశయమునలుపై పుల నావరించి యుండుధాతువు.
 Paranephros : a suprarenal capsule. అధివృక్కకోశః.
 Parathyroid : ఉపకౌకలకమ్, ఉపా వటుగ్రంథిః, పరిఘల్లికా.
 Parencephalon - see the cerebellum.
 Parental : పైతృకః.
 Parietal : relating to wall. పార్శ్వక, భిత్తిక, భైత్త. వ్యా:- సరస కలాయాః పటల మేకమ్.
 Fronto P : లలాటపార్శ్వకా.
 P. bones - see bone.
 P. plate - see plate.
 P. tuberosity - see tuberosity.
 P. vein - see vein.
 P. wall - see wall.
 Parietes: the walls of an organ. (1) దేహప్రాచీరాః. The walls of a cavity (2) కుహరప్రాచీరాః వా గహ్వరప్రాచీరాః. తె. కుహర ప్రాచీరములు.
 Paroophoron - see parovarium.
 Parotid: (1) Near the ear. కరో పాస్తః తె. చెవిదగ్గర. (2) The parotid gland. కర్ణమూలికాగ్రంథిః.
 P. duct - see duct.
 P. gland - see gland.
 P. mould - see P. region.
 P. region - see region.
 Parotis: the parotid gland - see gland.
 Parovarium : పరడిమ్బుగ్రంథిః, పరోర్వరా.
 Pars : a part. అంశః, ఖణ్డాః, భాగః.
 P. intermedia: మధ్యపత్రికా.
 P. media : మధ్యఖణ్డాః.
 Part : (1) అంశః, ఖణ్డాః, దేశః, భాగః. తె. అంశము, ఖండము, ప్రదేశము, భాగము. (2) అంగం, అవయవః.
 Anterior P. of glenoid fossa: పురస్తహానవనిమ్మికొఖణ్డాః. వ్యా:- హానవనిమ్మికొయః పురస్తన అంశః వా ఖణ్డాః.
 Basilar P : మూలఖణ్డాః.

Fleshy P : మాంసదేశము. తె.	పరాగము, రజము. తె. అణువు, కణము, నలును, రబను, చిన్నపలుకు.
Greater P. of the cerebral hemisphere : గోద్దార్ధగోలధూరి భాగము.	Parts : ప్రత్యంగము. తె. వి. శరీరమునగల వివిధవయవములు.
Inner P : అంతరాంతము. తె. లోపలి భాగము.	Component P. of the body: త్రిధాతము. తె. మూడుధాతువులు.
Laryngeal P. of pharynx : స్వరయంత్రపక్షిహంతము.	Fore P. of the extremities: శాఖాగ్రాణి.
Lateral P : పార్శ్వభాగము. తె. ప్రక్కభాగము.	Inward P : కోష్ఠాంతము. తె. కోష్ఠముననుండు అవయవములు.
Lower P : అంతరాంతము. తె. క్రింది భాగము.	Parturition : ఉత్పాదనము, ప్రసవము. తె. కాన్పు, ప్రసవము. వి. బిడ్డను కలుపు.
Lumbar P. of the back : కటి పృష్ఠభాగము. తె. నడుము వెనుక భాగము.	Passage : అయనము, ద్వారము, నాడీ, మార్గము, ప్రాంతము, వర్తము. తె. దారి, నాడీ, నాళము.
Medial P: మధ్యభాగము, మధ్యాంతము. తె. నడిమిభాగము.	Passages : అయనము, ద్వారము, నాడీ, మార్గము, ప్రాంతము, వర్తము. తె. దారులు, మార్గములు, నాడులు.
Nasal P : నాసికభాగము.	Air P : అనిలాయనము, వాత మార్గము, శ్వాసమార్గము. తె. గాలి గొట్టములు, శ్వాసనాళములు. వి. శ్వాస అడు మార్గములు.
Oral P. of pharynx : గలద్వార పక్షిహంతము.	Auditory P : కర్ణనాడీ, కర్ణ ప్రాంతము, శబ్దపథము, శ్రోత్రమార్గము. తె. కర్ణరంధ్రము. వి. చెవిలోనికి ధ్వనులు పోవుదారి, ధ్వనులు వినుట కేర్పడిన మార్గము.
Penile P : మేధ్రీయభాగము. తె. పురుషాంగభాగము.	External P : బాహ్య ప్రాంతము, Genital P : అపత్స్య పథము, అపత్స్య గర్భమార్గము. తె. వి. గర్భాశయము.
Post P. of glenoid fossa : పక్షిమహానవిమ్మికొట్టము. వ్యా:- హానవిమ్మికొట్టము. పక్షిమభాగము.	
Proximal P : ఉత్తర విభాగము.	
Sigmoid P : వక్రభాగము, వక్ర భాగము.	
Particle : అణువు, కణము, పరమాణువు,	

ముఖమునుండి యోని వెలుపలివరకు
నున్నదారి లేక నాళము. గర్భా
శయమునుండి కా స్తుకా ల ము న
పిల్లలు బయటికివచ్చు త్రోవ,
సంతానమార్గము.

Inguinoscrotal P : ధలశోశాభి
వాహినోధమన్యః. తె. వి. వట్ట
కాయ (వృషణము) లతో సంధించి
యుండు శుద్ధరక్తనాళములు.

Internal P : అంతః ప్రోతాంసి,
అంతర ప్రోతాంసి, ఆభ్యంతర
ప్రోతాంసి. తె. లోమార్గములు. లో
ప్రోతస్సులు.

Lacrimal P : అశ్రుమార్గాః.

Laryngeal P. కణ్ఠప్రోతః. స్వర
యంత్రమ్, స్వరవహప్రోతః. తె. గొంతు.
వి. ధ్వనిలను గొనిపోవునాళములో
నుండి ధ్వనివచ్చు గొట్టము లేక
నాళము, కంఠనాళము.

Leading inward P . అంతర్ముఖ
ప్రోతాంసి. తె. వి. శరీరములోదట్టు
గల నాళములు. ఉదా :- నోరు,
గొంతు, ముక్కు మొదలగునవి.

Nasal P : ప్రాణచూర్ణః, నాసా,
నాసానాడీ, నాసాపథః, నాసా
మార్గః, నాసారస్థమ్, నాసాప్రోతః.
తె. ముక్కు బెజ్జము, నాసా
రంధ్రము. వి. బయటనుండి ముక్కు
లోనికి పోవుదారి(రులు).

Oesophageal (Esophageal)
P : కణ్ఠప్రోతః తె. వి. గొంతులోని

శ్వాసాన్నమార్గము.

Pharyngeal P : కణ్ఠమార్గః. కణ్ఠ
ప్రోతః, గలమార్గః. తె. కంఠనాళము,
గొంతు, పీక. వి. గొంతులోని శ్వాసా
న్నాదినాళములు.

Pleural P : పాచ్ఛ్వమార్గః.

Respiratory P : శ్వాసపథః,
శ్వాసమార్గః.

Seminal P : శుక్రమార్గః, శుక్రా
శయవ్యాసమ్.

Urinary P - see urinary.

Passive : అలసః, నిష్క్రియః, వ్యాః-
క్రియాశూన్యః. తె. చురుకులేని,
స్తబ్ధమైన, పనిలేకుండా నుండుట.

P. action - see action.

Patch : లాళ్ళనమ్. తె. గుర్తు.

Patella - see bone.

Patellar - belonging to patella.

జానుక, జానుసంబంధీ.

P. region - see region.

P. surface - see surface.

Path : మార్గః, ప్రోతః తె. త్రోవ,
మార్గము, దారి.

Ps. of circulatory fluid :

అమృతవహమార్గాః, అమృతవహ
ప్రోతాంసి. తె. జలమార్గములు. నీరు
పారు నాళములు.

Pathological principles - see
principle.

Pathology : వికృత శారీర విజ్ఞానమ్,
వికృతివిజ్ఞానమ్, శరీరదోష ధాతు

పరి వికృతి నిష్ఠానమ్. శరీర వికృతి నిష్ఠానమ్

Pear : పీరకమ్, పీరకమ్.

Pc. shape . పీరాకారము.

Pectineus : a flat muscle of the upper part of the thigh.

సహస్రీ శేఖీ - see muscle.

Pectoral : ధోరణి, పక్షి, పక్షిము.

P. region - see region.

P. girdle - see girdle.

Pectoralis : a muscle of the breast - see muscle.

Pectus : the chest, the thorax.

ఉరః, వక్షః. తె. ఉరము, ఎదురు రొమ్ము, ఛాతి, రొమ్ము, వృక్షము.

Pedology : the science of childhood. కుమారతత్వమ్, కామారభృత్యమ్.

తె. కామారభృత్యము బాలతత్వము.

Peduncle : the stalk, a stalklike structure, a supporting part.

పదకమ్, వృన్తమ్. వ్యా :- తుద్ర పదాకృతమజ్జం వా వృన్త ఇవ కన్పి దమయన భాగః. తె. తొడిమ వి. తొడిమవలె నాధారముగనుండు అయవభాగము.

Cerebral P : మాస్తిష్కపదకమ్.

Inferior cerebellar P : అధరౌపమస్తిష్కపదకమ్.

Middle cerebellar P : మధ్యమాపమస్తిష్కపదకమ్.

Superior cerebellar P : ఉత్తరౌపమస్తిష్కపదకమ్, యోజక బాహుః.

Pelvic relating to the pelvis.

కబ్బి, కాబ్బి, శ్రోణి. వ్యా :- కటి సస్పస్థ. తె. కూపమునకు చెందిన, పొత్తికడుపుకు సంబంధించిన.

Anterior P. region - see region.

P. brim - see brim.

P. cavity - see cavity.

P. colon - see colon.

P. floor : శ్రోణ్యాధారః, విటకు మర్మ.

P. girdle - see girdle.

P. notch - see notch.

P. portion - see portion.

P. region - see region.

P. outlet - see outlet.

Pelvis : the large bony basin-shaped cavity, formed by the innominate bones and sacrum. It contains and protects the bladder, rectum and organs of generation.

(1) కటి, కటి, శ్రోణి. వ్యా :- అస్య స్థానమ్ :- ఉరుసన్నేరధస్తాత్ స్మరమద్విరోపితసభాగః. (సు.సూ. 35-12) తె. వి. తొడిమకు క్రింద గుహ్యంగమునకు పైననుండు భాగము, శ్రోణి. (2) అధరౌదరమ్, కటిగుహ, వస్తికీర్ణమ్, శ్రోణికోవ్యః,

శ్రోణిగుహ, శ్రోణిచక్రమ్. తె (1)

కూపకము, వస్తికము, శ్రోణిగుహ. వి. పాత్రికడుపు చుట్టునుండు అస్థి పంజరము. ఇది చట్ట ఎముకలు, ముడ్డిపూసలచే నిర్మితమైనది. గుహ వలెనుండును. ఇందు వస్తి. గుద, ప్రజననాంగములు పొందికగా నుండును. (2) చట్ట, నడుము, శ్రోణి, కటివలయము, కూపకము.

Back part of the P : కటి పృష్ఠమ్.

Bisected P : కటిశ్రోణి,

Bony P : శ్రోణిచక్రమ్. శ్రోణ్యస్థిని.

Brim of P : కటిగుహపరిధి.

False P : అసత్యశ్రోణి, బృహత్ శ్రోణిగుహ, మిథ్యాశ్రోణిగుహ.

Greater P : బృహత్ శ్రోణిగుహ.

Lesser P : అస్థిశ్రోణిగుహ.

Lower part of P : గుదాస్థి వివరమ్. తె. వి. ముడ్డిపూస ఎముకల రంధ్రము.

Outlet of the P : see outlet.

P. of the kidney : వృక్కసముట, వృక్కాలిప్త.

Renal P : వృక్కసముట.

Side of the P : పార్శ్వజఘనమ్. తె. తొంటి. వి. నడుము కిరువైపుల నుండు ప్రక్కలు.

True P : వస్తికుక్షి, వస్తిగుహ, సత్య శ్రోణి, లఘుశ్రోణిగుహ.

తె. పాత్రికడుపు.

Penis: the male organ of copulation. ధ్వజమ్, నాలమ్, పురుషబాహ్యేన్ద్రియమ్, పురుషాంగమ్, పురుషేన్ద్రియమ్, పుంలింగమ్, పౌరుషమ్, బీజాయనమ్, మేధః, మేహనమ్(ః), లత్యణమ్. లింగమ్, శిశ్నమ్, శిశ్నః, శేఫః, సాధనమ్. తె. చుల్లి, దడ్డు, పురుష మర్మావయవము, మొగగుర్లు, శిశ్నము. వి. పురుష గుహ్యంగము. ఇందు మూత్రశుక్రములు వెలువడు మార్గము అమరి యుండును.

Cervix of glans P - see cervix.

Prepuce of P: లింగాగ్రవరకలా.

Raphe of the P - see raphe.

Pentagonal : పంచకోణాకారః.

Perception : ఇంద్రియగ్రహణ, ఉపలబ్ధి, బుద్ధి, బోధ, సంవేదనమ్. తె. జ్ఞానము, తెలిసికొనుట.

Perceptive faculties : అక్షాణి, ఇన్ద్రియాణి. తె. చక్షురాదిజ్ఞానేన్ద్రియములు. వి. బాహ్యవిషయముల గ్రహించు అతి సూక్ష్మవయవములు.

(2) విషయగ్రహణ శక్తి, విషయ గ్రహణతమతా. తె. తెలిసికొనెడు శక్తి.

Pericardiac, pericardial : పారిహార్ద, పారిహార్దిక.

P. area : పరిహార్దదిక్, పారిహార్ద

త్రేతమ్.

P. cavity - see cavity.

P. region - see region.

Pericardium : the membranous sac which envelops the heart. (1) అజ్ఞధరా, పరిహృత్కోశః, పరిహృదయమ్, పరిహృదయకలా, హరిహర్దమ్, హృదయధరా (కలా), హృదావరణీ, హృదావరణికలా, హృషీకధరాకలా. తెహృత్కోశము, హృదయావరణము. హృదయము నావరించియుండు పొరల సంచి. దీనిలో గుండెకాయ ఉండును. (2) గుండె నావరించియుండు రెండు పలకని పొరలసంచి. (2) ఋక్కః - ఋక్కానామద్వే హృదయావరణే. (సు.ని. 9-17 హరాణాచన్ద్రోః).

Pericellular : around a cell. పరిశలకమ్. తె. కణావరణము.

Perichondrial nasal capsule : కైకసనాసాకోశః.

Perichondrium : the membranous covering of cartilage. పరికీకసా పర్యుపాస్థి. వ్యా :- అస్థిధరాకలా భేదః. ఏషాతరణాస్థీన్యావృత్త్యతివృత్తి. తె. పరికీకసము. వి. లేతవిముకల నావరించుచుండు పొర.

Pericranium : the periosteum of the skull : కపాలపర్యస్థికలా, కపాలావరణమ్, పరికపాలః.

Periglottis : the mucous membrane of the tongue : పరిజిహ్వధరా, పరిజిహ్వధరాకలా.

Perimetrium : the uterine peritoneal covering. గర్భకోష్ఠావరణికలా.

Perimysium : పర్యామిషీయ. వ్యా :- మాంసధరాకలా భేదః.

Perineal : అధారీయ.

Perineum : space between anus and genitalia or scrotum : గురోపస్థః, గురోపస్థదేశః. వ్యా :- గుదగుహ్యంగయోర్మధ్యదేశః, (2) గుదవృషణయోర్మధ్యదేశః. పాయుమేథాస్థరమ్, భగముల ప్రదేశః, మూలాధారః, మూలాధారపీఠమ్. వ్యా :- యోనిగుదాస్థరదేశః. తె. ఈనె, మూలాధారము. వి. ఆసనమునకును, అపత్యమార్గము లేక వృషణకోశమునకును మధ్యనున్నచోటు. ఇది విటపమర్మ ప్రదేశము. యోనిగుదముల మధ్యనుండు ప్రదేశము. ఇదిమాంసపువట్టిలచే నమరియుండును.

Perineurium : పరిపూనుకః, కలాకఞ్ఘృకా.

Periosteum : the fibrous membrane which invests the surfaces of bones. 1. అస్థిత్వక్, అస్థిధరాకలా, పర్యస్థికః, పర్యస్థికా, పర్యస్థి(క)కలా (అస్థిధరాకలా భేదః). వ్యా :- ఖరాస్థీన్యావృత్త్యతివృత్తి.

తె. ఎహక పొర. వి. ఈ పొర గట్టి ముదురు ఎరుకల నావరించి యుండును. 2. అస్థివల్కులమ్, అస్థి వరణచర్మ. వ్యా- బహి రావృణో త్యస్థీని, జీవభూమిస్థామ్. తె. అస్థి కవచము. వి. ఎరుకలకీపార జీవ స్థానము. ఇది తెల్లని నారపొర.

Dental P: దంతవల్కులమ్.

Periotic: పరిశ్రోతః. తె. చెవిలోపల చుట్టునుగల.

P. cistern: పరిశ్రోత్ర కూపకః.

Peripheral: (1) పరిసర, పరిసరగా. పరిసరాభిగా, పారిసరా, పారిసరీ, (2) పరిధిగా, పరిధీయ. తె. కైవారము నకు చెందిన, చుట్టునున్న, చుట్టి యుండునట్టి, బయటి. (3) ఆగ్ర. తె. చివరి, తొలి.

P. cell: see cell.

Periphery: the bounding line. పరిధిః, పరిసరమ్, పరిసరః. తె. కైవా రము, చుట్టు, పరిసరము, బయట, దగ్గర.

Perirectal: around the rectum. పరిగుదమ్. తె. ముడ్డిచుట్టు. perirenal: పరివృక్కః. తె. గుర దాల చుట్టు.

Perirhinal: పరినాసా. తె. ముక్కు చుట్టు.

Peristalsis: తరంగగమనమ్, లహరీ గతిః. తె. ఆంత్రచలనరీతి, తరంగచల నము, పురస్సరణము.

Peritoneum: the delicate serous membrane which lines the abdominal and pelvic cavities and also covers the organs contained in them. ఉదరగుహంగావరణికలా, ఉదరాస్త్రా వేష్టనకలా, ఉదర్యా. ఆకృతిః:- తనుస్వచ్ఛమృణా. ఉదర్యా గుహ కలా, కుత్త్యంగావరణీ (కలా), పరి తున్నా (కలా), పర్యుదర్యా. తె. ఆంత్రవేష్టనము, ఉదరకోష్ఠకల, వి. ఉదరాదిగుహల నావరించి యుండు పొర. ఈపొర ఉదరగుహ లోని యకృదాద్యవయవముల నావ రించి కప్పుగానుండి కొపాకు చుండును దీనినుండి నీటివంటి ద్రవ మూయచుండుటచే గర్భాది కోశము లును, ఆవయవములును ఒరిపిడికి లోనుగావు. ఉదరావరణికల.

Parietal P: కుత్త్యంగావరణికలా, భైత్రపారితున్నకలా.

Peroneum: the fibula.

Peroneus: వైబల - see muscle.

Perpendicular: ఋజుః, అమ్బుః. తె. తిన్నగానున్న, నిలువైన, పొడ వైన, తిన్నని.

P. plate - see plate.

Personality: ప్రకృతిః, వ్యక్తిత్వమ్, స్వత్వః. తె. మూర్తిమత్త్వము, వ్యక్తి త్వము, సత్త్వాదిప్రకృతులు, స్వభా వము, స్వరూపము.

Perspiration : sweating, స్వేదన, చెమట.

Insensible P అజ్ఞేయస్వేదన. తె. తెలియని చెమట.

Sensible P . జ్ఞేయస్వేదన. తె. తెలిసిన చెమట.

Pes : a foot. చరణ, పద, పాద. తె. చరణము, పాదము, కాలు.

Petrosal అశ్మ, ప్రాస్తర. తె. రాతి వంటి.

Petrous : (1) ప్రాస్తర. తె. రాతి వలెనున్న. (2) ప్రస్తర కారోట భ్రమనిఖణ్ణ (ద్వయో రేక). P. portion - see portion.

Peyer's Glands or patches : the agminated glands of the ileum. Flat patches of lymphatic tissue situated in the small intestine but mainly in the ileum. శేషాస్త్రవకాకీ గ్రంథయః. వ్యా :- ఈ గ్రాస్త్రస్య అన్ని మ భాగే శేషాస్త్రే ఏకాకీగ్రంథయః వాపభిఖణ్ణాః. ఛన్దీ భావేనవర్తంతే. తె. శేషాస్త్ర గ్రంథులు, శేషాస్త్ర పటభండములు వి. ఇవి గుడ్డతుంపులు లేక ముక్కుల వలె నుండును.

Phagocyte : a cell capable of engulfing other cells and debris in the tissues క్షుత కణ, భక్షకకోశికా, భక్షక కాయ

అం, రక్షకరక్షజీవాణు, శ్వేతకణ. తె. క్షుత్రకణము, తెల్ల కణము, భక్షక కోశిక.

Phalanges : the bones of the fingers and toes. అంగుళ్యస్థిని- see bone. అంగుళపర్వాణి.

Phalanx : one of the finger bones or toe bones. అంగుళ్యస్థి. వ్యా :- కిందివని పాదాంగులాస్థి వా హస్తాంగులాస్థి. తె. వి. ఏదేని ఒకకాలి లేక చేతి ప్రేలి ఏముక. (2) పర్వమ. తె. గణపు.

Distal P. అగ్రపర్వమ. తె. ప్రేలి చివరి గణపు.

Phallic : pertaining to the penis. ఫల్లికీయః. తె.వి. శిశ్నమునకు చెందిన. P. portion-see portion.

Phallus : penis. ఫలమ్, ఫలకమ్, ఫల్లకమ్, లింగమ్, శిశ్నం, శేఫః. తె. శిశ్నము.

Basal P. మూలభుజిమ్.

Pharyngeal : pertaining to the pharynx. గ్రంధి (ము), గళీయా. వ్యా :- గళనమృద్ధి. తె. గళమునకు చెందిన, గొంతుకు సంబంధించిన.

Outer Ph. groove-see groove.

Ph. arch - see arch.

Ph. pouch - see pouch.

Ph. raphe - see raphe.

Ph. recess - see recess.

Ph. tonsil - see tonsil.

Ph. tubercle - see tubercle.

Second Ph. arch - see arch.

Pharynx : musculomembranous sac behind the mouth and nares and esophagus. The cavity at the back of the mouth. It is cone-shaped, 3 in. long and is lined with mucous membrane. (1) గల.

వ్యా:- పురః కుత్తుస్య శిరసోగ్రా దుద్భవతి. తె. గళము, గొంతు.

(2) గ్రసనికా, గ్రసనీ. తె. మ్రింగుడు, డెక్క. వి. ఇది అన్న వాహిక వైభాగమున నుండును. ఆరిపోయి

నపుడు అన్న పానద్రవ్యములు మ్రింగుటకు పీలులేక పట్టివేసినట్లుగ నుండును.

(3) శృంగాటకమ్(ః) వ్యా:- నాసాకర్ణ స్రోతోఽక్షిజిహ్వ తర్పణీనాం సిరాణాం సన్నిపాతః శృంగాటకః.

(సు. చి. 60. శ్లోకవ్యాఖ్యానే డల్లణ). (సు. శా. 5-27. గద్యాంశే) శ్రోత్రశృంగాటకేషు శంఖావర్తా

(సన్ధయః). తె. ముక్కు, చెవి, కన్ను, నాలుకలకు చెందిన స్రోతస్సుల నాళముల (తడుపు) తృప్తిజేయు నిరల

కూడలి, శృంగాటకము. (4) సప్తపథః. వ్యా:- గలబిలావేష్టన మవయవః. తె. సప్తపథము. వి. భుజం

చిన యావరము పోవు మార్గము, శ్వాసింతు గాలిపోవు మార్గము ఇచ్చట

కలియును.

Naso Ph: part of the pharynx behind the posterior nares. వాసిక్యగలః, నాసిక్య గ్రసనికా. వ్యా:- నాసాగుహాయాః పశ్చిమ భాగస్థగలాంకః, శృంగాటకమ్, సప్తపథనాళమ్. తె. నాసిక్య గలము. శృంగాటకము, సప్తపథ నాళము.

Ph. of the throat : అంతరలః, అన్తర్గ్రసనికా, కణ్ఠః. తె. కంఠము, గొంతు. వి. గొంతులో భాగము.

Phase : అవస్థా, ఆలోకః, దర్శనమ్.

తె. (1) అవస్థ, దర్శనము, రూపము.

(2) విభజనదశ.

Ana Ph : 1. ఆద్యాలోకః. వ్యా:- తారకావస్థా. 2. తె. వి. జీవాణు విభజన చలనదశ.

Kata Ph : విఘటాలోకః. వ్యా:- విభాగావస్థా.

Meta Ph : (1) మధ్యాలోకః. వ్యా:- ద్వైతారకావస్థా. (2) తె. వి. జీవాణువిభజన మధ్యదశ.

Pro Ph : తె. వి. జీవాణువిభజన తొలిదశ.

Telo Ph (1) అన్త్యాలోకః. వ్యా:- శలకస్యాన్త్య పృష్ఠోరణం వా విభాగః. (2) తె. వి. జీవాణు విభజన అంత్యదశ. The final stage of cell - division.

Phlebology : the science of veins. సిరావిజ్ఞానమ్, సిరా

శాస్త్రము. తె. వి. నిర్మలమధరించున
రసనా తెలియ చేయు విద్య,
శాస్త్రము.

Phlegm : watery humor కఫము.

జలనా, క్షేపము. తె. కఫము,
క్షేపము. తెలుగు-see principle.

Phosphate భాస్వరము.

Phosphoric acid: భాస్వరకాసురము.

Phosphorus : భాస్వరము. భాస్వరము.

వ్యా-లగుము. ఏతత్సర్వముంజ్వలన
శీలం ఘనంద్రవ్యవిశేషము. తె. భాస్వ
రము. స్థా. మె. అస్థినాడీధాతునాం
మూలద్రవ్యకావిషేషము. తె. వి.
ఇది ఏకకనాడీధాతువులమూలద్రవ్య
మూలలో నొకటి. తె. భాస్వరము.

Phren : (1) The mind. చేతన,
బోధశక్తి, మనః. తె. మఁస్సు. (2)
the diaphragm. మహాప్రాచీన.

Phrenic : మధ్యచ్ఛద, మహాప్రాచీన

Physical : pertaining to the
body శారీర, శారీరక తె. జేహము
నకు చెందిన, శరీరమునకు సంబం
ధించిన, శారీరకము.

P. force. చాలని శక్తి, ప్రవృత్తి
శక్తి, భౌతికశక్తి. తె. భౌతికశక్తి

P. phenomena : భౌతికవికారము.

Physiologic. physiological :
pertaining to the functions
of the body. శరీరకృత్తిక, శారీర
కర్మసమ్బంధి, శారీర క్రియా సమ్బంధి.

వ్యా - కర్మమున ప్రయోజనవిషయము.

తె. శరీర వ్యాపారమునకు చెందిన.

Physiology : the science of the
normal functions of the
body. (-) జంతుజీవాధర్మశాస్త్రము,
శరీరకృత్తి, శరీరకాభివృద్ధివిజ్ఞానము,
శారీర క్రియవిజ్ఞానము. (2) క్రియా
ప్రతిపాదనావిజ్ఞానము, క్రియాశారీరము,
బోధధాతువుల విజ్ఞానము. తె. శరీర
ధర్మశాస్త్రము. శారీర బోధధాతు
మలాది విజ్ఞానము.

Post natal Phy: జన్మోత్తర శారీర
క్రియావిజ్ఞానము.

Pia or pia mater: the innermost
vascular membrane envelop-
ing the substance of the
brain and spinal cord.
చీనాంకుకా, మృద్వి, మృదు
కలా, మృదుతానికా. వ్యా. మస్త
లుగధరాకలాభేదము. తె. చీనాంకు
కము. వి. మెదడును (కపాలమందలి
మెదడును) వెన్నపూసలోని మజ్జు
కప్పియుండు పలచని పొర.

Pial : pertaining to the pia
mater. మృదుతానికాసమ్బంధి.

Pigment: an organic coloring
substance. రఙ్గకము, రఙ్గవస్తు
భేదము, వర్ణకము, వర్ణధాతుకం వస్తు. తె.
వన్నెను కలిగించు వస్తువు. పి. రంజక
పిత్తభేదము.

Pi. grains : వర్ణకాణము. తె. వి.

వర్ణమును గలిగించు అణువులు. ఇవి చర్మపుపార అడుగు భాగమున నుండును.	శంఖమునంటి నుడి.
Pigmental layer - see layer.	Pipe : tube. నాడీ, నాలి. తె. గొట్టము, నాళము.
Pillar . a supporting process.	Pisiform : మసూరకమ్, వర్తులికా.
స్తమ్భి. వ్యా.- నూలకొర అవయవ విశేష. తె. వి. సంభమును బోలు నూల అవయవ విశేషము.	P. bone : a small circular bone of carpus or carpal bones - see bone.
Anterior P : పురస్తన స్తమ్భి.	Piso hamate . మసూరాబ్జుళి, వర్తులికాబ్జుళి.
Anterior P. of the fauces : పురస్తన స్తమ్భికి, గలతోరణికా దణ్ణి.	Pisometacarpal . మసూరళలాకా. - see bone.
P. of the abdominal ring : ఉదరవలయ స్తమ్భికి.	Pit : an indentation. కూ ప, ఖాతమ్, గర్త, గుహ, విలమ్. తె. కూపము, గుంట, నొక్కు, డల్లము.
Posterior P. పశ్చిమ స్తమ్భి.	Epigastric P : హృదయాధరిక కూప, హృత్కూప.
Posterior P. of the fauces : పశ్చిమ స్తమ్భికి.	Lumbar P : నితమ్బకూప.
Pilorum : రోమహర్షణి.	Navel P - see umbilical P.
Pineal body - see body.	Olfactory P : nasal pit.
Pineal evagination : సారల ప్రలమ్బన.	ఆస్మాణీయగర్త, నాసిక్యగర్త.
Pinna . the hollow part of the external ear, the external cartilaginous flap of the ear.	Orbital P : అక్షికుణ్ణ.
Auricle. (1) కర్ణశక్ములి. కర్ణశక్ములికి (దేగ్). (2) కర్ణపల్లవ, కర్ణపాలి. తె. చెఱతమ్మెలు, వెలిజెవి.	P. of the stomach : the part of the abdomen just below the sternum. The epigastrium.
వి. చెవికి వెలుపలివైపున చుట్టుగా నేర్పడియుండు భాగము, (3) కర్ణగతావర్తక, కర్ణావర్త. తె. కర్ణావర్తము, గూబ. వి. చెవిలోని	ఆమాశయగర్త, ఉత్తరకుక్షికూప.
	Suprasternal P : జత్రకూప.
	Umbilical P : నాభికూప. తె. బొడ్డుగుంట, లోతుబొడ్డు.
	Pituita : phlegm, mucus. కఫ, శ్లేష్మ. తె. కఫము, శ్లేష్మము.
	Pituitary . pertaining to phl-

egm. (1) కపనస్పృష్టి, స్నేహ్యతః.

తె. కపనమునకు సంబంధించిన. (2)

స్నేహ్యము, స్నేహ్యక.

P. body - see body.

P. gland. a small reddish oval endocrine gland in the

P. fossa of the sphenoid bone or in the sella turcica.

The governor gland of the body - see gland.

Pivot: అక్షుః, అక్షుకీలకః. ధురాగ్రమ్.

Pivots: అక్షుకీలాః, ధురాగ్రాణి.

వ్యా :- రభచక్రకాదీనాం మధ్యాక్షా
కృతయః, పరివర్తనకీలకః. తె.
అక్షుకీలకము, కీలుచీల. వి. కీలు
తిరిగెడు చీలవంటి ఆకమున భాగ
ములు, ఇరుసువంటి భాగము.

Placenta : the after-birth, the flat, round spongy body forming the organ of nutrition for the fetus. అపరా, అమరా, ఉల్వః, జరాయుః, జరాయుమ్మలమ్, బలసన్ధారనవహనాడీ, రసవహ. తె. మావి. వి. ఇది కోడి గ్రుడ్డాకారముగా స్పంజితమగునందున వస్త్రవిశేషము. స్త్రీకి నెలలు నిండిన తరువాత 8" వ్యాసము, 1" దళనరి, 2 బౌద్ధస్థులబరువు గలిగియుండును పిండమునకు పోషకాహారరసమును గొనిపోవునాళము, నాళికమలము.

Discoid P: ఫలకాకారజరాయుః.

Non P : అనాపరా.

P. succenturiata : పిల్లమావి.

Planta : the sole of the foot : పాదతలము. తె. అతీకాలు.

Plantaris: a extensor muscle of the foot - see muscle.

Planum occipitale : పృష్ఠకీయా జ్ఞానాః.

Planum temporale: శాఖాజ్ఞానాః.

Plasm: living matter of a cell :

బలాసః. వ్యా:- ధాతురూపశ్లేష్మ, శలకస్య చైతనాంతో వాచైతన్యవస్తు. తె. కణజీవాంశము. వి. కణమునందలి చైతన్యవస్తువు. ఇది ధాతురూపమున నుండు కఫము.

Bio P : any living matter. కించిత్ చైతన్యవస్తు. తె. సజీవద్రవ్యము - see protoplasm.

Cyto P : కోశికాసారః - see protoplasm.

Hyallo P. a clear, transparent protoplasm. అచ్ఛబలాసః, స్ఫటికబలాసః.

Karyo P : అష్టిబలాసః. వ్యా:- అష్టిజాలకాస్తరాళిస్థాద్రవతరోష్టిబలాసః.

Nucleo P: the ground substance of the nucleus of a cell. కణకేంద్రములవస్తు. శలకకేంద్రహేతుద్రవ్యము.

Proto P : biogen, bioplasm.

All the cell but nucleus
It may be clear or granula-
ted - see protoplasm.

Spongio P : పింజ్జికొ బలాసః.

Plasma : (1) the fluid part of
the blood and lymph. (2)
colourless coagulable part
of blood. ప్లావికొ, రక్తరసః,
స్థావికొ, రక్తరసః. వ్యా :- రక్తస్య
నిర్విర్ణ్యస్కందాంతః. తె. (1)
రక్తరసము, రసి. (2) రంగులేని గడ్డ
కట్టు నెత్తురు భాగము, (3) రక్తముగా
మారు నూత్నరసము. వి. రక్తమును
ద్రవస్థితిలోనుంచు రంగులేని ద్రవము.
దీనియందు రక్తము గ్రహించిన అనేక
అంగారిక పదార్థములు, ఖనిజ లవణ
ములు, పోషక పదార్థములు, రిగ్
వంతుల నీరు నుండును. పీల్లో కొన్ని
కరిగినవి, కొన్ని కరగనివి, కరగని
సన్నని నూగువంటి అణువుల రూప
ములో నుండును. చక్కెర, మాంస
కృత్తులు, మధింపబడిన క్రొవ్వు, పెట
మినులు (ఓనో ద్రవ్యములు) లవణ
ములు జీర్ణమైన స్థితిలో నుండును.
మరియు సత్రజని, ప్రాణవాయువు,
బొగ్గుపులుసు వాయువు, కలుపపదార్థ
ములగుడ నుండును. దీని పని :-
పోషక భాగములను కణజాలముల
కందించుట, కణజాలమందలి మలిన
ములను విసర్జకౌవమువములకు చేర్చుట
యను క్రియలు దీనివలన జరుగును.

దీనియందు fibrin అను పీచుకణము
లుండను.

Blood P : రక్తద్రవః, రక్త
స్థావికొ, రక్తరసః.

Lymph P : రసస్థావికొ.

Muscle P : పేశీరసః.

Plasmatic : ప్లావికొ, ప్లా వి కొ
సమ్మన్తీ.

P. layer : the blood layer
adjoining the capillary walls.
రక్తధరాకలా.

Plasmogen : bioplasm - see
plasm.

Plasome : the ultimate vital
unit. చేతనాస్థానమ్, చైతన్య
సంగ్రహః, ప్రాణాయతనమ్ తె.
ప్రాణములుండు శావు, మర్మము.

Plate : a flattened process chie-
fly of bone : పట్టికొ, పత్రకమ్,
ఫలకమ్. తె. ఆకు, ఫలక. వి. ఇది
ఆకువలె వెడల్పుగనుండు ఎముక
భాగము.

Auditory Pl : శ్రోత్రఫలకమ్.

Cribriform Pl : చానీపటలమ్.

Cutis Pl : త్వక్ఫలకమ్.

External pterygoid Pl :
బాహ్యగారుదాయిత ఫలకం వా
పట్టికొ.

Floor Pl : భూమిఫలకమ్.

Frontal Pl : అలాట ఫలకమ్.

Frontal orbital Pl : పురకపా

లాక్షి తిరణ్ణము ఫలకమ్.

Horizontal Pl : హ్రస్వపత్ర కమ్.

Horizontal Pl. of palate bone: తాంస్థితిః పల్కాట్టికా

Mental Pl: మార్జీయ ఫలకమ్.

Motor end Pl: ఆన్డ్ర్యోఫలకమ్.

ప్రేరక తన్త్రికాన్డ్ర్యోఫలకమ్.

Neural Pl. తన్త్రికాన్డ్ర్యోఫలకమ్.

Occipital Pl: పృష్ఠకీయఫలకమ్.

Olfactory Pl: ఆఘ్రాణీయ ఫలకమ్, నాసిక్య ఫలకం పాన్టీకా.

Oral Pl. చక్త్ర ఫలకమ్.

Orbital Pl. ఆక్షిరణ్ణముఫలకమ్.

నేత్రచ్ఛదీఫలకే దా చక్త్రకే.

Pl. blood - see platelet.

Parietal Pl: పార్శ్వకీయఫలకమ్.

Peripeduncular Pl. మధ్య ఫలకమ్, లమ్బాశ్రతకమ్.

Pterygoid Pl. గారుదాయిత ఫలకే (అస్థిఫలకేద్యే).

Sternal Pl - see sternum.

Temporal Pl. పార్శ్వఫలకే.

Trapizoid Pl. సమలమ్బుఫలకమ్.

Tympanic Pl: కర్ణచూలఫలకమ్.

Urethral Pl: ప్రాసేక ఫలకమ్.

Vault of the Pl: తాలవటలమ్.

Vertical Pl. దీర్ఘాశ్రతకమ్.

Platlet: బియ్యణు.

Platlets of blood: ఫల గర్భకాః, రక్తగర్భకాః, రక్తచక్రకాః. తె.

నెత్తున కణములు, రక్తచక్రకాలు, రక్తచక్రకాలు. వి. దిగ్భలవలె నుండు రక్తకణములు. వి కొండెను వెల్లె చాచుచుండును.

Pleura (ploō'ra): a thin serous membrane covering the surface of the lungs and reflecting at the root of the lung, on to the chest wall. ఉ ర క లా, పార్శ్వ క లా, పార్శ్వ క, పుష్ప స కవచం, పుష్ప స ద్విదా, పుష్ప స ధరా, పుష్ప స వేష్టనమ్. పుష్ప సావణీకలా. తె. పుష్ప సకటము, పుష్ప సవేష్టనము, పుష్ప సావరణము. వి. శ్వాస కోశముల నావరించుచుండు మిక్కిలి పలచని ఉల్లిపొరవంటి శ్లేష్మకల, ఆమత్వము.

Pulmonary P: పుష్పసపార్శ్వకా పటలమ్.

Pleural: belonging to the pleura. పార్శ్వకేయ.

P. cavity - see cavity.

P. passage - see passage.

P. sac - see sac.

Plexus: a network of nerves, veins or vessels. చక్రమ్, జాలమ్, జాలకమ్, జాలికా, నాడీ కేంద్రమ్, నాడీ చక్రమ్, నాడీ సజ్ఞాతం, ప్లక్షుః, ప్లక్షుకమ్ (ః). తె (1) నాడీకేంద్రము, నాడీచక్రము

వల. వి. వలవలె నల్లిబిల్లిగానుండు నాడులు మొదఁగునవి. నాడులవల, నాడులనేత (అల్లిక). plexuses (PL). (1) చక్రాణి, జాలాని, జాలకాని, ప్లక్షాని, ప్లక్షకాని, తేలక, రటికాః. వ్యా :- వస్తుసానుసాదితస్తూ నాం సిరాస్సాయ్యాదీనాం వాఽన్యోన్యాయితీజ్ఞ నోత్పన్నాని గవాత్కారాణి విశ సస్తవస్త్రుఖజ్జాకారాణివాస్థానాని. క్షచిత్రస్త్రిప్లక్షికాణిచ చక్రత్వేనాస్థితీయస్తే. తె. చక్రములు, జాలములు వి. వలవలె నల్లిబిల్లిగా నల్లుకొని చక్రాకారముగనుండు నరముల ప్రోవులు, మండలిములు, వలలు. (2) నాడీకేంద్రాణి, నాడీచక్రాణి, నాడీసజ్జాతాః. తె. నరములవలలు, అల్లికలు, నాడీహుటములు, నాడీచక్రములు, నాడులవలలు, నరజాలములు, నాడీజాలములు.

Abdominal aortic P : కాక్షేయావర్తీయస్థతీకమ్.

Anterior coronary P : పురస్తనవజ్జలస్థతీకమ్.

Anterior median P : పురస్తనమధ్యమజాలకమ్.

Anterior P : పురస్తనజాలకమ్.

Anterior pulmonary P : పురస్తనఘోష్పసస్థతీకః.

Aorticcorneal P : అవర్తీయ, అవర్తస్థతీకమ్, మహాధమనీ తన్త్రికాజాలమ్

Axillary P : కక్షీయతాన్త్రికజాలకమ్.

Basilar P : మస్తిష్కమూలకమ్, సిరాకుల్యాచక్రమ్.

Blood capillary P : రక్తాయసీజాలకమ్.

Brachial P : కత్తునుగాప్రవేణీ, ప్రాగణ్డస్థతీకమ్, ప్రాస్థికస్థతీకమ్.

Cardiac P : అస్త్రస్మాత్పకాచక్రమ్, అనాహతచక్రమ్, విశుద్ధచక్రమ్, హర్షస్థతీకమ్, హృద్ధికనాడీచక్రమ్. (2) హృద్, హృదయమ్, హృదయస్థానమ్, హృత్ప్రదేశః. (3) ఉదానవాతస్థానమ్. తె. హృదయనాడీచక్రము.

Carotid P : విశుద్ధగ్రక్రమ్. వ్యా :- ఆకణ్డదేశాస్థితమ్.

Cavernous P : ఆజ్ఞాచక్రమ్, శూషిరస్థతీకమ్, స్థానమ్ :- ప్రధానధ్యోనుపుర్యాఽవస్థితమ్. (2) బహిర్యాత్పకాచక్రమ్. (3) ప్రాణవాతస్థానమ్.

Cervical P : గ్రైవస్థతీకః.

Choroid P : జారాయవజాలకమ్, జారావయస్థతీకమ్.

Coccygeal P : అనుక్రికజాలకమ్.

Coeliac P : కాత్మస్థతీకమ్.

Epigastric P - see solar P.

Esophageal P : క్లోమనాశీయస్థతీకమ్.

External vertebral venous P :

బాహ్యకాశేరుకసిరాచక్రమ్.

Fine P : అల్పస్థూకః, సూక్ష్మజాలకమ్.

Ganglian coccygeus impar

pelvic P : మూలాధారః. వ్యా-

స్థానమ్:- “ఘృహాంతగురోర్ధ్వమ్”

ఖగాజనత్స్థితః. ఇడాపింగలాఖ్య

నాడీవ్యయ మూలభరమ్. తె.

మూలాధారచక్రము. వి:- స్థానం -

ఇది మేఘమునకు క్రింద గుదమునకు

మైన అనగా మేఘగుదములకు నడుమ

పక్షిగుడ్డుచు చోరియుండునది ఇది

ఇడాపింగళ నామలకు మూలము.

Hemorrhoidal P : (of veins)

గుదవేష్టనం సిరాచక్రమ్, పాయు

జాలకమ్.

Hepatic P : యాకృత స్థూకమ్.

Hypogastric P : అధఃకాక్షయ

స్థూకమ్, అధినస్తికచక్రమ్, అఖి

వస్తికనాడీ చక్రమ్, ప్వాధిష్ఠాన

చక్రమ్. వ్యా:- స్థానమ్:-

ధ్వజమూలేఒకసిరమ్. తె స్వాధి

ష్ఠాన చక్రము. అధరాస్త్రిక నాడీ

చక్రమ్, వ్యానవాయుః.

Inferior mesenteric P : అధ

రాస్త్రియ స్థూకమ్, అధరాస్త్రిక

చక్రమ్.

Interlobular P : ఖణ్డకాంత

జాలకమ్.

Internal carotid P : అంతర

కారోట స్థూకమ్.

Internal vertebral venous P :

అంత్యస్తర కాశేరుక సిరాచక్రమ్.

Intrinsic P. అంత్యస్తరనాడీచక్రమ్

Lineal P : గాల్యస్థూకమ్.

Lingual P. ఆచుజిహ్వకాధమసి

చక్రమ్, జైహ్లాధామనస్థూకమ్.

Little P : స్థూకమ్, స్థూకః.

Lumbar P. అచుటికా తస్త్రి

చక్రమ్, నైతమ్మనాడీ స్థూకమ్,

నైతమ్మస్థూకః,

Magnus profundus P - see

Cardiac P.

Medial P : మధ్యమజాలకమ్.

Mesenteric inferior P - see

inferior mesenteric P.

Mesenteric superior p - see

superior mesenteric P.

Mesenteric P : స్వాధిష్ఠాన

చక్రమ్, మూత్రస్థానమ్.

Middle P : మధ్యమజాలకమ్.

Middle hemorrhoidal P :

మధ్యమపాయువస్థూకమ్.

Nerve P : తన్త్రజాలకమ్, తన్త్రజా

లికా, తన్త్రవిషమజాలకమ్, నాడీ

చక్రమ్. వ్యా:- కట్యస్తరాభగస్థితం

స్థూకమ్.

Nervous P : తన్త్రజాలకమ్, నాడీ

చక్రమ్. తె. నాడీజాలకము.

Occipital P : పశ్చాత్కపాలధమసి

చక్రమ్.

Oesophageal P : గ్రహనాళి

జాలికా.

Ophthalmic P : నేత్రాపర్తభామన నాడీచక్రమ్.

Optic thalmi. Optic thalmus

P : ఆజ్ఞాచక్రమ్ (గ్రూస్కామ్).

Ovarian P : (1) బీజకోశతన్త్రీప్లక్షః. (2) బీజకోశసిరాజాలమ్, వాసిరాప్లక్షః.

Pampini form P : శుక్రనాడీజాలకమ్.

Pancreatic P : అగ్న్యశయప్లక్షః, క్లోమప్లక్షః, హస్తీక్షణజాలకమ్.

Parasympathetic P : part of the solar P : మణిపూరచక్రమ్.

వ్యా:- సోమమణ్డలమ్, (భేజి) తె. సోమమండలము, మణిపూర సౌరమండల చక్రమయొక్క పరిస్వతంత్రనాడీ మండలభాగము.

Patellar P : జానకప్లక్షః.

Pelvic P : కాటప్లక్షమ్, పస్తిగుహస్తరీయ నాడీచక్రమ్. వ్యా:- మూలాధారచక్రమ్. స్థానమ్:- గుదమ్. అపానవాయుః, తె. మూలాధారచక్రము.

Pharyngeal P : గళీయజాలకమ్, గాలజాలకమ్, గ్రంథనీజాలకమ్. వ్యా:- విశుద్ధచక్రమ్, కణ్ఠస్థానమ్. తె. విశుద్ధచక్రము. (1) గలనాడీ జాలకమ్. (2) గలసిరాప్లక్షః. తె. నాడీవల. సిరావల.

Phrenic P : ప్రైణికప్లక్షమ్.

Plexus aorticus thoracic :

ఔరసాపర్తీయ స్లక్షః

P. of autonomic or autonomous nerves: నాడీచక్రాణి తె.

(1) స్వతంత్రనాడీ చక్రములు.

(2) సుషుమ్న మస్తిష్క భాగములతో సంబంధముగలిగి స్వతంత్రనాడీ సూత్రములచే నల్లబడిన జాలములు, వలలు లేక నాడీచక్రములు.

P. of blood vessels: ధమనీజాలకమ్, రక్తనాలప్లక్షకమ్.

P. of ligaments: స్నాయుజాలకమ్, స్నాయుప్రతానమ్.

P. of long nerves: నాడీవేణికా.

P. of nerves: తన్త్రీప్లక్షకమ్. తె. నాడీహుటమి, నాడీచక్రము, నరముల యల్లిక.

P. of veins. సిరాజాలమ్, సిరాప్రతానమ్. తె. సిరాహుటమి, సిరాజాలము.

Posterior coronary P : పశ్చిమ మణ్డలిప్లక్షః.

Posterior P : పశ్చిమజాలకమ్.

Posterior pulmonary P : పశ్చిమ పౌష్ఠసప్లక్షః.

Prostatic P : ప్రాస్థికప్లక్షః.

Pterygoid P. గారుదాయితప్లక్షః. వ్యా:- ఏకత్ సిరాజాలకమ్.

Pudendal P : (of venous). ఉపశ్ఠజాలకమ్, ఔపశ్ఠస్థస్థకః,

ఔషణ్ణికసిరాచక్రిమ్.

Pulmonary P: ప్సాఫ్ఫుసకస్త్రి
జాలితా - see anterior and
posterior pulmonary P.

Pyloric P. ఆస్త్రిముఖనాడిసిరా
జాలికం వాస్త్రిక్షకః.

Rectal P - see haemorrhoi-
dal P.

Renal P: వార్కస్త్రిక్షకః. వ్యా:-
వృక్కగంధస్త్రిక్షమ్

Rete planter P: పాదతలీయ
జాలికమ్.

Sacral P: త్రైకస్త్రిక్షకః.

Sagittal P: సాయకజాలికమ్.

Secondary P: ఉపస్త్రిక్షకః.

Semilunar P: చంద్రిమణ్డలిమ్.

Solar P: a great network
of nerves dorsal of stomach

(1) నాభిచక్రమ్, నాభిమర్మ, మణి
పూర చక్రమ్. వ్యా:- స్థానమ్. నాభి
మూలం, వా నాభిస్థానమ్. (2) సౌర
స్త్రిక్షకమ్, సౌరమణ్డలిమ్, తె. నాభి
చక్రము, మణిపూర చక్రము, సూర్య
చక్రము లేక మండలము.

Solar epigastric P: మణిపూర
చక్రమ్, సౌరమణ్డలిమ్. వ్యా:-
సహస్వాయుః వా సమాన వాత
స్థానమ్. abdominal brain. ఉదర్య
మస్తీష్కమ్.

Spermatic P: వార్షణ స్త్రిక్షకమ్.
వ్యా:- నాడీజాలిక మేతతే శుక్ర

నాలయావృత్యపుంసా-వృషణౌప్రతి,
స్త్రీణాం వీజకోశం ప్రతిగచ్ఛతి. తె.
ఈ నరములవల శుక్రనాళముల నావ
రించి మగవారి వృషణములకును,
స్త్రీల వీజకోశములకును జేరుచు.

Splenic P: వైహిక (ధమని)

స్త్రిక్షకః, వైహిక స్త్రిక్షకః.

Superior gastric P: ఉర్ధ్వ
జాతర స్త్రిక్షకః.

Superior mesenteric P: ఉత్త
రాస్త్రిక్షక చక్రమ్, ఉత్తరాస్త్రియ
స్త్రిక్షకః.

Supra renal P: ఔపవృక్క
స్త్రిక్షకః (0).

Sympathetic nerve P: సహ
జేదన నాడిచక్రాణి.

Sympathetic part of solar P:
సూర్యమణ్డలిమ్ (భేరి) తె. సౌరమండ
లము, మణిపూర చక్రము, స్వతంత్ర
నాడీ మండలాంశము.

Thyroid P: superior one
around the thyroid gland.
కాకలకీయ స్త్రిక్షకః, ఘల్లికాగ్రస్థి
స్త్రిక్షకః. వ్యా:- ఘల్లికాగ్రంధిం
పరితః తిష్ఠతి.

Tonsillar P: తుణ్డికేరీస్త్రిక్షకః.

Tympanic P: పటహస్త్రిక్షకః.

Uterine P: ధారేయస్త్రిక్షకః. వ్యా:-
ఏకః నాడీస్త్రిక్షకః, ఆన్యః సిరాస్త్రిక్షకః,
గర్భాశయ జాలితా.

Utero vaginal P : (of veins) అను యోనిగర్భాయకం సిరా చక్రమ్.	Malar P : కపోలకోటిఃవాగ్జ్ఞకోటిః Nasian P : నాసామూలకోటిః, నాసామూలబిందుః.
Vaginal P : భాగస్థకుః, యోని జాలికా. వ్యా:- ఏకో నాడీస్థకుః, అన్యసిరాస్థకుః.	Occipital P : పశ్చాత్కృపాల కోటిః, పృష్ఠకోటిః.
Vascular P : of yolk sac : యల్కకోశ నాడీజాలకమ్.	Ophryon P : అగ్రకోటిః.
Venous capillary P : సైరేయ రక్తాయనీ జాలకమ్, సిరాజాలకమ్,	Opisthion P : పశ్చిమమూలకోటిః, Sacro iliac P : త్రికనితంబాస్థి సన్నికోటిః.
Vertebral P : కాశేరుకచక్రమ్, కాశేరుకధనునీచక్రమ్.	Subnasal P : నాసాకణ్ఠకమ్, నాసాధరకోటిః.
Vesical P : అనువస్తికంసిరా చక్రమ్, వస్తిజాలకమ్, వస్తియస్థకుః.	Polar : ఉద్గమః, ధృవః, ధృవీయ, ప్రకోహః.
Plica : fold. ఊర్మిః, వలి. తె. ముడత.	Bi. P : ఉభయోద్గమః. ద్విద్రువః, ద్విప్రకోహః, ద్విబాహు కమ్. తె. ద్విద్రువమైన, ద్విభుజీయ మైన. వి. ద్విభుజము, రెండుభుజ ములుగల.
P. sublingualis : జిహ్వధరవలి.	Multi P : బహుబాహుకమ్, బహుద్గమః, బహుప్రకోహః.
Plough share : సీరః, హలం. తె. అవయవభాగవిశేషము.	P. body - see body.
Plug : రోధికా, రోధిన్. తె. బిరడ.	Uni P : ఏకప్రకోహః ఏకబాహు కమ్, ఏకోద్గమః.
Pneuma : air, wind. వాయుః, గాలి.	Pole : కోటిః, ధృవః. తె. ధృవము, స్తంభము. వి. స్తంభమువలె నుండు అవయవవిశేషము, కొన.
Pneumon : Lung. పుష్పసః	Anterior P : పురస్తకోటిః.
Point : కోటిః, బిందుః. తె. (1) కొన మొన. (2) గుర్తు, చుక్క. (3) అగ్రము, శిఖరము.	Cephalic P : శిరోద్రువః.
Alveolar P : ఔదూఖలకోటిః.	Inferior P : అధోద్రువః.
Auricular P : కర్ణకోటిః.	Lower P : అధరకోటిః.
Basilar P : పురస్తనమూలకోటిః.	Pelvic P : స్థిక్ ద్రువః.
Dacryon P : కన్సకోటిః.	
Jugular P : గర్జకోటిః.	

- Posterior P : పశ్చిమకోటిః.
 Superior P : ఉర్ధ్వధ్రువః.
 Tubal P : అణ్డనాళధ్రువః.
 Uterine P : గర్భాశయధ్రువః.
 Pollex : the thumb. కరాణ్డము, హస్తాణ్డము. తె. చేతిబొటన వ్రేలు.
 వి. అంగువ్రేలు. బొటన వ్రేలు.
 P. Pedis : the great toe. a digit of the foot. పాదాంగువ్రేలు.
 తె. కాశి బొటన వ్రేలు.
 Polocyte : ద్రువ విగ్రహః - see cyte.
 Poly. many, బహు. తె. దాలి, పెక్కు.
 P. hedral : having many sides or surfaces. బహుపార్శ్వము, బహుతలము, బహుపృష్ఠము.
 తె. అనేక పార్శ్వములుగల, పలు మొగములుగల, బహుతలములుగల.
 P. morphic (phous) : బహురూప (ః).
 Pomum adami : Adam's apple. A prominence in front of neck or throat caused by thyroid cartilage. కణ్డముచీకటి.
 వ్యా:- స్థానం:- కన్ఠరాయః పురతః ఉర్ధ్వభాగే కణ్ఠః, తన్మధ్యే కణ్ఠముచీకటి.
 తె. కంఠముచీకటి, గొంతుకముడి, గొంతుకాయ.
 Pons : a bridge or process of tissue joining two sections or parts of an organ. ఉష్ణీమ

కమ్, పదవీ, వ్యా :- మస్తీష్క-స్యాభోభాగే పదవీ. అనుమస్తీష్కమ్. తె. అనుమస్తీష్కము.

P. Varolii : the organ which connects the cerebrum, cerebellum and oblongata. The white convex mass of nerve tissue at the base of the brain which serves to connect the various lobes of the brain. ఉష్ణీమకమ్.

Popliteal : belonging to the ham. జానుపృష్ఠసమ్బంధీ.

Popliteus : the ham, hinder part of the knee. జానుపృష్ఠము. తె. వెనుమోకాలు. వి. మోకాలు వెనుకభాగము.

P. muscle - see muscle.

Pore : a minute circular surface opening. నూత్మరస్ద్రీమ్, నూత్మవివరమ్. తె. సన్నని బెజ్జము, మిక్కిలి చిన్న బెజ్జము. One of the mouths of the ducts on the skin surface. రోమకూపః, లోమరస్ద్రీమ్, స్వేదద్వారమ్. తె. చర్మరంధ్రము, చెమట బెజ్జము, తనకూపము, రోమకూపము.

Gustatory P : స్వాదవివరమ్.

P. of sweat glands : స్వేదకూపః. తె. చెమట బెజ్జము, స్వేదరంధ్రము. వి చెమట వెడలుటను-

పోయుటకు చర్మముననుండు మిక్కిలి
సన్నని చిల్లి నేక బెజ్జము.

Porta: a gate; the hilus of
any organ, a small fissure.
ద్వారము, ప్రవేశహారము, ముఖము. తె.
త్రోవ, బీట.

P. hepatis, P. jecoris : the
transverse fissure of the
liver, through which the
portal vein enters ద్వారసీతా,
యకృత్ప్రవేశహారము, యకృత్ప్రవేశహార
విశరణము.

P. vestibuli - see vestibuli

Portal: pertaining to the portal
vein. ప్రవేశహారనిరా సమర్థి

P. fissure: the transverse
fissure of the liver - see
fissure.

P. Vein - see vein.

Portio : a portion. అంశము,
భాగము. తె. పాలు, భాగము, వంతు

P. dura : the facial nerve.

P. mollis : the auditory
nerve.

Portion : a part or section
అంశము, భాగము, భాగము. తె. అంశము,
పాలు, భాగము, ముక్క.

Basilar P. : మూలభాగము.

Cavernous P. : కోశమయభాగము.

Central P. : మధ్యమభాగము.

Cervical P. : శిరస్యభాగము.

Distal P. : విద్రవ్యప్రభావము, విద్ర
వ్యప్రాంతము. తె. దూరపు కారణం
శము, దూరపుభాగము.

Frontal P. లాలాటభాగము.

Mandibular P. : హాననభాగము.

Mastoid P. : కర్ణమూలభాగము. చాచు
కభాగము,

Mastoid P. of temporal
bone . శబ్దాన్ని కృత్విభాగము.

Membranous P. : కలామయభాగము,
మధ్యమూలద్వారము (క లా మ య
భాగము).

Pelvic P. : కాటభాగము. వ్యాః-కృత
నాశీరూపము, కటిగుహాస్థితకాటము.

Penile P. : కైఫము, కైఫము.

Petrous P. : ప్రాస్తరభాగము. (అశ్మ
కూటము).

Petrous P. of temporal bone:

శబ్దాన్ని ప్రాస్తరభాగము.

Phallic P. : a part of Penis :
ఫలభాగము.

Prostatic P. : ప్రాస్త (స్థి) భాగము,

Prostatic P. of urethra : ఆద్య
వస్తిద్వారము, ప్రాస్థికభాగము.

Proximal P. : సన్నికృష్టభాగము,
సన్నికృష్టప్రాంతము. తె. దగ్గరి కార
ణంశము, దగ్గరి భాగము.

Pterygoid P. : గారుదాయితభాగము.

Pterygo palatine P. : గారు
దాయిత తాలవ్యభాగము.

Solid P. : ఘనాంశము.

- Squamous p: (of temporal bone) (1) శబ్దమక్రమ. వ్యా:-చక్ర ప్రాయ మస్థిఫలక మార్ధ్వగమ, శబ్దదేశ నిర్మాపకం చక్రప్రాయ మస్థిఫలక మార్ధ్వగమ. (2) శాకల ఖణ్డః.
- Thoracic P: ఔరసఖణ్డః.
- Tympanic P: పాబహికఖణ్డః.
- Ventral P: ఉదర్యఖణ్డః. ఉదర్య భాగం.
- Vesicourethral P: వస్తి ప్రసే కీయ ఖణ్డః.
- Porus: a pore. నూత్నద్వారమ్, నూత్నరస్థ్రమ్. తె. చిన్న బెజ్జము.
- P. acousticus externus: the external opening of the auditory canal. బహిఃస్థోత్ర మార్గద్వారమ్.
- P. acousticus internus: the opening of the internal auditory canal: అంతఃస్థోత్ర మార్గద్వారమ్.
- Postcava: the vena cava posterior or inferior - see vena.
- Posterior: toward the dorsal aspect. పశ్చిమ.
- P. commissure: see commissure.
- P. cornue - see cornue.
- P. lobe - see lobe.
- P. part: పశ్చిమభాగః. తె. వెనుక భాగము.
- P. superficial peroneal: పశ్చిమగాభవైబరీ (నైబరీయ).
- P. superficial tibial: పశ్చిమ స్థావిరీ (స్థావిరీయ).
- Postero anterior: పశ్చిమాగ్ర.
- Postero external: పశ్చిమబాహ్య.
- Postero internal: పశ్చిమభ్యంతర.
- Postero lateral: పశ్చిమపార్శ్వ.
- Posterome: పోటీ (కట్టక).
- Potassium: పొటాషియమ్, పొటాష, స్పటూళయః.
- Potency: Power, efficacy. ఓజస్వీ, ప్రభావః, బలమ్, పీర్యమ్, శక్తిః. తె. బలము, శక్తి.
- Pouch: a pocket shaped cavity: ఆస్తరీయమ్ (x), కోశః, కోశకః, కోష్ఠః, ప్రసేవకః.
- Pharyngeal Po: గ్రంథిప్రసేవకః.
- Po. of Douglas: డౌగ్లస్ కోశః.
- Po. of Rathke or Rathke's pouch: రాత్కి కోశః.
- Recto-uterine Po: యోనిగుహ స్తరీయమ్.
- Recto vaginal Po - see po. of Douglas's.
- Recto vesical Po. వస్తిగుహ స్తరీ.
- Seessel's Po: సీసెల్ గుహ స్తరీ.
- Utero Vesical Po: యోనిగుహ స్తరీ.
- Vesico uterine Po: వస్తిగుహ స్తరీ.

ప్రీయమ్.

Pre : పుర, పుర, పూర్వ, ప్రాక్.

Precava : the venacava anterior or superior - see vena cava.

Prechordal : పురోలగుడ.

Precordia : పురోహృదయమ్, పురోహృత్.

Pregnancy : the condition of being with child. అస్తరాపత్యతా, గర్భధారణమ్, గర్భిణీత్వమ్, సగర్భతా. తె. కడుపుతోనుండుట, గర్భధారణము, చాలాలితనము.

Pregnant : అస్తర్వత్తి, అపన్నసత్త్వా, గర్భవతీ, గుర్విణి, గృహీతగర్భా, ససత్త్వా. తె. కడుపుతోనున్న (స్త్రీ), గర్భవతి, గర్భిణి, చాలింత.

Premature : అకాలపక్వః, అపక్వః.

Premature labour : అకాలప్రసవః, అపక్వప్రసవః.

Premaxilla : పురోర్ధ్వహనుః.

Premolar : అగ్రచర్మకాః, దంష్ట్రాః. తె. కొరలు, కొరపండ్లు (పశు).

Prenatal : previous to birth.

ప్రసవపూర్వః, పూర్వప్రసవః. తె. కనుటకు ముందు, ప్రసవించుటకు పూర్వము.

Prepuce : the foreskin of the penis. కోశః, మేఢచర్మ, లిజాగ్రచర్మ, శిశ్నచ్ఛదా, శిశ్నముణ్ణచ్ఛదా, శిశ్నాగ్రచ్ఛదా. తె. ముందోలు, లింగాగ్రచర్మము, శిశ్నాగ్రచర్మము.

వి. శిశ్నమును కప్పించు లేక మూసియుంచు తోలు. ఇది సంచి వలె నుండును.

Presentation : ఉదయః. తె. ఉదయము, పుట్టుక, పుట్టుట వి. లోనుండి బయటికి వచ్చుట, శిరసోదయము.

Presentation of the fetus : the part that comes first at birth. గర్భోదయః, కుమారసచ్చవః. తె. శిరసోదయము. Agrippa Pr: agrippinus partus that of the foot - see footing Pr.

Anterior fontanelle Pr: బ్రహ్మరస్థోదయ గర్భః.

Arm Pr: భుజోదయః.

Bow Pr: అభినమోదయః, ఫాలదయః.

Breech Pr: ప్రోథోదయః, పృష్ఠోదయః, స్థిగుదయః.

Brow Pr . భ్రూదయః, లలాటోదయః.

Cephalic Pr: శిరోదయగర్భః.

Face Pr : ముఖోదయః, ముఖోదయ గర్భః.

Footing Pr : పాదోదయః.

Head Pr : శిరోదయః.

Knee Pr : జానూదయః.

Left sacro - anterior Pr: వామత్రికాగ్రోదయః.

Oblique Pr : కుటిలగర్భోదయః.

జహ్మదయః, వత్రోదయగర్భః.	Pr. mouth . ప్రాథమిక వక్రము.
Pelvic Pr: శ్రోణ్యాదయగర్భః.	Pr. nerve cell - see cell.
స్పీగుదయగర్భః.	Pr. neuroglial cell - see cell.
Polar Pr: ధృవీయ గర్భోదయః.	Pr. segment - see segment.
Posterior fontanelle Pr: అధి	Pr. sheath - see sheath.
పత్రోదయ గర్భః.	Pr. streak - see streak.
Shoulder Pr: అంసోదయః.	Principes: a chief or a main
భుజశిరోదయః, స్కూన్ధోదయగర్భః.	artery. ముఖ్యాధమనీ, ఖేష్టాధమనీ.
Transverse Pr: తిరస్చీనోదయః.	Principle: the essence or pri-
తె. వి. పిండము ఆడ్డముగా లేక	mary quality of a body.
విమూలగా తిరుగుట.	(1) కౌరణమ్, మూలమ్. (2) తత్త్వమ్,
Twin Pr: యమలగర్భోదయః.	ధాతుః, మూలతత్త్వమ్, వస్తు, సారః.
Vertex Pr: that of head.	(3) గుణః, గుణాకరః, దోషః.
మూర్ధోదయః, శిరోదయగర్భః, తె.	Cooling P: కఫః, శ్లేష్మ. తె.
ఉచ్ఛిక్తశిరోదయము.	కఫము, కశ్యే.
Pressure: పీడనమ్. తె. ఒత్తిడి.	Metabolic P: పిత్తమ్. తె.
Presternum the manubrium.	పిత్తము.
Primary: first. ఆద్య, ప్రథమ,	Pathologic, pathological P:
ప్రాథమిక, ప్రారంభిక. తె. తొలి,	First. వాతః, వాయుః. తె. వాతము.
మొదటి.	Pathological P: second.
P. germ cell: ప్రాథమిక చీజ	పిత్తమ్. తె. పిత్తము.
శలకమ్ - see cell.	Pathological P: third: కఫః,
P. Oocyte: ఓవసత్త్వమ్, ప్రాథ	బలాసః, శ్లేష్మ. తె. కఫము,
మికయావతమ్ - see oocyte.	శ్లేష్మము.
Primitive: ఆద్య, ప్రథమ, ప్రాథ	Pathological principles:
మిక, ప్రారంభిక. తె. తొలి,	ప్రిదోవాః. తె. ప్రిదోవములు. వి.
మొదటి, మూలికమైన.	వాతము, పిత్తము, కఫము.
Pr. cerebral vesicle: ప్రాథమిక	Preservative P: కఫః, శ్లేష్మ.
గోర్దస్ఫోటకః.	తె. కఫము.
Pr. groove - see groove.	Vital P: (1) వాతః, వాయుః.
గాధాకుల్యా.	Vital P: (2) పిత్తమ్, మాయుః.

Vital P : (3) కళాః, శ్లేష్మ.

Prism . త్రిపార్శ్వకాచః. తె. కాచ పట్టకము. వి. మూడు కోణములు ప్రక్కలుగల గాజుకడ్డి.

Prismatic : త్రిపార్శ్వకాచసమ్బంధీ, త్రిపుటకమ్.

Privates : the external genitalia. బాహ్యగుహ్యజ్ఞాని. తె. స్త్రీ పురుష వెలిమర్మావయవములు.

Private part of female & male: గుప్తాభ్యమ్, గుహ్యమ్, గుహ్యప్రదేశః, గుహ్యభ్యమ్. తె. స్త్రీపురుషజననాయవములు. మర్మావయవములు. వి. స్త్రీ పురుషుల ప్రజనన లేక సంతానోత్పాదకాంగములు. ఉ :- గర్భాశయము, అండకోశము, యోని, శిశ్నము మొదలగునవి.

Procerus : the pyramidalis nasi muscle - see muscle.

Process (1) prominence of a part. (1) ఉద్గమః, ప్రరోహః, ప్రవర్ధనకమ్. (2) తుణ్డః. (3) చూచకమ్. (2) Method; phenomenon. అనుక్రమః, విరచనమ్, సంవిధానమ్. తె. క్రమము. పద్ధతి (1) ఉబ్బు, ఉబ్బు, ఎత్తైనభాగము, కూటము.

Processes (pl.) (1) ఉద్గమాః, ప్రరోహాః, ప్రవర్ధనకాని, ప్రస్థానాని. వ్యా:- ఆజ్ఞిహస్తాబ్జలి సఖనారాచకట్ట శృంగశిఖాద్యా

కౌరావివిధాః స్థూలాః కృశావాఽస్థాదీనాం తుద్రాఖాః. (2) తుణ్డాః. వ్యా :- కాకతుణ్డాద్యాకౌరాః ప్రరోహాః. (3) చూచకాని (చూచకమ్. ఏవ) వ్యా :- స్తనచూచకాకౌరా గోస్తనాకౌరావాప్రరోహాః. తె. ఉబ్బులు, ఉబ్బులు. ఎత్తైన భాగములు. దిబ్బలేక దిమ్మెలు. వి. (1) ప్రేళ్లు మున్నగు నవయవముల చివర ను వ్యేత్తుగా కొసలు తేలియుండు భాగములు (2) కాకిముక్కులె కొసలు తేలియుండు అవయవభాగములు. (3) చను మొనవలెగాని, ఆవుచన్నుల మాదిరిగాగాని యుండు అవయవ విశేషములు. ఈ మూడురకములు ఉవ్యేత్తుగా కొసలు, చివరలు తేలియుండు శరీరాంగముల విశేషభాగములు.

Accessory Pro : అధరార్బుదమ్. ఉపప్రోహః.

Acromian Pro: top of the shoulder. అంశకూటః(ం). వ్యా:- అంస ప్రాచీరకస్యాగం సర్వఫణాయత ముచ్చావచమ్. తె. వి. పాము పడగవంటి గూడ యెముకయొక్క మెరక పల్లముల భాగము.

Alar olfactory Pro: బాహ్య నాసిక్య ప్రరోహః.

Alar Pro : పక్షప్రోహః.

Alveolar Pro : ఉదూఖల ప్రరోహః, దంతచూఖలమ్.

Anabolic Pro: in the body and their products. ధాతవః.

తే ధాతువులు.

Anterior clinoid Pro: పురస్థానగుళికాప్రరోహః. పురోగుళికా.

Articular Pro: సన్నిప్రరోహః, సన్నిప్రవర్ధకమ్, సన్నిప్రరోహః.

Articular Pro of vertebra: పృష్ఠిహస్తః, హస్తప్రరోహః.

Auditory Pro: కర్ణబాహ్యోన్మిష్టిప్రవర్ధకమ్.

Basilar Pro: మూలార్ధమః, మూలప్రరోహః.

Buccal Pro: కపాలప్రరోహః.

Catabolic Pro: వోహః.

Caudate Pro: పిష్టాయోజనీకా.

Central olfactory Pro: మధ్య నాసిక్య ప్రరోహః.

Ciliary Pro: గుళికాప్రరోహః, శైలికప్రరోహః.

Clinoid Pro: గుళికాప్రరోహః.

Condylloid Pro: కుణ్డలికాప్రరోహః.

Condylloid Pro. of the mandible: హనుమూలమ్. తె. వి. క్రిందిదవడ చివర గొంతువైపునందు

కోణము.

Conoid Pro: శక్కుక ప్రవర్ధనకమ్.

Coracoid Pro: అంసతుణ్డః, అంసతుణ్డకః. తె. అంసతుండము.

Coronary Pro: మణ్డలిప్రరోహః, మారుటప్రరోహః.

Coronoid Pro: చక్రాప్రవర్ధనకమ్, మారుటప్రరోహః, హనుకుంఠః.

Coronoid pro. of the mandible: నాయుసతుణ్డమ్. తె. వి. క్రిందిదవడచివర గొంతువైపున

కొకిముక్కును బోలియుండు ఎత్తు

కోణము, కొకిముక్కుకోణము.

Costal pro: పార్శ్వక ప్రరోహః.

Deltoid pro: అంసః, అంసపిష్టః, అంసపిష్టికా. తె. మూపు, మూపురము. వి. బజముయొక్క ఎత్తైన

భాగము.

Dendritic pro: నాడీకణకాఖాప్రరోహః.

Dens pro: ఉద్దంతాయితః, దంతప్రరోహః,

Ethmoid pro: ఝర్ఝరకూటకమ్ (ప్రవర్ధనకమ్).

External angular pro: బాహ్యకోటిః.

External auditory pro: బాహ్యశ్రోత్రప్రరోహః.

Falciform pro - see the falx cerebri.

Frontal Pro: ఉపాద్గ ప్రవర్ధనకమ్, లలాటప్రరోహః.

Fronto nasal Pro: ల (లా) లలాట నాసిక్య ప్రరోహః.

Fronto sphenoid (al) Pro: ల

Vital P : (3) కళా, జ్ఞేష్ఠ.

Prism : త్రిపార్శ్వకాచః. తె. కాచ పట్టకము. వి. మూడు కోణములు ప్రక్కలుగల గాజుకడ్డి.

Prismatic : త్రిపార్శ్వకాచసమ్మన్ధి, త్రిపుటకమ్.

Privates : the external genitalia. బాహ్యగుహ్యజ్ఞాని. తె. స్త్రీ పురుష వెలిమర్మవయవములు.

Private part of female & male: గుప్తాజ్ఞమ్, గుహ్యమ్, గుహ్యప్రదేశః, గుహ్యజ్ఞమ్. తె. స్త్రీపురుషజననావయవములు. మర్మవయవములు. వి. స్త్రీ పురుషుల ప్రజనన లేక సంతానోత్పాదకాంగములు. ఉ :- గర్భాశయము, అండకోశము, యోని, శిశ్నము మొదలగునవి.

Procerus : the pyramidalis nasi muscle - see muscle.

Process (1) prominence of a part. (1) ఉద్గమః, ప్రరోహః, ప్రవర్ధనకమ్. (2) తుణ్డః. (3) చూచకమ్. (2) Method; phenomenon. అనుక్రమః, విరచనమ్, సంవిధానమ్. తె. క్రమము. పద్ధతి (1) ఉబ్బు, ఉబ్బు, ఎత్తైనభాగము, కూటము.

Processes (pl.) (1) ఉద్గమాః, ప్రరోహాః, ప్రవర్ధనకాని, ప్రస్థానాని. వ్యా:- ఆక్షిప్తహస్తాబ్జలి సఖనారాచక్త్రశృద్ధిభాద్య

కౌరావివిధాః స్థూలాః కృశావాఽస్థాదీనాం తుద్రకాః. (2) తుణ్డాః. వ్యా :- కాకతుణ్డాద్యాకారాః ప్రరోహాః. (3) చూచకాని (చూచకమ్. ఏవ) వ్యా :- స్తనచూచకాకారా గోష్ఠనాకారావాప్రరోహాః. తె. ఉబ్బులు, ఉబ్బులు, ఎత్తైన భాగములు. దిబ్బలేకదిమ్మెలు. వి. (1) ప్రేళ్లు మున్నగు నవయవముల చివర నువ్వెత్తుగా కొసలు తేలియుండు భాగములు (2) కాకిముక్కువలె కొసలు తేలియుండు అవయవభాగములు. (3) చను మొనవలెగాని, ఆవుచన్నుల మాదిరిగాగానియుండు అవయవ విశేషములు. ఈ మూడురకములు ఉవ్వెత్తుగా కొసలు, చివరలు తేలియుండు శరీరాంగముల విశేషభాగములు.

Accessory Pro : అధరార్బుదమ్. ఉపప్రరోహః.

Acromian Pro: top of the shoulder. అంశకూటః(ం). వ్యా:- అంస ప్రాచీరక స్థాగం సర్వఫణాయత ముచ్చావచమ్. తె. వి. పాము పడగవంటి గూడ యెముకయొక్క మెరక పల్లముల భాగము.

Alar olfactory Pro: బాహ్య నాసిక్య ప్రరోహః.

Alar Pro : పక్షి ప్రరోహః.

Alveolar Pro : ఉదూఖల ప్రరోహః, దస్త్రదూఖలమ్.

Anabolic Pro : in the body and their products. ధాతవః.

తే ధాతువులు.

Anterior clinoid Pro : పురస్థానగుళికాప్రరోహః. పురోగుళికా.

Articular Pro : సన్నిప్తప్రరోహః, సన్నిప్తవర్ధనకమ్, సన్నిప్తేయప్రరోహః.

Articular Pro of vertebra : పృష్ఠిహస్తః, హస్తప్రరోహః.

Auditory Pro : కర్ణబాహ్యోన్మిద్రప్రవర్ధనకమ్.

Basilar Pro : మూలార్ద్రమః, మూలప్రరోహః.

Buccal Pro : కపాలప్రరోహః.

Catabolic Pro : వోహః.

Caudate Pro : పిష్టయోజనికా.

Central olfactory Pro : మధ్యసాసిక్య ప్రరోహః.

Ciliary Pro : శిలికాప్రరోహః, తైలికప్రరోహః.

Clinoid Pro : గుళికాప్రరోహః.

Condylloid Pro : కుణ్డిలికాప్రరోహః.

Condylloid Pro. of the mandible : హనుమూలమ్. తె. వి.

క్రిందిదవడ చివర గొంతువైపునుండు కోణము.

Conoid Pro : శక్కుక ప్రవర్ధనకమ్.

Coracoid Pro : అంసకుణ్డః, అంసకుణ్డకః. తె. అంసకుండము.

Coronary Pro : మణ్డలప్రరోహః, మాకుటప్రరోహః.

Coronoid Pro : చక్కుప్రవర్ధనకమ్, మకుటప్రరోహః, హనుమస్తః.

Coronoid pro. of the mandible : వాయుసకుణ్డమ్. తె. వి. క్రింది

దవడచివర గొంతువైపున కాకి

ముక్కును బోలియుండు ఎత్తుకోణము, కాకిముక్కుకోణము.

Costal pro : పార్శ్వక ప్రరోహః.

Deltoid pro : అంసః, అంసపిష్టః, అంసపిష్టికా. తె. మూపు, మూపు

రము. వి. బుజముయొక్క ఎత్తైన భాగము.

Dendritic pro : నాడీకణకాఘాప్రరోహః.

Dens pro : ఉద్దంతాయితః, దంతప్రరోహః,

Ethmoid pro : ఘర్షరకూటకమ్ (ప్రవర్ధనకమ్).

External angular pro : బాహ్యకోటిః.

External auditory pro : బాహ్యశ్రోత్రప్రరోహః.

Falciform pro - see the falx cerebri.

Frontal Pro : ఉపాఙ్గ ప్రవర్ధనకమ్, లలాటప్రరోహః.

Fronto nasal Pro : ల (లా)లాటసాసిక్య ప్రరోహః.

Fronto sphenoid (al) Pro : ల

లాట స్పీనకీయ ప్రరోహః, ఊర్ధ్వ ప్రరోహః.
 Funicular Pro : పూణుక ప్రరోహః.
 Globular Pro : గోల (ళ) ప్రరోహః (గోళీయ ప్రరోహః).
 Hamate Pro - see unciform Pro.
 Hamular Pro: అజ్జుళః, అజ్జుశాగ్రమ్. తె. బడిశప్రరోహము.
 Hamular Pro: internal Pterygoid plate of sphenoid. అస్తర గారుదాయిత ఫలక (స్య) బడిశ ప్రరోహః.
 Inferior articular Pro : అధో ముఖహస్తా.
 Infraorbital Pro : నేత్రధరీయ పురః ప్రవర్ధనకమ్.
 Infundibuliform Pro : కాలాఞ్చిక ప్రరోహః.
 Internal angular Pro : అస్తర కోటిః.
 Jugal Pro - see zygoma.
 Jugular Pro : నైల ప్రరోహా, మన్యాప్రవర్ధనకే.
 Lacrimal Pro : అశ్రుకూటకమ్, అశ్రుప్రవర్ధనకమ్.
 Lenticular Pro : రదనక ప్రరోహః, రదనకాస్థి ప్రవర్ధనకమ్.
 Liplike Pro : ఓష్ఠః, ఓష్ఠప్ర

రోహః.
 Malar Pro : గజ్జకూటః, గజ్జధర కూటః.
 Mammillary Pro : చూచుక ప్రవర్ధనకమ్, స్తనప్రరోహః, ఉత్తరాయుధమ్.
 Mastoid Pro : గోస్తనకమ్, గోస్తనక ప్రవర్ధనకమ్, చూచుక ప్రరోహః. వ్యా :- శ్ఛాస్థి చూచుకోద్రము.
 Maxillary Pro : ఉత్తర (ఊర్ధ్వ) హానవ ప్రరోహః, మూక్సల ప్రరోహః.
 Mental pro : చిబుక పిణ్డమ్ (ఉద్బేదః).
 Middle clinoid pro : మధ్య గులి (లి) కాప్రరోహః.
 Nasal pro : నాసాకూటః, నాసా ప్రవర్ధనకమ్, నాసిక్య ప్రరోహః.
 Odontoid Pro : దంతప్రరోహః, ఉద్దన్తాయితః.
 Olecranon Pro : కఫోణి ప్రరోహః, కూర్పరకూటః (ం). వ్యా:- ఊర్ధ్వప్రవర్ధనకమ్.
 Orbital Pro: అక్షిగుణ్ణీయ ప్రరోహః, నేత్రాభిగం ప్రవర్ధనకమ్.
 వ్యా:- పురోగం అక్షిఫలకమ్.
 Palatal Pro : superior maxilla : తాలవ్యప్రరోహః. వ్యా:- ఊర్ధ్వహస్తస్థైలవ్యప్రరోహః.
 Palatine Pro: తాలవ్య ప్రరోహః,

తాల్పరకమ్.

Palpebral Pro : పల్క్రియప్రవర్ధనకమ్.

Peripheral Pro : పారిసరప్రరోహః.

Petrosal Pro : ప్రాస్తరప్రవర్ధనకమ్.

Posterior clinoid Pro : పశ్చిమశులికాప్రరోహః.

Postglenoid Pro : పశ్చిమస్థాలకప్రరోహః.

Pterygoid Pro : గరుత్ప్రరోహః. గారుదాయిత(తీ)ప్రరోహః. వ్యా:- చరణద్వయం ఒత్తూకాస్థమ్.

Pyramidal Pro : పరికోణప్రరోహః.

Short Pro : తుద్రప్రరోహః, హస్తప్రవర్ధనకం వా ప్రరోహః.

Sphenoid Pro: జతుకాప్రవర్ధనకమ్ (పశ్చిమగమ్), స్థి స కీయప్రరోహః.

Spinal Pro. (spinous) . కశేరుకాకణ్డకమ్, పృష్ఠ(స్థి) కణ్డకమ్, మహాకణ్డకమ్.

Spinous Pro. of sphenoid : స్థిస (చ) కాస్థ్మః కణ్డకః వాకోణః.

Spinous Pro. of vertebra : కశేరుకా వా పృష్ఠ(స్థి) కణ్డకః. తె. కొంకులు.

Styloid Pro : 1. అస్తర్మణికం ప్రవర్ధనకమ్, అస్తర్మణికా, నారాచ

ప్రరోహః. 2 బాహ్యమణికా, శిఖాప్రవర్ధనకమ్.

Superior articular Pro : ఊర్ధ్వహస్తా.

Superior maxilla - nasal Pro : ఊర్ధ్వహస్త నాసాప్రరోహః.

Superior turbinated Pro : ఊర్ధ్వశుక్తికా (ప్రరోహః).

Temporal Pro : శాఙ్గకమ్ (పశ్చిమ ప్రవర్ధనకమ్).

Temporal Pro. of malar : గాఙ్గాస్థ్మః శాఙ్గకప్రరోహః.

Transverse Pro : కశేరుకాహుప్రరోహః, కశేరుకాహు ప్రవర్ధనకమ్. వ్యా:- పార్శ్వప్రరోహః. తె. పార్శ్వకంటకము.

Transverse Pro. of vertebra : కరుకరః. వ్యా:- పార్శ్వప్రరోహః.

Unciform Pro, Uncinate Pro: అఙ్కుశప్రరోహః.

Vaginal Pro : శయ్యాప్రరోహః.

Vaginal Pro. of tympanic plate : పటాహుఖణ్డకయ్యాప్రరోహః, పటాహుశయ్యాప్రరోహః.

Vermiform Pro : ఉపాస్త్రమ్. వ్యా:- అనుమస్త్రమ్. మధ్యను ఖణ్డిపరితలాని. ఊర్ధ్వధః స్థితాని, కీటకప్రరోహః.

Vocal Pro: గలప్రరోహః, ప్రకోణకీకసప్రరోహః.

Xiphoid Pro : the unciform

cartilage. అసిప్రరోహః. వ్యా :-
అగ్రఖణ్డాః, ఉరఃపత్తకః.

Zygomatic Pro: గణ్డప్రరోహః,
గణ్డోత్తరప్రరోహః, యుగప్రరోహః,
శబ్దకమ్, పశ్చిమ ప్రరోహః.

Zygomatic Pro. of temporal
bone: హనుమూలబన్ధనే.

Proctodeum: primitive anus
ప్రాథమిక గుదః.

Profunda: a deep-seated
artery. గమ్భీరధమనీ. తె. లోరక్త
నాళము.

Projection: ప్రోత్థితమ్, ప్రోత్థః,
తె. ఉబుకు, బుడిపె. వి. ముందుకు
పొడుచుకొనివచ్చుట.

Prominence: ఉత్సేధః, బౌన్నత్యమ్,
కూటః. తె. ఉబుకు, ఎత్తైన భాగము,
కూటము.

Bicipital P: a fleshy bulging
of the front part of the arm.

బాహుపిండికే. తె. దండరెట్టు. వి.
రెట్టులయందు పైకి ఉబికి యుండు
మాంసపు ముద్దలు.

Bipolar P: బాహుపిండికా.

Calf P: జఙ్గాపిండికా. తె. వి.
పిక్కలో నువ్వెత్తుగా నుండు
మాంసము ముద్ద.

Laryngeal P: కృకాటికా. వ్యా:-
గ్రీవాయాః పశ్చాత్కృకాటికా
(దల్లాణః. సు. చి. 2. 31 $\frac{1}{2}$ వ్లోక
వ్యాఖ్యానే) అవటుఉపాస్థి, ఉత్సేధః

Malar P: గజ్జకూటః.

P. of the cheek: గండౌన్నత్యమ్

P. of the nose: నాసావంశః.

Vertebral P: గ్రీవాకశేరుకా
కణ్ణకినీ, ప్రోన్నతపృష్ఠిః, మహా
కణ్ణకినీ.

Promontory: an elevation. పఠ
కూటః, పరిమద్దరః, స్థూలోచ్ఛయః.

వ్యా:- మద్దరశిఖరవత్ పరిత ఉన్న
తాకార ఉత్సేధః, పృత్తోచ్ఛేధః,
తె. వి. మద్దరపర్వత శిఖరమువంటి
ఎత్తైన భాగము, గండ్రదని మిట్ట. ఇట్టి
భాగములు శరీరావయవములందు
కొనఁగును. ప్రోత్తుంగము.

Pronation: downward turn-
ing of the palm. ప్రవరణీకర
ణమ్. తె. అటచేతిని క్రిందివైపు
ప్రతిప్పుట.

Pronephron, pronephros: పురో
వృక్కః.

Pronucleus: the neucleus of
either male or female egg-
element after fertilization.
బీజకమ్, పురోసవక్రియః, వీర్యపర
మాణుః.

Prosencephalon: the forebrain.
అగ్రమస్తిష్కః. పురోగోర్ధః.

Prostate: prostate gland, a
gland surrounding the neck
of the bladder and urethra
in the male అష్ఠీలా, పురస్థ

గోళమ్, ప్రథగోళమ్, పౌరుషమ్, పౌరుషగ్రన్థి. వ్యా:- వస్త్రద్వారం నూత్రప్రసేక స్వాద్యభాగఞ్చ సం వేప్యగ్రన్థి తః ఆక్షోటఫలాకాఠో గ్రన్థిః. తె. ఆక్షీల, పౌరుషగ్రన్థి. వి. ఇది ఉచ్చతిత్తి బెజ్జమును, నూత్రనాళము మొదలును ఆవరించి ఆక్షోటకాయవలెనుండు ఒక చిన్న కణితీలేక వుండ. ఇది సంభోగశక్తి నిచ్చును. కామోద్రేక సమయమున నిందు కామద్రవ మూరును.

Ductus of Pro - see Ductus.

pro. area: ప్రాస్థభుజ్జః - see area.

pro. gland - see gland.

pro. portion - see portion.

Pro. of urethra - see portion.

Pro. utricule: ప్రాసయోనిః.

Tube of pro - see tube.

Protein: ప్రీతిదః, ప్రీతివా. తె. ప్రాటీను. Albumin.

Protobion: the first organism.

ఆద్యస్పష్టి, జీవి, సజీవనిర్మాణః, స్థైర్యస్పష్టి. తె. ఆవయవి, జీవి, ప్రాణి, శరీరి.

Protoblast: a cell with no cell-wall. నిర్భిత్తిబలిహ, నిర్భిత్తిశలకమ్.

Protoplasm: biogen, bioplasm, cytoplasm, all the cell, but the nucleus. (1) Semifluid, semi transparent colorless substance consisting of

orygen, hydrogen, carbon and nitrogen, basis of life in plants and animals (2) living matter a homogenous structureless substance, forming the physical basis of life, endowed with contractility, with a chemical composition, allied to that of albumen.

(1) ఆద్యధాతుః, చేతనద్రవ్యమ్, జీవ వస్తు, ప్రథమబలాసః, ప్రోథబలాసః, ప్రోథబలాసికా, బలాసః. వ్యా:- కచ్చి న్నాతి సాద్ధి వస్తు, ధాతుః, శ్లేష్మ. (2) జీవభూమిః. తె. జీవ మూలపదార్థము, జీవవస్తువు, జీవాంకురము, మొదటిధాతువు, శ్లేష్మము. వి. జీవద్రవపదార్థము. ఇది రంగు లేనిది, నూత్నుమైనది. స్వరూపము:- ఇది నురుగుతో జగటుగ చిక్కగ నుండు ద్రవము. ఇందు మాంసకృత్తులు, పిండిపదార్థములు, క్రొవ్వులు, ఖనిజలవణములు మొదలగు వృక్ష హారద్రవ్యములు ఉండును. ఇది జీవకణమును, కేంద్రమును చుట్టి యుండును. ప్రాణులపారంపర్యధర్మ సత్త్వమునకు కారణమగును. ఈ కణములే జననిజనకులు.

Living Pro. of body: శుక్ర ధాతుః.

Protoplasmic: ప్రోథ బలాసీయ, శ్లేష్మిక.

Living Pro. mass: జీవనోప్రిక బలాసపిణ్ణః.	Pseudocoele: the fifth ventricle. పశ్చిమకోష్ఠకః, పశ్చిమనిలయః.
Protozoa: the smallest type of animal life; unicellular organisms. తె. మూలరూప ప్రాణులు వి. ఇవి స్వతంత్ర కణములు గలవి.	Pseudo: false, మిథ్యా P. nucleolus: మిథ్యా లఘుకూక్లియః.
Protuberance: a projecting part. అర్బుదమ్, ఉల్లేధః, తె. ఉబుకు, ఉబ్బు, గుబ్బు, బుడిపె. వి. ముందరికి వచ్చి లేక పొడుచుకొనియుండు ఎత్తైన శరీరభాగము, గుబ్బునంటి అవయవము.	P. podium: మిథ్యాపదకమ్(ః). Psyche: mind, soul. ఇంద్రియ సారథిః, మనః, సత్త్వమ్. తె. మతి, మది మనసు.
External occipital Prot: పశ్చిమార్బుదమ్, బాహ్యపృష్ఠకీరూర్బుదమ్.	Psychoanalysis: మనోవిశ్లేషః.
Internal occipital Prot: అంతరపృష్ఠకీరూర్బుదమ్.	Psychocortical routs: pathways through which mind operates చేతోవహ మార్గాః, మనోవహ ధమన్యః. మనోబుద్ధివహాని ౧: (చ. చి. 10.58) మనోవహస్రోతాంసి. తె. మనసుతిరుగు నాళములు, మనసు సంచరించు దారులు, మనోభావము లను మొదలు (శిరోహృదయమున)కు గొనిపోవు నదములు లేక నాళములు.
Mental Prot: చిబ్బుకోల్లేధః.	Psychology: the science of mental phenomena. అధ్యాత్మ విద్యా, అధ్యాత్మశాస్త్రమ్, మానస శాస్త్రమ్. తె. మానసశాస్త్రము, మనోవిజ్ఞానము.
Occipital Prot: పృష్ఠకార్బుదమ్ పృష్ఠకుమ్భః. వ్యా :- పశ్చిమకపాలార్బుదమ్.	Pterion. raising: ఉత్తేపః, పక్షబిణ్ణః
Preglenoid Prot: స్థాలికపురస్థకార్బుదమ్.	Pterygoid: resembling a wing (1) పక్షాకృతిః. తె. తొక్క ఆకారముననుండు అవయవ పక్షేదము. (2) గాయదాయికః. See Muscle.
Proximal: nearest సన్నికృప్తః, సమీపః. తె. దగ్గరి, సమీప. P. end: సన్నికృప్తగ్రమ్. తె. దగ్గరి, చివర. P. part - see part. P. portion - see portion.	Ptyalin. ప్టీలినః. వ్యా:- లాలాయాః
Psalis: the cerebral fornix. మస్తిష్కతోరణికా.	

వీర్యము స్థిరమై, తే వీర్యవీర్యము. వి.
లాల్ జలము. రీ యు కీ జ్వరము
(ఎంజైమ్ enzyme). ఇది ఆహార
ద్రవ్యమును తడిపి సులభముగా
ద్రవీకరింపజేయును, కిరగిన ద్రవ్యముల
పరిచి నిర్మించుచుటకును, లాలాజలము
నకు చునహాయపడును. ఇది పిండివదార్పక
ములను చుక్కైరిగా మార్చును.
హారధర్మము గలది.

Puberty: the age at which
persons are capable of
begetting or reproduction
తారుణ్యము, యౌవనము, యౌవనా
వస్థ. తె. యౌవనవశ, సంతానము
కలుగు వయస్సు.

Pubes: hairy region covering
the pubic bone. కామపీతము.
గుహ్యజ్వము. తె. కామపీతము. వి
పొత్తికడుపుక్రింద కూగు వెండ్రుకలు
మొలచు ప్రదేశము. ఇచట స్త్రీ
పురుష జననాంగ మారంభమగును.

Body of Pu: భగపీతము, మధ్య
పీఠభాగము, లింగపీతము.

Pubescence - see puberty.

Pubic: pertaining to the pubes:
కామపీటీయ, జఘన, భాగ, భాగి.
వ్యా:- భగనమ్బుద్ధి, తె. కామపీర
మునకు చెందిన.

P. area - see arca.

P. bone - see pubis.

P. mons: భగోన్నతి. see mons

veneris.

Supra P. region - see region.

Pulis. the pubic bone - see
lone ospubis.

Symphysis P - see symphysis.

Pudenda: plural of pudendum.

Pudendal: belonging to the
pudendum: గహ్య, బాహ్యప
స్తీయ, బాహ్య భాగీయ. వ్యా:-
స్త్రీయ బాహ్య భగనమ్బుద్ధి బాహ్య
యోనిసమృద్ధి. తె. స్త్రీ వెలిజన
సాద్రీయమునకు చెందిన.

P. artery - see artery.

P. cleft: భగరస్థిము, వరాజ
రస్థిము, వరాజస్రోతః, యోనికర్ణికా
స్రోతః, యోనిభిద్రమ. తె. పూరు.
భగరస్థిము. వి. భగోన్నముల నడుమ
సండు బెజ్జలు, ఆవర్ణ్యభము, పిల్లల
పూర్తిహరికల చికిలి, యోని
బ్వారము.

P. region - see region,

Pudendum: the female exter-
nal reproductive organ.
ఉపస్థ, గుహ్యము, గుహ్యజ్వము, జన
నేంద్రియము (బాహ్యము), భగము,
యోని, రతిమహారము, వరాంగము.
వ్యా:- స్త్రీ బాహ్యపహ్యంగమువా
యోని, యోనేర్పహారాగము. తె,
ఉపస్థ, భగము, యోని. వి. అడు
దాని (స్త్రీ) బయటి మర్మవ
యవము.

Pulling : ఆకర్షణము. ఆకృష్టి. తె.
ఈడ్చుట, ఈడ్చు, గుంజుడు,
లాగుట, లాగుడు,

Pulmonary, pulmonic: pertaining to the lungs. ఫోస్ఫుస, ఫోస్ఫుస్య. వ్యా :- పుష్ఫుస సమ్మష్టి. తె. పుష్ఫుసములకు సంబంధించిన, శ్వాసకోశములకు చెందిన.

P. bud : see bud.

P. circulation : the passage of blood from the right Ventricle to the lungs and back to the left auricle - see Circulation.

P. vein - see vein.

Pulp : the soft, interior part or matter of certain organs. and structures మజ్జా. వ్యా :- కేసాం చిదగ్గొనాం వాప్యూహనానాం వా కోమలభాగః, మృదువస్తు. తె. గిజురు, గుజ్జ, మూలగ. వి. అయవముల లోను, నిర్మాణములందు నుండు మూలగు లేక మెత్తని వస్తువు.

Dental P : దంతమజ్జా, దంతమాంసమ్.

Digital P : అంగుళీమజ్జా, అంగుళీ మాంసమ్.

P. Cavity : గుహామజ్జా, గుహా మాంసమ్.

P. of spleen : స్పీచామజ్జా.

Puls : నాడీ, నాడీస్పందన, తె. నాడి.

the impulse transmitted to arteries by contraction of the left ventricle and customarily palpated in the radial artery at the wrist. నాడీస్పందనమ్. వ్యా :- ధమన్యాః సజ్జోచ వికాసా. స్పందనమెతత్ అజ్ఞాప్తమూలే మణిబద్ధప్రదేశే సామాన్య స్పర్శేన జ్ఞాయతే. తె. నాడి కొట్టుకొనుట. వి. ఇది రక్తనాళముయొక్క సంకోచవికాసములు. ఈ నాడీ స్పందనము - కొట్టుకొనుట - మణికట్టు మొదలగు స్థానములను ప్రశ్నతో తాకిన తెలియును.

Dicrotic P : ద్విస్పంది, ద్విత్వ నాడీ.

Pulvinar : ఉపధానమ్, చేతనశ్చాస్త్రం. **Puncta lacrimalia, punctum lacrimale :** (1) అశ్రుద్వారమ్, (2) అశ్రుచిద్రాణి (బ. వ.).

Pupil : the round aperture or opening in the centre of the iris of the eye to allow the passage of light (1) అశ్రు తారకా, కనీనికా, తారా, తారకా, దృష్టి, దృష్టిమణ్డలమ్, లోచకః. తె. కనుపాప, చూపు, తారక, దృష్టి, పాప. వి. కంటి నల్ల గ్రుడ్డు మధ్య నుండు రంధ్రము. దీనిగుండా వెలుగు ప్రసరించును. ఇది నీలవర్ణముతో మెరయుచుండు పాప. (2) కృష్ణ

తారకా, దృష్టితారకా, దృష్టివిష్టు, దృష్టిభాగం. తె. కంటిపాప, చుక్క, చూపుచుక్క, నల్లపాప, నీలపాప.

Junction of P. కృష్ణ దృష్టిగత సన్ని. తె. వి. నల్లగుడ్డున, వాపకు మధ్యనున్న అతుకులేఁది. Pupillary border or margin.

Purple : కృష్ణలోహితః, ఘామవర్ణః, ఘామలవర్ణః, నీలలోహితః. వ్యా:- వాహినీధ్యః త్వితర క్తస్య వర్ణః, సిరా రక్తవర్ణః. తె. డోవా, ఘామవర్ణము. వి. ఎఱుపును, నీలమును కలిసినరంగు. నీరలలోని నెత్తురువర్ణము (రంగు).

Pyloric : belonging to the pylorus. ఆస్త్రమభియ.

P. valve - see valve.

P. vestibuli - see vestibuli.

Pylorus: (1) the opening of the stomach into the duodenum, encircled by a sphincter muscle (gatekeeper). జతర నిర్మయః, జరరాధోద్వారమ్. వ్యా:- జరరస్య అధఃస్థముఖమ్. తె. ఆంత్రముఖము. వి. ఆమాశయము - పొట్టలోనుండి అహారము ప్రేవు-ప్రేగులలోనికి పోవు రంధ్రము. (2)

The pyloric valve : see valve.

Pyramid : any conic eminence of an organ. కూర్చు, పరికోణః, ప్రకోణః, ముకులికా, నూచ్య

గ్రస్తమ్యః, శబ్దుః. వ్యా - (1) స్థూల మూల సూక్ష్మగ్రా పరిలేః కోణ వాన్ ప్రకోణః. (2) స్థూల మూల తుక్రాగ్రభువనస్థ స్త్రాపాయ స్త్రీకోణ శ్చతుష్కోణో బహుకోణోవా దృశ్యతే. తె. పీరమిదు, నూచ్యగ్ర స్తంభము, స్తూపము. వి. కూచిగా నుండు చిబ్బ, తంఖాకారపు బుడిపె. ఇది మొదలు లావు, చివర కొనదేలి ముక్కోణముగా గాని, నాల్గు లేక బహుకోణాకారముగనుండు అవయవ విశేషము.

P. of the cerebellum : అను మస్తిష్క పరికోణః, ధమ్మిల్లక ముకులికా.

Renal P. శాబ్దప్రకోణః, శబ్ద ముకులికా. వ్యా:- శబ్దాధ్వనిపరి కోణః.

Pyramis : pyramid.

Pyriform : pear - shaped. పేరాకారః, పేరకాకృతిః. తె. వి. బేరీ పండు ఆకారములోనున్న అవయవ విశేషము.

P. lobe : పీరలబ్బకా.

P. muscle : the pyramiformis.

Pyriformis - see muscle.

Quadrangle : చతురస్రమ్, చతు ర్భుజః, చతుష్కోణః. తె. చతుర స్రము, చతుర్భుజము, చతుష్కోణము.

వి. నాలుగుకోణములు, నాలుగు ప్రక్కలు, నాలుగుమూలలు.

Quadrangular : having four angles : చతురశ్రీయ, చతుర్భుజీయ, చతుష్కోణీయ. తె. నాలుగు ప్రక్కలుగల, నాలుగుమూలలుగల.

Quadriceps : a large muscle of the thigh : బృహదౌర్ధ్వ పేశి.

Quadricepted prominence of the thigh: ఊరుపిణ్డికాః. తె. తొడ కండరములు. వి. తొడలోని నాలుగు కండలు, పేకులు.

Qudrigeminal lamina . see lamina.

Quadrilateral : foursided : చతుఃపార్శ్వీయ, చతుర్భుజీయ, చతుష్కోణీయ. తె. చతుర్భుజాకారముగల, నాలుగుప్రక్కలుగల. వి. చతురస్రముగలిగిన.

Qualities : (1) కలాః. (2) గుణాః ధర్మాః. తె. గుణములు, నూత్న భాగములు. (3) ప్రకృతయః, స్వభావాః. తె. స్వభావములు.

Mental Q : మనస్తత్త్వమ్ (త్వః), మనః ప్రకృత్యుః. తె. మానసిక తత్త్వములు, వ్యక్తిగతగుణములు.

Peculiar Q: విచిత్రగుణాః, విశేషగుణాః. తె. విచిత్రగుణములు.

Physical Q: బాహ్యలక్షణాని, శారీరకలక్షణాని, శారీరకగుణాః. తె. బయటిలక్షణములు, శరీరగుణములు,

లక్షణములు.

R

Rachis: (ra/-kis) the spinal column, the back bone - see bone. కశేరుకాదణ్డః.

Radial. బహిఃప్రకోష్ఠికా వాకోష్ఠీయ.

Radiation : (1) ఆపగమనమ్, వ్యజనాకారః, వ్యజనాకృతిః. తె. విసనకర ఆకారము (2) కిరణ వికరణమ్. తె. కిరణప్రసరణము, వ్యాప్తి. వి. కిరణములు విసనకరవలె విప్పారి ప్రసరించుట, పరచుకొనుట.

Radicle : the beginning of a vein. సిరామూలమ్, సిరోత్పత్తిః, సిరారంభః. తె. సిరలఉత్పత్తి, సిరల మొదలు.

Radius - see bone.

Ramus : branch, a branch of an artery, vein or nerve. శాఖా. తె. కొమ్మ. (1) దేహస్య ధమనీతస్తు వాహిన్యాదీనాం శాఖాః. తె. వి. శరీరమునగల ధమనీ, నాడీ, సిరల శాఖోపశాఖలు, చిలవలు పలవలు (2) దేహస్య అస్థ్యాదీనాం ప్రరోహాః. Rami. తె. దేహములోని ఎముకలు మొదలగునాని బుడిచెలు. వి. ఇవి కొమ్ములవలె బయటికి పైకి లేలి లేక ఉచిత యుండును.

Ramus : cornu. శృంఖ. తె. కొమ్మ, శృంగము.

Ascending R. of ischium :	పక్షి. తె. కాంతికిరణము, వేడి
కుమర్దరహితము, కుమర్దర శృంగము.	బొకడ (గీట), గీత, రేఖ. వి. మధ్య
Ascending R. of pubes :	సుండిపోవు గీత.
భగాస్థి ఉత్తరశృంగము.	Reason : చిత్తము, చేతము, చేతనా
Descending R. of pubes :	ధాతు, ముద్ధి. తె. వివేకము,
భగాస్థి అధరశృంగము.	హేతువు.
Inferior R : అధరశృంగము.	Reasoning . ఊహ, ఊహాహూయము,
Superior R : ఉత్తరశృంగము.	తర్కము. వ్యా.- మనశుశక్తి. Func-
Ranvier's crosses : పర్యవక్షాళము.	tion of mind. తె. (1) ఊహించుట,
R's nodes : తత్త్వపర్యవక్షాళము.	తర్కించుట. (2) అనుమానము. వి. మానసిక క్రియలలో
Raphe: a line, suture. (1) సీమనికా,	నొకటి, హేతువాదము.
సీమనీ, సేవనీ. (2) సన్ని. తె. (1)	Receptacle : ఆధానము, ఆధారము,
అతుకు, కుట్టు. (2) తీవ్ర, నరము,	ఆశయము. తె. ఆధారము, ఆశయము.
నాడి. (3) మధ్యసీమనీ, మూలాధార	వి. ఏదైన నొకకస్తువు ఒకచోట చేరి
మధ్యసీమనీ.	యుండు స్థలము,
Medium R. of the penis -	R. of air : వాతాశయము.
see R. of the penis.	R. of bile : పిత్తాశయము.
Medium R. of the tongue :	R. of blood : రక్తాశయము.
జిహ్వసీమనీ.	R. of feces : మలాశయము.
Pharyngeal R : గ్రంథనికాసీమనీ.	R. of food : ఆహారాశయము.
R. of the penis : మేధసీమనీ,	R. of phlegm : కఫాశయము.
శేఫసీమనీ, శేఫసీమికా (భా. ప్ర.).	R. of urine : మూత్రాశయము.
తె. పురుషాంగమునగల నరము,	Receptors : (1) అక్షాణి. ఇంద్రియాణి.
మేధనాడి.	తె. ఇంద్రియములు, జ్ఞానేంద్రియ
Scrotal R : ఫలసీమనీ. తె. వి.	ములు. (2) ఆర్థగ్రాహికావయవా,
అండము, వృషణములతో సంబం	గ్రాహకా, గ్రాహిణులు. తె. గ్రాహ
ధించియుండు ఆతుకుమంటి నరము.	కావయనములు.
Ray : (1) a line of light or	Recess, Recessus : a cavity or
heat. (2) a line (1) కిరణము,	fossa. అపస్పృతి. తె. గూడు.
రశ్మి. (2) రేఖ. ఉష్ణరేఖ, కాంతి	Hepatoenteric R : యక్కుదాస్తి

యాప స్పృతిః.

Laryngeal R : గళీయాపస్పృతిః.

Nasopalatine R : నాసిక్యతాల

వ్యాపస్పృతిః.

Pharyngeal R : గ్రసనీయాపస్పృతిః.

R. pinealis : సరలాపస్పృతిః.

Right pneumotoenteric R :

దక్షిణ పుష్పసాస్త్రీయాపస్పృతిః.

Tentlike R : దూప్యచదృశాప
స్పృతిః.

Tubotympanic R : నాడీపట
హీయాపస్పృతిః.

Recollection : అనుబోధః, స్మృతిః.

తె. జ్ఞప్తి, జ్ఞాపకము, స్మరణము,
స్మృతి.

Rectal : of rectum. గౌద. వ్యా:-

గుదసమ్మర్శి, మలాశయ. తె. గుదము
నకు చెందిన.

R. columns of morgagni :
వశీరాజ్యః.

Rectum : the lower part of the

large intestine. ఉత్తరగుదః,

గుదః, గుదసలికా, గుదాస్త్రమ్,

పాయుః, పృష్ఠఖణ్డాః, బుద్ధుః, బ్రద్ధుః,

విదాశయః, విద్యార్థః, శక్తస్మార్థః,

స్థూలగుదః. తె. ఆసనము, పురీష

నాళము, పీతిముడ్డి, చూడ్డి. వి.

ప్రేవులలోని మలము బయటికివచ్చు

దారి.

Abdominal R : పక్వాశయః,

గుదమ్. (చ.శా. 6.21).

Lower R, Lower part of the

R, అధరగుదమ్, అపానమ్. వ్యా:-

మహాస్రోతః. (సు.ని I3-44. డబ్బింగి)

Lower segment of the R-see

segment.

Upper part of the R : ఉత్తర

గుదః(ం) తె. ఆసనము. వి. ముడ్డిలో

పైభాగము.

Upper segment of R : see

segment.

Reduction : జరణమ్, పునఃస్థాపనమ్.

Reflex : ప్రతివర్తనమ్.

Refraction : అపవర్తనమ్, కిరణవక్ర

గతిః, రశ్మివక్రీకరణమ్. తె. కిరణ

పరావర్తనము.

Region : a certain part, a divi-

sion of the body. (1) దేశః,

ప్రదేశః, మణిలమ్ (2) శరీరవిభాగః.

తె. (1) దేశము, ప్రదేశము, మండ

లము. (2) ఒకచోటు, తావు. (3)

శరీరవిభాగము.

Abdominal R : between um-

bilicus and external genital

organs : కుక్షీదేశః, బహిఃకుక్షి

ప్రదేశః, వస్తిప్రదేశః.

Acromian R : అంసః, అంసదేశః,

అంసపీఠః. తె. బుజము, భుజప్రదేశ

శము.

Anal R : around the anal ope-

ning : ఆపానదేశః, పాయుస్థదేశః.

తె. పాయుత్రిశోణము, పాయు

భాగము, ముడ్డిచుట్టుప్రదేశము.

Anterior crural R : జఙ్ఘపురోదేశము.

Anterior pelvic R : above the genital organs. జఘనము.

Anterior R : పురోదేశము.

Anterior R : of the skull : కరోటి పురోదేశము, కరోటి పురోభాగము.

Anterior vertebral R : పుష్పపురోదేశము.

Antero lateral R : పురస్తనపార్శ్వదేశము.

Axillary R : కక్షాదేశము, కక్ష్యుదేశము. తె. చంక.

Cardiac R : క్రోడము, హృత్పరిదేశము, హృదయస్థానము, హృదయము.

Cervical R : (1) గలదేశము (2) గ్రీవాదేశము. తె. (1) గొంతు (2) మెడ ప్రాంతము.

Dorsal R : పుష్పదేశము. తె. పీఠము, వెన్ను.

Dorsal R : of foot. పాదపుష్పదేశము. తె. మిఠాయి.

Epigastric R : ఉత్తరకుక్షి, ఉత్తరకుక్షి ప్రదేశము, హృదయధరిక ప్రదేశము. opposite to the solar plexus. నాభిమర్మ.

Gastric R : కుక్షి ప్రదేశము, జాతర ప్రదేశము.

Gluteal R - see buttocks.

Hepatic R : యకృచ్ఛృదేశము.

Hypogastric R : అధరకుక్షి, అధరకాక్షేయదేశము, అధివస్తి (క) ప్రదేశము, అధారభాగము, నాభిప్రదేశము, వస్తి. తె. బొడ్డు క్రింది భాగము, బొడ్డు చుట్టునున్న ప్రదేశము.

Iliac R : జఘనము. శ్రోణి ప్రదేశము, శ్రోణిదేశము.

Inguinal R : ఊరముఖము, ఊరూదరస్థి ప్రదేశము, నుణ్ణము (డల్లము), వంతుణ్ణము. తె. గుబ్బ, తొడమూల, తొడిమొదలు. వి. ముందువైపున పొత్తికడుపుతోను, వెనుకవైపున నడుముతోను తొడమొదలు కలియు నిరుతుచోటు.

Inter mammary R : స్తనాంతరము.

Interscapular R : that between the scapulas. (1) ఊర్ధ్వత్రికము. వ్యా :- బాహుగ్రీవాఽస్థిత్రయసంజ్ఞితః (డల్లము. సు. చి. 4. 18. వ్యా) త్రికము. (2) భుజత్రికము. తె. (1) గూడసంధి. వి. రెండు గూడపముకలు, మెడలోని “కశేరుకా” యను ఏడు ఎముకలును గలసి యేర్పడిన కూటము. (2) మెడ పీట. వి. ఇది ముక్కునాకారముగ నుండును.

Intestinal R : అస్త్రదేశము. తె. వి. చిన్న పెద్ద ప్రేవుల మండలము.

Ischiorectal R : the region

between the ischium and rectum సిగ్గుపడదేశము.

Lateral R : పార్శ్వదేశము, పుష్ప పార్శ్వదేశము (జఙ్గాయము).

Lateral R : of the skull. కరోటి పార్శ్వభాగము.

Left hypochondriac R : వామానుపార్శ్వక ప్రదేశము, వామోత్తరకుక్షిభాగము.

Left hypogastric R : వామాధర కుక్షిదేశము.

Left inguinal R : వామవంతుణోత్తరక ప్రదేశము.

Left lumbar R : వామకటిపార్శ్వక ప్రదేశము.

Lingual R : జిహ్వదేశము.

Lumbar R. కటిప్రదేశము, నితమ్బదేశము. తె. నడి. వి. నడుము భాగము.

Mammary R : కాచప్రదేశము, స్తనాస్తరము.

Mammary umbilical R : జ్యోతిస్థానము, నాభిస్తనాస్తరము.

Mastoid R : కరపృష్ఠము. తె. వి. చెవి వెనుక భాగము, చెవి వెనుక నుండు ఎముక భాగము.

Nasal R : వాసాదేశము.

Olfactory R : నాసాదేశము.

Palatine R : తాలదేశము. న్యాయముఖతాలు. తె. నోటిలో పైకప్పు. వి. అంగడుపై ప్రదేశము.

Palpebral R : the region of

the eyelids. వర్త్యదేశము.

Parotid R : కర్ణమూలము. న్యాయము.- కర్ణమూలికాయాపురోధస్థిభాగము. తె. గవద, గొద, చెవిమొదలు. వి. చెవి తమ్మెలక్రింద చెవిమొదటిరెండు అంగుళముల విస్తీర్ణము. ఇందు లాలా జలగ్రంథులు వుండును.

Patellar R : జానుమణ్డలిము. తె. మోకాలుచుట్టునున్న ప్రదేశము.

Pectoral R : ఉరము. వక్షస్థలము. తె. ఎదురురొమ్ము, ఛాతి, వక్షము.

Pelvic R : కటిదేశము, కటిప్రదేశము.

Psoas R : కటిప్రదేశము. తె. చుట్ట, నడుము. వి. నడుమును, చుట్టలను, పొత్తి కడుపును ఆవరించుచుండు ప్రదేశము. పిట్టలకెగువ ముందుండు ప్రదేశము.

Pericardial R : హృదయోపలక్షితప్రదేశము.

Perineal R : that of the perineum. ఆధారప్రదేశము, మూలాధారదేశము.

Planter R : పాదతలము, పాదహృదయము. తె. అతీకాలు.

Popliteal R : జాను పృష్ఠోర్ధ్వ ప్రదేశము, జానుపృష్ఠ ప్రదేశము, బాహ్యమద్విరము, మద్విరము.

Posterior R : పశ్చిమదేశము.

Precordial R : the surface of the chest covering the heart. హృదయోపలక్షిత ప్రదేశము.

హృదయ - హృదయవృత్తి ఉత్సాహము.
తె. వి. నుండి కనిపించును.
ఎదురుగా ముక్కు ప్రాంతము.

Pudendal R. ఉపసర్వదేశము, దాహాధ్యక్షము.
తె. వి. శ్రీ జనసేంద్రియ దాహాధ్యక్షము.

R. of the back : పృష్ఠము, పృష్ఠదేశము. తె. వీపు, వెనుక, వెనుము.

R. of the larynx : కంఠదేశము.
గలదేశము.

R. of the mouth : వక్రదేశము.
తె. నోరు.

R. of the shoulder : అంగుళము.
భుజాధ్యక్షము. తె. ఎడమ.

Respiratory R శ్వాసార్ధదేశము.
శ్వాసప్రదేశము. తె. శ్వాసార్ధము.

Right hypochondriac (rial) R దక్షిణాను పార్శ్వదేశము, దక్షిణోత్తర కుక్షిభాగము.

Right hypogastric R: దక్షిణాధర కుక్షిదేశము.

Right inguinal R : దక్షిణ వండుబోత్తర ప్రదేశము.

Right lumbar R : దక్షిణ కటి పార్శ్వదేశము.

Sacral R : త్రిదేశము, త్రికాస్థి ప్రదేశము, త్రికాస్థానము.

Scapular R: the space over each scapula. అంగుళము ప్రదేశము.

Sensory R. ఇంద్రియస్థానము, ఇంద్రియ దాహిస్థానము, మస్తిష్కభాగము.

Subclavicular R : అక్షతాధరదేశము.

Subcoracoid R : అంగుళాధరదేశము.

Subglenoid R : ఉదాఖలాధరస్థానము.

Suboccipital R : పృష్ఠికాధరదేశము.

Subspinous R : అంగుళాధరదేశము.

Subthalamie segmental R : పర్యవ్యాధరదేశము.

Suprapubic R : అధికస్థిదేశము, పస్థిదేశము, పస్థిమూర్తి, పస్థిరము, పస్థిరము. తె. పొట్టకముపు. వి. ఉచ్చు తిత్తి ప్రాంతము.

Temporal R : కంఠదేశము. తె. కంఠము. వి. కంఠము.

Temporomandibular R : కాజుహాసదేశము.

Tympanohyoid R : పాటహకణ్ఠి కియదేశము.

Umbilical R : నాభిదేశము, నాభి ప్రదేశము, నాభిమణ్డలము. తె. నాభి మండలము. వి. బొడ్డుచుట్టునున్న స్థలము.

Urogenital R : వస్తుప్రదేశము. తె. పౌష్టికత్రికానము.

Xiphisternal R : జత్రమూలము.

Regurgitation : ప్రత్యావహము.
Relation : వ్యతిరేకము, సంబంధము.

సంబంధము. తె. సంబంధము.
 Ren : kidney : కృక్క. తె. గురద,
 మూత్రపిండము
 Renal . belonging to the kid-
 neys : వృక్క, వృక్కియ, వార్క.
 తె. గురదాఅకు చెందిన, మూత్రపిండ
 ములకు సంబంధించిన.
 R. artery - see artery.
 R. calyx : వృక్కచవక్ష్మ.
 R. capsule - see capsule.
 R. circulation - see circu-
 lation.
 R. pelvis - see pelvis.
 R. pluxus - see pluxus.
 R. sinus - see sinus.
 R. tube - see tube.
 R. vein - see vein.
 Supra R. gland - see gland.
 Supra R. ridge - see ridge.
 Renicapsule : a suprarenal
 body - see body.
 Reproduction : the begetting
 of young. అపత్యోత్పాదనమ్,
 సంతానోత్పత్తి. తె. బిడ్డల గనుట.
 Reservoir : ఆధారము, ఆశయము, కుణ్డము.
 వ్యా:- కేషాశ్చిద్ధన ద్రవద్రవ్య
 గచ్ఛయస్థానమ్. తె. ఆధారము, ఆశ-
 యము, గుండము, నిలయము. వి-
 కొన్ని గట్టి, పలచని వస్తువులు నిలవ
 యుండు తావు.
 Resistance : నిరోధము, ప్రతిబంధము,

ప్రతిరోధము. తె. అడ్డగింత, ఆటంకము,
 నిరోధము.

Resort . ఆయతనమ్, ఆశ్రయము, ఆశ్రయము, ఉనికిపట్టు.

Resorts of life : ప్రాణాయతనాని,
 (దశప్రాణాయతనాని. చ. శా.
 7 అ. 9). తె. మర్మస్థానములు, ప్రాణ
 ములు ఉండుతావులు.

Respiration : inspiration and
 expiration of air by lungs.

(1) ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసా. తె.
 ఉచ్ఛ్వాసనిశ్వాసలు. (2) శ్వాసనమ్,
 శ్వాసము, శ్వాసక్రియా. వ్యా:- ప్రథ-
 మాప్రేరకః, ద్వితీయాపూరకః. తె.
 ఊపిరిపీల్చుట వదులుట. వి. గాలిని
 ముక్కురంధ్రములద్వారా లో ని కి
 పీల్చుట, బయటికి విడుచుట. శ్వాస
 క్రియ.

Respiratory : శ్వాసనీయ, శ్వాసిక,
 శ్వాసీయ. తె. ఊపిరికి చెందిన.

R. center - see center.

R. organs - see organ.

R. passage - see passage.

R. system - see system

R. tract : ఉచ్ఛ్వాస మార్గము,
 ప్రాణవహ ప్రాంతము, శ్వాసపథము. తె.
 ఊపిరిగొట్టము, గాలిగొట్టము, శ్వాసనా-
 శము. వి. ముక్కుబెజ్జములగుండా
 గాలి లోపలికి వెళ్లి తిరిగి బయటికి
 వచ్చు దారి.

R tubes : శ్వాసనాళము, శ్వాసవహ

- నాడ్యుః. తె. శ్వాసనాళములు. వి. శ్వాసమండలమునగుల పెద్ద చిన్న గాలి గొట్టములు, శ్వాసనాళములు, ముక్కుబెజ్జులు, స్వయంత్రములు ఇవి ఆన్నియు శ్వాసమండలమునకు చెందును.
- Rete : net, network. జాలమ్ (1). జాలకమ్, రటికా. తె. అల్లక, వల. Dorsal R. of foot పాదపృష్ఠ జాలకమ్. R. malpighii : లోహితజాలకమ్, లోహితస్యక్. R. mucosum-see malpighian layer.
- Retention : ధారణమ్, నిరోధః, ప్రతిబంధః. తె. అడ్డు, ఆటంకము ఆపువల, ధారణము, ధారణక్తి.
- Reticular : జాల, జాలీయ.
- Reticularis : formatio R. జాలక వస్తుకమ్.
- Reticule, Rete : జాలమ్, రటికా, అనాయికాపటల్మమ్. Magma R : మధ్యరటికా. వ్యాః- అతినూత్న విరళజాలతస్తుకమయా ప్రాథమికమధ్య ధర్మరూపా.
- Reticulocyte : a netlike or meshed erythrocyte seen during blood regeneration. జాలక శలకమ్, రక్తజాలక శలకమ్. లోహితజాలకోశికా. వ్యాః- రక్తోత్పత్తికారే రక్తశలకేషు జాలకం
- దర్శనీయం భవతి. తె. రక్తజాలక శలకము. వి. రక్తోత్పత్తి కాలమున రక్తములో వలవంటి అల్లక చూడ నగును.
- Reticulum : a network. జాలకమ్, జాలక బలాసః, జాలీకా. తె. వల.
- Retina : the internal membrane of the eye, the light sensitive internal coat of the eye-ball. రధాని, రక్తిధరాకలా, దూపధరాకలా, దృష్టిమణిలమ్, నేత్రాస్తంభ చిత్రపత్రమ్. తె. దృష్టిపటలము, నేత్రాస్తంభః పటలము, నాడితెర. వి. ఈ తెరపై మనసు చూచు వస్తువుల ప్రతిబింబము పడును. కనుగుడ్డు లోపలి పొర.
- Paris iridica R: పరివారకభాగః.
- Retrogression : ప్రతివర్తనమ్, ప్రతివర్తనమ్. తె. వెనుకకు పోవుట.
- R. of embryo : ధ్రుణ ప్రతివర్తనమ్.
- Rhinal : belonging to the nose. ధ్రుణనాసిక్య. తె. ముక్కు కు చెందిన.
- Rhinencephalon - see cephalon ధ్రుణమస్త్రమ్.
- Rhinology : the science of the nose. నాసావిజ్ఞానమ్. తె. ముక్కుకు చెందిన శాస్త్రము.
- Rhodopsin : దర్శన సూక్ష్మః.
- Rhombencephalon - see cepha

lon. పశ్చిమ మస్తిష్కము.

Rhombic lip : చతురస్రీయకోషము.

Rhomboid : విషమ చతురస్రము.

R. body - see R. fossa.

R. fossa : the fourth cerebral ventricle - see fossa.

R. ligament - see ligament.

R. muscle - see muscle.

Rhythmical : కాలక్రమానుసారీ.

తె. కాలక్రమముగ నున్న, వరుసలో నున్న.

Rib : one of the bones inclosing the chest - see bone.

Cervical R - see bone.

False R - see bone.

Floating R - see bone.

True R - see bone.

Tubercle of the R - see tubercle.

Ridge : ఆలిఁ, ఉచ్చాయము, ఋచ్చి

క.కటకము, జంగాలము, సంచరము. తె.

అంచు, గట్టు. వ్యా :- కేదారాస్తర మర్యాదాద్యాకారా దీర్ఘాన్నతా

రేఖావిశేషా. తె. వి. తే.త్రములో పరిమితిని యెఱుపు గట్టు - కట్టు -

ఆకారముగ నుండు ఎత్తు వాడవుగల రేఖావిశేషము. తె. కటకము.

Bulbar R : హృత్కణ్డకము.

Bulbo ventricular R : బుద్బుద కోష్ఠాస్తర జంగాలము.

Crucial, Cruciate R : స్వస్తిక

జంగాలము.

Ganglion R : గాంజ్జరజంగాలము.

Genital R : ఉపస్థజంగాలము.

Inferior temporal R : అధర శాఙ్గతోరణికారేఖా, అధరా పశ్చిమ తోరణికా.

Left bulbous R : వామ బుద్బుదీయజంగాలము.

Mesonephric R : మధ్యవృక్కజంగాలము.

Milk R : స్తనకటకము, స్తన జంగాలము.

Nose R : నాసికావంశము.

Pterygoid R : శ్లజ్జాధరికారేఖా.

Pulmonary R : ప్లూమ్మసజంగాలము.

Renal R : వృక్క (వార్క) జంగాలము.

Right bulbous R : దక్షిణబుద్బుదీయ జంగాలము.

Superciliary R : భ్రూతోరణికే.

Superior temporal R : ఉత్తరా పశ్చిమ తోరణికా, ఉత్తరా శాఙ్గరేఖా.

Suprarenal R : వృక్కోత్తర జంగాలము.

Temporal R : శ్లజ్జతోరణికా, శాఙ్గరేఖా.

Transverse R : తిరస్కీనజంగాలము.

Wolffian R : మదవృక్కజంగాలము.

Rigor mortis : rigidity after

death. మరణ సజ్జీచుఁ, మృత్యుజ
కారిన్యః. తె. కట్టెబారట. వి. మరణా
నంతరము కొయ్యవలె బిగియుట,
కట్టె బారడము, బిగుసుకపోవుట,
కొయ్యబారట, నీలుకొనుట.

Rim : పరిధిరేఖ. తె. అంచు.

Rima : fissure. చిద్రవ, రస్థ్రమ్.

R. palpebrum : నేత్రరస్థ్రమ్.

తె. కంటి బెజ్జుము.

Ring : a circular opening. వల
యమ్. వ్యా :- వలయా కారతయా
స్థితాని స్నాయ్వాదీని. తె మండ
లము, వర్తులము, వలయుము. వి. ఉంగ
రమువలె గుండ్రముగ నుండు స్నాయ్వా
వులు మొదలగునవి. గుండ్రని బెజ్జు
ములు.

Abdominal R : కుక్షీవలయమ్.

Aortic R : మహాధామన వలయమ్.

External abdominal R : బహిః
కుక్షీయచిద్రవమ్.

Femoral R : ఔర్వీవలయమ్.

Internal abdominal R : అంతః
కుక్షీయచిద్రవమ్.

Inguinal R : వాంక్షణవలయమ్.

Muscle R : పేశీచక్రమ్, స్నాయ్వా
చక్రమ్.

R. of the atlas : అ తి లే కా
చక్రమ్.

Superior venous R : ఉత్తర
వాహినీవలయమ్.

Trachial Rs: గలనలకౌవలయాని,

గలనలకౌష్ఠీని. తె. వి. కంఠనాళ
మున ఉంగరములవలె గుండ్రముగ
నుండు లేత ఎముకలు.

Tympanic R : పాటహవలయమ్.

మధ్యకర్ణచక్రమ్, మధ్యకర్ణ చిద్రవమ్.

Umbilical R : నాభిచక్రమ్, నాభి
చిద్రవమ్.

Roof : ఛదిః, పటలమ్. తె. కప్పు.

వి. కప్పు వలె నుండు తెర. పటలము,
ఆచ్ఛాదము. వ్యా:- గుహాగృహాద్యా
కారస్య భూమిఛదిభ్యాంసహస్రాయ
ష్వట్ పార్శ్వసహితస్య, చతుఃపా
ర్శ్వసహితస్యవా శూన్యస్థానస్కోర్ధ్వ
ఛాదనరూపం పటలమ్. తె. పట
లము. వి. ఆరు లేక నాలుగుప్రక్కలు
గల యింటికప్పువలె శూన్యప్రదేశము
పైకప్పువలె నుండు తెర.

R. of the mouth : palate.

వక్త్రఛదిః,

R. of the nose : నాసాగుహ
ఛదిః.

R. of the orbit : నేత్రగుహ
ఛదిః.

R. of the palate : ఛదిపటలమ్,
పటలఛదిః, వక్త్రఛదిః.

R. of the skull : కశోటిపట
లమ్. వ్యా:- శిరసుః బహిఃప్రదేశః,
వాఙ్కోర్ధ్వప్రదేశః. తె. తలకప్పు, తల
బయట, పుట్టెకప్పు.

R. of the throat : కణ్ఠపటలమ్,
గలవిలపటలమ్. తె. గల ఫటలము,

Root : మూలమ్, శిఫా. తె. మూలము	మాంసరజ్జవు.
మొదలు, చివర, వేరు.	Rostrum. 1. ర స ని కౌ రే ఖా,
Hair R - see R. of the hair.	2. తోటి.
Nerve R : తన్త్రశిఫా.	Rotation : పూర్ణనమ్, చక్రగతి, పరి
R. of the ear. కర్ణమూలమ్. తె.	వర్తనమ్, పరివృత్తి. తె. చక్రగతి,
చెవి మొదలు.	భ్రమణము. వి. చక్రమువలె తిరు
R. of the hair : రోమకూపము.	గుట (భ్రమణము).
R. of the lungs - see lung.	Rotula : the patella.
R. of the mandible : హ సు	Round ligament - see liga-
మూలమ్. తె. క్రిందిదవడ మొదలు.	ment.
R. of the neck : గ్రీవామూలమ్.	Round mass : (1) చక్ర, విష్ణు.
తె. మెడమొదలు.	మణ్డలమ్. (2) వృత్తపిణ్డ. తె. (1)
R. of the nose : స్రూణ	చక్రము. (2) గుండ్రనిముద్ద.
మూలమ్, నాసామూలమ్, నాసికా	Routaux : రూప్యశ్రేణి.
మూలమ్. తె. ముక్కు మొదలు.	Row : పక్తి. తె. పంక్తి, వరుస.
R. of the palate : తాలు	R. of the hair : రోమరాజి.
మూలమ్. తె. దొడ మొదలు, కొండ	తె. నూగారు. వి. వెంట్రుకల చార,
నాలుక. వి. నోటిలోకప్పు మొదలు.	వరుస.
Rs of the spinal nerves:	Rudiment : fundus. ఆజ్ఞుర,;
మేరు నాడీమూలాని. వ్యా - మేరు	బీజమ్, మూలమ్, మూలద్రవ్యమ్,
జాఖ్య నాడీనాం మూలాని తె. వి.	మూలాజ్గమ్. తె. బీజము, విత్తనము.
“మేరుజా” యను వాడుల మొదళ్లు.	వి. మొదటిరూపము.
Rs. of the teeth : దన్తమూలాని,	R. of the mammi : స్తనా
దన్తశిఫా, దన్తలోహాది మూలాని.	జ్ఞుర.
తె. పంటి (పండ్ల) కుదుళ్లు, పంటి	R. of the nail : సఖాజ్ఞుర.
(పళ్ళ) మొదళ్లు.	R. of the thyroid gland :
R. of the tongue : జిహ్వ	కాళలకీయాజ్ఞుర.
ప్రబన్ధ, జిహ్వమూలమ్. తె. నాలుక	Thymus R. తిలకాజ్ఞుర.
మొదలు, నాలుక మొదటిగట్టు.	Rudimentary : అజ్ఞురమాత్రమ్.
Rope : రజ్జు. తె. త్రాడు. వి. త్రాడు	Ruga : wrinkle. వళి. తె. మడత,
పంటి అవయవ విశేషము. ఉ:-	ముడుత.

R. of the mucous membrane of stomach : జతరవళి. వ్యా :- ఆమాశయగతకలవళి. తె. జతరవళి. వి. ఆమాశయపారముడుత.

S

Sac: a bladder, a cyst, a pouch.

ఆశయము, కోశము, గోణి. తె. ఆశయము, కోశము, తిత్తి, సంచి. వి. ద్రవములు పుట్టు లేక నిలవయుండు చోట, నిలయము.

Air S : వాయుకోశము, వాయుగోణి. తె. గాలి అతి, గాలిబుడగ, వాయుకోశము.

Amniotic S the cavity of the amnion. అమ్నినియామకవస్తి, ఆపరాయవస్తి, జరాయుకోశము, జరాయుకోష్ఠము. తె. ఉమ్మనీటిసంచి.

Jugular lymphatic S : గ్రీవా లసీకాకోశము, నైగలరసగోణి.

Lacrimal S : అశ్రుకోశము. తె. కన్నీటితిత్తి, కన్నీటిసంచి.

Lesser S : లఘుతరకోశము.

Lymph S : లసీకాకోశము.

Pleural S : పార్శ్వకోశము.

Posterior lymphatic S: పశ్చిమ రసగోణి.

Scrotal S - see scrotum.

Series of S : గోణీశ్రేణి.

Serous S : సరసకోశము. తె. రసక

తిత్తి.

Yolk S : the umbilical vesicle - see vesicle.

Saccharin : మధురకము, శార్కరము.

వ్యా :- శర్కరాతుల్యము కల్పించి మధురతమద్రవ్యవిశేషము. తె. శాక్రము. వి. ఆతిమధురమైన చక్కెర లోని యితర గుణస్వభావములు లేనట్టి ఒక మంచు దినుసు.

Saccule, Sacculus : a small sac.

అల్పద్రవ్యము, లఘుగోణికా, లఘుకోశము. తె. చిన్నతిత్తి, చిన్నసంచి.

Saccus : sac. కోశము. తె. తిత్తి.

S. endolymphaticus : (1) అస్థికణ్ణ లసీకాకోశము (2) వరాశికాకోశము.

S. lacrimalis - see lacrimal sac.

S. vitellinus - see yolk sac.

Sacra media : the middle sacral artery - see artery.

Sacral : belonging to the sacrum.

త్రిక, త్రికసమ్మన్ధి, త్రికీయ. తె. చుట్టకు చెందిన, త్రికమునకు సంబంధించిన, ముడ్డిపూసలకు చెందిన.

S. area : త్రికక్షేత్రము, త్రికదేశము, తె. త్రికము, ముడ్డిపీట.

S. groove - see groove.

S. nerves - see nerve.

S. region - see region.

S. segment - see segment.

S. tuberosity - see tubero-

sity.

Sacrum : the triangular bone situated at the fifth lumbar vertebra and the coccyx. It consists of five vertebrae fused together. త్రికమ్, బిమ్మ కమ్. వ్యా:- ఆధర త్రికమ్ ఇతి (దల్తణః). కటి శ్రోణికాంధ్ర భాగే త్రికం ప్రసిద్ధమ్. (సు. శా. 5.16). త్రికస్య పృష్ఠాంతస్థో మధ్యక్షీలః, చక్రక్షీలా. తె. ముడ్డి ఎముక, ముడ్డి పీట, ముడ్డిపూస. వి. చుక్కొణము ఎముక. ఇది వెన్నుపూసల చివర ఐదు చిన్న ఎముకలచే కదలియబడినది. see bone.

Saddle : పర్యాణమ్, పర్యాణకః. తె. పల్లము. వి. గుఱ్ఱపుజీని ఆకారములో నుండు ఆవయవ విశేషము.

S. joint : a concavoconvex articulation. సతోన్నతసన్నిః - see joint.

S. nose : nose with deep or flattend bridge. పర్యాణనాసికా, సజ్జానాసికా. తె. చట్టిముక్కు.

Sagittal : like an arrow. ఉత్తర సాయకః. వ్యా:- తర ఇవ సాయకౌ కారః. తె. బాణమువంటి అవయవ భాగము.

S. plexus - see plexus.

S. sinus - see sinus.

S. suture - see suture.

Saliva : the secretion of the salivary glands. spittle.

(1) ముఖస్రావః, లాలా, వక్త్రాసవః.

(2) నిష్క్వాతమ్. తె. చొంగ, జొల్లు, లాలాజలము. వి. నోటిలో ఊరెడు ఉమ్మిరీరు, ఉమ్మి, లాల.

Salivary : belonging to the saliva. లాలా, లాలా సమ్మస్తీ, వక్త్రాసవః. తె. ఉమ్మికిచెందిన, లాలా జలమునకు సంబంధించిన.

S. duct - see duct.

S. gland - see gland.

Salpinx : follopiian tube or eutachian tube - see tube.

Salt : లవణః. తె. ఉప్పు.

Bile S : పిత్తలవణము.

Sanguine : sanguineous, bloody. ఉష్ణ ప్రకృతిః, రక్తమయః, రక్తప్రకృతికః, తాహిత. తె. ఉష్ణస్వభావముగల, నెత్తురుగల.

Sanguis : blood : రక్తం, లోహితమ్. తె. నెత్తురు, రక్తము.

Saphena - see vein.

Saphenous : pertaining to the saphena : జంఘాకాంధ్ర, జంఘాకాంధ్రీయ. తె. పిక్కకుచెందిన.

S. nerve - see nerve.

Sarco : flesh : (1) కేసరః, పిశితం, మాంసమ్. (2) మాంసమయః, మాంసీయ. తె. మాంసము, మాంసముతో గూడిన.

- S. lemma : కేసరాలమ్మా. వ్యా:-
 ఛదావృత మృద్వాకుఞ్చిన ధర్మబద్ధ
 క్షు. a delicate membrane
 surrounding muscle - fibres. తె. పేళీతస్తు (పీచుకణము) చుట్టు
 నుండు మృదువైన పారదర్శకమగు
 పొర.
- S. mere : కేసరమురా.
- S. plasm : కేసరబలాసా. వ్యా:-
 కేసరతస్తుకాస్తరవస్తు.
- S. plast : మాంసధాతుకణః,
 మాంసధాతుబీజకోశః.
- S. style : కేసరతస్తుకః.
- Sarcology : science of the soft
 tissues of the body. మాంస
 ధాతువిజ్ఞానమ్.
- Scala tympani : పాటహసోపాఞమ్.
- Scale : a small lamina of
 detached cuticle. చర్మచేరీ,
 చిపిటికా, శకలమ్, శల్కలమ్. తె.
 పొర, పొలుగు, ముక్క.
- Scalenus : muscle of the neck-
 see muscles.
- Scalp : skin of the head. The
 integument covering, the
 cranium. శిరఃకణ్ఠకః, శిరోఽస్థి
 చర్మ, శిరోవల్కలమ్. తె. నెత్తి
 చర్మము, తలపైచర్మము.
- Scaly : శకలాకృతిః, శకలావృతః.
- Scapula : a large, flat, trian-
 gular bone of the shoulder-
 see bone.
- Spine of S. అంసపాచీరకమ్,
 అంసార్గళః.
- Scapular : అంసఫలకీయః. belong-
 ing to the shoulder blade.
- Inter Sca. region : see
 region.
- Scarlet : శోణవర్ణః. వ్యా:- ధమనీర్వ్యః
 క్షురితరక్తవర్ణః. తె. ఎఱుపువన్నె.
 వి. మంచి రక్తనాళములనుండి కారు
 నెత్తురు రంగువంటి ఎఱుపు వన్నె.
- Sciatic : pertaining to the
 ischium. ఆసన, పైఫిచ్చి.
- S. nerve - see nerve.
- Sclera: the "white" of the eye.
 The white, tough outer
 membrane of the eyeball,
 the opaque bluish - white
 fibrous outer coat of the
 eyeball covering the poster-
 ior five sixths. నేత్రసితమ్,
 శుక్లపటలమ్, శుక్లమణ్డలమ్, శ్వేత
 గోలః, శ్వేతపటలమ్, శ్వేతమణ్డలమ్,
 సితమ్. తె. కంటితెలుపు, తెలుపు,
 తెల్లపొర, శుక్లపటలము. వి. కంటి
 గ్రుడ్డుపైనుండు తెల్లని గట్టిపొర, తెల్ల
 గ్రుడ్డు, అక్షిబాహ్యపటలము. ఇది
 ఆరింటిలో ఆయిదువంతుల కను
 గ్రుడ్డును క్రమ్మియుండును.
- Sclerocornial junction : శుక్లకృష్ణ
 గత సన్ధి. తె. వి. కంటిలో తెల్ల

గ్రండ్డు నల్లగ్రండ్డు కలియు చోటు, సంధి.

Scleromenix : the dura matter.

Sclerosis : కఠినము. తె. గట్టి దనము.

Sclerotic : belonging to the sclera.

S. circle : శుక్లమణ్డిమ్. sclera.

S. coat : the sclera.

Scrotal : pertaining to the scrotum. అణ్ణకోశము, ముక్క కోశము. తె. పట్టుకాయసంచికి చెందిన.

S. sac - see scrotum.

S. raphe - see raphe.

Scrotum : the pouch in the male which contains the testicles. అణ్ణకోశము, చర్మకోశము, ఫలకోశము, ముక్కకోశము, వృషణకోశము. వ్యా :- శిథిల చర్మావృత వృషణకోశము. ఏమి స్థూల కలామయ పుటుక. తె. అణ్ణకోశము, పట్టుకాయలపిత్తి, సంధి.

Dartos of S : ముక్కతూణికా.

Two lateral halves of the S : ప్రావరణకోశా, ఫలకోశా. తె.

అణ్ణకోశము లోపల ప్రత్యేకముగా నుండు తిత్తులు, సంచులు.

Scutum : thyroid cartilage - see cartilage.

Seam : సీవనీ. seams : సీవనము. a line formed by sewing

together two pieces of cloth, a line of junction or suture.

వ్యా :- వస్త్రఖణ్డాది స్వీకృత ద్వయో రన్యోన్య సీవనోత్పన్నా, నిమానవా ఉన్నతావా దృశ్యమానారేఖా. తె.

(1) అతుకు (2) కుట్టు, గీత, చార. వి. కుట్టచార. రెండు గడ్డముక్కుల నతికి కుట్టగా నేర్పడు ఎగుడు దిగుడు గీతల వంటి చార. ఇది పుత్రై ఎమకలిలో కాననగును.

Sebaceous : pertaining to fat. వనా సమృద్ధి. తె. క్రొవ్వుకు చెందిన.

Sebum : త్వగ్వసా, త్వగ్వసా ప్రసావ. తె. తొలుచుమురు. వి. చర్మముండలి చుమురు, చర్మమునుండి చుమురు గారుట. ఇది చర్మగ్రంథులందుత్పత్తి యగును.

Secondary : అప్రధానము, అముఖ్యము, గౌణము, ద్వితీయము. తె. తక్కువైన, తరువాతి, ముఖ్యముగాని.

Sec. oocyte : ద్వితీయయోవతము.

Sec. origin - see secondary secretions.

Sec. secretions - see secretion.

Secretion : a substance secreted by glands and follicles.

Secretions (pl). ద్రవాః, నిష్కర్షణాని, విసర్జనాని, ప్రవణాః, ప్రసావాః, స్వస్థనాని. తె. ఊటలు, ద్రవములు, ప్రసావములు. వి. శరీర

గ్రంధుల నుండి చెమర్చుచుండు, కారుచుండు ఊటలు గా వచ్చుచుండు నీటివంటి పలుచని వస్తువులు. ఇవి శరీరాలోగ్త అనారోగ్యములకు కారణములు. ఉత్సర్జనములు.

Appetite Se : మనఃస్థలనమ్.

మానసిక ప్రావ. తె. కోరికలూరుట, కోరికలజాలు.

External Se : బహిః ప్రావ, బాహ్యోత్సర్జన. తె. వెలియూట.

Gastric Se : జాతరద్రవ. తె. లోయూటలు. వి. శరీరము

Internal Se : (1) అంత్రప్రావ. తె. లోయూటలు. వి. శరీరము

లోపల కొన్ని గ్రంధులనుండి ఊరి

చెమర్చుచుండు ద్రవములు, ఊటలు.

(2) ఓజః సానాని, ఓజాంసి. ఓజో

ద్రవ్యాణి (భేల) తె. ఓజోద్రవ్య

ములు. వి. ఓజస్సుగల రసరక్తాది

పదమూడు శారీరకద్రవ ఘన ద్రవ్య

ములు.

Internal Se. of ovary. ఆర్త

వమ్, శోణితమ్. వ్యాః- అడ్డాశయస్థం

సాఃవస్తు విశేషమ్.

Intestinal Se : ఆస్త్ర నివృద్ధః,

ఆస్త్రప్రావ. ఓజఃసానమ్ తె. వి.

ప్రేవులలో (పేగు) చెమర్చుచుండు

ద్రవవిశేషము.

Psychical Se : మానసిక ప్రావ.

Secondary Se : secondary

origin. ఉపధాతవ. తె. వి. పాలు,

ఋతురక్తము మున్నగు ఉపధాతు

పులు ఇవి రసాది సప్తధాతువులలో పుట్టును.

Se. of the pituitary body :

పీ-మైయూపద్రవ.

Se. of the thyroid gland :

కొకలద్రవ.

Section : a division by cutting,

dissection : అజచ్ఛేద, ఛేదనమ్,

పరిచ్ఛేద, పృథక్కరణమ్, విచ్ఛేదః.

వ్యాః- చిన్నాంశః, భాగశఃఛేదనమ్.

తె. కొత, భాగము. వి పరిచ్ఛేదము,

కత్తితోకోయగానేర్పడిన ముక్క

లేక భాగము.

Secundins : the after-birth.

అపరా, జరాయుః - see after-

birth.

Sedentaria ossa : the ischia and

coccyx - స్థిగసుత్రికా.

Seed - see semen.

Segment a small piece, sec-

tion, part. ఖణ్డా, భిత్తమ్, శక

లమ్. తె. ఖండము, ముక్క, తునుక.

Cervical Seg : గ్రీవభిత్తమ్.

Intermodal Seg : పర్వాంతర

ఖణ్డా.

Lower Seg. of the rectum :

అధరగుదఖణ్డా.

Lumbar Seg : చైతమ్భభిత్తమ్.

Medullary Seg : మజ్జాచ్ఛేదఖణ్డా.

Primitive Seg : ప్రాథమికఖణ్డా,

ప్రాథమికభిత్తమ్.

Sacral Seg : తైరికిభిత్తమ్.

Supra occipital Seg : పృష్ఠ

కాష్ఠ ఉత్తరఖణ్డః (ఖణ్డత్వమ్).

Thoracic Seg: ధారసభిత్తమ్.

Upper Seg. of the rectum :

ఉత్తర గుదఖణ్డః

Uterine Seg . గర్భాశయఖణ్డః.

Segmental : ఖణ్డీయ, భైత్త. తె.

తునుక, తునుకకు చెందిన.

Segmentation : the process of forming segments. అణువిభాగ

క్రమః. తె. (I) కణవిభజనక్రమము.

వి. చిన్న తునుకలుగ నిడి పోవు

క్రమము, పద్ధతి. (2) ఫలదీకరణము

నకు చెందిన.

Sella turcica : pituitary fossa

of sphenoid bone. దృష్టి నాడి

పరిఖా, పర్యాణికోఖాతమ్, హైయూ

షనిమికా, పోషణికాఖాతమ్.

Semen : (L. seed) the secretion

from the testicles and acces-

sory male organs, the

fecundating fluid of the

male. అన్యూధాతుః, ఇన్ద్రియమ్,

ఓజఃసానమ్, తేజఃసానమ్ (భేజః),

పుంబీజమ్, పుంరేతి, (హేమాద్రీః),

బీజమ్, రేతః, వీర్యమ్, శుక్రమ్. వ్యా:-

పితు ర్ద్విత్రివిన్దుకాఃశం రేతః. (అ.

హృ. నూ. 1-9 అక్షరదత్తః) తె.

బీజము, విత్తనము, వీర్యము, శుక్రము.

వి. ఇది రసాది ధాతువులలో చివరి

వీడవధాతువు. గర్భధారణకుపయోగ

పను ఉత్పన్నమై ధాతువు. 1. బీజమ్.

వ్యా:- గర్భోత్పాదకాంశః. 2.

రేతి. వ్యా:- రత్నధాంశః. తె.

రేతస్సు. 3. శుక్రమ్, శుక్లమ్.

వ్యా:- ప్రజననార్థ శ్చరమోధాతుః.

తె. వి. పిల్లలు పుట్టుటకు పనికివచ్చు

చివరి ధాతువు. శుక్రలక్షణమ్:- స్ఫటి

కాభం, ద్రవం, స్నిగ్ధం, మధురం,

మధుగన్ధి న శుక్ర మిచ్చంతి కేచిత్తు

తైలక్షద్రవిభం తథా (సు. శా.

2. 11 $\frac{1}{2}$) తె. వి. శుక్రము స్ఫటికము

వలె తెల్లగను, నునుపుగను, తియ్య

గను, తేనెవాసనయు గలిగి పలచగ

నుండును. నూనె తేనెరంగులతో

నుండునని కొంద టాచార్యుల

మతము. మిధునక్రియ - స్త్రీపురుష

సంయోగము-వలన బుట్టు శరీర వేడి

మిచే వృషణములందు కరిగి శిశ్నము

నుండి కారు చిక్కని బియ్యపుగంజ

వంటి పలచని తెలుపు వస్తువు.

Semi : half. అర్ధ, అర్థః. తె.

సము.

S. canal : ఒకవైపు లెరచియుండు

నాళము.

S. circle - see circle.

S. circular canal - see

canal.

Semilunar : crescent - shaped.

అర్ధచంద్రిక, చంద్రిక. తె. అర్ధ

చంద్రాకారముగానున్న.

S. bone - see bone.

S. canal - see canal.

S. cartilage - see cartilage.

S. crescent : అర్ధచంద్రాకృతి.

S. crest - see crest.

S. duct - see duct.

S. ganglion - see ganglion.

S. gyrus - see gyrus.

S. lobe : a lobe on the upper cerebellar surface - see lobe.

S. notch - see notch.

S. valve - see valve.

Semimembranosus : a muscle of the thigh - see muscle.

Seminal : belonging to semen.

ఐన్ద్రీయః, బీజకః, బైజ్యః. వ్యా:- శుక్రసమస్తీ. తె. శుక్రమునకు చెందిన.

S. cyst : a cyst containing semen. శుక్రాశయః. తె. వీర్యము తిత్తి, శుక్రాశయము. వి. శుక్రము ఉత్పత్తియై నిలవయుండు సుచి.

S. fluid - see fluid.

S. globules, S. granules : minute globules seen in semen : రేతః కణికాః, సూక్ష్మ శుక్రాణువః, సూక్ష్మశుక్ర పరమాణువః. తె. సూక్ష్మ వీర్యరేణువులు. వి. శుక్రములోని చిన్న పలుకులు, శుక్ర పరమాణువులు.

S. vesicle - see vesicle.

Semination : intermission of semen into uterus. గర్భాధానమ్. వ్యా:- గర్భాశయే శుక్రమోచనమ్. తె. గర్భాధానము. వి. గర్భాశయమున - కుక్షిలో - శుక్రము విడుచుట.

Sensation : 1. ఇన్ద్రియగ్రహణమ్, ఇన్ద్రియజ్ఞానమ్, ఇన్ద్రియబోధః, చైతన్యమ్, జేదనా, సంజేదః. తె. అనుభవము, అలికిడి, ఇంద్రియజ్ఞానము, ఇంద్రియబోధము, జేదన, సంజేదము. 2. రూపరసాదీనాం జ్ఞానమ్. తె. వి. రూపరసా సాదుల తెలివిడి.

Sense : one of the perceptive faculties. Senses. (pl). అక్షాణి, ఇన్ద్రియాణి, కరణాని, జ్ఞానేన్ద్రియాణి బుద్ధీన్ద్రియాణి. తె. (1) కరణములు, జ్ఞానేంద్రియములు, బుద్ధీన్ద్రియములు, సాధనములు. వి. ఇవి ఐదు - త్వక్చక్షుర్జిహ్వశ్రోత్ర నాసికలు. (2) జ్ఞానము, తెలివి.

Cognitive Ss : బుద్ధీన్ద్రియాణి.

Conative Ss : కర్మేన్ద్రియాణి.

S. objects : అర్థాః. తె. అర్థములు.

S. organs - see organ.

S. of alfaction : స్రూణేన్ద్రియమ్, స్రూణమ్. తె. ముక్కు.

S. of audition : శ్రవణేన్ద్రియమ్. శ్రోత్రమ్. తె. చెవి.

S. of taste : రసజ్ఞేన్ద్రియమ్, రస

సమ్. జిహ్వో. తె. నాలుక.

S. of touch. (1) స్పర్శశీర్షియమ్, స్పర్శనమ్, త్వక్. తె. చర్మము, తోలు.

S. of touch: (2) త్వగ్నిర్షియమ్, స్పర్శశీర్షియమ్. తె. వి. అంటు లేక త్రాకుడును తెలిసికొను ఇంద్రియము, సాధనము. ఇది సర్వశరీరమును, విశేషముగ చర్మమును ఆశ్రయించి యుండును.

S. of vision: దర్శశీర్షియమ్, దర్శనమ్, నేత్రమ్. తె. కన్ను.

Special S: ప్రత్యేక జ్ఞానాయతనాని.

Tactile S: స్పర్శశీర్షియమ్,

Sensorium: (1) a common centre of sensations. (2) the seat of sensation. the brain, brain & spinal cord, or grey matter of these (biol). whole sensory apparatus including nervous system. ఇన్ద్రియ స్థానమ్, చేతనాశయః, చైతన్యాస్పదమ్, జ్ఞానాగారః, జ్ఞానాశయః. తె. విషయగ్రహణ స్థానము. వి. మెదడు, వెన్నెముక, నాడీమండలము, వీనియందుండు బూడిద వర్ణపు వస్తువు, ఆధారములు.

Sensory: ఇన్ద్రిక, జ్ఞాపక, ప్రజ్ఞావహ, సంజేద తె. ఇన్ద్రియ సంబంధమైన, జ్ఞాపకమునకు చెందిన, విషయసంబంధ

మైన.

Septum. a partition between two cavities, a dividing wall or membrane. పటః, మర్యాదా, విభాగకః, విభాగః, సంవిభాగః. వ్యా:- అన్యోన్య విభాజక భిత్తయో మర్యాదా. యథా:- కలా కీకసాది రూపాః. తె. అడ్డు, గోడ, తెట, విభాజకము, హద్దు. వి. రెండు రంధ్రములను, నాళములను ఎడ బటచి నడుమనుండు గోడవంటి తెట. ఇది సన్ననిమాంసపుసార, లేత ఎరుక మొదలగు రూపములలో నుండును. Distal bulbous S: విప్రకృష్ట బుద్బుదీయ మర్యాదా.

Inferior S: అధరమర్యాదా.

Inter muscular S: పేశ్యస్తర విభాజకః.

Inter orbitonasal S: కణ్ఠనాసాస్తర మర్యాదా.

Intra ventricular S: కోష్ఠకాస్తర మర్యాదా.

Nasal S: ఊర్ధ్వకుక్తికా, నాసామధ్యమ మర్యాదా, నాసాపటః వా సంవిభాగః. తె. ముక్కుగోడ, ముక్కు తెట. వి. ముక్కురంధ్రములను వేరుపరచు గోడవంటి లేత ఎరుక. నాసికావిభాజకము లేక తెర.

Rectovaginal S: the tissue between the rectum and vagina. గౌడభాగేయ మర్యాదా.

వ్యా :- గుదభగయోన్మధ్యస్థాకలా
వామర్యాదావా విభాజకః. తె. గౌద
భాగేను విభాజకము. వి. గుదయోను
లకు మధ్యనున్న మాంసపు పొర,
తెఱు.

S. intermedium : మధ్య
మర్యాదా.

S. lucidum - see S. pellu-
cidum.

S. nasi - see Nasal S.

S. pellucidum : the wall
between the lateral ventri-
cles of the brain. శ్వేత

మర్యాదా, స్వచ్ఛవిభాజకః. వ్యా :-
గోర్దవార్వ్య కోష్ఠక మధ్యస్థా అచ్చ
ప్రభా వా స్ఫటికప్రభామర్యాదా.
తె. వి. మెదడుప్రక్క అరలనడిమి
తెర. ఈపొర నిర్మల స్ఫటికకాంతు
లీనచుండును.

S. primum of heart : ప్రథమ
మర్యాదా.

S. scroti : ముష్కమర్యాదా.

S. spurium - see spurious S.

S. transversum : తిరస్త్విన
మర్యాదా.

S. ventriculorum: the parti-
tion between the two

ventricles of the heart.
కోష్ఠక మర్యాదా. వ్యా :-
హృదయ కోష్ఠయో ర్ద్వద్వ్యస్థః
విభాజక కలాపిశేషః. తె. కోష్ఠక

విభాజకము, అఱు తెఱు. వి. గుండె
కాయహృదయములోని అఱు అ -
గడుల-మధ్య తెఱువలెనుండు మాంస
పుపొర.

Sinous S : పారిశీయ మర్యాదా.

Spurious S : మిథ్యామర్యాదా.

Urorectal S : వస్త్రీపాయ్వుస్తర
మర్యాదా.

Seralbumin : the albumin of
the blood . రక్తధవళకమ్, రక్త
వసా. తె. వి. నెత్తురులోని శ్వేత
ధాతువు.

Serosa : a serous membrane.
అనుత్వక్.

Serous : having the nature of
serum . సరస. తె. రసినంటి పల
చనివస్తువు.

S. cavity . a large lymph-
space - see cavity.

S. effusion - see serum.

S. exudation - see serum.

S. fluid: normal lymphatic
fluid.

S.membrane-see membrane.

S. sac - see sac.

Sub S. tissue - see tissue.

Serum : thin transparent part
of blood, the fluid constitue-
nt of the blood separated by
coagulation: (1)త్వగమృతి, పిచ్చాచ్చ,
రక్తద్రవః, రక్తమణ్ణమ్ (గణనాధః),

రక్తమును, రక్తరసము, రక్తామ్మము, (2) చర్మోదకము, లసీకా. వ్యా :- (క) యత్తు త్యగస్తరే ప్రణగతం లసీకా శబ్దంబధితే (చ.శా. 7-15 గద్యాంశం). (గ) య స్మాంసత్యగస్తరే ఉదకం, తల్లసీకాశబ్దం బధితే. (చ. ని. 4-37 చక్రం). (చ) పితృన స్విన్నమాంసాత్ స్రవదుదకం "లసీకా" ఇత్యుచ్యతే. (సు నూ. 2I-7 వ్యాఖ్యానే డల్పణః). సరమ్. సరః. తె. (1) సెన్దురుపుట, రసి, రసిక, సాన. వి. రక్తము విఠిగిన నీరు, (2) సారము రక్తముగా మారు అన్న రసముయొక్క మూర్ఝసార భాగము.

S. albumin : సరధవలకః.

S. albumin : the albumin of blood - serum. రక్తరసాద్యధాతుః. తె. రక్తరసప్రోటిను.

S. of blood : రుధిరము, రుధిరసారః.

Sex : male or female sign, the condition of being either male or female. లింగము, స్త్రీ పురుషభేదః. వ్యా :- స్త్రీయోవా పుంసశ్చ చిహ్నమ్. తె. గురుతు. వి ఆడ లేక మగగురుతు, స్త్రీ పురుష భేదము.

Female S : స్త్రీజాతిః, స్త్రీలింగము.

Male S : పుంజాతిః, పుంలింగము.

S. cell - see cell.

S. characters (secondary) :

వృష్ణనాసి. వ్యా :- స్త్రీ పురుష చిహ్నం. తె. గురుతులు. వి. ఆడ మగ గురుతులు.

Sexual : లైంగిక.

S. discharge : semen. శుక్రము.

Shaft : కణ్ణము, కణ్ణ. తె. కణ్ణము.

Shank : tibia or shin - see bone.

Shape : ఆకారము, ఆకృతి, సంస్థానము. తె. ఆకారము. మూర్తి, రూపము.

Sheath : a covering, an investing substance. (1) ఆవేష్టనము, కణ్ణము, కోశము. వ్యా :- బహిరపి సిరాధమనీ సంవేష్టనమ్, శిథిల ప్రాయం స్నాయుమయమ్, ఏక త్సిరాధమనీనాం సంవరణాయ. తె. ఒఱ, తొడుగు. వి. సిరాధమనుల బయటివైపున మౌంసముపారచే నావ రించియుండు తొడుగు.

(2) ఛదః. వ్యా :- పేకీకణ్ణరాద్యా వరణాఞ్చ నాడ్యాకారః కలాపా శికాద్యంశః. తె. కప్పు, తొడుగు. వి. పేకులకు, కండరముల కవరణముగా నాళాకారముననుండు మాంసపు పొర. ఇది ఒఱగా నుండి కాపాడుచుండును.

Carotid Sh : కారోటచ్చదః, మాతృకా కణ్ణము.

Dental Sh : దంతావేష్టనము.

Femoral Sh : ఊరవ్యాశ్చదః.

Investing Sh : అవసరమైనది.	(దస్త్రణ). (2) అంశ. వ్యా:- భుజ
Medullary Sh : మజ్జాచ్ఛద.	శిఖరియో ర్భుజనా. తె. బుజము,
Mid cervical Sh : గ్రీవామధ్య	భుజశిఖరియ, మూపు, స్కంధము.
కంఠాచ్ఛద.	S. blade scapula - see bone.
Mucous Sh : శ్లెష్మికచ్ఛద,	S girdle : the bony girdle
స్లైహిచ్ఛద. తె. అమచ్ఛదము,	composed of the clavicles
శ్లెష్మకణము.	and scapulas - see girdle.
Primitive Sh : ప్రాథమిక తన్త్ర	S. joint : భుజసంధి, కీలు.
చ్ఛద.	Show (1) the menses (2) the
Sh. of arteries : ధమనీకంఠ	sanguinoserous discharge
కమ్.	from the vagina in the first
Sh. of rectus muscle . అజిహక్ష్మ	stage of labor. లోహితసర.
చ్ఛద.	వ్యా:- శిశుజననాత్ వా ప్రసవాత్
Sh. of veins : సిరాకంఠకమ్.	పూర్వం భగమార్గాత్ స్రుతః సరక్త
Skeletogenous Sh : కణ్ణాం	రస. తె. వి. కానుపుకుముందు
జనకచ్ఛద.	స్రవించు ఎరపునీరు. ఎరుపు ఉమ్మ
Synovial Sh : కణ్ణానుగచ్ఛద.	నీరు. ఇది ప్రవహనాచక్ర ప్రావము.
శ్లెష్మికచ్ఛద, స్లైహిచ్ఛద.	Sialaden : a salivary gland -
Sheet: చుచ్చదా, శయ్యా. తె.	see gland.
పత్రము.	Side : పక్ష, పార్శ్వ, పార్శ్వభాగ.
Shin : the anterior edge of the	తె. (1) ప్రక్క, పార్శ్వము, (2)
tibia ఆగ్రజంఘా, జంఘాగ్రభాగ.	గోక్క.
వ్యా:- జంఘాస్థి పూర్వాగ్ర.	Sight : దర్శనం. దృష్టి. తె. చూపు,
తె. పిక్కపముక ముందు అంచు.	దృష్టి.
S. bone : tibia - see bone.	Long S: దీర్ఘదృష్టి. తె. దూరపు
Shoulder: the scapuloclavi-	చూపు.
cular articulation and adja-	Short S: హ్రస్వదృష్టి. తె.
cent parts అంశ, అంశదేశ, అంశపుష్ట, అవగోధ, బాహువింశ,	దగ్గరి చూపు.
భుజవింశ, స్కంధ, స్కంధదేశ,	Sigmoid : shaped like the
	letter S. కుండలికా. వ్యా:- డకార
	వక్రకారం. (కె) తె. డనాగరి

అక్షరములలోని 'డ'కార వక్రము
గల పెద్దప్రేవు చివరి భాగము, లేక
తలకట్టులేని అచ్చు (s) క.

S. flexure: an S-shaped curve joining the descending colon above to the rectum. డిమ్మః, మలశయః. వ్యా. :- ఆరో వ్యాస్త్రస్య డ (త్ర)కార వక్రకారో భాగః సతు గుదోపరిభాగేన సన్నితః. (త్ర) డకార వక్రకో డిమ్మః. తె. డింభము.

S. part : వక్రఖడ్జః, వక్రభాగః. తె. వంకరభాగము.

Sign : చిహ్నమ్, లక్ష్య. తె. గురుతు.

Sinciput : the fore and upper part of the head. లలాటః, శిరోఽగ్రభాగః. తె. సుమరు, లలాటము.

Sinew : a ligament or tendon. స్నైసా, స్థిబన్ధనమ్, స్నాయుః. తె. సంధిబంధనము, స్నాయువు, కండరము.

Sinus : (1) a cavity, hollow, recess, or pocket (2) a dilated channel containing venous blood. (3) A cavity within a bone. (1) కోటరమ్, కోటరాణి. (బ వ). వ్యా. :- సూక్ష్మముఖాన్యస్తగ్ధ్వరాణి. తె. అరలు, కోటరములు, గదులు. (2) కుల్కా, వ్యా. :- అయతనిరామార్గః, నిరా

కుల్క్యా, నిరాసరిత్. తె. చెడు - అపశుద్ధ - రక్తనాళము. (3) పరిఖా, సరణిః (సరణ్యః. బ. వ). వ్యా. :- క రో ట్యస్తగ్ధ త దృ ధ క లా పటద్వయాస్తరాశస్థితా స్స వి శే షా స్సిరాపవ. the sinuses of the brain. తె. వి. మెదడులోని కోటరములు, నిరలు. (4) గతిః, నాడీ, నాళీసురంగః. తె. తొట్టి, సారంగము, నాళము, సెల.

Air Si : cavity within bones containing air : ఈరణికోటరమ్. తె. ఎముకలలో గాలియుండు అరలు లేక తొరలు.

Antero inferior Si : పురస్తనాధరాసరణిః.

Aortic Si : ధనునీకోటరమ్, ధామనకోటరమ్.

Basilar Si : (1) మూలికాసరణిః, చాలికిసరణిః. (2) మస్తిష్కమూలికాకుల్క్యా (చక్రమ్).

Carotid Si : మాతృకానాళి, మాతృకాసరణిః.

Cavernous Si: (1) త్రికోణికే (౪) (౫) సుషిరసరణిః, సౌపిరీసరణిః. (2) క. శృణ్ణాటకాని (సు శా. 6. 28). వ్యా. :- ధూళ్యోత్రాక్షిజిహ్వసంతర్పణీనాం మధ్యే సిరాసన్నిపాతః, శృంఘాటకాని (డల్పణః) గ. శృంఘాటకః వ్యా. :- నాసాకర్ణస్రతోఽక్షిజిహ్వశర్పణీనాం

సిరాజాం సన్నిపాతః శృంగాటకః
(సు. చి. 40-30 వ్యా :- డబ్బణః)
తే. శృంగాటకము. వి. ముక్కు, చెవి,
కన్ను, నాలుకలను తృప్తిపరచు
నాళముల సమూహము, కూడలి.

Cervical Si : గ్రైవనిమీకా
పరిఖా.

Circular Si : ఆవృత్తకోటరమ్.
వ్యా :- పోషణికా గ్రన్థ్యావృతసిరా
పరిఖా.

Confluence of Si : మహా సిరా
వర్తః, సిరాసన్నిపాతః, తే. సిరల
కూడలి.

Coronary Si : మణ్డల పరిఖా,
హృద్ధికీ మూలసిరాకుల్యా, బృహ
త్సిరా సరణిః.

Cranial Si : శిరః కపాలాస్తర
సిరాకుల్యా, సిరాసరిత్.

Frontal Si : లలాటకోటరమ్.

Frontal air Si : లలాట గ్రైరణ
కోటరమ్.

Inferior longitudinal Si :
అధరా తానికసరణిః.

Inferior petrosal Si : అధర
ప్రాస్తర సరణిః, అశ్మతటిసి.

Inferior sagittal Si : అధర
సాయక సరణిః, దీర్ఘికా అధర
సిరాకుల్యా, సిరాసరిత్.

Inter covernous Si : త్రికో
ణికా యోజన్యా, సుషిరాస్తర సరణిః.

Laryngeal Si : స్వరయస్త్రఖాతః.

Lateral Si : పార్శ్వకాపరిఖా.

Left frontal Si : వామలలాట
కోటరమ్

Longitudinal Si : దీర్ఘికా సిరా
పరిఖా.

Lymph Si : ర సకోటరమ్, రస
కుల్యా, రసాశయః.

Marginal Si : ప్రాస్త-ప్రాస్త్య-
ప్రాస్తీయ, పరిఖా.

Mastoid Si : హనుకోటరమ్.

Maxillary Si : హనుకోటరమ్.

Middle meningeal Si : మధ్య
పారిగోర్ద సరణిః, మధ్యమపారిమస్తి
ష్ఠికా-మస్తిష్ఠి-సరణిః.

Nervous Si. తన్త్రీయసరణిః,
ప్రధానసరణిః.

Occipital Si : పశ్చిమ కపాలికా
(సిరాకుల్యా), పార్శ్వతీసరణిః, పృష్ఠ
కీయసరణిః.

Petrosal Si : అశ్మతటిన్యా, అశ్మ
సిరా పరిఖా.

Placental Si : ఆపరాయవసరణిః,
జరాయవకుల్యా.

Postero superior Si : పశ్చిమో
త్తరసరణిః

Rectus Si - see straight Si.

Renal Si : వృక్కకోటరమ్.

Sagittal Si : సాయక సరణిః.

Si. tarsi : కూర్చునురంజః, గుల్ఫ
పార్శ్వస్తరసురంజః.

Si. tonsillaris : టోన్సిల్లరీ
నిమ్మికా, టోన్సిల్లరీకసరిత్తా.

Si. venosus : వాహినీయ శరిఖా,
సిరావరిఖా.

Sphenoidal air Si : స్ఫెనోయిడల్
కోటరమ్.

Sphenoparietal Si : స్ఫీ (స్ఫె)
స పార్వక్రియ సరణి.

Straight Si : ఋజుసరణి, దీర్ఘ
కాయోజనీ సిరాకుల్యా, సరలసిరా
పరిఖా.

Superior longitudinal Si :
ఉత్తరసాయకసరణి, ఉత్తరాతానిక
సరణి.

Superior petrosal Si : ఉత్తర
ప్రాస్తరసరణి, అశ్మతటిని.

Superior sagittal Si : ఉత్తర
సాయకసరణి, దీర్ఘకా ఉత్తరా.
సిరాసరిత్.

Terminal Si : పార్వస్తసిరా
కుల్యా. వ్యా :- బలివృధర్మా నాళ్యా
వేష్టితా సిరాసరిత్.

Transverse Si : అనుపార్వక్
(దేవ), తిరశ్చీన - తిర్యక్ - సరిణి
(సరణి).

Urogenital Si : వస్తుపస్థీయ
పరిఖా.

Venosus Si : (1) సిరాకుల్యా,
సిరాసరిత్, సిరాసరణి. (2) ఆశుద్ధ
రక్తప్రవాహిని. వ్యా :- విషమపరి
ణాహ రక్తనాళీ, వాహినీయగతి వా

పరిఖా.

Sinusoid పరిఖాయితమ్.

S. of liver : bile capillary :
పిత్తాయనీ.

Skein : స్క్లిన్, పష్టికా, కాశికనూత్ర
గ్రన్థి.

Skeletal : pertaining to the
skeleton కజ్జాల, కజ్జాల
సమ్బంధ.

S. muscle : one attached to
the skeleton - see muscle.

S. tissue : the tissue of the
framework of the body -
see tissue.

Skeletogenous : producing the
skeleton : కజ్జాలోత్పాదక.

S. layer - see layer.

S. sheath - see sheath.

Skeleton : the bony framework
of the body, supporting and
protecting the soft tissues
and organs. అస్తిపజ్జరః, కజ్జాలః,
కజ్జాలధామ, కుల్యధామ, పజ్జరః.
తే. అసిపంజరము, ఎముకలగుడు,
కంకాళము, పంజరము. వి. శరీరము
యొక్క ఎముకలగుడు.

Appendicular Sk : ఉప
కజ్జాలః, గౌణకజ్జాలః.

Axial Sk : అక్షకజ్జాలః, ముఖ్య
కజ్జాలః.

Cranial Sk : శిరః కజ్జాలః.

Human Sk : అస్థిసంగ్రహము, మానవ కణ్ణములు.

Splanchno Sk : క్షోష్ణజ్వరము.

Skin : the tissue which forms the outer covering of the body. కణ్ణము, చర్మము, త్వక్, శరీరావరణము. వ్యా :- సర్వదేహ బహిర్భాగమున ఉన్న చర్మము. Fore S : ముడిచుదము, మేడ్రు చర్మము, శిశ్నచర్మము. తె. తొప్పె వి. చుట్టి కాంతు బాగడము కప్పియుండు తోలు, ముందోలు.

Scale of the S - see scale.

Scarf of the S - see epidermis.

True S - see cutis, dermis.

Skull : bony case of the brain, bony frame work of the head, cranium. కపాలము, కరోటి, శిరఃకణ్ణములు, శిరోఽస్థిసంజ్ఞము. వ్యా :- గలశిరోఽస్థిసంజ్ఞము. తె. కపాలము, కరోటి, పుసుక, పుటియ, పుట్టె, బుట్టె, బుట్టె కాంతు, శిరము. వి. తల ఎముకల గూడు, తల ఎముకల సంపుటము (సంపుటి), తల.

Anterior region of the S - see region.

Base of the S - see base.

Roof of the S - see roof.

Side of the S : కరోటిపక్షము, కరోటి పార్శ్వము.

S. bones : flat bones of the skull - see bone.

S. cap : cranium.

Upper surface of the S - see surface.

Vault of the S : శిరః కణ్ణముల వలభి, శిరోవలభి. వ్యా :- శిరస ఉపరితలభాగము, మస్తకము, మూర్ధా, శిరః. తె. నడినెత్తి.

Slit : అర్ధరస్థి, చివా, చిద్రము, దీర్ఘ చిద్రము, దీర్ఘచేదము. వ్యా :- విషమకృతీ స్వపూర్ణపరిధిని రద్ధాణి (బ. వ.) తె. చీలిక, చిద్రము, నిలువు కోత, పగులు.

Smegma : the sebaceous secretion which accumulates beneath the prepuce and clitoris. మేధ్రములము, ప్రజననములము, శిశ్నములము. తె. పాసు. వి. బాగడమున ముందోలుక్రింద పుట్టును. ఇది మేదస్సుకలన జనించు మలము. స్త్రీలకు భగముక్రింద యీ మలము పేరుచుండును.

Smell : గन्ధము, తె. వాసన.

Socket : hollow into which a movable part is inserted or fixed. ఉమాఖలు, గర్తము. తె. గుంట,

గొయ్యి, పల్లము. వి. ఎముకలలోని రోలువంటి గుంట.	నూత్రకమ్.
Eye S : సేత్రగర్త. తె. కనుగుంట.	S, lamina - see lamina.
S. of the teeth - see teeth.	S. portion - see portion.
Sodium : శోధ్యమ్, స్వాద్యమ్, అవణమ్. తె. ఉప్పు, దుచి.	Soma : the body. దేహః, శరీరమ్.
S. carbonate : స్వాద్యకార్బొనేతమ్.	తె. ఒడలు, కాయము, దేహము, మేను, మై, శరీరము.
S. chloride : సాముద్రలవణమ్.	Somatic : of the body. దైహిక శారీర, శారీరక. తె. శరీర సంబంధమైన.
తె. ఉప్పు, సముద్రలవణము.	S. cell - see cell.
S. phosphate : స్వాద్యభాస్వరితమ్.	S. mesoderm : దైహికమధ్య ధర్మా. mesoblast.
Solar : సూర్యగమ్భాని, సౌర. తె. సూర్యసంబంధమైన.	Somatology - the study of (human) anatomy and physiology. శారీర రచనా క్రియా విజ్ఞానమ్.
S. plexus : a plexus of ganglia and nerves for the abdominal viscera, the complex of nerves at pit of stomach - see plexus.	Somato plasm : the protoplasm of the body - cells. శరీర సూక్ష్మకోశ జీనభూమి, దేహశకల ప్రోథబలానికా.
Sympathetic part of S : see plexus.	Somatoplure : the upper layer of mesoblast. దేహప్రాచీర, మధ్య బలిష్ఠా ప్రాచీర.
Sole: the planter surface of the foot, the bottom of the foot. తలమ్, పాదతలమ్, పాదమధ్య, పాదహృదయమ్. తె. అడుగు, అటకాలు, పాదము, పాదహృదయము.	Somatotomy : the anatomy of the human body. మానవదేహ నిర్మాణమ్, మనుష్య శరీర రచనా, మానవ శరీర వ్యవచ్ఛేదవిద్యా.
Solid : ఘనమ్, నిబిడమ్, సుసంహతమ్.	Soul : the incorporeal or immaterial part of man, the vital or intellectual principle. ఆత్మా, చిత్, చేతః, చైతన్యమ్. తె.
వ్యా:- అస్తస్సుషిరహీనమ్. తె. గట్టి, దిట్టము, నిబిడము. వి. బెజ్జములేని.	
S. cord : దృఢనూత్రకమ్, నిబిడ	

అత్మ, చైతన్యము, మనసు, సత్త్వము.
Sound : ధ్వని, శబ్దము, స్వనితె.

చప్పడు, ధ్వని.

Space : a region or partially enclosed part of the body.

అస్తరాల, అవకాశము, ప్రదేశము, స్థలము. తె. చోటు, ప్రదేశము, బయలు, విడిచోటు. వి. శరీరములోని యవకాశము.

Axillary Sp : కత్తుడేశము. తె. చంక.

Epidural Sp : పరివరాళికా.

Inter cellular Sp : కోశికాస్తర అవకాశము, శరీరధాత్వవకాశము. తె. వి. శరీర ధాతువు మధ్యనుండు ప్రదేశము - విడిచోటు.

Inter mammary Sp : స్తనాస్తరము. తె. వి. రెండు స్తనములకు మధ్యగల ఎడము, చోటు.

Intermediate Sp., inter Sp : అస్తరాళి. తె. అస్తరాళము. వి. లోప్రదేశము.

Interstitial Sp - see inter cellular Sp.

Inter tissue Sp - see inter cellular Sp.

Inter villous Sp : అస్తరాజ్మరావకాశము, కలికాస్తరావకాశము, కలికాస్తరాళి.

Inter visceral Sp : శరీరధాత్వవకాశము. తె. వి. శరీర ధాతువుల మధ్య

నుండు విడిస్థలము, రిక్తప్రదేశము.

Lymph Sp . connective tissue space containing lymph. లింఫాస్తరాళి. వ్యా:-

సంయోజకధాత్వస్థలస్థితిప్రదేశము.

Marrow Sps : మజ్జావహస్రొతాంసి. తె. వి. మూలగయందు నాళములు, ప్రదేశములు.

Medullary Sp : మజ్జావకాశము.

Sp. between gall bladder and rectum . పిత్తపక్ష్యాశయాస్తరము. తె. వి. పిత్తపక్ష్యాశయములకు మధ్యనున్న ప్రదేశము.

Sub arachnoid Sp : బ్రహ్మాదకుల్యావా అవకాశము.

Subdural Sp : అస్తరవరాళికా.

Spade : ఆఖి, ఖనిత్రమ్. వ్యా:- ఖనిత్రాకార అవయవవిశేషము. తె. పాట. వి. పాటవలెనుండు అంగవిశేషము.

Special senses : అక్షపఞ్చకమ్, జ్ఞానేంద్రియాణి, బుద్ధింద్రియాణి. తె. తెలివిదులు, తెలుపుదులు. వి. శబ్దాది బాహ్య విషయములను గ్రహించు- తెలిసికొను - అయిదు (విదు) జ్ఞానేంద్రియములు.

Specific gravity : జాతిగురుత్వమ్, సాన్నియకాస్తా. తె. తారతమ్యగురిమ, తారతమ్య సాన్నిత.

Specimen : నిదర్శనమ్, ప్రతిరూపమ్. తె. మచ్చు, మాదిరి.

Sperm . semen, seed. గర్భబీజమ్,

పుంబీజమ్, లేతః, వాజీ, వీర్యమ్, శుక్రమ్, శుక్రకీటమ్. తె. ఇంద్రియము, వీర్యము, శుక్రము, శుక్రకణువు, శుక్రము.

Spermatic: pertaining to sperm.

పౌరుషీయ, శౌక్ల. వ్యా:- శుక్ర సమ్మన్ధీ. తె. శుక్రమునకు చెందిన.

S. artery: a branch of the abdominal aorta. లేతోధమనీ, శౌక్లధమనీ. వ్యా:- బౌదర్యధమనీ శాఖా. తె. శుక్రవహధమనీ.

S. cord: ఫలస్రోతసీ, ముష్తస్రోతః ముష్కాధారక రజాః, వీర్య వాహినీ, వృషణ బన్ధినీ, వృషణ సూత్రకమ్. తె. పురుష శుక్రనాళము (లు), వీర్య వాహినీ (నులు). వి. ఇవి వట్టలతో ముడిపడియుండును. పాలచేర నరము.

S. plexus - see plexus.

Spermatid: పౌరుషకః, పౌరుషార్భకః, శుక్రోత్పాదక శకలమ్, శౌక్ల శకలమ్.

Spermatocele: a spermatic cyst of the testicle. శుక్ర పుటికా, శుక్రస్థానమ్, శుక్రకాశయః, శౌక్లకోశః. వ్యా:- ఫలస్తర్గత సూక్ష్మకోశః, యత్ర శుక్రం వసతి. తె. శుక్రకాశయము.

Spermatocyst: seminal vesicle.

నూత్నవీర్య - శుక్ర - కోశః. తె. వీర్యకోశము.

Spermatocyte: germinal cell of a spermatozoon - see cyte.

Spermatogenesis, spermatogeny: the formation and development of sperms. పరమేష్ఠి జననమ్, శుక్రోత్పత్తిః, శుక్రోత్పాదనమ్. తె. శుక్రోత్పత్తి, శుక్రజన్మ. వి. శుక్రము పుట్టిపెరుగుట.

Spermatogenium. a formative seminal cell. పరమేష్ఠి జనక శలకమ్, శుక్రోత్పాదక శలకమ్.

Spermatozoon: a mature male reproductive cell, an active, fecundating seminal element. పరమేష్ఠిః. పుంబీజమ్, పుంబీజాణుః, పౌరుషం, పౌరుషః, బీజాణుః, వాజీ, శుక్రమ్, శుక్లమ్. వ్యా:- తస్యేదం రూపమ్. యథా:- జాతమాత్ర జల వజ్జువాక పృథుకాకారో, దీర్ఘకృశాకృతిః, స్థూలావృత్త శిరాశ్చిరోగ్రీవా మధ్యగాత్రపుచ్ఛపుచ్ఛాగ్రరూపాజ్ఞకబుద్ధి సహిత శ్చలస్వభావః, తస్యేమానినామాన్యపి భవన్తి. పురోనవ క్రీయమ్, పురుషబీజమ్, శుక్రగతపుంబీజమ్, శుక్రబీజమ్, శుక్రబీజాణుః, వీర్యపరమాణుః, శుక్రజీవాణుః, శుక్రకాణుః, శుక్ల బీజమ్. వ్యా:- అస్య స్వభావః, కర్మచ. ఆహారాధానకారి శుక్రబీజమ్. (శుక్రతన్మాత్రా). తె. పురుష బీజము. ఆకారము:- అప్పుడే పుట్టిన నీటికప్పిల్లవలె నుండును.

ఆకృతి వర్ణనము :- సన్ననిపొడవును, గుండ్రని లావుతలయు, సన్నని మెడయు తోకయుగల శరీరముతో నుండు కప్పపిల్లవలె నుండును. పని:- గర్భోత్పత్తి - కడపుజేయు చురుకైన శుక్రబీజము.

Sphenoid : cuneiform, wedge-shaped. (1) కీలాకృతి, శక్కు. తె. ఉలిఆకారములోనున్న అవయవ భాగము. (2) గోళ, గోళాకృతి (3) స్థివక్తియ ప్రరోహ.

S. bone : the wedge-shaped bone at the anterior base of the skull articulating with the occipital bone at the back, the ethmoid in front and the parietals and temporal bones at the sides. శిరోఽస్థి భేద. తె. వి. తల ఎముకలు ఆరింటిలో నొక ఎముక.

Fronto Sph : లలాట స్థివక్తియ ప్రరోహ.

Infra orbital Sph : కుణ్డాధర ప్రరోహ.

Orbital Sph : క్షాణ్ణ ప్రరోహ.

Post Sph : పశ్చాత్ స్థివక్తియ.

Sinus process of Sph - see process.

Temporal Sph : శక్కు, శా జ్ఞ ప్రరోహ.

Sphenoidalis lumbus : దార్శన

మాలమ్.

Sphenoidate jugum : స్థివక్తియ యుగ్మమ్.

Sphere . గోళ. తె. గోళము.

Attractive S : ఆకర్షణగోళ.

Post nasal S : నాసాపశ్చిమ గోళ, నాసా పశ్చిమ దేశ. తె. ముక్కులో వెనుకభాగము.

Spherocyte : round red blood cell. గోళశోళ. గోళాణు. వ్యా:- వృత్తరక్తకణికా వా కణ. తె. గుండ్రని నెత్తురుపలుకు, రక్తకణము.

Sphincter : a ring like muscle which closes a natural orifice, a muscle constricting orifice. ముద్రా, సంవరణీ కణ్డరా, సంవరణీ, ముద్రణీ. వ్యా:- సుషిరస్నాయు. తె. ముద్ర, సుడి, వి. ఆయా ఆశయ ద్వారములలోపలి వైపున ఉంగరములవలెనుండు మాంస కండరము (పేళి). ఇది సన్నని మాంసపు దారములతో నిర్మింపబడి తలుపువలెనుండు ముద్ర.

Pyloric S : అన్నధరాకలా. వ్యా:- ఆకృతి - వలయాకార ముద్రా కపాటికా, సుషిరశేళి ముద్రికా.

S. ani - see anus.

S. externus : సంవరణీగుదవళి. తె. వి. ఆసనములోని “సంవరణీ” యను గొండవ సుడిముద్ర.

S. in anus : గుదవళి. తె. ఆసన

మునగల నూత్ర లేక సుడి.

S. internus : విఙ్గస్థ గుదవళి.

తె. వి. వలమును బయటికి నెట్టి పేయుచు వెడలించు - "విసర్జన" యను మూడవ సుడి.

S. of the bladder : వస్తి ముఖముద్రణి. తె. వి. ఉచ్చతిత్తి బెజ్జమువద్దనుండు కవాటము, ముద్ర.

S. pupillae : దృష్టిమణ్డలికా.

S. urethra : మూత్రధరా.

Spina : spine.

Spinal : pertaining to the spine.

వంశ్యుఁ, పృష్ఠవంశ సమృద్ధి. తె. వెన్నుకు చెందిన, వెన్నుబాముకు సంబంధించిన.

S. bulb : the medulla oblongata.

S. canal - see canal.

S. column : the back bone - see bone.

S. cord : the nerve tissue in the spinal canal - see cord.

S. ganglion - see ganglion.

S. marrow - see the spinal cord.

S. nerve - the 31 pairs of nerves of the spinal cord - see nerve.

Spinalis - see muscle.

Spindle. (1) తర్కః వ్యా:- మూల మధ్యావేమ సమాకారాః పేళ్ళిఁ, (బ. వ.) (2) వేమ. వ్యా:- తస్య

వాయానాం నూత్రగతాగత కారణో యస్త్ర విశేషః. తె. కదురు. వి. నూలు పట్టెడు సాలెవానికదురు యాకారము గల మాంసపేళిలు. (3) దారపుకండె వంటి మాంసపేళిలు

Achromatic S : అక్రమాధీన తర్కః. తె. వి. కదురువంటి పాలి పోయిన మాంసపేళి.

Nuclear S : కేంద్ర తర్కః, నవక్రియతర్కః.

Neuro - muscular S : తాన్త్ర పేళియతర్కః.

Neuro tendinous S : తాన్త్ర కాణ్డాస్తర తర్కః.

Nissel's Ss : తన్త్రతర్కకాః (బాధం రజ్జునీయాః).

Spine : 1. vertebral column.

2. a sharp or thorn-like process of bone. (1) పృష్ఠ వంశః, పృష్ఠిః, పృష్ఠేషికా, రీఢకః, వంశః. తె. కశేరు, కశేరుక, మేరు దండము, వెన్ను, వెన్నుబాము, వెన్నెముక. (2) కణ్ఠకమ్. వ్యా:- అస్థాం కణ్ఠక మివ ప్రరోహః. తె. (1) కంటకము, ముల్లు, శృంగకము. వి. ఎముకలకడండు ముళ్ళవంటి చిన్న బుడిచెలు లేక ముడులు (బ. వ.) (2) మణిస్తంభము, కొంకులు.

Anterior inferior iliac Spi : జఘనాధరపురః కూటః, శ్రోణి కపాలపురోధకకణ్ఠకమ్.

Anterior nasal Spi : పురస్తన
నాసాకణ్ణకమ్.

Anterior superior Spi :
పూర్వోత్తర శృంగః, శృంగకః.

Anterior superior iliac Spi :
జఘనోత్తరపురఃకూటః.

Cervical Spi : గ్రీవా వంశౌ.

Erector Spi : పృష్ఠవంశధరా.

Ethmoidal Spi : త్రికోణకణ్ణకమ్,
సీవకీయకణ్ణకమ్.

Frontal Spi : లలాటకణ్ణకమ్.

Iliac Spi : శ్రోణికణ్ణకమ్, శ్రోణ
కణ్ణకమ్.

Ischial Spi : కుకుష్ఠర కణ్ణకమ్.

Ischial Spi : కుకుష్ఠరాస్థికణ్ణకమ్.

Mental Spi : చిబ్బక కణ్ణకమ్.

Nasal Spi : అగ్రకణ్ణకమ్, నాసా
కణ్ణకమ్.

Posterior inferior iliac Spi :
జఘనాధర పశ్చిమకూటః.

Posterior superior iliac Spi :
జఘనోత్తర పశ్చిమకూటః.

Postnasal Spi : పశ్చిమ నాసా
కణ్ణకమ్.

Pubic Spi : భగాస్థికణ్ణకమ్.

Sphenoethmoid Spi : స్థివకాస్థి
(స్థ్వి) సీవకీయ కణ్ణకమ్.

Spi (spina) angularis . కోణ
కణ్ణకమ్.

Spi. of ischium : కుకుష్ఠర కణ్ణ
కమ్. వ్యా :- త్రికోణ ప్రాయం

ప్రవర్ధనకమ్.

Spi. of palate : కాకలకణ్ణకమ్,
తాలపృష్ఠకణ్ణకమ్.

Spi. of scapula : అంసప్రాచీర
కమ్, అంసార్థశమ్ - see scapula.

Tibial Spi : సావిర కణ్ణకమ్.

vertebral Spi : పృష్ఠకణ్ణకమ్.

Spirit : 1. ఆసుః, ఆత్మా, ప్రాణః.

2. ఉత్సాహః, ధైర్యమ్. తె.

1. ఉసురు, ఊపిరి, ప్రాణము.

2. ఆత్మ. 3. ఉత్సాహము, చుటుకు,
ధైర్యము.

Splanchnic : pertaining to

viscera. ఆశయిక, కోష్ఠాజ్ఞ, కోష్ఠా
జ్ఞక, కోష్ఠాజ్ఞీయ. వ్యా.- కోష్ఠాజ్ఞ

సమ్బంధః. తె. కోష్ఠాంగములకు
చెందిన. వి. కోష్ఠమునగల ఆశయాది

వివిధావయవములకు సంబంధించిన.

S. efferent nerve - see
nerve.

Splanchnology : science of the

structure and functions of
the viscera. (1) కోష్ఠాజ్ఞవిజ్ఞానమ్,

కోష్ఠాజ్ఞరచనా క్రియావిజ్ఞానం నా
శాస్త్రమ్. తె. కోష్ఠాజ్ఞనిర్మాణ క్రియా

విజ్ఞానము - విద్య. (2) ఆస్తరాజ్ఞ
విజ్ఞానమ్, ఆస్తరాజ్ఞసూత్రః, ఆశయ

ప్రకరణమ్. వ్యా.- ఆస్తరాజ్ఞ
స్వభావ - రచనా-క్రియా విజ్ఞానమ్,

ప్రత్యజ్ఞ విజ్ఞానమ్.

Splanchnopleurè : the wall of

the alimentary tract of a vertebrate. ఆస్త్రప్రాచీరమ్, కోస్టా జ్లకమధ్య ధర్మా, ప్రాథమిక పచన నాడీ ప్రాచీరమ్. తె. ఆమాశయ పార, స్తరము.

Spleen : An oval viscus or lymphoid, vascular organ immediately below the diaphragm, at the tail of the pancreas, behind the outer end of the stomach. స్ప్లీహ్. వ్యా :- స్థానమ్ :- హృదయస్యాధో వామతః స్ప్లీహ్ (సు. శా. 4-31) వామ పార్శ్వస్థితః కోష్ఠే. (సు. శా. 4-25) వ్యా :- డల్టాణః ఉదరపార్శ్వస్థితః (సు. ని. 9-18) వామపార్శ్వశ్రయం మాంసఖణ్డమ్ (సు. నూ. 21-7) వ్యా :- డల్టాణః, ఉదరస్య వామపార్శ్వస్థితః (మూ. ని. 40-12½ స్లో. ఆతంకదర్పణ వ్యాఖ్యానే) పిత్తస్థానమ్, రజ్జుక పిత్త ప్రభవస్థానమ్. తె. తెల్లదబ్బ. స్ప్లీహము. వి. ఉనికి :- ఇది కోష్ఠమున (కడుపులో) నెడమవైపున గ్రుడ్డాకారమున నుండు అవయవము. నెత్తురు పుట్టుచోటు. రసమున కెఱ్ఱదనము గలగించు రంజకపిత్తము ఇచ్చుట నుండును.

Hilum of S - see hilum.

Splenetic, splenic : belonging to the spleen. స్ప్లెహిక. వ్యా :- స్ప్లీహసమ్బంధీ.

S. artery - see artery.

S. vein - see vein.

Splenology : the science of the spleen. స్ప్లీహవిజ్ఞానమ్, స్ప్లీహరచనా క్రియావిజ్ఞానమ్. తె. స్ప్లీహవిజ్ఞాన శాస్త్రము.

Spondyle : a vertebra.

Sponge : పిష్టికా, స్పృష్టికా, తె. సము ద్రపుపాచి, స్పాంజీ.

Spongioplasm - see plasm.

Spore : germ, seed, a reproductive element, any spermatic or ovulatory cell. బీజమ్, బీజాణుః, పునరుత్పాదక మూల తత్త్వం వా ద్రవ్యమ్. శుక్రకాణు వా స్త్రీబీజాణుః. తె. బీజము, శుక్రకాణువు, స్త్రీబీజము, వి. ప్రజోత్పాదక మూలవస్తువు.

Spot. బిడ్డః, లాఘనమ్. తె. గుర్తు చుక్క, మచ్చ.

Black S : శ్యామబిడ్డః, తె. నల్ల మచ్చ.

Germinal S : బ్రహ్మబిడ్డః, లఘు కోశః nucleolus.

Squama. scalelike plate of bone or lamina. శాకలఖణ్డః. తె. పొలుసు, శకలము.

Squamosa - see squamous bone.

Squamous : scaly. శకలీ, శల్కలీ. తె. పొలుసురు చెందిన, శకలమునకు సంబంధించిన.

S. bone - see Bone.

Stage : a period. అవస్థ.

Aster St : తారకావస్థ.

Dister St : ద్వైతారకావస్థ.

Monster St : ఏకతారకావస్థ.

Stalk : కాణ్ణి, వృక్ష, నాళి. తె. కాడ, తొడిమ.

Body St : దేహవృక్ష. వ్యా:- కోఁపిమధ్యధర్మాబద్ధకః, ప్రథమం భ్రూణస్యపుచ్చభాగం ప రా య్వా సహయోజయతి. తె. దేహవృక్షము, మేనుతొడిమ, మధ్యధర్మ (కట్టు), బంధకము.

Cerebral St : గోర్ధవృక్ష.

Optic St : అక్షివృక్ష.

Stamina: inherent force, vigor. అస్తర్బలమ్, ఓజః, తేజః, ప్రాణః. తె. ఓజసుస్సు, తేజసుస్సు, ప్రాణము, బలము, సర్వధాతుసారము.

Starch : స్థారకః, మణ్ణః. తె. గంజి. వి. గంజిపంటిశరీర వస్తువిశేషము.

Stellate : star - shaped. తార కాకారః, నక్షత్రాకారః. వ్యా:- నక్షత్రాకారశరీరద్రవ్య విశేషః. తె. నక్షత్రాకారముగల దేహవస్తు విశేషము.

S. cells - see cell, nerve cells in the molecular layer of the cortex cerebri.

S. ligament - see ligament.

Stem : కాణ్ణి, వృక్ష.

Cartilaginous S : కీకసవృక్ష.

Venous S : పిరాకాణ్ణి.

Stercus : dung, excrement.

మలమ్. తె. పియ్య, పెంట, మలము.

Sterile : barren, not fertile. అను

ర్వర, వధ్వా. తె. గొడ్డు బోతు, వంధ్య. వి. ఫలించని.

Sterility . అనవిత్వతా. వన్యత్వమ్. తె.

గొడ్డు తనము, గొడ్డులుతనము, వంధ్యత్వము. వి. పిల్లలు పుట్టక పోవుట, మాచకమృ.

Sternal : pertaining to sternum.

ఉరః ఫలకీయ, ఉరోఽస్థీయ, ఔరస.

S. end : ఔరసాగ్రమ్. వ్యా:- అగ్రకోణి.

S. plate - see sternum.

Supra S. notch - see notch.

Sternum : the flat bone of the breast. ఉరః ఫలకమ్, ఉరోఽస్థి.

తె. ఉరః ఫలకము. తొమ్మెముక - see bone. A narrow, flat

bone shaped like a dagger with a handle, blade and tip.

Epi S - see manubrium.

Meso S - see gladiolus.

Meta S : the xiphoid cartilage.

The lowest bone of the :

అధోరః ఫలకాస్థి, ఉరోఽధః, ఫలకాస్థి - see xiphoid bone.

Stoma : the mouth. ఆస్థమ్. తె.
నోరు.

Stomach : the chief digestive organ, the most dilated part of the digestive tube, situated between the oesofagus (cardiac orifice) and the beginning of the small intestine (pyloric orifice). It lies in the epigastric, umbilical and left hypochondriac regions of the abdomen. The wall is composed of four coats:- serous, muscular, submucous and mucous, (1) అగ్నిస్థానమ్. (సు. ఉ. 39-18 స్లోక వ్యాఖ్యానే.) (2) అన్న పానాశ్రయః, అన్న సముటః, అన్నాశయః, అమాశయః, జఠరమ్, ప్రథమజీర్ణాజమ్, ముఖ్య జీర్ణాజమ్, పక్షిస్థానమ్. (సు. ఉ. 39-18 స్లో. వ్యా.) తె. అన్న కోశము, అమాశయము, కడుపు, జఠరము, జీర్ణాశయము, పొట్ట. వి. తినినయన్నము, త్రాగిన నీరు ఆరుగు టరు నిలవయుండుబోలు అవయవము లేక తావు. (3) శ్లేష్మస్థానమ్ శ్లేష్మాశయః. తె. కఫస్థానము. శ్లేష్మాశయము. ఆకారము :- ఇది జిల్లేడు కాయనుబోలి కండరములచే నిర్మితమై సంఛివలెనుండును. దీని చివర

నుండి చిన్నప్రేవు మొదలగును.

Cardiac end of the S : ఆమాశయద్వారమ్. Cardiac orifice, ప్రసయోర్ధ్వధ్య మధిస్థాయోరస్యామాశయద్వారమ్. (సు.శా.6-25 గద్య)

Stomodeum : primitive oral cavity of the embryo, అద్య ముఖమ్, ప్రాథమిక వక్త్రమ్. వ్యా :- భ్రూణ స్వాద్యముఖగహ్వరమ్. తె. గర్భములోని పిండము నోరు. ఇది తొలిగా యేర్పడు అవయవములలో నొకటి.

Stool : an evacuation of the bowels. పురీషమ్, మలమ్. తె. పియ్యి, పెంట.

Strand : a little cord. దృఢ నూత్రకమ్, నిబిడనూత్రకమ్, రజ్జుకః, నూత్రకమ్. తె. గట్టిత్రాడు, నూత్రము.

Fibrous Str : తాస్తవరజ్జుకః.

Stratified : ఆస్తృతః, సస్తరా. తె. పొరగా చేయబడిన.

Non S : నిస్తరా. తె. పొరగా చేయబడని.

Stratiform : formed into a layer. ఆస్తరణమ్, ఆస్తరణకృతమ్, ఆస్తర తార్థకమ్, ఆస్తరణరూపమ్. తె. పొరగా చేసిన, పొరగా మార్చబడిన.

Stratum : a layer or lamina. ఆస్తరః, ఆస్తరణమ్, పటలమ్, స్తరః. తె. తెఱ, పొర.

Nervous S : తాన్త్రిక పటలమ్, తాన్త్రిక స్తరః. వ్యా:- ఆస్తర తాన్త్రికమ్.

S. compactum : ఘన స్తరః తె. దట్టమైన పొట.

S. corneum : the outer layer of epidermis. (1) అవభాసిని, ఉదకధరా. (2) కదర స్తరః. వ్యా:- బాహ్యతమపటలమ్.

S. fibrosum : తాన్త్రిక స్తరః.

S. germinativum : చరమ స్తరః, బీజ స్తరః. వ్యా:- శ్వేతా, నిబిడ ప్రేరణ రూపా భవతి.

S. granulosum : సికతా స్తరః. (శ్వేతా). తె. కణము పొట.

S. lucidum : (2) విమల స్తరః. వ్యా:- అస్పృగరా. లోహితా.

S. malpighii : S. mucosum శ్చైష్ఠిక స్తరః.

S. opticum : అక్షి స్తరః, దార్శన పటలమ్, దార్శన స్తరః.

S. spinosum : the rete-mucosum, innermost layer of epidermis. ఆస్తరతమ స్తరః.

S. spongiosum : విరల స్తరః.

Synovial S : స్నేహ స్తరః, స్నైహిక స్తరః, వ్యా:- ఆస్తర స్తరః, ఏష స్నేహాభ్యం ద్రవం రక్షతి.

Streak : a line or color mark.

రాజిః, రేఖా, వర్ణ రేఖా. తె. గీత, చార, రంగుగీత.

Medullary S : see groove.

Primitive S : ప్రారంభ రేఖా.

Stria : a streak or line. రాజిః, వ్యా:- వివిధవర్ణ రేఖా. యథా:- సరాజి పేశ్యాదిషు. తె. గీత, చార, వి. సూక్ష్మ రేఖ. ఇది మాంస పేశీ లలో పలువన్నెలుగా నుండును.

Cutaneous S : త్వగ్రాజిః.

Striae gravidum : the atrophic lines upon the abdomen of pregnant women : కిక్కిన. తె. గర్భిణీశ్రీక్షుడువుపై తేలియుండు చారలు లేక నరములు.

Stroma : the foundation tissue of an organ : పఞ్జరికా, ప్రామః.

వ్యా:- (1) శోణగర్భకస్థంరజ్జుకవస్తు. (2) అవయవాధారధాతుః నా మూల

ధాతుః, ఆజనిర్యాణకాధారధాతుః నా మూలధాతుః. తె. అవయవనిర్యాణాధారధాతువు.

Structure : నిర్మితిః, పూహనమ్, రచనా. తె. కట్టడము, నిర్మాణము. the composition of an organ.

అజ్గపూహనమ్. తె. అవయవనిర్మాణము. an organ. అజ్గమ్, అవయవః.

కరణమ్. తె. అంగము, అవయవము, కరణము. Structures. అజ్గాని, అవయవాని. తె. అవయవములు, ధాతువులు, ప్రవర్త్యంగములు.

Accessory S : ఉపాజ్ఞాని.

Cell S : కణనిర్మాణములు, శోశపూర్ణ

హనములు.

Different S. of the body :

వివిధదేహవయవ నిర్మాణాని. తె. వి. శరీరమునగల వివిధావయవముల నిర్మాణము.

Minute S : నూక్యూజా ని. తె.

శరీరమునగల మిక్కిలి చిన్న అవయవములు.

Ovarian S : అజ్ఞాతయస్నాయు తస్తుప్రూహనాని.

Secondary S : ఉపధాతవః. తె. ఉపధాతువులు. వి. రసరక్తాది ధాతువులనుండి పుట్టు పాలు, ఋతురక్తము, కండరములు, క్రొవ్వు, పళ్లు, సిరజు, స్నాయువులు మొదలగునవి.

Structurless S : నిరవయవాః (కలాః). తె. కలలు, పొరలు.

Sub : beneath, under. అధః, అధర, అను. తె. క్రింద, క్రింది.

S. clavian : అధోజతూకా.

S. coracoid : అంశతుణ్డాధర.

S. cutaneous : అధస్త్యకో, త్వకధర. తె. చర్మముక్రింద.

S. division : secondary or small division. ఉపాంగమ్, ప్రత్యజ్ఞమ్. తె. చిన్న అవయవము.

S. glenoid : ఉదూఖలాధర.

S. lingual : అధోజిహ్వో, జిహ్వధర. తె. నాలుకక్రింద,

S. mental : చిబుకొధర. తె.

గడ్డముక్రింద.

S. mucosa : the connective tissue beneath a mucosa, సంయోజకధాత్వధరకలా.

S. spinosus : అంశవంశాధర.

S. tendinous : కణ్డరాధర.

Subsidiary members: ప్రత్యంగాని.

Substance ద్రవ్యమ్, వస్తు. తె.

ద్రవ్యము, దినుసు, వస్తువు.

Cement Su : సుబ్లెక్టువస్తు, సంయోజకధాతుః. వ్యా :- స్థేషకధాతుః.

Gray Su : ధూసరవస్తు. వ్యా :- మస్తిష్కస్య ధూసరాంశః.

Liquid Su: ద్రవద్రవ్యమ్.

Nuclear Su : karyoplasm. సవక్రియావస్తు.

Solid Su : ఘనద్రవ్యమ్.

White Su : ధవళద్రవ్యమ్. వ్యా :- మస్తిష్కస్య ధవళాంశః.

Substantia : substance ద్రవ్యమ్, వస్తు.

S. alba: శ్వేతవస్తు. the cerebral and spinal white matter.

పుష్టవంశ్యమాస్తిష్కధవళద్రవ్యమ్.

S. cinerea : the cerebral and spinal gray matter ధూసరవస్తు.

వ్యా :- మాస్తిష్క్యరీఢ ధూసరద్రవ్యవిశేషః, భస్మవర్ణద్రవ్యమ్.

S. compacta : కర్పరః. వ్యా : అష్టుః ఘనాంశః. ఏకమాస్తిద్రవ్య

న్ని విడస్సన్ ఆస్థిబహిర్భాగే దృశ్యతే.
తే. కర్కరము. వి. ఇది ఎముకల గట్టి
భాగము, బయటి కనుపడును.

S. gelatinosa. వాసీయవస్తు.
వ్యా:- ఆవలేహ్యసంలగ్నశీల సాంద్ర
శ్వేతవస్తు.

S. grisea - see cineria.

S. nigra. నీలవస్తు.

S. spongiosa: పేలవః. వ్యా:-
ఆస్థుః ఓరలాంశః, పిష్టికాకారః.
ఏష ఆస్థిస్తర్భాగ మధితివతి.

Subtile: (1) అణుకః. అతినూత్నః

(2) కుశాగ్రబుద్ధిః, నూత్నదర్శి.

Succus: juice. రసః. తె. రసము.

S. entericus: the intestinal
juice secreted by the intes-
tinal glands. ఆస్త్రరపః. వ్యా:-
ఆస్త్రగ్రన్థిభ్యః నిస్సృతోరసవిశేషః.
తే. ఆస్త్రరసము, ప్రేగురసము. వి
ప్రేగులలోని బుడిపెలలో నూరు
రసము.

S. gastricus: the gastric
juice. జారరసః.

Sugar: మధురః, కర్కరా, నితా. తె.
తీపి, పంచదార, చక్కెర.

Sulcus: a furrow or groove.
సరిత్కా. వ్యా:- కోరిత నిమ్నఖాతః
దీర్ఘరేఖా రూపేణ ఖనితా సీతా,
కుల్యా, తె. పల్లమైనగీత. వి. ఇది
నాగేటిచాలువలె సంఘను, లోతు
గీత.

Antero laterai Sul: అగ్రిమ
పార్శ్వగా కుల్యా, అగ్రిమే సీతే,
పార్శ్వగే కుల్యే, పురస్తన బాహ్య
సరిత్కా.

Calcarine Sul: (fissure):
కార్కర సరిత్కా.

Callosomarginal Sul: శైజుల
(లీ) సరిత్కా.

Carotid Sul: కారోటసరిత్కా.

Central Sul - see sul cen-
tralis.

Cingulate Sul: శైజుల
సరిత్కా.

Circular Sul - see sul.
centralis.

Collateral Sul. అనుపార్శ్వ
సరిత్కా.

Crucial, cruciforin Sul:
స్వస్తిక సరిత్కా.

Interior petrosal Sul: ఆధర
ప్రాస్తరసరిత్కా.

Intertubercular Sul: అర్బు
దాస్తరసరిత్కా.

Intertubular Sul: ద్వైమూల
కుల్యా.

Intraventricular Sul: కోవృ
కాస్తరసరిత్కా.

Lacerum Sul: రేఖాదీర్ఘసరిత్కా
(రస్థిమ్).

Lateral cerebral Sul: బాహ్య
మస్తిష్కసరిత్కా.

Limitanus, Limiting Sul .
సీమసరిత్కా.

Median Sul : మధ్యమసరిత్కా.

Occipital Sul . చెత్తాత్కపాల
సరిత్కా.

Parieto-occipital Sul : పార్శ్వ
పృష్ఠీయసరిత్కా.

Posterior median Sul: పశ్చిమ
మధ్యమసరిత్కా.

Postero intermediate Sul:
పశ్చిమావాస్తవసరిత్కా.

Postero lateral Sul: పశ్చిమ
పార్శ్వగా కుల్యా, పశ్చిమబాహ్య
సరిత్కా.

Rhinal Sul : ధ్రుణసరిత్కా.

Subarachnoid Sul : బ్రహ్మాద
కుల్యా.

Subparietal Sul : పార్శ్వకాధర
సరిత్కా.

Sul. basilaris : మూలికసరిత్కా.

Sul. calanei : పార్శ్వసరిత్కా.

Sul. centralis : మధ్యమసరిత్కా.

Sul. circularis : వృత్తసరిత్కా.

Sul. limitans insulae : వృత్త
సరిత్కా.

Sul. Monro, Monro's Sul:
మన్రోసరిత్కా.

Sul tali : గుల్ఫసరిత్కా.

Sul. triradiate : the orbital
fissure - see fissure.

Sul. tympanicus : the tym-
panic membrane groove. మధ్య
కర్ణపటహ సరిత్కా.

Tubae auditivae transverse
Sul : తిరశ్చీనసరిత్కా.

Sulfur - see sulphur.

Sulphur : పట్టుపరమ్, గన్ధకమ్. తె.
గంధకము.

Summit : అగ్రమ్, మూర్ధా, శిఖరమ్.
తె. కొన, శిఖరము, శృంగము.

Supercilium: the eyebrow. ధ్రు,
ధ్రువా (ద్వీ). తె. కమబాము, కను
బాములు.

Superficial : బాహ్యః. తె. ఉపరి
భాగసంబంధమైన, పై, పైపై, బాహ్య
మైన.

Superficialis : a superficial
artery or muscle - see artery
and muscle.

Superior : ఉత్తర, ఉర్ధ్వ, అధిపతి.

Supination : ఉత్తాసీకరణమ్. తె. వెల
కిల జేయుట, వెలకిల పరుండుట.

Supra: above. అధి, ఉత్తరా, ఉపరి.
ఉర్ధ్వా. తె. మీద, మీది, పై.

S. renal : above the kidney.
అధివృక్కః.

S. sternal : above the ster-
num. కణ్ఠకూపః, కణ్ఠకూపకః.

S. trochlear : అధిచక్రక.

S. ventricular : అధినిలయ.

S. vesical : అధివస్తి.

Sura' calf of the leg, జుఘాపిణ్డికా.

తె. పిక్కకండ, పిక్కమాంసము. వి.

పిక్కలోని మాంసపు సుద్ద.

Surface : ఉపరితలమ్. వ్యా:- విస్తీర్ణ

కారస్వాభావికో దేహదేశః, ఉపరి

భాగః, ఉపరితలమ్. తె. ఉపరితలము,

ఉపరిభాగము, పై, మీదు, బయటి.

Anterior S : పురస్తలమ్, పురో

భాగః.

Anterior S. of the cornea :

కృష్ణపురస్తలమ్, కృష్ణమణ్డలమ్.

Articular S : సన్ధేయతలమ్.

Auricular S : కర్ణతలమ్, త్రికర్ణః.

వ్యా:- కర్ణస్థోపరిభాగః.

Auricular S. of ilium : శ్రోణి

కర్ణః.

Caudal S : పొచ్చుతలమ్.

Cerebral S : మాస్తిష్కతలమ్.

Concave S : ఉదరమ్, మధ్యానత

తలమ్.

Convex S : మధ్యోన్నత తలమ్.

Costal S : పర్వకాతలమ్.

Cuboid articular S : ఘనీయ

తలమ్.

Dorsal S : పశ్చాత్తలమ్, పృష్ఠ

తలమ్.

External S : బహిష్టలమ్.

Facial S : ముఖికతలమ్.

Facial S. of sup. maxilla :

హన్వోరూర్ధ్వ ముఖ్యతలమ్.

Flat level S : ఫలహకం తలమ్.

Frontal S : (మధ్యస్థ) ల లాట

తలమ్.

Gastric S : జఠరాభిముఖతలమ్.

Inferior S : అనస్తలమ్.

Internal S : అంతరతలమ్, అంత

స్తలమ్.

Jugular S : గ్రానీతలమ్.

Lateral S : పార్శ్వతలమ్, త్రిక

పార్శ్వతలే, గాత్రపార్శ్వతలే.

వ్యా:- బాహ్యతలమ్.

Lunate S : ఆర్ధచంద్రితలమ్.

Maxillary S : నాసిక్యహానవ్యతలే.

Medial S : ఆంతరతలమ్, మధ్య

తలమ్.

Opposed S : ప్రతిద్యస్త్యతలమ్.

Orbital S : అక్షికుణ్డియాధస్తలమ్,

నేత్రపీఠతలమ్.

Outer layer S. of the crani-

um - see papillary layer.

Palmar S - see volar S.

Patellar S : జానుతలమ్, పాటలా

(ఖ్య) తలమ్.

Planter S : పాదతలమ్. తె.

అఱికాలు.

Popliteal S : జాను పృష్ఠ్యతలమ్.

Posterior S : పశ్చిమ తలమ్,

పశ్చాత్తలమ్.

Posterior articular S : పశ్చిమ

గౌల్పసన్ధేయతలమ్, పశ్చిమసన్ధేయ

తలమ్ (లాఞ్చనమ్)

Pelvic S : శ్రోణికోవృత్తపురస్తలమ్.

అధరోదరపుర స్తలమ్.

Superior S : ఉత్తరతలమ్, ఊర్ధ్వ తలమ్.

Temporal S : శ (౨) జ్ఞతలమ్.

Temporal S of great wing of sphenoid : స్ఫిసకాస్థి బృహత్పక్ష శాజ్ఞతలమ్.

Trochlear S : శుక్లాస్థిడమరు తలమ్.

Upper S : ఉపరితలమ్.

Upper S of the skull : కరోటి పీఠమ్, మస్త్యుపీఠమ్.

Ventral S : ఉదరమ్, ఉదర్య తలమ్, పదప్యూదరభాగః.

Volar S : పాణితలమ్. వ్యా :- పాణే యదరమ్.

Zygomatic S : గజ్జోత్తరతలమ్.

Sustentaculum tali. గుల్ఫస్తమ్భకః.

Sutura - see Suture.

Suture : line of junction of adjacent cranial or facial bones.

Bony sutures : స్వస్థి, సీమన్తా, సీసనీ, సేవనం, తున్ను సేవనం. a stitch. సీవనమ్. తె (1). ఆతుర, కట్టు, సంధి.

(2) సీమంతము. వి. తల ఎదుకలి కలయికచే నేర్పడిన రంపపువళ్ల వంటి చార. ఇవి పలు తెరగులు.

Basilar Su : మా ల జా తూ క సీమన్తం.

Coronal Su, Coronary Su :

పురిస్సీమన్తం, పురస్తనసీమన్తం. తె.వి. పుష్టామాల ప్రక్క సంధి.

Crucial Su : స్వస్థిక సీమన్తం, స్వస్థిక సీమన్తికా.

Ethmoidfrontal Su : జర్ఘరలలాట సీమన్తం.

Ethmolacrimal Su : జర్ఘరా శ్రవీయ సీమన్తం.

Ethmosphenoid Su : జర్ఘర జతూకాస్థి సీమన్తం, జర్ఘరస్ఫిసకీయ సీమన్తం.

Frontal Su : లలాట సీమన్తం.

Frontomalar Su : లలాట గజ్జాకా సీమన్తం.

Frontomaxillary Su : లలాట హానవ సీమన్తం.

Frontonasal Su : లలాట నాసిక్య సీమన్తం.

Frontosphenoid Su : లలాట స్ఫిసకీయ సీమన్తం.

Fronto temporal Su : లలాట శాజ్ఞ సీమన్తం.

Inter maxillary Su : హను మధ్యగ స్సీమన్తం.

Internasal Su : నా సా మధ్య సీమన్తం. వ్యా :- నాసామధ్యాస్థ్య స్వస్థి.

Interpalatine Su : తాలమధ్యగ స్సీమన్తం.

Inter parietal Su : see sagittal Su :

Jugal Su - see sagittal Su :

Lamboid Su suture between the parietal and occipital bones. పశ్చిమ సీమస్త, పశ్చిమ కపాల పార్శ్వక గంధీ. పశ్చాత్ కపాల పార్శ్వకాస్థిసీమస్త. తె. వి. పుష్టాముల ప్రక్క ఎముకల అతుకు.

Malatemporal Su : గణకాబ్ధి సీమస్త. వ్యా :- శబ్దాస్థి గణకాబ్ధి సీమస్త.

Maxillolacrimal Su : మాన్సా శ్రవీయ సీమస్త.

Metopic Su, Frontal Su : మాన్సాశ్రవీయసీమస్త.

Metopic Su, frontal Su : గూఢసీమస్తకా, పురస్సీమస్త, లలాటసీమస్త.

Nasomaxillary Su : నాసికా హాససీమస్త. వ్యా - నాసికా హాసమధ్యాస్థిసీమస్త వాసస్థి.

Occipital Su - see lamboid Su.

Palatine Su : తాలవస్థిసీమస్త. వ్యా :- తాలవస్థిమధ్యగస్థి.

Palatomaxillary Su : తాలవార్థ హాససీమస్త. వ్యా :- తాలవార్థ హాసోర్ధ్వభ్రష్ఠసస్థి వాసీమస్త.

Parietomastoid Su : పార్శ్వక చౌచుకసీమస్త. వ్యా :- పార్శ్వకాస్థిచౌచుకభండసస్థి.

Parietotemporal Su : పార్శ్వ

సీమస్త, పార్శ్వకజ్ఞాస్థి సస్థి.

Petro occipital Su : ప్రాస్తర పార్శ్వకాస్థిసీమస్త.

Petrosphenoid Su : ప్రాస్తర స్థిరకీయసీమస్త.

Ptiosquamous Su : సంయోగాబ్ధిరేఖా (సీమస్త).

Sagittal Su : ఆతానికసీమస్త, మధ్యసీమస్త, సాయుకసీమస్త, పార్శ్వక కపాలాస్తరసస్థి, వాసీమస్త. వ్యా :- ఏకసీమస్త బాణ ఇవ చా శరవన వర్తతే. తె. బాణము వలె నుండు అతుకు, కుట్టు.

Sphenoidal Su : ఆవర్తసీమస్త, స్థిరకీయసస్థి వాసీమస్త.

Sphenomalar Su : స్థిరగణక సీమస్త.

Sphenoparietal Su : స్థిర పార్శ్వకసీమస్త.

Sphenotemporal Su : స్థిర శాబ్ధిసీమస్త.

Squamosal Su : శాకలసీమస్త.

Squamoparietal Su : శాకల పార్శ్వకీయసీమస్త.

Squamosphenoid Su : శాకల స్థిరకీయసీమస్త.

Su. of the bones : అస్థిసీమస్త, అస్థిసస్థి, అస్థిసీవనీ.

Su. of the skull : శిరస్సీమస్త.

Su. harmonia : సమసీమస్త.

Su. schindylesis : ప్రస్తనీవనీ.

- Temporal Su : పార్శ్వ సీమన్త. Sympathochromaffin : అను
Transverse facial Su : తిరిస్పీన తన్త్రీ క్రమస్పీనః.
ముఖ సీమన్తః. Sympathochromatic cell : అను
Zygomatic maxillary Su : తన్త్రీ క్రమస్పీన శలకమ్.
గాఢహాసవసీమన్తః. వ్యా :- గాఢ Sympthesis : a junction of
హస్తస్థిమధ్యస్థనస్థి వాసీమన్తః. bones. అస్థిసన్ధానమ్, సమస్థితి.
Sweat : the secretion of the తె. ఎముకల యతురు. కూడలి, సంధి.
sodoriferous glands. ఓజః S. menti : చిబుక సమస్థితి,
స్థానమ్. తేజఃస్థానమ్, (భేలః). చిబుక సన్ధానికా.
ఘర్మః, ప్రస్వేదః, స్వేదః. తె. S. pubis : భగసమస్థితి. వ్యా :-
చెమట. స్వేదము. భగాస్థి సన్నిరేఖా, జఘనసన్ధానికా.
S. ducts - see duct. Synarthrodia : synorthrosis. an
S. glands - see gland. immovable articulation. త్రిక
Swelling : అర్బుదమ్, ఉత్సేధః. ఫల సన్ని, నిరసన్ని. తె. కదలని కీలు,
శ్వయసమ్. (1) ఉబ్బరము, ఉబురు, తిరుగని కీలు.
ఉబ్బు, విట్ట. (2) ఎత్తు, వాపు. Syncytium : సమసత్త్వికా.
Symmetry : harmony. సమాకారః. Syndesmology : the scientific
తె. హాందిక, సాన్ధవము. a study of the ligament, the
harmonious correspondence science of the ligaments.
of parts. అంగసంయోగః, అవయవ స్నాయుప్రకరణమ్, స్నాయువిజ్ఞా
సంహతిః. తె. అవయవహాందిక, నమ్, స్నాయుస్కన్ధః.
అంగసాన్ధవము? Synosteology : the science of
Sympathetic : అనుకమియ, అను the joints. సన్నిప్రకరణమ్, సన్ని
తాపీయ, సంవేదనీ, సమవేదన. స్కన్ధః, సంధివిజ్ఞానమ్. తె. కీలుకు
S. nerve fibre-see fibre. చెందిన శాస్త్రము; విజ్ఞానము.
S. nerve - see nerve and Synovia : సన్నిశ్లేష్మ, శ్లేష్మస్నేహః,
nervous system. శ్లేష్మక, శ్లేష్మకశ్లేష్మ. వ్యా :- సన్నిశిత
S. nervous system - see స్నేహద్రవ్య విశేషః. తె. కీలు
system. కఫము, కీలుచమురు. వి. కీళ్ళయం
S : nerve trunk - see trunk. దుండు కఫము, చమురుగా పని
mpathoblast - see blast. చేయును, కంచెన.

Synovial : స్లేషిక, స్లేషిక్.
స్నైహిక.

Sy. fluid - see fluid.

Sy. membrane . స్లేష్మధరాకలా, స్నైహిక కలా. తె. కఫము-కశ్యే-పార, చమురుపార. వి. మోకాలు మొదలగు కీళ్ళచుట్టూ బరపిడిగలగ నుండా కాపాడు మెత్తనితడిపార. ఈ పారయందు కశ్యే - స్లేష్మము ఊరు మండును.

Sy sheath-see sheath.

System: a set or series of parts or organs which unite in a common function. (1) a collection of organs in the performance of a common duty. (2) methodic arrangement of parts. తన్త్రమ్, పద్ధతి, ప్రణాళి, మణ్డలమ్, వ్యవస్థా. సంస్థానమ్, సంస్థితి. తన్త్రసంస్థానమ్ వ్యా:- “సంస్థాన మాకృతిశ్చైయా.” (చ.ఇం.7.౨.8శ్లో). ఆకృతిః-ఆకారః (చక్రపాణిః) తథాపి. “ఏకకార్యా శ్చక్షుయా సమేత్యతిష్ఠన్తి అస్మిన్ ఇతి సంస్థానమ్. శరీరావయవ సముదాయ పిశ్యేషః.” తె. తంత్రము, పద్ధతి, మండలము, సంస్థానము, వి. ఒకే పనిని - కార్యమును - క్రియను - ఊహించి ఒకవర్గములో ననేక యవయవములున్న నావర్గము లేక సమూహమునకు (రాజకి) సంస్థానమని పేరు.

Alimentary S : అన్ననాడి (శ్రీ) వణ్ణలమ్, పాచః తన్త్రమ్.

Arterial S : ధమనీచక్రమ్, ధమనీ పూహామ్, ధమనీ సంస్థానమ్ ధామవ మణ్డలమ్.

Autonomous nervous S, Autonomic nervous S : (1) జీవనీయనాడిసంస్థానమ్, స్వతన్త్రనాడి తన్త్రమ్. స్వతన్త్రనాడిసంస్థానమ్. (2) యోగవహాని నోతాంసి. జీవన యోనిః, స్వయంకాసనీపద్ధతిః, తన్త్రికాతన్త్రమ్.

Bony S : అస్థిమణ్డలమ్, అస్థిసంస్థానమ్.

Capillary S : కేశనళికామణ్డలమ్.

Cardio accelerator S: హృద్గతి శక్తిచర్రకనాడిమణ్డలమ్.

Cardio inhibitory S : హృద్గతి శక్తిమందకనాడిమణ్డలమ్.

Cardio vascular S : రక్తానుధావనసంస్థానమ్, హృద్వాహికా తన్త్రమ్.

Central nervous S : కేంద్రీయ తన్త్రికాతన్త్రమ్, కేంద్రీనాడిమణ్డలమ్, కేంద్రీయ - కేంద్రీ-నాడిసంస్థానమ్, తన్త్రమధ్యకేంద్రమ్, మధ్యతన్త్రపద్ధతి, మధ్యమతన్త్రనాడి. వ్యా:- ప్రజ్ఞావహానాం మధ్యతన్త్రమ్. తె. కేంద్రనాడిమండలము.

Cerebrospinal nervous S : ఇచ్ఛాగ్రీవనాడి సంస్థానమ్, ప్ర

మస్తిష్క మేరుతస్రవం, మస్తిష్క-
పాపుష్క నాడీతస్రవం వా సుస్థా-
నమ్. శిరోవంశీ చపద్ధతి. Circular
spinal. S.

Circulatory S : పరివహితస్రవం,
రక్తచంక్రమణ ప్రణాళి, రక్తనాడీ
పద్ధతి, రక్తనాడీ - (శ్వాసయం
సమగ్రధమనీ వాహినీరక్తాయనీ సహ-
తమ్). (2) పరిసంచరణ తస్రవం, రక్త-
వహ సంస్థానమ్, రక్తాసంధావన
సంస్థానమ్. రక్త సంవహన తస్రవం.
తె. రక్తప్రసరణ-రక్తప్రసార- మండ-
లము, రక్తసంవహన సంస్థానము,
తంత్రము.

Cutaneous S : తాపసంస్థానమ్.
వా తస్రవం.

Different S. of the body.
ఆతయాః. ధాతువ్యూహాః, వివిధ
కేంద్రాః, సంస్థానాః, సాంస్థానిక
ఘటనాని. తె. ఆతయములు, కూడ-
లులు, కేంద్రములు, ఘటకములు,
నిలయములు, సప్తధాతువుల ఉనికి
పట్టులు.

Digestive S : అన్నపచనతస్రవం,
జీర్ణహణ్డలిమ్. పచన-పాచక-తస్రవం
పాచనసంస్థానమ్. తె జీర్ణమండలము.
జీర్ణహణ్డలమండలము.

Endocrine S : అన్తర్గ్రాహి సంస్థా-
నమ్, అన్తస్సాగ్రీ తస్రవం.

Excretory S : ఉత్సర్గి తస్రవం,
విసర్గసంస్థానమ్. తె. విసర్జక మండ-

లము. వి. ఉపిరితిర్జులు, మాత్రపిండ
ములు మొ॥ బహుహృద మండలము,
మూత్రాగర్షణ మండలము, మాత్రాగ-
తంత్రము.

Generative S : genital appa-
tus. జనన రస్రవం, ప్రజనన సుస్థా-
నమ్.

Genitourinary S : మాత్ర ప్రజనన
సంస్థానమ్.

Glandular S : గ్రాహితస్రవం.

Haversian S : ఘనకాణ్డపద్ధతిః

Locomotor S : చలనతస్రవం.

Lymphatic S : the lacteals,
lymph vessels and lymph
glands throughout the body.
రక్తనాడీ, రసపద్ధతి, రాసనాడీ,
లసీకాతస్రవం.

Menstrual S : రజో నాడీ (మణ్డ-
లమ్).

Motor S : ప్రేరకతస్రవం.

Muscular S : మాంసప్రేరకతస్రవం,
మాంససంస్థానమ్, ప్రేరకసంస్థానమ్,
ప్రేరకతస్రవం. తె. ప్రేరకమండలము.

Nervous S : (1) తస్త్రినాడీ,
తస్త్రినాడీ పద్ధతి, తస్త్రిపద్ధతి,
తస్త్రియస్త్రిమ్. తస్త్రికాతస్త్రిమ్,
నాడీతస్త్రిమ్, నాడీహణ్డలిమ్, నాడీ
సంస్థానమ్, నాడీయస్త్రిప్రణాళి,
ప్రణాళితస్త్రిమ్. (2) చేష్టాయతన
తస్త్రిమ్, వాతనాడీ సంస్థానమ్
వా మణ్డలిమ్, వాతసంస్థానమ్. తె.

నాడీమండలము, వానమండలము,
the brain, cord, nerves and
ganglian collectively.

Parasympathetic S : పరస్పత్రి
శక్తి, పారస్పత్రి, ప్రతిపత్రి
శక్తి, ప్రత్యక్షమైన పత్రి.

Parasympathetic nervous S :
పరస్పత్రి నాడీసంస్థానము
మధ్యను నాడీతన్వితములము, వ్యా :-
సౌఖ్యసంస్థానము. తె. ఉపవేదన
నాడీమండలము, సహవేదన నాడీ
మండలము. వి. దీని యుత్తేజముచే
పచన సంస్థానములోని - జీర్ణమండ
లములోని - కార్యములు వృద్ధి
నొందును; కఠముగూడ యేర్పడును.
అహారరసము సహజకమగ నిర్మాణ
మగును. చాయము మొదలగు ప్రమాద
ములవలన నేర్పడు అపేక్షలు లుతోలగిన
తరువాత విషధావయవములను తిరిగి
యథాస్థితిలో నుంచును. శాంతి
సమరములందు దేహమును తగులీరిని
సన్నద్ధపరచును

Peripheral nervous S : శరీరము
తన్వితకాలస్థితి వా పారస్పత్రి నాడీ
సంస్థానము, ప్రాప్తియునాడీ సంస్థా
నము. తె. బాహ్యనాడీమండలము.

Pituitary adrenocortical S :
పైయూ షాధి వృక్క- వాల్క్య
సంస్థానము.

portal circulatory S : ప్రతి
హార సారపద్ధతి.

Reproductive S : జననతన్వితము,
Respiratory S : శ్వాసతన్వితము.
శ్వాససంస్థానము, శ్వాసపద్ధతి,
శ్వాసప్రశ్వాససంస్థానము, శ్వాస
నాడీ. తె. శ్వాసపద్ధతి, శ్వాస
మండలము.

Reticulo-endothelial S : జాల
కాంతచ్ఛదీయ సంస్థానము, జాల
మయు అంతరాస్తరము.

Sensory S : సంవేదనతన్వితము,
సంవేదితన్వితము. తె. జ్ఞానేంద్రియ
మండలము.

Sexual S : ప్రకోత్పాదకతన్వితం
వా సంస్థానము.

Skeletal S : ఆస్థిసంస్థానము,
కజ్జాశతన్వితము.

Subsidiary S : అవాస్తవపద్ధతి,
ఉపపద్ధతి, ఉపలబ్ధి.

Sympathetic S, sympathetic
nervous S : (1) అనుకమితన్వితకా
తన్వితము, అనుతన్వితపద్ధతి, అనుతాపిని
పద్ధతి, సంవేదననాడీమండలము, శార్జ్య
పద్ధతి. (2) లగ్నీయసంస్థానము,
పశ్యస్యతన్వితనాడీసంస్థానము, సహ
వేదననాడీమండలము. తె. సంవేదన
నాడీమండలము.

Upper para sympathetic
nervous S : ఉత్తరస్వతన్వితనాడీ
మండలము.

Urinary S : మూత్రతన్వితము,

మూత్రనాడీ, మూత్రనాడీమణ్డలమ్, మూత్రవహసంస్థానమ్, మూత్రవాహికాతన్త్రమ్. తె. మూత్రమండలము. Urogenital S : మూత్రజననేన్ద్రియమణ్డలమ్, మూత్రజనన సంస్థానమ్. తె. మూత్రజననేన్ద్రియమండలము.

Vascular S : నాళపద్ధతి, నాళీసంస్థానం వాతన్త్రమ్.

Vasomotor S : వాహికాక్రమేరకతన్త్రమ్.

Venous S : వాహినీతన్త్రమ్, సిరాతన్త్రమ్, సిరాపద్ధతి, సిరామణ్డలమ్, రసపద్ధతి.

Systemic : pertaining to a system or to the body : (1) వాపుష, వాపుష్య, వాపుషీ. (2) తన్త్రీయ, సంస్థానీయ. తె. 1. శరీరమునకు చెందిన. 2. తన్త్రమునకు చెందిన, మండలమునకు సంబంధించిన.

Systole : ప్రకుఞ్చనమ్, సజ్కోచః. వ్యా :- హృద్ధమనీనామాకుఞ్చనమ్. తె. హృదయసంకోచము. వి. హృదయము-గుండె-ధమనులు మడుచుకొనుట, హృదయక్రియావిశేషము.

T

Table : a layer or flat bone plate. కర్పరః. తె. వి. చదునైన ఎముకపలక.

Tactile : sense, the sense of

touch స్పర్శనేన్ద్రియమ్. తె. స్పర్శనేన్ద్రియము.

Tactus: touch. స్పర్శః. తె. అంటు, త్రావ, త్రావడు, స్పర్శము.

Tail: cauda. ఛచ్చః. తె. తోక. వి. తోకవలె కేలియుండు అవయవముకొన.

Talus : the astragalus, the anklebone - see bone.

Tarsalia : the tarsal bones - see bone

Tarsus. (1) the instep, the arch of the foot - see bone. (2) the cartilage of the eyelid - see cartilage. Palpebral.

Tartar : the calcareous deposit upon the teeth. దన్తశ్లఙ్ఘి, దన్తమలమ్, దన్తశర్కరా. తె. పండ్లపాచి, పండ్లమరికి, పాచి.

Taste: 1 రసనేన్ద్రియమ్. 2. ఆస్వాదః, రసః, స్వాదః. తె. (1) రసనేన్ద్రియము. (2) చవి, రసము, రుచి.

T. buds, T. bulbs - see bud.

Tears: the secretion of the lacrimal gland. tear: అశ్రు, నేత్రజలమ్, బాష్పః. తె. అశ్రువు, కన్నీరు, బాష్పము.

Teat: the nipple. తె. చనుగవ.

Tectum: covering or roof. (1) ఛదిః (2) తక్షస్థానమ్, శిల్పస్థానమ్. తె. కప్ప.

T. anterior : పురస్తా శిల్పి స్థానమ్.

T. intermedium : మధ్యమ శిల్పి స్థానమ్.

T. posterior : పశ్చిమ శిల్పి స్థానమ్.

Teeth: the organs of mastication. కోరకాః, దంత్యాః, దశనాః, ద్విజాః. తె. దంతములు, పండ్లు Bicuspid : అగ్రచర్మణికా, ద్విశుక్లా, రదనాః. తె. నమలెడు పండ్లు, మూలదంతములు.

Canine T : (1) దంష్ట్రాః, రదన కాః. తె. కోరలు, కోరపండ్లు. వి. ఇవి మొనదేలి వాడిగానుండి గట్టి వస్తువులను పగులగొరకుటకును, చీలుచుటకు సుపయోగపడును. (2) ఛేదక దంత్యాః, ఛేదన దంత్యాః, నస్తా. తె. కరచెడు లేక కొరుకుడు పండ్లు. వి. ఇవి వాడి మొనగలవి.

Central insisor T - see incisor T.

Cuspid T - see canine T.

Cutting margins of T : దంత్రాణి. తె. పండ్లచిహరలు, ముని పండ్లు.

Dog T - see canine T.

Grinding T : grinders.

చర్మకాః, చర్మణదంత్యాః, మహా దంత్యాః. తె. నములు పండ్లు, మహా దంతములు. వి. దవడపండ్లు.

Incisor T. the four anterior teeth in each jaw. అగ్రదంత్యాః, కర్మణకాః, కర్మణకాః, కర్మణదంత్యాః, ఛేదకదంత్యాః, దశనాః, రాజ దంత్యాః. తె. కత్తెరపండ్లు, ముందటి కత్తెరపండ్లు, రాజదంతములు. incisors between canine teeth in either jaw : తె. కోర పండ్లకు మధ్య రెండుదవడలలో ముందువైపున నుండును.

Last molar T - see wisdom teeth.

Lateral incisor T : భేదకాః, నస్తా. తె. కొరుకుపండ్లు. ఇవి బయటికి కనుపించుచుండును.

Lower molar T : అధోదమన దంత్యాః. తె. నొమ్మనుపండ్లు, క్రింది దవడపండ్లు. వి. వస్తువుల నదుము-ఒత్తు-నొమ్మ క్రింది దవడ పండ్లు.

Medial incisor T - see incisor T.

Milk T : temporary teeth. అస్థాయువదంత్యాః, దుగ్ధదంత్యాః. తె. పాలపండ్లు.

Molar T : (1) the back, grinding teeth. చర్మకాః, చర్మణకాః, చర్మణదంత్యాః, దమనాః. (2) పశ్చిమదంత్యాః, పశ్చిమరత్యాః, మహాదంత్యాః, హానవ్యాః. తె. చర్మణ దంతములు, దవడపండ్లు, నములు

దంతములు, నమలైన పండ్లు, నిసస
దంతములు. వి. మొక్కకైపులి. three
on either side of each jaw.
Permanent T. స్థావర దంతములు. తె.
స్థిరదంతములు. తె. వి. నూర
వచ్చిన-పాల-పండ్లు ఊడిపోయి
రెండవసారి వచ్చిన పండ్లు. ఇవి నిల
కడగా నుండును.

Premolar T, Bicuspid T :
అగ్రచర్మణికొకటి, అగ్రచర్మణిదంతము,
రచనా. తె. దవడపండ్లు, నమల
దంతములు. the eight bicuspid
teeth, four on each side of
each jaw, lying between the
canine and the molars. తె.
వి. ఇవి దవడ కిక్కివెళుల నాలుగు
చొప్పున, రెండు దవడలలో ఎనిమిది
పండ్లు ఉండును. ప్రక్క-పండ్లు, బిసప
పండ్లు.

Roots of T - see root.

Secondary upper molar T :
ద్వితీయోత్తర దమన దంతము.

Sockets of the T : దంతబొగ్గ
లాని. తె. పంటిపడుగు, పండ్ల
గుంటలు. వి. బిలిలో పండ్ల మొదట్లు
కూరుకొని లేక రామిడిచలక
యందును. ఈ కడుగు, గుంటలు
దవడ ఎముకలలో వరుసదీర్ఘ
యందును.

Succedaneous T : ద్వితీయా. తె.
ద్వితీయా. వి. స్థిముగా నుండుటకు

రెండవసారి మొలచువచ్చు-పండు.
T of single denition: (molar)
సృజితాదంతము. తె. అపుడపుడు
పుట్టుచుచ్చు-పండ్లు
Upper jaw T: ఉత్తర దంతము,
ఊర్ధ్వదమన దంతము. తె. నై దవడ
పండ్లు. వి. కస్తులైల నొక్కును.

Variety of T. దస్తభేదము. తె. వలు
తెలుగులుగా నుండు పండ్లు, వివిధ
దంతములు.

Wisdom T : చరమచర్మణిదంతము,
జ్ఞానదంతము, జ్ఞానదంతము. పశ్చిమ
పానవృద్ధిదంతము. తె. కడపటిదవడ
పండ్లు, జ్ఞానదంతములు. వి. ఇవి
అలస్యముగా మొలచు దవడ చివరి
పండ్లు.

Tegmen. a cover, a roof. అవే
మనమో, కవచము. ఛదించు. తె. కవచము.
కప్పు, తొడుగు.

T. mastoideum : the roof of
the mastoid cells. చొచుక
కలకఛదించు.

T. tympani : the roof of the
tympanic cavity. పాటహగుహ
ఛదించు, మధ్యకర్ణఛదించు.

Tegumen - see tegmen.

Tegument : కవచము. త్వక్. తె. కవ
చము, చర్మము, తోలు.

Tela : web. జాలికొ, తన్తుసన్తుతి.
తె. అల్లిక, నేత, వల. వి. వల
మొదిరి అవయవభాగము, జాలిక.

- T. chorioidea T. chorioidea ventriculi tertii. జారాయవ జాలికా, జారాయవతేలక. velum interposticum.
- Telencephalon : the end-brain. a part of prosencephalon. అన్త్యగోర్దః. వ్యా :- పురోగోర్దః ఖణ్డః.
- Telophase : a last or final stage of cell division. కణవిభాగాంత్యావస్థా, మాత్రవిభాజనాంత్యావస్థా విశేషః.
- Temperament : individual characteristics, manifested by their acts, feelings, thoughts. (1) ప్రకృతిః, స్వభావః. తె. గణము, ప్రకృతి, స్వభావము. వి. ఇది వ్యక్తిగత బుద్ధి శీల అక్షణ గుణాదులవలన తెలియనగును. (2) దేహస్వభావః, శరీరప్రకృతి. తె. శరీరప్రకృతి.
- Bilious T : పిత్తప్రకృతి.
- Nervous T : వాతప్రకృతి.
- Phlegmatic T : శ్లేష్మప్రకృతి.
- Sanguine T : రక్తప్రకృతి.
- Temple : శఙ్ఖ, శఙ్ఖక. వ్యా - భ్రువో రస్తయో రుపరి కర్ణలంఛయోర్మధ్యే శఙ్ఖః. (సు శా. 6-20). భ్రూకర్ణమధ్యమ్. తె. కణత, నెయలికణత. వి. కంటికడ ప్రక్కనోయి, కను గామల చిరత చెవికి, నొసలుకు మధ్య గల తావు (కణత). భ్రూకర్ణమధ్య
- తమ్ తె. వి. కనుమాలయ, చెవులకు మధ్యమన్న ప్రదేశము.
- Temporal : relating to the temple. శఙ్ఖ, శాఙ్ఖక. తె. కణతకు చెందిన.
- Infra T : శంఖాధర. తె. కణతల క్రింద
- T. bone : the bone at the side and base of the skull - see bone.
- T. crest : a ridge on the frontal bone - see crest.
- T. muscle - see muscle.
- T. planum . శఙ్ఖజ్జలః.
- T. region - see region.
- T. vessel - see vessel
- Temporalis : the temporal muscle - see muscle.
- Temporo tympanic union : శఙ్ఖ వర్తకమ్ తె. శఙ్ఖవర్తకము. వి. శంఖమునంటి చెవినుండి, నడిచెవి, మధ్యచెవి.
- Tendo : a tendon. కణ్డః. తె. కండరము.
- T. achillis : ఉత్తరీయకణ్డః, పాష్టికణ్డః. తె. మడమకుండరము.
- T. calcaneum : (calcaneus) : పిష్టికాకణ్డరాః.
- T. oculi : నేత్రకణ్డకా.
- Tendon, tendons (pl.) : a band

of dense fibrous tissue forming the termination of a muscle and attaching the latter to a bone. (2) The firm, white, fibrous inelastic cord which attaches muscle to bone, the attachment of muscles. కణ్డరః, కణ్డరాః. వ్యాః:- పేషీనాంశుభ్రమస్పృణదృఢపాస్తాశ్చ రజ్జ్వాకారాః కణ్డరాః (గ). మహాస్నాయవః. వ్యాః:- ప్రాయః పేషీప్రాస్తత్సేన పరిణతాః స్నాయుసదృశా రజ్జవ ఉచ్యంతే. అత ఆకు ఇచ్చిన ప్రసారణయోః తస్మాత్ స్వభి వ్యాప్తానాం మాంసపేషీనా మేవ కర్పత్యా తస్మద్ధతయా అధిక సజ్ఞ్యాకాః కణ్డరా భవంతి. యథా:- శ్లో. పేషీమూలాగ్ర రూపిణ్యస్తా సాంవోపాస్త మధ్యగాః | ప్రాయో వృత్తాన్కృత్ పృథ్వీ కృజనా కృతయోఽపిహ | కణ్డరా బహవో దేహేషేషీనా మధికత్వతః, (అ. శా), కణ్డరః (కణ్డరాః. బ. వ) మాంస రజ్జః. మాంస రజ్జవః (బ. వ) స్నాయుః - స్నాయవః, స్నావః - స్నావాః. తె. కండరములు, కండలు, మాంసపు తాళ్లు, మాంసపుపట్టీలు, స్నాయువులు. వి. గట్టిగను తెలుపు గను, సాగనివిగను నుండు మాంసపు త్రాడు (తాళ్ళు), లేక మాంసపేళీలు. ఇవి మాంసపేళీలను ఎముకలతో గలిపి

కట్టిపేయును. కండర ఎముకబంధనములు, కట్టుత్రాడులు, కట్లు. శరీరమన నివి పేకువులవలె నధికముగ నుండును.

Chordae tendineae: నూత్ర కణ్డరికాః.

External T: బాహ్యకణ్డరాః, బాహ్యస్నాయవః. తె. వెలికండరములు. వి. ఇవి చేయి బయటివైపున నుండును.

Flexer T. of the hands: అభ్యంతర కణ్డరాః. తె. లో కండరములు. వి. చేయి ముడుచుకొను లోని కండరములు.

Great T: మహాష్ఠాల స్నాయుః. తె. పెద్ద కండరము, పెద్ద లావు స్నాయువు.

great musculotendinous bands or cords. మాంసరజ్జవః. తె. వి. వీపుననుండు పొడవైన మాంసపు కండరముల త్రాళ్ళు లేక పీలికలు.

Hamstring T: Hamstrings. The tendons of the posterior muscles of the thigh: మాన్దిరజ్జః (రజ్జవః).

Long T. of biceps: ద్విశిరస్కుదీర్ఘరజ్జః. వ్యాః:- ద్విశిరస్కాశ్చేత్యా, దీర్ఘశిఖా.

Muscular long T. or bands: దీర్ఘమాంస రజ్జవః. తె. వి. కట్టిచేసిన

ట్టుంబ పొడవైన మాంసపు త్రాళ్ళు, కండరములు.

Peroneus longus T: దీర్ఘ వైబల కణ్డరా.

Round T: వృత్తకణ్డరా, వృత్త స్నాయవః. తె. గుండ్రని మాంస కండరములు, గుండ్రని స్నాయువు.

Sub scapularis T: ఆంసాస్తరకా కణ్డరా.

Tibialis posterior T. (posterior T). పశ్చిమ స్థ(స్థా)విర కణ్డరా.

T. of quadriceps femoris. ఊరక చతుర్ముల కణ్డరా.

T. spindle: తర్కు స్నాయువః, స్నాయుతర్కు. an elliptic mass in a tendon formed by a nerve ending అన్యతంత్రీనిర్మిత ఆణ్డపిణ్డాకార స్నాయువః. తె. వి. గ్రుడ్డాకారముల సుండు కండరాంశము. ఇది నరముల చివళ్ళ- కొనలచే నేర్పడును. తన్యగ్రజాణ్డపిణ్డాకార స్నాయువః. తె. వి. ఇది చూపులకు నూలుకండవలె సుండును.

Tenontology: the science of tendons. స్నాయు విజ్ఞానమ్. స్నాయుస్కన్ధః. తె. కండరములను గురించిన శాస్త్రము.

Tension: ఆతతి. తె. ఈడ్పు, బిగువు, బిట్టు.

Tent: ఛహి, మాష్యమ్ (ః) తె. కప్ప. Tentorium: the endocranium.

That part of the dura matter which lies between the cerebrum and the cerebellum.

T. cerebelli ఔపమస్తిష్క దూహకలా. వ్యా- ధమ్మిల్లాకారం మస్తిష్కచరణే దృఢకలాయా ఆయతఖణ్డమ్, ఛహి. తె. కప్పు, తెర.

Teres: round and smooth muscle - see muscle. వర్తుల తన్యపేషీ విశేషః.

Terminal: ending. అన్తస్థః, అన్త్య. తె. కడపటి, చివరి, తుద.

Terminalis: అన్త్య. తె. చివర, తుద. Crista T: అన్త్యశిఖా.

Filum T: అన్త్యతన్తకః, మూల సూత్రికా.

Lamina T - see lamina.

Ventricle T - see ventricle.

Testes: testicles (two): ఆణ్డగ్రన్థి. ఫలే, వృషణౌ. తె. అండములు, వట్టకాయలు (రెండు).

Testicle - see testis.

Testicular: relating to testicles. వృషణసమ్మన్ధ, వాష్ణేయ. తె. అండ మునకుచెందిన, వట్టకాయలకు సంబంధించిన.

T. cord - see cord.

T. fluid - see fluid.

- T. Vessels . ఫలకోశనాళి Thalamencephalon : పెర్యజ్ఞు-
వాహిన్యా ధమన్యో. తె. వి. అండ గోర్దః.
ములకుబోవు లేక వాంతో సంఘం Thalami : ఆజ్ఞాకంఠః.
ధించియుండు శుద్ధరక్తనాళములు. Thalamocele: the third ventri-
Testis : one of the two glandu- cle. తృతీయ కోష్ఠకః. తె. మూడవ
lar bodies contained in the అర, గది.
scrotum of the male. They Thalamus: a collection or
form sperm and also the mass of grey matter at the
male sex-hormones. అణ్డమ్, base of the brain. The great
ఆణ్డః, ఆణ్డగ్రన్థిః, ఫలిమ్, ముష్కః, posterior ganglion of the
రేతిఃస్థానమ్, వృషణః, వృషణగ్రన్థిః, brain. (1) పర్యజ్ఞుః. తె. పర్యజ్ఞ-
వృషణవటికా. వ్యా:- ముష్టాభ్యంత్ర దేశము. (2) చేతకః.
రస్థే శుక్రరక్షణగోళా, శుక్రప్రభవ Epi Th: ఆధిపర్యజ్ఞుః.
స్థానమ్. తె. పిచ్చి, వట్ట వట్టకాయ. Meta Th: పృష్ఠపర్యజ్ఞుః.
వి. అండకోశమండలి గుళిక, శుక్రము Optic Th: ఆక్షిపర్యజ్ఞుః.
పుట్టు చోటు, పురుగు. Pars mammillaris hypo Th:
Appendix of T: ఉపవృషణమ్, పర్యజ్ఞాధర కాచభాగః
వృషణోపాదగ్ధమ్. Pars optic hypo Th: పర్యజ్ఞా
Descent of T. వృషణావరోహః. ధరాక్షియభాగః.
Gubernaculum T. వృషణ Pulvinar of the Th: పెర్యజ్ఞోప
నాయకః, వృషణాకర్షరజ్జుః. ధానమ్.
Hilum of T: వృషణనాభిః. Theca: an enveloping memb-
Mediastinum T: వృషణ మధ్య rane. ఆవేష్టనమ్, కోశః. వ్యా:-
స్థానమ్. ఆచ్ఛాదనకలా విశేషః, వేష్టనమ్.
Reti T. వార్షణవటికా. తె. ఒర, తొడుగు.
T. cord - see testicular Th. vertebralis: the spinal
cord. membranes. వంశ్యకలాః.
Texture: constitution of tissue. Thelium: a layer of cells. శల
ధాతురచనా, ధాతుపూహనమ్, కాస్తరణమ్.
ధాతుస్వభావః. తె. ధాతునిర్మా Thenar: the palm of the hand
ణము. and the sole of the foot.

హస్తపాదరథా.

Thick : ఘనము, మూలము. తె. బట్టలు, న. ముదమైన, దట్టము, మందము, లావు.

Thigh : ఊరము, ఊరుకొట్టె. బ్యా-స్థానము:- జానవంక్షణయో ర్మధ్యమే (సు. ఉ. అ. 64-26). జానున ఉర వంక్షణానధిపత్యస్తయూయః (సు. సూ. 35-12 డల్టణ). ఊర్ధ్వజంఘాపక్షి, సక్తి. తె. ఊరువు. తొడ.

Thin : తను. తె. పలచని, పలచన.

Thoracic : pertaining to the chest. ఔరస, వక్ష, వక్షసబుద్ధి. తె. ఉరముతకు సంబంధించిన, తొమ్మితు చెందిన.

T. cavity - see cavity.

T. duct - see duct.

T. girdle - the girdle formed by the clavicles and scapulas - see girdle.

T. limbs : the arms.

T. portion - see portion.

T. segment - see segment.

T. vertebra - see vertebra.

Thorax : the chest cavity above the abdomen, part of body or trunk between neck and abdomen. (1) ఉరము. బ్యా-స్థానము:- హస్తపాదయో ర్మధ్యం స్తయో ర్మధ్యం గ్రీవామూలాధస్తా రురము. (సు. సూ. 18-18 డల్టణ). కణ్ఠహస్తదయా స్తరాలము. (డల్టణ).

ఉరముతోష్ఠ, ఉరముపష్ఠము. (1) ఉరము సలక్ష, ఉరముగమ. (1) కక్షము. హ్యా - ఉరముగమధారము పష్ఠము మస్తికముం వక్షస్థలము. (2) జీవ రక్తాశయ, శ్లేష్మస్థానము. తె. ఉరము, ఉరముంజరము, ఎద, ఎదురు తొవబుద్ధి, తొమ్మితు, ఛాతి. వి. ఎదురుముఖ్యోఽలిభాగము. ఇది పంజరమునుసృజించు జీవరక్తముగల హృదయపుష్కరశాలకు నిలయము, కిఫస్థానము.

Latral side of T : పార్శ్వము, తె. ప్రక్క, పార్శ్వము, వైపు. వి. చంక మొదలు నడుమువరకు సుండు ఒక వైపు, భాగము, గొక్క.

Throat : anterior or front part of neck, the fauces, pharynx etc. అన్తరము, కణ్ఠము, గలము, నిగరము. తె. కంఠము, ముక్కుక, గళము, గొంతు, గొంతుక, పీక, పీత. వి. మొదలుండు భాగము

T. passage - see pharyngeal passage.

Thrombin : the fibrin, ferment, a ferment present in clotted blood which converts fibrinogen into fibrin. ద్రోణిబ్బము, త్రోణిబ్బము.

Thrombocyte : (1) బిమ్బము. (2) ఘనాస్థానము.

Thrombogen : ద్రోణిబ్బజనకము. తె.

Tibia: the shin-bone, inner and larger bone of the

leg below the knee - see bone.

Tibial tuberosity - see tuberosity.

Tibialis - see muscle.

Tibiofemoral: pertaining to the tibia and femur. ప్రజఙ్ఘోరునల(కీయ)క.

Tibiofibular: relating to the tibia and fibula. అస్తర్భహిర్జంఘాస్థీయ, జంఘాను జఙ్ఘాస్థీ(స్థీయ).

Tibiotarsal: pertaining to the tibia and tarus. ప్రజఙ్ఘోకూర్సాస్థి, అస్థిసంబంధః, అస్థీయ.

Tile : చదికర్పరః.

Tissue : a collection of cells or fibres of similar function, forming a structure, an aggregation of similar cells and fibers, forming a distinct structure. గౌణధాతుః, తిషుదూప్యః, ధాతుః. వ్యా :- (1) ప్రాయశో వస్తువ త్తస్తు సత్త తత్వా దేహం దూప్యతిషు సంజ్ఞాభవతి. (2) ముఖ్యధాతునాం ధారణార్థ మనోన్యబద్ధనార్థ ణోపయోజ్యస్తే. (3) కలా, ధాతుః, ధాతుద్రవ్యమ్. (4) కణసంహతిః. వ్యా :- తుల్య గుణకర్మ కణతాన్తవ వివిధ వ్యక్తపూహనం వా రచనా. తె.

(1) శరీర ఘటకధాతువు. (2) ధాతుద్రవ్యము, కణజాలము. వి. ఇది రక్తమాంసాది శారీరకధాతువులును, యక్ష్మస్థిహాది అంగములును నిర్మాణమగుటకు కారణముగ నుండును. వేరువేరు స్వరూప స్వభావ గుణధర్మములు కలిగియుండు అణువులకూడిక, రాశి, ధాతువు, అల్లిక.

Adenoid Ti - see lymphoid Ti.

Adipose Ti : fat cells united by connective tissue. మేవోధర ధాతుః, వసాధాతుః, పవేషధాతుః.

Areolar Ti : అవకాశధాతుః, విరలకలా, విరలకలాధాతుః, సుషిరధాతుః.

Cancellous Ti : spongy tissue of bones. సుషిరసంఘాతః (స్నాయూర్ధిశ్యేసతి), అస్థస్నిస్థితకామశుధాతుః.

Cartilaginous Ti : cartilage. కీకసః, కీకసధాతుః.

Cellular Ti : శకలధాతుః.

Compact Ti : the hard external portion of a bone : ఘన సంఘాతః, సుధాంతాధిశ్యేసతి (గ).

Compound Ti : సంయుక్తకణజాలమ్.

Conductile Ti : నాడీధాతుః.

Connective Ti : క్లేష్మకః, క్లేష్మక

ధాతుః, యోజకధాతుః, సంబద్ధ
ధాతుః, సంయోజకధాతుః. వ్యా:-
నిర్మాసాకారః, అనేకేషాం శరీరాం
శానాం స్థూలసూక్ష్మజ్వలకాదీనాం
చాన్యోన్యసంక్షేపణార్థః స్నాయ్యాది
నిర్మాణే భాగభాక్చ. తె. సంబంధ
మును కలుపు ధాతువు, సంయోజక
ధాతువు. వి. ఇది స్థూల సూక్ష్మశరీ
రాంశములగు శలకము - కణములు -
ఒండొంటితో - పరస్పరము - కలిసి
స్నాయ్యాదులు నిర్మాణమగుట
కుపయోగపడును.

Contractile Ti : మాంసధాతుః.

Dense Ti - see compact Ti.

Elastic Ti : స్థితిస్థాపకధాతుః,
స్నసాధాతుః. వ్యా:- ఆస్తరవయవ
త్వగ్ధాతుః.

Embryonal Ti : భ్రూణనాళి
నాల యోజకధాతుః.

Endothelial Ti - see endo
thelium.

Epithelial Ti : epithelium.
ఆస్తరణ ధాతుః, ఉపకలా ధాతుః,
తను ధాతుః.

Erectile Ti : ఉచ్చాయకధాతుః
ఉత్థాపకధాతుః, ఋజుకరధాతుః,
సముచ్చాయకధాతుః. తె. చిన్నగా
నిలువుధాతువు, నిగుడ్చు, నిగుడించు
ధాతువు.

Fibrous Ti. తన్తమయ ధాతుః,
తన్తలధాతుః, తాన్తవధాతుః, పీత

తాన్తవధాతుః, స్నసాధాతుః.

Gelatinous Ti: - see mucous
Ti.

Glandular Ti: a form of
epithelial tissue. గాళధాతుః.

వ్యా:- ఆస్తరణ ధాతురూపభేదః.

Granulation Ti. అణుధాతుః,
కణధాతుః, బీజధాతుః. వ్యా:- నవ
కణనిర్మాపకధాతుః.

Inter cellular connective Ti:
కోశాస్తర సంయోజకధాతుః, శలకా
స్తర సంయోజకధాతుః.

Inter glandular Ti: గోశాస్తర
ధాతుః.

Interstitial Ti: సాస్తరాల
ధాతుః.

Lymphoid Ti: లింఫాధాతుః.

Mesoblastic Ti: రజః కోశమధ్య
కలా (భాగః) ధాతుః.

Mucoid Ti, mucous Ti: jelly-
like tissue. పిచ్చాసమధాతుః,
జేష్మధాతుః.

Muscular Ti: muscle. పేశీ.
వ్యా:- మాంసధాతుః, పేశీధాతుః.
తె. కండరకణజాలము.

Nervous Ti: తంత్రధాతుః
తాంత్రికధాతుః, నాడీధాతుః. తె.
నాడీకణజాలము.

Neural Ti: తంత్రధాతుః.

Neuroglial Ti: తంత్రసిక్తకణ
ధాతుః.

Osseous T₁: ఆస్థి ధాతుః

Reticular T₁, retiform

Ti: adenoid tissue. జాలక

ధాతుః, జాలవయధాతుః. వ్యా:-ఆలి

సజ్జుల నూత్నుజాలాకృతిః. తె.

జాలకధాతువు, వలధాతువు. వి. వల

వలె నల్లినటులుండు ధాతువిశేషము.

Sclerous Ti: the cartilaginous

fibrous and osseous tissues.

(1) కఠినధాతుః వాఘనధాతుః పాద్యధ

ధాతుః (2) శ్వేతకఠినధాతుః. వ్యా:-

ధాతురేష కఠిన మృద్వస్థిషు, తస్త్వ

చ దృశ్యతే, వర్తతే చ.

Secondary Ti: గౌణధాతుః.

Skeletal Ti: a term including

fatty, fibrous, adenoid, bony,

and cartilaginous tissues.

కజ్జాలధాతుః.

Splenic Ti. spleen pulp:

స్పైలిక ధాతుః, స్పైలిక ఖడ్జః.

Spongy Ti: see cancellous

Ti.

Subcutaneous Ti: త్వగధర

ధాతుః. వ్యా:- అధశ్చర్మధాతుః.

Submucous Ti: అధః శ్లేష్మ

ధరా ధాతుః, శ్లేష్మధరాధరధాతుః.

Subserous Ti: సరసాధరధాతుః.

Superficial epithelial Ti. తల

తనుధాతుః.

Supporting Ti: అపప్తమృ

ధాతుః, ధారక ధాతుః.

Ti. element - see element.

Ti. layers: కలాః, ధాతుకలాః.

White fibrous Ti: వస్సుసా

తాన్తవ ధాతుః, వాస్సుధాతుః, శ్వేత

తాన్తవ ధాతుః.

Toe: a digit of the foot.

పాదాంగుష్ఠః. తె. కాలిప్రేలు,

అజ్జలః.

Big T. see Great T.

Fifth T: కనిష్ఠికా. తె. చిటికెన

ప్రేలు.

First T: see great T.

Fourth T: అనామికా.

Great T: అజ్జుష్ఠః. తె. బొటన

ప్రేలు.

Second T: తర్జనీ. తె. చూపుడు

ప్రేలు.

Third T: మధ్యమా. తె. నడిమి

ప్రేలు.

Tongue: the mobile muscular

organ contained in the

mouth, organ of taste and

speech. జిహ్వ, రసజ్ఞా, రసనా. తె.

నాలిక, నాలుక. వి. నోటిలోకదలు

చుండు పేళిమయ అవయవము. ఇది

కొంచెము మందముగ, వెడల్పుగ

నుండును. రుచి తెలుసుకొనుటకు,

మాటలాడుటకు పనికివచ్చును.

Base of the T. - see base.

Frenum of the T. - see fre-

num linguae. తె. వి. నాలుక

క్రింది సరము, అమత్వము. మడత.

Inferior surface of the T : జిహ్వతలము తె. నాలుకక్రింది లేక

జిహ్వతలము తె. నాలుకక్రింది లేక

జిహ్వతలము.

Medium raphe of the T -

see frenum of the T.

Root of the T - see root.

Tip of the T : జిహ్వగ్రమ్. తె.

కొసనాలుక, నాలుకచివర.

Tonsil : a glandular organ on

each side of the fauces, a

small body. one on each

side, covered by mucous

membrane, embedded in

the fauces and the pala-

tine arch : కణ్ణకాలుకే (దేర్ల),

గలతుణ్ణికా, గళగుటికా, తుణ్ణి,

తుణ్ణికేరక. తె. గవదకాయ, గళ

గుటిక. వి. గొంతులో అంగిటిపైన

కొండనాళిక కిరువైపుల చింతగింజ

లంత లేక కేగుగింజలంత పరిమాణ

ములో నుండు మాంసపు గుళిక,

ముద్ద, గ్రంథి.

Palatine T : (1) వాతామగోళక,

(2) ఉపజిహ్వక. తె. కొండనాలుక

వి. గొంతు పైకప్పున నుండు గ్రంథి,

ఉండ. ఇది నాలుకను అంటి అంటక

యుండును.

Pharyngeal T : a mass of

lymph-adenoid tissue in the

pharynx. అధిజిహ్వక, గ్రంథికా

గ్రంథి : తె. కొండనాలుక. వి.

గొంతులో పైభాగముననుండు ఒక

ఉండ?

Tonsillar : గల తుణ్ణికా.

T. crypt: గల తుణ్ణికా కుహరము.

Tooth: దస్తక, దశక. తె. పల్లు.

Crown of the T : దస్తకీర్ణక.

Fang of the T : -see fang.

Top : ఊర్ధ్వక, ఊర్ధ్వభాగక. తె.

అగ్రము, ఉపరిభాగము, కొన, చివర.

Torcular herophili : మహావర్ణక,

సమ్మేదక.

Tortuous : కుటిలక, వక్రక, తిర్యక్.

తె. వంకరగల, వక్రగతి, నులిసికొనిన.

Torus : త్రికోణ తుణ్ణికా. తె. లేత

ముక్కొణపు ఎముక.

Touch : స్పర్శశక్తియుక్త, స్పర్శక. తె.

అంటు, త్రాకుడు, స్పర్శము.

Toughness : దుర్బద్ధత. తె. గట్టి.

Trabecula : the fibrous bands

projecting into the interior

of an organ, e. g., the

spleen. త్రాపకక, త్రాపకాస్థి

శలకమ్, రజాకక. వ్యాః అస్థిమయ

శలకమ్, స్థాపకక, నూత్నతన్యక. తె.

త్రాపకము. వి. తన్యతలచే నిర్మిత

మైన పట్టి. ఇ దొక ఆవయవములో

పొడుచుకొనియుండును. ఉదా :-

ప్రీహము.

Trachea : the wind pipe,

the fibro cartilaginous

tube lined with mucous membrane extending from the larynx to the bronchi. It is about $4\frac{1}{2}$ in. long and about 1 in. wide (1) కణ్ఠనాళము.

వ్యా:- ప్రాజ్యయో రన్యోన్య సజమ ధానతి ఊర్ధ్వం కణ్ఠనాళము. (బృ.శా.)

(2) క్లోమనళికా. “క్లోమస్యాత్ గలనాడికా” ఇతిదేవయాజ్ఞికభాష్యమ్.

(3) “వణ్ణలాఖ్య స్వాస్థీసస్థినాం క్లోమిన్” ఇతి (సు. శా. అ. 5-20)

(4) తరుణాస్థి చక్రపరివేష్టితః శ్వాస పథ ఏవ కణ్ఠపురస్థః క్లోమ ఇతి గణనాధనేనః. కణ్ఠనాడి, క్లోమనాడి, గలనలకమ్, గలనళికా, జత్రునాళము, శ్వాసనా, శ్వాసపథము, శ్వాసనళికా. వ్యా:- కణ్ఠపురస్థా శ్వాసప్రణాళీ, శ్వాస వహనాళీ (డి). తె. ఊపిరి గొట్టము, కణ్ఠనాళము, క్లోమము, క్లోమనాళము, గాలిగొట్టము, పీక, శ్వాసనాళము. వి. అంగుడునుండి ఊపిరితిత్తులలోనికి శ్వాసనాయువును చేర్చుటకేర్పడియున్న నాళము. గాలిలోనికి బోయి బయటికి వచ్చినేయుచుండు గొట్టము.

Tracheal rings - see ring.

Trachobronchial: జత్రుప్రాణీయః.

Tra. bronchial tree: శ్వాస పథము, వ్యా:- తరుణాస్థి చక్రపరివేష్టితః. (X).

Tract: a region. (1) దేశము, పథము,

ప్రదేశము, మార్గము, ప్రసారము, (2) ప్రోతము, తె. ఉనికిపట్టు, ప్రదేశము, మార్గము, విస్తరణము. (2) నాళము. Alimentary Tra: అన్నవహన ప్రోతము. ఆహారపాత్యశయము, మహా ప్రోతము. తె. అన్ననాళము, అన్న మార్గము, వి. నోటినుండి ముడ్డిరతునుండు పెద్దనాళము. లోనికి అన్నము నీరు పోవు గొట్టము.

Circulatory Tra: రసవహన ప్రోతము. తె. మొదటిధాతువు రసము ప్రవహించునాళము, ప్రదేశము.

Digestive Tra: see alimentary Tra.

Gastrointestinal Tra: ఆహారపాత్యశయము, కోష్ఠము, మహానిమ్నము, మహాప్రోతము, శరీరమధ్యము. తె. ఆహార జీర్ణమండలము, కోష్ఠము.

(X) అన్నమార్గము, అన్నాశయము, ఉదరగుహాస్థాన్న మార్గము, పక్షి మార్గము, పక్షిస్థానము, మహాప్రోతము. తె. అన్నము అరుగుచోటు, భుజించిన యాహారము పాక - జీర్ణముగు మార్గము.

Genitourinary Tra: గుహ్య మూత్రాజ్ఞప్రదేశము, ఔషస్థ మూత్ర మార్గము వా ప్రోతము.

Internal Tra: అంతర్ముఖ ప్రోతము. తె. వి. శరీరమున పలుతెరగులుగానుండు నాళములు, ప్రోతములు. శరీరాంతః ప్రదేశములు,

పలు మొగములుగల నాళములు.

Intestinal Tra : ఆస్త్రపథః.

Olfactory Tra: ఆహ్వానప్రసారః, ప్రాణహర్షః.

Optic Tra : అక్షిమార్గః, దార్శన ప్రసారః.

Respiratory Tra : శ్వాసావయవ ప్రదేశః.

Tract. (2) నాడీతన్త్రికా. Tracts (pl.) (గ).

Crossed (or lateral) pyramidal T : కుటిలాముఖతన్త్రికా

Direct (or anterior) pyramidal T : సరలాముఖతన్త్రికా.

Dorsal (direct) spino cerebellar T : పార్శ్వనికాతన్త్రికా.

Rubrospinal T : రోణజాతన్త్రికా.

Semilunar T : అర్ధచంద్రాకార తన్త్రికా. వ్యా :- ధమ్నిల్ల బహిర్భాగస్థ తన్త్రిబద్ధన విశేషః.

Sensory T : బుద్ధివ్యవస్థితన్త్రికా. వ్యా :- మత్తిష్కం ప్రతి విషయ

చోదక తన్త్రిబద్ధనమ్.

Spinothalamic T : ఆజ్ఞాభిగాతన్త్రికా.

Tectospinal T : పార్శ్వ పూర్వా తన్త్రికా.

Urinary T - see urinary.

Uveal T - see uvea.

Ventrocerebellar T : పార్శ్వ సుధ్యోతన్త్రికా.

Vestibulospinal T: విహణికా.

Tractus solitarius : ఏకాన్తదేశః.

Tragus : cartilaginous projection before the external meatus of the ear. అ వా జ పుత్రికా (దల్లణః), కర్ణకీలః, కర్ణ పుత్రకః, కర్ణపుత్రికా.

Anterior T : కర్ణపుత్రికా. వ్యా :- బాహ్యకర్ణావేస. తె. వి. చెవిరంధ్రము ప్రక్క చెంపవైపున ఎత్తుగా నుండు లేత ఎముక బుడిపె, గూబ, చెవి మొన.

Anti T : the process of external ear opposite to the tragus. కర్ణపుత్రికా, ప్రతికీలః.

Transparent : అచ్ఛుః, కిరణభేద్యః, పారదర్శకః, స్పటికప్రభః, స్వచ్ఛః తె. పారదర్శకమైన. వి. ఒక ప్రక్క నుండి మరియొక ప్రక్కకు వెలుతురును రూపములను పోనిచ్చెడు.

Semi T : ఆర్ధస్వచ్ఛః.

Transpiration . perspiration. ఘర్మః, స్వేదః, స్వేదనమ్, స్వేద జలమ్. తె. చెమట, స్వేదము.

Transverse : lying across. అను ప్రస్థః, తిరస్కిన. తె. అడ్డము, అడ్డముగా నుండెడు, అడ్డుగీత.

T. band : తిరస్కినబద్ధకః.

T. colon - see colon.

T. lamina - see lamina.

T. presentation (of foetus) :-

see presentation.	Triangularis : muscles having a triangular outline - see muscle.
T. sinus - see sinus.	
T. slit : తిరస్కార భేదము.	
Transversus, transversalis - see muscle.	Tribularis : ఉపసద్యము.
Trapezium : the first bone of the second carpal row - see bone. తె. సమలమ్బకము.	Tributary : సిరాకాఖా.
Trapezius - see muscle.	Triceps - see muscle : త్రిభుజము.
Trapezoid : one of the bones of the wrist see bone మణిబస్థాస్థివిశేషము. తె. సమలమ్బకము.	Trichology : the science of the hair : రోమవిజ్ఞానము. తె. వెండ్రుకలను గురించిన శాస్త్రము, విజ్ఞానము.
Triangle : a space bounded by three lines or sides and with three angles. త్రికోణము. వ్యా:- త్రికస్థానాకారా ఆవయవ విశేషము, స్థానవిశేషము. తె. ముక్కొకము. వి. ముక్కొకాకారముననుండు ఆవయవవిషయములు లేక ప్రదేశములు.	Tricuspid: having three points త్రిశ్రీ, త్రికోణము, త్రిభుజము. తె. ముమ్మొన, ముమ్మొనగల ఆవయవ విశేషము. as the right auriculoventricular valve of the heart.
	T. valve - see valve.
Anal T : పాయవ్యుత్తికోణము.	Trigeminal : త్రిధారా, త్రిముఖి.
Femoral T : ఊరవ్యుత్తికోణము.	Trigeminus - see nerve.
Lumbar T : (of petit) కటిత్తికోణము.	Trigone, trigonum : triangle. త్రికోణము. తె. ముక్కొకము, ముమ్మొన.
Suboccipital T : కపోలమూలక త్తికోణము.	T. habenae or habenulae : పట్టుత్తికోణము, పట్టుత్తికోణము.
Supraclavicular T : ఆక్షకోత్తర త్తికోణము.	T. hypoglossi : జిహ్వధరీయ త్తికోణము.
T. of the neck : గ్రీవాత్తికోణము.	T. of bladder - see vesicae.
Urogenital T : వస్త్రోపస్థిక త్తికోణము.	T. olfactorium : ఆఘ్రాణ త్తికోణము.
	T. vesicae : వస్త్రీ త్తికోణము, వస్త్రోపస్థీయం త్తికోణము.
	Triquetrous bone, triquetrum :

(1) a woramian bone. (2) the Trophoblast: epiblast, outside the carpal cuneiform bone - the germinal area. చీజపోషక.

Trochanter: ball of hip-bone.

కస్తకః, కట్టస్థి కస్తకః వా కస్తకః వ్యా:- కస్తకాకార ఆస్థిప్రకోహః తె. వి. బంతివలె లేక గుబ్బగా తేలియుండు చట్ట ఎముకభాగము, తొంటి ఎముకగుబ్బ.

Greater T: బృహత్కస్తకః.

Lesser T. అఘుకస్తకః.

T. major: మహాశిఖరకమ్.

T. minor: అఘుశిఖరకమ్.

T. of femur: ఊర్వస్థి కస్తకః.

Trochlea: a pulley-shaped part or structure చక్రమ్, డమరుకమ్ (కా). వ్యా:- చక్రవత్ వృత్తా

కారాణి శూన్య మధ్యా న్యశూన్య మధ్యాని వా అంగాని ప్రాయశోస్థి గుబ్బునీని. తె. గిలక, చక్రము, డమరుకము. వి. గిలక, డమరుక

: మలవలె మధ్య బోలుగాను, బోలు లేనివిగా నుండు అయవములు. ఇవి తరచుగా నెముకలలో కాననగును.

T. of humerus: బాహ్యస్థి డమరుకమ్.

Supra T: డమరూత్తరః.

Trochlear: చక్రక, డమరుక.

Trochlearis - see muscle.

Trochoides: pivot joints or pulley joints - see joint

Trophology: the science of nutrition. (1) ఆహార విజ్ఞానమ్. (2) ధాతుపోషణ విజ్ఞానమ్, బృంహణీయ విజ్ఞానమ్.

Trophoplast: a mass of formative plasm. నిర్మాణక రసపిణ్డ.

Trough: ద్రోణికా. తె. చిన్న నిడుసాటి తొట్టివంటి ఆవయవభాగము.

Trunk: కాణ్డ. వ్యా:- సీరాదీవాం శాఖావధాయస్థూలామూలభాగాః, ప్రకాణ్డ. తె. కాండము, మధ్యకాయము, మొండెము.

Bronchomediastinal Tr:

ప్రాజ్యధ్యస్థానీయ కాణ్డ.

Jugular Tr: నైగల కాణ్డ.

Right bronchomediastinal Tr: దక్షిణ ప్రాజ్యధ్యస్థానీయ కాణ్డ.

Subclavian Tr: అక్షకాధర కాణ్డ.

Sympathetic nerve Tr: అనుతంత్రీకాణ్డ. అనుతాక్తికాణ్డ.

Trunk: the body except the head, neck, arm and legs. (I)

అస్తరాధి. వ్యా:- శాఖాశిరోవశ్చ తం శరీరమ్. తె. మొండెము. వి. కాళ్ళనను, చేతులను, తలను తప్పించగా - తీసివేయగా - మిగిలిన శరీరము. (2) మధ్యమ్, మధ్యమకాయః, మధ్య

దేశం, శరీరమధ్యమే. వ్యా :- ఇదం కణ్డాది గుదపర్యంతమ్ (సు.శా.౩-౩ వ్యాఖ్యానే డల్పణః). తె. మధ్య కాయము, మొండెము. వి. (1) కంఠము మొదటినుండి గుదమువరకు నుండు ప్రదేశము. (2) తొమ్ము, కడుపు, ప్రక్కలు, వీపు అను నీ నాలుగు వెలి అపయనభాగములు మొండెమున నమరియుండును.

Tr. of the plexus : ప్లక్షుక కాణ్డః.

Tr. of thoracic duct : రస ప్రణాళికాణ్డః.

Venous Tr : వాహినీకాణ్డః, సిరా కాణ్డః.

Tube: a pipe, hollow cylinder.

నాడీ, నాలమ్, వాళీ, ప్రణాళీ. తె. గొట్టము, నాడి, నాళము.

Air. Tu-see bronchial Tu.

Anal Tu : అపాననాళీ. తె. అపాన నాళము. తె. ఆసనద్వారము

Arterial Tu : ధమనీప్రణాళీ.

Auditory Tu ఆస్తర శ్రోత్రమార్గః. ఆభ్యస్తర శ్రోత్రమార్గః, పటహ పూచణికా, శ్రోత్రఖమ్, శ్రోత్రనాడీ.

తె. చెవి గొట్టము. వి. చెవిలోనికి పోవు నాళము, మార్గము.

Blood Tu - see B. vessel.

Brain Tu: గోర్దనాళః, గోర్దనాళీ.

Bronchial Tus : శ్వసనాః, శ్వసననాళ్యాః, శ్వాసపహనాడ్యాః.

తె. సన్నని గాలిగొట్టములు, సన్నని శ్వాసనాళములు, నూత్న శ్వాస నాళములు.

Digestive Tu : పచననాళీ (దీ).

Eustachian Tu : పటహపూచణికా, నాయనళికా. తె. కర్ణకంఠ నాళము.

Fallopian Tu- see oviducts.

ఆర్తవపహ ప్రోతసీ, కిణ్వబీజవాహిన్యా, ఫలప్రోతసీ, బీజవాహిన్యా, బీజప్రోతసీ (ద్యే). డిమ్బవాహి నాళ్యా. తె. (1) గర్భాశయమందలి

ఋతురక్తమును వెడలించు నాళములు. (2) అండములను గర్భాశయమునకు జేర్చు నాళములు, బీజవాహి నులు. ఆకారము :- ఇవి బాకా -

గ్రామఫోను - గొట్టమువలెనుండును.

Heart Tu : హృదయనళికా.

Intestinal Tu : ఆస్తననాళీ, గ్రహణీ నాడీ. తె. ఆహారమును ఆపి యుంచునాళము, గ్రహణీ, గ్రహణీ

నాడి, ప్రేగు, ప్రేవు.

Lactiferous Tu : స్తన్యనళికా, స్తన్యవాహినీ. తె. పాల గొట్టము, పాలువచ్చునాళము.

Neural Tu : తన్త్రనాళీ.

Pharyngotympanic Tu : గల పటహీయనాళీ.

Renal Tu : వృక్కనళికా. తె. గురదనాళము, వృక్కాంత్రములు.

Respiratory Tus : శ్వసనాః, శ్వసననాళ్యాః, శ్వాసపహనాడ్యాః.

ప్రాణనాడ్యః. వ్యా:- హృదా
శ్రితాః.

Otopharyngeal Tu - see Eus-
tachian Tu.

Seminiferous Tu : carrying
or producing semen : శుక్లా
యసి. తె. శుక్రనాళము, శుక్రోత్పా
దకనాళము.

Trachial Tu : శ్వాసనశీకా,
శ్వాసప్రణాళి.

Tus. of fluid circulation :
అమ్బుమార్గాః, అమ్బువహస్రోతాంసి.
తె. నీరుపారు గొట్టములు లేక నాళ
ములు.

Uterine Tus. ఆర్తవహనాడ్యో,
ఆర్తవహస్రోతేనీ, గర్భాశయ
నాళ్యా, ధరానాడ్యో, బీజవా
హిన్యా, రజోవహనాడ్యో. తె
బుతురక్తనాళములు, ఆర్తవహనాళ
ములు. వి. స్త్రీబీజమును గర్భాశయ
మున జేర్చునాళములు.

Tuber : a tuberosity, promi-
nence కన్దః, కన్దకః. తె. గడ్డ,
దుంప. వి. ఇట్టి ఆకారముగల అవ
యవాంశము.

T. cinereum: a prominence
of the gray matter of the
brain between the optic
tracts and the corpora albi-
cantia. భస్మకన్దకః వాపున్తికా.

T. portion : కన్దకీయ భాగః.

Tubercle : small rounded
projection or eminence. అర్బు
దమ్, కలాయకః, గుళికా, శ్వయ
నమ్. వ్యా :- స్థాలకాసు సారేణేతరా
స్థిసుస్థితాని మధ్యోన్నతాని చన్ధి
స్థానాని. తె. చిన్నకణితి, బుడిపె,
ముడి, (కణుతులు, బుడిపెలు,
ముడులు. బ. వ.) వి. ఇవి ప్రక్క-
టెముకలయు, ఇతర ఎముకలయు
సంధులలో మధ్య ఎత్తుగానుండు చిన్న
ముడులు. ఇవి “స్థాలకార్బుదము”
లని పిలువబడును.

Anal T : అపానీయార్బుదమ్.

Articular T. సన్ధేయార్బుదమ్.

Cloaca, cloacal T : నిర్వరణీయా
ర్బుదమ్. common outlet to
rectum and bladder. శుదశస్తి
ముఖమ్ వా బహిర్వాహకమ్.

Costal T. పార్శ్వకార్బుదమ్.

Cuneate T : కాణార్బుదమ్.

Genial Ts: రసనాకలాయకాః,
అధోహస్తస్తరార్బుదాని (చత్వారి).

Genital T : ఉపస్థార్బుదమ్.

వ్యా :- ద్రూణస్యగుహ్యో జ్యోద్భవ
చిహ్నమ్, చిహ్నమేతత్ ఈష
దుచ్ఛితార్బుదయాభో వాకలికా
కారోభవతి.

Greater T : బృహదర్బుదమ్,

Intervenous T : సిరాస్తరశ్వయ
నమ్.

Lacimal T : అశ్రుశ్వయనమ్.

Laryngeal T : స్వరజేటికొక్కదమ్,

Lateral T : బాహ్యర్బదమ్.

Lesser T : లఘుర్బదమ్.

Mental T : చిముకొర్బదమ్.

Mullerian T : యావనార్బదమ్, యావనోత్సేధ్య.

Olfactory T : ప్రమాణగుళికా.

Pharyngeal T : గ్రసనికొర్బదమ్.

Preglenoid T : స్థాలికపురసనార్బదమ్.

Pubic T : జఘనశ్చయనమ్.

T. of the ribs : పర్శుకొర్బదమ్, స్థాలికొర్బదమ్. తె. ప్రక్క-
టెనుకల చివరనుండు ముడులు.

Tuberculum, tubercle : అర్బదమ్ కన్దక, గుళికా. తె. గుటిక.

T. cinerum : భస్మార్బదమ్.

T. impar : ఏకొర్బదమ్.

Tuberosity : a broad eminence situated on a bone, a bony prominence on protuberance. కన్దక, కుమ్మక, పిణ్డె. వ్యా:- విదారి కన్దాకొరాణి స్థూలతరణ్యర్బదాని. తె. కంతి, కణితి, గడ్డ, దుంప, ముడి. వి. నేలగుమ్మడు గడ్డలబోలి మిక్కిలి లావుగానుండు పెద్ద కణుతులు, లేక ముడులు(బవ).
Calcaneal T : పార్శ్వికన్దక.

Frontal Ts : అగ్రకుమ్భా, అగ్ర

కుమ్భకా. వ్యా:- పార్శ్వలలాట యోరుత్తర ఖణ్డ మధ్యస్థితౌ కూర్ప వచన్నతౌ భాగౌ.

Iliac T : శ్రోణికన్దక.

Ischial T : (1) కుకున్దరా, (2) సిక్కిన్దక, కుకున్దరాస్థి వానితమ్బా స్థిక్రస్థి. seat bone. తె. చట్టలు, తొంట్లు, కుకున్దరపిణ్డెయు, అసనాస్థి, ఉబ్బు.

Malar T : హనుపశ్చిమార్బదమ్. వ్యా:- గడ్డకూట నిర్మాపకమర్బదమ్.

Maxillary T : హనుకన్దక.

Parietal T : పార్శ్వకుమ్భక.

Radial T : రత్నికన్దక.

Sacral T : శ్రీతికన్దక.

Small T : ఉపార్బదమ్.

Tibial T : స్థావిరకన్దక.

T. of ischium - see Ischial T.

T. of maxilla - see maxillary T.

Tubular : having the form of tube. నాళీయ, నాడీరూప,

T. heart : నాళికా హృదయమ్. హృదయనళికా.

T. vessel : నాడీ, నాళీ, నాడీయ, నాళీయ.

Tubule : any small tube. a minute tube - shaped structure. (1) కుణ్డలికా, నళికా. తె. నళిక,

మి క్కిలి సన్నని నాళము, సన్న
గొట్టుము. (2) అస్త్రః ప్రోతాంసి. తె.
లోనూత్సు నాళములు.

Collecting Tu: స్రావకనళికా.

Convolute Tu: సంవృతనళికా.

Convolute first Tu: ఆద్య
కుణ్డలికా (భాగః).

Convolute second Tu: అస్త్ర
కుణ్డలికా (భాగః).

Irregular Tu: విషమనళికా.

Junctional Tu: మేలకనళికా.

Mesonephric Tu: మధ్య వృక్క
నళికా.

Renal Tu: వృక్కనళికా.

Seminiferous Tu: శుక్లనళికా,
శుక్లాయస్. తె. శుక్రమును గొని
పోవు నాళములు (బ.వ). వి. ఇవి
అండ్ గ్రంథులతో సంబంధించి
యుండును. (2) వీర్యవాహిన్యా,
శుక్రవాహిన్యా (ద్వే). తె. శుక్ర
వాహినులు.

Spiral Tu: పరివృత్తనళికా.

Straight Tu: ఋజు కుణ్డలికా
(భాగః).

Tu. lactiferous: స్తన్యనళికా,
స్తన్యవాహిన్.

Tu segmental: those of the
wolffian body.

Uriniferous Tu: the urinary
tubes of the kidney. వృక్క
నళికాః. మూత్రవహనాళ్యాః.

Tuft: స్తంభకః.

Tunic, Tunica: a coat, an en-
veloping or lining mem-
brane. కప్పుకః, తూణికా, పట
లమ్, ప్రాచీరికా. తె. అస్తర. వి.
కప్పియుండు పొర. ఇది ఉల్లిపొర
వలె మిక్కిలి పలచగానుండును. ఉలి
పిరి కాగితమువలె నుండును. పూత
పూయగా నేర్పడినట్టి పొట.

Choroid, choroid T: జరాయు
పటలమ్.

Dartos T: మష్కతూణికా.

Fibrous T: తాన్తవ పటలమ్,
(బాహ్యమ్). తె. తంతుపొట.

Pigment T: వర్ణపటలమ్.

T. adnata: the conjunctiva
covering the eyeball. నయన
గోళావృతకప్పుకః వా పటలమ్.

T. adventitia: the outer coat
of an artery. బహిరకప్పుకః,
బాహ్య తూణికా, బాహ్య
ప్రాచీరికా. వ్యా:- ధమన్యా
బాహ్యపటలమ్.

T. albuginea: the thick,
white, fibrous coat of the
eye, ovary or the testicle.

(1) శ్వేతకప్పుకః వా పటలమ్.
శ్వేత ప్రాచీరికా. వ్యా:-
నేత్రాణ్ణ ఫలకోశావృతా
ఘనశ్వేతతాన్తవ ప్రాచీరికా,
పటలమ్. (2) అణ్ణచ్ఛదః, శ్వేత

తూణికా. తె. వి. పూతపూనినట్లుండు పొట. (3) డిమ్బుగ్రన్థికేత కణ్వుకః.

T. extima - see T. adventitia

T. intima : the inner coat of an artery. ఆస్తరతూణికా, ఆధ్యస్తరప్రాచీకా. వ్యా:- ధమ్యస్తరప్రాచీకా నా కణ్వుకః.

T. media : the middle coat of an artery : మధ్యతూణికా, మధ్య ప్రాచీకా. వ్యా:- ధమనీ మధ్య కణ్వుకః వా ప్రాచీకా.

T. proprea : తూణికా

T. vaginalis : the serous coat of the testicle : అణ్ణధర పుటకమ్. వ్యా:- వృషణావరణసర సకలావిశేషా.

T. vasculosa : the vascular coat of testis. జాలకపుటకమ్. వ్యా:- వృషణావరకకోశ నాళీపటలం వా ప్రాచీకా.

Vaginal T : శయ్యాతూణికా, అపత్యపథపటలమ్.

Vascular T : నాళీపటలమ్.

Tunnel : సురంజ. తె. సారంగము.

Turbinated : topshaped. అగ్రః, శిఖరాకారః. తె. కొప్పవలెనున్న.

T. bones - see bone.

Twelfth nerve: the hypoglossal nerve.

Twin : యమళః. తె. కవల, జంట.

Tympanic : pertaining to the

tympanum. పటాహః, పాటహః, మధ్యకర్ణ. తె. భేరికి చెందినవి. భేరి, మణ్డలవలెనుండు ఆవయవ విశేషము నకు సంబంధించిన.

T. antrum : పాటహికాస్త్రమ్, పాటహాగుహ.

T. cavity : పటాహ గుహ.

T. plate, T. bone - see bone.

T. portion - see portion.

Tympanum : the cavity of the middle ear, ear drum. (1) మధ్యకర్ణగుహ. (2) పటాహః, శ్రవణ పుటః, శ్రుతిపటలమ్. తె. (1) చెవి గూబ. (2) కర్ణభేరి, చెవితప్పెట, శ్రవణపుటము, శ్రుతిపటలము. వి. తప్పెటను వాయించుటకు ఒక వైపున మూసియుండు పలచని తోలు పంటి చెవిలోని మాంసపుపొట.

Tyson's glands : the sebaceous glands of the corona glandis and the inner layer of the prepuce. They secrete the smegma - see sebaceous gland.

U

Ulna : the large bone of the forearm : అగ్రః ప్రకోష్ఠికా.

Ultimo bronchial body - see body

Umbilical: pertaining to the umbilicus. నాభి, నాభిసంబంధీ, నాభీయ, నాభ్యః. తె. బొడ్డు. వి. బొడ్డుకు చెందిన, బొడ్డుకు సంబంధించిన.	లేమి, మైమఱపు, స్పృతిని తప్పట.
U. arteries - see artery.	Uncus: hook. ఆజుకకక. తె. కొంకి, కొక్కి, వంకి. వి కొక్కి. లేక కొంకివంటి అవయవ విశేషము.
U. cord: గర్భనాడి, నాభినాడి, నాభిసూత్రమ్. వ్యా:- స్వత అపరావయవ బహిర్భ్రమ్యాయవగుణితం భవతి. తె. (1) నాభినాళము. వి ఈనాళము గర్భస్థ శిశువుతో గలసి యుండును. (2) బొడ్డుతాడు.	Understanding: జ్ఞానమ్, ధీ, బుద్ధి, ఊహాబోహ. తె. వివేచన, విషయము తెలుసుకొనుట.
U. depression: నాభిహావః. తె. బొడ్డుగుంట, లోతుబొడ్డు.	Ungual, unguinal: pertaining to a nail or to the nails. నఖ సంబంధి, నఖీయ. తె. గోశృకు సంబంధించిన.
U. duct: నాభిప్రణాళి.	Unguis: the nail of the finger or toe. నఖః. తె. గోరు. వి. వ్రేలి గోరు లేక బాటన వ్రేలిగోరు.
U. end of the cord: నాభి బస్థనమ్. తె. వి. బొడ్డుతో సతకబడి యుండు తుదినాళము.	Unicellular: having but one cell. ఏకకోశీయః, ఏక కో శీ య ప్రాణి. తె. ఏకకణజీవి.
U. fissure - see fissure.	Union: joining. సన్నిః, సంయోగః. తె. వికళము, కలయిక, కూడలి, చేరిక. వి. సంగమస్థానము, కీలు.
U. pit - see pit.	Axial U: ఏకాక్ష సన్నిః.
U. region - see region.	Pennate U: సపక్షసన్నిః.
U. vein - see vein.	Polar U: ఏక ప్ర కో హః, ఏకోద్గమః.
U. vesicle - see vesicle.	Uprrowth: ఉద్భవ్యబుద్ధిః. తె. పై పెరుగుడు.
U. vessel - see vessel.	Upper: ఉత్తరః, ఉర్ధ్వః. తె. పై, మీద.
Umbilicus: navel, depressed cicatrix in median line of abdomen. నాభి, నాభిహావః, నాభిద్వారమ్. తె. బొడ్డు.	Urachus: మధ్యనాభిస్నాయుః నాకొణ్ణః. తె. వి. వస్తినుండి బొడ్డువరకు నుండు తాన్రవకొండము, దారము.
Unconsciousness: the state of being without sensibility. అచైతన్యమ్. తె. ఎఱుగమి, తెలివి	

త్రాడు.

Urea : మూత్రీయా, యూరికా.

Ureter : the tube passing from each kidney to the bladder carrying urine.

Ureters (pl.) గవీనీ. గవీన్యో.

వ్యా :- వృక్కాస్తరభాగాభ్యామధ్య ప్రసృతే మూత్రవహస్త్వే గవీన్యో. మూత్రప్రవాహిణీ, మూత్రప్రసేకా, మూత్ర వహధమన్యో, మూత్రవహ నాడ్యో, మూత్రవహస్రోతసీ వ్యా :- వృక్కాభ్యాం నిర్గత్య వస్తిమభి ప్రపన్నే తోయవహే ద్వే. మూత్ర వస్తిమభిప్రపన్నే మూత్రవహే ద్వే. (సు.కా.9-7 గద్యాంశః). తె మూత్ర వాళములు. వి. స్థానము :- ఇవి గురదాలనుండి బయలుదేరి ఉచ్చతిత్తికి జేరును. గురదాలనుండి మూత్రమును ఉచ్చతిత్తికి గొనిపోవు రెండునాళములు. గురదాలలో నూరుమండు ఉచ్చ ఎప్పటికప్పుడు యానాళములగుండా ఉచ్చతిత్తికి జేరును.

Urethra : the excretory passage or canal of the bladder. ప్రసేకః, మూత్రినాళః, మూత్రనాళీ, మూత్రపథః, మూత్రప్రసేకః, మూత్రమార్గః, మూత్రవహస్రోతః, మూత్రసేకః, మూత్రస్రోతః, మూత్రాయనమ్, శేఫస్రోతః. తె. మూత్రనాళము, మూత్రమార్గము. వి. ఉచ్చతిత్తి (వస్తి)లో నిండిన మూత్రము

(ఉచ్చ) బయటికివచ్చు నాళము (గొట్టము). ఈగొట్టము శిశ్నముమధ్య నుండును. పొడవు - స్త్రీలలో 1 $\frac{1}{2}$ అంగుళములు, పురుషులలో 10 అంగుళములు.

Sphincter U - see sphincter.

Urethral : belonging to the urethra: ప్రాసేకః, మూత్రమార్గః. తె. మూత్రమార్గముఃకుచెందిన.

Internal U. orifice : మూత్రాశయద్వారమ్, వస్తిముఖమ్. తె. ఉచ్చతిత్తిబెజ్జము.

U. gland - see gland.

U. plate - see plate.

Uric acid : మూత్రాసుతమ్, మూత్రికాష్టుమ్, యూరికాష్టుమ్, యూరికాసుతమ్. తె. మూత్రాష్టుము. వి. మూత్రముదలిపులుపు, పులిసిన లేక ఫుల్లఉచ్చ.

Urinary : pertaining to the urine : మూత్ర, మూత్రీయ. తె. ఉచ్చకు సంబంధించిన, మూత్రమునకు చెందిన.

External U : meatus : బాహ్యమూత్రప్రసేకద్వారమ్.

U. bladder : మూత్రవస్తి. తె. ఉచ్చతిత్తి, మూత్రపుసంచి.

U. passage : మూత్రాయనమ్. తె. మూత్రమార్గము. వి. మూత్రము వెడలుబారి.

U. system - see system.

U. tracts : మూత్రవహనాడ్వ్యః, మూత్రవహమణ్డలాని, మూత్రవహ స్రోతాంసి. తె. మూత్రవహ నాళములు (గొట్టములు). వి. మూత్రవహమండలమున మూత్రమును సేకరించి గొనిపోవుచుండు పలురకములైన నాళములు.

U. tubules : మూత్రకుణ్డలికాః. తె. వి. గురచాలలోని కుండలివంటి సూక్ష్మమూత్రనాళములు.

Urine : the umber - colored fluid which is excreted from the kidneys. ఓజఃస్థానమ్ (కేలః) లేజఃస్థానమ్, మూత్రమ్. తె. ఉచ్చు, కౌలమడి, నీరుడు, మూత్రము. వి ఇది ఓజస్సుకు నిలచుము.

Urocystis : the urinary bladder. మూత్రవస్తి, మూత్రాశయః. తె. ఉచ్చుతిత్తి.

Uro genital : pertaining to the urinary and genital organs. మూత్రప్రజనన, వస్తుప్రస్థీయ.

U. genital aperture : వస్తుప్రస్థీయద్వారమ్.

U. genital organ - see organ.

U. genital sinus - see sinus.

Uteri : గర్భా, గర్భాశయ, గర్భాశయాయ.

Cervix U : the neck of the uterus. గర్భగ్రీవా, గర్భాగ్రద్రమ్, గర్భాశయగ్రీవా, గర్భాశయముఖమ్.

తె. గర్భాశయకంఠము, గర్భాశయముఖము. వి. గర్భాశయ ద్వారము వద్ద మెడవలె ఇరుకుగా నుండు భాగము.

External os of U : పూర్ణచన్ద్రా నాడికా. తె. పూర్ణచంద్రనాడి. వి. చందమామ (పున్నమచంద్రుని)వలె యోనియందుండు నాడి.

Fundus U : గర్భకుమీర్, గర్భాశయ బుద్ధమ్. తె. గర్భాశయ ఫండస్సు.

Uterine . of the uterus. గర్భాశయ, గర్భాశయాయ, గర్భాశయ సమృద్ధి, గర్భీయ. తె. గర్భాశయము నకు చెందిన.

U. arteries : ఆర్తవహానోఽధమస్యః, గర్భాశయధమన్యో. తె. గర్భాశయ రక్తనాళములు.

U. cavity : గర్భగుహ, గర్భాశయగుహ.

U. souffle : గర్భాశయధ్వనిః, గర్భాశయమర్మరః. తె. గర్భాశయధ్వని (ధ్వనులు). వి. ఈ ధ్వని గర్భిణీశ్రీలలో కడవుపై శ్రవణయంత్రముతో పరీక్షించిన వినిపించును.

U. tube - see tube.

U. vessels : బీజరక్తహః సిరాః, రణోపహసిరాః. తె. బీజరక్తనాళములు. వి. గర్భాశయమునగల శుద్ధ రక్తనాళములు.

Utero: pertaining to the uterus.

గర్భకోశ, గర్భాశయ, గర్భాశయము. తె. గర్భకోశమునకు చెందిన.

U. placental : గర్భకోశాపక.

U. vaginal canal : ధారేయనాళి, భాగేయనాళి.

U. vesical pouch : గర్భాశయవస్తియప్రసేక.

Uterus : the womb, a hollow muscular organ of gestation.

గర్భకోశము, గర్భకోశము, గర్భశయము, గర్భాశయము, ఫలము. వ్యా:- గర్భ

శయము: స్థానము:- యోనేస్త్రుతీయావర్తావస్థితా గర్భశయము (సు. శా. 3. 4. గర్భవ్యా. డల్లణి)

అకృతి:- తృతీయేచావర్తమతస్య మఖాకారా గర్భశయము (డల్లణి)

స్థానము:- పిత్తపక్వాశయయోర్మధ్యే గర్భశయాయత్రగర్భస్థితి (సు. శా. 5. 89 గర్భ), అధరా:- ప్రాకృ

తావస్థాయం స్త్రీణాం వస్తేః పృష్ఠభాగేగర్భాశయము, యోనేయూర్ధ్వముఖ

ప్రతిబద్ధఃకుద్రకలతాకారః గర్భాశయః వస్తీపక్వాశయమధ్యే గర్భాశయ

ఇతి పాతో భవితుమర్హతిగణనాధనేన. తె. కడుపు, గర్భకోశము, గర్భాశయము, పిల్లలగనుతిత్తి. వి. ఇది

కండరములతో నిర్మింపబడియోని

నైద్వారముతో సంధితమైచిన్నచెంబు

వలెను, గుండ్రని నారింజపండు పరి

మాణమున నుండు అవయవవిశేషము.

ఇది ప్రాకృతావస్థలో నున్నదానికి పేరు (2) ధరా. వ్యా:- గర్భావస్థాయామ్. ఫలమ్, ఫలయోనిః. తె. గర్భాశయము పిల్లలగనుతిత్తి. ఇది చూలా

లుగా నున్నపుడు పేరు.

Body of the U : గర్భాశయ గాత్రము.

Cavity of the U : గర్భకోశ గుహ, గర్భగుహ.

Cornu of the U : గర్భాశయ శృంగము.

Fundus of the U : గర్భాశయ మూలము.

Gravid U : ధరా. వ్యా:- సగర్భ గర్భాశయము. తె. కడుపులో నున్న, గర్భిణి.

Utricle : యోనికా. వ్యా:- మహత్తర పృష్ఠ పశ్చిమభాగః.

Prostatic U : ప్రాస్థయోనికా.

Uvea : the iris. పిత్తాశ్రితం అతః పటలమ్. తె. నల్ల పాప. Choroid, ciliary body and iris as a whole. కృష్ణభాగః, తారకా.

Uvula : a small fleshy body hanging from the soft palate above the roof of the tongue.

ఉపజిహ్వ, కణ్ఠశుణ్ణి, కంకలము. వ్యా:- తాలుమూలమితి చక్రః.

(చ. సూ. 18 - 20 వ్యా) కాకలః (కణ్ఠము). గలమణి, గలశుణ్ణికా,

ఘట్టికొ, అచ్చికొ, ఘట్టికొ, నూత్తుజిహ్వ. తె. కొండనాళ, వి. గొంతులో కాకిముక్కువలె నుండు అవకాశము. ఇది గొంతులో నాళమువలెయుండి నాలుకమీద తగిలీతగలకయుండును. ఇది అంగుడు పైభాగమున తెలు వాటువలె నమెయుండి నోటికిని అంగడుకును హద్దుగానుండును.

V

Vacuole: a clear space or cavity in a cell. Minute cavity in a cell containing air, fluid etc. ఆశయము, కొశాన్తరావకాళము, రక్తాల్ప ప్రదేశము. వ్యా:- వాయు ద్రవాది ద్రవ్యసంచిత శలకాన్తర గుహా ప్రదేశము, రక్తతా, వివిక్తతా. తె. ఆశయము, చిన్నభాళీ స్తలము. వి. గాలిద్రవములతో నిండియుండు అణుగర్భము, కణాన్తర అవకాశము.

Vacuum : a space exhausted of air. రక్తమ్, శూన్యమ్. వ్యా:- నిర్వాత ప్రదేశము. తె. గాలిలేనిచోటు. శూన్యము. వి. భాళీ స్తలము.

Vagina : the canal slit of vulva to cervix uteri, the musculo membranous passage extending from the cervix uteri to the vulva. It measures 3 in. along the

anterior wall and $3\frac{1}{2}$ in. along the posterior. అన్తర్భాగము, అన్త గోళిని, అపవ్యవధి, అపత్యమార్గము, అన్తరవధి, అన్తరవహస్రోతము, కన్తర్భగేహము, గర్భమార్గము, గర్భవర్త్య. ప్రసవపథము, భగము, మదననము, యోని, రక్తము, రక్తవహస్రోతము, విశిఖాన్తరము, సమూహము, స్మరము, రమ్, స్మరసద్ధి, సాధనమార్గము. యోని. వ్యా - (1) గర్భనిష్క్రమణద్వారము. (2) గర్భాశయ ద్వారము. (3) రజోమార్గము. (అ. హృ. ఉ. 33-34). స్త్రీగుహ్యము. తె. జననమార్గము, భగము, యోని, స్త్రీ మర్మావయవము. వి. ఋతురక్తము బయటకు వచ్చుదారి, పిల్లలను సంచిత్రోవ, దారి.

Vaginal : relating to the vagina. భగ భగసమ్మర్ద, భాగ, భాగము. తె. భగముకు చెందిన, యోనికి సంబంధించిన.

Anterior V. wall - see wall.

V. bulb - see bulb.

V. canal. vagina.

V. invagination : భగపుటము, భగాన్తరము.

V. orifice - see orifice.

Vault of V - see vault.

Vaginalis : శయ్యా.

Portio V : the portion of the cervix projecting into

the vagina. శయ్యగ్రీవాఖడ్డాః.

Process V: vaginal process - see proces.

Saccus V: శయ్యప్రసేవకః.

Tunica V - see tunic.

Vagus. (L. wandering) the parasympathetic pneumogastric nerve; the tenth cranial nerve, composed of both motor and sensory fibers, with a wide distribution in the neck, thorax and abdomen, sending important branches to the heart, lungs, stomach etc - see nerve.

Vallecula: a small depression or furrow, ఊద్రఖాతిమ్. తె. చిన్న గీత, మడత, బీట, పగులు.

V. cerebelli: the longitudinal cerebellar fissure. అధర ధమ్మిల్లఖాతమ్, ఔపమస్తిస్కార్ధగోళఖాతమ్.

Valve: a fold of membrane across a canal or passage which prevents reflux of its contents; a fold across a canal obstructing passage in one direction. కవాటమ్, కపాటః, కపాటికా, పిఠానమ్ వ్యాః- రక్తాదీనాం పురోగమనానుకూలకర్మాణః, ప్రత్యాగమ ప్రతి

కూలకర్మాణశ్చ కేచిదవయవ విశేషః. అస్తరాస్తరా రక్తయానే స్వయంప్రతిష్ఠాకపాటికా. తె. తలుపు, మడత. వి. ఆడెడుమూత, మడతలుపు. రక్తాది ద్రవద్రవ్యములు ముందుకు పారుటకు, వెనుకకు తిరిగిరాకుండా వుండుటకు స్వభావ సిద్ధముగా నిర్మితమైనతలుపులు, మడతలుపులు. ఇవి అవయవవిశేషములు.

ఇవి లోలోపల రక్తనాళములందు నైసర్గికముగ ప్రతిష్ఠితమై యుండును.

Anal V: అపానకవాటమ్, అపానీయకవాటమ్, సుదకపాటికా.

Aortic semilunar V: ఆవర్తీయార్ధచంద్ర) కవాటమ్.

Aortic V: మహాధమనీకపాటః.

Atrioventricular V: కర్ణికాకోష్ఠకాస్తరకవాటమ్.

Auriculoventricular V: కర్ణికాజతంకాద్వారమ్.

Bicuspid V: ద్వికఃర్ద్ది హృదయకపాటికా, ద్విదలకవాటమ్, ద్విపత్రకవాటమ్. తె. కిరీట పిఠానమ్. వి. ఇది రెండ.పొరలు గలది. ఇది ఎడమ కర్ణికను, ఎడమజతరికను వేరు చేయును, ద్విపత్రకవాటము.

Coronary V, coronary sinus V: మణ్డలపరిభాకవాటమ్, మాణ్డలికకవాటమ్.

Eustachian V: ఆర్ధకపాటికా, అర్ధేందుకపాటికా.

Flaplike V : ప్రాంతముకవాటమ్
Ileo-cecal V : one consisting of two folds of mucosa that guards the passage between the ileum and cecum. ఆధర గ్రహణీ, గ్రహణీ, పురీషధరాకలా.

వ్యా :- పక్వాశయస్థం (స్థూలాస్త్రస్థం) పురీషాది పురపీ ట్టుద్రాస్త్రాభ్యంతరం ప్రతిగమనా నిర్దురభ్యధారయతి. ట్టుద్రాస్త్రాజ్ఞుక యోర్మధ్యస్థా భుక్తిమార్గార్గ(లః)లా, శేషాస్త్రాజ్ఞుకీయ కపాటికా, శేషాస్త్రాస్త్రకపాటికా, సందంశ కపాటికా.

గ్రహణ్యాః స్థానమ్ :- నిరుక్తిః : ఆగ్న్యధిష్ఠాన మన్నస్య గ్రహణాద్ధృవాణీమతా. నాభే రుప ర్యగ్నిబలే నోపప్త భోపబృహితా. (చ.చి.15-50)

వ్యా :- గ్రహణాత్ దారణాత్ నాభేరుపర్యన్నస్యధారణా దిశ్యర్థః (చక్రపాణిః). (2) షష్ఠీ పితృధరా నామ యా కలా పరికీర్తితా। పక్వామాశయముభ్యస్థా గ్రహణీ సా ప్రకీర్తితా. (సు.ఉ. 40-169) (3) తదధిష్ఠాన మన్నస్య గ్రహణాత్ గ్రహణీ మతా సైవ ధవ్వంతరి మతే కలా పితృధరాహ్వయా। స్థితాపక్వాశయద్వారి భుక్తిమార్గార్గ లేవ సా। భుక్తిమామాశయే రుద్ధ్వాసావిపాచ్య నయత్యధ. (అ.హృ.శా. 3.50, 51)

వ్యా :- పక్వాశయ ద్వారిస్థితా, సాహి గ్రహణీ భుక్తిస్య సహసా

పక్వాశయాస్తః ప్రవేశ రోధ సీసా చార్ధలేవ యథాద్వారి కపాట మార్గరోధోఽర్థలాస్థితా తథాభుక్తం హ్యభ్యవహృతం కణ్ఠనాడి లురితం కాయస్య మహానిమ్నదేశం కోష్ఠాభ్యు మవతీరం గ్రహణీ గృహీతానైవతిష్ఠతే. అనంతరం జాతరేణాగ్నినా విపక్వం శస్తైః పక్వాశయే ముచ్చతి. (ఆరుణదత్తః). (4) షష్ఠీ పితృధరా నామ యా కలా పరికీర్తితా పక్వామాశయ మధ్యస్థా గ్రహణీ త్యభిధీయ. తె. (శా. ధ. ప్ర. ఖ. 6-8 స్తో. ప్రక్షిప్తమ్). తె. గ్రహిణి. వి. ఆకారము-చిమ్మటమాదిరిగా నుండు ప్రేవులొని ఒకభాగము. ఇది తలుపు గడియసుగూడా బోలియుండును, కొంత పక్వమైన యాహార మీ నాశమువద్ద ఆగి పూర్తిగా జీర్ణమై దీనిగుండా క్రిందికి కీట్టరూపముగ జారుచుండును. the valve between the ileum and cecum. Ileo-colic V : the thickened muscular ring. శేషబృహదాస్త్రకపాటికా.

Leaf of V : కవాటదళమ్. తె. తలుపురెక్క.

Left V : వామకవాటమ్.

Mitral V : one that controls the opening from the left auricle to the left ventricle : ద్వికపద్ధికపాటికా, వామాస్త్రప్రశా

స్థీయకవాటమ్. వ్యా:- వామాలిన్ద
వామలియయో ర్మధ్యస్థ కవాటమ్.
తె. క్షిరీటపిథానము. Bicuspid V
Pulmonary V : three semi-
lunar leaflets at the junction
of the pulmonary artery and
the right ventricle. పుష్పస
కణ్డకపాటికా.

Pulmonary semilunar V.
ఫోష్ఫసీయార్థచంద్రకవాటమ్.

Pyloric V. a thick fold of
mucosa covering the pyloric
sphincter. (1) ఆన్నధరాకలా,
ఉత్తరగ్రహణీ, భుక్తమార్గార్థలః
ముద్రా కపాటికా. (2) గ్రహణీ,
జరకకవాటమ్. వ్యా :- భుక్త
మామాశయగతం తక్షణం నిరుధ్య
తద్ద్యవైర్మిత్రణానస్తరం తత్ క్రమా
దధోముచ్చతి. ఏషా ఆమాశయాస్త్య
ద్వారస్థా. తె. జరకకవాటము. వి.
భుజించిన యాహార పానీయములు
ఆమాశయమున ప్రవేశించిన వెంటనే
వానిని ఆమాశయోత్పన్నమగు ద్రవ
ములు కలిసిన తరువాత మెల్లమెల్లగా
నామాశయగత ఆహారమును క్రమ
ముగా జారవిడుచుచుండు రంభు.
ఇది ఆమాశయముచివర నుండును.

Right venous V : దక్షిణవాహి
నీయకవాటమ్.

Semilunar V the volves of
the aorta, also those of the

pulmonary artery. అర్ధచంద్ర
కవాటమ్, అర్ధేష్ఠకపాటికా. తె.
అర్ధచంద్రపిథానములు.

Spiral V : పరివర్తనకవాటమ్. తె.
వి. మఱవలె లేక సుడివలె చుట్టుతిరిగి
యుండు కవాటము.

Tricuspid V : that valve
which controls the opening
from right auricle to right
ventricle, that between the
right atrium and ventricle of
the heart. త్రికపర్ణి కపాటికా,
త్రికపర్ణికవాటమ్, త్రిపత్రకవాటమ్,
త్రిదల కవాటమ్, త్యగ్ర కవాటమ్.
వ్యా:- దక్షిణకర్ణకకోష్ఠకాస్తరస్థమ్.
తె. త్రిపిథానము. వి. ఇది మూడు
పాఱలు గలది, కుడికర్ణక కుడిజరక
కల మధ్య నుండును.

V. of the heart : హృదయ
కవాటమ్.

V. of inferior venacava :
అధరకాణ్డవాహిని కవాటమ్.

V. of veins : సిరాకపాటికాః.
వ్యా:- గలమూలికాఃసిరాః. ఉత్తరా
మహాసిరా.

V. vagenae : the hymen :
భగకలా, భగయవనికా. తె. కన్నె
పార. వి. యోనిమీది ఉల్లిపార.

Venous V : వాహినియకవాటమ్.

Valvulae conniventes : folds
of mucous membrane in the

small intestines : అస్త్రోర్మయః, అస్త్రావర్తనాని. వ్యా.- త్సుద్రాస్త్రోర్మయః. తె. చిన్నప్రేగు మడతలు.

Valvular . pertaining to a valve. కపాట, కపాటసమ్మన్ధి. కపాటికా, కపాటియ.

Vapor : the gaseous form of a substance. బాష్పః. తె. ఆవిరి.

వి. ఆవిరి, పొగ రూపముగల వస్తువు

Vas : a vessel. నాళీ, వాహినీ.

V. deferens : the excretory ducts of the testis. శుక్ర ప్రణాళీ, శుక్రవహనాళీ.

Vasa deferentia : వీర్యవాహినీనిశే, వీర్యవాహిన్యా, శుక్రవహనోస్త్రోతనీ, శుక్రవహనాళ్యా, శుక్రవాహినాడ్యో, శుక్రవాహిన్యా, శుక్రహారీణ్యో. తె. శుక్రనాళములు, శుక్రవాహినులు. వి. శుక్రమును గొనిపోవు లేక ప్రవింపజేయు నాళములు. వీర్యోత్సర్జక నాళములు.

V. efferentia : terminal ducts of the rete testis. వీర్యవాహిన్యా. తె. వీర్యవాహినులు. వి. మూత్రపిండములోనికి పోవు (కొలవలు) నాళములు. వీనిగుండాపుంబీజము - శుక్రము - మూత్రపిండములోనికిపోయి ఆచటినుండి మూత్రములోబాటు బయటికి విసర్జింపబడును.

V. vasorum : ధమనీసిరా, రక్త

సంగ్రాహకనాళాః వావాహిన్యః. తె. వాహికావహము.

Vasal - see vascular.

Vascular : pertaining to vessels.

నాళీస్తోతః, నాళ్యను ప్రవీస్తా, బహునాళికా, రక్తధరా. తె. రక్తధరము, వాహికామయము.

V. area - see area.

Non V : రక్తనాళ్యను ప్రవేశరహితః.

V. system - see system. నాళీ పద్ధతి.

V. wall - see wall.

Vasculum : a small vessel. తుద్రనాళః, నూర్మూవాహినీ. తె. సన్ననాళము.

Vasomotor : రక్తనాళ్యాతతానుక్రమణమ్. (రక్త) వాహినీప్రేరణమ్. వాప్రేరకః.

Vault : వలభిః. తె. విలువంపుగానుండు కప్పు.

V. of palate : తాలుపటలము.

V. of the skull : శిరఃకజ్జాలవలభిః, శిరోవలభిః. వ్యా:- మస్తకమ్, మూర్ధా, శిరస ఉపరితనభాగః. తె. నడినెత్తి, కొప్పెర.

V. of the vagina : భగతోరణికా.

Vein : a vessel conveying blood from the capillaries back to the heart. a vessel returning

the blood to the heart. సిరా, వాహిని. తె. సిర.

Veins (pl) : సిరా, వాహిన్య. తె. సిరలు. (1) హృదయాభిముఖ రక్తవహిని ప్రణాళికా, హృదయాభిముఖం ప్రవాహిన్యః సిరా, ఆశుద్ధ రక్తవహిని సిరా. (2) హృదయాభిముఖం రక్తం వహన్త్యనాళ్యః. వ్యా:- దుష్టాస్రం ధాతు పోషణావసరం అబ్జతజీరాం శరూప స్వాభావిక మలా విలంబ రక్తం (నతు వికృతైర్వాతాది దోషైర్ద్భవం) హృదయ స్వాభిముఖ్యా త్పంచారము న్నీ సిరా. (3) ఆవిశుద్ధ శోణితకహిని స్వచ్ఛదేహగాః ప్రణాళ్యః. శరీర ప్రచారా న్యజీనీ భూతం శోణిత మభి ప్రవర్తనై హృదయాభిముఖమ్. (4) ఆశుద్ధ రక్తవాహిన్య, కాలికా సిరా, నీలా సిరా. (5) సిరా వ్యా:- అశుద్ధ రక్తవాహిన్య (సు.శా) తె. అశుద్ధ రక్తనాళములు, మలినరక్తనాళములు. వి. ఇవి నల్లగను, నీల వర్ణముగను ఉండును. జీర్ణభాగ రూపముగ నున్న ఆహార రసమునుండియు. ధాతుపోషణ కాలమున రసధాతువు నుండియు స్వాభావికముగ నేమలినము జేందినట్టి రక్తమును హృదయము-గుండె కాయ-కు గొనిపోవునీలము, నలుపు వర్ణముగల అశుద్ధ రక్తనాళములు, రస రక్తానులు ప్రవహించు నాళములు, మలినరక్తముగలిగి శరీరమంతట

వ్యాపించుచుండు నాళములు.

Accessory hemiazygos Vs : ఉత్తరక్షుద్రాసభీ, ఉపార్ధాసభీసిరా, పురోవంతికావాహాధరాసిరా.

Angular V : ఉ (కౌ) పనాసికా సిరా, నాసామూలగాసిరా. తె. నాసామూలిక. వి. నాసాపార్శ్వ సిరలు. ఇవి ముక్కు కిరువైపుల నుండును.

Anterior auricular V : పురః కర్ణీయాసిరా.

Anterior cardiac V : పురస్తన హృద్దీసిరా.

Anterior cardinal V : పూర్వ కాయసిరా.

Anterior facial V : అగ్రిమ వక్త్రికాసిరా, పురస్తనముఖ్యాసిరా, ముఖ్యాసిరా.

Anterior jugular V : పురస్తన నైగలీసిరా, పురోగ్రీవికాసిరా.

Anterior tibial V : పురస్తన సావరీసిరా.

Anterior temporal diploic V : పురస్తన శాక్టీసిరా, పురస్తనశాఖ వైబలిసిరా.

Ascending V : అరోహిణీసిరా.

Ascending lumbar V : అరోహిణీ అనుకటికాసిరా.

Axillary V : కక్షాధరాసిరా, కక్షాసిరా, కక్ష్యసిరా.

Azygos Vs : అసభీసిరా, మహ

దశాభీసిరాః, శిరోవంశికా దక్షిణా
సిరాః.

Basal V, basilar V : మూలికా
వాహినీ, మూలికాసిరా.

Basic vertebral Vs : కశేరు
చక్రాస్తరీయాః సిరాః, పృష్ఠిగాత్ర
సిరాః.

Basilic V : one on the inner
side of the arm. అంతర్బాహుకా
సిరా, బాహుమూలికా సిరా.

Brachial V : ప్రాగణ్డీసిరా. తె.
దండచేయి సిర.

Brachiocephalic V - see
innominate V.

Bronchial V : ప్రాణ్ణాసిరా,
శ్వసనసిరా.

Cardiac Vs : హృద్విక్యసిరాః,
హృదయసిరాః, హృదయసిరాః.

Cephalic V : large vein of
the arm, formed by the
union of the median cephalic
and superficial radial and
opening into the axillary
vein. బహిర్బాహుకాసిరా. వ్యా:-
బాహుశిరస్య సిరా.

Cerebellar V : అధరమాస్తిష్క
సిరా, ఔషమస్తిష్కసిరా.

Cerebral V : మాస్తిష్కీసిరా,
మాస్తిష్కసిరా.

Choroid V : అనుశృంఖలికాసిరా.

Ciliary V : రోమకసిరా.

Common facial V : సామాన్య
ముఖసిరా, సామాన్య ముఖ్యాసిరా.

Common iliac V : అధఃశ్రోణీకా
సాధారణీసిరా, సముదితశ్రోణీసిరా,
సామాన్య శ్రోణీసిరా, సామాన్య
శ్రోణీసిరా.

Common vitello umbilical
V : సామాన్య పైతల నాభివాహినీ.

Common volar digital V :
సామాన్యబుల్బుదరాసిరా.

Coronary V : the great car-
diac vein opening into the
coronary sinus of the heart.

హృద్వాహినీసిరా. వ్యా:- హృస్ప
రీర వ్యాపిన్యో వాహిన్యః.

Coronary gastric V : ఆమాశయ
శ్రోణీకాసిరా.

Coronary V of stomach :
మణ్లికాసిరా.

Cystic V : కాలేయసిరా, పిత్త
రోషణీకాసిరా, పిత్తాశయసిరా.

Deep Vs : గర్భాశయసిరా.

Deep cervical V : నిమ్నగ్రైవీ
సిరా.

Deep dorsal V. of penis :
నిమ్నమేధ్ర పృష్ఠాసిరా.

Deep iliac circumplex V :
జఘనవేష్టనికా గర్భాశయసిరా, నిమ్న
శ్రోణ చక్రావర్త.

Deep palmar venous arches.
కరతలధానుషీ గర్భాశయసిరా.

Descending V: అవరోహిణీనిరా.
 Digital V: అంగుళీపార్శ్వక్య (ః) నిరా.
 Diploic V: అనుశృంఖలికానిరా, కపాలపక్షత్రాస్తరికానిరా, మైలపీనిరా.
 Dorsal digital V: అంగుళీపృష్ఠానిరా.
 Dorsal metacarpal V: శలాకాపృష్ఠానిరా.
 Dorsal metatarsal V: శలాకాపృష్ఠానిరా.
 Dorsispinal V: పృష్ఠ పృష్ఠవంశ్యనిరా.
 Embryonic V: భ్రాణనిరా.
 Emissary Vs: దూతనిరా, నిరాపరివాహికానిరా.
 External cerebral V: మాస్తిష్కబాహ్యనిరా.
 External iliac V: అధిశ్రోణికాబాహ్యనిరా, బాహ్యశ్రోణ (ణీ) నిరా.
 External jugular V: అధిమన్యానిరా, బాహ్యనైగళీ (లీ) నిరా.
 External saphenous V: బాహ్యపీననిరా,
 Facial V: ముఖ్యానిరా.
 Femoral V: ఊరవ్యానిరా, ఔర్వీనిరా, మైరీనిరా.
 Frontal V: లాలాటినిరా, లాలాట్యవాహిని.

Foratal diploic V: లాలాటమైలపీనిరా.
 Gastric V: accompanies gastric artery. జారకీనిరా.
 Gluteal Vs: నితమ్బనిరా, ప్రాశ్చస్యనిరా.
 Great cerebral V: మహామస్తిష్కమూలికానిరా, మహామస్తిష్కకానిరా.
 Great saphenous V: దీర్ఘపీననిరా, మహాపీననిరా.
 Hemi accessory azygos V: పురోవంశికా వామాధరానిరా.
 Hemiazygos V: అర్ధాఽభినిరా, పురోవంశికా వామోత్తరానిరా.
 Hemorrhoidal V: a plexus of veins surrounding the rectum. పాయునిరా, పాయుపినిరా.
 Hepatic V: యాకృత(తీ)నిరా. తె. కాలేయనిర, పిత్తకూలేకయకృత్నిర.
 Hypogastric V: అధరకుక్షినిరా, అధరకాక్షేయనిరా, అధిశ్రోణికాఽస్థిస్తరికానిరా.
 Ileus (ileal) V: కుద్రాస్త్రియానిరా.
 Ileocecal V: కుద్రాస్త్రిణ్డ్యూయానిరా.
 Ileo-colic V: కుద్రాన్ధూలాస్త్రియానిరా.

Ilolumbar V : కటి వ్రోణి కాసిరా, శ్రోణవైపుమీసిరా.

Inferior dental V : అధరదస్తములికాసిరా.

Inferior epigastric V : అధరోత్తర కాక్షేయిసిరా, అధరొదరికిసిరా.

Inferior gluteal V : అధరా నిత్యమిన్యాసిరా, అధరప్రాధీసిరా.

Inferior hemorrhoidal V : అధరగుడుస్తరికాసిరా, అధరపాయపిసిరా.

Inferior mesenteric Vs : అధరాస్త్రీకాసిరా, అధరాస్త్రీయాసిరా.

Inferior phrenic Vs : అధరమహాప్రాచీరికాసిరా.

Inferior pudendal Vs : గుదోపస్థీకాసిరా.

Inferior thyroid V : అధరకాకలకియాసిరా, అధరక్రోణేయకేసిరే.

Innominate Vs : two large valveless veins returning the blood from head, neck and upper extremity. ఆనామకాసిరే, గలములికాసిరే.

Intercapitular V : ఆఙ్గుళీమూలాస్తరీయాసిరా.

Intercostal Vs : పయ్యకాసిరా, పార్శ్వకాసుగాసిరా, పార్శ్వకాస్తరీయాసిరా.

Interlobular V : కన్దికాక్షేప్తిజ్యోతి

సిరా, కన్దికాస్తరాళసిరా, ఖడ్గకమధ్యసిరా, ఖడ్గకాస్తరాసిరా, అక్షులమిప్పికాసిరా, అమిప్పికామధ్యసిరా.

Internal cerebral V : మాస్టిస్కాభ్యస్తరాసిరా.

Internal iliac Vs : అధిశ్రోణికాభ్యస్తరికేసిరే, ఆస్తరశ్రోణిసిరా.

Internal jugular V : అనుమన్యాసిరా, ఆస్తరనైగలిసిరా. వ్యాః- నీలపీతసిరా. తె. నలుపు పసుపువన్నె నీరలు, నాళములు. వి. మెదడునుండి చెడురక్తమును గొనిపోవు నాళములు, నీరలు.

Internal mammary V : అస్తస్తరికే, ఆస్తరకాచీసిరా.

Internal maxillary V : ఆస్తరహానన్యాసిరా, ఆస్తరహానపిసిరా.

Internal pudendal V : ఆస్తరపస్థీసిరా.

Internal saphenous V : ఆస్తరపీనసిరా, మహాత్పీనసిరా.

Interosseous V : అరత్నిమధ్యాసిరా.

Intervertebral V : కశేరుపిడ్డాస్తరీయాసిరా, పృష్ఠస్థరీయాసిరా.

Jejunal V : జ్యేష్ఠదాస్త్రీయాసిరా.

Jugular Vs. అనుమన్యాసిరా, కణ్ఠిసిరా. శ్రోణిసిరా, నైగలిసిరా. (2) మన్యా. వ్యాః- గ్రీవాపశ్చిమభాగస్థాధమనీ (సు ని. 11-10 శ్లో) కరోధరిణాయస్థితా. మన్యే. తె. మెద

కిరువైపులనుండు రక్తనాళములు. వి.
ఇవి మెడలోనికిని, శిరస్సులోనికిని
పోవును. ఇవి శిరస్సును ధరించును.

Lateral marginal V : బాహ్య
పాస్త్రాసిరా.

Lateral planter V : బాహ్య
పాదోదర్యాసిరా.

Lateral sacral Vs' త్రికపార్శ్వకా
(కృః) సిరా, త్రికపార్శ్వసిరా,
బాహ్య త్రైకీ,

Left anterior cardinal V,
Left colic Vs : వామస్థూలా
స్త్రీయాసిరా.

Left gastroepiploic V : వామ
జాతరోద్బద్ధకీయాసిరా.

Left hepatic V : వామయాకృత
సిరా.

Left innominate V : వామగల
మూలికాసిరా, వామాసానుకసిరా.

Left internal jugular V : వా
మాస్తర త్రైవహాసిరా.

Left marginal V : వామోపాస్త్రా
సిరా.

Left posterior cardinal V :
వామపశ్చిమ కాయసిరా.

Left subclavian V : వామాక్షా
ధరాసిరా.

Left umbilical V : దక్షిణనాభి
వాహిని.

Left venae advehentes: దక్షిణ
వామ ప్రతివాహక సిరా, యాకృత

సిరా.

Lineal V : స్తీరూసిరా, మైహిక
సిరా.

Lingofacial V : జైహ్వ ముఖ్యా
సిరా.

Lingual V : జైహ్వీసిరా.

Long saphanous V : దీర్ఘోత్తానా
సిరా.

Lumbar Vs : అనుకటికాసిరా,
నైతమ్బిసిరా.

Marginal V : ఉపాస్త్రాసిరా,
పారిసరాసిరా.

Medial cardiac V : మధ్యమహృద్దీ
సిరా.

Medial marginal V : ఆస్తర
పాస్త్రాసిరా.

Medial planter V : ఆస్తర
పాదోదర్యాసిరా.

Median antibrachial V :
మధ్య ప్రకోష్ఠికాసిరా, మధ్యమ
ప్రకోష్ఠీసిరా.

Median cubital V : మధ్య
కార్పరీసిరా, మధ్య బాహుకా
యోజనీసిరా.

Meningeal V : పారిమస్తిష్కీ-
సిరా.

Metacarpal V : కారభసిరా.

Metatarsal V : శలాకోదర్యా
సిరా.

Middle colic V : మధ్య
స్థూలాస్త్రీయాసిరా.

Middle hemorrhoidal V :

మధ్యమా పుటాస్తరకాసిరా, మధ్యమ పాయవీసిరా.

Middle sacral V : త్రికమధ్యాసిరా.

Nutritive V : పోషకసిరా.

Oblique V : one crossing the dorsal part of the left auricle. అపసతసిరా, తిర్యక్సిరా.

Oblique V. of left atrium : వామకర్ణక పృష్ఠగా(పృష్ఠస్థా)సిరా, వామకర్ణకీయావసతా సిరా, వామకర్ణక త్రికోణ వా తిరస్థివాసిరా.

Obturator V : ప్రాచ్యస్థిసిరా, క్రోణిపంక్షణికాసిరా.

Occipital V : కపాలమూలికాసిరా, పశ్చిమకపాలికాసిరా, పారక్ష్టిసిరా.

Occipital diploic V : పృష్ఠకీయక్షైలవీసిరా.

Ophthalmic V. నేత్ర(త్రీయ)సిరా.

Ovarian Vs : అనుబీజకోశకేసిరే, డీమ్బుగ్రన్థిసిరే, దక్షిణగ్రన్థిసిరే.

Pancreatic V : అగ్నిశయ(యాయా) సిరా.

Pancreaticoduodenal V : అగ్నిశయాయపారీతీసిరా.

Paraumbilical Vs : పరినాభికాయోఽస్య సిరా, పరినాభికాసిరా.

Parietal V. డేహభిత్తిసిరా.

Pericranial V : పరికారోటిసిరా.

Peroneal V : వైబరీసిరా.

Pharyngeal V : గళీయాసిరా.

Plantar digital V : అజ్జుల్యదర్యాసిరా, పాదాజ్జుల్యదర్యాసిరా.

Plantar metatarsal V : శలాకోదర్యవాహినీ, పాదశలాకోదర్యవాహినీ.

Popliteal V : జానుపృష్ఠసిరా, మాన్దిర (రీ) వాహినీ.

Portal V : the vein carrying the blood to the liver. One formed by the junction of the superior mesenteric and splenic veins : కోశసిరా, ప్రతీహరిణీమహాసిరా, ప్రతీహారిసిరా, యకృత్సిరా. వ్యాః- పక్షాశయసిరా వా పురీషధరాసిరా.

Posterior auricular V : పశ్చిమకర్ణికాసిరా, పశ్చిమకర్ణికీయా, షిఖరాసిరా.

Posterior cardinal V : పశ్చిమకాయసిరా.

Posterior external jugular V : పశ్చిమగ్రీవికాసిరా, పశ్చిమనైగళీసిరా, పశ్చిమబాహ్య నైగళీసిరా.

Posterior facial V : పశ్చిమముఖ్యాసిరా, పశ్చిమవక్త్రీకాసిరా, శాఙ్గహాసవీసిరా.

Posterior intercostal V :

పశ్చిమ పార్శ్వకాస్తరియాసిరా.

Posterior temporal diploic V:

పశ్చిమకాజ్ఞ పైపీసిరా.

Posterior tibial V: పశ్చిమ
పావిరీసిరా.

Posterior V. of left ventricle:

వామకోష్ఠక పృష్ఠ్యాసిరా.

Primary head V: ప్రాథమిక
ఊరోవాహినీ.

Primitive jugular V: ప్రాథ
మిక నైగలసిరా.

Proper volar digital V:

అజుల్యోదర్యాసిరా.

Pubic V. (1) భగవానుగాసిరా,
భగీయాసిరా. (2) జఘనసిరా.

Pulmonary V: four veins—

two from each lung—returning

the areated blood from the

lungs to the heart. (1) పుష్పనీ

యాసిరాః, పుష్పసోత్థసిరాః,

ఫోష్పనసిరాః, (2) ప్రాణవహా

ధమన్యః, ప్రాణవహాని స్రోతాంసి.

తే. పుష్పన సిరలు.

Pyloric V: అనుగ్రహణికాసిరా.

Ranine V: రాసనసిరా.

Rectal V: గౌదసిరా.

Renal Vs: అనువృక్కేసిరే,

వార్కిసిరా, వృక్కవాహినీ (న్యో).

Right anterior cardinal V:

దక్షిణపూర్వకాయసిరా.

Right colic V: దక్షిణ గూలా

స్త్రియ సిరా.

Right epiploic V: ఆమాశయ

తలికాసిరా, దక్షిణ జాతరోద్బద్ధ

కీయాసిరా.

Right gastric V: దక్షిణ జాతరీ

సిరా.

Right hepatic V. దక్షిణ

యాకృతసిరా.

Right inferior phrenic V:

దక్షిణాధరశ్శక్తిసిరా,

Right innominate V: దక్షిణ

గలమూలికాసిరా, వామానామక

వాహినీ.

Right marginal V: దక్షిణో

పాన్త్యాసిరా.

Right posterior cordinal V:

దక్షిణ పశ్చిమకాయసిరా.

Right subclavian V: దక్షిణ

అక్షాధరాసిరా.

Right suprarenal V: దక్షిణౌప

వృక్కీయాసిరా.

Right testicular V: దక్షిణ

వార్షణీయాసిరా.

Right umbilical V: దక్షిణ

నాభివాహినీ.

Right venae advehentes:

దక్షిణ ప్రతివాహకసిరా, దక్షిణ

యాకృతసిరా.

Saphenous Vs: two large

veins of the leg. ఉత్తానసిరే,

జంఘాకాణ వాహిన్యో, జంఘాకాణ

సిరే (వైన్).

Segmental V : (1) శైత్తసిరా,
(2) ఖణ్డసిరా.

Short gastric V : ప్రాస్వజారర
సిరా.

Short saphanous V : ప్రాస్వో
త్రానా సిరా.

Small cardiac V : అల్పహార్దీ
సిరా.

Small saphanous V : అల్ప
పీనా సిరా (బాహ్య), ప్రాస్వపీనా
సిరా.

Smallest cardiac V : సూక్ష్మ
తమహర్దవాహినీ, హర్దీసిరా.

Spermatic V : one returning
the blood from the testicle.
వాశ్చేయసిరా.

Splenic V : one returning
the blood from the spleen
and forming the portal vein
by its union with the supe-
rior mesenteric vein. గౌస్త్రి
సిరా, మైహికాసిరా.

Subcardinal V : ఉపకాయసిరా.

Subclavian V : అక్షకాధర
వాహినీ, అక్షాధరాసిరా. తె. చేతి
వెనుకభాగపుసిర, భుజపుసిర.

Sublingual V : జిహ్వధరాసిరా.
superficial Vs. బహిష్కారాః. తె.

వి. బయటికగుపడు మలిన రక్త

నాళములు.

Superficial Vs. of the neck :
మాతృకా (ః).

Superficial dorsal V: of
penis : గాధమేడ్ర పృష్ఠాసిరా.

Superficial lateral pudendal
V : గాధబాహ్యోపస్థీసిరా.

Superficial palmar arches
(Venous) V : ఉత్త్రానా కరతల
ధానుషీ సిరా.

Superficial temporal V : అను
శఙ్ఖాసిరా, గాధశాఙ్ఖీసిరా.

Superior gluteal Vs : ఉత్తరా
నితమ్బిన్యాసిరాః. ఉత్తరప్రాధీసిరా.

Superior hemorrhoidal V :
ఉత్తరగుదాస్తరికా సిరా, ఉత్తర
పాయవీసిరా.

Superior intercostal V : ఉత్తర
పాయకానుగా మేలనీసిరా, ఉత్తర
పాయకాస్తరీయా సిరా.

Superior mesenteric V : ఉత్తరా
న్త్రికా సిరా, ఉత్తరాన్త్రియాసిరా.

Superior profunda V : గమ్భీర
ప్రాగణ్డికా సిరా.

Superior thyroidal V : ఉత్తర
కాకలీయాసిరా.

Supra orbital V : అధిభ్రువసిరా,
వృణోత్తరా సిరా.

Suprarenal V : అధివృక్కిణ్యో
సిరే, ఉపవృక్కుసిరా.

Sylvian V : vein of the con-

vexity of the brain. గోర్దగజ్జ
సిరా, న్యుజ్జమస్తిష్కసిరా. వ్యా:-
మస్తిష్కస్య మధ్యోన్నతహర్మ
పృష్ఠాకారభాగగా సిరా.

Systemic V: వాపుషీ సిరా.

Temporal Vs: కేశాస్తసిరాః,
శాజసిరాః. తె. కణతల యందుండు
చెడు రక్తనాళములు.

Temporomaxillary V: పశ్చిమ
ముఖ్యాసిరా, శాజహానవీసిరా.

Terminal cerebral V: అన్త్య
మూలీకాసిరా.

Testicular Vs: అనువృషణీకేసిరే,
వార్షణసిరా.

Transitory vitelline V: తాత్కాలిక
లికపైతల సిరా.

Tributary V: ఉపసిరాః. వ్యా:-
సిరాయా శ్యాఖాః. తె. ఉపసిరలు
వి. సిరలశాఖలు. ఇవి పెక్కు చిలు
వలు పలువలుగా చీలిపోవును.

Ulnar V: అన్తఃప్రకోష్ఠా సిరా,
అరత్నీసిరా.

Umbilical V: one conveying
the blood from the placenta
to the fetus. నాభివాహిని, నాభి
సిరా.

Varicose Vs: కుటిలసిరాః. తె.
ఒంకరటింకర ముడాలవలెనుండు చెడు
రక్తనాళములు.

Vs. of the brain: గోర్దసిరాః.

Vs. of the head and neck:

ఊర్ధ్వగాసిరాః.

Vs. of the pericranium: పరి
కాఠోటవాహిని.

Vs. of the spinal cord: గోర్ద
నాలీయా సిరా.

Vertebral V: కపాలపత్రాస్త
రికా, కశేరుకా సిరా, మస్తిష్క
మాతృకా సిరా, పృష్ఠీయాసిరా,
పృష్ఠ్యపార్శ్వసిరా.

Visceral Vs: ఆజ్జీకసిరాః.

Vitelline V: పైతలవాహిని.

Volar metacarpal V: కరాజ్ఞలీ
శలాకోదర్యా, పాణిశలాకోదర్యా
సిరా.

Velum: పటి, యవనికా. తె. తెఱ,
ముసుగు. వి. తెఱవంటి నిర్మాణము.

Anterior medullary V: ఆగ్రిమ
మజ్జాపటి.

Posterior medullary V:
పశ్చిమమజ్జాపటి.

V. palati: the soft palate.
తె. మృదుతాలు.

Vena: vein. సిరా.

V. cava (Venacava), Venae
cavae (pl): two large veins
which empty their contents
into the right atrium of the
heart. అధరకొణ్ణసిరా, అధరకాయ
సిరా, అధరామహాసిరా, అధఃసిరా,
ఊర్ధ్వసిరా, కొణ్ణసిరా, కొణ్ణ
వాహిని, మహాసిరా, సిరాకొణ్ణః,

వాహినికొట్టె. తె. క్రింది పై చెడు
రక్తనాళములు. వి. మునరక్తము
పీనిగుండా హృదయమునకు జేరును.
Anterior V. cava - see V.
cava superior.

Ascending V. cava : అరోహీ
కొణసిరా.

V. cava anterior - See V.
cava superior.

V. cava inferior: Inferior
venacava, posterior vena-
cava, formed by the junction
of the two common iliac
veins, and empty into the
right auricle of the heart.
అధరకొణవాహిని, అధరామహాసిరా,
అథోబృహత్సిరా, నిమ్నమహాసిరా.

V. cava superior: superior -
venacava, formed by the
union of the innominate
veins, conveys the blood
from the upper half of the
body to the right auricle.

ఉత్తరకొణవాహిని, ఉత్తరకొణసిరా,
ఉత్తర కొయసిరా, ఉత్తరవాహి
సిరా, ఉత్తరా మహాసిరా, ఉర్ధ్వ
బృహత్సిరా. ఉర్ధ్వమహాసిరా. తె
హృదయముయొక్క ఉర్ధ్వంగసిర.

V. hemiazygos : అధరక్షుద్రా
నళి.

V. umbilicalis impar : కేవల

నాభివాహిని.

Venae advehentes : ప్రతివాహక
సిరా, వాహా సిరా.

V. comites' ధమన్యను పార్శ్వనా
సిరాః.

V. rectae : ఋజుకానామసిరా.

Venous : pertaining to vein.

వాహిని, వాహినియా, సిరా, సిరా
సమ్మన్ధి. తె. మలిన రక్తనాళములకు
చెందిన.

Superior V. ring - see ring.

V. blood : the dark blood
of the veins : పిత్తకోణితమ్,
సిరారత్నమ్. తె. పిత్తరక్తము, మలిన
రక్తము. వి. ఇది సిరలలో ప్రవ
హించుచుండును. ఈ నెత్తురు నలు
పుగా నుండును.

V. sinus - see sinus.

V. sinus aperture : వాహినియ
పరిఖాద్వారమ్.

V. system - see system.

Venter : belly.

Ventral: pertaining to the belly.

ఉదర్య, ఉదర్యా, బౌదర్య, బౌదరి.
తె. కడుపుకుచెందిన.

V. aorta - see aorta.

V. aspect - see aspect.

V. diverticulum - see diver-
ticulum.

V. end - see end.

V. extention : ఉదర్యప్రసరః.

V. face - see face.

V. lamina - see lamina.

V portion - see portion.

V. stock : ఆదినాభినాల, ఆది నాభిదండ.

Ventricle a small belly - like cavity : కోష్ఠము, కోష్ఠకము, కోశము, నిలయము. వ్యా:- తుద్రకోష్ఠాకారా అయవవిశేషము, కూన్మగరూపము. తె. చిన్నఆర, గది, గుహ, తొట్టి, తేపక కోష్ఠము.

Aortic V : the left ventricle of the heart. వామకోష్ఠకము, వామనిలయము, వామహృదయ కోష్ఠకము. వ్యా:- హృదయస్య వామశయపీఠికుల్యా. తె. వామకోష్ఠకము, వామనిలయము.

Atrio V : కర్ణకోష్ఠకము.

Fourth V : the space between the oblongata and pons in front and the cerebellum behind, fourth ventricle of the brain. ప్రాణగుహ, బ్రహ్మహృదయము. స్థానము. ముక్తిస్కూహృదయము. తె. చతుర్థనిలయము.

Lateral V. త్రిపథాగుహ, పార్శ్వ కోష్ఠకము. తె. పార్శ్వకుహరము లేక నిలయము.

Left V - see V. of heart, left.

Right V - see V. of heart,

right.

Sylvian V - see fifth ventricle.

Terminal V : అంత్య కోష్ఠకము, అంత్యనిలయము.

Third V. of the brain : బ్రహ్మగుహ. మధ్యస్థం బ్రహ్మహృదయము. వ్యా:- సూక్ష్మత్రికోణాకారగుహ.

Vs. of the brain : the third, fourth, fifth, and two lateral. V. third between the optic thalami and extending to the base of the brain. Four cavities filled with cerebrospinal fluid within the brain. ముక్తిస్కూకోష్ఠకము, ముక్తిస్కూనిలయము. తె. మెదడు అరలు లేక గుహలు.

V. of heart, left : that upon the dorsal and left side of the heart and which through the aorta, forces the blood over the general system. Left ventricle of the heart వామకోష్ఠకము, వామనిలయము, వామహృదయ కోష్ఠకము. వ్యా:- హృదయస్య (వామశయ) పీఠికుల్యా. తె. వామకోష్ఠకము, వామనిలయము. వామహృదయ కోష్ఠకము.

V. of heart, right: that forcing the blood through the

pulmonary artery toward the lungs. Right ventricle of the heart. దక్షిణకోష్ఠకః. దక్షిణ నిలయః, దక్షిణ హృదయకోష్ఠకః. వ్యా:- హృదయస్య దక్షిణ పేశీ కుల్యా. తె. దక్షిణకోష్ఠకము, దక్షిణ నిలయము, దక్షిణహృదయకోష్ఠకము. Vs. of the heart: the two lower muscular chambers of the heart. హృదయకోష్ఠకా. వ్యా:- హృదయస్యాధర పేశీయ గుహే (ద్వే). తె. హృదయకోష్ఠకములు. వి. ఇవి రెండు. గుండె కాయలో క్రిందివరుసన మాంస పేశులచే నిర్మితమైన గూడులు, గుహలు.	Venula, venule: a little vein నూత్నతన్త్రీ, తుద్రతన్త్రీ, తె. చిన్న నరము.
Ventricular: belonging to the ventricles. కోష్ఠక, నిలయ. వ్యా:- కోష్ఠక సమన్విత, కోష్ఠకీయ, తె. నిలయములకు చెందిన, ఆరలకు చెందిన. Intra Ven. cavity-see cavity. Intra Ven. foramen - see foramen. Intra Ven. septum - see septum. Intra, Ven. sulcus - see sulcus. Supra Ven. see supra. Ven. ligament: a false vocal band. మిథ్యావాక్కుత బంధకః. Ven. muscle: the thyroepiglottideus - see muscle.	Vermiform: having a shape like a worm. కృమ్యాకార అయిన విశేషః. తె. పురుగురూపమగు అవయవ విశేషము. V. appendix: a worm-shaped tube opening into the cecum. ఉపాస్త్రమ్, ఉణ్ణకమ్. V. lobe: the middle cerebellar lobe. Vermis. మధ్యమాషమస్త్రమ్-ఖణ్ణః. వ్యా:- యస్త్రకీటక ఇవవర్తతే. కీటకమ్. Vermis: a worm. కీటక, కీటకః, కృమి, శలభికా. తె. కీటకము, పురుగు. వి. పురుగువంటి అవయవాంశము. Inferior Ver: అధరశలభికా. Monticulus Ver: శలభికా శరీరమ్, Superior Ver: ఉత్తరశలభికా. Ver. of cerebellum - see vermiform lobe. Vernix caseosa: a sebaceous deposit covering the fetus, the fatty substance which covers the skin of the foetus at birth and keeps it from becoming sodden by liquor amnii: ఉల్బమ్,

తర్పకన్న హకమ్, భూణన్న హః.
వ్యా:- ఇదంగర్పస్యాన్తి మహా
త్రయేత్వచం విశేషాత్ సన్నహయతి.
తే. ఉల్పము వి. ఇదిపిండము చర్మ
మును మెత్తగా మెరుగుగానుంచు
చుమురు. గర్భస్థపిండము చర్మమున
చివరి మూడు నెలలలో నేర్పడు
చుమురుపన్నువు.

Vertebra : back bone, a bony
segment of the spinal column
one of the thirty-three small
bones forming the vertebral
(spinal) column. There are
seven cervical, twelve dorsal,
five lumbar, five sacral and
five coccygeal. కశేరుకా.
పృష్ఠాస్థి, పృష్ఠి. తె. వెన్నుపూస,
వెన్నెముక. వి. ముప్పదిరెండు వెన్నె
ముకలలో నొకటి. ఇది ఉంగరము
వలె గుండ్రముగానుండి ఒకదానిపై
నొకటి దొంతరగా పేర్చియుండు
ఎముకలవరుస.

Arch of the V : see arch.
Articular process of V . see
process.

Cervical Vs : the upper
seven bones of the spinal
column - see bone. గ్రైవ
కశేరుకాః.

Coccygeal V - see bone. అను
త్రికకశేరుకా.

Dorsal Vs : twelve vertebral
segments in the thoracic
region to which the ribs
are attached - see bone.

False V : గౌణపృష్ఠి.

First lumbar V. ప్రథమ
నైశమృపృష్ఠి.

Lumbar Vs : the five verteb-
ras immediately cephalad
to the sacrum - see bone.

ఋటికశేరుకాః.

Sacral V : త్రికకశేరుకాః.

Thoracic V : ఔరసపృష్ఠి.

True V - see bone.

Vertebral : pertaining to a ver-
tebra. కశేరుకా, పృష్ఠ్య, పృష్ఠి.

Inter V. disc - see disc.

Lateral V. artery - see artery.

Pre V : పురః పృష్ఠవంశః. పృష్ఠ
వంశపురః.

V. arch - see arch of
vertebra : కశేరుకాచాపః.

V. body - see body : కశేరుకా
కాయః.

V. canal - see canal.

V. column - see column.

V. foramen - see foramen.

V. groove - see groove.

V. lamina - see lamina.

V. process - see process.

Vertebrarium : the spinal

column.

Vertex: apex, top. ఉచ్ఛ్రావము.
ఉన్నత మార్గము, ఖేరము. శీర్షము. తె.
అగ్రము, కొన, ఖేరము. వి. నడి
బాడ్డు, మిక్కిలి ఎత్తైనచోటు.
Crown of the head: మార్గము,
శీర్షము. తె. నడినెత్తి, ఖేరము.

Vertical: ఉద్ధృతము, లంఘనము. తె.
నిలువుగానున్న, నిలువు, పొడవు.

V. line: తె. నిలువురేఖ, లంబరేఖ.

V. portion: లంఘనము.

V. slit: ఉద్ధృతము, ఛేదము.

Vesical: పుటకీయ, వస్త్రీయ.

Vesicle: blister, a small bladder, sac. అణుపుటకము, ఆశయము,
దణి. పుటకము(కి) బుద్బుదము, వస్త్రీ,
స్ఫోటము. స్ఫోటకము, స్ఫోటికము.
క్షుద్ధస్ఫోటము. తె. గుల్ల, బుడగ,
బొబ్బ, పొక్కు.

Air Vs: అనిలపుటకము. వ్యాః-
పుష్పసాభ్యంతరస్థాః సూక్ష్మదరయః.
తె. గాలిబుడగలు, గాలియరలు. వి.
శ్వాసకోశములం దివి గాలితో నిండి
యుండును.

Amniotic V: ఆమెరాయపుటకము.
జరాయపుటము, ప్రాథమిక జరాయ
గోళము.

Archenteric V: ఆద్యంత్రపుటకము.

Auditory V: కర్ణబుద్బుదము,
శ్రోత్రస్ఫోటము.

Cerebral V: గోర్దస్ఫోటము (కి).

Chorionic V: జరాయపుటకము

Closed V: సంవృతస్ఫోటము,

Encephalic V-see cerebral V.

Entodermic V: అంతస్త్వపుటము,
అంతస్త్వగణుపుటకము (పుటము)

Germinal V: the nucleus of
the ovuli. ఉత్పాదకకోశము వా
ఆశయము, బీజపుటము, బృహత్కోశ
శస్త్రీయము.

Graffian V: a small, spheric
vesicle, found in the cortical
layer of the ovary which
contains an ovule. బీజపుటకము,
బీజపుటము.

Lens V: స్పృటికస్ఫోటము.

Ocular V: a protrusion of
the anterior cerebral vesicle,
the first indication of the
eye. అక్షిబుద్బుదము, అక్షిస్ఫోటము.

Olfactory V: primitive vesicle
which develops into the
olfactory lobe. ఘ్రాణబుద్బుదము.

Optic V - see ocular V.

Otic V - see auditory V.

Primitive cerebral V: ప్రాథ
మిక గోర్దస్ఫోటము.

Rhomben cephalic V: పశ్చిమ
మస్తిష్కస్ఫోటము, పశ్చాద్గోర్ద
స్ఫోటము.

Seminal V: one of the two
lobulated sacs between the

base of the bladder and the rectum that serve as reservoirs for the semen.

(1) కటివృషణౌ, వృషణౌ. (2) రేతస్సాగ్నమ్, శుక్రప్రసేకా, శుక్రకన్ధిః, శుక్రాశయః. తె. శుక్రాశయము. వి. శుక్రము నిలువయుండుతిత్తి. ఈ తిత్తులు రెండు. ఇవి వస్త్ర్యార్ధ్వగుదములవద్ద నుండును.

Trophoblast V : తర్పణపుటకః

Umbilical V : నాభిపుటకమ్, నాభిబుద్బదః.

V. of brain see cerebral V :

Vesicles : the small sacs. (1)

క్షుద్రస్ఫోటకాః, క్షుద్రాశయాః.

(2) ఆశయాః. తె. ఆశయములు, తిత్తులు, బుడగలు. వి. ఏవైన ద్రవ ఘోద్రవ్యములు ఉత్పత్తియౌటకును, నిలువయుండుటకును అనుకూలమైన తావులు, స్థావరములు.

Vesicula : a vesicle.

V. seminalis:seminal vesicle

శుక్రప్రసేకే, శుక్రస్థానా, శుక్రాధారికే, శుక్రాశయా. వ్యా:- వస్త్రే రథోభాగలగ్నౌ వా వస్త్ర్యార్ధ్వగుదమధ్యస్థే. తె. శుక్రాశయములు. వి. శుక్రవహస్రోతస్సులగుండా వచ్చు శుక్ర మిచట నిలువయుండును.

Vesicular: ఆశయ, దరియ, పుటకీయ, బొద్బుద, వస్త్రీ, వస్త్రీయ.

V. area : పుటకక్షేత్రమ్, బొద్బుద

క్షేత్రమ్, వస్త్రీక్షేత్రమ్.

Vessel: any canal, duct or tube conveying the body fluids, especially blood and lymph ధమనీ, నాడీ, నాళః, నాళీ, ప్రణాళీ, నాహకా, వాహికా, వాహినీ, సిరా, సంవాహినీ, స్రోతః. తె. గొట్టము, నాళము. వి. మూర్తములగు రసంక్రాది ధాతువులను, అమూర్తములగు వాతాగులను ఒకచోటనుండి వేరొకచోటికి గొనిపోవు లేక మోని కొనిపోవు నాళములు.

Vessels (pl.): ధమన్యః, నాడ్యః, నాళాః, నాళ్యః, ప్రణాళ్యః, వాహకాః, వాహిన్యః, సిరాః, సంవాహిన్యః (చ శా. 4), స్రోతాంసి. తె. గొట్టములు, నాళములు, సంవాహినులు, సిరలు, స్రోతస్సులు.

Anterior palatine Vs : అగ్రతాలు ధమన్యః.

Ascending Vs : ఊర్ధ్వగాసిరాః. తె. ఎగువ శరీరభాగములవలె పోవు చెడు రక్తనాళములు.

Auditory Vs : శబ్దానువహః సిరాః. తె. ధ్వనులను గొనిపోవు నాళములు.

Blood V : an artery or vein. ధమనీ వా సిరా. తె. ధమనీలేక సిర.వి. మంచి రక్తనాళము లేక చెడు (మలిన) రక్తనాళము, రక్తవాహిక, రక్తవహస్రోతస్సు.

Carotid Vs : మాతృకాధమస్యః, వాసిరాః. common external and internal jugular arteries and veins. గొంతు కిరువైపుల నుండు మహామాతృక, బహిర్మాతృక, అంతర్మాతృక, అనుమస్యలను ధమనులు, సిరలు.

Cerebral Vs : సంజ్ఞావహనాడ్యః, సంజ్ఞావహని ప్రోతాంసి.

Conjunctival Vs: అక్షిరాన్యమ్, అక్షిసిరాః. తె. కంటిలోని సన్నని రక్తనాళములు, నెత్తురు జీరలు, గీతలు.

Coronary Vs : పరిమణ్డల వాహికాః.

Femoral Vs : ఉర్వీసిరే, ఔర్వీ - see artery.

Fine hair-like Vs : నూత్నకేశ ప్రతానికాసిరాః. తె. నూత్నకేశ రక్తనాళికలు. వి. ఇవి వెండ్రుక వాసిగా-వెండ్రుకలంత సన్నముగా-నుండు రక్తనాళములు.

Great blood Vs : మహాఫలాః, మహామూలాః. తె. మహాఫలములు, మహామూలములు. వి. ఇవి పది, హృదయమునుండి బయలుదేరి శరీర మంతట శాఖోపశాఖలుగా చీలి వ్యాపించియుండు రక్తనాళములు.

Intercostal Vs : షర్మకాసుగా వాహిన్యః.

Internal maxillary Vs : అంతర

హానస్యసిరాః, ధమన్యః. తె. దవడ లోపలి సిరలు, ధమనులు.

Jugular Vs - see vein, see corotid Vs.

Laryngotracheal V : కణ్ఠజాత్రవనాళీ.

Left colic V : వామస్థాలాస్త్రియ నాళీ.

Lymphatic V : a tube for conveying lymph (1) రసనాళీ, రసవాహిని, రసహరిణీ, రసాయని.

(2) రసవర్త్య, రసవహధమని. (చూ. ని. యత్కృ. అ. 10.)

లసీకానాళీ. L. Vs. (pl.) (1) గౌర్యసిరాః, రసనాళ్యః, రస

వాహిన్యః, రసహరిణ్యః (చ. శా. 4.15) తె. రసాయనులు. వి. రసధాతువును

గొనిపోవు నాళములు, లసీకను గొంపోవునాళములు. పోషవాహికలు.

(2) శ్లేష్మపిత్తవహాః సిరాః. తె. వి. కఫపిత్తములను శరీరమంతట వ్యాపింప జేయు నాళములు.

Middle meningeal Vs : మధ్యమ పారిమక్ష్టిగ్మనాళయః వా నాళ్యః.

Minute Vs : tiny Vs. నూత్నప్రోతాంసి. తె. మిక్కిలి సన్నని నాళములు.

Nutrient V : bone marrow supplying vessel : మజ్జావహ

నాళీ. (2) ధాతువర్ధకనాళిః. పోషక నాళ్యః (బ. వ.). పౌష్టిక

స్రోతాంసి. తె. పోషకనాళములు.

Omphalomesenteric Vs . vessels pertaining to the umbilicus and mesentary ఉపాస్త్ర రక్తనాలయః. తె. ఉపాస్త్ర రక్తనాళములు. తె. వి. ఈ నాళములు బొడ్డుకు, పిల్లప్రేవుకు సంబంధించి యుండును.

Optic Vs : రూపవహినిరే. తె. రూపములను దెలిసికొనునాడు, నాళములు లేక సిరలు.

Pudendal Vs : ఔ.స్థిక సిరా, ముష్కస్రోతానీ. తె. ముష్కనాళములు. వి. వట్టుకాయలకు వెళ్లు రక్తనాళములు.

Scrotal Vs : ఫలకోశ ధమన్యం. వ్యాః-ఫలకోశాభి వాహిన్యోధమన్యః. తె. అండకోశ ధమనులు.

Temporal Vs : అపాఙ్గ సిరా, శాఙ్గసిరా. తె. కణిత రక్తనాళములు, కనురెప్ప (క్రీగంటి) రక్తనాళములు.

Testicular V - see testicular.

Transitory V : అస్థాయీనాళీ.

Umbilical V: నాభినాళీ.

Uterine V - see uterine.

Vs. of erection : కౌమసిరా. తె. కౌమసిరః. వి ఉద్రేకమును గలిగించి జననేంద్రియములకు ఉత్తాపనకత్తి నిచ్చు నాళములు.

Vestibular : pertaining to vestibule. ద్వారప్రకోవృ, దేహళీయః.

V. cavity : దేహళీయకుహరమ్, దేహళీయసుషిరమ్.

V. ganglion of ear : దేహళీకర్ణ గజ్జం. see ganglion.

V. gland -see gland.

Vestibule : a passage, porch or threshold. (1) ద్వార ప్రకోవృ కమ్, దేహళీ. (2) కుహరమ్, తుమ్మికా. తె. అభిందము, ద్వారము, వాకిలి, గడప. వి. ఇట్టి ఆకారము గల అవయవంశము. chamber or channel communicating with other. (1) అర, గది. (2) నాళము.

Laryngo V : కణ్ఠదేహళీ.

Pyloric V : ఆస్త్రముఖ కుహరమ్: ఆమాశయప్రణాళికా.

V. of the ear : the oval central cavity of the internal ear, entrance to the cochlea. కర్ణాస్త్రకుహరమ్, హనుకుహరమ్.

V. of the nose : the anterior nares. నాసాదేహళీ.

V. of the spina. దేహళీవంశః.

V. of the vagina or vulva : space between clitoris and ostium vaginae. భగదేహళీ, భగాలిన్ద్రః

Scala Vi : దేహళీయసోపానమ్.

Vestibulum : vestibule, the

cavity of the internal ear.

అస్త్రిర్రకుహరమ్, కర్ణాస్త్రిర్రకుహరమ్.

Vibration: a swinging back and forth or rapid motion to and fro, oscillation కమ్పనమ్, వేపనమ్. వ్యా:- పురః పస్పిమ యుడితిగమనమ్. తె. ఊగుట, కంపనము, వణిగుట. వి. ఊయలవలె ముందు వెనుకలకు తొందరగా నూగుట, కంపించుట, ముందువెనుకల త్వరితగమనము, తరంగచలనము.

Vigour: energy. బలమ్. తె. బలము.

Villi: the minute club shaped projections from the mucous membrane of the intestine. The microscopic finger-like projections, such as found in the mucous membrane of the small intestine. (1) కలికాః. వ్యా:- కోరకాకారాః, కల్పదీనాం సూక్ష్మొక్తారాః. (2) అజ్జురాః, చూషకాః, రసాజ్జురికాః. తె. చూషకములు, బుడిపెలు, రసాంకురికలు, శృంగకములు. వి. ఇవి ప్రేవులలోని ఆమత్వచలనముండి ముందుకు పొడుచుకొని వచ్చును.

Chorionic V: (1) నాభినాడ్యునాని. తె. గర్భస్థపిండము బొడ్డుతో సంబంధించియుండు నాళములు, సిరాజ్జురములు (2) పరాయు

కలికా.

Intestinal V: ఆస్త్రీమాషకాః, అస్త్రీలికాః, చూషకాః. చూషకప్రకోహాః. వ్యా:- ఆస్త్రీగతద్రవచూషకాః. తె. ఆస్త్రీమాషకములు, శృంగకములు. వి. ఇవి అగంభ్యాకములు, సన్నని చిన్న మొలకలవలె ప్రేవులలోని యామత్వచలనాశ్రయించి యుండి జీర్ణమైన ఆహారరసమునుండి సారభాగమును మరియు పోషకాంశములను పీల్చి రక్తమానకందించుచుండును.

Nonplacental chorionic V: ఆనాపర పరాయు కలికా.

V. of chorion - see chorionic V.

V of chorion frondosum: కోరకాణి.

V. of intestine - see intestinal vili.

Villus: అజ్జురకః, రసాజ్జురికః. తె. మొలక, బుడిపె, రసాజ్జురము.

Virilia: the male generative organs. పురుష ప్రజననాజ్ఞాని. తె. పురుష జననాంగములు.

Viscera: the contents of the body.

V. cavities (pl): the internal organs: (1) అంతరజ్ఞాని, అభ్యంతరాజ్ఞాని, ఆశయాః. (2) కోష్ఠాజ్ఞాని. తె. అంతరావయవముల అమరిక.

ఆ మా గ్ని పక్వాద్యాశయములు, కోష్ఠాంగములు.

Abdominal V : the organs of the abdomen : కోష్ఠాంతాని.

తె. కోష్ఠాంగములు, ఉదరావయవములు. ఉదరావయవాః యథా:- యకృత్స్లిషహోష్టుకం వృక్కా నాభి డిమ్బాస్త్రవస్త్రయః. తె. యకృత్తు, స్లిహము, ఉందుకము, వృక్కలు, నాభి, డింభము, ఆంత్రములు, వస్త్రీ.

ఇవి గాక ఆమాగ్నిపక్వాశయములు గూడ నిందు ఆంతర్గతములు.

Visceral : belonging to the viscera : అంతరాజ్గిక, కోష్ఠ, కోష్ఠీయ. తె. లో అవయవములకు చెందిన, కోష్ఠాంగములకు సంబంధించిన.

V. arch : అజ్గికార్ధచక్రమ్, గళీ యార్ధచక్రమ్.

V. mesoderm: అజ్గికమధ్యధర్మ.

V. Skeleton - see splanchno-skeleton.

Viscus : any organ inclosed within the cranium, thorax, abdominal cavity or pelvis. plural viscera. శిరోదరిగుహ గతః కశ్చిదవయవః. తె. తల, రొమ్ము, కడుపులోనుండు ఏదేనియొక యవయవము, ఆంతరతాంగమ్, అంతరాజమ్. తె. లో అవయవము.

Vision : sight. దృష్టి. తె. చూపు.

Visual purple : దర్శన ధూమ్రః.

Visuoauditory : చక్షుశ్రోత్రీయః. తె. కన్ను చెవులకు చెందిన.

Vita : bios, life. ఆయుః, ఓజః, చేతనా, చేతనానువృత్తిః. జీవితమ్, ప్రాణః, ప్రాణాః. వ్యా :- అగ్ని మోమాదయః. తె. ఆయువు, ఉసురు, ఊపిరి, ఓజస్సు, జీవితము, బ్రదుకు, ప్రాణము.

Vital : pertaining to life. (1) ఆయుషః, ఆయుష్యుః. జీవితసమ్బంధి, ప్రాణసమ్బంధి. తె. ఆ యు వు కు చెందిన, ప్రాణమునకు సంబంధించిన.

(2) ఓజః, ఓజస్సుమ్బంధి, జీవనీయః, తె. ఓజస్సుకు చెందిన, ప్రాణములక మైన, ప్రాణీయము.

Colloidal V. essence: కైష్టిక సౌజః. (అస్య పరిమాణ మధ్వాజ్ఞానీ)

V. current: biomotor. వాయుః. తె. వాతము, వాయువు. వి. త్రిధాతువులు లేక త్రివిధములలో మొదటిది.

V. essence : (1) ఓజః. తె. ఓజస్సు. (2) ప్రాణాయతనమ్.

V. fluid - see fluid.

V. force: చైతన్యశక్తిః, జీవశక్తిః, (౨) ప్రాణశక్తిః, చేతనానువృత్తిః.

V. organs - see vitals,

V parts : జీవస్థానాని, జీవిత ధామాని, జీవితాయతనాని,

ప్రాణాయతనాని, మర్మాణి. తె. ఆసువులుండు తావులు, ఆయువుపట్టు, జీవస్థానములు, మర్మస్థానములు.

V. point : మర్మమ్. తె. ఆయువు పట్టు, మర్మము. వి. ఇక్కడ చెప్పి తగిలిన మిక్కిలి బాధగాని, ప్రాణా పాయముగాని కలుగును.

V. principles : 1. త్రిధాతవః. వ్యా:- వాతపితృకఫాః. తె. వాతపితృ కఫములను మూడు ముఖ్యధాతువులు, త్రిధాతువులు 2. త్రిదోషాః, సప్త ధాతవః, మలాః, దోషధాతుమలాః. తె. దోషధాతు మలములు. వి. వాతాది దోషములు, రసాది ధాతు వులు, మాత్రాది మలములు. 3. ప్రాణతత్త్వములు.

V. signs : respiration, pulse and temperature. జీవిత లక్షణమ్ వ్యా:- యస్మిన్ శరీరే, శ్వాసో చ్ఛ్వాసః, నాడీస్పందనమ్, ఉష్ణంచ సన్నితత్ జీవితం వా జీవిత చిహ్న మితి జ్ఞేయమ్. తె. జీవితలక్షణము. వి. శ్వాసోచ్ఛ్వాసములు, నాడికొట్టు కొనుట, వేడిమి అను నీ మూడు భావము లుండవలయును. ఇవి ముఖ్యములు.

Main V. parts : these are seven in number. మహామర్మాణి (అ. సం. 321 వృత్తః). తె. మహా మర్మములు. ఇవి ఏడు.

Vitality : (1) the vital principle

of life. (2) strength. (3) the end product of all digestive and secretory process, protective and vital in nature.

(1) see vital. (2) ఊర్జా, బలమ్, వీర్యమ్, శక్తిః. తె. త్రాణ, బలము, వీర్యము, శక్తి, సత్తువ. (3) ఓజః.

వ్యా:- ఆహార పరిణామ భూతధాతుః the oja is some protective substance circulating in blood. ఓజస్సు రక్తములో సంచ రించు రక్షక ద్రవ్యము. (1) ఓజః.

వ్యా:- హృదిన్ధం ప్రాణాయతనమ్. (సు. చి. 24-28 శ్లో.) (2) సోమా త్మకం రసాదిశుక్రాస్త సర్వధాతు ధామభూతం హృదిస్థమ్. (సు. సూ. 1.28 గద్యవ్యాఖ్యానే డల్లాణి.) (3)

రసాదీనాం శుక్రాస్తానాం ధాతు నాం యత్ పరం తేజస్తత్ ఖల్వోజ స్తదేవ బల మిత్యుచ్యతే స్వ శాస్త్ర సిద్ధాంతాత్. (సు. సూ. 15-19 గద్య) (4) సర్వధాతునాం సారసము దయభూతమోజః (చ. సూ. 30-6-7 శ్లో. వ్యాఖ్యానే చక్రపాణి) (5) శరీర రసస్నేహః. వ్యా:- శరీర సార సారమ్. (చ. సూ. 30-11 శ్లోకవ్యా

ఖ్యానే చక్రపాణి) (6) ధాతునాం తేజసి రసే తథా జీవితోజితే శ్లేష్మృణి ప్రాకృతే వైద్యై రోజఃశబ్దః ప్రకీ ర్తితః (అ. హృ. సూ. 11. 67 శ్లో. వ్యా. హేమాద్రీ) (7) ఓజస్సుతేజో

ధాతునాం శుక్రాంతానాం పరం
 స్మృతమ్ (అ. హృ. నూ. 11.
 379). (8) జీవో యత్సర్వధాతునా
 మోజ స్థత్ (అ. సం. నూ. 19.
 అ). (9) ఓజః. (చ. శా. 4. 23½)
 (10) ఓజసః స్థానమ్:- హృదిలిప్తతి.
 వ్యా:- ఓజసః స్థానమ్ హృదయమ్.
 (11) లక్షణమ్:- స్నిగ్ధం సోమాత్మకం
 శుద్ధ మిషట్టాహితపీతకమ్ (అ. హృ.
 నూ. 11-38). తత్ పర ముచ్యతే.
 మృదుసోమాత్మకం శుద్ధం రక్తమిష
 త్పీతకమ్. (అ. సం. నూ. 19. అ).
 హృదిలిప్తతియచ్ఛుద్ధం రక్తమిష త్స
 పీతకమ్. ఓజః శరీరే సంఖ్యాతం సరిప్
 ర్వర్ణం, మధురసం, లాజగంధి ప్రజా
 యతే. (చ. నూ. 17. 75) (12) చైతన్యమ్,
 చైతన్యశక్తిః. చేతనా, జీవశక్తిః,
 జీవనశక్తిః, ప్రాణశక్తిః. తె. ఓజసు.
 వి. రసాది శుక్రాంతా ధాతువుల
 సారము. చైతన్యము, చైతన్యశక్తి,
 జీవశక్తి, ప్రాణశక్తి, ప్రాణము.
 స్థానము:- ఓజసు సర్వశరీరవ్యాపియై
 నను ముఖ్యముగ హృదయమున
 సుండును. లక్షణము:- శీతగుణవీర్యము,
 జిడ్డుదనములతో స్వచ్ఛముగ,
 కొంచెము ఎరుపు పసుపు వన్నెలు
 గలిగి యుండును. ఇంచుమించు
 నెయ్యిని బోలును. (13) ఆభ్యంతర
 ప్రాణః, ప్రాణః, తె. అసువు,

ఉసురు, ప్రాణము.

Vitals : the essential organs of
 life: (1) మర్యాదీ. వ్యా:- మాంస
 సిరా స్నాయుస్థి సన్నిపాతాః.
 (సు. శా. 15. గద్య) నిరుక్తిః:- మార
 యస్థితి మర్యాణ్యుచ్యతే (సు. శా.
 6. 3. డప్టణ) మిమతే-స్మిన్నజ
 ఉపహత ఇతిమర్మ. తె. ఆయువుపట్టు,
 మర్మములు. వి. మాంసము, నీరలు,
 స్నాయువు, అస్థి, సంధులు ఒకటిగా
 బాడిన తావులు మర్మములు. నిరుక్తి:-
 (నిర్వచనము) చంపునవి మర్మములు.
 ఈ యవయవ ప్రదేశమున దెబ్బ తగి
 లిన మరణింతురుగావున నిది మర్మము.
 (2) జీవస్థానాని, జీవితధామాని, జీవి
 తాయతనాని, ప్రాణాయతనాని.
 యథాశక్తి, మర్మత్రయం. కణోరక్తం
 శుక్రాజసీగుదమ్ (చ. నూ. 29 3).
 ఏతాని దశైవాయతనాని, యేషు
 ప్రాణాః ప్రతిష్ఠితాః. దశ ప్రాణా
 యతనాని, తద్యథా-మూర్ధా, కణ్ఠః,
 హృదయం, నాభిః, గుదం, వస్తిః.
 శుక్రం, శోణితం, మాంస మితి. తె.
 కణతలు, రేల, గొంతు, గుండె
 (హృదయము), బొడ్డు, ముడ్డి
 (గుదము), ఉచ్చబుడ్డ (వస్తి),
 శుక్రము, నెత్తురు, మాంసము, ఈపది
 మర్మములు ప్రాణాధారములు.

VITAL PARTS OF LOWER AND UPPER EXTREMITIES

శాఖామర్మాణి. తె. శాఖామర్మములు.

Vitals : the essential organs of life. మర్మాణి. తె. ప్రాణాధార అవయవములు.

Inter osseous space of the foot with its contents.

క్షిప్రభూ - స్నాయుమర్మ.

Inter osseous space of the hand: క్షిప్రభూ - స్నాయుమర్మ

Sole with its nerves, vessels and synovial sheaths, palm with its nerves, vessels and synovial sheaths : తల హృదయమ్ - మాంసమర్మ.

Ligaments of the tarso metatarsal and intertarsal joints

Ligaments of the carpo metacarpal and intercarpal joints : కూర్చు - స్నాయుమర్మ.

Side or lateral ligaments of the ankle joint.

Side or collateral ligaments of the wrist కూర్చుకిర - స్నాయుమర్మ.

Ankle joint : గుల్ఫి - స్నాయుమర్మ.

Wrist joint : మణిబద్ధి - స్నాయుమర్మ.

Middle of the calf, apex of

the cubital fossa : ఇన్ద్రివస్తి - మాంసమర్మ.

Knee joint : జాను - సన్నిమర్మ.

Elbow joint : కూర్పుర - సన్నిమర్మ.

Quadriceps tendon and supra patellar bursa.

Triceps tendon and articular capsule : అజీ - స్నాయుమర్మ.

Femoral and profunda vessels in the middle of the thigh : ఊర్వీ - సిరామర్మ.

Brachial vessels and its branches in the middle of the arm : బాహు - సిరామర్మ.

Femoral triangle and its contents, third part of the axillary and upper portion of the brachial vessels, with branches of the trachial plexus : లోహితాక్షమ్ - సిరామర్మ.

Medial portion of the groin where spermatic cord descends : విబిపమ్ - స్నాయుమర్మ.

First and second part of the axillary vessels and brachial plexus : శతధరమ్ - స్నాయుమర్మ. వాగ్భటే - సిరా

మర్మ.

Rectum : గుదమ్ - మాంసమర్మ.

Urinary bladder : వస్తి - స్నాయుమర్మ.

Deep vital structures corresponding to the umbilical region : నాభి - సిరామర్మ.

Heart: హృదయమ్ - ఉశో హృదయమ్.

Part of the pleural sac or of the lung, below the nipple.

స్తనమూలమ్ - సిరామర్మ.

Part of the pleural sac or of the lung above the nipple.

స్తనోపిత్తః - మాంసమర్మ.

Upper part of the lung and plueral sac: అపలాపః-సిరామర్మ.

Bronchus. అపస్తమ్భః-సిరామర్మ.

పృష్ఠ మర్మాణి

Ischium of the hip bone : కటిక తరుణమ్ - అస్థిమర్మ.

Greater sciatic notch and dorsum ischii, with sciatic nerve in relation to them.

కుకుస్తరమ్ - అస్థిమర్మ.

Ala of the ilium portion just above and in front of the sciatic notch : నితమ్భః-అస్థిమర్మ.

Sacroiliac joint (common)

internal and external iliac vessels lie in front of the joint : పార్శ్వగర్భాః - సిరామర్మ.

Anastomosis around the scapula : బృహతీ - సిరామర్మ.

Portion of the brachial plexus in relation to the scapula :

అంశఫలకమ్ - అస్థిమర్మ.

Coraco acromial arch, acromioclavicular joint and sub-acromial bursa: అంశః-స్నాయుమర్మ.

ఊర్ధ్వ జత్రుగత మర్మాణి

Hypoglossal and lingual nerves: నీలామవ్యాచ - సిరామర్మ.

Common carotid artery.

External „ „

Internal „ „

Internal jugular vein - మాతృకాః - సిరామర్మ.

Sternomastoid muscle (upper portion with accessory nerve): కృకాటికా - సస్థిమర్మ.

Mastoid portion of the temporal bone, Macewen's triangle: విభురమ్ - స్నాయుమర్మ వా ధమనీ.

Nasal concha: ఘణా-సిరామర్మ.

Area near the outer canthus or prouto zygomatic suture:

అపొజ్జ - సిరామర్మ.

Pterion : ఆవర్త - సన్నిమర్మ.

Temple : శంఖ - అస్థిమర్మ.

Partietal eminence : ఉత్తేపః -
స్నాయుమర్మ.

Glabella, Glabellum : స్థపనీ -
సిరామర్మ.

1. Coronal suture (2) Sagittal
suture 3. Lamboid suture

(4) Left and right and parieto
squamous suture. సీమస్తా -
సన్నిమర్మ.

Median portion of the floor
of the middle cranial fossa,
with petrous portion of the
temporal bones, and with
the parts of the floors of
anterior and middle cranial
fossa, formed by the both
wings of sphenoid (important
vessels and nerves of
the nose, eye, tongue, ears
are related to this end area).

శృంగాటకాని - సిరామర్మ.

Confluens sinuum. అధిపతి -
సన్నిమర్మ.

Vitamin: (1) Essential food fac-
tors, chemical in nature,
present in certain foodstuffs.
(2) substances in foods, esse-
ntial for development of

young, and maintenance of
heat. They are not fats, pro-
teins, carbohydrates or inor-
ganic salts. ఓజా, ఓజోద్రవ్యమ్,
పోషకద్రవ్యమ్, జీవనిక్రి, జీవనీయ
ద్రవ్యమ్. వ్యాః - అహారద్రవ్యగతవిజ్ఞప్త
ప్రధాన పోషకాంశః, తస్యమూల
మాహారః. యథోక్తమ్ సుశ్రుతేనః -
ప్రాణినాం పునర్మూల మాహారో
బలవర్ణాజసాంచ; సపట్సు రసేవ్వా
యత్తః, రసాః పునర్ద్రవ్యాశ్రయాః;
ద్రవ్యాణి పునరోషధయాః. తాస్మ
ద్వివిధాః - స్థావరా, జలమహాశ్చ
(సు. మా. 1 అ. 26. గద్య). రసస్య
కారణశ్రమోత్పత్తి లక్షణ స్థాన
క్రియాకార్య నిర్దిశనాహః - "తత్ర
పాఞ్చభౌతికస్య చతుర్విధస్య ప్రద
సస్య ద్వివిధపీఠ్య స్థాప్తవిధపీఠ్య
స్యవాఽనేక గుణస్సోపయుక్తస్యా
హారస్య సమ్యక్పరిణతస్య యస్తేజో
భూతః సారః పరమసూక్ష్మః స
"రస" ఇత్యుచ్యతే. రసస్యస్థానమ్ :-
తస్య హృదయం స్థానమ్, స హృద
యాచ్ఛతుర్వింశతిధమనీరసుప్రవిశ్యో
ర్ధ్వగాదశ దశాధోగామిన్య శ్చత
స్రశ్చతిర్వర్ణాః కృత్స్నం శరీర
మహారహః. రసస్యక్రియా :- తర్ప
యతి, వర్ధయతి, ధారయతి, యాప
యతి చాద్యప్రపాతుకేన కర్మణా.
రసగమనజ్ఞానమ్ :- తస్య (రసస్య)
శరీరమను సరతోఽనుమానాదతిరుప

లక్ష్యము తవ్యా త్తయవృద్ధివైకృతైః.
 తస్మిన్ సర్వశరీరావయవ దోషధాతు
 మలశయససాహితీ రసే జ్ఞానా.
 కిమయం పౌమ్య సైజసః? ఇతి.
 సౌమ్యహేతుశ్చ తస్య కార్యంచ :-
 ౧ (సౌమ్యరసః) ఖలు ద్రవాసుసాహితీ
 స్నేహన, జీవన, తర్పణ, ధారణాదిభిర్వి
 శేషైః సౌమ్య ఇత్యవగమ్యతే (ను.
 నూ. 14. అ. ౩. గద్య). తె. ఓజస్సు,
 ఓజోద్రవ్యము, జీవనీయద్రవ్యము,
 పోషకద్రవ్యము. వి. ఇది అహార
 ద్రవ్యగత విచిత్రపోషక భాగము.
 ఆహారద్రవ్యసారము నిర్మలమై తేటగ
 నుండును, మిక్కిలి నూత్నము. దీనికి
 హృదయము స్థానము. హృదయము
 నుండి ఈరసము ఇరుపదినాలుగు ధమ
 నులద్వారా శరీరమంతట క్రింద
 వైన అడ్డముగా వ్యాపించును. ఈ
 స్వచ్ఛమైనరసమున శరీర పోషక
 భాగములుండుటచే నిది శరీరమును
 తర్పణ, వర్ధన, ధారణ, యాపన,
 స్నేహన, జీవనక్రియలచేతను సౌమ్య
 ధర్మముచేతను బోషించును. ఈ
 లక్షణములు త్తయవృద్ధి వికృతుల
 వలన తెలియదుగును. ఆహారద్రవ్య
 గత విశిష్టప్రధాన పోషకాంశము
 మిక్కిలి స్వల్పముగ నున్నను శరీర
 పోషణకార్యావశ్యకము. ఇది స్థావర
 జంగమ రూపమున లభించు వస్తువుల
 నాశ్రయించియుండును. అందువలన
 ఆహారము బలవర్ణములకు, ఓజస్సునకు

మూల కారణము. ఈ పోష
 కాంశమే ఓజస్సు. ఆహారము జీర
 మగుటకు తోడ్పడును. జీర్ణమైన
 ఆహార సార మందలి పోషకాంశము
 అనుశరీరభాగములు-ధాత్వాదు గా
 మార్చి శరీర పోషణ క్రమపద్ధతిలో
 నుంచును. పోషకభాగములను గృహ
 నిర్మాణపరికరములతోను, విటమినుల-
 ఓజస్సులను-గృహనిర్మాతలగు తాపి
 వాండ్రతోను పోల్చవచ్చును.
 ఆహార వస్తువులలోని ఆరోగ్య పోష
 కాంశములు.

Vitelline : pertaining to vitel-
 lus. పీతకః, పైతల. వ్యా :- అణ్ణ
 హృదయ సమ్మన్తీ. తె. జెనకుచెందిన.
 V. artery - see artery.

V. circulation. పైతల రక్త పరి
 వర్తనమ్.

V. duct - see duct.

V. fluid - see fluid.

V. intestinal duct - see duct.

V. membrane: external mem-
 brane of ovum-see mem-
 brane.

V. Vein - see vein.

Vitellus : the yolk of an egg.
 అణ్ణపీతః, పిత్తలః, పీతలమ్, పీతవస్తు,
 యల్క. తె. చందమామ. వి. గ్రుడ్డు
 లోని పచ్చనిది.

Vitreous : glass like. కాచమయః,
 తె. గాజువంటి, అద్దమువలె స్వచ్ఛ

మైన.

V. body - see V. humor.

V. chamber. నేత్రగోళకోష్ఠము.

V. humor : jelly like substance in posterior part of the eye : తర్పకశ్లేష్మ, తర్పకము.

వ్యా:-నేత్రగోళాంతరే స్థితం శ్లేష్మ.

తె. మేదఃపటలము, స్ఫుటికాకార రసము.

V. membrane : Inner membrane of the choroid - see choroid.

Vocal : వాగ్జాతము, వాగ్మృత్తము, స్వరము. తె. కంఠధ్వనికి చెందిన, ఉచ్చారణమనబంధించిన, పలుకుచు చెందిన.

V. area - the part of glottis between the vocal bands గళప్రదేశము. వ్యా:- వాగుత్పత్తిదేశము. తె. కంఠప్రదేశము. వి. ధ్వనులు పుట్టుచోటు.

V. bands, V. cords : the voice membranes: వాక్కుతాము, వాక్కులాము. వ్యా:- గలాన్తే ధ్వనుత్పత్తి స్థానకలావిశేషము : Membranous folds stretched antero posteriorly across the larynx. Sound is produced by their vibration as air from the lungs passes between them. స్వరతంత్రములు.

V. ligaments the true vocal bands . వాక్కుత్రబంధకము వాక్కుయము. తె. వాక్కుత్రబంధములు.

V. muscle : lower part of thyroarytenoid muscle - see muscle.

Vocalis - see muscle.

Voice : రమము, వాక్, స్వరము. తె. ధ్వని, వాక్కు, స్వరము. వి. కంఠధ్వని.

Volar : the palm or the sole. హస్తతలం వా పాదతలమ్. తె. అరచేయి లేక అరికాలు.

Volar : relating to the palm of the hand, palmar. (1) హస్తతలము. తె. అరచేతికి చెందిన. (2) ఉదరము.

V. metacarpal : శలాకోదరము.

Voluntary : under the control of the will. ఇచ్ఛాధీనము, విచ్ఛిక, విధేయము, సరాజీ. తె. తనంతట తానే చేయు, బుద్ధిపూర్వకమైన, స్వేచ్ఛాపూర్వకమైన.

Vomer : the thin plate of bone between the nostrils. నీరికా.

Vomica : a pulmonary cavity. పుష్పసగుహ.

Vulva : the external female genitals; pudenda. బహిర్భాగము, బాహ్యయోని, భగము, స్మరమందీరము. తె. భగము, యోని. వి. బాహ్య జనన

నేండ్రియము, మూత్రేండ్రియము
కలసి యేర్పడినచోటు. మానము.

వి. స్త్రీ బయటి మర్మావయవము.

Vulvar entrance: యోని కర్ణికా,
స్త్రోతః. తె. యోని ద్వారము,
నాళము, బెజ్జము. వి. బయటి రంధ్ర
పెద్ద పెదిమల బోలిన మాంసపు బిళ్లల
మధ్య నుండి యోనిలోనికి బోవు
ద్వారము, వాకిలి.

W

Waist: part of human body
below ribs and above hips;
the narrowest portion of the
trunk, above the hips. కటి,
కటి, కటిదేశము, శ్రోణి. తె. నడుము,
మధ్యము, కటితలము.

Wall: ప్రాచీరమ్, భిత్తి. వ్యా:- ఛది
భూమి వర్జిత తాదృశగుహాపార్శ్వ
ఛాదకోఽంశః. యథా:- సిరా
ప్రాచీరకా (x). తె. కవచము. వి.
గోడవలె నవయవములకు రక్షణగా
నొందు తెర, పొర, సిరా కవచము.

Abdominal W: కుక్షిభిత్తి.

Anterior W: పురస్తాభిత్తి.

Anterior vaginal W: పురస్తన
భాగేషుభిత్తి, భాగవస్తు. తె. గర్భా
శయ ప్రాచీరము. వి. గర్భాశయము
లోగ్గల చుట్టునుండు గోడలవలె
పొర. ఇది యోనిద్వారముగుండా
నగుపడును.

Body W: దేహభిత్తి, దేహా
ధూకః. తె. శరీర కవచము. వి.
కండర పొర.

Cell W: శలకభిత్తి. తె. కణ
కవచము.

Dorsal W: పృష్ఠభిత్తి.

Epithelial W: తాననిభిత్తి.

Inner W: అంతఃప్రాచీరమ్.

Inter villous W: కలికాంతరాళ
భిత్తి.

Labrynthine W: అంత్రోక్రోత
బాహ్యభిత్తి.

Lateral W: బాహ్యభిత్తి.

Lining W: అంతరణ భిత్తి.

Outer W: బహిః ప్రాచీరమ్.

Parietal W. of the skull:
కరోటి పార్శ్వభిత్తి.

Pharyngeal W: గ్రంథినికా
ప్రాచీరమ్.

Pharyngoventral W. గలోదర్య
భిత్తి, పశ్చిమ గ్రంథినికా ప్రాచీరమ్.

Posterior W: పశ్చిమ భిత్తి.

Slit W: చిదాభిత్తి.

Vascular W: నాళిభిత్తి.

Ventral W: ఉదర్యభిత్తి.

Vertebral W: పృష్ఠభిత్తి.

W. of the uterus: గర్భాశయ
ప్రాచీరమ్.

Wandering: పరిభ్రమణమ్, భ్రమ
ణమ్. తె. తిరుగు, తిరుగుబోతు, తిరు
గుడు, సంచరించు.

- W. cell : a leukocyte, archeocyte, kinetocyte : శ్వేత శలకమ్, శ్వేతాణుః, శ్వేతకోశః. తె. తెల్లకణము, తెల్లర క్తకణము.
- Wast. ఉచ్చిష్టః. తె. పనికిరానివస్తువు.
- W. product : కిట్టమ్, మలమ్, విషమ్. వ్యా. - ఉత్పన్నప్రదార్థః. పియ్య, పెంట, మలము. వి. పనికిమాలినవస్తువు, మలినవస్తువు.
- Water : జలమ్. తె. నీరు.
- Wave : ఊర్మిః, తరంగా, వళి, వీచి. తె. అల. మడత, ముడత, వళి.
- Wax : మధూచ్చిష్టమ్, సిక్తమ్. తె. తేనెమైనము, కర్ణగూఢః, కర్ణమలమ్. తె. గుమిలి.
- Webbed digitis : పటలాజ్ఞుల్యః.
- Wedge : కీలః, మధ్యకీలః. వ్యా. - శిల్పకాది నిర్మితార్థచక్రమధ్యకీలాకారాః శరీరభాగాః. తె. వి. ఉలి, మేకువలెనుండు శరీరభాగములు. ఇవి రాయి ఇటుక మొదలగువానిచే నిర్మింపబడి ఆర్థచక్రము నడుము జొప్పించునట్లుండును.
- Weight : భారః. తె. బరువు.
- White : ధవళః, శ్వేతః, నితః. తె. తెలుపు.
- Gray W : భస్మవర్ణః. తె. బూడిద వర్ణము.
- W. ramus cummunicus : ధవల కాఖా.
- W. substance of the brain : ధవళాంశః (గోర్దస్య). తె. మెదడు లోని తెల్లని వస్తు విశేషము.
- W. cell or corpuscle . a leucocyte - see cyte.
- Will : ఇచ్ఛా, సంకల్పః. తె. ఇచ్ఛ, చిత్తము, సంకల్పము.
- Wind pipe : trachea . కణ్ఠనాడీ, శ్వాసనాడీ, శ్వాసప్రణాళి. తె. ఊపిరి గొట్టము, కంఠనాళము, పీక, శ్వాసనాళము, గాలిగొట్టము.
- Wing : పక్షుః. వ్యా. - పక్షిపక్షాకారా విస్తృతాః ప్రకోహాః. తె. టెక్క. వి. పక్షి టెక్కలవలె వెడల్పుగా విప్పారయుండు శరీర భాగములు.
- Great W : బృహత్పక్షుః, బృహత్పక్షుతిః.
- Great W. of the sphenoid : స్ఫినకాస్థి బృహత్పక్షుః.
- Iliac W : జఘనపక్షుః.
- Lesser W : లఘుపక్షుః, లఘుపక్షుతిః.
- Small W - see lesser W.
- Wolffian body - see body.
- W. duct - see duct.
- W. ridge - see ridge.
- Womb : uterus. కుక్షిః, గర్భాశయః. తె. గర్భాశయము.
- Woman: ఆజ్ఞనా, స్త్రీ, యోషిత్, స్త్రీ. తె. ఆడుది, మగువ, స్త్రీ.
- Wrinkle: (1)వళి, వళి. తె. ముడుత. వి. చర్మమునందేర్పడు ముడుత. ఇది

మడిమికి చిహ్నము. (2) చర్మశ్శా.
Wrist : the carpus, the part
connecting the forearm and
the hand : కరమూలమ్, కలా
యికా, పాణిమూలమ్, మణి కః.
వ్యా:- కరబాహుసంధిః (చ. ఇం. పి.
5 గద్య వ్యాఖ్యానే, చక్రపాణి).
మణిబంధనం, మణిబంధనకః, మణిబంధనమ్.
తె. మణికట్టు.

X

Xiphoid : sword - like. ఖడ్గా
కారః.

X. cartilage - see cartilage.

X. pair : స్త్రీ, స్త్రీయుగ్మమ్.

X. Y. pair : స్త్రీపుంయుగ్మమ్.

Y

Yeast : any one of the species
of fungi of the genus saccha-
romyces. కీణ్విమ్, మధు శిలీం
ద్రమ్. తె. కీణ్విము, తోడు, సురా
బీజము.

Yelk - see yolk.

Yolk: the yellow portion of an
egg as distinguished from the
white. పీతకః. పీతలమ్, బీజాత్మ
కమ్, యల్కః. తె. జెన. వి. గ్రుడ్డు
లోని పచ్చభాగము.

Formative Y : ఉత్పాదకయల్కః.

Nutritive Y : పోషక యల్కః.

Vasucular plexus of Y. sac -

see plexus.

Y. pole : యల్క-కోటిః.

Y. sac : యల్క-కోశః, యల్క-
కోశః, వల్క-కోశః. వ్యా:- అయ
మాద్యస్తపుటకస్య బహిర్భాగం
శయాపాఠే ధూణస్యోదరపురోభాగ
మాశ్రిత్య తిష్ఠతి. తె. పోషకద్రవ్య
కోశము, పోషకపదార్థము గలసంచి.

Y. shap : సందంశాకారః. తె.
చిమట లేక శ్రవణాకారముననుండు
అవయవ విశేషము.

Z

Zona : girdle or belt. చక్రమ్,
మేఖలా. తె. మండలము, నడికట్టు,
దట్టి, మొలత్రాడు, కట్టు.

Z. pellucida : the thick solid
envelope of the ovum, the
vitelline membrane. యావతా
వరణికలా, సస్తానికా (కలా). తె.
తరకవంటి పలచని పొర. ఇది అండ
ముపై నావరణగా నుండి గాఢవలె
నిగనిగలాడును.

Z. radiata - see Z. pellucida.

Zygoma : గడ్డః. వ్యా:- స్థానమ్. కపో
లాక్షయో ర్మధ్య దేశః, గల్లః.
(సు. శా. 5 అ. 4. డల్లణ). తె. గండ
ఫలకము, చెక్కిలి, చెంప, బుగ్గ. వి.
బుగ్గకు కంటికిమధ్యనుండు ప్రదేశము.

Zygote : యుగ్మజ. తె. కవల,
సంయుక్త కణము. వి. స్త్రీ-పుం-జీవ

కిణ సంయోగమువల్ల కలుగు జీవ
కణము.

Zymogene : a microbe that
causes fermentation. అసవ
జనకః, అసవయోనిః, అసుతః, కీణ్యః.
సూరబీజమ్. తె. కీణ్యము. మధుశీలం

ద్రము, సూరబీజము. వి. తీపి ద్ర.
మును మద్యముగా మార్చు సూక్ష్మ
జీవి, క్రిమివిశేషము.

Zymogenic : causing fermenta-
tion. అసవక ధర్మవతీ, అసుత
జనకః.

సంకేత పద వివరణము

అ. — అధ్యాయము,

అష్టాంగ సంగ్రహము.

అ. శా. — అష్టాంగ శారీరము.

అ. హృ. — అష్టాంగ హృదయము.

ఇ. — ఇంద్రియస్థానము.

ఉ. — ఉదాహరణము, ఉత్తర స్థానము.

గ — గణనాథ సేన్.

చ. — చరక సంహిత.

చి — చికిత్సాస్థానము.

తె. — తెలుగు,

తె. పి తెలుగు వివరణము.

బ. వ — బహువచనము.

బృ. శా. — బృహచ్చారీరము.

మా. ని. — మాధవనిదానము.

వి. — వివరణము.

వ్యా. — వ్యాఖ్యానము.

శా. ధ. — శార్దూధరసంహిత.

శా. — శారీరస్థానము.

శ్లో. — శ్లోకము.

సు. — సుశ్రుతము.

సూ. — సూత్రస్థానము.

L. — Latin.

Pl. — Plural.

